



รายงานฉบับสมบูรณ์

โครงการวิจัยย่อยที่ 1

แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่
กลุ่มอนุภูมิภาคกลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง)
Guideline for Development of Tourism
in Upper Mekong Subregion (5 Chiang Cities)

โดย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประกอบศิริ ภัคดีพิณิจ และคณะ

มกราคม 2562

เลขที่สัญญา RDG60T0047

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการวิจัยย่อยที่ 1

แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่

กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง)

Guideline for Development of Tourism
in Upper Mekong Subregion (5 Chiang Cities)

คณะผู้วิจัย

- | | |
|--------------------------------|---------------------|
| 1. ผศ.ดร.ประกอบศิริ ภัคดีพินิจ | หัวหน้าโครงการวิจัย |
| 2. ผศ.ดร.สุขทัย พงศ์พัฒนศิริ | นักวิจัย |
| 3. ดร.สมยศ โอ่งเคลือบ | นักวิจัย |
| 4. ดร.วีระพงษ์ กิตติวงศ์ | นักวิจัย |
| 5. นายพิศาล แก้วอยู่ | ผู้ช่วยนักวิจัย |

ชุดโครงการ การส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง
ตอนบน (5 เชียง)

สนับสนุนโดยสำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

(ความคิดเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย วช.สกว. ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

โครงการ แนวทางพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง) Guideline for Development of Tourism in Upper Mekong Subregion (5 Chiang Cities)

คณะผู้วิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์.ดร. ประกอบศิริ ภักดีพินิจ	หัวหน้าโครงการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุขทัย พงศ์พัฒนศิริ	นักวิจัย
ดร.สมยศ โองะเคลือบ	นักวิจัย
ดร.วีระพงษ์ กิตติวงศ์	นักวิจัย
นายพิศาล แก้วอยู่	ผู้ช่วยนักวิจัย

1. ความสำคัญ และที่มาของปัญหา

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมภาคบริการที่มีบทบาทสำคัญในระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย เป็นอุตสาหกรรมที่ก่อให้เกิดธุรกิจเกี่ยวเนื่องที่ทำให้เกิดการลงทุนและการกระจายรายได้แก่ท้องถิ่น และนำไปสู่การกระตุ้นเศรษฐกิจที่สามารถพัฒนาประเทศได้ (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา, 2555, หน้า 1) และจากผลการสำรวจภาวะการท่องเที่ยวโลก (UNWTO World Tourism Barometer) โดยองค์การการท่องเที่ยวโลกในสังกัดองค์การสหประชาชาติในปี พ.ศ. 2556 พบว่าประเทศไทยติดหนึ่งในสิบประเทศที่มีนักท่องเที่ยวนานาชาติเยี่ยมชมมากที่สุดในโลก จำนวน 26.5 ล้านคน และนำรายได้เข้าสู่ประเทศกว่า 1.35 ล้านล้านบาท (กรมการท่องเที่ยว, หน้า 6)

สำหรับประเทศไทยเป็นหนึ่งในสิบของประเทศสมาชิกของอาเซียน อันประกอบไปด้วยประเทศบรูไน ดารุซาลาม กัมพูชา อินโดนีเซีย มาเลเซีย เมียนมาร์ ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ เวียดนาม สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และไทย ด้วยลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่ตั้งของประเทศไทยที่อยู่ศูนย์กลางกลุ่มประเทศอาเซียน (ศูนย์สารสนเทศยุทธศาสตร์ภาครัฐ, 2556, หน้า 7) ทำให้ประเทศไทยเป็นเหมือนไข่มุกที่อยู่ตรงกลางของประเทศอื่น จึงเป็นส่วนสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้ประเทศไทยเป็นจุดเชื่อมต่อของหลายเส้นทางท่องเที่ยวในภูมิภาคอาเซียน โดยเฉพาะประเทศที่มีพื้นที่ชายแดนติดต่อกับประเทศไทย คือ เมียนมา ลาว กัมพูชา และมาเลเซีย ตลอดจนมีโอกาสที่จะได้รับประโยชน์จากแนวโน้มการขยายตัวของนักท่องเที่ยวโลกและจากจำนวนนักท่องเที่ยวชาวจีนที่จะเกิดขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศไทยที่มีข้อได้เปรียบในเรื่องของสภาพภูมิศาสตร์ที่อยู่ใกล้กับประเทศจีนและอยู่ในตำแหน่งที่เป็นประเทศที่อยู่ใจกลางของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีพรมแดนติดต่อกับหลายประเทศ (ศูนย์สารสนเทศยุทธศาสตร์ภาครัฐ, 2556, หน้า 7)

ประกอบกับประเทศไทยยังอยู่ในกลุ่มประเทศอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงที่ประกอบไปด้วยประเทศไทย เมียนมา ลาว กัมพูชา เวียดนาม และจีน ซึ่งรัฐบาลของประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงมีการ

ลงนามในกรอบความร่วมมือทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และการท่องเที่ยว (สำนักเลขาธิการอาเซียน, 2554: น. 6) ตลอดจนเป็นพื้นที่ที่อุดมไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติ ตลอดจนเป็นจุดศูนย์กลางในการเชื่อมต่อระหว่างภูมิภาคเอเชียใต้ เอเชียตะวันออก และเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือ และมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อส่งเสริมให้ขยายตัวทางการค้า การลงทุน รวมทั้งการเพิ่มโอกาสทางเศรษฐกิจในเวทีโลก สำหรับทางด้านการท่องเที่ยวมีแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวร่วมกันและสนับสนุนธุรกิจภาคเอกชนเปิดธุรกิจท่องเที่ยวเชื่อมโยงกัน ถือเป็นการเพิ่มขีดความสามารถ และโอกาสในการค้าและการลงทุน (นฤพนธ์ เลิศกาญจน์พร และคณะ, 2558, หน้า 2)

ในปัจจุบันคนไทยและชาวต่างชาติได้มีความสนใจเดินทางท่องเที่ยวในพื้นที่อนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบนเป็นอย่างมาก เนื่องจากมีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่หลากหลาย มีทรัพยากรทางธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ ความโดดเด่นทางด้านทรัพยากรทางด้านวัฒนธรรมดั้งเดิมที่สามารถดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี ซึ่งประกอบด้วยภูมิภาคตอนบนของประเทศไทย คือ เชียงใหม่ เชียงราย เชียงตุง (สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา) เชียงรุ่ง (สาธารณรัฐประชาชนจีน) เชียงทอง (หลวงพระบางในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว) นอกจากนี้ ยังได้พบเส้นทางการเดินทางที่หลากหลาย คือ เส้นทางบกที่มีการสร้างถนนจากแม่สายสู่เมียนมาไปยังจีน เชื่อมต่อไปยังสิบสองปันนา เชียงรุ่ง เส้นทางน้ำ ที่มีการปรับปรุงสร้างท่าเรือ 14 แห่ง จากเชียงรายถึงเชียงทอง เชื่อมระหว่างจีนตอนใต้ – เมียนมา – ลาว – เชียงราย ถึงหลวงพระบาง อีกทั้ง ประเทศไทยยังมีแผนพัฒนาเส้นทางรถไฟ จากเด่นชัย – เชียงราย และเชียงรายผ่านลาว ตลอดจนเส้นทางขนส่งทางอากาศ ที่มีการส่งเสริมให้มีสายการบินเชื่อมโยงกับประเทศอื่น ๆ ในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง (สุชุม เฉลยทรัพย์, 2556, หน้า 1)

ทั้งนี้ จังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดเชียงราย ถือเป็นจังหวัดในกลุ่มอารยธรรมล้านนา ที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวนิยมเดินทางมาเยือนมากที่สุด 2 อันดับแรก ตลอดจนมีศักยภาพในการรองรับการท่องเที่ยว อาทิเช่น จังหวัดเชียงใหม่และเชียงราย พบว่ามีสนามบินนานาชาติที่สามารถรองรับนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ และสำหรับจังหวัดเชียงราย ยังมีพื้นที่ด้านชายแดน จำนวน 3 ด้าน คือ ด้านแม่สาย ด้านเชียงแสน และด้านเชียงของ โดยจังหวัดเชียงรายและจังหวัดเชียงใหม่มีระยะทางห่างกัน ประมาณ 180 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 2-3 ชั่วโมง จากศักยภาพทางด้านภูมิศาสตร์และทรัพยากรดังกล่าว ทำให้เล็งเห็นโอกาสในการพัฒนาพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่และเชียงรายที่สามารถเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวในกลุ่มประเทศอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง ซึ่งประกอบไปด้วยสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เมืองหลวงพระบาง (เมืองเชียงทอง) แขวงหลวงพระบาง สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา เมืองเชียงตุง และเมืองมณฑลเยลลี่ รัฐฉาน ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน เมืองสิบสองปันนา (เชียงรุ่ง) มณฑลยูนนาน เช่นเดียวกับ อัครพงศ์ อ้นทอง และคณะ 2558, หน้า 1) ที่ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการกระตุ้นให้ประเทศไทยต้องพัฒนาความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว โดยสร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวร่วมกันแทนการแข่งขันกันด้วยราคาดังนั้น การเตรียมความพร้อมด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศไทยในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ที่สามารถเชื่อมโยงกับกลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบนนั้น จึงถือเป็นการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่สังคมของโลกและภูมิภาคของประเทศที่ไร้พรมแดนทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม เพื่อเป็นการรองรับการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน และอาจเป็นกุญแจ

สำคัญของความสำเร็จในก้าวต่อไปของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย ได้การรับผลประโยชน์ร่วมกันอย่างเป็นธรรม เนื่องจากผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวนี้ไม่ได้ตกเป็นของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเพียงฝ่ายเดียว (Win-Win Strategy) ทั้งทางด้านเศรษฐกิจที่ทำให้เกิดการลงทุน การค้าขาย และสังคมที่ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม ความสัมพันธ์อันดีต่อกัน (ทวีป ศิริรัศมี, 2552, หน้า 4-5)

จากความสำคัญดังกล่าว จึงได้เล็งเห็นศักยภาพการท่องเที่ยวที่จะสามารถพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง) ประกอบด้วย พื้นที่ประเทศไทย คือ จังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดเชียงราย ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว คือ เมืองหลวงพระบาง (เมืองเชียงทอง) แขวงหลวงพระบาง ประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา คือ เมืองเชียงตุง รัฐฉาน และประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน คือ เมืองสิบสองปันนา (เมืองเชียงรุ้ง) มณฑลยูนนาน โดยจะดำเนินการศึกษาเส้นทางการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง) รวมถึงศึกษาปัญหาและอุปสรรคทางการท่องเที่ยว จนนำไปสู่การเสนอแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง) อันเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มในเส้นทางการท่องเที่ยว และเป็นการสร้างประสบการณ์ให้นักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวได้รับความรู้ ความเข้าใจ และเกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ อีกทั้ง ผู้ประกอบการในพื้นที่ก็จะได้รับประโยชน์ เป็นช่องทางในการเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยว ตลอดจน การเชื่อมโยงอาจก่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างประเทศในการพัฒนาเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน จึงอาจกล่าวได้ว่า การศึกษาในครั้งนี้จะสามารถนำไปสู่การเติบโตของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนต่อไปในอนาคตได้

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) ศึกษาเส้นทางการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง)
- 2) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง)
- 3) เสนอแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง)

3. ขอบเขตของการวิจัย

3.1 ขอบเขตพื้นที่

ในการเสนอแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง) มีขอบเขตพื้นที่ ดังนี้

1) ประเทศไทย

จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย

2) ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

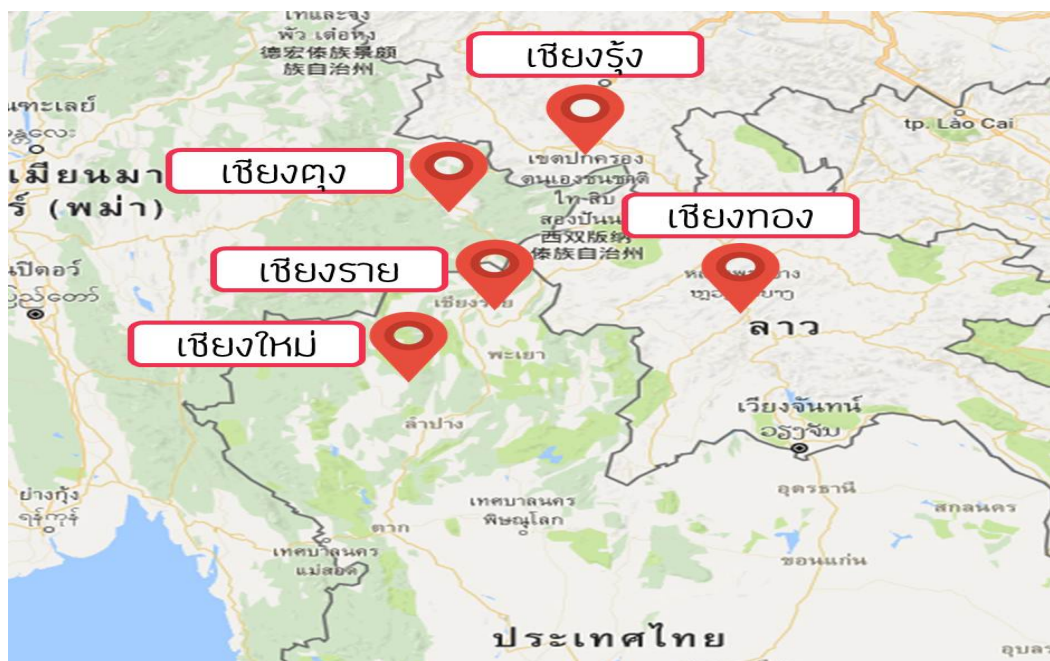
เมืองหลวงพระบาง (เมืองเชียงทอง) แขวงหลวงพระบาง

3) ประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา

เมืองเชียงตุง รัฐฉาน

4) ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

เมืองสิบสองปันนา (เมืองเชียงรุ้ง) มณฑลยูนนาน



ภาพ แผนที่แสดงขอบเขตพื้นที่วิจัย

3.2 ขอบเขตเนื้อหา

1) ศึกษาเส้นทางการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง) ที่เชื่อมโยงประเทศในกลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง โดยเชื่อมโยงจากจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ประเทศไทย กับ เมืองหลวงพระบาง (เมืองเชียงทอง) แขวงหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เมืองเชียงตุง รัฐฉาน ประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา และเมืองสิบสองปันนา (เมืองเชียงรุ้ง) มณฑลยูนนาน ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาเส้นทางการท่องเที่ยว ดังนี้

- เป็นเส้นทางเชื่อมโยงทางบก ทางน้ำโขง หรือทางอากาศ ที่สามารถขนส่งนักท่องเที่ยวระหว่างเมืองได้

- มีประเทศไทยเป็นจุดเริ่มต้นของเส้นทางเพื่อไปยังพื้นที่เป้าหมาย หรือพื้นที่เป้าหมายต้องสามารถเป็นทั้งจุดเริ่มต้นหรือจุดเป้าหมายระหว่างเส้นทางของนักท่องเที่ยวเพื่อมาประเทศไทย

- มีเมือง ชุมชน ที่สามารถเป็นจุดแวะพักหรือท่องเที่ยวระหว่างเส้นทางได้

ในการศึกษาเส้นทางการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง) มีประเด็นสำคัญในการศึกษา คือ เส้นทางท่องเที่ยวระหว่างเมือง และเมืองท่องเที่ยว ประกอบด้วย

เส้นทางท่องเที่ยวระหว่างเมือง

- การเข้าถึง ประกอบด้วย ระยะทาง เวลาในการเดินทาง สภาพเส้นทาง สิ่งอำนวยความสะดวก สัญญาณโทรศัพท์/โทรศัพท์สาธารณะ

- ความปลอดภัย ประกอบด้วย ไฟส่องสว่าง สถานีตำรวจ สถานพยาบาล
- แหล่งท่องเที่ยวระหว่างเส้นทาง ประกอบด้วย แหล่งเที่ยวทางธรรมชาติ วัฒนธรรม และมนุษย์สร้างขึ้น

- กิจกรรมการท่องเที่ยว

เมืองท่องเที่ยว

- องค์ประกอบด้านการท่องเที่ยว ประกอบด้วย ที่พัก ร้านอาหาร บริษัทนำเที่ยว
- กิจกรรมทางการท่องเที่ยว
- ปัจจัยสนับสนุนด้านการท่องเที่ยว เช่น ATM จุดแลกเปลี่ยนเงิน wifi
- ความปลอดภัย ประกอบด้วย ไฟส่องสว่าง สถานีตำรวจ สถานพยาบาล

2) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน โดยมีประเด็นสำคัญในการศึกษา ประกอบด้วย

- ปัญหาอุปสรรคในการเดินทางท่องเที่ยว
- ปัญหาอุปสรรคด้านการเดินทางข้ามแดน
- ปัญหาอุปสรรคด้านพิธีการเข้า-ออกประเทศ

3) เสนอแนวทางพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง)

3.3 ขอบเขตประชากร

1) หน่วยงานราชการส่วนกลาง ประกอบด้วย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงการต่างประเทศ และหน่วยงานราชการส่วนกลางอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2) หน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย ด้านศุลกากรเชียงของ ด้านตรวจคนเข้าเมืองเชียงของ ด้านศุลกากรเชียงแม่อาย ด้านตรวจคนเข้าเมืองแม่อาย สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดเชียงใหม่และเชียงราย สำนักงานจังหวัดเชียงใหม่และเชียงราย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจังหวัดเชียงใหม่และเชียงราย และหน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

3) กลุ่มองค์กรภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการค้าชายแดนและการท่องเที่ยว และธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ประกอบด้วย สมาคมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่และเชียงราย หอการค้าจังหวัดเชียงใหม่และเชียงราย สมาคมอุตสาหกรรมจังหวัดเชียงใหม่และเชียงราย ผู้ประกอบการร้านอาหาร ผู้ประกอบการด้านที่พัก ผู้ประกอบการด้านการขนส่ง เป็นต้น

4) หน่วยงานภาครัฐของประเทศเมียนมา ลาว จีน ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว

5) หน่วยงานภาคเอกชนของประเทศเมียนมา ลาว จีน ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว

4. ประชากรและผู้ให้ข้อมูลหลัก

การศึกษาแนวทางพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง) ผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่เป็นผู้ที่อยู่ในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว ทั้งนี้แบ่งเป็น 3 กลุ่มหลัก คือ กลุ่ม

ผู้ประกอบการธุรกิจในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว กลุ่มหน่วยงานภาครัฐ และกลุ่มหน่วยงานเอกชนที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างโดยเพิ่มจำนวนแบบลูกโซ่ (snowball technique) โดยผู้วิจัยเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักมากลุ่มหนึ่ง (key informants) เป็นกลุ่มแรก แล้วให้ผู้ให้ข้อมูลหลักเหล่านี้ได้แนะนำบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องทางด้านแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติในพื้นที่เชื่อมโยงต่อไป และยุติการเก็บข้อมูลเมื่อประเด็นที่ได้ครบถ้วน หรือข้อมูลซ้ำกันหรือบุคคลที่ถูกแนะนำซ้ำกัน ทั้งนี้จะกำหนดคุณสมบัติของผู้ที่ให้ข้อมูลหลักในเบื้องต้น คือ 1) ผู้ประกอบการที่จำหน่ายรายการนำเที่ยว/ให้บริการเส้นทางการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง) ทั้งในประเทศและต่างประเทศ 2) หน่วยงานภาครัฐที่ส่งเสริมการท่องเที่ยว/มีความร่วมมือทางการท่องเที่ยว ในเส้นทางการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง) และ 3) หน่วยงานภาคเอกชนที่ส่งเสริมการท่องเที่ยว/มีความร่วมมือทางการท่องเที่ยว เส้นทางการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง)

5. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1) แบบสำรวจเส้นทางการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง) โดยจะมีประเด็นที่เกี่ยวข้อง คือ

เส้นทางท่องเที่ยวระหว่างเมือง

- การเข้าถึง ประกอบด้วย ระยะทาง เวลาในการเดินทาง สภาพเส้นทาง สิ่งอำนวยความสะดวก สัญญาณโทรศัพท์/โทรศัพท์สาธารณะ

- ความปลอดภัย ประกอบด้วย ไฟส่องสว่าง สถานีตำรวจ สถานพยาบาล

- แหล่งท่องเที่ยวระหว่างเส้นทาง ประกอบด้วย แหล่งเที่ยวทางธรรมชาติ วัฒนธรรม และมนุษย์สร้างขึ้น

- กิจกรรมทางการท่องเที่ยว

พื้นที่เมืองท่องเที่ยว

- องค์ประกอบด้านการท่องเที่ยว ประกอบด้วย ที่พัก ร้านอาหาร บริษัทนำเที่ยว

- กิจกรรมทางการท่องเที่ยว

- แหล่งท่องเที่ยวระหว่างเส้นทาง ประกอบด้วย แหล่งเที่ยวทางธรรมชาติ วัฒนธรรม และมนุษย์สร้างขึ้น

- ปัจจัยสนับสนุนด้านการท่องเที่ยว เช่น ATM จุดแลกเปลี่ยนเงิน wifi

- ความปลอดภัย ประกอบด้วย ไฟส่องสว่าง สถานีตำรวจ สถานพยาบาล



ภาพ การเดินทางสำรวจเส้นทางท่องเที่ยวในพื้นที่ 5 เชียง

2) แบบสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในเส้นทางการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง) เพื่อให้ได้ข้อมูลความพร้อมของเส้นทางการท่องเที่ยวและพื้นที่เมืองท่องเที่ยว ประกอบด้วย กลุ่มผู้ประกอบการทางด้านบริษัทจัดนำเที่ยวทั้งในประเทศและต่างประเทศ หน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานสนับสนุนภาคเอกชน ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวในเส้นทาง พื้นที่ละ 15 คน

3) การประชุมระดมความคิดเห็นกลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) เป็นการประชุมระดมความคิดเห็นเพื่อให้ข้อคิดเห็น กับกลุ่มผู้ประกอบการทางด้านบริษัทจัดนำเที่ยว หน่วยงานรัฐ และหน่วยงานสนับสนุนภาคเอกชน ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวในเส้นทาง เพื่อให้ทราบความพร้อมและปัญหาและอุปสรรคในการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง)



ภาพ การจัดประชุมระดมความคิดเห็นร่วมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในพื้นที่ 5 เชียง

4) การประชุมเพื่อการสร้างอนาคตร่วมกัน (Future Search Conference: FSC) เป็นเครื่องมือในการให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ประกอบด้วย กลุ่มผู้ประกอบการทางด้านบริษัทจัดนำเที่ยว หน่วยงานรัฐ และหน่วยงานสนับสนุนภาคเอกชน มีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง)



ภาพ การจัดประชุมเพื่อการสร้างอนาคตร่วมกันกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในพื้นที่ 5 เชียง

6. ผลการศึกษา

6.1 ศึกษาเส้นทางการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง)

ศักยภาพของเส้นทางคมนาคมในภาพรวมของเมือง 5 เชียง ภาพรวมของเส้นทางเชื่อมโยง 5 เชียง พบว่า ในระหว่างเส้นทางของเส้นทางเชื่อมโยงภายในประเทศ และระหว่างประเทศส่วนใหญ่มีแหล่งท่องเที่ยว และชุมชนที่มีทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่มีความโดดเด่นด้านวัฒนธรรม และธรรมชาติ ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวในระหว่างเส้นทางเหล่านี้สามารถสร้างความน่าสนใจในเส้นทางท่องเที่ยว 5 เชียงได้มากขึ้น ดังนั้นหากเกิดการท่องเที่ยวเชื่อมโยงทางบกระหว่างเมือง 5 เชียงสามารถกระตุ้นเศรษฐกิจภายในชุมชนที่อยู่ในเส้นทางเชื่อมโยงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งทางด้านการใช้จ่ายที่เกิดจากกลุ่มนักท่องเที่ยวในการใช้บริการสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว อาทิ ที่พักแรม ร้านอาหาร จุดพักรถ ห้องน้ำสาธารณะ และอื่น ๆ เป็นต้น การพัฒนาการท่องเที่ยวเมือง 5 เชียง นอกจากความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยวในเมืองหลัก การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในเมืองรองก็เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยสร้างสีสัน และประสบการณ์ทางการท่องเที่ยวที่แตกต่างแก่นักท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นในระหว่างการเดินทางมากกว่าเพียงเพื่อเดินทางถึงจุดหมายปลายทาง และจะนำไปสู่การเชื่อมโยง และการกระจายเศรษฐกิจระหว่างเมืองหลัก และเมืองรองของพื้นที่ท่องเที่ยวเมือง 5 เชียง ได้อย่างยั่งยืน ทั้งนี้การเดินทางท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง) นอกจากการเดินทางทางบก ยังมีเส้นทางเชื่อมโยงทางอากาศ 5 เชียง พบว่า จังหวัดเชียงใหม่ มีเส้นทางบินตรงไปประเทศจีนหลายเมืองสำคัญ อาทิ คุณหมิง ฉงชิ่ง เฉินตู เชียงไฮ เป็นต้น และมีการเปิดเที่ยวบินใหม่ระหว่างจังหวัดเชียงใหม่ และเมืองเชียงรุ่ง เมื่อเดือน เมษายน 2561 โดยใช้เวลาเดินทางประมาณ 1 ชั่วโมง จึงเป็นโอกาสที่ดีในการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวระหว่างเมืองเชียงใหม่ กับเมืองเชียงรุ่ง โดยเฉพาะผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวสามารถจัดรายการนำเที่ยวในเส้นทางดังกล่าวได้ อีกทั้งเที่ยวบินระหว่างเชียงใหม่ – หลวงพระบาง ที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวจากเมืองหลวงพระบาง และเมืองรอบข้างของหลวงพระบางให้เข้ามาท่องเที่ยวยังจังหวัดเชียงใหม่ได้ ประกอบกับเที่ยวบินจากกรุงเทพมหานครที่มีบินตรงมายังจังหวัดเชียงใหม่หลายเที่ยวบิน จึงทำให้จังหวัดเชียงใหม่เป็นเมืองศูนย์กลางในการเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมทางอากาศในภาคเหนือตอนบน

เชียงราย พบว่า มีการเปิดเที่ยวบินใหม่ระหว่างจังหวัดเชียงราย และเมืองเชียงรุ่ง เมื่อเดือน เมษายน 2561 โดยใช้เวลาเดินทางประมาณ 1 ชั่วโมง จึงเป็นโอกาสที่ดีในการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวระหว่างเมืองเชียงราย กับเมืองเชียงรุ่ง โดยเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มาจากเมืองชายแดนรอบข้าง อาทิ เมืองท่าขี้เหล็ก ประเทศเมียนมา และเมืองห้วยทราย สปป.ลาว เป็นต้น ซึ่งนำไปสู่การกระตุ้นการเดินทางเชื่อมโยงทั้งทางบกจากเมืองชายแดนรอบข้าง และทางอากาศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

หลวงพระบาง พบว่า มีเที่ยวบินตรงระหว่างเมืองหลวงพระบาง – เชียงรุ่ง และเที่ยวบินตรงหลวงพระบาง - เชียงใหม่ จึงเป็นโอกาสที่ดีสำหรับการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวในเมืองเชียงใหม่ หลวงพระบาง และเชียงรุ่ง โดยนักท่องเที่ยวสามารถเดินทางท่องเที่ยวโดยเส้นทางบินได้ถึง 3 เชียง

เชียงตุง พบว่า นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางจากกรุงเทพมหานครมายังเมือง มัณฑะเลย์ ซึ่งอยู่ใกล้กับเมืองเชียงตุงได้ รวมถึงการเดินทางมายังจังหวัดเชียงราย เพื่อเดินทางต่อมายังเมืองเชียงตุง

ซึ่งจะเป็นการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวระหว่างเชียงรายกับเมืองเชียงตุงในฐานะที่จังหวัดเชียงรายเป็นศูนย์กลางการบินในเขตภาคเหนือตะวันออก

เชียงรุ่ง พบว่า มีเที่ยวบินตรงระหว่างประเทศหลายเมืองสำคัญ โดยเฉพาะเมืองหลวงพระบาง เชียงใหม่ เชียงราย และกรุงเทพมหานคร แสดงให้เห็นว่า นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางท่องเที่ยวโดยเส้นทางทางอากาศที่ต่อเนื่องได้ถึง 4 เชียง

รวมถึง การเดินทางท่องเที่ยวทางน้ำ พบว่า สามารถเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวได้ 3 เชียง ได้แก่ เมืองเชียงรุ่ง เชียงราย และหลวงพระบาง (เชียงทอง) อย่างไรก็ตามเส้นทางเรือที่เดินทางมาจากเมืองเชียงรุ่งจะรับส่งผู้โดยสารเฉพาะท่าเรือบริเวณอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ซึ่งหากนักท่องเที่ยวต้องการเดินทางทางน้ำต่อไปยังเมืองหลวงพระบางสามารถเดินทางโดยรถยนต์มายังเมืองห้วยทราย สปป.ลาวเพื่อใช้บริการเรือสำเภาเดินทางต่อไปยังหลวงพระบางได้ ซึ่งการเดินทางท่องเที่ยวทางน้ำเป็นอีกทางเลือกหนึ่งของกลุ่มนักท่องเที่ยวเฉพาะ โดยเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวยุโรปที่ให้ความสนใจเป็นพิเศษ

สำหรับในอนาคต ยังพบว่า การท่องเที่ยวโดยทางรถไฟเป็นอีกเส้นทางที่น่าสนใจ ซึ่งปัจจุบันมีการก่อสร้างเส้นทางรถไฟความเร็วสูงอย่างต่อเนื่อง โดยอนาคตนักท่องเที่ยวสามารถเดินทางจากเมืองเชียงรุ่ง ประเทศจีน โดยรถไฟความเร็วสูงเพื่อเดินทางมายังเมืองหลวงพระบางได้ ซึ่งมีการกำหนดเปิดให้บริการประมาณปลายปี พ.ศ.2563 และยังสามารถเชื่อมโยงกับพื้นที่ภาคเหนือของสปป.ลาว คือ เมืองหลวงน้ำทาเป็นเมืองที่มีสถานีรถไฟความเร็วสูง จึงเป็นโอกาสที่กลุ่มนักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงรายสามารถเดินทางโดยรถยนต์แล้วเชื่อมต่อการเดินทางท่องเที่ยวที่สถานีหลวงน้ำทาเพื่อไปเมืองหลวงพระบาง หรือสิบสองปันนาได้ และนักท่องเที่ยวจากเมืองสิบสองปันนาสามารถเชื่อมการท่องเที่ยวมายังเมืองหลวงพระบาง หรือใช้บริการสถานีหลวงน้ำทา หรืออุดมไซแล้วเชื่อมต่อเส้นทางรถยนต์เข้ามาในประเทศไทยได้ ซึ่งทำให้การเดินทางไปมาหาสู่กันได้เร็วมากขึ้น อีกทั้งโครงการการก่อสร้างทางด่วนระหว่างเมืองห้วยทรายไปยังเมืองหลวงน้ำทายังเป็นอีกโอกาสที่จะช่วยลดระยะเวลาการเดินทางทางบกระหว่างจังหวัดเชียงรายไปเมืองหลวงน้ำทา สปป.ลาวได้

1) จังหวัดเชียงใหม่

จังหวัดเชียงใหม่เป็นเมืองที่มีความเจริญ เป็นศูนย์กลางของอาณาจักรล้านนา มาตั้งแต่โบราณ เป็นแหล่งของกลุ่มชาติพันธุ์และชนชาติต่างๆ ที่หลากหลาย หลอมรวมหลายวัฒนธรรม เข้าด้วยกัน ซึ่งสามารถเห็นเป็นรูปธรรมได้โดยผ่านทางวัฒนธรรมการกิน เชียงใหม่จึงมีอาหารที่หลากหลายที่สืบทอดจากอดีต มาจนปัจจุบัน และในช่วงระยะหลังไม่กี่ปีที่ผ่านมาได้มีการย้ายถิ่นฐานของคนต่างถิ่นจากภูมิภาคอื่นของประเทศไทย และชาวต่างประเทศหลายชาติหลายภาษาเข้ามาในเมืองเชียงใหม่ รวมถึงนักท่องเที่ยวหลายชาติหลายภาษา เหล่านี้ทำให้เชียงใหม่มีการหลอมรวมทางวัฒนธรรมการกินที่หลากหลาย ทำให้เชียงใหม่เป็นเมืองที่เป็นสวรรค์ของนักชิมที่อยากลิ้มลองรสชาติที่แตกต่าง หลากหลาย ในขณะเดียวกันก็เป็นมิตรกับนักท่องเที่ยวทุกชาติทุกวัฒนธรรมที่ยังคงต้องการรสชาติอาหารที่คุ้นเคย

เชียงใหม่เป็นแหล่งรวมของอาหารหลายประเภท ตั้งแต่อาหารเมือง อาหารชาติพันธุ์ต่างๆ อาหารนานาชาติ ไม่ว่าจะเป็นอาหารจีน ญี่ปุ่น ฝรั่งเศส อิตาลี เยอรมัน ฯลฯ

จนกระทั่งอาหารฟิวชั่น มีร้านอาหารให้เลือกตั้งแต่อาหารหรรระดับภัตตาคาร อาหารในโรงแรม ร้านอาหารระดับกลาง จนกระทั่งอาหารข้างถนน (Street food) และหากเป็นคนรักสุขภาพก็มีอาหารคลีนให้เลือกทาน ผู้ทานมังสวิรัตก็มีให้เลือกทาน หรือจะเป็นชาวมุสลิมก็มีอาหารฮาลาลให้เลือกทานได้ไม่ยากเย็น และแม้แต่คนที่อยากลองทานอาหารแนวดิบๆ หรือเฉพาะทางอื่นๆ ก็มีให้เลือกอย่างหลากหลาย

ความเป็นอัตลักษณ์ด้านอาหารของเชียงใหม่สามารถมองเห็นเป็นรูปธรรมได้ผ่านโปรแกรมท่องเที่ยวในลักษณะของการพาชิมอาหารโดยเฉพาะ ซึ่งปัจจุบันมีหลายบริษัทที่ทำทัวร์ในลักษณะนี้ โดยเริ่มต้นจากในกรุงเทพฯ ก่อน แล้วเริ่มขยายมายังต่างจังหวัด ซึ่งเชียงใหม่เองก็เป็นอีกจุดหมายปลายทางหนึ่งในการชิมอาหารที่รองจากกรุงเทพฯ ก็ว่าได้ ปัจจุบันมีบริษัทที่ทำทัวร์อาหารในเชียงใหม่ ทั้งในรูปแบบของการพาไปชิมอาหาร การพาไปชิมอาหารท้องถิ่น การพาไปเดินชมตลาด การสอนทำอาหาร ฯลฯ มากมายหลายบริษัท



ภาพ ชนโตกศูนย์วัฒนธรรมเชียงใหม่

2) จังหวัดเชียงราย

จังหวัดเชียงราย เป็นจังหวัดที่มีภูมิประเทศ และสภาพภูมิอากาศที่ส่วนใหญ่ถูกปกคลุมไปด้วยสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ สายน้ำสายหมอกและดอกไม้เมืองหนาวนานาพรรณ รวมถึงบรรยากาศแสนรื่นรมย์เหล่านี้ทำให้จังหวัดเชียงรายเป็นจุดหมายปลายทางในการสร้างแรงบันดาลใจแก่เหล่าศิลปินผู้สร้างสรรค์ศิลปะหลากหลายแขนง รวมถึงนักแสวงหาแรงบันดาลใจในการใช้ชีวิตบนเส้นทางศิลปะ ในกลุ่มนิสิตนักศึกษา ศิลปินรุ่นใหม่ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

โดยเฉพาะจังหวัดเชียงรายมีการส่งเสริมการจัดงานเชียงรายเทศกาลดอกไม้งาม และส่งเสริมการท่องเที่ยวชมทะเลหมอกตามภู และยอดดอยต่างๆ อาทิ ภูชี้ฟ้า ดอยตุง ดอยแม่สลอง เป็นต้น ประกอบกับการให้ความสนใจการท่องเที่ยวชมความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยวประเภทวัด และอาคารสถาปัตยกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มนักท่องเที่ยวทั้งในประเทศ และต่างประเทศ ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวประเภทงานศิลปะที่มีความโดดเด่น และมีชื่อเสียง อาทิ วัดร่องขุน โดยอาจารย์ เฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์ ซึ่งถูกจัดอันดับให้เป็นวัด 1 ใน 10 ที่สวยที่สุดในโลก พิพิธภัณฑ์บ้านดำนางแล โดย อาจารย์ ถวัลย์ ดัชนี เป็นต้น ซึ่งจังหวัดเชียงรายมีศิลปินหลายคนที่ได้เข้ามาสร้างพื้นที่เพื่อเผยแพร่ผลงานศิลปะของตน จนเป็นปรากฏการณ์โครงการเปิดบ้านศิลปิน ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวเหล่านี้ยังสามารถสร้างแรงจูงใจกับ

กลุ่มศิลปิน และกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ต้องการสถานที่ในการสร้างแรงบันดาลใจในชีวิตให้เข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงรายเพิ่มมากขึ้น

แสดงให้เห็นว่า จังหวัดเชียงราย เป็นจังหวัดที่มีความโดดเด่นของวัฒนธรรมทางสุนทรียะ ทั้งทางด้านความสวยงามของสถานที่ท่องเที่ยว และสภาพแวดล้อมที่ตั้งของจังหวัดเชียงรายที่มีลักษณะโดดเด่นทางด้านบรรยากาศ ภูมิประเทศ วัฒนธรรม และความโดดเด่นของงานศิลปกรรมของศิลปินต่าง ๆ ในจังหวัดเชียงราย



ภาพ แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญในจังหวัดเชียงราย

3) เมืองเชียงตุง

เมืองเชียงตุง เป็นเมืองที่มีประวัติศาสตร์ยาวนาน และเคยมีการปกครองจากอังกฤษ ในยุคอาณานิคม จึงทำให้เมืองเชียงตุงในเขตตัวเมือง อาคารส่วนใหญ่ได้รับอิทธิพลตะวันตก ที่เรียกว่า สถาปัตยกรรมยุคอาณานิคม และด้วยเมืองเชียงตุงมีกลุ่มชาติพันธุ์ที่หลากหลาย ประกอบกับปัจจุบันยังคงมีวิถีชีวิตแบบดั้งเดิม จึงทำให้สถาปัตยกรรมท้องถิ่นยังคงปรากฏอยู่ และทำให้เมืองเชียงตุงมีความโดดเด่น และมีเสน่ห์ทางด้านสถาปัตยกรรม

สถานการณ์ด้านการเปลี่ยนแปลงของสถาปัตยกรรมท้องถิ่นที่เชียงตุงจึงไม่เหมือนชุมชน หรือกลุ่มชาติพันธุ์ในประเทศไทย สปป.ลาว และจีน ที่ยังคงเหลือเรือนแบบท้องถิ่นอยู่น้อยกว่ามาก สภาพแวดล้อมชุมชนส่วนใหญ่ที่เปลี่ยนแปลงสภาพเรือนพักอาศัยไปตามยุคสมัย บรรยากาศแบบพื้นถิ่นจึงเหลือน้อย และมุ่งเน้นชุมชนท่องเที่ยวเพื่อชมวิถีชีวิต ประเพณีและผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเป็นหลัก มากกว่าการใช้สถาปัตยกรรมพื้นถิ่นมาสร้างแรงจูงใจ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเชียงตุงเป็นเมืองเดียวที่สามารถใช้สถาปัตยกรรมพื้นถิ่นเป็นองค์ประกอบหลักในการดึงดูด หรือสร้างความสนใจแก่นักท่องเที่ยว โดยมีวิถีชีวิตเป็นองค์ประกอบเสริม ซึ่งแตกต่างจากลักษณะทางกายภาพทั่วไปของพื้นที่เมือง 5 เชียงอื่น ๆ

ทั้งนี้ สถาปัตยกรรมแบบประเพณีในเชียงตุงแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ประเภทศาสนสถาน กับประเภทร้านค้าและเคหสถาน (บ้านพักอาศัย) กล่าวได้ว่าสถาปัตยกรรมของอาคารเก่าในเมืองเชียงตุงสามารถบอกร่องรอย หรือถ่ายทอดเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ของเมืองเชียงตุงได้เป็นอย่างดี รวมถึงเมืองเชียงตุงยังมีการใช้ประโยชน์ และการอนุรักษ์อาคารเก่า ทำให้บรรยากาศในเมืองเชียงตุง เป็นบรรยากาศของเมืองเก๋ย้อนยุค มีศักยภาพทางการท่องเที่ยวสูง เหมาะสมกับกลุ่ม

นักท่องเที่ยว ประเภท Restro และนักท่องเที่ยวที่ชอบถ่ายรูปชมเมือง ซึ่งหาชมได้ยากแล้วในเมืองต่างๆ



ภาพ สภาพแวดล้อมของเมืองเชียงตุง

4) เมืองหลวงพระบาง

เมืองหลวงพระบาง เป็นเมืองที่มีความเจริญรุ่งเรืองทางด้านเศรษฐกิจ และการค้าในอดีตกาล จากการที่เมืองหลวงพระบางเคยเป็นเมืองหลวงเก่าของ สปป.ลาว จึงทำให้หลวงพระบางมีอาคาร สถานที่สำคัญที่เกี่ยวข้องทางประวัติศาสตร์สำคัญมากมาย โดยเฉพาะวัด วัง และอาคารพาณิชย์ต่าง ๆ ที่ยังคงมีความสวยงามทางด้านสถาปัตยกรรม และถูกอนุรักษ์คงไว้ จึงทำให้เมืองหลวงพระบางถูกขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก และเป็นเมืองท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวต่างให้ความสนใจเดินทางมาท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะความโดดเด่นของวิถีชีวิตของคน สปป.ลาว ที่ยังคงมีการดำเนินชีวิตร่วมกับเมืองเก่าที่มีความโดดเด่นทางด้านสถาปัตยกรรมได้อย่างลงตัว ซึ่งสถาปัตยกรรมของเมืองหลวงพระบางส่วนใหญ่เป็นสถาปัตยกรรมแบบ โคโลเนียล แบบตะวันตกที่ผสมผสานกับความเป็นท้องถิ่น โดยสามารถถ่ายทอดเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ระหว่างประเทศฝรั่งเศส กับเมืองหลวงพระบางได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะวัฒนธรรมด้านอาหารบางเมนูที่มีความเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมตะวันตก อาทิ ข้าวจี เป็นต้น ซึ่งนักท่องเที่ยวต่างนิยม และให้ความสนใจ เนื่องจากข้าวจีเป็นการผสมผสานระหว่างขนมปังฝรั่งเศส กับวัตถุดิบท้องถิ่นได้อย่างลงตัว ซึ่งถือเป็นวัฒนธรรมด้านอาหารที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นมาของเมืองหลวงพระบางที่ได้เป็นอย่างดี และยังคงหาซื้อ และชิมตามร้านอาหารทั่วไปในเมืองหลวงพระบาง

คนในหลวงพระบางส่วนใหญ่มีวิถีชีวิตที่เรียบง่าย ไม่เร่งรีบ (slow life) เสน่ห์ของเมืองหลวงพระบางจึงอยู่ที่ความสงบ และเหมาะแก่การพักผ่อนหย่อนใจสำหรับกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ต้องการหลีกเลี่ยงความวุ่นวาย โดยภาพรวมของเมืองหลวงพระบางยังพบว่า ผู้ประกอบธุรกิจทางการท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นคนในท้องถิ่น การบริการจึงมีลักษณะเฉพาะ โดยไม่มีนักท่องเที่ยวขนาดใหญ่เข้ามาเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม และความดั้งเดิมของเมืองหลวงพระบาง

วิถีชีวิตที่เป็นเอกลักษณ์ของคนหลวงพระบางที่นักท่องเที่ยวต่างรับรู้เป็นอย่างดี คือ การตักบาตรข้าวเหนียวตอนเช้า โดยปกติคนในท้องถิ่นจะมีการตักบาตรข้าวเหนียวกันในทุก ๆ เช้า โดยมีพระเดินออกบิณฑบาตรประมาณ 05.00-06.00 นาฬิกา เนื่องจากหลวงพระบางนั้นเป็นเมืองที่อุดมไปด้วยวัด เอาเฉพาะถนนสายหลักที่มีวัดเป็นจำนวนมาก ในทุก ๆ วันจะมีพระและสามเณรกว่า 100-200 รูปมาบิณฑบาตอยู่หน้าอาคารที่อยู่อาศัยเป็นประจำ ภาพพระสงฆ์ในจีวรเหลืองนักร้อยเดินเรียงแถวกันมาบิณฑบาตรในยามเช้าทำให้เป็นที่สะดุดตาของกลุ่มนักท่องเที่ยว ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวจึงเป็นที่นิยมสำหรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังหลวงพระบาง



ภาพ การออกเดินบิณฑบาตของพระสงฆ์จำนวนมากในหลวงพระบาง

5) เมืองเชียงรุ่ง

เมืองเชียงรุ่ง เป็นดินแดนที่มีกลุ่มชาติพันธุ์อาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะกลุ่มชาติพันธุ์ไทลื้อ ที่เป็นรากฐานแห่งประวัติศาสตร์ของเมืองเชียงรุ่ง และยังคงปรากฏจากวัฒนธรรมการตั้งถิ่นฐานของกลุ่มชาติพันธุ์ไทลื้อ ทั้งทางด้านที่อยู่อาศัย วัด ภาษาพูด อาหารท้องถิ่น ภูมิปัญญา และการแต่งกายที่มีความเป็นเอกลักษณ์



ภาพ วัฒนธรรมการแต่งกายของกลุ่มชาติพันธุ์ไทลื้อ



ภาพ อาหารพื้นถิ่นของกลุ่มชาติพันธุ์ไทลื้อ

เมืองเชียงใหม่มีแหล่งท่องเที่ยวที่แสดงถึงอัตลักษณ์ วัฒนธรรมของชาติพันธุ์ไทลื้อหลากหลายแห่ง อาทิ วัดหลวงเมืองลื้อ วัดป่าเจ สวนป่าดงดิบ หมู่บ้านไทลื้อบ้านดัว หมู่บ้านไทลื้อกาหลันป่า ไชว์พารานาสี สวนม่านทิงและเมืองใหม่ 9 จอม 12 เจียง เป็นต้น ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวเหล่านี้มีการถ่ายทอด และสืบทอดนำเอาวัฒนธรรมไทลื้อมานำเสนอแก่นักท่องเที่ยวผ่านกิจกรรม และการแสดงที่น่าสนใจมากมาย ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเมืองเชียงใหม่ให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมไทลื้อ โดยในปัจจุบันมีการผลักดัน และการสนับสนุนในการสร้างแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ที่สามารถสะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมไทลื้อแบบร่วมสมัย มีการนำวัฒนธรรมไทลื้อมาจัดแสดงในรูปแบบแสงสีเสียงที่มีความตระการตา และสร้างความน่าสนใจแก่นักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี

การถ่ายทอดวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ไทลื้อของเมืองเชียงใหม่จึงอยู่ในรูปแบบของการสร้างสรรค์วัฒนธรรมที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับวัฒนธรรมที่อาจสูญหายได้เป็นอย่างดี ถึงแม้ทรัพยากรทางวัฒนธรรมดั้งเดิมอาจถูกเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาก็ตาม การเสนอขายวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในเมืองเชียงใหม่ทั้งในภาครัฐ และภาคธุรกิจทางการท่องเที่ยวเป็นการตอกย้ำว่า เมืองเชียงใหม่ มีความโดดเด่น และสามารถสร้างความเชื่อถึงรากเหง้าวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ไทลื้อแก่นักท่องเที่ยวได้อย่างมีศักยภาพ โดยนำฐานของการสร้างสรรค์ และนวัตกรรมมาบูรณาการร่วมกับวัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างร่วมสมัย

6.2 ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง)

การศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง) มีประเด็นที่สำคัญประกอบไปด้วย ปัญหาอุปสรรคในการท่องเที่ยว ปัญหาอุปสรรคด้านการเดินทางข้ามแดน และปัญหาอุปสรรคด้านพิธีการเข้า – ออกประเทศ สามารถสรุปได้ดังนี้

ปัญหาอุปสรรคในการท่องเที่ยว พบว่า บางพื้นที่ยังมีข้อจำกัดด้านการประชาสัมพันธ์ ซึ่งนักท่องเที่ยวยังขาดการรับรู้ โดยเฉพาะในช่วงฤดูการของการท่องเที่ยวในช่วงที่มีเทศกาล ประเพณี ของท้องถิ่น เส้นทางคมนาคมควรให้ความสำคัญกับเส้นทางการเข้าถึง ทั้งเส้นทางการเข้าถึงทางบก และเส้นทางคมนาคมทางอากาศ การแสดงป้ายบอกทางและป้ายสื่อความหมาย การให้บริการปั้มน้ำมันและจุดพักรถ โดยเฉพาะระบบความปลอดภัยในการจัดเตรียมอุปกรณ์ป้องกันโดยต้องมีหน่วยงานที่จัดการเรื่องความปลอดภัยที่ชัดเจน ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวยังพบว่า ควรมีการบริการห้องน้ำสาธารณะ สินค้าที่ระลึกในท้องถิ่น ระบบการสื่อสาร และที่พักแรมที่สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้ รวมถึงธุรกิจทางการท่องเที่ยวควรให้ความสำคัญในการแจ้งอัตราค่าบริการ การบริหารจัดการขยะ และสิ่งปฏิกูล และการดูแลด้านสุขอนามัย

ปัญหาอุปสรรคด้านการเดินทางข้ามแดน พบข้อจำกัดด้านระบบการเดินทางสาธารณะ ทั้งทางด้าน ความล่าช้าของรถโดยสารระหว่างประเทศ อัตราค่าบริการรถโดยสารระหว่างประเทศ รวมถึงระยะเวลาการเปิดปิดด่านชายแดนที่ยังมีผลกระทบต่อความคล่องตัวในการจัดรายการนำเที่ยวของบริษัทนำเที่ยว ข้อจำกัดของการเข้าออกจุดผ่อนปรนที่มีผลต่อการจัดรายการนำเที่ยวในเส้นทางน้ำระยะสั้น และความปลอดภัยสำหรับการเดินทางท่องเที่ยวทางน้ำ ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกในด่านชายแดน ข้อจำกัดด้านภาษาการสื่อสารระหว่างเจ้าหน้าที่ในด่านชายแดนกับกลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติ และการปิดด่านสากลบางพื้นที่ที่ลดโอกาสการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวระหว่างเมือง 5 เชียง

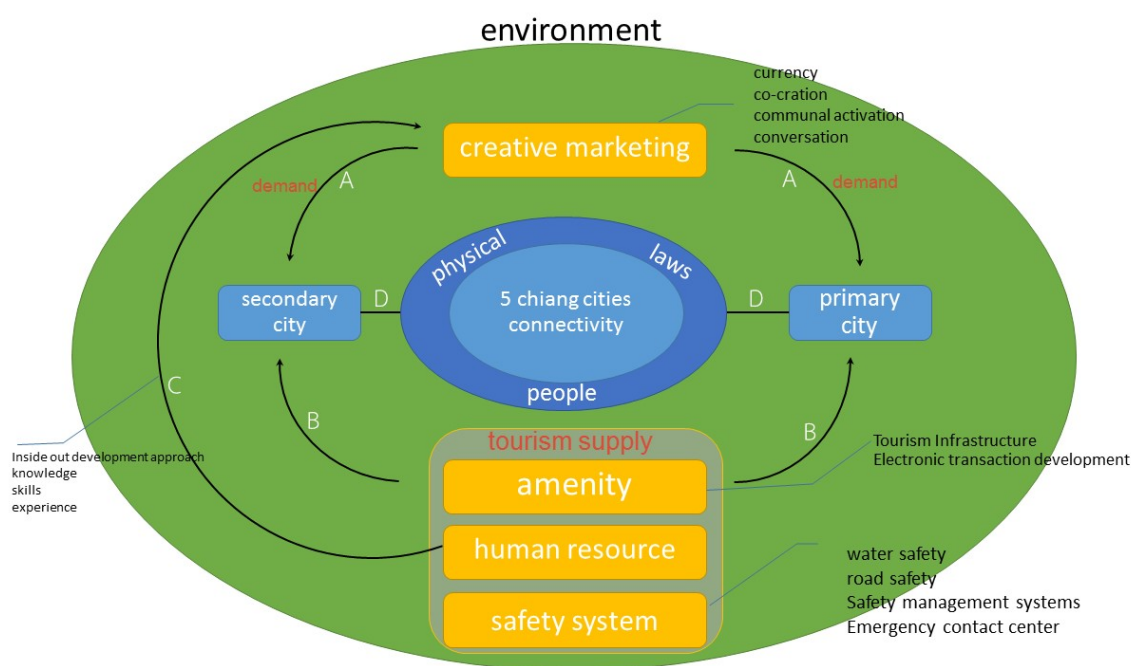
ปัญหาอุปสรรคด้านพิธีการเข้า – ออกประเทศ พบข้อจำกัดด้าน กระบวนการนำยานพาหนะเข้าออกด่านชายแดนที่ส่งผลต่อการตัดสินใจการเดินทางท่องเที่ยวของกลุ่มนักท่องเที่ยวประเภทคาราวาน และกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางด้วยตนเอง (FIT) ในการเดินทางท่องเที่ยวแบบอิสระ รวมถึงการทำบัตรผ่านแดน (Border Pass) ที่ยังมีกระบวนการทำหลายขั้นตอน และมีข้อจำกัดในการเดินทางไปยังเมืองเชื่อมโยงอื่น ๆ ตลอดจนการทำวีซ่าหน้าด่าน (visa on arrival) ที่ยังเป็นอุปสรรคต่อนักท่องเที่ยวต่างชาติ โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวกลุ่มประเทศที่ 3 ทั้งทางด้านค่าใช้จ่าย และระยะเวลาในกระบวนการการตรวจคนเข้าเมือง

ภาพรวมของปัญหาและอุปสรรคในการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง) พบว่า การบริการ และสิ่งอำนวยความสะดวกในแต่ละพื้นที่ยังมีมาตรฐานที่ยังไม่เท่ากัน หรือยังไม่มีความมาตรฐานเดียวกัน จึงจำเป็นต้องมีการยกระดับมาตรฐานของการบริการ และสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพ รวมถึงการเดินทางข้ามแดนของกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัวที่พบข้อจำกัด และเงื่อนไขหลายประการ ทำให้การตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวของกลุ่มนักท่องเที่ยวประเภทนี้นี้น้อยลง ซึ่งหากมีการลดหย่อน หรือการปรับกฎระเบียบที่เอื้ออำนวยแก่กลุ่มนักท่องเที่ยวประเภทนี้จะช่วยกระตุ้นการเดินทางท่องเที่ยวข้ามแดนเพิ่มมากขึ้น

อีกทั้ง การเตรียมความพร้อมในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวในเส้นทางที่มีรถไฟผ่านหากแล้วเสร็จในอนาคต ทั้งทางด้านการขนส่งสาธารณะ เส้นทางคมนาคม และสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว โดยเฉพาะการเตรียมความพร้อมของจำนวนนักท่องเที่ยวที่อาจเพิ่มมากขึ้นแบบก้าวกระโดด เนื่องจากการเดินทางเชื่อมโยงผ่านเส้นทางรถไฟสามารถเดินทางสะดวก และรวดเร็วมากขึ้น คนในพื้นที่ชุมชน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องอาจต้องมีการวางแผนเพื่อยกระดับมาตรฐานในการรองรับกลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางผ่านรถไฟในอนาคตอันใกล้

6.3 เสนอแนวทางพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง)

การศึกษาแนวทางพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง) โดยการวิเคราะห์ และสังเคราะห์จากการศึกษาเส้นทางการท่องเที่ยว และปัญหาและอุปสรรคในการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง) และความคิดเห็นที่ได้จากภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ประเทศไทย เมืองหลวงพระบาง (เมืองเชียงทอง) แขวงหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เมืองเชียงตุง รัฐฉาน ประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา และเมืองสิบสองปันนา (เมืองเชียงรุ้ง) มณฑลยูนนาน ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน มีผลการศึกษาดังนี้



ภาพ รูปแบบการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง)

การพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง) เป็นการขับเคลื่อนเศรษฐกิจโดยนำการท่องเที่ยวมาเป็นเครื่องมือพัฒนาระหว่างเมืองหลัก และเมืองรองในเส้นทางการท่องเที่ยวของ 5 เมือง ประกอบไปด้วย จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ประเทศไทย เมืองหลวงพระบาง (เมืองเชียงทอง) แขวงหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เมืองเชียงตุงรัฐ

ฉาน ประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา และเมืองสิบสองป่านา (เมืองเชียงรุ่ง) มณฑลยูนนาน ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งในแต่ละพื้นที่ที่มีความโดดเด่นทางด้านทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน ทั้งสภาพแวดล้อมทางภูมิประเทศ และวัฒนธรรมของคนในพื้นที่ โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวระหว่างเส้นทางที่ช่วยเพิ่มสีสัน และประสบการณ์ระหว่างเส้นทางได้อย่างน่าสนใจ ดังนั้นการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคกลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง) จึงจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยในการพัฒนาให้เกิดเป็นรูปธรรมหลายด้าน เพื่อให้เกิดการบูรณาการการท่องเที่ยวในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวหลัก (primary city) และแหล่งท่องเที่ยวรอง (secondary city) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มในสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยวได้

ปัจจุบันอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมในพื้นที่ 5 เชียง มีศักยภาพสูงในการสร้างแรงจูงใจนักท่องเที่ยว อย่างไรก็ตามความคล้ายทางวัฒนธรรมที่มีเรื่องราวทางประวัติศาสตร์เชื่อมโยงกันในอดีตยังเป็นความท้าทายในการสร้างความแตกต่างทางการท่องเที่ยว ที่ส่งผลต่อการสร้างภาพลักษณ์ของแต่ละพื้นที่ให้ชัดเจนและนำไปสู่การพัฒนากิจกรรมทางการท่องเที่ยวให้ตรงกลุ่มเป้าหมาย ดังนั้นการตลาด (Marketing) จึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่จะช่วยกระตุ้นการวิจัย และพัฒนาค้นหาความแปลกใหม่ มาตอบสนองความต้องการของตลาดนักท่องเที่ยวเป้าหมาย (ลูกศร A) ทำให้นักท่องเที่ยวมีโอกาสในการเลือกตัดสินใจเดินทางไปท่องเที่ยว และได้รับความพึงพอใจกลับมา ในขณะเดียวกันการตลาด (marketing) จะช่วยกระตุ้นการค้า การลงทุน การผลิต และเกิดการจ้างงานในธุรกิจทางการท่องเที่ยว ซึ่งส่งผลต่อการสร้างรายได้ เกิดการกระจายเศรษฐกิจ ส่งผลไปยังการเพิ่มอำนาจในการใช้จ่าย และยังช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตในชุมชนแหล่งท่องเที่ยว ทั้งเมืองท่องเที่ยวหลัก และแหล่งท่องเที่ยวรองในพื้นที่ 5 เชียง

โดยเฉพาะนโยบายของประเทศไทย และในระดับสากลมีการส่งเสริม และพัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานเทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรมมากขึ้น โดยมุ่งเน้นการปรับเปลี่ยนสินค้าและบริการแบบดั้งเดิมไปสู่สินค้าและบริการสมัยใหม่ที่เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจระดับโลก ด้วยการตั้งอยู่พื้นฐานจุดแข็งวัฒนธรรมท้องถิ่นการให้บริการ ความหลากหลายเชิงชีวภาพและวัฒนธรรมที่ยังคงคุณค่าดั้งเดิม ผู้ประกอบการในธุรกิจทางการท่องเที่ยวจึงจำเป็นต้องปรับแนวทางในการดำเนินธุรกิจบนฐานนวัตกรรม การสร้างสรรค์ และเทคโนโลยีต่าง ที่เข้าใจผู้บริโภค และนักท่องเที่ยว โดยผู้ผลิตและผู้บริโภคร่วมมือกันพัฒนาสินค้าและบริการ เป็นการตลาดที่ส่วนประสมการตลาดเปลี่ยนจาก 4 P (Product, Price, Place, Promotion กลายเป็น 4 C ประกอบไปด้วย 1) Co-creation คือการให้นักท่องเที่ยวมีโอกาสได้นำเสนอเรื่องราวของความต้องการ ปัญหา ค่านิยม ของตนเองให้ผู้ประกอบการ หรือผู้ให้บริการทางการท่องเที่ยวได้รับรู้เพื่อให้นำไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว 2) Currency คือ การปรับราคาตามฤดูกาล พฤติกรรมการซื้อในแต่ละกลุ่มเป้าหมาย และตามวิธีการจ่ายเงินของนักท่องเที่ยว 3) Communal Activation คือ การปรับช่องทางการขายสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยวที่ปราศจากหน้าร้าน หรือสถานที่ที่นักท่องเที่ยวต้องเดินทางไปด้วยตนเอง โดยมุ่งเน้นการกระจายข้อมูลข่าวสาร และสินค้าและบริการผ่านระบบ internet และ social network และ 4) Conversation คือ การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และประสบการณ์ทางการท่องเที่ยวระหว่างกัน นักท่องเที่ยวได้ร่วมแสดงความคิดเห็นเสนอแนะแนวทาง และพัฒนาสินค้าและบริการ โดยใช้พื้นที่บนสังคมออนไลน์ (Social media) และ

การสื่อสารโดยตรงกับผู้ให้บริการ (เสรี วงษ์มณฑา, 2560, หน้า 1) ซึ่งนักการตลาดส่วนใหญ่เรียก การตลาดนี้ว่า การตลาดดิจิทัล หรือการตลาดเชิงสร้างสรรค์ (creative marketing) (สมชาย นำประเสริฐชัย, มปป.)

การตลาดเชิงสร้างสรรค์ (creative marketing) ได้ปรับเปลี่ยนกระบวนการทางการผลิตใหม่ เพื่อสร้างประเทศให้เป็นอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ ผลักดันเปลี่ยนแปลงแนวคิดการตลาดให้สร้างสรรค์ มากขึ้น โดยต้องคำนึงถึง Functional (ประโยชน์ใช้สอย) และ Emotional (สุนทรียภาพทางอารมณ์) ที่พัฒนาไปพร้อม ๆ กัน (กุลฉัตร ฉัตรกุล ณ อยุธยา, หน้า 2, มปป.) อย่างไรก็ตามการใช้การตลาดเป็น เครื่องมือในการผลักดันกลุ่มนักท่องเที่ยวเป้าหมายไปยังพื้นที่จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับความพร้อม ของแหล่งท่องเที่ยว (tourism supply) ให้สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมาย (ลูกค้า B) ทั้งความพร้อมด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (amenity) ภายในแหล่งท่องเที่ยว อาทิ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ห้องน้ำสาธารณะ ที่พักแรม สินค้าที่ระลึก ร้านอาหาร เป็นต้น ด้านบุคลากร ทางการท่องเที่ยว (human resource) อาทิ การพัฒนาองค์ความรู้ ทักษะ ประสิทธิภาพ จิตบริการ ของผู้ให้บริการ ที่มีต่อสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว โดยเฉพาะความรู้ด้านการตลาดของ ผู้ประกอบการทางการท่องเที่ยว เพื่อสร้างความได้เปรียบภายในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว (ลูกค้า C) เป็น ต้น และระบบความปลอดภัย (safety system) อาทิ อุปกรณ์รักษาความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว การสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักท่องเที่ยว ศูนย์รับแจ้งฉุกเฉิน (emergency contact center) เป็นต้น ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้ถือเป็นส่วนที่ช่วยรองรับ และอำนวยความสะดวกนักท่องเที่ยวในระหว่าง การทำกิจกรรมทางการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวหลัก และแหล่งท่องเที่ยวรอง

นอกจากการพัฒนาความพร้อมในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวหลัก และรองแล้ว การพัฒนาการ เชื่อมโยง (ลูกค้า D) ระหว่างเมืองหลักและเมืองรอง หรือ Connectivity เป็นเครื่องมือสำคัญใน การบูรณาการทางเศรษฐกิจและสังคม เพื่อให้ภูมิภาคสามารถรองรับกระแสโลกาภิวัตน์และสภาวะ พึ่งพาพึ่งพาระหว่างกัน (globalization and interdependence) ได้อย่างมีประสิทธิภาพและทันทั่วถึง โดยเฉพาะการสร้างผลประโยชน์ร่วมกัน และการสร้างความได้เปรียบทางการท่องเที่ยวภายใต้ความ ร่วมมือระหว่างแหล่งท่องเที่ยวหลัก และแหล่งท่องเที่ยวรอง นำไปสู่การสร้างแรงขับเคลื่อน หรือการ ไหลของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป้าหมายกระจายไปยังแหล่งท่องเที่ยวระหว่างเส้นทางก่อนถึงจุดหมาย ปลายทางหลัก ต้องอาศัยการเชื่อมโยงที่แบ่งออกเป็น 3 องค์ประกอบ ได้แก่

(1) ความเชื่อมโยงทางกายภาพ (physical) อาทิ การสร้างถนน รางรถไฟ สะพาน ท่าเรือ ท่าอากาศยาน การพัฒนาด้านการทำธุรกรรมผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ ระบบการสื่อสาร และอื่น ๆ เพื่อ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ที่ส่งผลต่อการเคลื่อนที่ หรือการไหลของกลุ่ม นักท่องเที่ยว (2) ความเชื่อมโยงทางกฎระเบียบและการพัฒนา (laws) อาทิ การปรับปรุงกฎระเบียบ การการขนส่ง ศุลกากร ตรวจคนเข้าเมือง การค้าและการลงทุน ให้สอดคล้องกัน และ (3) ความ เชื่อมโยงระดับประชาชน (people) อาทิ ความเข้าใจด้านการท่องเที่ยว การสร้างความเข้าใจและ ความสัมพันธ์อันดีระหว่างประชาชน รวมถึงการพัฒนาคนในพื้นที่ที่ตั้งอยู่ระหว่างเส้นทางเชื่อมโยงให้มี ทักษะและขีดความสามารถสอดคล้องกับความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (กองเศรษฐกิจ กรมอาเซียน, 2560, หน้า 1) ซึ่งมีมิติด้านการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวต้องมุ่งเน้นการกระตุ้นการเคลื่อนที่ หรือการไหล

ที่คล่องตัวของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป้าหมายในระหว่างเมืองหลัก และเมืองรองทางการท่องเที่ยวเป็นนัยสำคัญ

ด้วยการท่องเที่ยวเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มจากทรัพยากรทางธรรมชาติ และวัฒนธรรม (environment) ของคนในชุมชนในพื้นที่เป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นจึงเป็นการใช้ประโยชน์ทรัพยากรที่ช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตคนในชุมชนท้องถิ่นจากรายได้ที่ได้รับจากนักท่องเที่ยว ซึ่งจำเป็นต้องมีการบริหารจัดการความสมดุลของทรัพยากรในท้องถิ่นให้สามารถนำมาใช้ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวได้อย่างยั่งยืน ทั้งทางด้านการตลาด โครงสร้างพื้นฐานของสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว รวมถึงระบบการบริหารจัดการความพร้อมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเชื่อมโยง 5 เชียง ต้องมุ่งเน้น และยึดถือความยั่งยืนของสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรม และธรรมชาติ (environment) ในแหล่งท่องเที่ยวหลัก และแหล่งท่องเที่ยวรองเป็นสำคัญ

ทั้งนี้แนวทางพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง) ประกอบไปด้วย 5 ด้าน คือ 1) การพัฒนาการตลาดเชิงสร้างสรรค์ (creative marketing) 2) การอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว (Amenity) 3) การพัฒนาศักยภาพของทรัพยากรบุคคลที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว (Human Resource) 4) การพัฒนา และเตรียมความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวหลัก และการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวรอง (Connectivity) และ 5) การพัฒนามาตรการรักษาความปลอดภัยทางการท่องเที่ยว และการจัดการผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม (Safety System and environment) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การพัฒนาการตลาดเชิงสร้างสรรค์ (creative marketing)

1.1 การกำหนดรูปแบบ หรือ theme ในเส้นทางทางการท่องเที่ยวในแต่ละเส้นทางที่มีความโดดเด่น และแตกต่างกันออกไป โดยรวบรวมเอกลักษณ์ทางธรรมชาติ วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ ภาพลักษณ์ในพื้นที่เมือง 5 เชียงมาเป็นองค์ประกอบในการสร้างสรรค์กิจกรรมทางการท่องเที่ยว และสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว เพื่อสร้างความแปลกใหม่ รวมถึงกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวเล็งเห็นถึงการเชื่อมโยงของวิถีชีวิต และประวัติศาสตร์ความเป็นมาของพื้นที่ เพื่อสร้างแรงบันดาลใจแก่กลุ่มนักท่องเที่ยวเป้าหมาย อาทิ กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวยุโรป เดินทางไปยังเมืองเชื่อมโยงอื่น ๆ ในระหว่างเส้นทาง เป็นต้น

1.2 การสร้างการจับคู่ธุรกิจ (Business Matching) โดยดึงผู้ประกอบการทางการท่องเที่ยวในระหว่างประเทศมาเสนอขายสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการดำเนินธุรกิจทางการท่องเที่ยวร่วมกัน เพื่อช่วยกระตุ้นในการบุกเบิกการเปิดเส้นทางท่องเที่ยวใหม่ในต่างประเทศร่วมกัน โดยเฉพาะการเสนอขายเส้นทางท่องเที่ยวในพื้นที่เมืองท่องเที่ยว 5 เชียงในงานระดับโลก อาทิ งาน world travel mart (WTM) งาน International tourism borse berlin (ITB) ทั้งนี้เส้นทางเดินทางเชื่อมโยงเมือง 5 เชียง ยังไม่สะดวกในหลายพื้นที่ อาทิ เมืองเชียงตุง ยังมีหน่วยงานภาครัฐตรวจสอบเอกสาร และข้อจำกัดต่างๆ ของนักท่องเที่ยวในระหว่างเส้นทาง จึงควรเดินทางท่องเที่ยวภายใต้ความดูแลของบริษัทนำเที่ยว เพื่อความปลอดภัย และการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าที่ทันถ่วงที เป็นต้น

1.3 การสร้างช่องทางให้นักท่องเที่ยวมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการออกแบบรายการนำเที่ยวเองด้วยตนเอง เพื่อให้ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวสามารถปรับรูปแบบการท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับราคา และพฤติกรรมกลุ่มนักท่องเที่ยวเป้าหมายได้ โดยเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางด้วยตนเอง (FIT) ซึ่งสามารถทำได้โดยให้นักท่องเที่ยวเข้ามาติดต่อกับบริษัทโดยตรงผ่านงานโรดโชว์ (roadshow) การส่งข้อเสนอต่าง ๆ ผ่าน social network ที่ทางผู้ประกอบการได้จัดทำขึ้นบนเว็บไซต์ เช่น การจัดทัวร์จักรยาน การจัดทัวร์บิกไบค์ การจัดนำเที่ยวทั่วไป เป็นต้น โดยให้นักท่องเที่ยวในพื้นที่เมือง 5 เชียงเสนอความคิดเห็นร่วมกับบริษัทนำเที่ยวในการสร้างรายการนำเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยว (activity) ที่สร้างประสบการณ์ทางการท่องเที่ยวบนฐานความต้องการของนักท่องเที่ยว (co-creation experiences) และความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมาย (niche market)

1.4 การสร้างช่องทางกระจายข้อมูลข่าวสารบนฐานโครงข่ายสังคมออนไลน์ (social network) โดยต้องมีพื้นที่ที่เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวที่มีประสบการณ์เดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่ 5 เชียง แล้ว มาร่วมแบ่งปันประสบการณ์ทางการท่องเที่ยว และสามารถส่งต่อประสบการณ์ระหว่างกันในกลุ่มนักท่องเที่ยว (experience sharing) ที่ช่วยสร้างการรับรู้ กระตุ้นการประชาสัมพันธ์ แก่กลุ่มนักท่องเที่ยวใหม่ได้

1.5 การจัด fam trip ในเส้นทางท่องเที่ยวเมือง 5 เชียงในกลุ่มผู้ประกอบการทางการท่องเที่ยวในแต่ละพื้นที่ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็น และพัฒนาความแตกต่างของเส้นทางท่องเที่ยว (route) กิจกรรมทางการท่องเที่ยว (activity) และการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวเพื่อผลักดันการบูรณาการเส้นทางท่องเที่ยวในพื้นที่เมือง 5 เชียงร่วมกัน

1.6 การสร้างเวทีเสวนา และการจัดประชุมในระดับผู้นำด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่เมือง 5 เชียงร่วมกัน เพื่อรายงานสถานการณ์การท่องเที่ยว การหารือ และการวางแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวร่วมกัน อาทิ การจัดประชุม Tourism Forum เป็นต้น โดยเชิญผู้นำในหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมแต่ละครั้ง และเวียนการเป็นเจ้าภาพจัดประชุมแต่ละปี

2. การอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว (Amenity)

2.1 การปรับปรุงมาตรฐาน และปรับภาพลักษณ์สินค้าและบริการทางการท่องเที่ยวในธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวให้อยู่ในระดับสากล เพื่อยกระดับคุณภาพของสิ่งอำนวยความสะดวกที่สามารถสร้างความพึงพอใจให้กับนักท่องเที่ยว อาทิ มาตรฐานด้านความสะอาด สภาพแวดล้อมของสถานประกอบการที่สามารถสร้างการจดจำที่ดีแก่นักท่องเที่ยวได้ เป็นต้น

2.2 การออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวที่คำนึงถึงประโยชน์การใช้งานได้อย่างเหมาะสมกับนักท่องเที่ยวได้ทุกประเภท หรือการนำหลักการ universal design เข้ามาปรับใช้ อาทิ การออกแบบทางลาด สิ่งอำนวยความสะดวกของนักท่องเที่ยวพิการ เด็กเล็ก และผู้สูงอายุ การแสดงสัญลักษณ์ที่เข้าใจง่าย การแสดงภาษาอังกฤษและภาษาจีน เป็นต้น

2.3 การพัฒนาระบบโครงข่ายศูนย์ข้อมูล และการให้ความช่วยเหลือแก่นักท่องเที่ยว โดยให้ความสำคัญกับการนำเทคโนโลยีมาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์กับนักท่องเที่ยวได้อย่างรวดเร็ว และทันต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนักท่องเที่ยว อาทิ การพัฒนาโปรแกรมที่ให้บริการข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว

ในพื้นที่เมือง 5 เชียง (Application) การแสดงหมายเลขติดต่อศูนย์บริการนักท่องเที่ยวในพื้นที่สำคัญ (Call center contact) เป็นต้น

2.4 การสร้างสรรค์ทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนท้องถิ่นมาเป็นส่วนประกอบในการออกแบบ/ตกแต่งสิ่งอำนวยความสะดวก โดยคำนึงถึงการออกแบบที่เรียบง่าย สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว และประหยัดงบประมาณ ซึ่งเหมาะกับชุมชนท่องเที่ยวที่มีข้อจำกัดด้านงบประมาณ อาทิ การนำไม้ไผ่ หรือไม้ท้องถิ่นมาสร้างเป็นห้องน้ำสาธารณะ การตกแต่งด้วยเครื่องใช้ในท้องถิ่น เป็นต้น

2.5 การพัฒนารูปแบบสินค้าที่ระลึกอย่างสร้างสรรค์ มุ่งเน้นการสร้างมูลค่าเพิ่ม และคุณค่าให้กับธุรกิจสินค้าที่ระลึกให้กับสินค้าท้องถิ่นที่มีอยู่ภายในพื้นที่ และมีสอดคล้องกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยวในปัจจุบัน โดยเฉพาะรูปลักษณ์ของสินค้าที่ระลึกที่สามารถสร้างการจดจำแก่นักท่องเที่ยวได้ และไม่เป็นอุปสรรคต่อการเดินทางของนักท่องเที่ยว อาทิ ขนาด ข้อจำกัดด้านกฎหมาย เป็นต้น

2.6 การยกระดับการบริการด้านการทำธุรกรรมของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ อาทิ ระบบศุลกากรอิเล็กทรอนิกส์ (e-customs) การยื่นเสียภาษีผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-revenue) เป็นต้น เพื่ออำนวยความสะดวก และความคล่องตัวของผู้ประกอบการทางการท่องเที่ยวทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศ โดยเฉพาะผู้ประกอบการนำเที่ยวที่ต้องเดินทางเข้าออกระหว่างประเทศบ่อยครั้ง

2.7 การพัฒนา และส่งเสริมให้ผู้ประกอบการธุรกิจทางการท่องเที่ยวนำระบบการชำระเงินบนฐานนวัตกรรม เทคโนโลยีในสมัยใหม่มาบริการแก่นักท่องเที่ยวในเมือง 5 เชียง เพื่อลดข้อจำกัดของมาตรฐานการเปลี่ยนแปลงของสกุลเงินในแต่ละประเทศ โดยมุ่งเน้นให้นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางท่องเที่ยวได้โดยไร้เงินสด และในขณะเดียวกันสามารถสร้างความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว อาทิ ระบบการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-payment) ระบบการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-commerce) ระบบการขอคืนภาษีอิเล็กทรอนิกส์สำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ (tax refund) เพื่อความคล่องตัว และความสะดวกรวดเร็วที่ส่งผลต่อการเลือกจุดหมายปลายทางของกลุ่มนักท่องเที่ยว

3. การพัฒนาศักยภาพของทรัพยากรบุคคลที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (Human Resource)

3.1 การพัฒนาคนจากภายใน (Inside out development approach) โดยมุ่งเน้นการให้บริการที่ออกมาจากภายใน โดยต้องสร้างความเข้าใจด้านการท่องเที่ยว และพัฒนาจิตใจในวิชาชีพเพื่อสร้างแรงจูงใจในชีวิตของคน และบุคคลากรก่อนเป็นอันดับแรก ซึ่งเป็นผลการพัฒนาระยะยาว และนำไปสู่การพัฒนาภายนอกในระยะต่อไป โดยเฉพาะ บุคคลากรในธุรกิจทางการท่องเที่ยว

3.2 การยกระดับความสามารถ และทักษะในวิชาชีพงานบริการส่วนหน้าในธุรกิจทางการท่องเที่ยวที่ต้องมีปฏิสัมพันธ์กับนักท่องเที่ยว หรือผู้ใช้บริการโดยตรง โดยเฉพาะทักษะการใช้ภาษาสากล และภาษาที่ 3 ในการสื่อสารกับนักท่องเที่ยวต่างชาติ การรับมือกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยวโดยใช้หลักการตลาดเชิงสร้างสรรค์ (creative marketing) เป็นเครื่องมือเพื่อสร้างกลยุทธ์ในการบริการ เป็นต้น

3.3 การสร้างเครือข่ายบุคลากรทางการท่องเที่ยวร่วมกันในพื้นที่ 5 เชียงร่วมกัน เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และความรู้ความสามารถด้านวัฒนธรรมการบริการ และมาตรฐานการบริการที่อยู่ในระดับใกล้เคียงกัน โดยเฉพาะผู้ประกอบการรายใหม่

3.4 การสนับสนุน และพัฒนานักวิชาชีพด้านการท่องเที่ยว โดยอาศัยความร่วมมือจากกลุ่มประเทศที่เป็นผู้นำด้านการท่องเที่ยว อาทิ ประเทศไทย และประเทศจีน เป็นต้น มุ่งเน้นการเคลื่อนย้าย หรือแลกเปลี่ยนบุคลากรทางการท่องเที่ยว และกลุ่มนักศึกษาด้านการท่องเที่ยวที่ต้องการเสริมทักษะ และประสบการณ์ด้านการบริการเข้าไปฝึกงาน และทำงานในองค์กรได้สะดวกมากขึ้น

3.5 การจัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษาสำหรับผู้ประกอบการทางการท่องเที่ยวรายใหม่ (Business Service Center) ที่จะเข้ามาทำการค้า การลงทุนในพื้นที่เมือง 5 เชียง โดยเฉพาะผู้ประกอบการทางการท่องเที่ยวต่างชาติ ทั้งรายย่อย และรายใหญ่ ซึ่งทำให้ผู้ประกอบการรายใหม่สามารถเข้าใจบริบทพื้นที่ และสามารถทำการค้าได้อย่างเหมาะสมกับศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวภายในพื้นที่

4. การพัฒนา และเตรียมความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวหลัก และการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวรอง (Connectivity)

4.1 การพัฒนาระบบเชื่อมต่อการขนส่งที่ช่วยกระตุ้นการไหลของจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างเมืองหลักและเมืองรอง และเกิดความคล่องตัวในการเดินทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงในพื้นที่เมือง 5 เชียง มุ่งเน้น การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน (physical) อาทิ ระบบขนส่งสาธารณะในเส้นทางบกและทางน้ำ การสร้างถนน รถไฟ สะพานข้ามแม่น้ำ ท่าเรือ ท่าอากาศยาน เป็นต้น โดยเฉพาะการเตรียมความพร้อมในการรองรับเส้นทางรถไฟหลังแล้วเสร็จ เช่น ควรมีการบริการรถโดยสารสาธารณะระหว่างสถานีรถไฟกับสถานีขนส่งผู้โดยสารในเส้นทางที่รถไฟผ่าน ฯลฯ เป็นต้น รวมถึงการให้ความสำคัญกับเมืองชุมทางที่เป็นศูนย์กลางการกระจายการเดินทางไปยังเมืองอื่น ๆ

4.2 การวางแผนนโยบาย และให้ลำดับความสำคัญร่วมกันในหน่วยงานภาครัฐ เพื่อให้เกิดการผลักดันนโยบายที่รองรับการเดินทางเข้าออกประเทศ โดยเฉพาะกฎระเบียบการเข้าออกด่านชายแดน (immigration) ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเดินทาง และความคล่องตัวของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป้าหมาย โดยเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาด้วยตนเอง กลุ่มนักท่องเที่ยวประเภทคาราวาน อาทิ การลดข้อจำกัดพื้นที่การเดินทางท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติที่ใช้หนังสือผ่านแดนชั่วคราว (temporary border pass) และการผลักดันวีซ่าที่สามารถเข้าออกกลุ่มประเทศเมือง 5 เชียงได้ในครั้งเดียว (single visa) และการยกเว้นการทำวีซ่า (free visa) เป็นต้น

4.3 การส่งเสริมการเป็นบ้านสำหรับภาคประชาชนในพื้นที่ (people) ในการรองรับกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจากเมืองหลัก ทั้งในด้านทัศนคติคนในชุมชน ความรู้ความสามารถในการต้อนรับนักท่องเที่ยว เป็นต้น โดยเฉพาะการพัฒนาผู้นำของแต่ละชุมชน เจ้าของแหล่งท่องเที่ยว เพื่อการนำไปสู่การบริการจัดการการท่องเที่ยวโดยคนในชุมชน และเกิดกระจายรายได้ที่เกิดจากการท่องเที่ยวร่วมกันระหว่างเมืองหลัก และเมืองรองได้อย่างยั่งยืน

4.4 การพัฒนารายการนำเที่ยว และกิจกรรมทางการท่องเที่ยวในเส้นทางน้ำ และทางบก ที่ช่วยสร้างโอกาสในการเพิ่มรายได้รายได้ให้กับประชาชนในพื้นที่เมืองรอง หรือแหล่งท่องเที่ยวรองที่

อยู่ในระหว่างเส้นทาง ตลอดจนยังเป็นเครื่องมือทำให้นักท่องเที่ยวอยู่ในพื้นที่ท่องเที่ยวได้นานมากขึ้น และเกิดการกระจายรายได้สู่ชุมชน

5. การพัฒนามาตรการรักษาความปลอดภัยทางการท่องเที่ยว และการจัดการผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม (Safety System and environment)

5.1 การสร้างความเชื่อมั่น และภาพลักษณ์ด้านความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว โดยการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมของเส้นทางท่องเที่ยวให้มีระเบียบ และมีความสวยงาม โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวในเส้นทางน้ำ และเส้นทางบก โดยมุ่งการสร้างการรับรู้แก่กลุ่มนักท่องเที่ยวกลุ่มใหม่ ผ่านประสบการณ์ของนักท่องเที่ยวกลุ่มเดิมที่เคยเดินทางมาท่องเที่ยวแล้วเข้ามามีส่วนร่วมในแบ่งปันข้อมูลข่าวสาร อาทิ การส่งต่อประสบการณ์ และการเผยแพร่ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวผ่าน social network การให้คำแนะนำผ่านกระดานเว็บไซต์ และ โปรแกรมการท่องเที่ยว (Application) เป็นต้น

5.2 การสร้างความพร้อมในเครือข่ายการให้ความช่วยเหลือนักท่องเที่ยวกรณีฉุกเฉิน (emergency network) โดยสนับสนุนให้คนในพื้นที่ท่องเที่ยว และใกล้เคียงแหล่งท่องเที่ยวมีความสามารถในการให้ความช่วยเหลือนักท่องเที่ยวเบื้องต้น เนื่องจากคนในชุมชนเป็นบุคคลที่อยู่ใกล้ นักท่องเที่ยวมากที่สุด ประกอบกับการประชาสัมพันธ์หมายเลขติดต่อฉุกเฉินในจุดสำคัญ (emergency contact center) ที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการติดต่อประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการให้ความช่วยเหลือนักท่องเที่ยวได้อย่างรวดเร็ว

5.3 การปรับใช้อุปกรณ์ให้ความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว โดยมุ่งเน้นการนำอุปกรณ์ที่หาได้ง่ายภายในชุมชน หรือแหล่งท่องเที่ยวทั่วไปมาไว้ในจุดสำคัญที่มีความเสี่ยงให้เกิดความอันตราย ทั้งทางน้ำ และทางบก โดยเฉพาะในชุมชนที่ยังขาดแคลนอุปกรณ์รักษาความปลอดภัยแบบสากล อาทิ การเตรียมกระป๋องน้ำ ถูพลาสติกที่เป่าลมได้ กระบอกไม้ไผ่ หรืออุปกรณ์ที่สามารถลอยน้ำได้สำหรับช่วยเหลือนักท่องเที่ยวในกรณีเกิดอุบัติเหตุบริเวณแหล่งท่องเที่ยวทางน้ำ เป็นต้น โดยต้องมีป้ายสื่อความหมายให้นักท่องเที่ยวสามารถใช้ได้อย่างถูกวิธี

5.4 การเตรียมการ เฝ้าระวัง และการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมทางการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม และธรรมชาติให้เกิดความยั่งยืน โดยมุ่งเน้นการสร้างความรู้ความเข้าใจผ่านผู้ประกอบการทางการท่องเที่ยว และคนในชุมชนในฐานะผู้ที่อยู่ในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวเป็นอันดับแรก เพื่อเป็นแบบอย่าง และสามารถดูแลควบคุมผู้ใช้ประโยชน์จากคนภายนอกพื้นที่ หรือนักท่องเที่ยวได้

7. การนำไปใช้ประโยชน์

7.1 การประชุมสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยว 5 เชียง (เชียงใหม่ เชียงราย เชียงรุ้ง เชียงตุง เชียงทอง) ภายใต้โครงการการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยว 5 เชียง

เมื่อวันที่ 14 – 16 มีนาคม 2561 ณ โรงแรมเวียงอินทร์ ริเวอร์ไซด์ เชียงราย จังหวัดเชียงราย สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดเชียงราย ร่วมกับ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว) และเครือข่ายมหาวิทยาลัย ประกอบไปด้วย มหาวิทยาลัยพะเยา มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง และมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ได้จัดการประชุมสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยว 5 เชียง โดยนำการ

วิจัยมาเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวในเมือง 5 เชียง ซึ่งภายในงานมีตัวแทนผู้ประกอบการทางการท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ ราชอาณาจักรไทย เชียงตุง สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ เชียงรุ้ง สาธารณรัฐประชาชนจีน และเชียงทอง (หลวงพระบาง) สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เข้ามาร่วมรับฟังการนำเสนอผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเส้นทางการท่องเที่ยว 5 เชียง โดยนักวิชาการ และนักวิจัยจากสถาบันต่าง ๆ รวมถึงมีการจัดระดมความคิด เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการทางการท่องเที่ยวในพื้นที่ 5 เชียงได้เสนอแนะ และแสดงความคิดเห็นสำหรับทิศทางการผลักดันการท่องเที่ยว 5 เชียง โดยเฉพาะพิธีลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือในการขับเคลื่อนการท่องเที่ยว 5 เชียง ซึ่งได้รับเกียรติจาก นายสมบุญ ศิริเวช รองผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย เป็นประธานในพิธีลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือในการขับเคลื่อนการท่องเที่ยว 5 เชียง ภายใต้โครงการการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยว 5 เชียง โดยมีผู้ร่วมลงนามซึ่งเป็นตัวแทนจากเครือข่ายการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย นายกิตติ ทิศสกุล ประธานสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว จังหวัดเชียงราย ตัวแทนจากเครือข่ายการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่ นายณภดล จริภักดิ์ ประธานสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว จังหวัดเชียงใหม่ ประเทศไทย ตัวแทนจากเครือข่ายการท่องเที่ยวเชียงตุง ประเทศเมียนมา Mr.Sai Win ประธานชมรมมัคคุเทศก์ ตัวแทนจากเครือข่ายการท่องเที่ยวเชียงรุ้ง Mr.Zhou Wu ประธานกรรมการกลุ่มบริษัทตัวแทนนำเที่ยวสิบสองปันนาแห่งมณฑลยูนนาน ประเทศจีน และตัวแทนจากเครือข่ายการท่องเที่ยว เชียงทอง (หลวงพระบาง) นายกางจ๊กกี พันธะสมบัติ รองประธานสมาคมบริษัทนำเที่ยวหลวงพระบาง สปป.ลาว

การลงนามร่วมกันครั้งนี้เกิดขึ้นจากการร่วมประชุมสัมมนาของเครือข่ายการท่องเที่ยวทั้ง 5 เชียง จึงได้เกิดบันทึกข้อตกลงร่วมกัน เพื่อแสดงความร่วมมือในการขับเคลื่อนเครือข่ายทางธุรกิจท่องเที่ยวระหว่างเครือข่ายทั้ง 5 เชียง โดยจะมีความร่วมมือกันในการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมให้ จังหวัดเชียงรายเป็นจุดเริ่มต้นของการเดินทางเชื่อมโยงไปท่องเที่ยวทั้ง 5 เชียง โดยจะมีความร่วมมือกันในด้านพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวร่วมเป็นธุรกิจคู่ค้าทางการท่องเที่ยวและบริการในอาณาเขต 5 เชียง รวมทั้งเป็นการเปลี่ยนและให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการท่องเที่ยวระหว่างกันตามที่ผู้ร่วมลงนามร้องขอ เพื่อเป็นกรรมการหรือที่ปรึกษาในการดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยว รวมไปถึงเป็นวิทยากรบรรยายข้อมูลต่าง ๆ และมอบหมายให้สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดเชียงราย เป็นผู้ประสานงานกับเครือข่ายการท่องเที่ยว 5 เชียง และงานอื่น ๆ ตามที่เครือข่ายการท่องเที่ยว 5 เชียงเห็นชอบให้ดำเนินการ โดยการลงนามในครั้งนี้จะมีผลบังคับใช้เป็นเวลา 4 ปี นับจากวันลงนาม และจะมีผลบังคับใช้ต่อไปเมื่อได้รับความเห็นชอบร่วมกันและทำการบันทึกข้อตกลงกันใหม่ต่อไป



ภาพ พิธีลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือในการขับเคลื่อนการท่องเที่ยว 5 เชียง

นอกจากนี้ทางโครงการวิจัยได้นำผลการศึกษาวិจัยบางส่วนของข้อมูลเส้นทางการท่องเที่ยวในพื้นที่เมือง 5 เชียงเข้ามามีการจัดแสดง เผยแพร่ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องประชุมได้มีโอกาสเข้ามาศึกษา และนำข้อมูลผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ และเชิงการศึกษาต่อไป



ภาพ การเผยแพร่ข้อมูลผลการศึกษาวิจัยบางส่วนภายในงาน

7.2 การจัดประชุมระดมความคิดเห็นเพื่อวิเคราะห์ศักยภาพในการจัดทำเส้นทางท่องเที่ยว 5 เชียง ร่วมกับสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดเชียงราย

เมื่อวันที่ 8-11 มกราคม 2561 คณะวิจัย โครงการการวิจัย “การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชื่อมโยงในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคแม่น้ำโขงตอนบน (5 เชียง)” นำทีมโดยผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประกอบศิริ ภักดีพินิจ หัวหน้าโครงการวิจัยย่อย 1 “แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขงตอนบน (5 เชียง)” ได้มีส่วนร่วมในการจัดประชุมระดมความคิดเห็นเพื่อวิเคราะห์ศักยภาพในการจัดทำเส้นทางท่องเที่ยว 5 เชียง ร่วมกับสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดเชียงราย ณ ห้องประชุมดอยตุง โรงแรมดุสิต ไอส์แลนด์ จังหวัดเชียงราย โดยได้รับเกียรติกล่าวเปิดงานโดย นายณรงค์ศักดิ์ โอสถนากร ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย ภายในงานมีกิจกรรมการเสวนา เรื่องศักยภาพและโอกาสของการท่องเที่ยว 5 เชียง ในมุมมองนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยว โดยมีวิทยากรบรรยายโดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประกอบศิริ ภักดีพินิจ ภายใต้หัวข้อ “ภาพรวมของเส้นทางท่องเที่ยว 5 เชียง” ซึ่งภายในงานมีผู้ประกอบการทางการท่องเที่ยว ประเทศไทย ประเทศเมียนมา ประเทศจีน และสปป.ลาว ได้เข้าร่วมร่วมฟัง แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และทำกิจกรรมร่วมกัน โดยเฉพาะกิจกรรมการระดมความคิดเห็นเพื่อวิเคราะห์ศักยภาพในการจัดทำเส้นทางท่องเที่ยว 5 เชียง ทางที่มวิจัยได้มีส่วนร่วมเป็นวิทยากรกลุ่มในการสัมภาษณ์ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้ประกอบการทางการท่องเที่ยวในประเทศไทย และต่างประเทศ จากการระดมความคิด และวิเคราะห์ศักยภาพ พบว่า การจัดทำเส้นทางท่องเที่ยว 5 เชียง สามารถจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงได้ 4 เส้นทาง คือ 1.เส้นทางท่องเที่ยวด้านอาหาร 2.เส้นทางท่องเที่ยวธรรมชาติและกาแฟ 3.เส้นทางท่องเที่ยวด้านศิลปะ และวัฒนธรรม และ 4.เส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศ นอกจากนี้ทางโครงการวิจัยได้นำข้อมูลเส้นทางท่องเที่ยว 5 เชียง ที่เป็นส่วนหนึ่งของผลการศึกษาเผยแพร่แก่ผู้เข้าร่วมงานในลักษณะโปสเตอร์ ซึ่งผู้ประกอบการทางการท่องเที่ยว และผู้เข้าร่วมประชุมทั้งในประเทศ และต่างประเทศต่างให้ความสนใจ รวมถึงสื่อมวลชนทั้งวิทยุโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และสื่อท้องถิ่นต่าง ๆ ได้เข้ามาสัมภาษณ์ และนำข้อมูลงานวิจัยบางส่วนไปเผยแพร่แก่สาธารณะชนต่อไป



ภาพ บรรยากาศภายในงานการจัดประชุมระดมความคิดเห็นเพื่อวิเคราะห์ศักยภาพในการจัดทำเส้นทางท่องเที่ยว 5 เชียง

7.3 การเผยแพร่ข้อมูลการวิจัยในเส้นทางการท่องเที่ยวเมือง 5 เชียง ภายใต้การจัดงานเปิดฤดูกาลท่องเที่ยวเชียงใหม่ของเมืองปลายทางแห่งความสุขที่หลากหลายหรือ Chiang Khong Best Destination

เมื่อวันที่ 21 ธันวาคม 2560 โครงการวิจัยแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขงตอนบน (5 เชียง) ได้นำข้อมูลส่วนหนึ่งจากผลการวิจัย ซึ่งเป็นข้อมูลเส้นทางการท่องเที่ยวในพื้นที่ เมือง 5 เชียงไปเผยแพร่แก่นักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการ หน่วยงานต่าง ๆ และประชาชนทั่วไป ภายใต้การจัดงานเปิดฤดูกาลท่องเที่ยวเชียงใหม่ของเมืองปลายทางแห่งความสุขที่

หลากหลายหรือ Chiang Khong Best Destination ณ ศูนย์การค้าเซ็นทรัลพลาซ่าเชียงราย อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย ทั้งนี้ภายในงานจัดนิทรรศการมีการนำเสนอของดีเมืองเชียงของ พร้อมการแสดง ชุดงานมหัศจรรย์ไทลื้อ การเสวนาสุดยอดศิลปะเส้นสายลายทอสีสันแห่งผืนผ้า อัตลักษณ์แห่งวัฒนธรรมไทลื้อก้าวต่อไปสู่ความยั่งยืน ชุดการแสดงเชิงของดาวเด่นประกายเจ็ดแฉก และการจัดแสดงเส้นทางท่องเที่ยวข้ามโขงเชื่อมโยงไทย-ลาว ซึ่งภายในงานมีผู้ประกอบการนักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชมนิทรรศการเป็นจำนวนมาก พร้อมทั้งสื่อมวลชนต่าง ๆ ได้เข้ามานำข้อมูลไปประชาสัมพันธ์ต่อไป



ภาพ การเผยแพร่ข้อมูลการวิจัยในเส้นทางท่องเที่ยวเมือง 5 เชียง
ณ ศูนย์การค้าเซ็นทรัลพลาซ่าเชียงราย

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง) มีวัตถุประสงค์ คือ 1) ศึกษาเส้นทางการท่องเที่ยว 2) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการท่องเที่ยว และ 3) เสนอแนวทางการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง) โดยมีพื้นที่ศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ประเทศไทยกับ เมืองหลวงพระบาง (เมืองเชียงทอง) แขวงหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เมืองเชียงตุง รัฐฉาน ประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา และเมืองสิบสองปันนา (เมืองเชียงรุ้ง) มณฑลยูนนาน ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยมีผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน และผู้ประกอบการทางการท่องเที่ยวในพื้นที่เมือง 5 เชียง ทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศ

การศึกษาในครั้งนี้ ได้สำรวจเส้นทางการท่องเที่ยว การสัมผัสเชิงลึก การจัดประชุมกลุ่มย่อยภายในประเทศ และต่างประเทศ พบว่า ในระหว่างเส้นทางเชื่อมโยงภายในประเทศ และระหว่างประเทศส่วนใหญ่มีแหล่งท่องเที่ยว และชุมชนที่มีทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่มีความโดดเด่นในด้านวัฒนธรรมอาหาร สถาปัตยกรรม วิถีชีวิต ศิลปะ ภูมิปัญญา และกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีความหลากหลาย รวมถึงทรัพยากรทางธรรมชาติที่ยังมีความสมบูรณ์ และมีความแตกต่างในด้านลักษณะทางกายภาพที่เหมาะสมกับการทำกิจกรรมทางการท่องเที่ยว และนำไปสู่การเชื่อมโยง และการกระจายเศรษฐกิจระหว่างเมืองหลัก และเมืองรองของพื้นที่ท่องเที่ยวเมือง 5 เชียง แต่อย่างไรก็ตามปัญหาอุปสรรคในการท่องเที่ยวส่วนใหญ่ พบว่า บางพื้นที่ยังมีข้อจำกัดด้านการประชาสัมพันธ์ สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว เส้นทางคมนาคม ระบบความปลอดภัย เป็นต้น ในขณะที่เดียวกันปัญหาอุปสรรคด้านการเดินทางข้ามแดน พบว่า ยังมีข้อจำกัดด้านระบบการเดินรถสาธารณะ ระยะเวลาการเปิดปิดด่านชายแดน ข้อจำกัดของการเข้าออกจุดผ่อนปรน เป็นต้น ส่วนปัญหาอุปสรรคด้านพิธีการเข้า – ออกประเทศ พบว่า ยังมีข้อจำกัดด้าน กระบวนการนำยานพาหนะเข้าออกด่านชายแดน ข้อจำกัดของกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางด้วยตนเอง การทำบัตรผ่านแดน การทำวีซ่าหน้าด่าน และกระบวนการการตรวจคนเข้าเมือง

แนวทางการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง) พบว่า องค์ประกอบที่จะนำไปสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวได้สำเร็จมี 5 องค์ประกอบ คือ 1) การพัฒนาการตลาดเชิงสร้างสรรค์ 2) การอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว 3) การพัฒนาศักยภาพของทรัพยากรบุคคลที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว 4) การพัฒนา และเตรียมความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวหลัก และการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวรอง และ 5) การพัฒนามาตรการรักษาความปลอดภัยทางการท่องเที่ยว และการจัดการผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม

คำสำคัญ : การท่องเที่ยวเชื่อมโยง, กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง, เมือง 5 เชียง

Abstract

The purposes of the research entitled guideline of tourism development in the area of the Upper Greater Mekong Sub-region (5 Chiangs) were: 1. To study the tourism route 2. To examine the problems and obstacles in the tourism and 3) To propose the guidelines of tourism development in the area of the Upper Greater Mekong Sub-region (5 Chiangs). The study area was Chiang Mai and Chiang Rai, Thailand and Luang Prabang (Chiang Thong), Luang Prabang Sub-District, Lao People's Democratic Republic, Chiang Tung, Shan State, the Republic of the Union of Myanmar and Xishuangbanna (Chiang Rung) and Yunnan Province, the People's Republic of China.

The data collection was done by using tourism routes survey as well as in-depth interviews, meetings and small group forum in domestic and international. It was found that there were tourist attractions and tourism resources which were outstanding in food culture, architecture, lifestyle, art, wisdom and diverse ethnic groups including fertile natural resources, appropriate diversity of physical characteristics for tourism activities and it led to the connection and economic distribution between the famous cities and secondary tourist cities. (5Chiangs).

However, the problems and obstacles in tourism were mostly found in some areas. There were limitations in terms of public relations, tourism facilities, transportation, route, safety systems, etc. Whereas, traveling across the border, it was found that there were limitations of public traffic system, the period of time of opening and closing the border, and limitation of checkpoint access. As for the Airport Formality, it was found that there were imitations of the process of bringing vehicles into the border checkpoint, limitations of tourists who travelled by themselves, doing boarding pass and Visa card and the immigration process.

In addition, the study result on the guideline of tourism development in the area of the Upper Greater Mekong Sub-region (5 Chiangs), it was found that the development of tourism has been achieved with 5 elements; 1) the development of creative marketing 2) accommodation tourism within the attractions 3) development potential of human resources related to the tourism industry 4) development and preparation of the main tourist attractions linking to the secondary tourist attractions 5) development of tourists safety measures and 5) management of environmental impact

Keyword: connecting tourism, the Upper Greater Mekong Sub-region, 5 Chiangs

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ก
บทคัดย่อ	ม
Abstract	ย
1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตการวิจัย	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	6
กรอบแนวความคิดของการวิจัย	7
2 การทบทวนเอกสารและวรรณกรรม	8
แนวคิดองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว	8
ความเป็นมาของ 5 เชียง	11
แนวคิดการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน	13
แนวคิดด้านแนวโน้มการท่องเที่ยวโลก และนักท่องเที่ยวในอนาคต	14
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	18
3 ระเบียบวิธีวิจัย	29
ศึกษาเส้นทางการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง)	29
ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง)	30
เสนอแนะทางพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง)	31
4 ผลการศึกษา	33
เส้นทางการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง)	33
ปัญหาและอุปสรรคในการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง)	105
แนวทางพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง)	110

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	119
สรุปผลการวิจัย	119
อภิปรายผล	122
ข้อเสนอแนะ	125
บรรณานุกรม	126
ภาคผนวก	131
ภาคผนวก ก ขั้นตอน และกระบวนการ/พิธีการเข้าออกด่านชายแดน	132
ภาคผนวก ข การเดินทางลงพื้นที่ เมืองเชียงรุ่ง ประเทศจีน	145
ภาคผนวก ค การเดินทางลงพื้นที่ เมืองเชียงทอง (หลวงพระบาง) สปป.ลาว	147
ภาคผนวก ง การเดินทางลงพื้นที่ เมืองเชียงตุง ประเทศเมียนมา	149
ภาคผนวก จ แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่	151
ภาคผนวก ฉ แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดเชียงราย	173
ภาคผนวก ช แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่เชียงตุง	179
ภาคผนวก ซ แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่แขวงบ่อแก้ว ประเทศลาว	197
ภาคผนวก ฌ แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่แขวงอุดมไซ ประเทศลาว	208
ภาคผนวก ญ แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่หลวงพระบาง (เชียงทอง)	216
ภาคผนวก ฎ แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดเชียงราย	230
ภาคผนวก ฐ รายชื่อที่พักแรมในเมืองสิบสองปันนา ประเทศจีน	237
ภาคผนวก ท รายชื่อที่พักแรมในเชียงตุง เมียนมา	262
ภาคผนวก ฒ รายชื่อที่พักแรมในหลวงพระบาง สปป.ลาว	265
ภาคผนวก ณ แบบสำรวจทางกายภาพในแหล่งท่องเที่ยว	296
ภาคผนวก ด แบบประเมินศักยภาพพระหว่างเส้นทาง	305
ภาคผนวก ต การจัดประชุมระดมความคิดเห็นตัวแทนจากพื้นที่ 5 เชียง ณ จังหวัด เชียงราย	315

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนสิ่งอำนวยความสะดวกระหว่างชายแดนแม่สาย - ด่านชายแดนท่าช้างเหล็ก - เมืองท่าเดื่อ - เมืองพยาก - เมืองเชียงตุง	42
2	จำนวนสิ่งอำนวยความสะดวกระหว่างด่านเชียงของ - แขวงบ่อแก้ว - แขวง หลวงน้ำทา - แขวงอุดมไชย - หลวงพระบาง	48
3	จำนวนสิ่งอำนวยความสะดวกระหว่างเส้นทาง ด่านเชียงของ - แขวงบ่อแก้ว - แขวงหลวงน้ำทา - เมืองเม็งล้า - เมืองเชียงรุ่ง	54

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	แผนที่แสดงขอบเขตพื้นที่วิจัย	4
2	กรอบแนวความคิดของการวิจัย	7
3	เส้นทางเชื่อมโยงทางอากาศ 5 เชียง	34
4	เส้นทางทางน้ำ เชียงรุ่ง – หลวงพระบาง	35
5	เส้นทางรถไฟความเร็วสูง คุณหมิง เวียงจันทน์	36
6	ภาพรวมของเส้นทางเชื่อมโยง 5 เชียง	37
7	ระยะทางและสภาพแวดล้อมระหว่างเส้นทางเชียงใหม่ – เชียงราย	39
8	สภาพเส้นทาง และสิ่งอำนวยความสะดวกระหว่างเชียงใหม่ – เชียงราย	39
9	เส้นทางคมนาคมระหว่างจังหวัดเชียงใหม่ – เชียงใหม่	40
10	สิ่งอำนวยความสะดวกระหว่างเส้นทาง เชียงใหม่ – เชียงใหม่	40
11	แผนที่เส้นทางด่านชายแดนแม่สาย - ด่านชายแดนท่าขี้เหล็ก - เมืองท่าเดื่อ - เมืองพยาก - เมืองเชียงตุง	43
12	ระยะทางและสภาพแวดล้อมระหว่างเส้นทางด่านชายแดนแม่สาย - ด่านชายแดนท่าขี้เหล็ก - เมืองท่าเดื่อ - เมืองพยาก - เมืองเชียงตุง	44
13	สภาพเส้นทาง และสิ่งอำนวยความสะดวกระหว่างด่านชายแดนแม่สาย - ด่านชายแดนท่าขี้เหล็ก - เมืองท่าเดื่อ - เมืองพยาก - เมืองเชียงตุง	44
14	การเข้าถึง ด่านชายแดนแม่สาย ประเทศไทย - ด่านชายแดนท่าขี้เหล็ก ประเทศเมียนมา	45
15	การเข้าถึง เมืองพยาก รัฐฉาน ประเทศเมียนมา	45
16	การเข้าถึง เมืองเชียงตุง รัฐฉาน ประเทศเมียนมา	46
17	แผนที่เส้นทาง ด่านเชียงของ - แขวงบ่อแก้ว - แขวงหลวงน้ำทา - แขวงอุดมไชย - หลวงพระบาง	49
18	ระยะทางและสภาพแวดล้อมระหว่างด่านเชียงของ - แขวงบ่อแก้ว - แขวงหลวงน้ำทา - แขวงอุดมไชย - หลวงพระบาง	50
19	สภาพเส้นทาง และสิ่งอำนวยความสะดวกระหว่างด่านเชียงของ - แขวงบ่อแก้ว - แขวงหลวงน้ำทา - แขวงอุดมไชย - หลวงพระบาง	50
20	การเข้าถึง ด่านเชียงของ - ด่านห้วยทราย สปป.ลาว	51
21	การเข้าถึง เมืองหลวงน้ำทา แขวงหลวงน้ำทา สปป.ลาว	51
22	การเข้าถึงแขวงหลวงน้ำทา - แขวงอุดมไชย	52
23	การเข้าถึงแขวงอุดมไชย - หลวงพระบาง	52

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
24	แผนที่เส้นทางด่านเชียงของ – แขวงบ่อแก้ว – แขวงหลวงน้ำทา – เมืองเม็งล้า – เมืองเชียงรุ่ง	55
25	ระยะทางและสภาพแวดล้อมระหว่างเส้นทางด่านเชียงของ – แขวงบ่อแก้ว – แขวงหลวงน้ำทา – เมืองเม็งล้า – เมืองเชียงรุ่ง	56
26	สภาพเส้นทาง และสิ่งอำนวยความสะดวกระหว่างเส้นทางด่านเชียงของ – แขวงบ่อแก้ว – แขวงหลวงน้ำทา – เมืองเม็งล้า – เมืองเชียงรุ่ง	56
27	การเข้าถึง ด่านบ่อเต็น สปป.ลาว	57
28	การเข้าถึง ด่านบ่อหาน ประเทศจีน	57
29	การเข้าถึง เมืองเม็งล้า จังหวัดสิบสองปันนา ประเทศจีน	58
30	การเข้าถึง เมืองเชียงรุ่ง จังหวัดสิบสองปันนา ประเทศจีน	58
31	เมือง/ชุมชน แหล่งท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงในระหว่างจังหวัดเชียงใหม่ – จังหวัดเชียงราย	59
32	จักรยาน mobike ที่เข้ามาให้บริการในจังหวัดเชียงใหม่	62
33	บรรยากาศสบายๆ ในร้านกาแฟ	64
34	ชั้นโตกศูนย์วัฒนธรรมเชียงใหม่	65
35	แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญในจังหวัดเชียงราย	68
36	แผนที่แหล่งท่องเที่ยวในเส้นทางท่องเที่ยวระหว่างจังหวัดเชียงใหม่ – จังหวัดเชียงราย	69
37	เมือง/ชุมชน แหล่งท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงในระหว่างด่านชายแดนแม่สาย – เมืองเชียงตุง	70
38	แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญในเมืองท่าขี้เหล็ก	71
39	ที่พักแรมในเมืองท่าขี้เหล็ก รัฐฉาน ประเทศเมียนมา	72
40	สถานีขนส่งในเมืองท่าขี้เหล็ก รัฐฉาน ประเทศเมียนมา	72
41	ปั้มน้ำมันในเมืองท่าขี้เหล็ก รัฐฉาน ประเทศเมียนมา	73
42	จุดจำหน่ายสินค้าปลอดภาษี/Duty free ในเมืองท่าขี้เหล็ก รัฐฉาน ประเทศเมียนมา	73
43	สภาพแวดล้อมของตลาดหมู่บ้านเตาโตงโลง เมืองท่าขี้เหล็ก รัฐฉาน ประเทศเมียนมา	74
44	สภาพแวดล้อมของเมืองท่าเดื่อ รัฐฉาน ประเทศเมียนมา	75
45	แหล่งท่องเที่ยวในเมืองพยาก รัฐฉาน ประเทศเมียนมา	76
46	สิ่งอำนวยความสะดวกในเมืองพยาก รัฐฉาน ประเทศเมียนมา	76
47	สภาพแวดล้อมของหมู่บ้านทรายเหลือง เมืองท่าเดื่อ รัฐฉาน ประเทศเมียนมา	77

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
48	สภาพแวดล้อมของหมู่บ้านสบเลา เมืองพยาก รัฐฉาน ประเทศเมียนมา	78
49	สภาพแวดล้อมของเมืองเชียงตุง	79
50	แผนที่แหล่งท่องเที่ยวในเส้นทางท่องเที่ยวระหว่างด่านแม่สาย – เมืองเชียงตุง	80
51	เมือง/ชุมชน แหล่งท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงในระหว่าง ด่านเชียงของ– หลวงพระบาง	81
52	ที่พักแรมในเมืองห้วยทราย	82
53	ร้านอาหารในเมืองห้วยทราย	82
54	ปั้มน้ำมันในเมืองห้วยทราย	83
55	ร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึกในเมืองห้วยทราย	83
56	รถโดยสาร และเรือโดยสารสาธารณะในเมืองห้วยทราย	84
57	แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญในเมืองห้วยทราย	84
58	แหล่งท่องเที่ยวในเมืองหลวงน้ำทา แขวงหลวงน้ำทา สปป.ลาว	85
59	ที่พักแรมในเมืองหลวงน้ำทา แขวงหลวงน้ำทา สปป.ลาว	86
60	ร้านอาหารในเมืองหลวงน้ำทา แขวงหลวงน้ำทา สปป.ลาว	86
61	ปั้มน้ำมันในเมืองหลวงน้ำทา แขวงหลวงน้ำทา สปป.ลาว	87
62	สถานีขนส่งเมืองหลวงน้ำทา แขวงหลวงน้ำทา สปป.ลาว	87
63	ธุรกิจนวด/สปาท้องถิ่น เมืองหลวงน้ำทา แขวงหลวงน้ำทา สปป.ลาว	88
64	ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวเมืองหลวงน้ำทา แขวงหลวงน้ำทา สปป.ลาว	88
65	สิ่งอำนวยความสะดวกในแขวงอุดมไซ	89
66	สิ่งอำนวยความสะดวกเมืองหลวงพระบาง	91
67	ที่พักแรมในหลวงพระบาง	91
68	ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวในหลวงพระบาง	92
69	ข้าวจีหลวงพระบาง	93
70	สภาพแวดล้อมโดยทั่วไปของเมืองหลวงพระบาง	93
71	การออกเดินบิณฑบาตของพระสงฆ์จำนวนมากในหลวงพระบาง	94
72	วัฒนธรรมการแต่งกายของคนหลวงพระบาง	95
73	ลักษณะของกระทงดอกไม้ หรือบายศรีดอกไม้	95
74	เมนูอาหารจากสาหร่ายน้ำจืด “ไค”	96
75	แผนที่แหล่งท่องเที่ยวในเส้นทางท่องเที่ยวระหว่างด่านชายแดนเชียงของ – เมืองหลวงพระบาง	97
76	เมือง/ชุมชน แหล่งท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงในระหว่างด่านเชียงของ – เมืองเชียงรุ่ง	98
77	แหล่งท่องเที่ยวว่านเทียนชูในเมืองเม็งล้า จังหวัดสโขงปันนา มณฑลยูนนาน ประเทศจีน	99

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
78	ที่พักแรมในเมืองเมิ่งล่า จังหวัดสิบสองปันนา มณฑลยูนนาน ประเทศจีน	99
79	ร้านอาหารเมืองเมิ่งล่า จังหวัดสิบสองปันนา มณฑลยูนนาน ประเทศจีน	100
80	ตลาดสดเมืองเมิ่งล่า จังหวัดสิบสองปันนา มณฑลยูนนาน ประเทศจีน	100
81	ร้านนวด/สปา เมืองเมิ่งล่า จังหวัดสิบสองปันนา มณฑลยูนนาน ประเทศจีน	101
82	สถานีขนส่ง เมืองเมิ่งล่า จังหวัดสิบสองปันนา มณฑลยูนนาน ประเทศจีน	101
83	สภาพแวดล้อมของเมืองเชียงรุ่ง จังหวัดสิบสองปันนา มณฑลยูนนาน ประเทศจีน	102
84	วัฒนธรรมการแต่งกายของกลุ่มชาติพันธุ์ไทลื้อ	103
85	อาหารพื้นถิ่นของกลุ่มชาติพันธุ์ไทลื้อ	103
86	แผนที่แหล่งท่องเที่ยวในเส้นทางท่องเที่ยวระหว่างด่านเชียงของ – เมืองเชียงรุ่ง	104
87	รูปแบบการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง)	111
88	ตัวอย่างเอกสารคำร้องการขอวีซ่า สปป.ลาว	137
89	ตัวอย่างการถ่ายรูปเพื่อทำวีซ่า ประเทศจีน	140
90	เอกสารตัวอย่างการเข้า-ออกด่านชายแดนแม่สาย-ท่าขี้เหล็ก	143
91	อุทยานแห่งชาติแม่ปิง และบ่อน้ำร้อนเทพพนม จังหวัดเชียงใหม่	152
92	ออบหลวงและผาฮ่อ แหล่งท่องเที่ยวทางธรณีสัณฐานของจังหวัดเชียงใหม่	153
93	กิจกรรมการท่องเที่ยวปางช้างในจังหวัดเชียงใหม่	154
94	วัดเจติยหลวง และวัดพระสิงห์ สองวัดสำคัญที่เป็นจุดหมายของนักท่องเที่ยว	155
95	วัดเชียงมั่น วัดแรกของจังหวัดเชียงใหม่ หนึ่งในวัดที่มีชื่อเป็นมงคล	155
96	บ้านเหมืองกุง หมู่บ้านที่ทำเครื่องปั้นดินเผาของจังหวัดเชียงใหม่	156
97	หอศิลปวัฒนธรรมเชียงใหม่ และพิพิธภัณฑ์พื้นถิ่นล้านนา จังหวัดเชียงใหม่	157
98	One Nimman แลนด์มาร์คแห่งใหม่บนถนนนิมมานเหมินท์	158
99	โครงการบ้านข้างวัด ในซอยวัดอุโมงค์	158
100	การย่ำขา การนวดเพื่อสุขภาพที่เป็นเอกลักษณ์ของบั้งไร่กองขิง	160
101	ชั้นโถกศูนย์วัฒนธรรมเชียงใหม่	165
102	บรรยากาศสบายๆ ในร้านกาแฟ	169
103	ตัวอย่างผู้ประกอบการนำเที่ยวเชิงอาหารจังหวัดเชียงใหม่	171
104	วัดร่องขุน	174
105	บ้านดำ (พิพิธภัณฑ์บ้านดำนางแล)	175
106	วัดร่องเสือเต้น	176
107	ศูนย์วิปัสสนาไร่เชิญตะวัน	177
108	วนอุทยานภูชี้ฟ้า	178
109	สภาพแวดล้อมของหมู่บ้านปางควาย เมืองเชียงตุง รัฐฉาน ประเทศเมียนมา	180

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
110	สภาพแวดล้อมของหมู่บ้านปางล้อย รัฐฉาน ประเทศเมียนมา	181
111	น้ำพุร้อนบ้านห้วย เมืองเชียงตุง รัฐฉาน ประเทศเมียนมา	182
112	สภาพแวดล้อมของหมู่บ้านหนองเงิน เมืองเชียงตุง รัฐฉาน ประเทศเมียนมา	183
113	สภาพแวดล้อมของหมู่บ้านยางเกียง เมืองเชียงตุง รัฐฉาน ประเทศเมียนมา	184
114	สภาพแวดล้อมของเมืองเชียงตุง รัฐฉาน ประเทศเมียนมา	185
115	ประตูเมืองป่าแดง	185
116	กาดหลวงเชียงตุง	186
117	วัดหัวข่วง	187
118	วัดพระธาตุจอมคำ	187
119	หนองตุง	188
120	ต้นไม้หายเมือง	189
121	พระพุทธรูปขึ้นัว (ปางหัดละชีวิต)	189
122	กู่เจ้าฟ้า	190
123	วัดอินบุปผาราม	191
124	หมู่บ้านเพยลุง (ไทเหนือหรือไทเหนือ)	192
125	หมู่บ้านยางกวง	192
126	หมู่บ้านเลิน (ไทจีน)	193
127	ดอยเหมย	194
128	วัดพระธาตุจอมดอย	195
129	ชาวดอยบ้านแอ่น	195
130	การเดินทางหมู่บ้านปินเต้า	196
131	สภาพแวดล้อมของหมู่บ้านดอนใจ แขวงบ่อแก้ว สปป.ลาว	198
132	สภาพแวดล้อมของหมู่บ้านตูป แขวงบ่อแก้ว สปป.ลาว	199
133	สภาพแวดล้อมของหมู่บ้านน้ำแพ แขวงหลวงน้ำทา สปป.ลาว	200
134	บรรยากาศ/สภาพแวดล้อมเมืองเวียงคุก แขวงหลวงน้ำทา สปป.ลาว	201
135	สถานีขนส่งเมืองเวียงคุก แขวงหลวงน้ำทา สปป.ลาว	202
136	ร้านอาหารในเมืองเวียงคุก แขวงหลวงน้ำทา สปป.ลาว	202
137	ที่พักแรมในเมืองเวียงคุก แขวงหลวงน้ำทา สปป.ลาว	203
138	ตลาดในเมืองเวียงคุก แขวงหลวงน้ำทา สปป.ลาว	203
139	ปั้มน้ำมันในเมืองเวียงคุก แขวงหลวงน้ำทา สปป.ลาว	204
140	ถ้าเกาเหลา แขวงหลวงน้ำทา สปป.ลาว	205
141	ภูเพชร ภูคำ แขวงหลวงน้ำทา สปป.ลาว	205

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
142	แหล่งท่องเที่ยวในหมู่บ้านเพียงงาม แขวงหลวงน้ำทา สปป.ลาว	206
143	แหล่งท่องเที่ยวในหมู่บ้านน้ำจั้น แขวงหลวงน้ำทา สปป.ลาว	207
144	ภูธาตุ แขวงอุดมไชย ประเทศลาว	209
145	ศูนย์หัตถกรรมไทลื้อ แขวงอุดมไชย ประเทศลาว	210
146	สภาพแวดล้อมของตาดน้ำกัดยอละป่า แขวงอุดมไชย ประเทศลาว	211
147	สิ่งอำนวยความสะดวกของตาดน้ำกัดยอละป่า แขวงอุดมไชย ประเทศลาว	212
148	วัดพระสิงคำไชยาราม เมืองลา แขวงอุดมไชย ประเทศลาว	213
149	สภาพแวดล้อมของน้ำตกตาดหลักห้า แขวงอุดมไชย ประเทศลาว	214
150	ถ้ำจองออง แขวงอุดมไชย ประเทศลาว	215
151	สภาพแวดล้อมเมืองปากแบง แขวงอุดมไชย ประเทศลาว	215
152	วัดเชียงทอง	217
153	พระธาตุภูสี	218
154	พระบรมมหาราชวังหลวงพระบาง	219
155	ตลาดมืด หลวงพระบาง (ถนนคนเดินกลางคืน)	220
156	ตักบาตรข้าวเหนียว (ตอนเช้า)	221
157	จุดชมวิวน้ำตกคานและแม่น้ำโขง แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม/ชุมชน บริเวณรอบนอกเมืองหลวงพระบาง	222
158	บ้านผานม	223
159	บ้านช่างไห	224
160	บ้านช่างฆ้อง	225
161	แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ บริเวณรอบนอกเมืองหลวงพระบาง	226
162	ถ้ำปากอู (ถ้ำตึง)	227
163	น้ำตกตาดแส้	228
164	น้ำตกตาดกวางสี	229
165	วัดหลวงเมืองลื้อ	231
166	วัดป่าเจ	232
167	หมู่บ้านไทลื้อบ้านดัว	232
168	หมู่บ้านไทลื้อกาหลันป่า	233
169	สวนม่านทิง	234
170	สวนป่าดงดิบ	234
171	โซว์พารานาสี	235
172	เมืองใหม่ 9 จอม 12 เจียง	236

การศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวทางพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง)” มีรายละเอียดการศึกษาวิจัยดังต่อไปนี้

- 1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา
- 1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย
- 1.3 ขอบเขตการวิจัย
- 1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ
- 1.5 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย
- 1.6 กรอบแนวความคิดของการวิจัย

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมภาคบริการที่มีบทบาทสำคัญในระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย เป็นอุตสาหกรรมที่ก่อให้เกิดธุรกิจเกี่ยวเนื่องที่ทำให้เกิดการลงทุนและการกระจายรายได้แก่ท้องถิ่น และนำไปสู่การกระตุ้นเศรษฐกิจที่สามารถพัฒนาประเทศได้ (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา, 2555, หน้า 1) และจากผลการสำรวจภาวะการท่องเที่ยวโลก (UNWTO World Tourism Barometer) โดยองค์การการท่องเที่ยวโลกในสังกัดองค์การสหประชาชาติในปี พ.ศ. 2556 พบว่าประเทศไทยติดหนึ่งในสิบประเทศที่มีนักท่องเที่ยวนานาชาติมาเยี่ยมชมมากที่สุดในโลก จำนวน 26.5 ล้านคน และนำรายได้เข้าสู่ประเทศกว่า 1.35 ล้านล้านบาท (กรมการท่องเที่ยว, หน้า 6)

สำหรับประเทศไทยเป็นหนึ่งในสิบของประเทศสมาชิกของอาเซียน อันประกอบไปด้วยประเทศบรูไน ดารุซาลาม กัมพูชา อินโดนีเซีย มาเลเซีย เมียนมาร์ ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ เวียดนาม สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และไทย ด้วยลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่ตั้งของประเทศไทยที่อยู่ศูนย์กลางกลุ่มประเทศอาเซียน (ศูนย์สารสนเทศยุทธศาสตร์ภาครัฐ, 2556, หน้า 7) ทำให้ประเทศไทยเป็นเหมือนไข่มุกที่อยู่ตรงกลางของประเทศอื่น จึงเป็นส่วนสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้ประเทศไทยเป็นจุดเชื่อมต่อของหลายเส้นทางท่องเที่ยวในภูมิภาคอาเซียน โดยเฉพาะประเทศที่มีพื้นที่ชายแดนติดต่อกับประเทศไทย คือ เมียนมา ลาว กัมพูชา และมาเลเซีย ตลอดจนมีโอกาที่จะได้รับประโยชน์จากแนวโน้มการขยายตัวของนักท่องเที่ยวโลกและจากจำนวนนักท่องเที่ยวชาวจีนที่จะเกิดขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศไทยที่มีข้อได้เปรียบในเรื่องของสภาพภูมิศาสตร์ที่อยู่ใกล้กับประเทศจีนและอยู่ในตำแหน่งที่เป็นประเทศที่อยู่ใจกลางของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีพรมแดนติดต่อกับหลายประเทศ (ศูนย์สารสนเทศยุทธศาสตร์ภาครัฐ, 2556, หน้า 7)

ประกอบกับประเทศไทยยังอยู่ในกลุ่มประเทศอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงที่ประกอบไปด้วยประเทศไทย เมียนมา ลาว กัมพูชา เวียดนาม และจีน ซึ่งรัฐบาลของประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงมีการลงนามในกรอบความร่วมมือทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และการท่องเที่ยว (สำนักเลขาธิการอาเซียน, 2554: น. 6) ตลอดจนเป็นพื้นที่ที่อุดมไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติ ตลอดจนเป็นจุดศูนย์กลาง

ในการเชื่อมต่อระหว่างภูมิภาคเอเชียใต้ เอเชียตะวันออก และเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือ และมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อส่งเสริมให้ขยายตัวทางการค้า การลงทุน รวมทั้งการเพิ่มโอกาสทางเศรษฐกิจในเวทีโลก สำหรับทางด้านการท่องเที่ยวมีแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวร่วมกันและสนับสนุนธุรกิจภาคเอกชนเปิดธุรกิจท่องเที่ยวเชื่อมโยงกัน ถือเป็นการเพิ่มขีดความสามารถ และโอกาสในการค้าและการลงทุน (นฤพนธ์ เลิศกาญจนพร และคณะ, 2558, หน้า 2)

ในปัจจุบันคนไทยและชาวต่างชาติได้มีความสนใจเดินทางท่องเที่ยวในพื้นที่อนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบนเป็นอย่างมาก เนื่องจากมีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่หลากหลาย มีทรัพยากรทางธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ ความโดดเด่นทางด้านทรัพยากรทางด้านวัฒนธรรมดั้งเดิมที่สามารถดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี ซึ่งประกอบด้วยภูมิภาคตอนบนของประเทศไทย คือ เชียงใหม่ เชียงราย เชียงตุง (สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา) เชียงรุ้ง (สาธารณรัฐประชาชนจีน) เชียงทอง (หลวงพระบางในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว) นอกจากนี้ ยังได้พบเส้นทางการเดินทางที่หลากหลาย คือ เส้นทางบกที่มีการสร้างถนนจากแม่สายสู่เมียนมาไปยังจีน เชื่อมต่อไปยังสิบสองปันนา เชียงรุ้ง เส้นทางน้ำ ที่มีการปรับปรุงสร้างท่าเรือ 14 แห่ง จากเชียงรุ้งถึงเชียงทอง เชื่อมระหว่างจีนตอนใต้ – เมียนมา – ลาว – เชียงราย ถึงหลวงพระบาง อีกทั้ง ประเทศไทยยังมีแผนพัฒนาเส้นทางรถไฟ จากเด่นชัย – เชียงราย และเชียงรุ้งผ่านลาว ตลอดจนเส้นทางขนส่งทางอากาศ ที่มีการส่งเสริมให้มีสายการบินเชื่อมโยงกับประเทศอื่น ๆ ในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง (สุขุม เฉลยทรัพย์, 2556, หน้า 1)

ทั้งนี้ จังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดเชียงราย ถือเป็นจังหวัดในกลุ่มอารยธรรมล้านนา ที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวนิยมเดินทางมาเยือนมากที่สุด 2 อันดับแรก ตลอดจนมีศักยภาพในการรองรับทางการท่องเที่ยว อาทิเช่น จังหวัดเชียงใหม่และเชียงราย พบว่ามีสนามบินนานาชาติที่สามารถรองรับนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ และสำหรับจังหวัดเชียงราย ยังมีพื้นที่ด้านชายแดน จำนวน 3 ด้าน คือ ด้านแม่สาย ด้านเชียงแสน และด้านเชียงของ โดยจังหวัดเชียงรายและจังหวัดเชียงใหม่มีระยะทางห่างกัน ประมาณ 180 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 2-3 ชั่วโมง จากศักยภาพทางด้านภูมิศาสตร์และทรัพยากรดังกล่าว ทำให้เล็งเห็นโอกาสในการพัฒนาพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่และเชียงรายที่สามารถเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวในกลุ่มประเทศอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง ซึ่งประกอบไปด้วย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เมืองหลวงพระบาง (เมืองเชียงทอง) แขวงหลวงพระบาง สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา เมืองเชียงตุง และเมืองมัณฑะเลย์ รัฐฉาน ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน เมืองสิบสองปันนา (เชียงรุ้ง) มณฑลยูนนาน เช่นเดียวกันกับ อัครพงศ์ อ้นทอง และคณะ (2558, หน้า 1) ที่ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการกระตุ้นให้ประเทศไทยต้องพัฒนาความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว โดยสร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวร่วมกันแทนการแข่งขันกันด้วยราคาดังนั้น การเตรียมความพร้อมด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศไทยในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ที่สามารถเชื่อมโยงกับกลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบนนั้น จึงถือเป็นการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่สังคมของโลกและภูมิภาคของประเทศที่ไร้พรมแดนทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม เพื่อเป็นการรองรับการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน และอาจเป็นกุญแจสำคัญของความสำเร็จในก้าวต่อไปของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย ได้การรับผลประโยชน์ร่วมกันอย่างเป็นธรรม เนื่องจากผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวนั้นไม่ได้ตกเป็นของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง

เพียงฝ่ายเดียว (Win-Win Strategy) ทั้งทางด้านเศรษฐกิจที่ทำให้เกิดการลงทุน การค้าขาย และสังคม ที่ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม ความสัมพันธ์อันดีต่อกัน (ทวีป ศิริรัศมี, 2552, หน้า 4-5)

จากความสำคัญดังกล่าว จึงได้เล็งเห็นศักยภาพการท่องเที่ยวที่จะสามารถพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง) ประกอบด้วย พื้นที่ประเทศไทย คือ จังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดเชียงราย ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว คือ เมืองหลวงพระบาง (เมืองเชียงทอง) แขวงหลวงพระบาง ประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา คือ เมืองเชียงตุง รัฐฉาน และประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน คือ เมืองสิบสองปันนา (เมืองเชียงรุ้ง) มณฑลยูนนาน โดยจะดำเนินการศึกษาเส้นทางการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง) รวมถึงศึกษาปัญหาและอุปสรรคทางการท่องเที่ยว จนนำไปสู่การเสนอแนวทางการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง) อันเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มในเส้นทางการท่องเที่ยว และเป็นการสร้างประสบการณ์ให้นักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวได้รับความรู้ ความเข้าใจ และเกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ อีกทั้ง ผู้ประกอบการในพื้นที่ก็จะได้รับประโยชน์ เป็นช่องทางในการเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยว ตลอดจนการเชื่อมโยงอาจก่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างประเทศในการพัฒนาเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน จึงอาจกล่าวได้ว่า การศึกษาในครั้งนี้จะสามารถนำไปสู่การเติบโตของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนต่อไปในอนาคตได้

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) ศึกษาเส้นทางการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง)
- 2) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง)
- 3) เสนอแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง)

1.3 ขอบเขตการวิจัย

1.3.1 ขอบเขตพื้นที่

ในการเสนอแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง) มีขอบเขตพื้นที่ ดังนี้

1) ประเทศไทย

จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย

2) ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

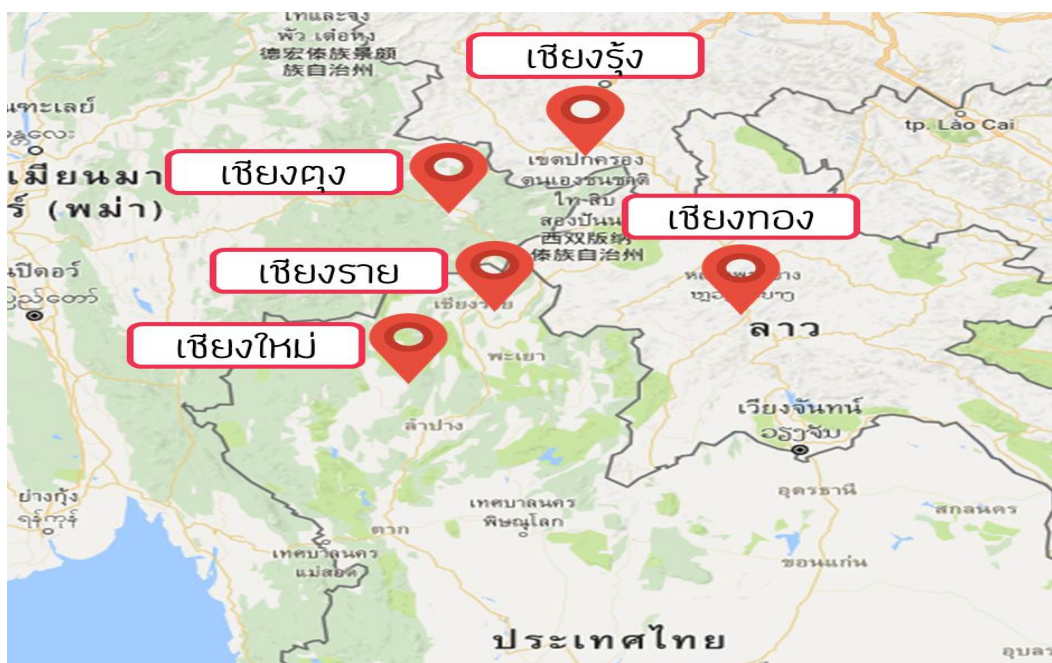
เมืองหลวงพระบาง (เมืองเชียงทอง) แขวงหลวงพระบาง

3) ประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา

เมืองเชียงตุง รัฐฉาน

4) ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

เมืองสิบสองปันนา (เมืองเชียงรุ้ง) มณฑลยูนนาน



ภาพที่ 1 แผนที่แสดงขอบเขตพื้นที่วิจัย

1.3.2 ขอบเขตเนื้อหา

1) ศึกษาเส้นทางการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง) ที่เชื่อมโยงประเทศในกลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง โดยเชื่อมโยงจากจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ประเทศไทย กับ เมืองหลวงพระบาง (เมืองเชียงทอง) แขวงหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เมืองเชียงตุง รัฐฉาน ประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา และเมืองสิบสองปันทา (เมืองเชียงรุ่ง) มณฑลยูนนาน ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาเส้นทางการท่องเที่ยว ดังนี้

- เป็นเส้นทางเชื่อมโยงทางบก ทางน้ำโขง หรือทางอากาศ ที่สามารถขนส่งนักท่องเที่ยวระหว่างเมืองได้
- มีประเทศไทยเป็นจุดเริ่มต้นของเส้นทางเพื่อไปยังพื้นที่เป้าหมาย หรือพื้นที่เป้าหมายต้องสามารถเป็นทั้งจุดเริ่มต้นหรือจุดเป้าหมายระหว่างเส้นทางของนักท่องเที่ยวเพื่อมาประเทศไทย
- มีเมือง ชุมชน ที่สามารถเป็นจุดแวะพักหรือท่องเที่ยวระหว่างเส้นทางได้

ในการศึกษาเส้นทางการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง) มีประเด็นสำคัญในการศึกษา คือ เส้นทางท่องเที่ยวระหว่างเมือง และเมืองท่องเที่ยว ประกอบด้วย

เส้นทางท่องเที่ยวระหว่างเมือง

- การเข้าถึง ประกอบด้วย ระยะทาง เวลาในการเดินทาง สภาพเส้นทาง สิ่งอำนวยความสะดวก สัญญาณโทรศัพท์/โทรศัพท์สาธารณะ
- ความปลอดภัย ประกอบด้วย ไฟส่องสว่าง สถานีตำรวจ สถานีพยาบาล
- แหล่งท่องเที่ยวระหว่างเส้นทาง ประกอบด้วย แหล่งเที่ยวทางธรรมชาติ วัฒนธรรม และมนุษย์สร้างขึ้น

- กิจกรรมการท่องเที่ยว

เมืองท่องเที่ยว

- องค์ประกอบด้านการท่องเที่ยว ประกอบด้วย ที่พัก ร้านอาหาร บริษัทนำเที่ยว
- กิจกรรมทางการท่องเที่ยว
- ปัจจัยสนับสนุนด้านการท่องเที่ยว เช่น ATM จุดแลกเปลี่ยนเงิน wifi
- ความปลอดภัย ประกอบด้วย ไฟส่องสว่าง สถานีตำรวจ สถานพยาบาล

2) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน โดยมีประเด็นสำคัญในการศึกษา ประกอบด้วย

- ปัญหาอุปสรรคในการเดินทางท่องเที่ยว
- ปัญหาอุปสรรคด้านการเดินทางข้ามแดน
- ปัญหาอุปสรรคด้านพิธีการเข้า-ออกประเทศ

3) เสนอแนวทางพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง)

1.3.3 ขอบเขตประชากร

1) หน่วยงานราชการส่วนกลาง ประกอบด้วย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงการต่างประเทศ และหน่วยงานราชการส่วนกลางอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2) หน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย ด้านศุลกากรเชียงของ ด้านตรวจคนเข้าเมืองเชียงของ ด้านศุลกากรเชียงมัสาย ด้านตรวจคนเข้าเมืองมัสาย สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดเชียงใหม่และเชียงราย สำนักงานจังหวัดเชียงใหม่และเชียงราย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจังหวัดเชียงใหม่และเชียงราย และหน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

3) กลุ่มองค์กรภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการค้าขายแดนและการท่องเที่ยว และธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ประกอบด้วย สมาคมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่และเชียงราย หอการค้าจังหวัดเชียงใหม่และเชียงราย สมาคมอุตสาหกรรมจังหวัดเชียงใหม่และเชียงราย ผู้ประกอบการร้านอาหาร ผู้ประกอบการด้านที่พัก ผู้ประกอบการด้านการขนส่ง เป็นต้น

4) หน่วยงานภาครัฐของประเทศเมียนมา ลาว จีน ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว

5) หน่วยงานภาคเอกชนของประเทศเมียนมา ลาว จีน ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว

1.3.4 ขอบเขตด้านเวลา: 1 ปี

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.4.1 หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ข้อมูลในการกำหนดนโยบายและแนวทางพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง)

1.4.2 ผู้ที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล เสนอความคิดเห็น กำหนดแนวทางพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง) ผ่านทางกระบวนการทำวิจัย ซึ่งจะนำไปสู่การนำไปใช้ในองค์กรต่อไป

1.4.3 ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องได้นำแนวทางพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง) ไปต่อยอดการพัฒนาองค์กรของตนเอง เช่น เส้นทางท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยวและการตลาด และเชื่อมโยงการท่องเที่ยวไปสู่พื้นที่ลุ่มแม่น้ำโขง เป็นต้น

1.4.4 นักท่องเที่ยวได้รับความคุ้มค่าจากการท่องเที่ยว จากการที่ผู้ประกอบการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเกิดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว

1.4.5 อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา นักวิจัยในสถาบันต่าง ๆ ได้ใช้ประโยชน์จากข้อมูลเพื่อนำไปต่อยอดการวิจัยที่เกี่ยวข้องและเป็นกรณีศึกษาในการจัดการเรียนการสอน

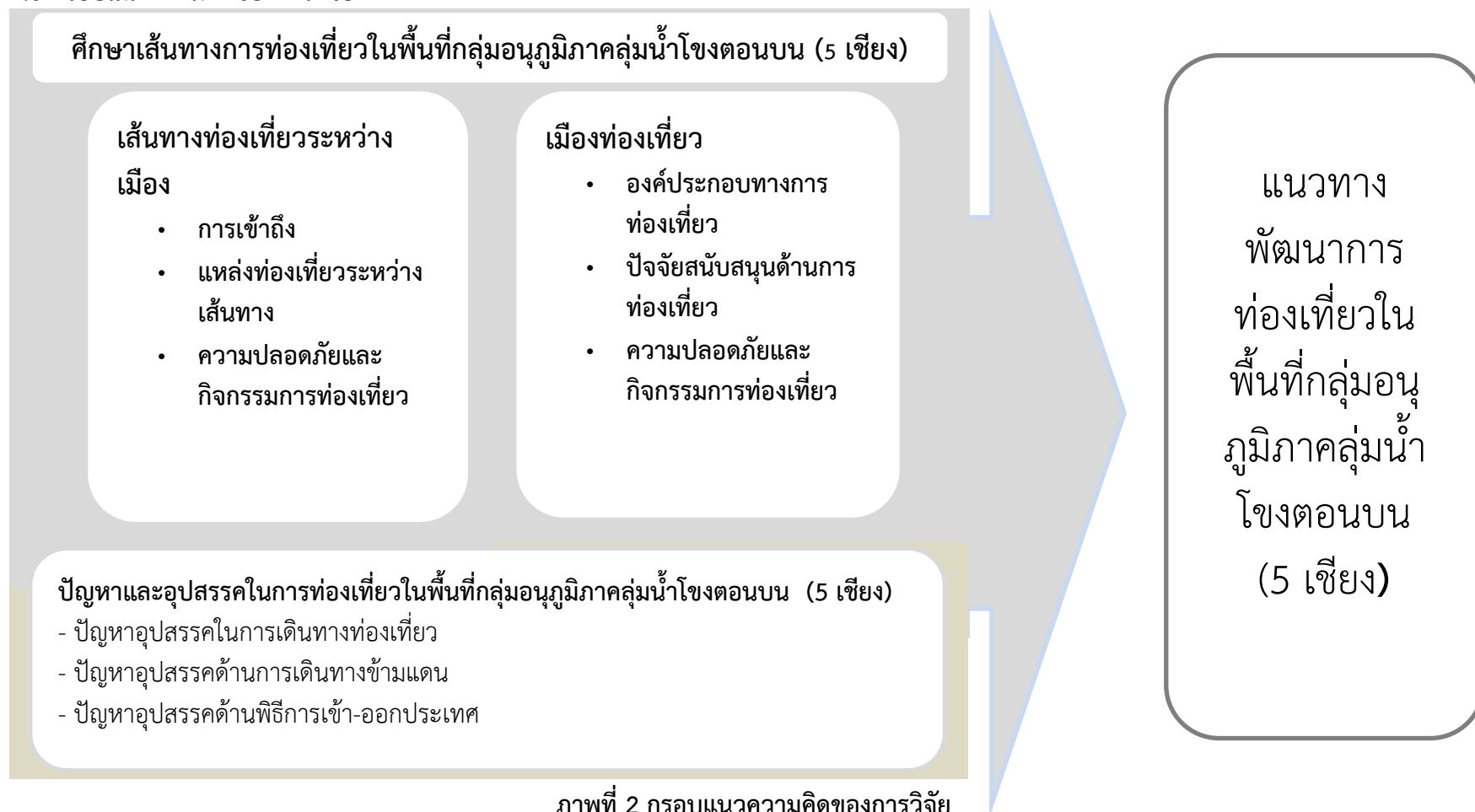
1.4.6 นิสิต นักศึกษาในสถาบันต่าง ๆ ได้ใช้ประโยชน์จากข้อมูลเพื่อในการพัฒนาการศึกษา

1.4.7 นักวิจัยรุ่นใหม่ได้เรียนรู้กระบวนการวิจัย และเป็นฐานข้อมูลเพื่ออ้างอิงในกระบวนการพัฒนางานวิจัยอื่น ๆ ต่อไป

1.5 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

พื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง) หมายถึง พื้นที่ศึกษาวิจัย ประกอบไปด้วย จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย กับเมืองหลวงพระบาง (เมืองเชียงทอง) แขวงหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เมืองเชียงตุง รัฐฉาน ประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา และเมืองสิบสองป่านา (เมืองเชียงรุ่ง) มณฑลยูนนาน ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

1.6 กรอบแนวความคิดของการวิจัย



การศึกษาแนวทางพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง) มีแนวคิดทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- 2.1 แนวคิดองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว
- 2.2 ความเป็นมาของ 5 เชียง
- 2.3 แนวคิดการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน
- 2.4 แนวคิดด้านแนวโน้มการท่องเที่ยวโลก และนักท่องเที่ยวในอนาคต
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว

ความหมายของการท่องเที่ยว

ความหมายการท่องเที่ยว Goeldner & Ritchie (2006) ให้ความหมายการท่องเที่ยวว่าเป็นการเดินทางจากที่อยู่ที่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว เดินทางด้วยความสมัครใจ และมีวัตถุประสงค์ใด ๆ ก็ตามที่ไม่ใช่การเดินทางเพื่อการประกอบอาชีพ หรือ การเดินทางเพื่อแสวงหารายได้ สำหรับ McIntosh & Goeldner (1989) กล่าวว่า การท่องเที่ยวเป็นผลรวมของปรากฏการณ์ต่างๆ และ ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักท่องเที่ยวกับธุรกิจ และบริการต่าง ๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับ กิจกรรม หรือ การสร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยว หรือ ผู้มาเยือน และ Holloway (1983) อธิบายว่าการท่องเที่ยว หมายถึง การที่คนเดินทางออกจากที่พัก ถาวร หรือ ที่ทำงานไปยังสถานที่อื่น ๆ ในระยะเวลาอันสั้น และคนเหล่านั้นจะทำกิจกรรมต่าง ๆ ระหว่างพักอาศัยชั่วคราวในสถานที่ที่ท่องเที่ยววัตถุประสงค์ในการเดินทางต้องการไปเยี่ยมญาติมิตร หรือ ท่องเที่ยว

สำหรับ นิศา ชัชกุล (2554) อธิบายว่า เป็นกิจกรรมการเดินทางจากจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่ง ซึ่ง นับตั้งแต่จุดเริ่มต้นจนถึงปลายทางต้องประกอบไปด้วยปัจจัยสามประการอย่างน้อย ได้แก่ การเดินทาง การพักค้างแรม และการกินอาหารนอกบ้าน อาณัติ จักรแก้ว (2545) กล่าวว่า การท่องเที่ยว หมายถึง การที่คนเดินทางไปยังสถานที่ ต่าง ๆ และระหว่างการเดินทางท่องเที่ยวตลอดระยะเวลา มีกิจกรรมต่าง ๆ เกิดขึ้น การไปเที่ยวชม สถานที่ที่สวยงาม หรือ ทัศนียภาพแปลก ๆ หรือ เดินซื้อสิ่งของต่าง ๆ เป็นต้น โดยการเดินทาง ท่องเที่ยวมีหลากหลายรูปแบบขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง ได้แก่ ระยะเวลาในการท่องเที่ยว ประเภทของแหล่งท่องเที่ยว นอกจากนี้ ไพฑูรย์ พงศบุตร และ วิลาสวงศ์ พงศบุตร (2542) ได้อธิบายความหมายของการท่องเที่ยว ว่าหมายถึงการเดินทางไปเยือนสถานที่ต่างถิ่นซึ่งไม่ใช่เป็นที่พำนักอาศัยประจำของบุคคลนั้น และเป็นการไปเยือนชั่วคราวโดยไม่ใช่เพื่อเป็นการประกอบอาชีพหารายได้ และ ณัฐพัชร มณีโรจน์ (2558) อธิบายว่าการท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางออกจากที่อยู่ที่อาศัยปกติไปยังที่อื่น ๆ เป็นการไปเยือนแบบการชั่วคราว และไม่ใช่อะไรเพื่อการประกอบอาชีพหารายได้ ในการเดินทางท่องเที่ยวนั้นผู้เดินทางต้องเดินทางด้วยความสมัครใจ มีวัตถุประสงค์ เพื่อการพักผ่อน คลายความเครียดจากภารกิจการทำงาน และ/หรือ เป็น

แสวงหาความรู้จากแหล่งท่องเที่ยว นั้น เพื่อให้เกิดการเรียนรู้คมนาคม จำนวนสมาชิก หรือ ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ

จากการศึกษาความหมายของการท่องเที่ยว ทำให้สามารถสรุปได้ การท่องเที่ยว คือ การออกเดินทางจากสถานที่ประจำ เพื่อพักผ่อนและแสวงหาประสบการณ์ใหม่ ๆ และต้องเป็นการเดินทางท่องเที่ยวที่ไม่ใช่เพื่อการประกอบอาชีพ โดยระหว่างการเดินทางอาจทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว อาทิเช่น เที่ยวชมสถานที่สวยงาม การทำกิจกรรม การเลือกซื้อของ โดยขึ้นอยู่กับปัจจัย เช่น สถานที่ท่องเที่ยว ระยะเวลา เป็นต้น

องค์ประกอบของการท่องเที่ยว

Dickman (1996) ได้อธิบายองค์ประกอบของการท่องเที่ยวว่าการท่องเที่ยวจะประสบความสำเร็จได้นั้น แหล่งท่องเที่ยวจะได้มีองค์ประกอบที่สำคัญ 5 ประการ หรือ ที่เรียกกันว่า 5As มีดังนี้

1. ความดึงดูดใจ (Attraction) หมายถึง ทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่สามารถดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวได้ หรือมีลักษณะชวนตา ชวนใจ มีเสน่ห์เฉพาะตัว อันมีสาเหตุมาจากมีความงามตามธรรมชาติ ได้แก่ ชายหาดขาว แนวปะการังที่มีสีสันสวยงาม รวมทั้งปลาชนิดต่าง ๆ ป่าที่มีพันธุ์ไม้นานาชนิด หรือ ความงดงามที่มนุษย์สร้างขึ้น

2. ความสามารถในการเข้าถึง (Accessibility) หมายถึง การที่จะดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาเที่ยวชมแหล่งท่องเที่ยว หากนักท่องเที่ยวสามารถเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างสะดวก และใกล้ชิด ถึงแม้แหล่งท่องเที่ยวมีความสวยงามแต่ขาดความสะดวกในการเข้าถึง นักท่องเที่ยวจะไม่เดินทางไปเที่ยวชม หน่วยงานที่รับผิดชอบแหล่งท่องเที่ยวจำเป็นต้องดำเนินการจัดสร้างการคมนาคมที่สะดวกสบาย

3. สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenity) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวไปยังสถานที่ใดสถานที่หนึ่ง สิ่งที่นักท่องเที่ยวต้องการได้รับ คือ ความสะดวกสบายในการท่องเที่ยว หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว มีการก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกโครงสร้างพื้นฐานขึ้นในแหล่งท่องเที่ยว

4. ที่พัก (Accommodation) หมายถึง การเดินทางเที่ยวนั้น สิ่งที่นักท่องเที่ยวมีความต้องการคือที่พักแรม เนื่องจากในการเดินทางไปท่องเที่ยวบางครั้งอาจมีการนอนพักค้างภายในแหล่งท่องเที่ยว เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวควรมีการจัดบริการ ที่พักแรมภายในแหล่งท่องเที่ยวด้วย

5. กิจกรรม (Activity) หมายถึง กิจกรรมที่เกิดขึ้นภายในแหล่งท่องเที่ยว

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548) อธิบายองค์ประกอบของการท่องเที่ยว มี 3 องค์ประกอบ มีดังนี้

1. สิ่งดึงดูดใจ เป็นองค์ประกอบของทรัพยากรท่องเที่ยวที่ต้องมีสิ่งดึงดูดใจอย่างใดอย่างหนึ่งในการดึงดูดใจนักท่องเที่ยวให้เดินทางไปยังแหล่งเที่ยวนั้น ๆ รวมถึงภาพลักษณ์ และราคา หรือ ค่าใช้จ่ายในการเดินทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว

2. เส้นทางขนส่ง และการเข้าถึง เป็นเส้นทาง หรือ เครือข่ายคมนาคม การขนส่งที่สามารถเข้าถึงแหล่งเที่ยวนั้น ๆ ตลอดจนการเข้าถึง การติดต่อ เชื่อมโยงกันระหว่างทรัพยากรท่องเที่ยวหนึ่งกับทรัพยากรท่องเที่ยวหนึ่งที่อยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงกัน รวมถึงการมีที่จอดรถ สถานีรถไฟ

ท่าเรือหรือ ท่าอากาศยานเพื่ออำนวยความสะดวกให้ธุรกิจขนส่งสามารถนำนักท่องเที่ยวเข้าไปท่องเที่ยวยังทรัพยากรท่องเที่ยวได้อย่างสะดวก และปลอดภัย

3. สิ่งอำนวยความสะดวก เป็นสิ่งที่ผู้จัดการท่องเที่ยว หรือ ผู้บริหารแหล่งท่องเที่ยวได้ จัดเตรียมไว้บริการให้นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามายังแหล่งท่องเที่ยว เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รับความ สะดวกสบาย และความประทับใจส่งผลให้นักท่องเที่ยวอยากใช้เวลาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว ยาวนานเพิ่มขึ้น โดยสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว หมายถึง ทุกสิ่งที่รองรับในการเดินทาง ท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเพื่อให้ระหว่างการเดินทางเข้าแหล่งท่องเที่ยวเป็นไปด้วยความสะดวกสบาย และปลอดภัย

ต่อมาในปี 2555 บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2555) ได้อธิบายเพิ่มว่าองค์ประกอบ การท่องเที่ยวมี 4 องค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ ทรัพยากรท่องเที่ยว การตลาดท่องเที่ยว นักท่องเที่ยว และ อุตสาหกรรมท่องเที่ยว

นาคยา ธนพลเกียรติ (2547) อธิบายองค์ประกอบของการท่องเที่ยว ว่ามีองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบ คือ

1. ทรัพยากรท่องเที่ยว เป็นปัจจัยดึงดูดให้เกิดการท่องเที่ยว ได้แก่ สถานที่ กิจกรรม และ วัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่ ลักษณะของแหล่งท่องเที่ยว จำแนกเป็น 3 ลักษณะ มีดังนี้

1.1 แหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ได้แก่ ภูเขา น้ำตก ชายหาด และถ้ำ เป็นต้น

1.2 แหล่งท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ และศาสนา เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ โบราณคดี ได้แก่ โบราณสถาน ศาสนสถาน เทวสถาน และพิพิธภัณฑสถาน โบราณคดี เป็นต้น

1.3 แหล่งท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรม และกิจกรรม ได้แก่ งานประเพณี วิถี ชีวิตของผู้คนในชุมชน และการประกอบอาชีพ เป็นต้น

เศกสรรค์ ยงวนิชย์ และคณะ (2550) อธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับทรัพยากร การท่องเที่ยวหรือ แหล่งท่องเที่ยว หมายถึง สิ่งดึงดูดใจที่ก่อให้เกิดการเดินทาง หรือ การท่องเที่ยว เพื่อ ความเพลิดเพลินสนุกสนาน และเพิ่มพูนความรู้ตลอดจนทัศนคติที่กว้างขวางในมุมมองอุตสาหกรรม ท่องเที่ยวทรัพยากรท่องเที่ยวเปรียบเป็นสินค้า และเป็นสินค้าที่สามารถดึงดูดลูกค้า หรือ นักท่องเที่ยว ให้เดินทางมาซื้อถึงตัวของสินค้าได้ โดยทรัพยากรการท่องเที่ยวสามารถจำแนกได้ตามลักษณะ ความ ต้องการของนักท่องเที่ยวได้เป็น 3 ประการ ได้แก่

1) ทรัพยากรท่องเที่ยวทางธรรมชาติ หมายถึง สภาพทางกายภาพของธรรมชาติที่มีความสวยงาม หรือ น่าสนใจต่อการเดินทางไปชมแหล่งท่องเที่ยว

2) ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุ โบราณสถาน และศาสนา หมายถึง สิ่งที่มีคุณค่าที่มนุษย์ได้สร้างสรรค์ขึ้นมาตามวัตถุประสงค์ เพื่อประโยชน์ของมนุษย์เอง ทั้งที่เป็นมรดกทางอดีต และที่ได้สร้างขึ้นในปัจจุบันซึ่งมักจะมีลักษณะเป็นวัตถุ พื้นที่ หรือ สิ่งก่อสร้าง แต่มีผลดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว ได้แก่ อนุสรณ์สถาน เมืองโบราณ ปราสาทหิน พระราชวัง อุทยาน ประวัติศาสตร์พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ แหล่งโบราณคดีต่าง ๆ เป็นต้น

3) ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และกิจกรรม หมายถึง รูปแบบการดำเนินชีวิตของผู้คนในสังคม และการประพฤติปฏิบัติที่ยึดถือสืบทอดต่อกันมา ตลอดจนกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีผลต่อการดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว

2. การบริการ เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว และการให้ความรู้ความเข้าใจแก่นักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยว บริการท่องเที่ยวที่สำคัญ ได้แก่ ที่พักแรม ร้านอาหาร และป้ายแสดงสัญลักษณ์ และการสื่อความหมาย เป็นต้น

3. การตลาดเพื่อการท่องเที่ยว หมายถึง การส่งเสริมการขาย การประชาสัมพันธ์ตามหลักการตลาด

4. การบริหาร เป็นกฎหมาย ระเบียบปฏิบัติ องค์กร และบุคคลที่บริหารจัดการทรัพยากรท่องเที่ยว การบริการท่องเที่ยว และการตลาดเพื่อการท่องเที่ยวให้เกิดความน่าสนใจ และดึงดูดให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวขึ้นในพื้นที่

จากการศึกษาศึกษาเอกสาร ผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่าองค์ประกอบการท่องเที่ยวที่จะทำการท่องเที่ยวประสบผลสำเร็จจะต้องประกอบด้วย 1) สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว (Attraction) 2) สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenity) 3) การเข้าถึง (Accessibility) 4) การบริหารจัดการ (Administration) และ 5) กิจกรรมการท่องเที่ยว (Activity)

2.2 ความเป็นมาของ 5 เชียง

ดินแดนล้านนาในอดีตไม่มีอาณาเขตที่ชัดเจนเช่นปัจจุบันแต่ดินแดนล้านนาหรืออาณาเขตล้านนานั้นจะประกอบด้วยเมืองกลุ่มหนึ่งซึ่งมีความสัมพันธ์กัน ทางเครือญาติ หรือทางวัฒนธรรม แต่ในสมัยที่อาณาจักรล้านนาเจริญรุ่งเรือง เคยมีอิทธิพล แผ่กระจายออกไปอย่างกว้างขวางไปถึงดินแดนเชียงรุ่ง (สิบสองปันนา) เชียงทอง (หลวงพระบาง) และรัฐฉานตอนใต้ คือ เชียงตุง อาณาจักรล้านนามีภาษาพูดภาษาเขียน วัฒนธรรม และประเพณีเป็นของตนเอง ต่อมาถูกปกครองในฐานะรัฐบรรณาการของอาณาจักรตองอู อาณาจักรอยุธยา และอาณาจักรอังวะ จนสิ้นฐานะอาณาจักร กลายเป็น เมืองส่วนหนึ่งของอาณาจักรอังวะในราชวงศ์นยองยานไปในที่สุด ใน พ.ศ. 1781 พญามังราย ได้ ก่อตั้งอาณาจักรล้านนาขึ้นซึ่งตามตำนานพื้นเมืองเชียงใหม่ กล่าวว่าพญามังรายเป็นโอรสของพญาลาวเม็ง กษัตริย์องค์ที่ 24 แห่งแคว้นหิรัญนคร หรือเงินยางเชียงแสน พระมารดาคือนางอวมิงจามเมือง หรือนางเทพคำข้าย ซึ่งเป็นธิดาของท้าวรุ่งแก่นชายกษัตริย์ ไทลื้อแห่งเมืองเชียงรุ่งเขตสิบสองปันนา ตามประวัติศาสตร์ โยนกนาคนันท์ หรือหิรัญนคร เงินยาง และประวัติศาสตร์ภาคเหนือต่าง ๆ

ความสัมพันธ์ของอาณาจักร 5 เชียง นั้น มีอยู่ 3 ประการ คือ

1) การขยายอาณานิคมแผ่อำนาจของพระมหากษัตริย์ : ดินแดนล้านนาในอดีตไม่มีอาณาเขตที่ชัดเจนเช่นปัจจุบัน แต่ดินแดนล้านนาหรืออาณาเขตล้านนานั้นจะประกอบด้วยเมืองกลุ่มหนึ่งซึ่งมีความสัมพันธ์กันทางเครือญาติ หรือทางวัฒนธรรมแต่ ในสมัยที่อาณาจักรล้านนาเจริญรุ่งเรือง เคยมีอิทธิพล แผ่กระจายออกไปอย่างกว้างขวางไปถึงดินแดนเชียงรุ่ง (สิบสองปันนา) เชียงทอง (หลวงพระบาง) และรัฐฉานตอนใต้ คือเชียงตุง อาณาจักรล้านนามี ภาษาพูดภาษาเขียน วัฒนธรรม และประเพณีเป็นของตนเอง

2) การถอยร่นจากการถูกรุกรานจากชนชาติที่มีอำนาจมากกว่า : เมื่อ พ.ศ. 1781 พญามังราย ได้ก่อตั้งอาณาจักรล้านนาขึ้นซึ่งตามตำนานพื้นเมืองเชียงใหม่ กล่าวว่าพญามังรายเป็น โอรสของพญาลาวเม็งกษัตริย์ องค์ที่ 24 แห่งแคว้นหิรัญนคร หรือเงินยางเชียงแสน พระมารดาคือนางอัวมิ่งจามเมืองหรือนางเทพคำข่าย ซึ่งเป็นธิดาของท้าวรุ่งแก่นชาย กษัตริย์ไทลื้อแห่งเมืองเชียงรุ่งเขตสิบสองปันนา ตามประวัติศาสตร์ โยนกนาคนันท์ หรือหิรัญนครเงินยาง และประวัติศาสตร์ภาคเหนือต่าง ๆ ซึ่งอาณาจักรล้านนาเคยถูกปกครองในฐานะรัฐบรรณาการของอาณาจักรตองอู อาณาจักรอยุธยา และอาณาจักรอังวะ จนสิ้นฐานะอาณาจักร กลายเป็นเมืองส่วนหนึ่งของอาณาจักรอังวะในราชวงศ์มังราย ยานไปนที่สุด (เรื่องฤทธิ์ แก้วเปียง, 2559, หน้า 102) ต่อมาล้านนาอยู่ใต้การปกครองของสยามหรือไทยสมัยต้นรัตนโกสินทร์ในฐานะเมืองประเทศราช และถูกผนวกรวมเข้ากับสยามในสมัยรัชกาลที่ 5 (บัวริน วังศิริ, 2556, หน้า1)

3) การย้ายถิ่นฐาน เพื่อการดำรงชีวิตที่ดีกว่าเดิม : อาณาจักรล้านนามีการอพยพผู้คนในช่วง การทำศึกสงคราม และอิทธิพลของการเผยแผ่พระพุทธศาสนา จึงทำให้เกิดการโยกย้ายถิ่นฐาน และการก่อตั้งชุมชนในพื้นที่ที่เหมาะสม เพื่อความอยู่รอด และความสงบสุขของผู้คน

สำหรับกำเนิดภาษาหรืออักษรล้านนานั้นยังไม่ปรากฏชัดว่า เริ่มใช้กันตั้งแต่สมัยไหน จะมีก่อน อาณาจักรโยนก หรือก่อนสมัยพระเจ้าเม็งรายมหาราช เป็นต้นมา เท่าที่หลักฐานที่พบอักษรล้านนาที่เก่าที่สุดในปัจจุบันคือจารึกลานทอง พ.ศ. 1919 ซึ่งจารึกประวัติสมเด็จพระมหาเถรจุฬามณี โดยใช้ อักษรธรรมล้านนากับอักษรบาลี และใช้อักษรสุโขทัยกับอักษรไทย จารึกลานทองนี้ขุดพบที่บริเวณฐานพระประธาน ในอุโบสถวัดมหาธาตุ จังหวัดสุโขทัยปัจจุบันอยู่ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ อักษรล้านนาได้รับความนิยมและใช้สื่อสารกันแพร่หลายมากที่สุดในสมัยของสมเด็จพระเจ้าติโลกราช เพราะได้มีการส่งคายนาคพระไตรปิฎกครั้งที่ 8 ในปี พ.ศ. 2020 (ปัจจุบัน คือ วัดเจ็ดยอดจังหวัด เชียงใหม่) และได้ใช้อักษรล้านนาคือจารึกพระธรรมคัมภีร์ต่าง ๆ ที่ตรวจชำระแล้ว และเริ่มใช้ตัวอักษร ล้านนาในรัชสมัยพระองค์ ทั้งนี้ถือเอาว่าคัมภีร์ใดใช้ตัวฝักขาม แสดงว่ายังไม่ได้รับการตรวจแก้ คัมภีร์ใดที่แก้แล้วก็จะเขียนเป็นตัวเมือง นับแต่นั้นเป็นต้นมา อักษรตัวเมืองล้านนาก็แพร่หลายเพื่อการ สื่อสารกันภายในอาณาจักรล้านนา ด้านการแพร่กระจายของภาษาล้านนานั้น พบว่ามี สาเหตุแห่งการ แพร่กระจายของภาษาหรืออักษรล้านนาไปสู่ดินแดนที่เป็นบริวาร ในปกครองใน 2 ลักษณะ คือ การ อพยพผู้คนในช่วงการทำศึกสงคราม และอิทธิพลของการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

หำเชียงนั้นมีพระพุทธศาสนาเป็นตัวเชื่อมโยงความสัมพันธ์ทางสังคมและวัฒนธรรมโดยใช้ ภาษาล้านนาทั้งภาษาพูด และภาษาเขียนเป็นสื่อในการสร้างความสัมพันธ์กันอย่างเด่นชัดใน 3 ประเด็น ได้แก่ 1) ความสัมพันธ์ทางด้านค่านิยมที่มีต่อสังคม วิถีชีวิตคือสื่อสารปฏิสัมพันธ์กัน และกัน ในการค้าขาย การอยู่ร่วมกันในการดำรงชีวิต ฯลฯ 2) ความสัมพันธ์ ทางด้านวิถีปฏิบัติ ความเชื่อ วัฒนธรรม จารีต และประเพณี คือ อักษรธรรมเป็นอักษรที่บันทึกหลักคำสอน หลักปฏิบัติ เพื่อ เผยแพร่แก่สังคม เช่น คำสอนศาสนา ตำรายาพื้นบ้าน คาถาอาคมต่าง ๆ ตลอดจน บันทึกจารีต ประเพณี วัฒนธรรมต่าง ๆ ฯลฯ และ 3) ความสัมพันธ์ทางด้านศิลปะและ สถาปัตยกรรม คือ อักษร ธรรมล้านนาเป็นอักษรที่บันทึกลักษณะของศิลปะ สถาปัตยกรรม ให้คนรู้ว่าศิลปะ หรือสถาปัตยกรรม แต่ละประเภทมี ลักษณะอันอย่างไร ให้คนได้ ศึกษา ค้นคว้าและสามารถนำศิลปะสถาปัตยกรรม เหล่านั้นไปจัดสร้างได้อย่างถูกต้อง จนเป็นลักษณะเด่นทางวัฒนธรรมของกลุ่มประเทศในอนุภูมิภาค

ลุ่มน้ำโขง ซึ่งมีลักษณะที่เป็นความเรียบง่าย มีความเป็นดั้งเดิม ซึ่งความเป็นดั้งเดิมนั้นมันก็ได้รับการผสมผสานมาแล้ว จากวัฒนธรรมต่างชาติ ที่อาจเกิดขึ้นจากความหลากหลายทางชาติพันธุ์ จนเกิดการถ่ายทอด และกลายเป็นวัฒนธรรมใหม่ที่เกิดจากการผสมผสานวัฒนธรรมของแต่ละชาติพันธุ์ อย่างไรก็ตามคงไม่มีวัฒนธรรมไหนที่ไม่เคยเกิดการเปลี่ยนแปลง แต่ละวัฒนธรรมจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้เหมาะสมกับการดำรงอยู่นอกจากนั้นก็ยังมีการผสมผสานกันของวัฒนธรรมจนกลายมาเป็นลักษณะของสังคมร่วมของกลุ่มประเทศในลุ่มน้ำโขง ซึ่งการเข้ามาของชาติตะวันตกก็เป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไม่ว่าจะเข้ามา ด้วยการค้าหรือการปฏิวัติอุตสาหกรรมก็ตามที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงในด้านวัฒนธรรม ด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมือง ด้านสังคม และด้านความเชื่อ (เรื่องฤทธิ์แก้วเปียง, 2559, หน้า 102)

2.3 แนวคิดการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน

การพัฒนาการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนมีนักวิชาการได้กล่าวถึงหน้าที่ที่สำคัญ และการใช้ประโยชน์เพื่อการท่องเที่ยวไว้อย่างหลากหลาย ซึ่งประกอบไปด้วย

กองเขตแดน กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย (2548) ได้กล่าวถึง ชายแดน หรือเขตแดนไว้ว่า พื้นที่ที่รัฐสามารถใช้อำนาจอธิปไตยตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศได้ ซึ่งปัจจุบันการแบ่งเขตแดนนิยมใช้ภูมิประเทศที่สามารถเห็นเด่นชัด หรือภูมิประเทศที่เป็นอุปสรรคทางธรรมชาติมาใช้เป็นเส้นแบ่งเขตแดนระหว่างประเทศ โดยเฉพาะภูเขา และแม่น้ำ ซึ่งหลักการที่ใช้ในการแบ่งเขตด้วยภูเขาส่วนใหญ่นิยมใช้ “สันปันน้ำ (Watershed)” ทั้งนี้แนวสันเขาที่แบ่งให้น้ำไหลลาดลงเขาทั้ง 2 ฟากของแนวเขา โดยทิศทางการไหลของน้ำจะเป็นตัวกำหนดความยุติธรรมกันในกรณีใช้แม่น้ำเป็นเส้นแบ่งเขตแดนจะนิยมใช้ร่องน้ำลึก (Thalweg) คือ จุดกลางที่ลึกที่สุดของร่องน้ำ เป็นจุดแบ่งเขตแดน

สมพงษ์ ชูมาก (2533) ได้กล่าวถึงการกำหนดเส้นเขตแดนว่า หากไม่มีสัญญา หรือข้อตกลงเกี่ยวกับเขตแดนร่วมกัน จะนิยมถือสันปันน้ำของภูเขา หรือเส้นกึ่งกลางร่องน้ำลึกของแม่น้ำที่ใช้เรือเดินได้ หรือใช้เส้นกึ่งกลางลำแม่น้ำในกรณีที่ใช้เรือเดินไม่ได้ ส่วนบริเวณที่ราบจะอาศัยเส้นตรงกลางที่ลากเชื่อมระหว่างจุดต่าง ๆ โดยมีเครื่องหมาย เช่น หลักหิน หรือสิ่งถาวรอื่นในภูมิประเทศนั้นเป็นเครื่องหมายกำหนดหลักเกณฑ์ดังกล่าว อันเป็นที่ยอมรับจากนานาประเทศ

Prescott J. R. V. (1987) ได้กล่าวถึงชายแดนว่าเป็นสิ่งที่มีหน้าที่เพียงอย่างเดียวคือการกำหนดขอบเขตพื้นที่การใช้อำนาจอธิปไตยของรัฐ

Alon Gelbman (2008) ได้กล่าวโดยสรุปว่า ชายแดนเป็นสิ่งที่ซับซ้อนทั้งในระดับเชิงกายภาพ และเชิงจิตสำนึกของระหว่าง 2 ประเทศที่มีพื้นที่ติดกันโดยรัฐเป็นผู้กำหนด เพื่อกำหนดขอบเขตอำนาจอธิปไตย และการบังคับใช้กฎหมายของรัฐ ตลอดจนเพื่อควบคุมการเคลื่อนย้ายของคน สินค้าและบริการระหว่างประเทศ

ความเชื่อมโยงระหว่างการท่องเที่ยวกับชายแดน ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีอิทธิพลต่อการท่องเที่ยวอย่างหลากหลายแบบ กล่าวได้ว่าในเวลาเดียวกันพื้นที่ชายแดนสามารถเป็นได้ทั้งอุปสรรค และแรงผลักดันให้นักท่องเที่ยว ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับการท่องเที่ยว ซึ่งขึ้นอยู่กับลักษณะพื้นที่ชายแดน และนโยบายของรัฐที่มีต่อการบริหารจัดการชายแดนระหว่างสองประเทศ

Dallen J. Timothy (2001) กล่าวถึงนักท่องเที่ยวชายแดนว่า การท่องเที่ยวชายแดนสามารถเกิดขึ้นได้ในกลุ่มนักท่องเที่ยว 2 กลุ่ม คือ กลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีความสนใจพื้นที่ชายแดน ซึ่งอาจประกอบไปด้วยลักษณะทางกายภาพ ทั้งทางธรรมชาติ และสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น อาทิ ภูเขา แม่น้ำ ไร่ กำแพงที่แบ่งเขตพรมแดน ตลอดจนป้าย หรือสัญลักษณ์ต่างๆ เป็นต้น กิจกรรมทางการท่องเที่ยว อาทิ การค้าขาย และการพนัน เป็นต้น ความแตกต่างทางวัฒนธรรมระหว่าง 2 ประเทศ ซึ่งอาจเกิดขึ้นกับกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เป็นกลุ่มที่มีสายสัมพันธ์กับผู้อาศัยในบริเวณชายแดน

Matznetter J. (1979) ได้กล่าวถึงการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนว่า ปัจจัยด้านระยะความห่างในการเดินทางข้ามพรมแดนเป็นส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการเลือกเดินทางท่องเที่ยวข้ามพรมแดน ซึ่งความหมายของระยะห่าง หมายถึง ระยะทางจากแหล่งท่องเที่ยวชายแดนถึงเขตชายแดน และระยะเวลาในการเดินทางประกอบกับระยะเวลาที่จำเป็นต้องใช้ในการดำเนินการข้ามชายแดนในบริเวณด้านชายแดน โดยพื้นที่ชายแดนสามารถจำแนกพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวชายแดนได้เป็น 3 ลักษณะ โดยพิจารณาจากปัจจัยของตำแหน่งที่ตั้ง ซึ่งมีผลต่อระดับความสามารถในการจูงใจนักท่องเที่ยวและการพัฒนา ดังนี้

1. แหล่งท่องเที่ยวชายแดนอยู่ในตำแหน่งที่ห่างกับเส้นเขตแดนในพื้นที่ระหว่างสองประเทศ พื้นที่ดังกล่าวจะได้รับผลกระทบจากปัจจัยระยะห่างจากเขตพรมแดนมากที่สุด โดยมีผลต่อจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยว
2. แหล่งท่องเที่ยวชายแดนอยู่ติดกับเส้นเขตแดนของประเทศหนึ่ง ในขณะที่พื้นที่ตรงข้ามระหว่างพรมแดนของประเทศหนึ่ง มีแหล่งท่องเที่ยวชายแดนอยู่ห่างจากเส้นเขตแดนหรือไม่มีแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งจะทำให้แหล่งท่องเที่ยวชายแดนที่อยู่ติดกับเส้นชายแดนได้รับความสนใจในกลุ่มนักท่องเที่ยว อาจนำไปสู่การพัฒนาเพียงแห่งเดียว หากมีการอำนวยความสะดวกสำหรับกระบวนการเดินทางเข้า-ออกพรมแดนให้มีความสะดวกรวดเร็วจะทำให้เกิดการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ติดชายแดนทั้งสองประเทศให้สามารถสร้างแรงจูงใจในกลุ่มนักท่องเที่ยวให้มาท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นได้
3. แหล่งท่องเที่ยวชายแดนที่ตั้งอยู่บริเวณเส้นเขตแดนระหว่าง 2 ประเทศ แหล่งท่องเที่ยวมีความเชื่อมโยงกัน จึงอาจทำให้เกิดศักยภาพในการสร้างแรงจูงใจนักท่องเที่ยว ทั้งนี้ปัจจัยที่ควรให้ความสำคัญ คือ การเปิดชายแดนของทั้ง 2 ประเทศ อาจทำให้มีผลต่อการเดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่สำหรับของนักท่องเที่ยว

จากการศึกษาเอกสารผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่าการท่องเที่ยวชายแดน คือ การท่องเที่ยวในบริเวณพื้นที่ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่ใกล้เคียง และอยู่ติดกันในระหว่างประเทศ ซึ่งการเดินทางท่องเที่ยวข้ามพรมแดนนั้น นักท่องเที่ยวอาจเดินทางท่องเที่ยวเพื่อข้ามชายแดน หรือไม่ข้ามชายแดน แต่อาจเป็นการท่องเที่ยวในบริเวณพื้นที่ชายแดนเพียงแห่งเดียว

2.4 แนวคิดด้านแนวโน้มการท่องเที่ยวโลก และนักท่องเที่ยวในอนาคต

แนวโน้มนักท่องเที่ยวโลกในอนาคตจะเริ่มมองหาประสบการณ์ใหม่ เพื่อสร้างความประทับใจ ทั้งนี้บริษัท อมาเดอุส และฟรอสต์แอนด์ซัลลิแวน (amadeus and frost & sullivan) จัดทำรายงาน

ผลการศึกษา ‘future traveller tribes 2030: building a more rewarding journey’ เพื่อนำเสนอลักษณะของนักท่องเที่ยวในปี 2030 ได้แบ่งนักท่องเที่ยวออกเป็น 6 กลุ่ม ได้แก่

- 1) Obligation Meter’s เป็นกลุ่มที่เดินทางเพื่อดำเนินกิจกรรมที่จำเป็น เช่น นักท่องเที่ยวทางธุรกิจ
- 2) Simplicity Searchers เป็นกลุ่มที่ต้องการความสะดวกจากแหล่งข้อมูล
- 3) Ethical Travelers เป็นกลุ่มที่นำปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม และจริยธรรมวางแผนในการท่องเที่ยว
- 4) Reward Hunters เป็นกลุ่มที่ให้รางวัลกับตัวเองจากการทำงาน
- 5) Cultural Purists เป็นกลุ่มที่เดินทางค้นหาวัฒนธรรมใหม่ๆ ที่แตกต่างจากสิ่งที่คุ้นเคย
- 6) Social Capital Seekers เป็นกลุ่มที่นิยมแชร์ประสบการณ์ท่องเที่ยวผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อต้องการเป็นที่ยอมรับ

โดยทั้ง 6 กลุ่มนี้จะได้รับอิทธิพลจากปัจจัยทางจิตวิทยา และเทคโนโลยีเป็นสำคัญ ในปัจจุบัน นักท่องเที่ยวคาดหวังการได้รับข้อมูลจากบริษัทนำเที่ยว รวมทั้งการเสนอประสบการณ์ที่แปลกใหม่ เป็นที่ปรึกษาที่ดีแก่ นักท่องเที่ยวทั้งแบบออนไลน์ และออฟไลน์ สิ่งที่ทำให้นักท่องเที่ยวเลือกใช้บริการบริษัทนำเที่ยวสืบเนื่องจากราคา เทคโนโลยี และความสามารถในการเข้าใจลูกค้า โดยร้อยละ 42 ของผู้ใช้บริการบริษัทนำเที่ยว ชื่นชอบบริษัทที่พวกเขาารู้สึกว่าได้มีส่วนร่วม และรับฟังความต้องการของลูกค้า นอกจากนี้เรื่องสินค้าการบริการ การสร้างประสบการณ์ให้แก่ลูกค้ารวมถึงด้านราคา การเข้าใจ การเปลี่ยนแปลงที่มีอยู่ตลอดเวลาของลูกค้า พฤติกรรมด้านการท่องเที่ยวของลูกค้า การใช้เทคโนโลยี เพื่อเป็นเครื่องมือทางการตลาดเป็นสิ่งที่ต้องคำนึงถึง เพื่อประโยชน์ของธุรกิจ และของลูกค้าเช่นกัน ซึ่งในประเด็นนี้ Mr. Simon Er ผู้จัดการทั่วไป general manage ของ global travel and scenic travel บริษัทนำเที่ยวยักษ์ใหญ่ในสิงคโปร์ กล่าวว่า “บริษัทนำเที่ยวต้องนำเสนอบริการที่ออกแบบ เพื่อเป็นแรงบันดาลใจให้กับลูกค้า และสร้างประสบการณ์ที่เป็นเอกลักษณ์และน่าจดจำ” ดังนั้น ลูกค้ามีความคาดหวังในการเดินทางท่องเที่ยวจะได้รับประสบการณ์การท่องเที่ยวที่ดีที่สุด (สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2559, หน้า 3)

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2559, หน้า 12) ยังกล่าวถึงแนวโน้มด้านการเปลี่ยนแปลงเชิงพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว (behavioral changes) เพิ่มเติมอีกว่า พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่กำลังเปลี่ยนแปลงในสังคมโลกยุคโลกาภิวัตน์มีนัยสำคัญต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในอนาคต ดังนี้

- 1) การใช้เทคโนโลยีระหว่างการเดินทาง (adoption of travel technology during the travel journey) เนื่องด้วยความสะดวกหลายของเทคโนโลยีในชีวิตประจำวันที่เพิ่มมากขึ้น สื่อสังคมออนไลน์หรือช่องทางออนไลน์มีส่วนสำคัญในการเติมเต็มและเพิ่มความสะดวกสบายตลอดการเดินทางของนักท่องเที่ยว จากการคาดการณ์ของ euro monitor พบว่า อัตราการเติบโตโดยเฉลี่ยของการใช้ช่องทางออนไลน์สำหรับการท่องเที่ยวทั่วโลก (global online travel revenues growth) มีมากกว่าร้อยละ 10 ต่อปี โดยเพิ่มขึ้นจาก 166 พันล้านเหรียญสหรัฐ ในปี พ.ศ. 2554 เป็น 363 พันล้านเหรียญสหรัฐ ในปี พ.ศ. 2563 อย่างไรก็ตาม ด้วยข้อจำกัดด้านโครงสร้างพื้นฐานทางระบบสารสนเทศและการสื่อสารของประเทศไทยในปัจจุบัน รัฐบาลควรให้ความสำคัญในการลงทุนพัฒนาและส่งเสริมระบบ

การท่องเที่ยวผ่านช่องทางออนไลน์ และรวมทั้งสนับสนุนการลงทุนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ให้กับธุรกิจท้องถิ่น เพื่อตอบสนองต่อแนวโน้มการท่องเที่ยวที่กำลังเปลี่ยนแปลงไป

2) นักท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นประสบการณ์และให้ความสำคัญกับความรู้เชิงลึกของแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ (experiential travelers with more sophisticated expectations) ปัจจุบันนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการแสวงหาประสบการณ์ที่มากกว่าการท่องเที่ยวรูปแบบเดิม ๆ ทั่วไป โดยต้องการสัมผัสวิถีชีวิตผู้คนและประเพณีท้องถิ่นโดยแท้จริง มากกว่าการเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวเพียงอย่างเดียว ซึ่งเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่กำลังได้รับความนิยมเป็นอย่างสูงในปัจจุบัน แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ๆ และการจัดสรรแพ็คเกจการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้

แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงเชิงรูปแบบการท่องเที่ยว (tourism segment trends) เนื่องด้วยปัจจัยและแนวโน้มที่กำลังเปลี่ยนไปในทุกมิติ ส่งผลต่อกลุ่มนักท่องเที่ยวในอนาคตที่จะมีจุดประสงค์ในการท่องเที่ยวที่แปรเปลี่ยนจากเดิม และวิวัฒนาการดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อตลาดการท่องเที่ยวโลก โดยสามารถแบ่งนักท่องเที่ยวออกเป็น 13 กลุ่ม ได้แก่ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (cultural tourism) การท่องเที่ยวเชิงทะเลและชายหาด (sea sun sand tourism) การท่องเที่ยวเพื่อการประชุมและนิทรรศการ (MICE) การท่องเที่ยวเชิงกีฬา (sport tourism) การท่องเที่ยวเชิงผจญภัย (adventure Tourism) การท่องเที่ยวเพื่อการเลือกซื้อสินค้า (shopping tourism) การท่องเที่ยวเพื่อการกินดื่ม (gastronomy tourism) การท่องเที่ยวเพื่อสันทนาการและความบันเทิง (entertainment Tourism) การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (health & wellness tourism) การท่องเที่ยวเชิงสิ่งแวดล้อมและนิเวศ (ecotourism) การท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ (medical tourism) การท่องเที่ยวเรือสำราญ (cruise tourism) และการท่องเที่ยวเชิงศาสนา (religious tourism)

โดยในอีก 10 ปีข้างหน้า นักท่องเที่ยวที่ยังคงเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวหลัก ได้แก่ นักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม นักท่องเที่ยวเชิงทะเลและชายหาด และนักท่องเที่ยวเพื่อการประชุมและนิทรรศการ เนื่องจากเป็นกลุ่มที่มีส่วนแบ่งทางตลาดเชิงมูลค่าอยู่ในระดับที่สูง โดยเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและเชิงทะเลและชายหาด ที่มีแนวโน้มเดินทางท่องเที่ยวในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มากขึ้น สาเหตุประการหนึ่งมาจากการแพร่หลายของข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยวที่แปลกใหม่ผ่านกระแสโลกสังคมออนไลน์หรือสื่อสังคมดิจิทัล อีกทั้งความต้องการสัมผัสแหล่งวัฒนธรรมและประเพณีดั้งเดิม อย่างไรก็ดี กลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาเริ่มมีแนวโน้มเติบโตอย่างเห็นได้ชัดเจน ในขณะที่กลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงสิ่งแวดล้อมและนิเวศ รวมไปถึงกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และสเปซจะมีอัตราการเติบโตเพิ่มขึ้นแบบทวีคูณเช่นเดียวกัน เป็นผลสืบเนื่องจากรายได้ของนักท่องเที่ยวที่เติบโตขึ้น และมีความต้องการในบริการแบบครบวงจร ซึ่งการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้บ่งชี้ถึงนโยบายของรัฐบาลในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ให้สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีศักยภาพดังกล่าวเพื่อเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยวของประเทศ

กลุ่มนักท่องเที่ยวในแหล่งที่มีศักยภาพสูงสุดของประเทศไทย ประกอบด้วย กลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม กลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงสิ่งแวดล้อมและนิเวศ กลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงทะเลและชายหาด กลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ และกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เนื่องมาจากประเทศไทยมีศักยภาพและความได้เปรียบในเชิงปริมาณและความหลากหลายของด้วยแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและ

ธรรมชาติ อีกทั้งมีความพร้อมและความครบถ้วนทางการแพทย์และคุณภาพการให้บริการด้านสุขภาพอย่างครบวงจรในราคาย่อมเยาเมื่อเทียบกับประเทศคู่แข่งในภูมิภาค ดังนั้น เพื่อรักษาและดึงดูดนักท่องเที่ยวกลุ่มที่มีศักยภาพเหล่านี้ รัฐบาลควรมุ่งเน้นยกระดับการท่องเที่ยวให้ทัดเทียมประเทศที่พัฒนาแล้ว รวมทั้งจำเป็นต้องมีการอนุรักษ์และจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและธรรมชาติอย่างยั่งยืน

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้กำหนดทิศทางการส่งเสริมตลาดในประเทศปี 2560 เพื่อสร้างความเข้มแข็งจากภายใน (strength From Within) ให้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือทำให้คนไทยมองเห็นคุณค่าความเป็นไทย จนเกิดความรักและความภาคภูมิใจในประเทศ สร้างความรู้สึกการเป็นเจ้าของ (sense of belonging) ที่จะร่วมกันดูแลรักษาสีงแวดล้อมคงเอกลักษณ์ความเป็นไทย และเป็นเจ้าบ้านที่ดี ซึ่งจะเป็นจุดต่างที่เข้มแข็งของการท่องเที่ยวไทยโดย ททท. จะส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวชาวไทยเปิดมุมมองใหม่ทางการท่องเที่ยวจากการสัมผัส และมีส่วนร่วมับประสบการณ์เอกลักษณ์เฉพาะแต่ละท้องถิ่นของไทย ภายใต้จุดขายเชิงคุณค่าของแต่ละภูมิภาค (ภาคเหนือ-เหนือผืน ล้านแรงบันดาลใจ ภาคอีสาน-อีสานแซ่บนัว ภาคกลาง-สุขกลางใจ ใกล้แค่เอื้อม ภาคตะวันออก-สีสันตะวันออก และภาคใต้-ปักษ์ใต้ ปักหมุดหยุดเวลา) เพื่อให้เกิดการส่งต่อประสบการณ์ ความรู้ และความประทับใจจากการท่องเที่ยวแก่ผู้อื่น (user-generated content) ในรูปแบบ viral marketing ภายใต้แคมเปญสื่อสารการตลาด ‘ท่องเที่ยววิถีไทย เก๋ไก๋สไตล์ลิ้ง’ โดยจะดำเนินงานภายใต้ 5 ทิศทางหลัก ประกอบด้วย

- 1) เพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวกระแสหลักโดยใช้กลุ่มนักท่องเที่ยวรุ่นใหม่ (Gen Y) จุดกระแสการเดินทางท่องเที่ยวในประเทศ ภายใต้โครงการ ‘ประกาศศักดา ทำเที่ยวข้ามภาค’
- 2) กระตุ้นการเดินทางในวันธรรมดามุ่งส่งเสริมให้คนทำงานออกไปท่องเที่ยวในวันธรรมดาเพื่อจุดประกายความคิดใหม่ๆ ในการทำงานภายใต้แนวคิด ‘เที่ยวได้งาน’
- 3) เพิ่มค่าใช้จ่ายจากชนชั้นกลางขึ้นไปที่มีศักยภาพในการใช้จ่าย โดยเฉพาะกลุ่มผู้สูงอายุ (silver age) ด้วยแคมเปญ ‘เก๋ยากก๊วนชวนเที่ยว’ และกลุ่มผู้หญิงด้วยแคมเปญ ‘ผู้หญิงท่อง...เที่ยว’
- 4) ส่งเสริมการกระจายตัวของนักท่องเที่ยวสู่พื้นที่รอง ผ่านโครงการ ‘12 เมืองต้องห้าม...พลาด’ และผลักดันให้ขอนแก่นเป็นเมืองหลักทางการท่องเที่ยว (ที่มีนักท่องเที่ยวไทย-ต่างชาติมากกว่า 5 ล้านคน) ภายใต้แนวคิด new biz connect เน้นความเป็นเมืองสำหรับการประชุม สัมมนา ดูงาน กิจกรรมพิเศษ (event) สำหรับนักท่องเที่ยวคนไทย และนักท่องเที่ยวต่างชาติจาก CLMV
- 5) กระจายโอกาสทางการท่องเที่ยวสู่คนไทยที่มีรายได้ครัวเรือนต่ำกว่า 30,000 บาทต่อเดือน โดยมุ่งหวังให้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพชีวิต อีกทั้งกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางท่องเที่ยวอย่างใส่ใจสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ภายใต้แนวคิด 7 greens เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้สังคมและสิ่งแวดล้อม

ทั้งนี้ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ยังกล่าวเพิ่มเติมว่า เพื่อให้การส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวในภาพรวมประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย ททท. จึงจะบูรณาการทำงานกับ value chain ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนอย่างเป็นองค์รวม เพื่อยกระดับนวัตกรรมทางการท่องเที่ยว ตลอดจนสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนและเครือข่ายให้สามารถนำจุดแข็งของท้องถิ่นมาสร้างความน่าสนใจ และมูลค่า

ให้กับการท่องเที่ยวไทยตามแนวทาง inclusive tourism และ Thailand 4.0 (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2559, หน้า 29)

ศูนย์วิจัยกสิกรไทย (2560) กล่าวว่า ตลาดนักท่องเที่ยวหลายชาติยังมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น ไม่ว่าจะเป็นนักท่องเที่ยวต่างชาติอาเซียน ซึ่งภาครัฐมีนโยบายในการที่จะพัฒนาการท่องเที่ยวในภูมิภาคอาเซียนร่วมกัน ตลาดนักท่องเที่ยวจากภูมิภาคยุโรปที่ยังมีแนวโน้มสดใสทั้งนักท่องเที่ยวจากตลาดหลักๆ อย่างอังกฤษ เยอรมนี หรือฝรั่งเศส ขณะที่ตลาดนักท่องเที่ยวจากยุโรปที่น่าสนใจ คือ ตลาดนักท่องเที่ยวรัสเซีย ที่กลับมาฟื้นตัวอย่างรวดเร็วในปีที่ผ่านมา นอกจากนี้ตลาดนักท่องเที่ยวจากภูมิภาคตะวันออกกลางเป็นตลาดที่น่าจะเติบโตดี เห็นได้ว่าในปี 2559 ที่ผ่านมานักท่องเที่ยวจากภูมิภาคนี้มีอัตราการเติบโตประมาณร้อยละ 13.2 จากปี 2558 ซึ่งนับเป็นอัตราการเติบโตที่สูงกว่าการเติบโตของตลาดรวม จากบรรยากาศข้างต้น ศูนย์วิจัยกสิกรไทย คาดว่า ในปี 2560 นี้ นักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยจะมีจำนวนประมาณ 33.50-34.15 ล้านคน หรือเติบโตประมาณร้อยละ 2.8-4.8 จะลดลงจากที่เติบโตร้อยละ 8.9 ในปี 2559 อย่างไรก็ตาม การเติบโตของตลาดนักท่องเที่ยวต่างชาติยังมีความเสี่ยงที่ต้องติดตาม ทั้งปัจจัยด้านมหภาคอย่างทิศทางเศรษฐกิจและค่าเงินของตลาดนักท่องเที่ยวที่สำคัญ นโยบายการดึงดูดนักท่องเที่ยวของแต่ละประเทศ และปัจจัยด้านจุลภาคอย่างการแข่งขันกันทำตลาดในธุรกิจท่องเที่ยวที่จะมีผลต่อจุดหมายปลายทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติ และการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว เป็นต้น

ในด้านของรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติในปี 2560 นี้ ศูนย์วิจัยกสิกรไทย คาดว่า รายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติสู่ธุรกิจที่เกี่ยวข้องเนื่องจากการท่องเที่ยวคิดเป็นมูลค่าประมาณ 1.76-1.79 ล้านล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.3-9.1 จากที่คาดว่าจะเติบโตประมาณร้อยละ 12.6 ในปี 2559 โดยในปี 2560 หน่วยงานภาครัฐมีแผนที่จะผลักดันให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวอาเซียน พร้อมกับทำตลาดผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวใหม่ที่ช่วยกระจายเม็ดเงินลงสู่ภาคธุรกิจอื่นนอกเหนือจากธุรกิจที่เกี่ยวข้องเนื่องจากการท่องเที่ยวโดยตรง

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.5.1 การท่องเที่ยวข้ามพรมแดนของประเทศไทย

ประกอบศิริ ภักดีพินิจ (2557, หน้า 280) ได้ศึกษาการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสถาปัตยกรรมในมณฑลวัฒนธรรมสองฝั่งโขง พบแนวทางการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวเชิงสถาปัตยกรรมในมณฑลวัฒนธรรมสองฝั่งโขงนั้น ประกอบด้วย การพัฒนาพื้นที่ล้านนาตะวันออกให้เป็นศูนย์กลางทางการท่องเที่ยวเชิงสถาปัตยกรรมของมณฑลวัฒนธรรมสองฝั่งโขง ในพื้นที่ล้านนาตะวันออก พบว่า นักท่องเที่ยวมีการเดินทางเข้า – ออก ประเทศไทย / พื้นที่ล้านนาตะวันออก โดยสามารถแบ่งออกได้เป็น 4 รูปแบบ ซึ่งในการพัฒนาพื้นที่ล้านนาตะวันออกให้เป็นศูนย์กลางทางการท่องเที่ยวเชิงสถาปัตยกรรมของมณฑลวัฒนธรรมสองฝั่งโขง ควรสร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อเชื่อมโยงชุมชนที่มีความโดดเด่นทางสถาปัตยกรรมเขื่อน การร่วมพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็น สร้างองค์ความรู้ด้านฐานข้อมูลเชิงพื้นที่ในด้านสถาปัตยกรรม จัดทำระบบฐานข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสถาปัตยกรรมใดในพื้นที่สองฝั่งโขง การส่งเสริมและพัฒนาให้เขื่อนใดเป็นแหล่งการ

เรียนรู้ แหล่งท่องเที่ยวและเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงสถาปัตยกรรมอย่างต่อเนื่องส่งเสริมทุนทางวัฒนธรรม ด้านขนบธรรมเนียม ประเพณี มีมาตรการในการอนุรักษ์ มีการวางแผนบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนอย่างมีส่วนร่วม และส่งเสริมด้านวิชาการ เพื่อพัฒนางานสถาปัตยกรรมอย่างยั่งยืน และอนุรักษ์ชุมชนไว้

ด้านการเชื่อมโยงเส้นทางและกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสถาปัตยกรรมในมณฑลวัฒนธรรมสองฝั่งโขง สามารถเจาะกลุ่มตลาดนักท่องเที่ยวแบบเฉพาะกลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงวิชาการ (Academic Base Tourist) หมายถึงกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อไปศึกษาเรียนรู้ด้านวิชาการที่เกี่ยวข้องกับมรดกทางสถาปัตยกรรมเขื่อน กลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ (Experience Base Tourist) หมายถึงกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีวัตถุประสงค์หลักในการเดินทางเพื่อการสร้างเสริมประสบการณ์ในชีวิตให้แก่ตนเอง และกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ที่ใช้สนามบินภายในประเทศไทยในการเข้าและออกประเทศ แต่มีความต้องการไปท่องเที่ยวประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งอาจเป็นการเดินทางท่องเที่ยวระยะสั้นเพื่อเปลี่ยนบรรยากาศหรือไปเรียนรู้วัฒนธรรม

ด้านการเสริมสร้างศักยภาพของธุรกิจการท่องเที่ยวในมณฑลวัฒนธรรมสองฝั่งโขงควรสร้างความร่วมมือทางธุรกิจของผู้ประกอบการระหว่างประเทศ ทั้งธุรกิจนำเที่ยว ที่พัก ร้านอาหาร และการขนส่ง ที่จะต้องสร้างความร่วมมือและความน่าเชื่อถือร่วมกัน พัฒนาศูนย์บริการทุนมนุษย์ในภาคบริการให้มีทักษะในการสื่อสาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาที่ใช้ในการสื่อสารที่จะต้องสามารถอธิบายหรือสื่อสารกับนักท่องเที่ยวได้ พัฒนาศูนย์บริการทุนมนุษย์ในภาคบริการ พัฒนาเครือข่ายของกลุ่มธุรกิจนำเที่ยวในพื้นที่ล้านนาตะวันออก ให้เป็นผู้นำทางการท่องเที่ยวด้านสถาปัตยกรรมและวิถีชีวิตท้องถิ่นของพื้นที่เชื่อมโยงประเทศไทย เมียนมา และลาว พัฒนาคู่มือและผู้นำทัวร์ให้มีความรู้และความเข้าใจอิทธิพลของจากวิถีชีวิต ลักษณะภูมิประเทศ/อากาศที่มีต่อลักษณะทางด้านสถาปัตยกรรม และพัฒนารายการนำเที่ยวให้มีแหล่งท่องเที่ยวเชิงสถาปัตยกรรมและวัฒนธรรมในการท่องเที่ยว

ศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์ (2556, หน้า 164) ได้ศึกษาผลกระทบจากการรวบรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน 2558 ต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทย : การสร้างเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของภูมิภาค พบว่ากิจกรรมการเชื่อมโยงท่องเที่ยวทางด้านชาติพันธุ์ ควรมีรูปแบบกิจกรรมประกอบไปด้วย 1) การจัดเส้นทางตามรอยชนชาติไทที่กระจายตามจุดต่าง ๆ ของประเทศในอาเซียน เพื่อเชื่อมต่อความสัมพันธ์ เรียนรู้ กิจกรรม ประเพณี การละเล่นพื้นเมือง อาหารชนชาติไท ในพื้นที่ต่าง ๆ แลกเปลี่ยนความรู้ทางวัฒนธรรม 2) จัดเส้นทางเดินทางตามรอยชาติพันธุ์อาเซียนที่มีความหลากหลายในแง่ชนเผ่า เชื้อชาติ ชาติพันธุ์ เพื่อเชื่อมโยงต่อความสัมพันธ์ เรียนรู้ กิจกรรม ประเพณี การละเล่นพื้นเมือง อาหารชนเผ่า ต่าง ๆ แลกเปลี่ยนความรู้ทางวัฒนธรรม 3) จัดร้าน สร้างแบบจำลองตามแต่ละชนเผ่ามีการแลกเปลี่ยน ซื้อขายสินค้า โดยให้ไทยเป็นศูนย์กลางเชื่อมโยงความหลากหลาย ชาติพันธุ์ ชนเผ่า ต่าง ๆ มาแสดงเอกลักษณ์ในการเฉลิมฉลอง 4) จัดงานแสดงชุด ชาติพันธุ์ ชนเผ่าของประเทศต่าง ๆ โชว์ลักษณะการแต่งตัว การประดิษฐ์ของตกแต่ง ดัดแปลงให้เข้ากับยุคสมัย

สุรีย์ บุญญานุพงษ์ และคณะ (2559, หน้า 3-7) ได้ศึกษาการบริหารจัดการและการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เส้นทางอารยธรรมล้านนาเชื่อมโยงกับ สปป.ลาว สหภาพเมียนมาร์

และสาธารณรัฐประชาชนจีน (ตอนใต้) พบว่า แนวทางการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมระหว่างประเทศในกลุ่มอารยธรรมล้านนา ควรให้ความสำคัญในด้านการกำหนดเป้าหมายและทิศทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมระหว่างประเทศในกลุ่มอารยธรรมล้านนา จัดทำแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเชื่อมโยง 4 ประเทศในกลุ่มอารยธรรมล้านนา โดยประสานความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกในการพัฒนาศักยภาพการรองรับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อแก้ปัญหาและอุปสรรคในการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมระหว่างประเทศสมาชิก โดยเฉพาะด้านกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยว การกำหนดมาตรฐานการบริการท่องเที่ยว และการสร้างเครือข่ายผู้ประกอบการทางการท่องเที่ยว

ดลฤทัย โกวรรณะกุล (2559, หน้า 90) ได้ศึกษาการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงชาติพันธุ์ในกลุ่มน้ำโขงบนฐานความเดิมแท้ เพื่อตอบรับแผนการท่องเที่ยวของอาเซียน พบว่า การสร้างต้นแบบเพื่อการรองรับการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมบนพื้นฐานความเดิมแท้ของกลุ่มชาติพันธุ์กลุ่มน้ำโขง คือ การพัฒนาการท่องเที่ยวทางชาติพันธุ์ให้มีจุดยืนทางการท่องเที่ยว โดยนำเสนออัตลักษณ์ 3 ด้านที่สำคัญ คือ 1) ความเป็นภูมิสัญลักษณ์ที่สะท้อนประวัติศาสตร์ในอดีที่มีแม่น้ำโขงเป็นเส้นขอบ 2) การนำเสนอเรื่องราวของวิถีชีวิตกับการแต่งกายที่สะท้อนความเป็นพื้นถิ่น 3) การแสดงทางวัฒนธรรมของชาติพันธุ์เชื่อมโยงกับความเดิมแท้ของตัวตนแห่งชาติพันธุ์

นฤพนธ์ เลิศกาญจนนาพร และคณะ (2558, หน้า 43) ได้ศึกษาศักยภาพและการบริหารจัดการการท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืนเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของประเทศไทย และประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว พบว่า ควรทำข้อตกลงในการสร้างความร่วมมือส่งต่อนักท่องเที่ยวให้กันมากกว่าการแข่งขัน พร้อมกับการพัฒนาภาพลักษณ์ และศักยภาพทางการท่องเที่ยวในเส้นทางเชื่อมโยงไทย และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ประกอบไปด้วย 1) บ้านท่าช้างทอง (อ.เชียงแสน) – สะพานมิตรภาพไทย-ลาว – แขวงบ่อแก้ว – บ้านปะนะ – สามเหลี่ยมทองคำ (อ.เชียงแสน) หรือเลือกเดินทางในเส้นทาง R3A จากแขวงบ่อแก้ว – บ้านน้ำจาง – บ้านดอนใจ – แขวงหลวงน้ำทา – แขวงหลวงพระบาง ซึ่งจะทำให้ระยะเวลาพำนักรในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวยาวนานมากขึ้น 2) บ้านฮวก (อ.ภูซาง) – ผ่านแขวงไชยะบุรี – ชุมชนท่องเที่ยวทั้ง 3 แห่งในแขวงหลวงพระบาง 3) บ้านห้วยโก้น (อ.เฉลิมพระเกียรติ จ.น่าน) – แขวงไชยะบุรี – แขวงหลวงพระบาง 4) ด่านพรมแดนภูฎู – ปากลาย – (เลือกเดินทางไปยังเวียงจันทน์ หรือหลวงพระบางได้ตามความต้องการของนักท่องเที่ยว)

อัศรพงศ์ อันทอง และคณะ (2558, หน้า 20) ได้ศึกษานโยบายการส่งเสริมและพัฒนาความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของไทย เพื่อรองรับการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน พบว่า กลยุทธ์ส่วนผสมทางการตลาดด้านการท่องเที่ยวควรให้ความสำคัญกับ นโยบายที่มุ่งใจเหมาะที่จะส่งเสริมตลาดที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงราคาการท่องเที่ยวไทย เฉพาะการจัดเทศกาลและอีเว้นท์ขนาดใหญ่ การจัดกิจกรรมให้ผู้ที่ต้องการดื่มด่ำพระจันทร์ในประเทศไทยให้มีความหลากหลาย การพัฒนาและผสมผสานสินค้าทางการท่องเที่ยว และการมุ่งตลาดในกลุ่มมุสลิมอย่างบรูไน และอินโดนีเซีย ตลอดจนการรักษาความสมดุลของวัฒนธรรมและความบันเทิง หากมองเรื่องการส่งเสริมการขายควรมีข้อเสนอพิเศษระหว่างการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย อาจทำร่วมกับสายการบินที่นักท่องเที่ยวอาเซียนนิยม การส่งเสริมกับกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางเป็นคู่ และการเสนอขาย

ภาพของความหลากหลายที่น่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยว อีกทั้งการเปิดเส้นทางสายการบินต้นทุนต่ำจากเมืองรองที่สำคัญของอาเซียน และการจัดประชุมพร้อมรายการนำเที่ยวแบบ 1 วัน จะช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่ได้อย่างมีศักยภาพ

สุขุม เฉลยทรัพย์ (2556, หน้า 3) ได้ศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์อย่างยั่งยืนให้กับการท่องเที่ยวตามเส้นทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขงตอนบน : กรณีศึกษาประเทศไทย (เชียงราย/เชียงใหม่) สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา (เชียงใหม่) สาธารณรัฐประชาชนจีน (เชียงรุ่ง) สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (เชียงทอง หลวงพระบาง) พบว่ายุทธศาสตร์การพัฒนากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์อย่างยั่งยืนให้กับการท่องเที่ยว คือ

1) กลยุทธ์ระดับธุรกิจที่สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับตราสินค้า และการสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการที่ลดช่องว่างระหว่างความคาดหวัง และการรับรู้ของนักท่องเที่ยว และบทบาทของภาครัฐต่อการสร้างการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ คือ กลยุทธ์ที่ 1 การสร้างมูลค่าเพิ่มกับเส้นทางในอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขงตอนบน คือ กลยุทธ์ที่ 2 การสร้างความมั่นคงของการตลาด กลยุทธ์ที่ 3 การตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว และกลยุทธ์ที่ 4 การฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวโดยเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจ

2) ยุทธศาสตร์การพัฒนากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์อย่างยั่งยืนให้กับการท่องเที่ยวตามเส้นทางเศรษฐกิจในอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขงตอนบน ทั้งหมด 4 ยุทธศาสตร์ 15 กลยุทธ์ และ 33 แนวทางการปฏิบัติ ประกอบไปด้วย ยุทธศาสตร์การสร้างการมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ 2 การกระตุ้นการตลาดด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ 3 การฟื้นฟูและการสร้างมูลค่าเพิ่มให้เกิดความยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างความยั่งยืนทางอัตลักษณ์ วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม

ธนวัต ลิ้มปักษิณกุล และคณะ (2558, หน้า 113) ได้ศึกษา การพัฒนาการบริหารจัดการของผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในเส้นทาง R3E เพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน พบว่า ผู้ประกอบการในห่วงโซ่ทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมทั้ง 10 ประเภท อยู่ในระดับที่ต่ำ และต่ำมาก ทั้งนี้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย 2 ส่วนที่ภาครัฐควรเร่งผลักดัน คือ ความร่วมมือระหว่างเอกชนด้วยกันเอง ควรให้ความสำคัญกับการออกแบบการท่องเที่ยวกับลูกค้า และธุรกิจที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการสร้างความร่วมมือระหว่างกลุ่มธุรกิจในการกำหนดอัตราค่าบริการนำเที่ยวให้มีมาตรฐาน และระหว่างภาครัฐและเอกชน ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากร เพิ่มการเดินทางขนส่งสาธารณะในรูปแบบต่าง ๆ การจัดศูนย์ความรู้เพื่อเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างกัน โดยเฉพาะภาครัฐอาจเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานของราคาแบบคร่าว ๆ อาทิ อัตราค่าบริการเดินทาง ค่าที่พัก เป็นต้น อีกทั้งการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่ออำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว

2.5.2 ศักยภาพทางการท่องเที่ยว

อินทรา ชาศิรี และคณะ (2558) ได้ดำเนินงานวิจัยโดยเล็งเห็นถึงความสำคัญของแนวคิดองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับทางด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว อาทิ ทรัพยากรทางการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ทรัพยากรทางการท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์ โบราณสถาน และโบราณวัตถุ อันเป็นทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น รวมถึงองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวในด้านการขนส่ง การเข้าถึง ที่สามารถเชื่อมโยงระหว่างสิ่งดึงดูดใจให้เกิดเป็นเส้นทางทางการท่องเที่ยวได้ ตลอดจนกิจกรรมทางการท่องเที่ยวที่ให้นักท่องเที่ยวได้สามารถทำในช่วงเวลาเดินทาง

ท่องเที่ยว เป็นการเพิ่มความน่าสนใจในการท่องเที่ยว การพักผ่อนได้ นอกจากนี้ยังกล่าวถึงสิ่งอำนวยความสะดวกที่จัดให้เพื่อบริการนักท่องเที่ยว อาทิ ที่พัก ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก บริษัทนำเที่ยว เป็นต้น

สุรศักดิ์ ศรีกระจำง และคณะ (2556) ได้ศึกษาเรื่องศักยภาพเส้นทางและมูลค่าเพิ่มของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสังคมและวัฒนธรรมในกลุ่มจังหวัดสกลนคร นครพนม มุกดาหาร สู่สังคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยได้คำนึงถึงแนวคิดในการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับเส้นทางการท่องเที่ยว โดยมีวิธีการดำเนินการศึกษาวิจัยในการสำรวจเส้นทางท่องเที่ยว ซึ่งให้ความสำคัญกับ ลักษณะของยานพาหนะที่ใช้ในการเดินทาง ระยะเวลาในการเดินทางจากจุดต่าง ๆ ความยากง่าย ในการเดินทาง การสำรวจจุดท่องเที่ยว จุดแวะชม จุดหยุดแวะพัก ที่อาจมีค่าใช้จ่าย หรือการขออนุญาตเจ้าของสถานที่ จุดรับประทานอาหาร จุดพักแรม อาทิ โรงแรม บังกะโล รีสอร์ท และมีการสอบถามทางด้านราคาค่าใช้จ่ายในการบริการ จุดซื้อสินค้าของที่ระลึก รวมถึงมาตรฐานทางด้านคุณภาพของงานบริการ ในจุดต่าง ๆ ตลอดจน กิจกรรมทางการท่องเที่ยวที่พบในเส้นทางท่องเที่ยว เป็นต้น

อนงค์พร ไสลวรากล และคณะ (2558) ได้ศึกษาข้อมูลเชิงลักษณะของสถานที่ท่องเที่ยว ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการรวบรวมข้อมูลเชิงคุณลักษณะของสถานที่ท่องเที่ยวและการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวที่มีความเชื่อมโยง โดยสร้างแบบประเมินศักยภาพสถานที่ท่องเที่ยว เพื่อให้ทราบถึงศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของสถานที่ท่องเที่ยว ซึ่งจะคำนึงถึงการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ด้านทรัพยากรทางการท่องเที่ยว ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านสาธารณูปโภค และด้านสิ่งแวดล้อม รวมถึงการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทางการท่องเที่ยวในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ตลอดจน การสำรวจข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อให้ทราบกิจกรรมทางการท่องเที่ยว สิ่งที่น่าสนใจในสถานที่ท่องเที่ยว การเข้าถึงสถานที่ท่องเที่ยว การให้บริการที่พัก ร้านอาหาร เป็นต้น

2.5.3 การท่องเที่ยวข้ามพรมแดนในต่างประเทศ

สุขุม เฉลยทรัพย์และคณะ (2556) ที่ได้ศึกษาการท่องเที่ยวในเส้นทางท่องเที่ยวในกลุ่มอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขงตอนบน ซึ่งประกอบไปด้วย ประเทศไทย เชียงราย เชียงแสน สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา เชียงตุง สาธารณรัฐประชาชนจีน เชียงรุ่ง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เชียงทอง หลวงพระบาง โดยจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์อย่างยั่งยืนให้กับการท่องเที่ยวตามเส้นทางเศรษฐกิจในกลุ่มอนุภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน คือ การสร้างการมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืน การกระตุ้นการตลาดด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน การฟื้นฟูและการสร้างมูลค่าเพิ่มให้เกิดความยั่งยืน การสร้างความยั่งยืนทางอัตลักษณ์ วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม ซึ่งจากผลการวิจัยองค์ประกอบที่จะนำไปสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างสร้างสรรค์ได้ จะต้องประกอบไปด้วย บทบาททางภาครัฐ ภาคเอกชน ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการสร้างการท่องเที่ยวในกลุ่มอนุภาคลุ่มน้ำโขงตอนบนที่ต้องสร้างความร่วมมือเพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวอย่างสร้างสรรค์ บนพื้นที่กลุ่มอนุภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาในครั้งนี้ ที่ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในพื้นที่กลุ่มอนุภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน โดยเห็นถึงความสำคัญในเส้นทางการท่องเที่ยว ซึ่งพิจารณาถึงศักยภาพทางการท่องเที่ยว กิจกรรมทางการท่องเที่ยวในแต่ละเส้นทาง ซึ่งประกอบไปด้วย ประเทศไทย ประกอบด้วย จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เมืองหลวงพระบาง (เมือง

เชียงใหม่) แขวงหลวงพระบาง ประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา เมืองเชียงตุง และเมืองมณฑลเลย์ รัฐฉาน และประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน เมืองสิบสองปันนา (เมืองเชียงรุ่ง) มณฑลยูนนาน

Cătălina BÂTEA and Maria BÂTEA (2014) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับโครงการการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในพื้นที่ชายแดนระหว่างประเทศโรมาเนีย และประเทศฮังการี (Cross-border Projects - Means for Sustainable Tourism Development Along the Romanian-Hungarian border) โดยศึกษาผ่าน 10 โครงการที่เกี่ยวข้องกับการข้ามชายแดน ในขั้นแรกจะศึกษาผ่านข้อมูลทุติยภูมิ อาทิ เอกสารโครงการ และรายงานวิจัยที่ได้ทำศึกษาในประเด็นกล่าว กอปรกับข้อมูลจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และในขั้นที่ 2 จะศึกษาผ่านกรณีศึกษาในพื้นที่เฉพาะ โดยในกรณีดังกล่าวได้เลือกพื้นที่ชายแดน Satu Mare และ Szabolcs-Szatmár-Bereg โดยผลการศึกษาพบว่า การพัฒนาและการฟื้นฟูโครงสร้างพื้นฐานของการขนส่งเป็นสิ่งที่โครงการการพัฒนาการท่องเที่ยวข้ามชายแดนระหว่างประเทศโรมาเนีย และประเทศฮังการีให้ความสำคัญ พบว่าปัจจัยสำคัญที่ทำให้โครงการความร่วมมือต่าง ๆ ประสบผลสำเร็จคือ การได้รับความช่วยเหลือทางการเงินของสหภาพยุโรปเพื่อนำจัดการทรัพยากรที่ยั่งยืน การพัฒนาการท่องเที่ยวในระดับภูมิภาคการฟื้นฟูเศรษฐกิจท้องถิ่นเพื่อให้เกิดการจ้างงานในพื้นที่ การสร้างภาพลักษณ์ในระดับชาติ และในระดับนานาชาติในด้านการท่องเที่ยว ในส่วนของความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวข้ามชายแดน และผลของการดำเนินการโครงการดังกล่าวสามารถสร้างแรงดึงดูดให้แก่ทั้ง 2 พื้นที่ นอกจากนี้การพัฒนาการท่องเที่ยวข้ามชายแดนระหว่าง 2 ประเทศควรมุ่งเน้นการฟื้นฟูการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อันสามารถสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันให้กับพื้นที่ชายแดนที่อยู่ติดกันของทั้ง 2 ประเทศไปพร้อมกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ที่มุ่งเน้นการรักษาภูมิปัญญาท้องถิ่นและทรัพยากรทางธรรมชาติอันเป็นส่วนหนึ่งของเป้าหมายในการพัฒนาอย่างยั่งยืน ขณะที่ภาคเอกชนที่ให้บริการในด้านธุรกิจนำเที่ยวควรมีส่วนร่วมในการผลักดัน และนำเสนอภาพลักษณ์ และทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูงของทั้ง 2 ประเทศ และจากกรณีศึกษาการพัฒนาการท่องเที่ยวข้ามชายแดนในพื้นที่ Satu Mare และ Szabolcs-Szatmár-Bereg พบว่าโครงการการพัฒนาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ดังกล่าวได้รับการยอมรับจากทุกภาคส่วน อาทิ เทศบาล ผู้ประกอบการ ภาคประชาสังคม องค์กรอิสระ กลุ่มวิชาการ และสถาบันทางวัฒนธรรม มีผลให้การพัฒนาในพื้นที่ดังกล่าวมีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น

Prokkola, Eeva-Kaisa (2008) ได้ทำการศึกษาทรัพยากรและอุปสรรคในการพัฒนาความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวในบริเวณชายแดนประเทศฟินแลนด์และประเทศสวีเดน (Resources and 2-17 Barriers in Tourism Development: Cross-Border Cooperation, Regionalization and Destination Building at the Finnish-Swedish Border) โดยการศึกษาครั้งนี้ได้ทำการศึกษาผ่านเอกสารโครงการ รายงาน และเอกสารประชาสัมพันธ์ของ 4 องค์กรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการสร้างความร่วมมือระหว่างชายแดนของประเทศฟินแลนด์และประเทศสวีเดนในการสนับสนุนความร่วมมือการพัฒนาการท่องเที่ยวข้ามชายแดนเทศบาล ผู้ประกอบการ กลุ่มผลประโยชน์ในท้องถิ่นได้แก่ The Council of Tornio Valley, Provincia Bothniensis, The Bothnian Arc และเครือข่าย Arctic Circle พบว่าการพัฒนาการท่องเที่ยวข้ามชายแดนนั้นต้องอาศัยความเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานหรือเครือข่ายซึ่ง

มีความซับซ้อนและอยู่ภายใต้สภาพแวดล้อมที่มีบรรยากาศการปฏิบัติการที่มีความหลากหลาย ทั้งนี้ ปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การพัฒนาการท่องเที่ยวข้ามชายแดนประสบความสำเร็จ คือ ความสามารถในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลเกี่ยวกับพื้นที่ที่มีความน่าสนใจ การพัฒนาพื้นที่ชายแดน ดังกล่าวให้เป็นเขตเศรษฐกิจเพื่อพัฒนาพื้นที่ให้เป็นจุดหมายอันเป็นหนึ่งเดียวกัน (Single Destination) การเปิดให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในท้องถิ่น อาทิ กลุ่มเทศบาล หรือกลุ่มผลประโยชน์ของท้องถิ่นสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่ และการสร้างความเข้าใจระหว่างภาคประชาสังคมในพื้นที่ชายแดนทั้ง 2 ฝ่ายให้มีทัศนคติและกรอบแนวคิดในทิศทางเดียวกันต่อประเด็นการพัฒนาการท่องเที่ยวข้ามชายแดนจะเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การพัฒนาการท่องเที่ยวข้ามชายแดนประสบความสำเร็จ อย่างไรก็ตามในกรณีศึกษาที่พบว่า การขาดแคลนระบบการจัดการท่องเที่ยวที่มีประสิทธิภาพ และการขาดความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐานและระบบขนส่งที่อำนวยความสะดวกในการข้ามชายแดนเป็นอุปสรรคที่สำคัญในการพัฒนาพื้นที่การท่องเที่ยวข้ามชายแดน ทั้งนี้ การประเมินศักยภาพของการพัฒนาไม่สามารถที่จะประเมินได้ผ่านการพิจารณาเพียงปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งแต่ต้องพิจารณาให้ครอบคลุมรอบด้าน อาทิ ประเด็นการเมือง เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม สังคมวัฒนธรรมภูมิศาสตร์และอื่นๆ

Dallen J. Timothy and Cevat Tosun (2006) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับ มุมมองของนักท่องเที่ยวต่ออุปสรรคในการท่องเที่ยวข้ามชายแดนประเทศแคนาดาและประเทศสหรัฐอเมริกาในพื้นที่สวน International Peace Garden (Tourists' Perceptions of the Canada-USA Border as a Barrier to Tourism at the International Peace Garden) พบว่า ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการเดินทางมาท่องเที่ยวในบริเวณพื้นที่ชายแดน ได้แก่ การถูกจำกัดความสามารถในการท่องเที่ยวเนื่องจากกฎระเบียบการผ่านแดน ความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรมหรือเศรษฐกิจที่สามารถทำให้เกิดความรู้สึกขัดแย้งใจทั้งในส่วนผู้มาเยือน และประชาชนในพื้นที่ที่ไม่เข้าใจหรือไม่ยอมรับในค่านิยม หรือวัฒนธรรมที่ต่างกัน นอกจากนี้พฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ที่ดูแลการข้ามชายแดนก็เป็นอีกหนึ่งอุปสรรคสำคัญ เนื่องจากส่วนมากเจ้าหน้าที่รัฐมักมีพฤติกรรมก้าวร้าว หรือไม่ยินดีให้บริการ และในบางกรณีพบว่า การไม่สามารถให้ความช่วยเหลือหรืออำนวยความสะดวกในการข้ามชายแดนของเจ้าหน้าที่ ดังนั้นรัฐควรมีการจัดสรรบุคลากรของภาครัฐที่มีคุณภาพในการให้บริการนักท่องเที่ยว ขณะที่ในภาคเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง อาทิ บริษัทนำเที่ยวของทั้ง 2 ประเทศควรมีความร่วมมือในการร่วมมือกันเพื่อสร้างความพึงพอใจและหลีกเลี่ยงสิ่งไม่พึงประสงค์ที่อาจเกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยว

Cevat Tosun, Dallen J. Timothy, Apostolos parpairis and Dan Macdonald (2005) ได้ทำการศึกษาความร่วมมือการข้ามชายแดนระหว่างประเทศกรีซและประเทศตุรกีในประเด็นยุทธศาสตร์เชิงการตลาดเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวข้ามชายแดนระหว่างประเทศกรีซและประเทศตุรกี (Cross-Border Cooperation in Tourism Marketing Growth Strategies) พบว่า ความพยายามการเข้าสู่การเป็นสมาชิกสหภาพยุโรปของทั้ง 2 ประเทศเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ทั้ง 2 ประเทศมุ่งมั่นในการพัฒนาความร่วมมือเพื่อการท่องเที่ยวข้ามชายแดนเนื่องจากมีความเชื่อว่าการเข้าเป็นส่วนหนึ่งของสมาชิกสหภาพยุโรปจะทำให้ทั้ง 2 ประเทศก้าวพ้นประวัติศาสตร์ความขัดแย้งระหว่างกัน นอกจากนี้หากต้องการบรรลุเป้าหมายเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนจะต้องบรรลุการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนซึ่งจะเป็นกลไกสำคัญในการผลักดันความร่วมมืออื่น ๆ อาทิ การค้า และความเชื่อมโยงอื่นๆ ดังนั้นรัฐบาลของทั้ง 2 ประเทศควรเป็นผู้นำในด้านการควมออกกฎหมายเพื่อส่งเสริมความร่วมมือทางด้าน

การท่องเที่ยวข้ามชายแดนรวมถึงการออกแบบรูปแบบการบริหารจัดการองค์การที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้มีประสิทธิภาพในการดำเนินการ และการฟื้นฟูคณะกรรมการความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวระหว่าง 2 ประเทศ (Joint Tourism Committee) ให้รับผิดชอบในการปรึกษาหารือเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวข้ามชายแดนในขณะที่ภาคเอกชนควรนำเสนอ และค้นหาทรัพยากรการท่องเที่ยวใหม่ ๆ เช่น การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การท่องเที่ยวเชิงจิตวิญญาณ การผสมผสานระหว่างวัฒนธรรม หรือทรัพยากรการท่องเที่ยวอื่น ๆ ให้มีความหลากหลาย การส่งเสริมการค้าจะเป็นกลไกในการขับเคลื่อนที่สำคัญในการพัฒนาการท่องเที่ยวข้ามชายแดน

Kwabena A. Anaman and Rose Aminah Ismail (2002) ได้ทำการศึกษาในเรื่องการท่องเที่ยวข้ามชายแดนของชาวบรูไน ดารุสซารามที่เดินทางไปท่องเที่ยวยังมาเลเซียตะวันออก (Cross-border Tourism from Brunei Darussalam to Eastern Malaysia: An Empirical Analysis) โดยทำการสำรวจจากชาวบรูไน 675 คนที่เดินทางกลับจากมาเลเซียตะวันออก พบว่า เหตุผลที่คนบรูไนเดินทางข้ามชายแดนสู่ภาคตะวันออกของมาเลเซียเพราะเป็นแหล่งพักผ่อนที่เหมาะสม เนื่องจากสินค้าและบริการมีคุณภาพแต่มีราคาถูก ทั้งยังเป็นแหล่งพักผ่อนเพื่อคลายเครียดที่สามารถดื่มสุราได้ อีกประเด็นที่สำคัญ คือ การมีญาติหรือครอบครัวที่พักอาศัยอยู่ในมาเลเซียตะวันออก การเดินทางไปท่องเที่ยวในมาเลเซียของชาวบรูไนทำให้ภาครัฐและภาคเอกชนหันมาให้ความสำคัญในการพัฒนาการท่องเที่ยวภายในประเทศบรูไน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก และแหล่งท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ เพื่อตอบสนองความต้องการของชาวบรูไนในการท่องเที่ยว อันจะเป็นปัจจัยสำคัญที่จะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพสินค้าและบริการ รวมไปถึงการปรับปรุงการให้บริการลูกค้าภายในประเทศบรูไนให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบการซ่อมบำรุงสินค้าภายในประเทศบรูไนที่ยังขาดแคลน

Kongfa Phoummasak, Xayphone Kongmanila and Zhou Changchun (2014) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบทางสังคมและเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นจากผู้ประกอบการและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในเมืองหลวงพระบาง ประเทศลาว (The Socio-Economic Impact of Tourism and Entrepreneurs in Luang Prabang Province, Lao PDR) พบว่า ผลกระทบเชิงบวกทางเศรษฐกิจที่ได้รับการให้ความสำคัญจากผู้ประกอบการในเมืองหลวงพระบาง ได้แก่ เกิดอาชีพใหม่ ทำให้ชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้นสูง เป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในพื้นที่ เป็นประเด็นที่ได้รับการให้ความสำคัญในขณะที่ผลกระทบเชิงลบทางด้านเศรษฐกิจที่เกิดจากอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ได้แก่ ค่าครองชีพสูง ขณะที่คนในพื้นที่ได้รับค่าแรงในระดับต่ำ ราคาที่ดินและบ้านมีการเพิ่มสูงขึ้นอย่างมาก และในบางกรณีที่ดินถูกขายให้เป็นทรัพย์สินของนักลงทุนต่างชาติ เป็นส่วนที่ได้รับการให้ความสำคัญในส่วน of ผลกระทบเชิงบวกทางสังคม ได้แก่ การตระหนักในคุณค่าของภูมิปัญญาตนเอง การเห็นความสำคัญของการศึกษา อาชีพเกษตรกรรมและหัตถกรรมได้รับความนิยมเพิ่มขึ้น เกิดการจ้างงานในกลุ่มผู้หญิงเพิ่มมากขึ้น เป็นส่วนที่ได้รับการให้ความสำคัญ และผลกระทบเชิงลบที่เกิดขึ้นได้แก่ การขยายความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจในสังคม ปัญหาทางสังคมและคนไร้ความสามารถเพิ่มมากขึ้น การอพยพออกของคนในพื้นที่ และการรับเอาค่านิยม หรือพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในกลุ่มเยาวชน เป็นประเด็นที่ได้รับการให้ความสำคัญคนส่วนมากให้ความสำคัญกับ

ผลกระทบเชิงบวกทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นจากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวสูงกว่าผลกระทบอื่นๆ แต่ทั้งนี้ ก็ยังคงต้องการรักษาวิถีชีวิตดั้งเดิมอันเป็นเอกลักษณ์ของเมืองหลวงพระบาง

Kalidas Sawkar, Ligia Noronha, Antonio Mascarenhas and O. S. Chauhan (1998) ได้ทำการศึกษา ผลกระทบในประเด็นสิ่งแวดล้อมในการท่องเที่ยวบริเวณชายหาดของรัฐกัว ประเทศอินเดีย (Tourism and the Environment Issue of Concern in the Coastal Zone of Goa) พบว่า ผลกระทบเชิงบวกที่เกิดขึ้นคือ เกิดการสร้างงานอาชีพ สร้างรายได้ให้กับชุมชนในรัฐกัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าต่างๆ อย่างไรก็ตาม การขาดการบริหารจัดการการท่องเที่ยวที่ทันต่อการท่องเที่ยวในยุคสมัยใหม่ทำให้เกิดผลกระทบเชิงลบอย่างกว้างขวาง ทั้งในส่วนของสังคมและวัฒนธรรมผลกระทบทางสังคมวัฒนธรรม อาทิ การขยายตัวของการพัฒนาพื้นที่ชายหาดเพื่อรองรับการท่องเที่ยวอย่างรวดเร็วจนไม่สามารถควบคุมได้ เกิดโครงการก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างเพิ่มขึ้นจำนวนมากอย่างรวดเร็วและฉับพลันทำให้ไม่สามารถจัดสรรทรัพยากรให้เพียงพอต่อการรองรับการท่องเที่ยว ทั้งยังเป็นการทำลายสิ่งแวดล้อมทำให้เกิดความเสื่อมโทรมของระบบนิเวศ ป่าไม้ ชายฝั่ง และแหล่งน้ำ นอกจากนี้ชาวกัวยังละทิ้งวิถีชีวิตเกษตรกรรมเพื่อเข้าสู่อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทำให้วิถีชีวิตดั้งเดิมบนชายหาดของรัฐกัวสูญหาย โดยในงานศึกษาชิ้นนี้ได้เสนอแนวทางที่รัฐบาลควรดำเนินการเพื่อตอบสนองต่อผลกระทบที่เกิดขึ้น อาทิ การผลักดันการพัฒนาอย่างยั่งยืนให้เป็นวาระสำคัญในการพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างเร่งด่วนเพื่อไม่ให้ปัญหาดังกล่าวขยายตัวจนเกินขอบเขตที่จะสามารถจัดการความเสียหายที่จะเกิดขึ้นได้ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในปัจจุบันต้องการ การให้ความสำคัญกับการศึกษาผลกระทบอย่างรอบด้านมิใช่ ด้านเศรษฐกิจเพียงด้านเดียว แต่ต้องรวมถึงประเด็นทางสิ่งแวดล้อม สังคมและวัฒนธรรม อันเป็นรากฐานของการพัฒนาอย่างยั่งยืนให้แก่พื้นที่ การผสมผสานแนวคิดการพัฒนาท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนและการรักษาความสมดุลของระบบนิเวศและทรัพยากรทางธรรมชาติในการจัดทำยุทธศาสตร์เชิงป้องกันที่มีแบบแผน และมีความเป็นรูปธรรม และภาครัฐจะต้องสร้างความตระหนักรู้ถึงความเร่งด่วนและความจำเป็นในการรับมือกับผลกระทบที่เกิดขึ้นเพื่อแสวงหาความร่วมมือจากคนในท้องถิ่น

Simad Saeed (1998) ได้ทำการศึกษาการจัดการผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมบนเกาะมัลดีฟส์ (Environmental Impact Management in the Tourism Industry of Maldives) พบว่า มัลดีฟส์มีการทำนโยบายเพื่อการท่องเที่ยวเป็นระยะเวลานาน มีการพัฒนาแหล่งที่พักและสิ่งอำนวยความสะดวกบนเกาะที่ไม่มีผู้อยู่อาศัยเพื่อลดปัญหาความหนาแน่นของนักท่องเที่ยว ถึงแม้จะมีการพัฒนาเพื่อมุ่งผลประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจ แต่ก็ยังคงพัฒนาบนพื้นฐานการให้ความสำคัญความสมดุลของทรัพยากรทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยรัฐบาลมีการพัฒนาและยกระดับที่พักเพื่อรองรับการท่องเที่ยว อาทิ รีสอร์ทที่มีความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมโดยยังคงตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว การออกกฎหมายห้ามเผาขยะ และการจัดการขยะอย่างถูกวิธี ในบางรีสอร์ทมีการนำเทคโนโลยีรังสียูวีมาใช้ในการกำจัดขยะเพื่อทำให้เกิดน้ำบริสุทธิ์ นอกจากนี้รัฐบาลยังคงพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและพัฒนาบุคลากรให้มีความสามารถเพื่อรองรับการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ การมีกลไกอย่างนโยบาย กฎหมาย แผนงาน และสถาบันที่ผลักดัน ขับเคลื่อนและควบคุมการดำเนินการโครงการและบังคับใช้มาตรการต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพถือเป็นอีกหนึ่งปัจจัยสำคัญในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

Philip Dearden (1991) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การท่องเที่ยวและการพัฒนาอย่างยั่งยืน ในภาคเหนือของประเทศไทยในประเด็นผลกระทบที่เกิดจากการท่องเที่ยวในรูปแบบเดินป่าที่มีผลกระทบต่อชนเผ่าที่พักอาศัยอยู่บนเขา (Tourism and Sustainable Development in Northern Thailand) พบว่าในช่วงที่มีการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ชนบท หรือพื้นที่ที่พื้นนักของชนเผ่า ซึ่งมีผลกระทบทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ กล่าว คือ ในแง่ของผลกระทบเชิงบวก ได้แก่ การเกิดอาชีพทางเลือกใหม่ ๆ ซึ่งสร้างรายได้จำนวนมากให้คนในพื้นที่ และยังทำให้คนในชนเผ่าได้เรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ ๆ อันสามารถยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในชนเผ่าขณะเดียวกันก็ไม่อาจปฏิเสธได้ถึงผลกระทบเชิงลบที่ตามมา อาทิ ความเปลี่ยนแปลงหรือสูญหายของวัฒนธรรมดั้งเดิมของชนเผ่าตน ซึ่งทำให้นักท่องเที่ยวไม่ให้ความสนใจในการเดินทางกลับมาท่องเที่ยวซ้ำเนื่องจากต้องการสัมผัสถึงวิถีชีวิตดั้งเดิมโดยแท้ของชนเผ่า นอกจากนี้การท่องเที่ยวดังกล่าวสร้างปัญหาความเสื่อมโทรมให้กับสิ่งแวดล้อม อาทิ การทำลายป่าอันมีผลให้ความสมดุลทางธรรมชาติสูญเสียไป ปัญหาขยะที่เกิดจากนักท่องเที่ยว เนื่องจากบางพื้นที่ยังขาดการจัดการขยะที่เหมาะสม อย่างไรก็ตามธุรกิจการท่องเที่ยวเดินป่าทำให้เกิดรายได้อย่างมหาศาลให้แก่ชุมชนของชนเผ่าซึ่งเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นในการยกระดับคุณภาพชีวิต และการพัฒนาอย่างยั่งยืน ดังนั้น ภาครัฐและภาคเอกชนควรส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่ภาคเหนือเพื่อให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

Jeanne V. Beekhuis (1981) ได้ทำการศึกษาผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม การท่องเที่ยวในพื้นที่ทะเลแคริบเบียน (Tourism in the Caribbean: Impacts on the Economic, Social and Natural Environment) พบว่า อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทำให้เกิดการกระจายรายได้ในภูมิภาค การมีอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่ทำให้คนในพื้นที่เล็งเห็นถึงความจำเป็นในการยกระดับตนเองเป็นแรงงานฝีมือ ทั้งยังสร้างความตระหนักถึงคุณค่าของวัฒนธรรมท้องถิ่นในกลุ่มคนท้องถิ่นทำให้เกิดความหวงแหน และภูมิใจในอัตลักษณ์ดั้งเดิมของตน อย่างไรก็ตามผลกระทบเชิงลบจากการพัฒนาการท่องเที่ยว ทำให้เกิดการสูญหายของวัฒนธรรมดั้งเดิมหรือทำให้วัฒนธรรมมีความเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม จากการไหลบ่าของวัฒนธรรมและค่านิยมที่มาจากนักท่องเที่ยวโดยเฉพาะค่านิยมวัตถุนิยม ซึ่งนำไปสู่การเกิดปัญหาสังคมต่าง ๆ อาทิ ปัญหาอาชญากรรมและยาเสพติด ปัญหาการค้าบริการทางเพศ โดยปัจจัยสำคัญที่ทำให้การพัฒนาการท่องเที่ยวในภูมิภาคนี้ประสบความสำเร็จคือความร่วมมือในระดับภูมิภาคโดยเฉพาะในประเด็นการจัดทำฐานข้อมูลร่วมกัน

Annalisa Koeman, PhOm ThE Meng Hoa, Lam ThE Mai Lan (1999) ได้ทำการศึกษาผลกระทบจากการท่องเที่ยวชนกลุ่มน้อยในพื้นที่ซาปา เมืองหลวงกาย ประเทศเวียดนาม พบว่า อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่ซาปาก่อให้เกิดผลกระทบที่กว้างขวางโดยครอบคลุมมิติเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม อนึ่งในมิติเศรษฐกิจพบว่า การท่องเที่ยวในเมืองซาปา ทำให้เกิดการไหลบ่าของเงินทุนเข้ามาในพื้นที่จำนวนมากจากการได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยว ซึ่งสร้างรายได้และอาชีพจำนวนมากในพื้นที่ซาปา เกิดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทำให้ผู้พำนักรักษาตัวในพื้นที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ในขณะเดียวกันก็นำมาซึ่งปัญหาต่าง ๆ อาทิ ปัญหาค่าครองชีพสูง ปัญหาชุมชนแออัด ปัญหาการไม่สามารถควบคุมการพัฒนาพื้นที่เพื่อรองรับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่มากเกินไป ปัญหาความสัมพันธ์ในครอบครัวทั้งในส่วนผู้อาศัย

ในพื้นที่เมืองและกลุ่มชนกลุ่มน้อยตกต่ำลงเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของวิถีชีวิตที่คำนึงถึงผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ ปัญหาวัฒนธรรมท้องถิ่นเสื่อมโทรมและสูญหาย ปัญหาการละเลยความสำคัญของการศึกษา ปัญหาการค้าบริการทางเพศ ปัญหาความเสื่อมโทรมทางศีลธรรม ปัญหาการจัดการขยะ ปัญหาสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมจากการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ ปัญหาการเสื่อมโทรมของทัศนียภาพ มลภาวะทางเสียง มลภาวะทางอากาศ มลภาวะทางน้ำ โดยในงานวิจัยดังกล่าวได้เสนอแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ซาปา อาทิ การส่งเสริมการผลิตและการตลาดในกลุ่มสินค้าหัตถกรรม การจัดอบรมให้ความรู้หรือสนับสนุนการศึกษาให้กับชุมชนตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาเพื่อนำมาพัฒนาความรู้ความสามารถตนในการประกอบอาชีพ การจัดสรรพื้นที่ตลาดให้ชนกลุ่มน้อยสามารถขายสินค้าอย่างเป็นระเบียบ การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกและที่พักในเส้นทางที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยว การฟื้นฟูและส่งเสริมวัฒนธรรมดั้งเดิมของท้องถิ่น การสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือของสมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวในพื้นที่ซาปา และการจัดทำแผนยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวในระยะยาว

การวิจัยเรื่อง “แนวทางพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง)” เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนา (research for development) มีการใช้เทคนิคการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) และเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (action research) โดยมีรายละเอียดในแต่ ละวัตถุประสงค์การวิจัย ดังต่อไปนี้

3.1 ศึกษาเส้นทางการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง)

ผู้ให้ข้อมูลหลัก

ในการศึกษาเส้นทางการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง) ผู้ให้ ข้อมูลหลักส่วนใหญ่เป็นผู้ที่อยู่ในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว ทั้งนี้แบ่งเป็น 3 กลุ่มหลัก คือ กลุ่ม ผู้ประกอบการธุรกิจในการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว กลุ่มหน่วยงานภาครัฐ และกลุ่มหน่วยงานเอกชนที่ เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างโดยเพิ่มจำนวนแบบลูกโซ่ (snowball technique) โดยผู้วิจัย เลือกผู้ให้ข้อมูลหลักกลุ่มหนึ่ง (key informants) เป็นกลุ่มแรก แล้วให้ผู้ให้ข้อมูลหลักเหล่านี้ได้ แนะนำบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องทางด้านแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติใน พื้นที่เชื่อมโยงต่อไป และยุติการเก็บข้อมูลเมื่อประเด็นที่ได้ครบถ้วน หรือข้อมูลซ้ำกันหรือบุคคลที่ถูก แนะนำซ้ำกัน ทั้งนี้จะกำหนดคุณสมบัติของผู้ที่ให้ข้อมูลหลักในเบื้องต้น คือ

- เป็นผู้ประกอบการที่จำหน่ายรายการนำเที่ยว/ให้บริการเส้นทางการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่ม อนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง) ทั้งในประเทศและต่างประเทศ
- เป็นหน่วยงานภาครัฐที่ส่งเสริมการท่องเที่ยว/มีความร่วมมือทางการท่องเที่ยว ในเส้นทาง การท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง)
- เป็นหน่วยงานภาคเอกชนที่ส่งเสริมการท่องเที่ยว/มีความร่วมมือทางการท่องเที่ยว เส้นทาง การท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1) แบบสำรวจเส้นทางการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง) โดยมี ประเด็นที่เกี่ยวข้อง คือ

เส้นทางท่องเที่ยวระหว่างเมือง

- การเข้าถึง ประกอบด้วย ระยะทาง เวลาในการเดินทาง สภาพเส้นทาง สิ่งอำนวยความสะดวก สัญญาณโทรศัพท์/โทรศัพท์สาธารณะ
- ความปลอดภัย ประกอบด้วย ไฟส่องสว่าง สถานีตำรวจ สถานพยาบาล
- แหล่งท่องเที่ยวระหว่างเส้นทาง ประกอบด้วย แหล่งเที่ยวทางธรรมชาติ วัฒนธรรม และมนุษย์สร้างขึ้น
- กิจกรรมทางการท่องเที่ยว

พื้นที่เมืองท่องเที่ยว

- องค์ประกอบด้านการท่องเที่ยว ประกอบด้วย ที่พัก ร้านอาหาร บริษัทนำเที่ยว
- กิจกรรมทางการท่องเที่ยว
- แหล่งท่องเที่ยวระหว่างเส้นทาง ประกอบด้วย แหล่งเที่ยวทางธรรมชาติ วัฒนธรรม และมนุษย์สร้างขึ้น
- ปัจจัยสนับสนุนด้านการท่องเที่ยว เช่น ATM จุดแลกเปลี่ยนเงิน wifi
- ความปลอดภัย ประกอบด้วย ไฟส่องสว่าง สถานีตำรวจ สถานพยาบาล

2) แบบสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในเส้นทางการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง) เพื่อให้ได้ข้อมูลความพร้อมของเส้นทางการท่องเที่ยว และพื้นที่เมืองท่องเที่ยว ประกอบด้วย กลุ่มผู้ประกอบการทางด้านบริษัทจัดนำเที่ยวทั้งในประเทศและต่างประเทศ หน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานสนับสนุนภาคเอกชน ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวในเส้นทาง พื้นที่ละ 15 คน

3) การจัดกลุ่มหรือประเภทของทรัพยากร สิ่งอำนวยความสะดวก และอื่นๆ ในเส้นทางท่องเที่ยวระหว่างเมืองและในพื้นที่เมืองท่องเที่ยว

3.2 ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง)

การศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง) มีประเด็นสำคัญในการศึกษาประกอบด้วย

- 1) ปัญหาอุปสรรคในการเดินทางท่องเที่ยว
- 2) ปัญหาอุปสรรคด้านการเดินทางข้ามแดน
- 3) ปัญหาอุปสรรคด้านพิธีการเข้า-ออกประเทศ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ผู้ให้ข้อมูลหลัก

ในการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง) ผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่เป็นผู้ที่อยู่ในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว ทั้งนี้แบ่งเป็น 3 กลุ่มหลัก คือ กลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว กลุ่มหน่วยงานภาครัฐ และกลุ่มหน่วยงานภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างโดยเพิ่มจำนวนแบบลูกโซ่ (snowball technique) โดยผู้วิจัยเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักมากลุ่มหนึ่ง (key informants) เป็นกลุ่มแรก แล้วให้ผู้ให้ข้อมูลหลักเหล่านี้ได้แนะนำบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องทางด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่เชื่อมโยงต่อไป และยุติการเก็บข้อมูลเมื่อประเด็นที่ได้ครบถ้วน หรือข้อมูลซ้ำกันหรือบุคคลที่ถูกแนะนำซ้ำกัน ทั้งนี้จะกำหนดคุณสมบัติของผู้ที่ให้ข้อมูลหลักเบื้องต้น คือ

- เป็นผู้ประกอบการที่จำหน่ายรายการนำเที่ยว/ให้บริการเส้นทางการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง) ทั้งในประเทศและต่างประเทศ พื้นที่ละ 15 คน

- เป็นหน่วยงานภาครัฐที่ส่งเสริมการท่องเที่ยว/มีความร่วมมือทางการท่องเที่ยว ในเส้นทางการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง) พื้นที่ละ 15 คน
- เป็นหน่วยงานภาคเอกชนที่ส่งเสริมการท่องเที่ยว/มีความร่วมมือทางการท่องเที่ยว เส้นทางการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง) พื้นที่ละ 15 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

- 1) แบบสำรวจเส้นทางการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง)
- 2) แบบสัมภาษณ์กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในเส้นทางการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง) เพื่อให้ได้ข้อมูลด้านปัญหาและอุปสรรคในการท่องเที่ยว ประกอบด้วย กลุ่มผู้ประกอบการทางด้านบริษัทจัดนำเที่ยวทั้งในประเทศและต่างประเทศ หน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานสนับสนุนภาคเอกชน ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวในเส้นทาง
- 3) การประชุมระดมความคิดเห็นกลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) เป็นการประชุมระดมความคิดเห็นเพื่อให้ข้อคิดเห็น กับกลุ่มผู้ประกอบการทางด้านบริษัทจัดนำเที่ยว หน่วยงานรัฐ และหน่วยงานสนับสนุนภาคเอกชน ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวในเส้นทาง เพื่อให้ทราบความพร้อมและปัญหาและอุปสรรคในการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง)

3.3 เสนอแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง)

ผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผู้ให้ข้อมูลหลักในการเสนอแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง) ได้เน้นกลุ่มของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว ที่เข้ามาร่วมดำเนินกิจกรรมด้วยความสมัครใจ อันประกอบไปด้วย ผู้ประกอบการที่จำหน่ายรายการนำเที่ยว/ให้บริการเส้นทางการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง) ทั้งในประเทศและต่างประเทศ หน่วยงานภาครัฐที่ส่งเสริมการท่องเที่ยว/มีความร่วมมือทางการท่องเที่ยว และหน่วยงานภาคเอกชนที่ส่งเสริมการท่องเที่ยว/มีความร่วมมือทางการท่องเที่ยว เส้นทางการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

- 1) การประชุมเพื่อการสร้างอนาคตร่วมกัน (Future Search Conference: FSC) เป็นเครื่องมือในการให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ประกอบด้วย กลุ่มผู้ประกอบการทางด้านบริษัทจัดนำเที่ยว หน่วยงานรัฐ และหน่วยงานสนับสนุนภาคเอกชน มีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง)
- 2) การประชุมสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยว 5 เชียง (เชียงใหม่ เชียงราย เชียงรุ้ง เชียงตุง เชียงทอง) ภายใต้โครงการการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยว 5 เชียง ร่วมกับสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดเชียงราย โดยมีการจัดระดมความคิดเห็น เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการทางการท่องเที่ยวในพื้นที่ 5 เชียงได้เสนอแนะ และแสดงความคิดเห็นสำหรับทิศทางผลการผลักดันการท่องเที่ยว 5 เชียง

3) การจัดประชุมระดมความคิดเห็นเพื่อวิเคราะห์ศักยภาพในการจัดทำเส้นทางท่องเที่ยว 5 เชียง ร่วมกับสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดเชียงราย ในการจัดประชุมระดมความคิดเห็นครั้งนี้ เพื่อวิเคราะห์ศักยภาพในการจัดทำเส้นทางท่องเที่ยว 5 เชียง ร่วมกับสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดเชียงราย ซึ่งภายในงานมีผู้ประกอบการทางการท่องเที่ยว ประเทศไทย ประเทศเมียนมา ประเทศจีน และสปป.ลาว ได้เข้ามาร่วมฟัง แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และทำกิจกรรมร่วมกัน โดยเฉพาะกิจกรรมการระดมความคิดเห็นเพื่อวิเคราะห์ศักยภาพในการจัดทำเส้นทางท่องเที่ยว 5 เชียง รวมถึงทางทีมวิจัยได้มีส่วนร่วมเป็นวิทยากรกลุ่มในการสัมภาษณ์ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้ประกอบการทางการท่องเที่ยวในประเทศไทย และต่างประเทศ

การศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง) มีวัตถุประสงค์ คือ 1) ศึกษาเส้นทางการท่องเที่ยว 2) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการท่องเที่ยว และ 3) เสนอแนวทางพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง) โดยมีพื้นที่ศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ประเทศไทยกับ เมืองหลวงพระบาง (เมืองเชียงทอง) แขวงหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เมืองเชียงตุง รัฐฉาน ประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา และเมืองสิบสองปันนา (เมืองเชียงรุ้ง) มณฑลยูนนาน ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งมีผลการศึกษาดังนี้

4.1 เส้นทางการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง)

- 4.1.1) ศักยภาพของเส้นทางคมนาคมในภาพรวมของเมือง 5 เชียง
- 4.1.2) ศักยภาพของเส้นทางในประเทศไทย
- 4.1.3) ศักยภาพของเส้นทางในระหว่างประเทศ
- 4.1.4) เมือง/ชุมชน แหล่งท่องเที่ยว และสิ่งอำนวยความสะดวกที่เชื่อมโยงในระหว่างเส้นทาง

4.1.1) ศักยภาพของเส้นทางคมนาคมในภาพรวมของเมือง 5 เชียง

4.1.1.1) เส้นทางเชื่อมโยงทางอากาศเมือง 5 เชียง

เส้นทางเชื่อมโยงทางอากาศ 5 เชียง พบว่า จังหวัดเชียงใหม่ มีเส้นทางบินตรงไปประเทศจีนหลายเมืองสำคัญ อาทิ คุณหมิง ฉงชิ่ง ฉินตู เชียงไฮ ซึ่งเมืองสำคัญเหล่านี้ในประเทศ มีเส้นทางเชื่อมโยงมายังเมืองเชียงรุ้ง ทั้งทางอากาศ และทางบก เป็นต้น และมีการเปิดเที่ยวบินใหม่ระหว่างจังหวัดเชียงใหม่ และเมืองเชียงรุ้ง เมื่อเดือน เมษายน 2561 โดยใช้เวลาเดินทางประมาณ 1 ชั่วโมง จึงเป็นโอกาสที่ดีในการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวระหว่างเมืองเชียงใหม่ กับเมืองเชียงรุ้ง โดยเฉพาะผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวสามารถจัดรายการนำเที่ยวในเส้นทางดังกล่าวได้ อีกทั้งเที่ยวบินระหว่างเชียงใหม่ – หลวงพระบาง ที่สามารถดักนักท่องเที่ยวจากเมืองหลวงพระบาง และเมืองรอบข้างของหลวงพระบางให้เข้ามาท่องเที่ยวยังจังหวัดเชียงใหม่ได้ ประกอบกับเที่ยวบินจากกรุงเทพมหานครที่มีบินตรงมายังจังหวัดเชียงใหม่หลายเที่ยวบิน จึงทำให้จังหวัดเชียงใหม่เป็นเมืองศูนย์กลางในการเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมทางอากาศในภาคเหนือตอนบน

จังหวัดเชียงราย พบว่า มีการเปิดเที่ยวบินใหม่ระหว่างจังหวัดเชียงราย และเมืองเชียงรุ้ง เมื่อเดือน เมษายน 2561 โดยใช้เวลาเดินทางประมาณ 1 ชั่วโมง จึงเป็นโอกาสที่ดีในการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวระหว่างเมืองเชียงราย กับเมืองเชียงรุ้ง โดยเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มาจากเมืองชายแดนรอบข้าง อาทิ เมืองท่าขี้เหล็ก ประเทศเมียนมา และเมืองห้วยทราย สปป.ลาว เป็นต้น

ซึ่งนำไปสู่การกระตุ้นการเดินทางเชื่อมโยงทั้งทางบกจากเมืองชายแดนรอบข้าง และทางอากาศได้อย่างมีศักยภาพ

เมืองหลวงพระบาง หรือเชียงทอง พบว่า มีเที่ยวบินตรงระหว่างเมืองหลวงพระบาง – เชียงรุ่ง และเที่ยวบินตรงหลวงพระบาง - เชียงใหม่ จึงเป็นโอกาสที่ดีสำหรับการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวในเมืองเชียงใหม่ หลวงพระบาง และเชียงรุ่ง โดยนักท่องเที่ยวสามารถเดินทางท่องเที่ยวโดยเส้นทางบินได้ถึง 3 เชียง

เมืองเชียงตุง พบว่า นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางจากกรุงเทพมหานครมายังเมืองมณฑลเลย์ แล้วเดินทางโดยรถยนต์จากมณฑลเลย์ไปยังเมืองเชียงตุงได้ รวมถึงการเดินทางมายังจังหวัดเชียงรายแล้วเดินทางโดยรถยนต์ผ่านด่านชายแดนแม่สาย เพื่อเดินทางต่อมายังเมืองเชียงตุง ซึ่งจะเป็นการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวระหว่างเชียงรายกับเมืองเชียงตุงในฐานะที่จังหวัดเชียงรายเป็นศูนย์กลางการบินในเขตภาคเหนือตะวันออก

เมืองเชียงรุ่ง พบว่า มีเที่ยวบินตรงระหว่างประเทศหลายเมืองสำคัญ โดยเฉพาะเมืองหลวงพระบาง เชียงใหม่ เชียงราย และกรุงเทพมหานคร แสดงให้เห็นว่า นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางท่องเที่ยวโดยเส้นทางทางอากาศที่ต่อเนื่องได้ถึง 4 เชียง

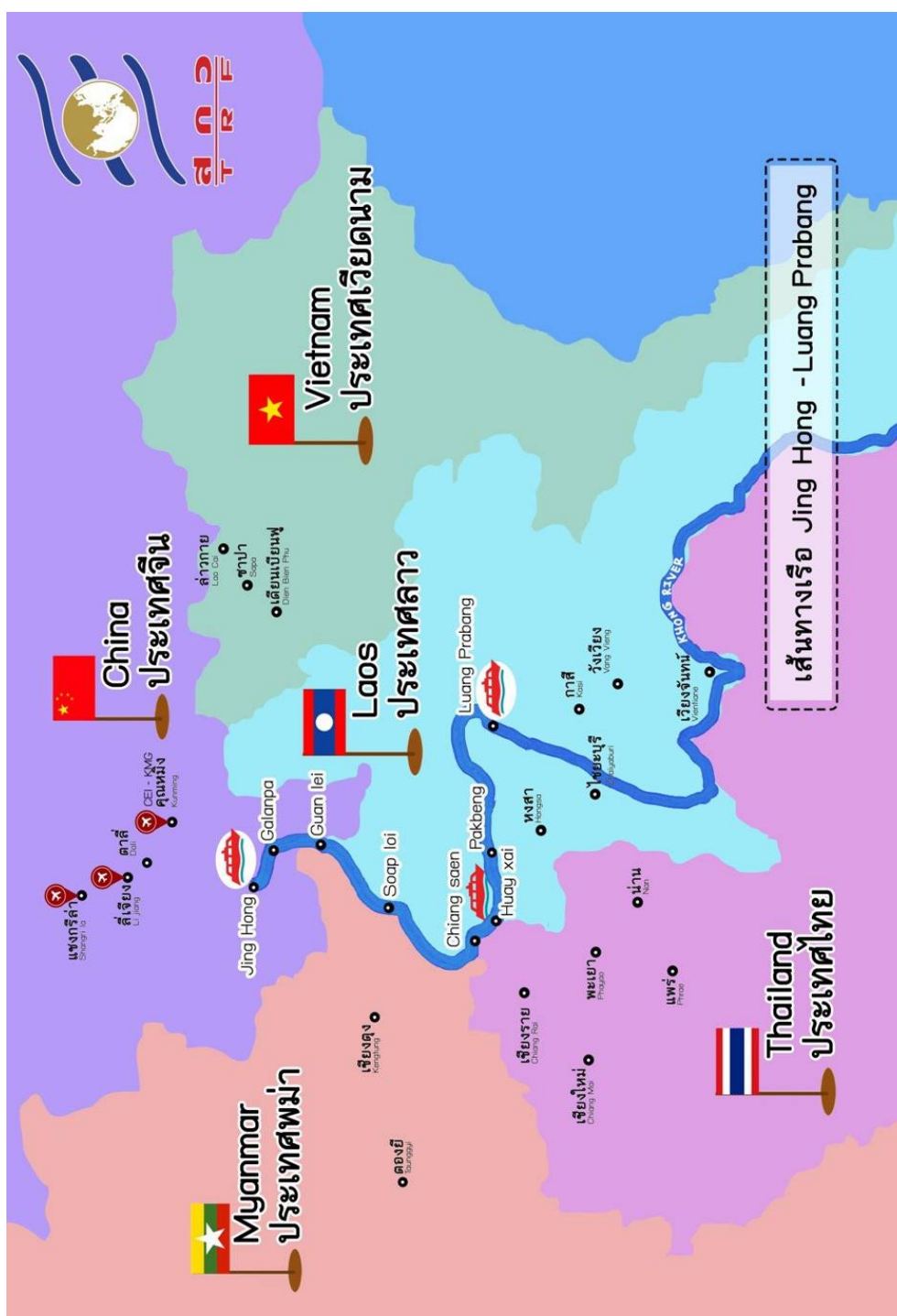


ภาพที่ 3 เส้นทางเชื่อมโยงทางอากาศ 5 เชียง

4.1.1.2) เส้นทางทางน้ำ เชียงรุ่ง – หลวงพระบาง

การเดินทางท่องเที่ยวทางน้ำ พบว่า สามารถเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวได้ 3 เชียง ได้แก่ เมืองเชียงรุ่ง เชียงราย และหลวงพระบาง (เชียงทอง) อย่างไรก็ตามเส้นทางเรือที่เดินทางมาจากเมืองเชียงรุ่งจะรับส่งผู้โดยสารเฉพาะท่าเรือบริเวณอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ซึ่งหากนักท่องเที่ยว

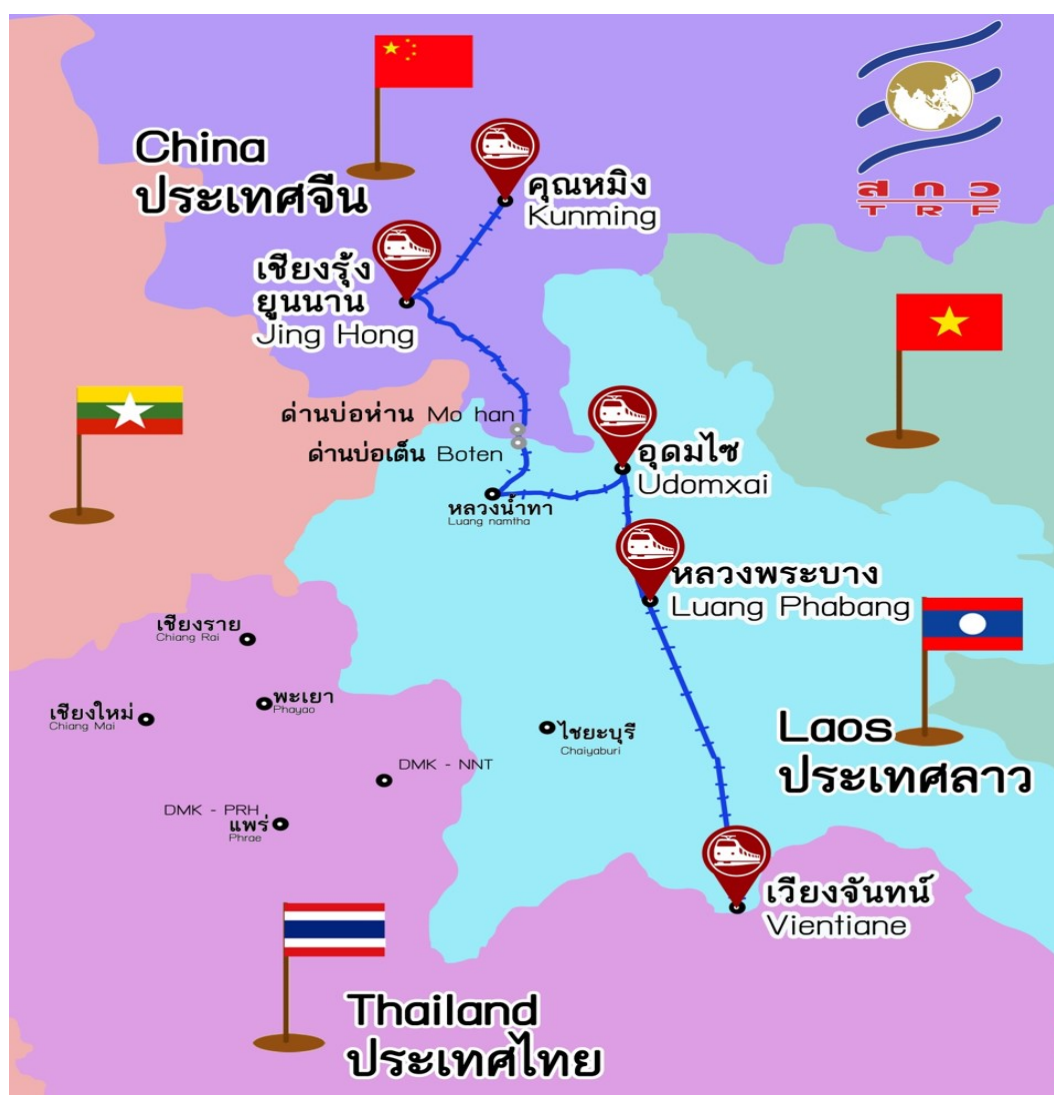
ต้องการเดินทางทางน้ำต่อไปยังเมืองหลวงพระบางสามารถเดินทางโดยรถยนต์มายังเมืองห้วยทรายสปป.ลาวเพื่อใช้บริการเรือสัญชาติลาวเดินทางต่อไปยังหลวงพระบางได้ ซึ่งการเดินทางท่องเที่ยวทางน้ำเป็นอีกทางเลือกหนึ่งของกลุ่มนักท่องเที่ยวเฉพาะ โดยเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวยุโรปที่ให้ความสนใจเป็นพิเศษ



ภาพที่ 4 เส้นทางทางน้ำ เชียงรุ้ง – หลวงพระบาง

4.1.1.3) เส้นทางรถไฟความเร็วสูง คุณหมิง เวียงจันทน์

การท่องเที่ยวโดยทางรถไฟ พบว่า ในอนาคตเมืองเชียงรุ่ง ประเทศจีน จะสามารถเดินทางโดยรถไฟเดินทางความเร็วสูงเพื่อเดินทางมายังเมืองหลวงพระบางได้ โดยมีกำหนดเปิดให้บริการประมาณปลายปี พ.ศ.2563 ซึ่งสามารถเชื่อมโยงกับพื้นที่ภาคเหนือของสปป.ลาว คือ เมืองหลวงน้ำทา อุดมไชย และหลวงพระบาง เป็นเมืองที่มีสถานีรถไฟความเร็วสูง ซึ่งกลุ่มนักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงรายสามารถเดินทางโดยรถยนต์แล้วเชื่อมต่อการเดินทางท่องเที่ยวที่สถานีหลวงน้ำทาเพื่อไปเมืองหลวงพระบาง หรือสิบสองปันนาได้ และนักท่องเที่ยวจากเมืองสิบสองปันนาสามารถเชื่อมการเดินทางมายังเมืองหลวงพระบาง หรือใช้บริการสถานีหลวงน้ำทา หรืออุดมไชยแล้วเชื่อมต่อเส้นทางรถยนต์เข้ามาในประเทศไทยได้ ซึ่งทำให้การเดินทางไปมาหาสู่กันได้เร็วมากขึ้น อีกทั้งโครงการการก่อสร้างทางด่วนระหว่างเมืองห้วยทรายไปยังเมืองหลวงน้ำทายังเป็นอีกโอกาสที่จะช่วยลดระยะเวลาการเดินทางทางบกระหว่างจังหวัดเชียงรายไปเมืองหลวงน้ำทา สปป.ลาวได้

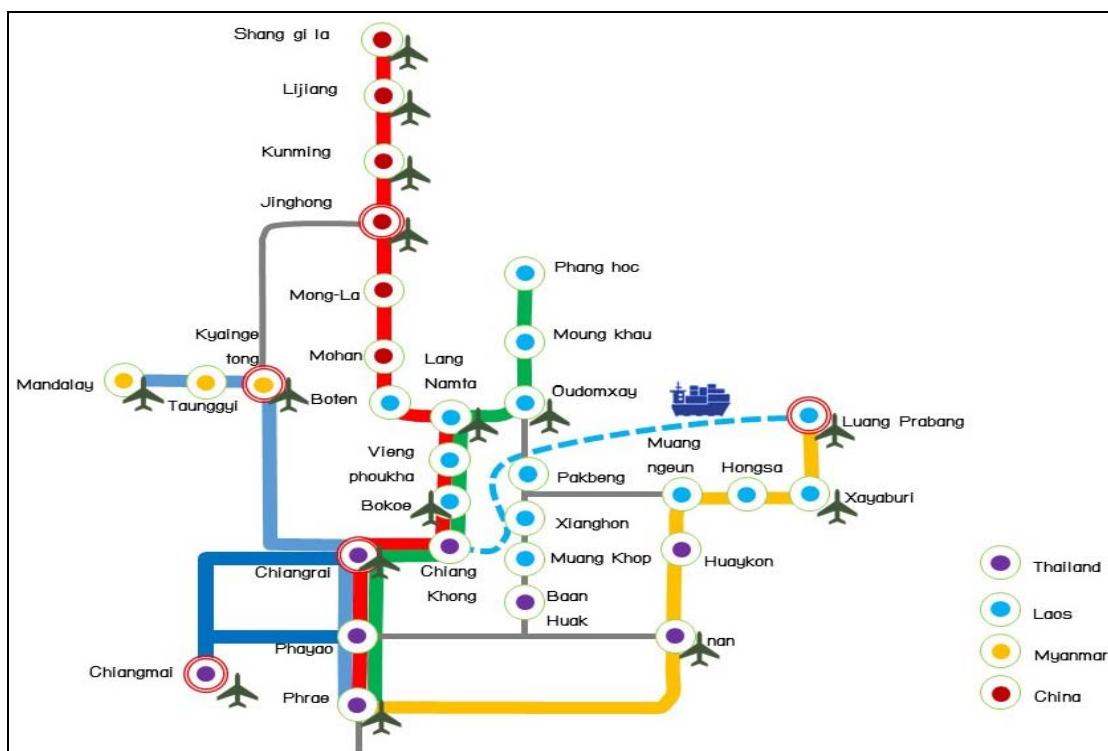


ภาพที่ 5 เส้นทางรถไฟความเร็วสูง คุนหมิง เวียงจันทน์

4.1.1.4) ภาพรวมของเส้นทางเชื่อมโยงเมือง 5 เชียง

ภาพรวมของเส้นทางเชื่อมโยงเมือง 5 เชียง พบว่า โครงข่ายเส้นทางคมนาคมทางบก ทั้งทางด้านการขนถ่ายสินค้า ถนน ที่เอื้ออำนวยต่อการเดินทางท่องเที่ยวระหว่างประเทศได้ในระยะเวลาที่เหมาะสม พร้อมทั้งระบบการขนส่งสาธารณะที่เชื่อมโยงระหว่างด้านชายแดนไปยังเมือง 5 เชียงได้อย่างสะดวกสบาย อาทิ ระบบขนส่งสาธารณะระหว่างด้านชายแดนเชียงใหม่ของ – หลวงพระบาง, ด้านด้านเชียงใหม่ของ – เมืองเชียงรุ่ง, ชายแดนบ่อหาน – เมืองเชียงรุ่ง, ด้านชายแดนแม่สาย – เมืองเชียงตุง เป็นต้น รวมถึงระบบการขนส่งในเมืองชุมทางระหว่างเส้นทางต่าง ๆ ส่วนใหญ่มีให้บริการครอบคลุมการเดินทางไปยังเมืองสำคัญ

นอกจากนี้ในระหว่างเส้นทางของเส้นทางเชื่อมโยงภายในประเทศ และระหว่างประเทศ ส่วนใหญ่มีแหล่งท่องเที่ยว และชุมชนที่มีทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่มีความโดดเด่นด้านวัฒนธรรม และธรรมชาติ ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวในระหว่างเส้นทางเหล่านี้สามารถสร้างความน่าสนใจในเส้นทางท่องเที่ยวเมือง 5 เชียงได้มากขึ้น ดังนั้นหากเกิดการท่องเที่ยวเชื่อมโยงทางบกระหว่างเมือง 5 เชียง สามารถกระตุ้นเศรษฐกิจภายในชุมชนที่อยู่ในเส้นทางเชื่อมโยงได้อย่างมีศักยภาพ ทั้งทางด้านการใช้จ่ายที่เกิดจากกลุ่มนักท่องเที่ยวในการใช้บริการสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว อาทิ ที่พักแรม ร้านอาหาร จุดพักรถ ห้องน้ำสาธารณะ และอื่น ๆ เป็นต้น การพัฒนาการท่องเที่ยวเมือง 5 เชียง นอกจากความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยวในเมืองหลัก การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในเมืองรองก็เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยสร้างสีสัน และประสบการณ์ทางการท่องเที่ยวที่แตกต่างแก่นักท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นในระหว่างการเดินทางมากกว่าเพียงเพื่อเดินทางถึงจุดหมายปลายทาง และจะนำไปสู่การเชื่อมโยง และการกระจายเศรษฐกิจระหว่างเมืองหลัก และเมืองรองของพื้นที่ท่องเที่ยวเมือง 5 เชียง ได้อย่างยั่งยืน



ภาพที่ 6 ภาพรวมของเส้นทางเชื่อมโยง 5 เชียง

4.1.2) ศักยภาพของเส้นทางในประเทศไทย

4.1.2.1) ศักยภาพของเส้นทางระหว่างเชียงใหม่ – เชียงราย

การเดินทางระหว่างเชียงใหม่ – เชียงราย มีระยะทางประมาณ 187 กิโลเมตร มีระยะเวลาเดินทางประมาณ 3 ชั่วโมง โดยใช้เส้นทางหลวง หมายเลข 118 ในระหว่างเส้นทางมีชุมชนเมือง และแหล่งท่องเที่ยวในระหว่างเส้นทางที่หลากหลาย โดยนักท่องเที่ยวสามารถแวะพักในระหว่างเดินทางได้ ทั้งนี้ระยะทาง และสภาพเส้นทาง การเข้าถึงในแต่ละช่วงเมืองสำคัญประกอบไปด้วย

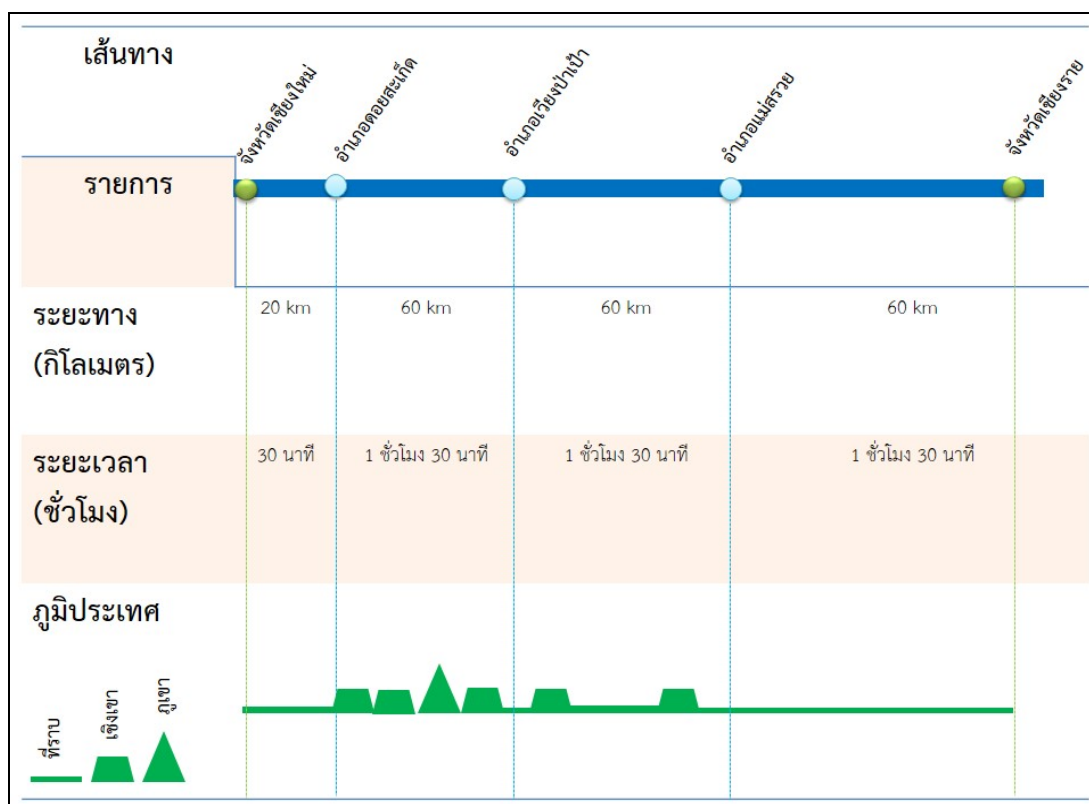
เส้นทางเชียงใหม่ – อำเภอดอยสะเก็ด เส้นทาง 4 ช่องจราจร ถนนลาดยาง สภาพเส้นทางส่วนใหญ่อยู่ในสภาพดีตลอดเส้นทาง สภาพแวดล้อมส่วนใหญ่เป็นเชิงเขา และภูเขาสูง โดยมีระยะทางประมาณ 20 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 30 นาที

เส้นทางอำเภอดอยสะเก็ด – อำเภอเวียงป่าเป้า ถนนลาดยาง สภาพเส้นทางดีตลอดเส้นทาง เส้นทาง 2 ช่องจราจร ถนนลาดยาง สภาพเส้นทางส่วนใหญ่อยู่ในสภาพดีตลอดเส้นทาง สภาพแวดล้อมส่วนใหญ่เป็นเชิงเขา และภูเขาสูง โดยมีระยะทางประมาณ 60 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 1 ชั่วโมง 30 นาที

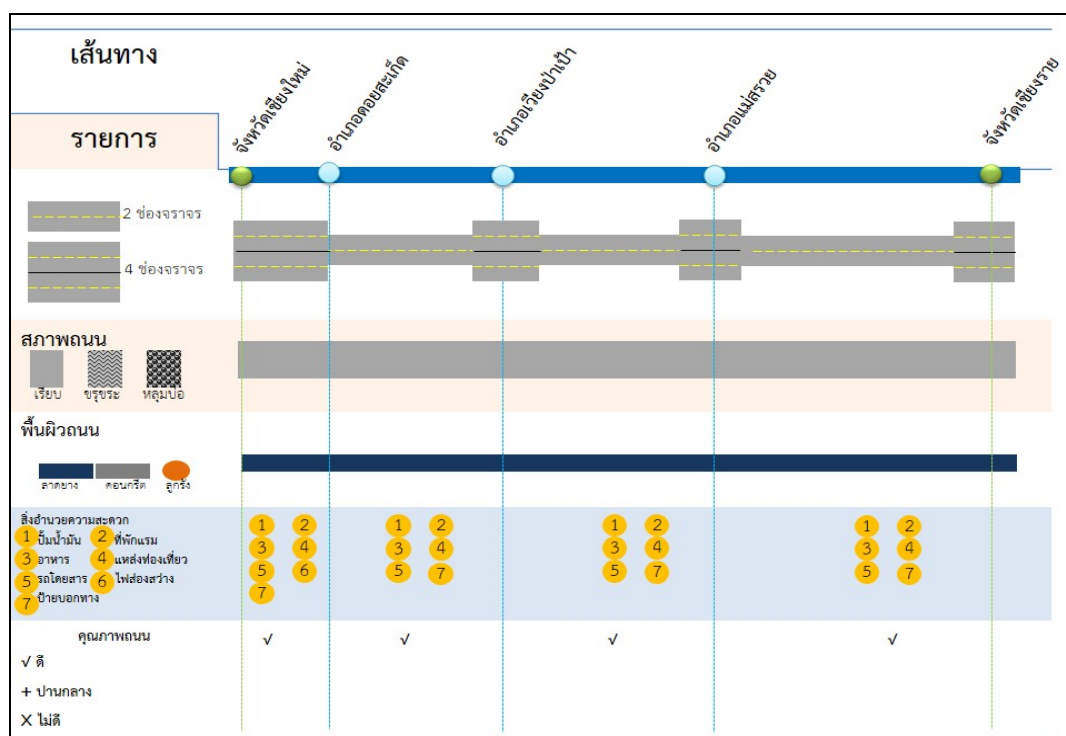
เส้นทางอำเภอเวียงป่าเป้า – อำเภอแม่สรวย ถนนลาดยาง สภาพเส้นทางดีตลอดเส้นทาง เส้นทาง 2 ช่องจราจร ถนนลาดยาง สภาพเส้นทางส่วนใหญ่อยู่ในสภาพดีตลอดเส้นทาง สภาพแวดล้อมส่วนใหญ่เป็นทางราบ และเชิงเขา โดยมีระยะทางประมาณ 60 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 1 ชั่วโมง 30 นาที

เส้นทางอำเภอแม่สรวย – เชียงราย ถนนลาดยาง สภาพเส้นทางดีตลอดเส้นทาง เส้นทาง 2 ช่องจราจร และ 4 ช่องจราจรบริเวณใกล้เข้าชนเมือง ถนนลาดยาง สภาพเส้นทางส่วนใหญ่อยู่ในสภาพดีตลอดเส้นทาง สภาพแวดล้อมส่วนใหญ่เป็นทางราบ และเชิงเขา โดยมีระยะทางประมาณ 60 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 1 ชั่วโมง 30 นาที

ภาพรวมการเดินทางเข้าถึงระหว่างเชียงใหม่ – เชียงราย พบว่า ส่วนใหญ่ในระหว่างเส้นทางมีร้านค้า ร้านอาหาร ที่พักแรม ร้านกาแฟ จุดพักรถ ปั้มน้ำมันให้บริการอยู่หลายแห่งและมีบริการห้องน้ำสาธารณะอยู่ภายในปั้มน้ำมัน ซึ่งสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ส่วนใหญ่มีให้บริการตามชุมชนหรือชนเมือง แต่ทั้งนี้ก็มีร้านอาหารระหว่างเส้นทางที่บริษัทนำเที่ยว และรถโดยสารประจำทางนิยมแวะพัก ซึ่งตั้งอยู่ในอำเภอเวียงป่าเป้า ซึ่งจะมีสถานบริการโดยสายที่มีร้านค้า ร้านอาหารบริการแก่ผู้เดินทาง โดยส่วนใหญ่เป็นกิจการขนาดเล็ก เน้นการบริการให้กับคนในชุมชน ทั้งนี้ป้ายสื่อบอกทางในระหว่างเส้นทางในภาพรวม ส่วนใหญ่มีภาษาประจำท้องถิ่น และภาษาอังกฤษตลอดเส้นทาง ตลอดจนพบไฟส่องสว่างเฉพาะตามชุมชน และชนเมือง



ภาพที่ 7 ระยะทางและสภาพแวดล้อมระหว่างเส้นทางเชียงใหม่ – เชียงราย



ภาพที่ 8 สภาพเส้นทาง และสิ่งอำนวยความสะดวกระหว่างเชียงใหม่ – เชียงราย



ภาพที่ 9 เส้นทางคมนาคมระหว่างจังหวัดเชียงใหม่ – เชียงราย



ภาพที่ 10 สิ่งอำนวยความสะดวกระหว่างเส้นทาง เชียงใหม่ – เชียงราย

4.1.3) ศักยภาพของเส้นทางในระหว่างประเทศ

4.1.3.1) ศักยภาพของเส้นทางระหว่างด่านชายแดนแม่สาย - ด่านชายแดนท่าขี้เหล็ก - เมืองท่าเดื่อ - เมืองพยาก - เมืองเชียงตุง

การเดินทางระหว่างอำเภอแม่สายจนถึงเมืองเชียงตุง รัฐฉาน ประเทศเมียนมา โดยใช้เส้นทาง R3B มีระยะทางประมาณ 162 กิโลเมตร ใช้ระยะเวลาเดินทางประมาณ 4 ชั่วโมง โดยใช้เส้นทาง NH4 เดินทางเข้าสู่ชายแดนประเทศเมียนมา ในระหว่างเส้นทางเข้าด่านชายแดนประเทศเมียนมา มีระยะทาง และสภาพเส้นทาง การเข้าถึงในแต่ละช่วงเมืองสำคัญประกอบไปด้วย

เส้นทางด่านชายแดนแม่สาย ประเทศไทย - ด่านชายแดนท่าขี้เหล็ก ประเทศเมียนมา เป็นเส้นทาง 2 ช่องจราจร ถนนลาดยาง มีสภาพเส้นทางที่ดีตลอดเส้นทาง โดยมีสะพานข้ามแม่น้ำท่าขี้เหล็ก เชื่อมระหว่างด่านชายแดนทั้ง 2 ประเทศ มีระยะทางประมาณ 100 เมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 5 นาที ทั้งนี้มีผู้ใช้บริการทั่วไปที่ได้นำรถยนต์ส่วนตัวผ่านแดน เพื่อข้ามสะพานระหว่างประเทศไทยกับประเทศเมียนมา และต้องขอเอกสารเพื่อข้ามแดนที่ว่าการอำเภอแม่สายแล้วนำมายื่น

ที่ด่านข้ามแดน ซึ่งบริเวณด่านข้ามแดนมีตัวอาคารสำหรับให้บริการต่าง ๆ ในการผ่านข้ามแดน โดยมีเครื่องสแกนสัมภาระก่อนการผ่านข้ามแดน มีเจ้าหน้าที่ตรวจตราและให้บริการแก่นักท่องเที่ยว

เส้นทางด่านชายแดนท่าขี้เหล็ก – เมืองท่าเดื่อ เป็นเส้นทาง 2 ช่องจราจร ถนนลาดยาง สภาพเส้นทางค่อนข้างดีตลอดเส้นทาง อาจพบสภาพเส้นทางขรุขระในบางช่วง สภาพแวดล้อมส่วนใหญ่เป็นเชิงเขาและภูเขาสูง มีระยะทางประมาณ 84 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 2 ชั่วโมง ทั้งนี้มีรถโดยสารประจำทาง 45 ที่นั่ง ให้บริการขนส่งภายในประเทศจากเมืองท่าขี้เหล็กไปเมืองเชียงตุงสำหรับคนทั่วไปและนักท่องเที่ยว 2 รอบต่อวัน โดยอัตราค่าบริการรถโดยสารขึ้นอยู่กับระยะทาง เริ่มต้นที่ 1,000 จ๊าด (MMK) (ประมาณ 25 บาท)

เส้นทางด่านชายแดนท่าเดื่อ – เมืองพยาก เป็นเส้นทาง 2 ช่องจราจร ถนนลาดยาง มีหลุมบ่อเป็นบางช่วง สภาพแวดล้อมส่วนใหญ่เป็นเชิงเขาสลับที่ราบ มีระยะทางประมาณ 36 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 50 นาที

เส้นทางเมืองพยาก – เมืองเชียงตุง ถนนลาดยาง สภาพเส้นทางส่วนใหญ่ค่อนข้างดี บางช่วงขรุขระ โดยมีระยะทางประมาณ 78 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 2 ชั่วโมง ซึ่งสภาพแวดล้อมส่วนใหญ่เป็นเชิงเขาและภูเขาสูง

ภาพรวมการเดินทางเข้าถึงระหว่างด่านชายแดนท่าขี้เหล็กจนถึงเมืองเชียงตุง ประเทศเมียนมา พบว่า สิ่งอำนวยความสะดวกบางแห่งกำลังปลูกสร้างขึ้นใหม่ อาทิ ปั๊มน้ำมันบางแห่งเป็นปั๊มน้ำมันขนาดใหญ่ที่มีร้านสะดวกซื้อ ห้องอาหาร ห้องน้ำ ที่นั่งพัก และการบริการอื่นๆ เป็นต้น สำหรับสิ่งอำนวยความสะดวกในระหว่างเส้นทางในปัจจุบัน ส่วนใหญ่มีให้บริการตามชุมชนหรือชานเมือง แต่การบริการด้านร้านค้า ร้านอาหารท้องถิ่น และปั๊มน้ำมันในระหว่างเส้นทางมีค่อนข้างน้อย (ส่วนใหญ่เป็นการบริการเติมน้ำมันแบบขวดตามร้านค้าต่าง ๆ) ทั้งนี้ป้ายบอกทางในระหว่างเส้นทางในภาพรวมส่วนใหญ่มีภาษาประจำท้องถิ่นและภาษาอังกฤษตลอดเส้นทาง

นอกจากนี้การเดินทางโดยเครื่องบินระหว่างสนามบินท่าขี้เหล็ก – สนามบินเชียงตุงเป็นอีกหนึ่งทางเลือกที่น่าสนใจ ซึ่งสนามบินในเส้นทางเหนือรัฐฉาน มีดังนี้ คือ 1) ท่าอากาศยานย่างกุ้ง 2) ท่าอากาศยานมัณฑะเลย์ 3) ท่าอากาศยานลำเลี้ยว 4) ท่าอากาศยานเฮโฮ 5) ท่าอากาศยานเชียงตุง และ 6) ท่าอากาศยานท่าขี้เหล็ก โดยมีสายการบินที่ให้บริการทั้งหมด 8 สายการบิน คือ 1) สายการบินย่างกุ้ง 2) สายการบินมัณฑะเลย์ 3) สายการบินพุกาม 4) สายการบิน KBZ 5) สายการบินมันยาตนาโป 6) Asia Wings 7) สายการบิน Golden Myanmar และ 8) สายการบินเมียนมาร์ฯ ทั้งนี้เส้นทางบินตรงที่เชื่อมโยงเมืองเชียงตุงมี 2 เส้นทาง คือ 1) เชียงตุง – มัณฑะเลย์ และ 2) เชียงตุง – ย่างกุ้ง

ตารางที่ 1 จำนวนสิ่งอำนวยความสะดวกระหว่างชายแดนแม่สาย - ด่านชายแดนท่าขี้เหล็ก - เมืองท่าเดื่อ - เมืองพยาก - เมืองเชียงตุง

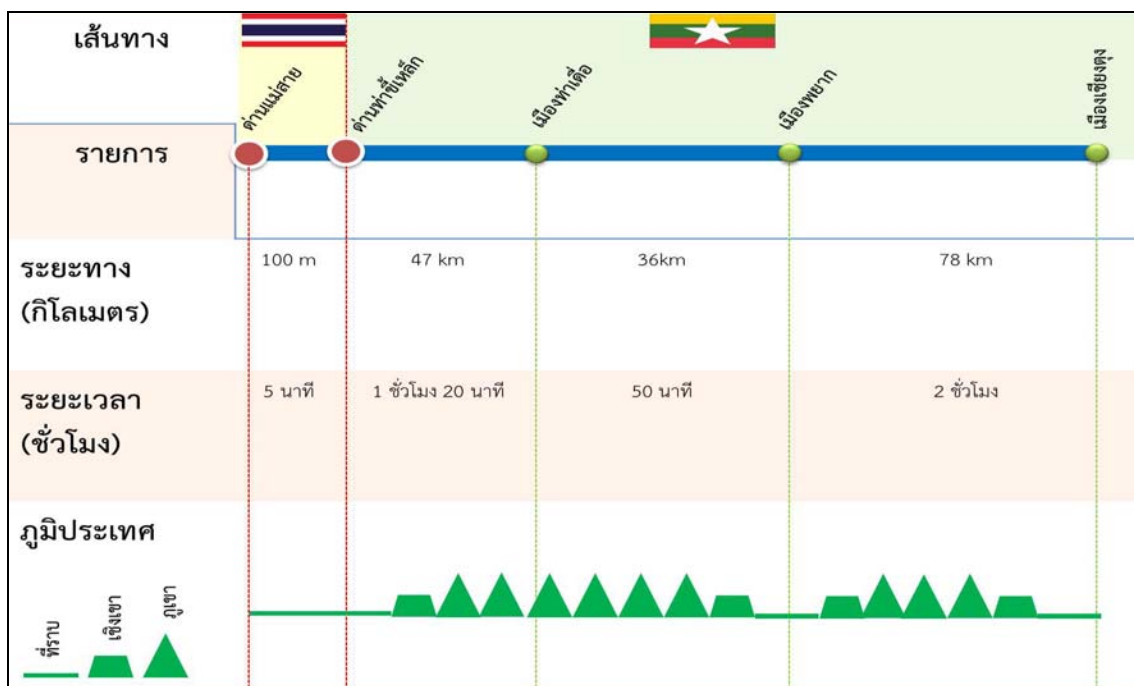
รายการ	จำนวน	หมายเหตุ
ด่านชายแดนแม่สาย - เมืองพยาก		
ปั๊มน้ำมัน	3 แห่ง	ปั๊มน้ำมันส่วนใหญ่ปิดตัวลง และอยู่ในระหว่างการก่อสร้าง ซึ่งมีเพียงปั๊มน้ำมันใหญ่ 1 แห่งก่อนเข้าเมืองท่าเดื่อ และมีห้องน้ำ และร้านขายของชำบริการ
ร้านอาหาร	6 แห่ง	ส่วนใหญ่เป็นร้านอาหารขนาดเล็ก หรืออยู่ภายในตลาดชุมชนเป็นส่วนใหญ่
ที่พักแรม	0 แห่ง	ที่พักแรมส่วนใหญ่ไม่มีให้บริการระหว่างเส้นทาง หรือหากมีจะเป็นที่พักเฉพาะคนในพื้นที่เท่านั้น
เมืองพยาก - เมืองเชียงตุง		
ปั๊มน้ำมัน	0 แห่ง	ปั๊มน้ำมันไม่มีให้บริการ ส่วนใหญ่เป็นน้ำมันที่ชาวบ้านนำมาใส่ขวดวางขายตามร้านค้าต่าง ๆ
ร้านอาหาร	0 แห่ง	ร้านอาหารส่วนใหญ่ไม่มีให้บริการ มีเพียงร้านข้าวซอยน้อยที่คนในชุมชนมาวางขาย แต่อาจไม่ได้ขายประจำ
ที่พักแรม	0 แห่ง	ที่พักแรมส่วนใหญ่ไม่มีให้บริการระหว่างเส้นทาง หรือหากมีจะเป็นที่พักเฉพาะคนในพื้นที่เท่านั้น

สำรวจ ณ วันที่ 24 สิงหาคม 2560

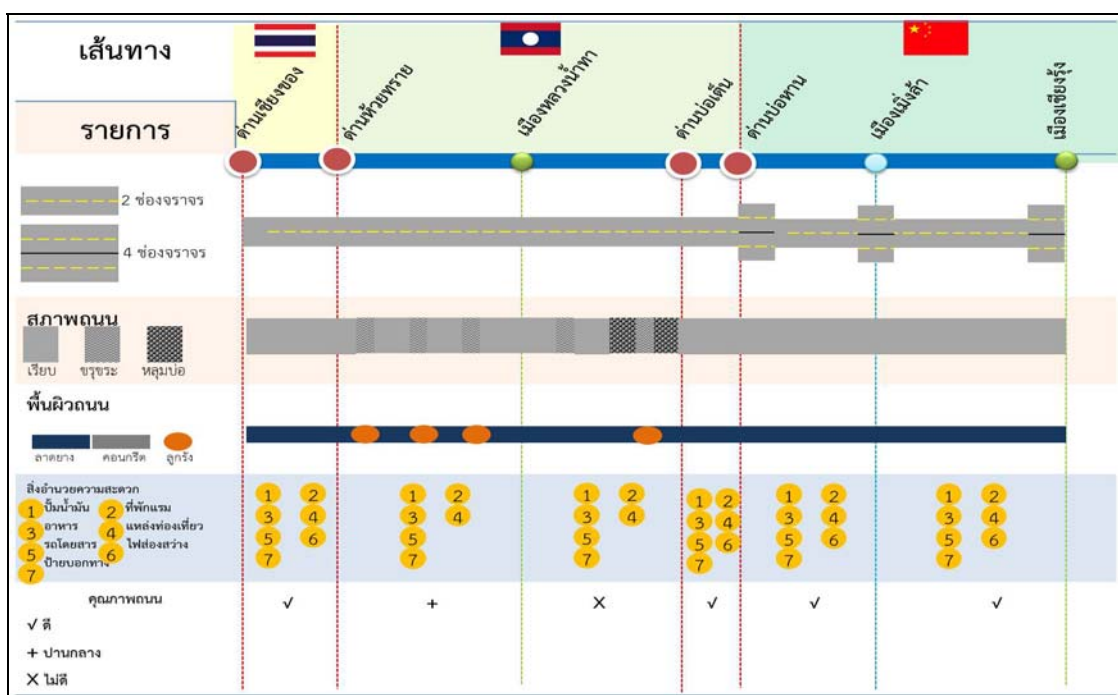
หมายเหตุ การสำรวจครั้งนี้เป็นการสำรวจสิ่งอำนวยความสะดวกที่ตั้งอยู่ติดกับถนนหลักในการเดินทางระหว่างเมือง



ภาพที่ 11 แผนที่เส้นทางด่านชายแดนแม่สาย - ด่านชายแดนท่าซี้เหล็ก - เมืองท่าเดื่อ - เมืองพยาก - เมืองเชียงตุง



ภาพที่ 12 ระยะทางและสภาพแวดล้อมระหว่างเส้นทางด่านชายแดนแม่สาย - ด่านชายแดนท่าขี้เหล็ก - เมืองท่าเดื่อ - เมืองพยาก - เมืองเชียงตุง



ภาพที่ 13 สภาพเส้นทาง และสิ่งอำนวยความสะดวกระหว่างด่านชายแดนแม่สาย - ด่านชายแดนท่าขี้เหล็ก - เมืองท่าเดื่อ - เมืองพยาก - เมืองเชียงตุง



ภาพที่ 14 การเข้าถึง ด้านชายแดนแม่สาย ประเทศไทย – ด้านชายแดนท่าขี้เหล็ก
ประเทศเมียนมา



ภาพที่ 15 การเข้าถึง เมืองพายาก รัฐฉาน ประเทศเมียนมา



ภาพที่ 16 การเข้าถึง เมืองเชียงตุง รัฐฉาน ประเทศเมียนมา

4.1.3.2) ศักยภาพของเส้นทางระหว่างด่านเชียงของ – แขวงบ่อแก้ว – แขวงหลวงน้ำทา – แขวงอุดมไชย – หลวงพระบาง

เส้นทางด่านชายแดนเชียงของ ประเทศไทย – ด่านชายแดนห้วยทราย สปป.ลาว เป็นเส้นทาง 2 ช่องจราจร ถนนลาดยาง สภาพเส้นทางดีตลอดเส้นทาง โดยมีสะพานข้ามแม่น้ำโขง (สะพานมิตรภาพไทย-ลาวแห่งที่4) เชื่อมระหว่างด่านชายแดนทั้ง 2 ประเทศ โดยมีระยะทางประมาณ 3 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 5 นาที ทั้งนี้มีรถเมล์โดยสารสาธารณะ (Shuttle bus) ให้บริการนักท่องเที่ยว และผู้ใช้บริการทั่วไปที่ไม่ได้นำรถยนต์ส่วนตัวผ่านแดน เพื่อข้ามสะพานระหว่างประเทศไทย กับสปป.ลาว โดยสามารถซื้อบัตรโดยสารได้ที่บริเวณด่าน ซึ่งตารางเดินรถจะพิจารณาจากจำนวนผู้ใช้บริการ หรือเมื่อคนเต็มรถ เปิดให้บริการเวลา 06.00-21.00 น. อัตราค่าบริการคนละ 30 บาท จากฝั่งประเทศไทยราคารวมกระเป๋แล้ว ส่วนขากลับจาก สปป.ลาวมีค่าใช้จ่ายประมาณ ขึ้นละ 5-10 บาท

เส้นทางด่านชายแดนห้วยทราย สปป.ลาว – เมืองหลวงน้ำทา แขวงหลวงน้ำทา สปป.ลาว เป็นเส้นทาง 2 ช่องจราจร ถนนลาดยาง สภาพเส้นทางค่อนข้างดีตลอดเส้นทาง อาจพบสภาพเส้นทางขรุขระในบางช่วง จากการซ่อมแซมผิวถนนในระหว่างเส้นทางเป็นส่วนใหญ่ สภาพแวดล้อมส่วนใหญ่เป็นเชิงเขา และภูเขาสูง โดยมีระยะทางประมาณ 168 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 4 ชั่วโมง

เส้นทางเมืองหลวงน้ำทา แขวงหลวงน้ำทา สปป.ลาว – เมืองอุดมไชย แขวงอุดมไชย สปป.ลาว โดยเส้นทาง 13N เป็นเส้นทาง 2 ช่องจราจร ถนนลาดยาง อาจพบสภาพเส้นทางขรุขระและหลุมบ่อในบางช่วง จากการซ่อมแซมผิวถนนในระหว่างเส้นทางเป็นส่วนใหญ่ สภาพแวดล้อมส่วนใหญ่

ใหญ่เป็นเชิงเขา และภูเขาสูง โดยมีระยะทางประมาณ 124 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 2 ชั่วโมง 45 นาที

เมืองอุดมไชย แขวงอุดมไชย สปป.ลาว – เมืองหลวงพระบาง แขวงหลวงพระบาง สปป.ลาว เป็นเส้นทาง 2 ช่องจราจร ถนนลาดยาง เนื่องจากเส้นทางส่วนใหญ่ก่อสร้างใหม่สภาพเส้นทางจึงมีสภาพดีตลอดเส้นทาง สภาพแวดล้อมส่วนใหญ่เป็นเชิงเขา และภูเขาสูง โดยมีระยะทางประมาณ 124 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 2 ชั่วโมง 45 นาที

ภาพรวมการเดินทางเข้าถึงระหว่างด่านชายแดนเชียงของจนถึงเมืองหลวงพระบาง แขวงหลวงพระบาง สปป.ลาว พบว่า สิ่งอำนวยความสะดวกบางแห่งกำลังปลูกสร้างขึ้นใหม่ อาทิ ปั๊มน้ำมัน จุดพักรถ ห้องน้ำสาธารณะ เป็นต้น โดยส่วนใหญ่ในระหว่างเส้นทางมีร้านค้า ร้านอาหาร ที่พักแรม ปั๊มน้ำมันให้บริการอยู่หลายแห่ง ส่วนใหญ่มีให้บริการตามชุมชน หรือชนเมือง อย่างไรก็ตามในระหว่างเส้นทางมีการก่อสร้างรถไฟความเร็วสูงระหว่างคุนหมิง-เวียงจันทน์ จึงมีรถขนาดใหญ่วิ่งสัญจรไปมาเป็นจำนวนมาก ซึ่งทำให้ผิวถนนชำรุด และมีหลุมในบางช่วงเส้นทาง ทำให้การเดินทางล่าช้ากว่าเดิม อย่างไรก็ตามเส้นทางระหว่างอุดมไชย-หลวงพระบาง เป็นเส้นทางที่เพิ่งก่อสร้างเสร็จ สภาพเส้นทางจึงอยู่ในสภาพดี และเดินทางสะดวก

รถโดยสารระหว่างเส้นทาง แขวงบ่อแก้ว – แขวงหลวงน้ำทา – แขวงอุดมไชย – หลวงพระบาง ส่วนใหญ่เป็นรถเมล์ปรับอากาศขนาด 30 ที่นั่ง ซึ่งสามารถแวะรับส่งระหว่างเมือง และชุมชนในระหว่างเส้นทางได้ โดยนักท่องเที่ยวสามารถเปลี่ยน หรือย้ายเที่ยวเดินรถ เพื่อเดินทางต่อไปยังจุดหมายต่าง ๆ ได้ตามสถานีขนส่งในเมืองเอกของแต่ละแขวงได้

ตารางที่ 2 จำนวนสิ่งอำนวยความสะดวกระหว่างด่านเชียงของ – แขวงบ่อแก้ว – แขวงหลวงน้ำทา – แขวงอุ้มไย – หลวงพระบาง

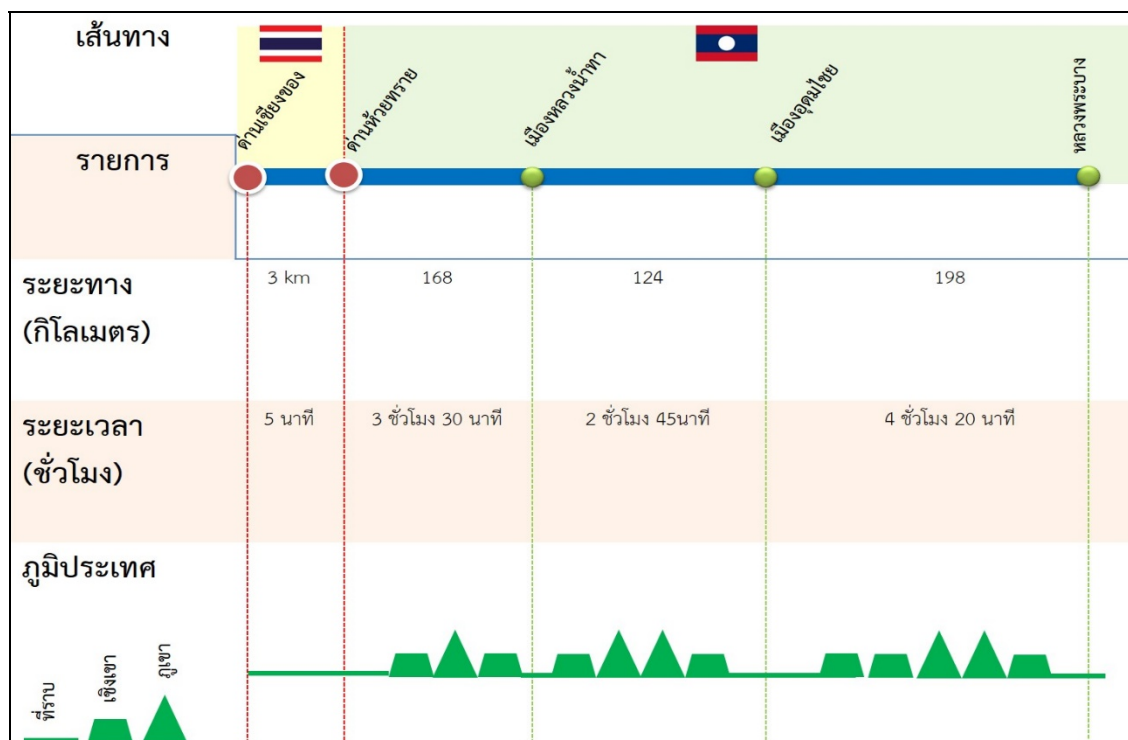
รายการ	จำนวน	หมายเหตุ
บ่อแก้ว – หลวงน้ำทา		
ปั๊มน้ำมัน	35 แห่ง	ปั๊มน้ำมันส่วนใหญ่มีห้องน้ำบริการ
ร้านอาหาร	55 แห่ง	ส่วนใหญ่เป็นร้านอาหารขนาดเล็ก
ที่พักแรม	24 แห่ง	ที่พักแรมส่วนใหญ่เป็น Guest Houses หรือเป็นที่พักขนาดเล็ก
หลวงน้ำทา – อุ้มไย		
ปั๊มน้ำมัน	31 แห่ง	ปั๊มน้ำมันส่วนใหญ่มีห้องน้ำบริการ
ร้านอาหาร	32 แห่ง	ส่วนใหญ่เป็นร้านอาหารขนาดเล็ก
ที่พักแรม	24 แห่ง	ที่พักแรมส่วนใหญ่เป็น Guest Houses หรือเป็นที่พักขนาดเล็ก
อุ้มไย – เมืองหลวงพระบาง		
ปั๊มน้ำมัน	56 แห่ง	ปั๊มน้ำมันส่วนใหญ่มีห้องน้ำบริการ
ร้านอาหาร	43 แห่ง	ส่วนใหญ่เป็นร้านอาหารขนาดเล็ก
ที่พักแรม	30 แห่ง	ที่พักแรมส่วนใหญ่เป็น Guest Houses หรือเป็นที่พักขนาดเล็ก

สำรวจ ณ วันที่ 22 ตุลาคม 2560

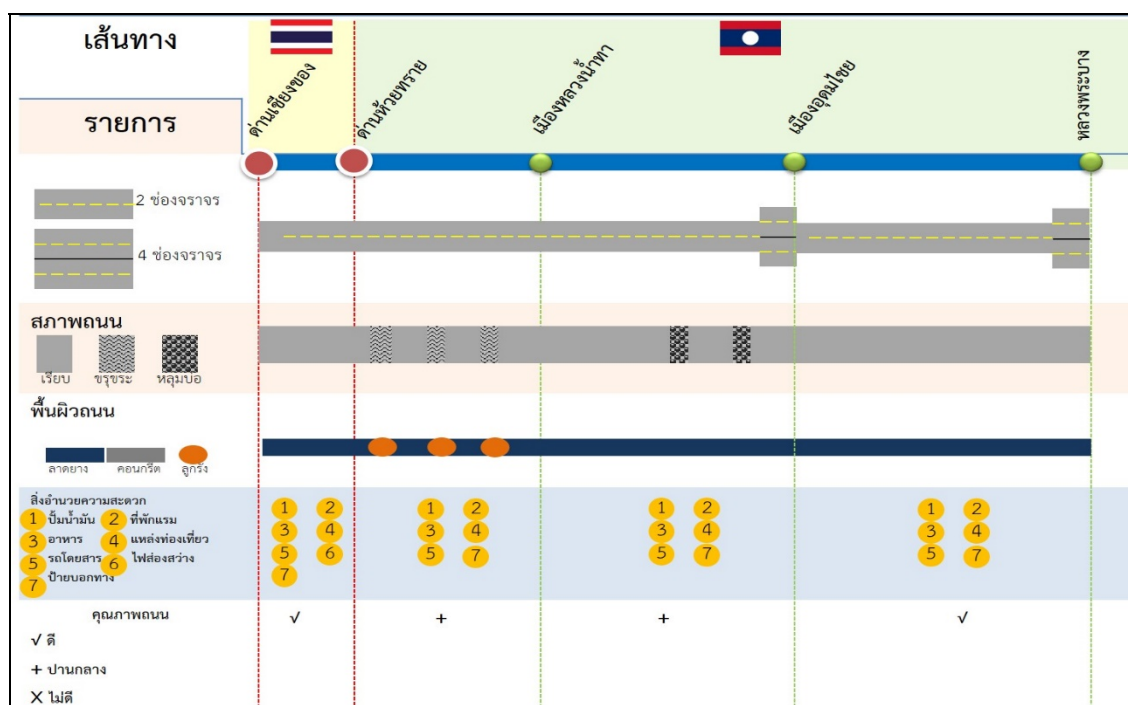
หมายเหตุ การสำรวจครั้งนี้เป็นการสำรวจสิ่งอำนวยความสะดวกที่ตั้งอยู่ติดกับถนนหลักในการเดินทางระหว่างเมือง



ภาพที่ 17 แผนที่เส้นทาง ด้านซ้ายของ - แขวงบ่อแก้ว - แขวงหลวงน้ำทา - แขวงอุดมไชย - หลวงพระบาง



ภาพที่ 18 ระยะทางและสภาพแวดล้อมระหว่างด้านเชียงของ - แขวงบ่อแก้ว - แขวงหลวงน้ำทา - แขวงอุดมไชย - หลวงพระบาง



ภาพที่ 19 สภาพเส้นทาง และสิ่งอำนวยความสะดวกระหว่างด้านเชียงของ - แขวงบ่อแก้ว - แขวงหลวงน้ำทา - แขวงอุดมไชย - หลวงพระบาง



ภาพที่ 20 การเข้าถึง ด่านเชียงของ - ด่านห้วยทราย สปป.ลาว



ภาพที่ 21 การเข้าถึง เมืองหลวงน้ำทา แขวงหลวงน้ำทา สปป.ลาว



ภาพที่ 22 การเข้าถึงแขวงหลวงน้ำทา - แขวงอุดมไชย



ภาพที่ 23 การเข้าถึงแขวงอุดมไชย - หลวงพระบาง

4.1.3.3) ศักยภาพของเส้นทางระหว่างด่านเชียงของ - แขวงบ่อแก้ว - แขวงหลวงน้ำทา - เมืองเม็งล้า - เมืองเชียงรุ่ง

การเดินทางระหว่างอำเภอเชียงของจนถึงเมืองเชียงรุ่ง จังหวัดสิบสองปันนา ประเทศจีน มีระยะทางประมาณ 407 กิโลเมตร มีระยะเวลาเดินทางประมาณ 8 ชั่วโมง โดยใช้เส้นทาง R3A (ไทย-ลาว-จีน) เพื่อผ่านด่านชายแดน บ่อเต็น เดินทางเข้าสู่ชายแดนประเทศจีน ในระหว่างเส้นทางใน สปป. ลาวก่อนเข้าด่านชายแดนประเทศจีนจะผ่านแขวงบ่อแก้ว ซึ่งมีเมืองห้วยทราย สปป.ลาว อยู่ติดชายแดนไทย และแขวงหลวงน้ำทา โดยมีเมืองหลวงน้ำทาเป็นเมืองเอกของแขวงหลวงน้ำทา ทั้งนี้ ระยะทาง และสภาพเส้นทาง การเข้าถึงในแต่ละช่วงเมืองสำคัญประกอบไปด้วย

เส้นทางเมืองหลวงน้ำทา แขวงหลวงน้ำทา สปป.ลาว - ด่านบ่อเต็น สปป.ลาว เป็นเส้นทาง 2 ช่องจราจร ถนนลาดยาง สภาพเส้นทางส่วนใหญ่เป็นทางขรุขระ จากการซ่อมแซมผิวถนน ในระหว่างเส้นทางเป็นส่วนใหญ่ และเกิดจากกรณรถบรรทุกขนาดใหญ่ที่สัญจรไปมาในระหว่างการก่อสร้างรถไฟความเร็วสูง คุณหมิง - เวียงจันทน์ โดยเฉพาะเส้นทางที่อยู่ใกล้กับด่านชายแดนบ่อเต็น สปป.ลาว มีการก่อสร้างอาคารต่าง ๆ จากนายทุนประเทศจีน ซึ่งสภาพแวดล้อมส่วนใหญ่เป็นเชิงเขา และภูเขาสูง โดยมีระยะทางประมาณ 56 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 2 ชั่วโมง

เส้นทางด่านบ่อเต็น สปป.ลาว – ด่านบ่อหาน ประเทศจีน ถนนลาดยาง สภาพเส้นทางดีตลอดเส้นทาง โดยมีระยะทางประมาณ 770 เมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 5 นาที ซึ่งสภาพแวดล้อมส่วนใหญ่เป็นเชิงเขา และภูเขาสูง ทั้งนี้มีรถไฟ 13 ที่นั่ง ให้บริการขนส่งระหว่างด่านชายแดนสำหรับนักท่องเที่ยวที่ไม่ได้นำพาหนะส่วนตัวมา และบริการตลอดทั้งวัน หรือจนกว่าด่านชายแดนจะปิดทำการ โดยอัตราค่าบริการรถไฟประมาณ 5 หยวน (CNY) ต่อ 1 ท่าน (ประมาณ 25 บาท) ซึ่งด่านบ่อเต็น สปป.ลาว และด่านบ่อหาน ประเทศจีน เปิดทำการในเวลา 6.00 – 21.00 น.

เส้นทางด่านบ่อหาน ประเทศจีน – เมืองมิ่งล่า จังหวัดสิบสองปันนา ประเทศจีน ถนนลาดยาง สภาพเส้นทางดีตลอดเส้นทาง มีระยะทางประมาณ 50 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 30 นาที ซึ่งสภาพแวดล้อมส่วนใหญ่เป็นเชิงเขา และภูเขาสูง โดยเส้นทางเป็นทางด่วนพิเศษ และเป็นทางยกระดับ ผ่านอุโมงค์หลายแห่ง จึงทำให้เส้นทางเดินทางสะดวก ปลอดภัย และรวดเร็วมากขึ้น

เส้นทางเมืองมิ่งล่า จังหวัดสิบสองปันนา ประเทศจีน – เมืองเชียงรุ่ง จังหวัดสิบสองปันนา ประเทศจีน ถนนลาดยาง สภาพเส้นทางดีตลอดเส้นทาง มีระยะทางประมาณ 130 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 2 ชั่วโมง ซึ่งสภาพแวดล้อมส่วนใหญ่เป็นเชิงเขา และภูเขาสูง โดยเส้นทางเป็นทางด่วนพิเศษ และเป็นทางยกระดับ ผ่านอุโมงค์หลายแห่ง จึงทำให้เส้นทางเดินทางสะดวก ปลอดภัย และรวดเร็วมากขึ้น

ภาพรวมการเดินทางเข้าถึงระหว่างด่านชายแดนเชียงของจนถึงด่านชายแดนบ่อเต็นพบว่า ส่วนใหญ่ในระหว่างเส้นทางมีร้านค้า ร้านอาหาร ที่พักแรม ปั๊มน้ำมันให้บริการอยู่หลายแห่ง บางแห่งมีห้องน้ำ 1 ห้อง และบางแห่งไม่มีห้องน้ำบริการ ซึ่งสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ส่วนใหญ่มีให้บริการตามชุมชน หรือชนเมือง แต่ทั้งนี้ก็มีร้านอาหารระหว่างเส้นทางที่บริษัทนำเที่ยว และรถโดยสารประจำทางนิยมแวะพัก ซึ่งตั้งอยู่ในหมู่บ้านน้ำเงิน เขตแขวงหลวงน้ำทา หรืออยู่ระหว่างบ้านน้ำแพ กับบ้านน้ำฟ้า โดยส่วนใหญ่เป็นกิจการขนาดเล็ก เน้นการบริการให้กับคนในชุมชน

ในส่วนของเส้นทางระหว่างด่านชายแดนบ่อหาน ประเทศจีนไปยังเมืองเชียงรุ่ง มีจะมีบริการร้านค้า ร้านอาหาร ที่พักแรม และปั๊มน้ำมันในระหว่างเส้นทางค่อนข้างน้อย แต่จะมีให้บริการตามเมืองใหญ่ และบางแห่งเริ่มมีการก่อสร้างจุดพักรถที่มีบริการห้องน้ำ/ปั๊มน้ำมัน และร้านอาหาร ทั้งนี้ป้ายสื่อบอกทางในระหว่างเส้นทางในภาพรวม ส่วนใหญ่มีภาษาประจำท้องถิ่น และภาษาอังกฤษตลอดเส้นทาง ตลอดจนพบไฟส่องสว่างเฉพาะตามชุมชน และชนเมือง

ทั้งนี้ระหว่างด่านชายแดนห้วยทรายจนถึงเมืองเชียงรุ่ง จังหวัดสิบสองปันนา ประเทศจีน มีรถโดยสารสาธารณะสัญชาติจีน ซึ่งอยู่ในความดูแลของหน่วยงานในประเทศจีน เปิดให้บริการวันละ 1 เที่ยว อัตราค่าบริการประมาณ 200 หยวน (CNY) ต่อ 1 ท่าน ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถซื้อตั๋วเดินทางได้ที่สถานีขนส่งห้วยทราย หลวงน้ำทา และสถานีขนส่งที่เชียงรุ่ง และยังสามารถซื้อตั๋วออนไลน์บนเว็บไซต์ได้ โดยรถโดยสารสาธารณะจะออกเดินทางประมาณ 7.30 น.ของทุกวัน รถโดยสารสาธารณะประจำทางจะมี 2 รูปแบบ คือ 1) รถบัสขนาด 45 ที่นั่ง 2 ชั้น และ 2) รถบัสขนาด 20 ที่นั่ง (รถนอน) และการเดินทางจากสถานีขนส่งห้วยทราย หรือสถานีขนส่งที่เชียงรุ่งจะใช้ระยะเวลาประมาณ 8 ชั่วโมง ตลอดจนนักท่องเที่ยวสามารถเดินทางจากคุนหมิง หรือเดินทางต่อไปยังคุนหมิงได้เช่นเดียวกัน โดยระยะเวลาการเดินทางระหว่างเมืองเชียงรุ่งไปยังเมืองคุนหมิงจะใช้เวลาประมาณ 8 ชั่วโมง

นอกจากนี้การเดินทางทางน้ำระหว่าง ท่าเรือเชียงแสน (ด่านตรวจคนเข้าเมืองเชียงแสน) – ท่าเรือเชียงราย (ด่านตรวจคนเข้าเมืองจันทบุรี) เป็นอีกหนึ่งทางเลือกที่น่าสนใจ ซึ่งท่าเรือในระหว่างเส้นทางน้ำจะมีท่าเรือทั้งหมด 3 ท่า คือ 1) ท่าเรือกว๋นเหล่ 2) ท่าเรือกาลันป่า และ 3) ท่าเรือเชียงราย ซึ่งท่าเรือที่นักท่องเที่ยวต่างชาติทั่วไปสามารถเข้าออกชายแดนได้จะต้องใช้ท่าเรือกว๋นเหล่ และท่าเรือเชียงราย ซึ่งเป็นด่านตรวจคนเข้าเมืองสากล โดยท่าเรือกาลันป่าจะให้บริการได้เฉพาะคนจีนเท่านั้น (ด่านผ่อนปรน) โดยการเดินทางระหว่างท่าเรือเชียงแสน – ท่าเรือเชียงรายจะใช้ระยะเวลาประมาณ 8 ชั่วโมง และระหว่างท่าเรือเชียงแสน – ท่าเรือกว๋นเหล่ใช้เวลาประมาณ 6 ชั่วโมง ลักษณะเรือที่ให้บริการเป็นเรือยนต์ 60-80 ที่นั่ง อย่างไรก็ตามนักท่องเที่ยวที่สนใจเดินทางท่องเที่ยวทางน้ำจะต้องใช้บริการบริษัทนำเที่ยว ค่าใช้จ่ายประมาณ 800 หยวน (CNY) ต่อ 1 ท่าน (ประมาณ 4,000 บาท โดยมีบริษัทแม่โขงเดลต้า ประเทศไทย เปิดให้บริการท่องเที่ยวในเส้นทางน้ำแห่งนี้ รวมถึงบริษัททัวร์เอ็นต้า ประเทศจีน ที่เปิดให้บริการท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยวมาจากประเทศจีน (เชียงราย) ดังนั้นจึงมีบริษัททัวร์ที่ให้บริการเรือนำเที่ยวในเส้นทางน้ำเชียงแสน – เชียงรุ่งเพียง 2 บริษัทจากประเทศไทย และประเทศจีนเท่านั้น

ตารางที่ 3 จำนวนสิ่งอำนวยความสะดวกระหว่างเส้นทาง ด้านเชียงของ – แขวงบ่อแก้ว – แขวงหลวงน้ำทา – เมืองเม็งล้า – เมืองเชียงรุ่ง

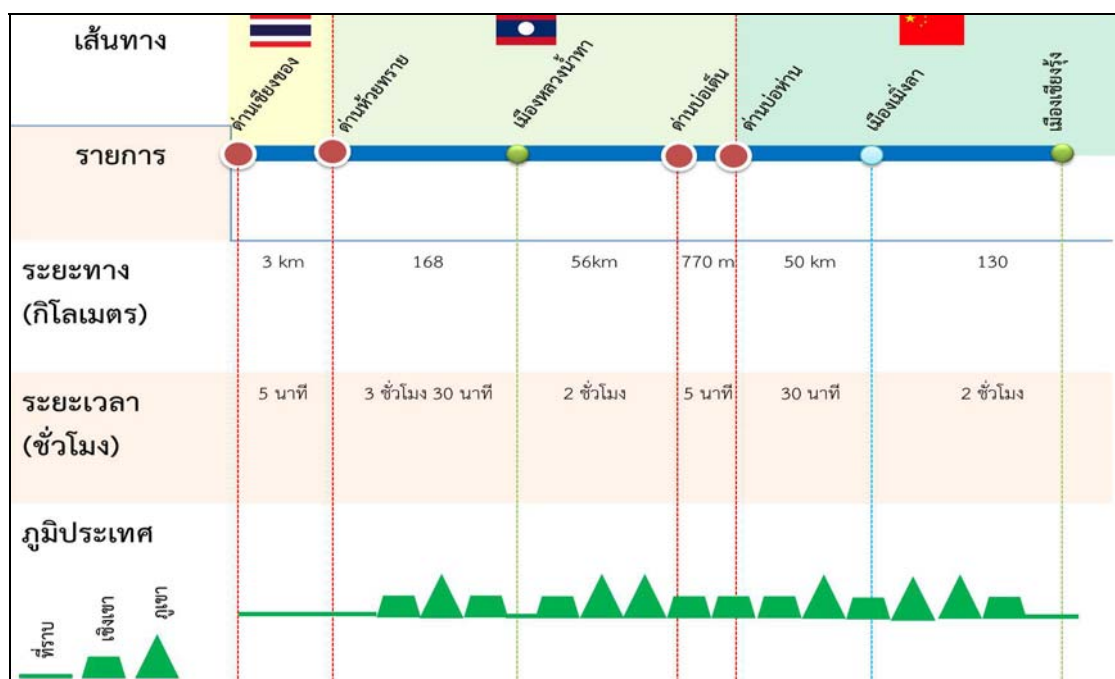
รายการ	จำนวน	หมายเหตุ
หลวงน้ำทา – ด้านบ่อเต็น		
ปั๊มน้ำมัน	6 แห่ง	ปั๊มน้ำมันส่วนใหญ่มีห้องน้ำบริการ
ร้านอาหาร	6 แห่ง	ส่วนใหญ่เป็นร้านอาหารขนาดเล็ก
ที่พักแรม	3 แห่ง	ที่พักแรมส่วนใหญ่เป็น Guest Houses หรือเป็นที่พักขนาดเล็ก
ด่านบ่อหาน – เมืองเชียงรุ่ง		
ปั๊มน้ำมัน	2 แห่ง	ปั๊มน้ำมันส่วนใหญ่เป็นปั๊มขนาดใหญ่ และมีห้องน้ำบริการ
ร้านอาหาร	3 แห่ง	ร้านอาหารส่วนใหญ่อยู่ในเมือง
ที่พักแรม	0 แห่ง	ที่พักแรมสามารถเข้าใช้บริการได้ในเมืองเม็งล้า ซึ่งเป็นเมืองอยู่ระหว่างเส้นทาง

สำรวจ ณ วันที่ 23 กรกฎาคม 2560

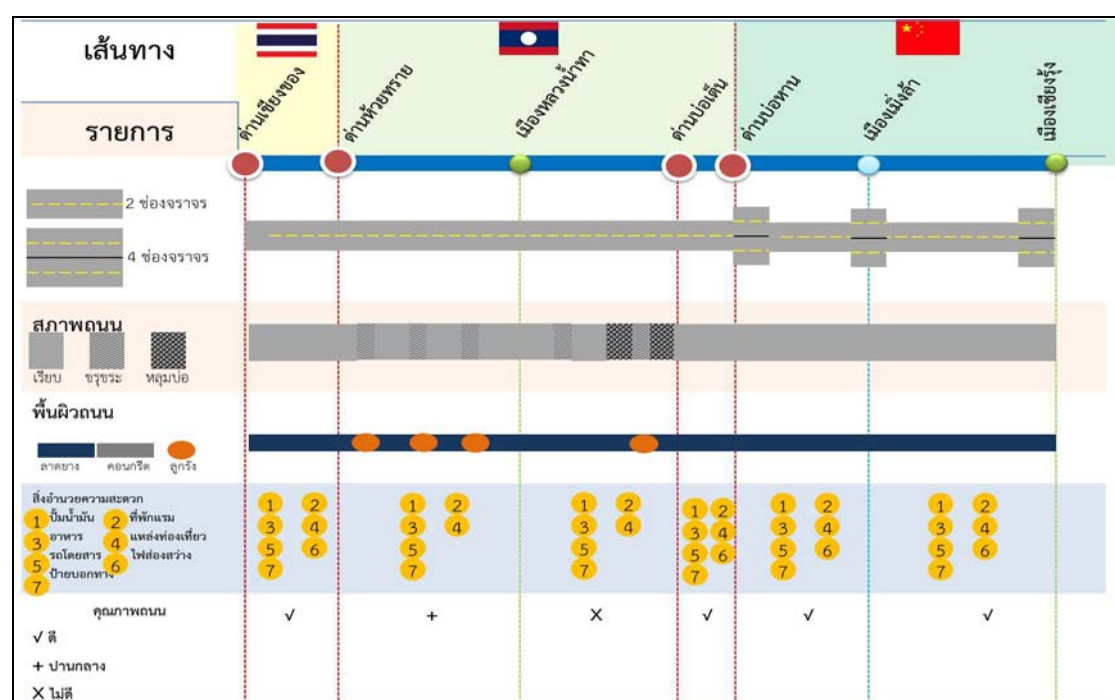
หมายเหตุ การสำรวจครั้งนี้เป็นการสำรวจสิ่งอำนวยความสะดวกที่ตั้งอยู่ติดกับถนนหลักในการเดินทางระหว่างเมือง



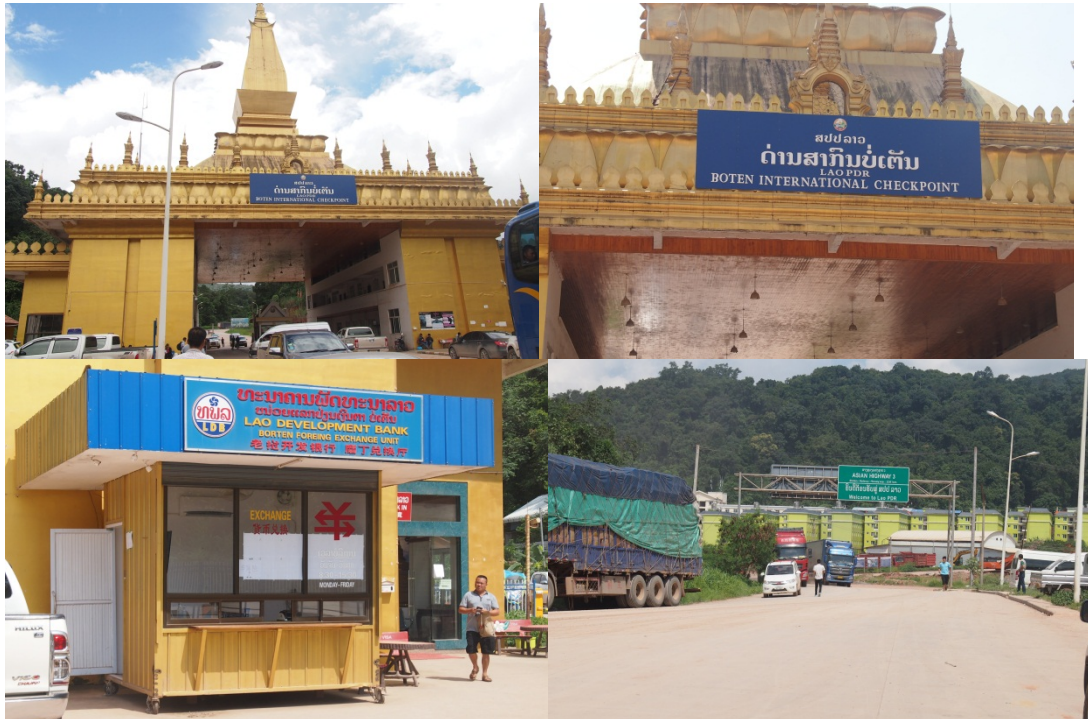
ภาพที่ 24 แผนที่เส้นทางด่านเจียงขง - แขวงบ่อแก้ว - แขวงหลวงน้ำทา - เมืองเมิ่งล่า - เมืองเจียงรุ่ง



ภาพที่ 25 ระยะทางและสภาพแวดล้อมระหว่างเส้นทางด้านเชียงของ - แขวงบ่อแก้ว - แขวงหลวงน้ำทา - เมืองเม็งล้า - เมืองเชียงรุ่ง



ภาพที่ 26 สภาพเส้นทาง และสิ่งอำนวยความสะดวกระหว่างเส้นทางด้านเชียงของ - แขวงบ่อแก้ว - แขวงหลวงน้ำทา - เมืองเม็งล้า - เมืองเชียงรุ่ง



ภาพที่ 27 การเข้าถึง ด่านบ่อเต็น สปป.ลาว



ภาพที่ 28 การเข้าถึง ด่านบ่อหาน ประเทศจีน



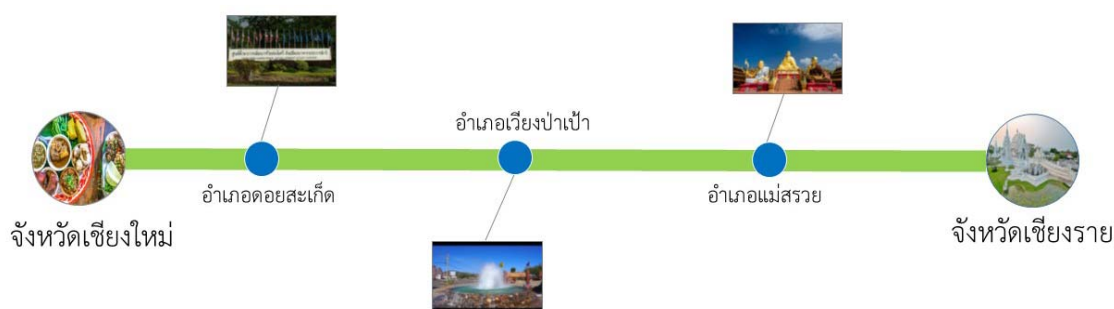
ภาพที่ 29 การเข้าถึง เมืองเมิ่งล่า จังหวัดสิบสองปันนา ประเทศจีน



ภาพที่ 30 การเข้าถึง เมืองเชียงรุ่ง จังหวัดสิบสองปันนา ประเทศจีน

4.1.4) เมือง/ชุมชน แหล่งท่องเที่ยว และสิ่งอำนวยความสะดวกที่เชื่อมโยงในระหว่างเส้นทาง

4.1.4.1) เมือง/ชุมชน แหล่งท่องเที่ยว และสิ่งอำนวยความสะดวกที่เชื่อมโยงในระหว่างจังหวัดเชียงใหม่ – จังหวัดเชียงราย



ภาพที่ 31 เมือง/ชุมชน แหล่งท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงในระหว่างจังหวัดเชียงใหม่ – จังหวัดเชียงราย

1) จังหวัดเชียงใหม่

จังหวัดเชียงใหม่ เป็นจังหวัดที่มีพื้นที่มากเป็นอันดับหนึ่งของภาคเหนือ และอันดับสองของประเทศ (20,107.054 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 12,566,910 ไร่) นอกจากขนาดใหญ่เป็นอันดับสองของประเทศแล้ว หากพิจารณาในแง่ของความเจริญ จังหวัดเชียงใหม่มักจะถูกจัดอันดับให้เป็นจังหวัดที่มีความเจริญมากเป็นอันดับสองของประเทศเช่นกัน คือ มีความเจริญรองจากกรุงเทพมหานคร มีฐานะเป็นศูนย์กลางด้านการปกครองมาตั้งแต่สมัยโบราณเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน และมีฐานะเป็นเมืองเศรษฐกิจ เป็นศูนย์กลางด้านการค้า การลงทุน การเกษตร และการท่องเที่ยว มีนักธุรกิจมาลงทุนมากมายทั้งนักธุรกิจท้องถิ่นและนักธุรกิจจากกรุงเทพมหานคร

หากพิจารณาในด้านของที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ จังหวัดเชียงใหม่ตั้งอยู่ในจุดที่อยู่ค่อนข้างจะเป็นศูนย์กลางของภาคเหนือ และมีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดต่างๆ หลายจังหวัด ได้แก่ ทิศใต้มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดตาก ทิศตะวันออกติดกับจังหวัดเชียงราย จังหวัดลำปาง และจังหวัดลำพูน ทิศตะวันตกติดกับจังหวัดแม่ฮ่องสอน นอกจากนี้ทางด้านทิศเหนือยังมีอาณาเขตติดต่อกับติตรัฐฐานสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ดังนั้น จังหวัดเชียงใหม่จึงมีความเป็นศูนย์กลางทางด้านการคมนาคมในภาคเหนือ ซึ่งสามารถเดินทางติดต่อกับจังหวัดต่างๆ ได้สะดวกโดยทางรถยนต์ และเป็นจุดสิ้นสุดของเส้นทางรถไฟสายเหนือ ทำให้สามารถเดินทางโดยทางรถไฟไปยังจังหวัดต่างๆ อาทิ ลำพูน ลำปาง ไปถึงกรุงเทพมหานคร นอกจากนี้ ในแง่ของการเดินทางโดยทางเครื่องบิน จังหวัดเชียงใหม่มีท่าอากาศยานนานาชาติที่สามารถเดินทางเชื่อมโยงไปยังท่าอากาศยานต่างๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศจำนวนหลายเส้นทาง และมีการเปิดเส้นทางใหม่ๆ เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ทำให้จังหวัดเชียงใหม่มีความเป็นศูนย์กลางทางด้านการบินในภูมิภาคทางภาคเหนือของประเทศไทย

ด้านการท่องเที่ยว จังหวัดเชียงใหม่เป็นจังหวัดที่มีศักยภาพสูงด้านการท่องเที่ยวทั้งในระดับประเทศและระดับนานาชาติ เนื่องจากมีภูมิทัศน์ที่งดงาม ศิลปกรรม วรรณคดี วิถีชีวิต

วัฒนธรรม และประเพณีมีเอกลักษณ์เฉพาะของชาวล้านนา มีรูปแบบการท่องเที่ยวที่หลากหลาย มีร้านอาหาร โรงแรม รีสอร์ท และโฮมสเตย์ที่มีชื่อเสียงจำนวนมาก จึงเป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ จากข้อมูลสถิติของกรมการท่องเที่ยว มีจำนวนผู้มาเยี่ยมเยือนจังหวัดเชียงใหม่ในปี 2559 ทั้งสิ้น 9,623,958 คน สร้างรายได้ให้แก่จังหวัดเชียงใหม่เป็นเงิน 90,137 ล้านบาท (กรมการท่องเที่ยว, 2560) จนทำให้เชียงใหม่กลายเป็นเมืองท่องเที่ยวสำคัญระดับโลก โดยมีหลักฐานที่แสดงถึงความเป็นเมืองท่องเที่ยวระดับโลกคือ นิตยสาร Travel and Leisure ซึ่งเป็นนิตยสารที่มีการจัดอันดับเมืองท่องเที่ยวที่เป็นที่ที่สุดของโลก จัดอันดับโรงแรมที่เป็นที่ที่สุดของโลก รวมถึงจัดอันดับอื่นๆ อีกหลายประเภท โดยผลการจัดอันดับ World best cities ในปี 2017 ผลปรากฏว่าจังหวัดเชียงใหม่จัดอยู่ในอันดับ 3 ของโลก (Travel and Leisure, 2017) นั้นแสดงถึงชื่อเสียงของจังหวัดในมุมมองของนักท่องเที่ยวทั่วโลก

สิ่งอำนวยความสะดวกของจังหวัดเชียงใหม่สำหรับรองรับนักท่องเที่ยว นั้น ด้วยความเป็นเมืองที่มีความเจริญ เป็นศูนย์กลางทั้งด้านการปกครอง การคมนาคม การค้าการลงทุน และเพียบพร้อมไปด้วยทรัพยากรการท่องเที่ยว จึงกล่าวได้ว่าจังหวัดเชียงใหม่มีความพร้อมในทุกด้านสำหรับการรองรับนักท่องเที่ยว ซึ่งสามารถจำแนกเป็นแต่ละด้านได้ดังนี้

จังหวัดเชียงใหม่สามารถเข้าถึงได้ทั้งทางถนน ทางรถไฟ และทางอากาศ และยังมีแม่น้ำปิงไหลผ่านซึ่งสามารถดำเนินการท่องเที่ยวทางเรือได้ด้วย ในด้านการเดินทางทางอากาศนั้น จังหวัดเชียงใหม่มีท่าอากาศยานนานาชาติเชียงใหม่ที่ให้บริการผู้โดยสารไม่น้อยกว่า 8 ล้านคนต่อปี และได้รับการจัดอันดับให้เป็นท่าอากาศยานที่ให้บริการดีเด่น (Airport Service Quality Awards 2016) เป็นอันดับ 3 ของโลกประจำปี 2559 ในประเภทกลุ่มท่าอากาศยานที่มีผู้โดยสารมาใช้บริการ 5-15 ล้านคนต่อปี จากทั้งหมด 82 ท่าอากาศยานที่เข้าร่วม ซึ่งจัดโดยสมาคมท่าอากาศยานระหว่างประเทศ (Airports Council International: ACI) (Prachsart.net ประชาชาติธุรกิจออนไลน์, 8 มี.ค. 60) สนามบินเชียงใหม่ยังเป็นที่ฐานการบินของสายการบิน 5 สายการบิน ได้แก่ บางกอกแอร์เวย์ (Bangkok Airways) กานต์แอร์ (Kan Air) นกแอร์ (Nok Air) ไทยแอร์เอเชีย (Thai AirAsia) และการบินไทย (Thai Airways) โดยมีสายการบินที่ให้บริการในเส้นทางบินภายในประเทศและระหว่างประเทศ ดังนี้

สายการบินที่ให้บริการเที่ยวบินภายในประเทศ

สายการบิน	จุดหมายปลายทาง
บางกอกแอร์เวย์	กรุงเทพฯ-สุพรรณภูมิ, เกาะสมุย, ภูเก็ต, แม่ฮ่องสอน
นกแอร์	กรุงเทพฯ-ดอนเมือง, อุตรดิตถ์
ไทยแอร์เอเชีย	กรุงเทพฯ-ดอนเมือง, ขอนแก่น, หาดใหญ่, กระบี่, ภูเก็ต, สุราษฎร์ธานี, อุตะเถา, อุตรดิตถ์
การบินไทย	กรุงเทพฯ-สุพรรณภูมิ
การบินไทยสมายล์	กรุงเทพฯ-สุพรรณภูมิ, ภูเก็ต
ไทยไลอ้อนแอร์	กรุงเทพฯ-ดอนเมือง, อุตะเถา
ไทยเวียดเจ็ทแอร์	กรุงเทพฯ-สุพรรณภูมิ
ราชสิมา แอร์เวย์	นครราชสีมา

ที่มา: ท่าอากาศยานนานาชาติเชียงใหม่ (2561)

สายการบินที่ให้บริการเที่ยวบินระหว่างประเทศ

สายการบิน	จุดหมายปลายทาง
แอร์เอเชีย	กัวลาลัมเปอร์
แอร์ไชนา	ปักกิ่ง-แคพิทอล, อุฮั่น
บางกอกแอร์เวย์	มณฑลเฉิงตู, ย่างกุ้ง
ปักกิ่งแคพิทอลแอร์ไลน์	ไห่โข่ว
ไชนาอีสเทิร์นแอร์ไลน์	คุนหมิง, เซี่ยงไฮ้-ผู่ตง, เทียนจิน
ไชนาเซาเทิร์นแอร์ไลน์	กว่างโจว, หนานหนิง
ดราคอนแอร์	ฮ่องกง
ฮ่องกงเอ็กซ์เพรส	ฮ่องกง
จูนเหยาแอร์ไลน์	เซี่ยงไฮ้-ผู่ตง
ลู่ตี้ แอร์ไลน์	เซี่ยงรุ่ง
โคเรียนแอร์	โซล-อินช็อน, ปูซาน
การบินลาว	หลวงพระบาง
ฉานตงแอร์ไลน์	ฉงชิ่ง, จี้หนาน
เสฉวนแอร์ไลน์	เฉิงตู
ซิลค์แอร์	สิงคโปร์
สปริงแอร์ไลน์	เซี่ยงไฮ้-ผู่ตง
ไทยแอร์เอเชีย	หางโจว, ฮ่องกง, มาเก๊า, ฉางซา เข้าเหมาล่า: เฉิงตู, ฉงชิ่ง
ไทเกอร์แอร์	สิงคโปร์
เวียดนามเจต	โฮจิมินห์ซิตี้
กาตาร์แอร์เวย์	ฮาหมัด

ที่มา: ท่าอากาศยานนานาชาติเชียงใหม่ (2561)

สำหรับการคมนาคมทางรถไฟนั้น จังหวัดเชียงใหม่มีขบวนรถด่วน และรถเร็ว ออกจากสถานีรถไฟกรุงเทพ (หัวลำโพง) ทุกวัน และรัฐบาลได้มีนโยบายที่จะสร้างระบบรถไฟความเร็วสูง และรถไฟทางคู่ เชื่อมระหว่างกรุงเทพ – เชียงใหม่ ในอนาคต ซึ่งจะสามารถเพิ่มศักยภาพด้านการเข้าถึงจังหวัดเชียงใหม่ได้เป็นอย่างดี

การเดินทางโดยทางถนนนั้น จังหวัดเชียงใหม่มีถนนเส้นทางหลักคือทางหลวงหมายเลข 11 มาจากลำปาง ลำพูน ซึ่งแยกมาจากทางหลวงหมายเลข 1 (ถนนพหลโยธิน) ที่เดินทางมาจากกรุงเทพมหานคร นอกจากนี้ยังมีเส้นทางที่เชื่อมโยงไปสู่ถนนหมายเลข R3A ที่เดินทางไปสู่ประเทศจีนตอนใต้ ในส่วนของเส้นทางเชื่อมโยงระหว่างจังหวัดเชียงใหม่กับจังหวัดเชียงรายนั้น เส้นทางหลักที่ใช้คือใช้ถนนหมายเลข 118 เป็นเส้นทาง เชียงใหม่-ดอยสะเก็ด-แม่ชะจาน-เวียงป่าเป้า-แม่สรวย-

เชียงราย เส้นทางนี้การเดินทางค่อนข้างสะดวก เนื่องจากเป็นถนนลาดยางสี่เลนในบางช่วง และสองเลนสวนกันบางช่วง แต่ก็ยังมีบางจุดที่กำลังมีการขยายถนนจาก 2 ช่องจราจร เป็น 4 ช่องจราจร การเดินทางจึงสะดวกมาก ถนนแต่ละเส้นทางดังกล่าว มีโครงการขยายเส้นทางในบางช่วง โดยเฉพาะบริเวณรอบๆ เมืองเชียงใหม่ มีการขยายถนนและการทำทางลอดในบางจุดที่จะทำให้การเดินทางสะดวกมากขึ้นเรื่อยๆ ในแง่ของรถโดยสารสาธารณะ มีเที่ยวรถที่สามารถเดินทางไปยังกรุงเทพมหานครหลายบริษัทตลอดทั้งวัน และมีเที่ยวรถที่เชื่อมโยงไปยังจังหวัดต่างๆ ในภาคเหนืออย่างหลากหลายและสะดวกสบาย แต่อาจจะมีแออัดในช่วงเทศกาลตามปกติ

ด้านการคมนาคมในเมือง จังหวัดเชียงใหม่มียานพาหนะที่แพร่หลาย คือ รถสองแถวแดง ที่กล่าวได้ว่าเป็นอัตลักษณ์ของเมืองเชียงใหม่ แต่ในขณะเดียวกันในอีกด้านหนึ่งก็สามารถมองว่าเป็นข้อจำกัดของการเดินทางได้ เนื่องจากระบบขนส่งมวลชนหรือขนส่งสาธารณะในเมืองนับว่ายังไม่เป็นระบบมากนัก กล่าวคือไม่มีรถประจำทาง ส่วนรถสองแถวแดงนั้นเป็นรถในลักษณะที่ไม่ประจำทางและต้องเหมาในบางครั้ง แต่ปัจจุบันก็มีทางเลือกอื่นๆ ได้แก่ แท็กซี่ หรือแม้แต่ Grab หรือ Uber แต่ทางเลือกอื่นๆ นับว่ายังไม่ค่อยเมื่อเทียบกับรถสองแถวแดง

รถเช่าเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่มีผู้ประกอบการให้เช่ารถจำนวนมาก ทั้งรถยนต์และรถจักรยานยนต์ ตลอดจนรถจักรยาน ซึ่งปัจจุบันมีทางเลือกใหม่คือรถจักรยาน mobike หรือจักรยานที่ใช้ร่วมกับ Mobile Application สามารถใช้งานผ่านโทรศัพท์มือถือก็เป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่มีความนิยมมากขึ้นในปัจจุบัน จังหวัดเชียงใหม่เองก็มีการจัดทำเส้นทางจักรยานทั้งในเมืองและนอกเมือง ทั้งเป็นเส้นทางเพื่อการสัญจร และเส้นทางเพื่อการออกกำลังกาย



ภาพที่ 32 จักรยาน mobike ที่เข้ามาให้บริการในจังหวัดเชียงใหม่

ด้านที่พัก

ด้วยจังหวัดเชียงใหม่เป็นเมืองท่องเที่ยวขนาดใหญ่ จึงมีที่พักจำนวนมากและหลากหลาย เป็นเรื่องยากที่จะระบุจำนวนที่พักที่แน่นอน เนื่องจากมีที่พักทั้งที่ขึ้นทะเบียนถูกต้อง และที่พักไม่ได้ขึ้นทะเบียน นอกจากนี้ยังมีที่พักที่สร้างขึ้นใหม่และที่เลิกกิจการอยู่ตลอดเวลา จากข้อมูลของกรมการท่องเที่ยว ในปี 2559 จังหวัดเชียงใหม่มีจำนวนห้องพักประมาณ 34,510 ห้อง (กรมการท่องเที่ยว,

2559) สำหรับในปัจจุบัน จากที่ประชุมคณะกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่ เมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2561 นายกสมาคมโรงแรมไทย (ภาคเหนือตอนบน) ระบุว่าจำนวนโรงแรมในจังหวัดเชียงใหม่เฉพาะที่จดทะเบียนถูกต้องประมาณ 600 แห่ง แต่ประเมินว่าหากรวมทั้งที่จดทะเบียนและไม่แจ้งจดทะเบียนรวมกันจะมีทั้งหมดประมาณ 2,200 แห่ง คิดเป็นจำนวนห้องพักที่จดทะเบียนประมาณ 33,000 ห้อง แต่หากรวมจำนวนห้องพักทั้งที่จดทะเบียนและไม่แจ้งจดทะเบียนรวมกันน่าจะมียอดมากกว่า 60,000 ห้อง (นายกสมาคมโรงแรมไทย (ภาคเหนือตอนบน), 2561))

ที่พักในจังหวัดเชียงใหม่มีความหลากหลายมาก ทั้งโรงแรม รีสอร์ท เกสเฮาส์ โฮมสเตย์ และโฮสเทลซึ่งมีเกิดขึ้นใหม่จำนวนมาก ที่ทั้งโรงแรมระดับ 5 ดาว อาทิ โรงแรมเลอ เมอริเดียน โรงแรมอนันตรา โรงแรมแชงกรีลา โรงแรมดาราเทวี โรงแรมโพธิ์ชัยชั้น เป็นต้น โรงแรมระดับ 3-4 ดาวเป็นจำนวนมาก เช่นเดียวกันกับโรงแรมราคาประหยัด ทั้งโรงแรมในลักษณะบูติก เซอร์วิสอพาร์ทเมนต์ และโฮสเทลที่เป็นที่นิยมในปัจจุบัน โรงแรมที่เปิดขึ้นใหม่ๆ มักจะมีความพยายามออกแบบก่อสร้างและตกแต่งที่มีความแตกต่างเป็นอัตลักษณ์ของตัวเอง นอกจากนี้ยังมีการจัดการในรูปแบบใหม่ๆ เช่น โครงการ The New Concept ที่เป็นที่พักที่มีแอมบาสเดอร์ หรือคนที่ทำหน้าที่เป็นผู้ดูแลและไกด์นำเที่ยวส่วนตัว พร้อมทำหน้าที่เป็นคนขับรถที่มีบัตรมัคคุเทศก์ สามารถพาผู้เข้าพักไปได้ทุกที่ที่ต้องการพร้อมทำหน้าที่เป็นมัคคุเทศก์ไปด้วย

มีโรงแรมหลายแห่งในจังหวัดเชียงใหม่ที่มีชื่อเสียงโดดเด่นในระดับโลก ดังในปี 2017 ที่ผ่านมา โรงแรม 137 Pillars House ได้รับการจัดอันดับอยู่ในอันดับที่ 13 จากการจัดอันดับ Top 100 Hotels in the World โดยนิตยสาร Travel and Leisure 2017 (Travel and Leisure, 2018) นอกจากโรงแรมดังกล่าวแล้ว ยังมีโรงแรมอื่นๆ ที่เคยติดอันดับต้นๆ ในปีที่ผ่านมา อาทิ โรงแรมดาราเทวี และโรงแรมโพธิ์ชัยชั้น เป็นต้น แสดงถึงศักยภาพด้านที่พักแรมทั้งในแง่ของปริมาณและคุณภาพได้เป็นอย่างดี

จังหวัดเชียงใหม่เป็นเมืองที่มีความเจริญ เป็นศูนย์กลางของอาณาจักรล้านนามาตั้งแต่โบราณ เป็นแหล่งของกลุ่มชาติพันธุ์และชนชาติต่างๆ ที่หลากหลาย หลอมรวมหลายวัฒนธรรมเข้าด้วยกัน ซึ่งสามารถเห็นเป็นรูปธรรมได้โดยผ่านทางวัฒนธรรมการกิน เชียงใหม่จึงมีอาหารที่หลากหลายที่สืบทอดจากอดีต มาจนปัจจุบัน และในช่วงระยะหลังไม่กี่ปีที่ผ่านมาได้มีการย้ายถิ่นฐานของคนต่างถิ่นจากภูมิภาคอื่นของประเทศไทย และชาวต่างประเทศหลายชาติหลายภาษาเข้ามาในเมืองเชียงใหม่ รวมถึงนักท่องเที่ยวหลายชาติหลายภาษา เหล่านี้ทำให้เชียงใหม่มีการหลอมรวมทางวัฒนธรรมการกินที่หลากหลาย ทำให้เชียงใหม่เป็นเมืองที่เป็นสวรรค์ของนักชิมที่อยากลิ้มลองรสชาติที่แตกต่าง หลากหลาย ในขณะเดียวกันก็เป็นมิตรกับนักท่องเที่ยวทุกชาติทุกวัฒนธรรมที่ยังคงต้องการรสชาติอาหารที่คุ้นเคย

เชียงใหม่เป็นแหล่งรวมของอาหารหลายประเภท ตั้งแต่อาหารเมือง อาหารชาติพันธุ์ต่างๆ อาหารนานาชาติ ไม่ว่าจะเป็นอาหารจีน ญี่ปุ่น ฝรั่งเศส อิตาลี เยอรมัน ฯลฯ จนกระทั่งอาหารฟิวชั่น มีร้านอาหารให้เลือกตั้งแต่อาหารหรูระดับภัตตาคาร อาหารในโรงแรม ร้านอาหารระดับกลาง จนกระทั่งอาหารข้างถนน (Street food) และหากเป็นคนรักสุขภาพก็มีอาหารคลีนให้เลือกทาน ผู้ทานมังสวิรัตก็มีให้เลือกทาน หรือจะเป็นชาวมุสลิมก็มีอาหารฮาลาลให้เลือกทานได้

ไม่ยากเย็น และแม้แต่คนที่อยากลองทานอาหารแนวดิบๆ หรือเฉพาะทางอื่นๆ ก็มีให้เลือกอย่างหลากหลาย

นอกจากนี้ ด้วยความที่เป็นเมืองใหญ่ และศูนย์กลางของผู้คนและนักท่องเที่ยว ร้านอาหารหลายร้านมีการสร้างอัตลักษณ์ของตัวเอง ตั้งแต่การตกแต่งที่หลากหลาย เช่น ร้านกาแฟบนต้นไม้ ร้านกาแฟแช่เท้าในลำธาร ไปจนถึงร้านอาหารที่ดึงดูดให้ผู้คนเข้าไปลองสัมผัสด้วยอัตลักษณ์ที่ถูกบอกเล่ากันปากต่อปาก อย่างร้านก๋วยเตี๋ยวที่คนคิดเงินเร็วและมีความจำเป็นเลิศ (ร้านอ่องทิพย์รส) หรือร้านก๋วยเตี๋ยวจานยักษ์ (ซุ่มเฮียฮง) ที่ทำให้ลอง คือ นอกจากตัวอาหารแล้ว อัตลักษณ์บางอย่างก็ทำให้นักท่องเที่ยวได้ลองพิสูจน์

อาหารยังสัมพันธ์กับการเรียนรู้ ตามแคมเปญของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยที่ว่า “ท่องเที่ยววิถีไทย เก๋ไก๋สไตล์ลิ้งชิ่ง” หรือ “Discovery Thainess” คอร์สสอนทำอาหารเป็นการเรียนรู้ที่เป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ โดยเริ่มจากนักท่องเที่ยวชาวตะวันตก แต่ปัจจุบันนักท่องเที่ยวจากเอเชียก็นิยมเช่นกัน จึงมีโรงเรียนสอนทำอาหารสำหรับนักท่องเที่ยวเกิดขึ้นมากมาย ในจังหวัดเชียงใหม่ และเป็นที่นิยมอย่างมาก ซึ่งนอกจากจะเป็นการเผยแพร่วัฒนธรรมการทำอาหารแล้ว ยังเป็นการให้การเรียนรู้เกี่ยวกับวัตถุดิบ วัฒนธรรมการกิน ตลอดจนวิถีชีวิตของคน หรือแม้แต่ศิลปะในการตกแต่งอาหาร

และสิ่งหนึ่งที่เชียงใหม่มีไม่แพ้เมืองอื่น คือ ความเป็นสวรรค์ของนักจิบกาแฟ การนั่งชิลล์จิบกาแฟตามสไตล์ Slow life ใช้ชีวิตอย่างไม่เร่งรีบ เชียงใหม่มีร้านกาแฟเปิดขึ้นมากมาย หลากหลายรูปแบบ ทั้งในแง่รสชาติของกาแฟ การตกแต่งร้าน ท่าเลที่ตั้งของร้าน หรือเรื่องราว (Story) ของร้านที่ดึงดูดนักจิบกาแฟไม่แพ้กัน และท้ายที่สุดเมื่อนักท่องเที่ยวได้มาเที่ยว มาชิม มาลิ้มลอง มาลองทำ มาเรียนรู้ แล้ว อาหารยังมีฐานะเป็นของฝากที่นักท่องเที่ยวนิยมซื้อติดไม้ติดมือไปเป็นของฝากแก่ญาติหรือคนรู้จัก



ภาพที่ 33 บรรยากาศสบายๆ ในร้านกาแฟ

ความเป็นอัตลักษณ์ด้านอาหารของเชียงใหม่สามารถมองเห็นเป็นรูปธรรมได้ผ่านโปรแกรมท่องเที่ยวในลักษณะของการพาชิมอาหารโดยเฉพาะ ซึ่งปัจจุบันมีหลายบริษัทที่ทำทัวร์ในลักษณะนี้ โดยเริ่มต้นจากในกรุงเทพฯ ก่อน แล้วเริ่มขยายมายังต่างจังหวัด ซึ่งเชียงใหม่เองก็เป็นอีกจุดหมายปลายทางหนึ่งในด้านการชิมอาหารที่รองจากกรุงเทพฯ ก็ว่าได้ ปัจจุบันมีบริษัทที่ทำทัวร์

อาหารในเชียงใหม่ ทั้งในรูปแบบของการพาไปชิมอาหาร การพาไปชิมอาหารท้องถิ่น การพาไปเดินชมตลาด การสอนทำอาหาร ฯลฯ มากมายหลายบริษัท



ภาพที่ 34 ชนโตกศูนย์วัฒนธรรมเชียงใหม่

2) ดอยสะเก็ด

อำเภอดอยสะเก็ดอยู่ภายใต้การปกครองของจังหวัดเชียงใหม่ สภาพแวดล้อมของอำเภอดอยสะเก็ดส่วนใหญ่มีภูมิประเทศที่มีภูเขาสูง สลับกับพื้นที่ราบ ซึ่งเป็นอำเภอที่อยู่ระหว่างเส้นทางเชียงใหม่ – เชียงราย และเชียงใหม่ – พะเยา จึงเป็นเมืองที่มีผู้สัญจร หรือนักเดินทางใช้เส้นทางบริเวณนี้เป็นจำนวนมาก โดยในพื้นที่อำเภอเวียงป่าเป้ามีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจอยู่หลายแห่ง อาทิ โป่งน้ำร้อน ชาวกระเหรี่ยงบ้านปางแดง น้ำตกห้วยหม้อ น้ำตกป่าสัก น้ำตกห้วยผาหิน สวนรุกขชาติดงเย็น ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ เชื่อนแม่กวง สวนพฤกษศาสตร์ทวีชล อุทยานแห่งชาติแม่ตะไคร้ เป็นต้น

สิ่งอำนวยความสะดวกภายในอำเภอดอยสะเก็ด พบว่า มีที่พักแรมส่วนใหญ่เป็นที่พักแรมขนาดเล็กจนถึงขนาดกลาง และสามารถจองที่พักแรมผ่านเว็บไซต์ได้ มีบริการร้านอาหาร ปั้มน้ำมัน ธนาคาร/ATM แหล่งจ่ายใช้สอย ขนส่งสาธารณะ ซึ่งสิ่งอำนวยความสะดวกชุมชนเมืองดอยสะเก็ดสามารถรองรับได้ทั้งนักท่องเที่ยวกลุ่มใหญ่ และกลุ่มเล็ก

ด้านความปลอดภัย พบว่า ชุมชนเมืองดอยสะเก็ดมีสภาพแวดล้อมโดยทั่วไปมีความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว ทั้งด้านเส้นทางการเข้าถึง ระบบรักษาความปลอดภัยตามสถานที่สำคัญ อาทิ กล้องวงจรปิด การรักษาความปลอดภัยในสถานที่พักแรม สถานีตำรวจ เป็นต้น มีโรงพยาบาลประจำอำเภอไว้บริการแก่คนในพื้นที่ ตลอดจนร้านขายยาตามจุดสำคัญของเมือง

3) อำเภอเวียงป่าเป้า

อำเภอเวียงป่าเป้าอยู่ภายใต้การปกครองของจังหวัดเชียงราย สภาพแวดล้อมของอำเภอเวียงป่าเป้าส่วนใหญ่มีภูมิประเทศที่มีภูเขาสูง สลับกับพื้นที่ราบ ซึ่งเป็นอำเภอที่อยู่ระหว่างเส้นทางเชียงใหม่ – เชียงราย และเชียงใหม่ – พะเยา จึงเป็นเมืองที่มีผู้สัญจร หรือนักเดินทางใช้เส้นทางบริเวณนี้เป็นจำนวนมาก ผู้คนส่วนใหญ่จึงนิยมสินค้าต่างๆ มาจำหน่าย และบริการ เพื่อบริการนักท่องเที่ยว และนักท่องเที่ยวที่สัญจรผ่านไปมา โดยในพื้นที่อำเภอเวียงป่าเป้ามีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ

อยู่หลายแห่ง อาทิ อุทยานแห่งชาติขุนแจ เวียงกาหลง น้ำพุร้อนแม่ชะจาน บ่อน้ำร้อนโป่งทวี วัดพระเจ้าหลวง เป็นต้น

สิ่งอำนวยความสะดวกภายในอำเภอเวียงป่าเป้า พบว่า มีที่พักแรมส่วนใหญ่เป็นที่พักแรมขนาดเล็กจนถึงขนาดกลาง และสามารถจองที่พักแรมผ่านเว็บไซต์ได้ มีบริการร้านอาหาร ปั้มน้ำมัน ธนาคาร/ATM แหล่งจ่ายใช้สอย ขนส่งสาธารณะ สภาพแวดล้อมโดยทั่วไปของชุมชนเมืองเวียงป่าเป้ามีที่ราบเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งสิ่งอำนวยความสะดวกชุมชนเมืองเวียงป่าเป้าสามารถรองรับได้ทั้งนักท่องเที่ยวกลุ่มใหญ่ และกลุ่มเล็ก

ด้านความปลอดภัย พบว่า ชุมชนเมืองเวียงป่าเป้ามีสภาพแวดล้อมโดยทั่วไปมีความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว ทั้งด้านเส้นทางการเข้าถึง ระบบรักษาความปลอดภัยตามสถานที่สำคัญ อาทิ กล้องวงจรปิด การรักษาความปลอดภัยในสถานที่พักแรม สถานีตำรวจ เป็นต้น มีโรงพยาบาลประจำอำเภอไว้บริการแก่คนในพื้นที่ ตลอดจนร้านขายยาตามจุดสำคัญของเมือง

4) อำเภอแม่สรวย

อำเภอแม่สรวยอยู่ภายใต้การปกครองของจังหวัดเชียงราย สภาพแวดล้อมของอำเภอเวียงป่าเป้าส่วนใหญ่มีภูมิประเทศที่มีภูเขาสูง สลับกับพื้นที่ราบ ซึ่งเป็นอำเภอที่อยู่ระหว่างเส้นทางเชียงใหม่ – เชียงราย โดยในพื้นที่อำเภอแม่สรวยมีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจอยู่หลายแห่ง อาทิ ไร่ซีเอ็มซี อุ่นไร่เมล็ด วัดแสงแก้วโพธิญาณ บ้านวาวี (ชมไร่ชา) ถ้ำแม่สรวย ดอยช้าง โป่งน้ำร้อนปูเฟือง พระธาตุจอมแจ้ง วัดแสงแก้วโพธิญาณ วนอุทยานดอยกาศี เป็นต้น

สิ่งอำนวยความสะดวกภายในอำเภอแม่สรวย พบว่า มีที่พักแรมส่วนใหญ่เป็นที่พักแรมขนาดเล็กจนถึงขนาดกลาง และสามารถจองที่พักแรมผ่านเว็บไซต์ได้ มีบริการร้านอาหาร ปั้มน้ำมัน ธนาคาร/ATM แหล่งจ่ายใช้สอย ขนส่งสาธารณะ สภาพแวดล้อมโดยทั่วไปของชุมชนเมืองแม่สรวยมีที่ราบเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งสิ่งอำนวยความสะดวกชุมชนเมืองแม่สรวยสามารถรองรับได้ทั้งนักท่องเที่ยวกลุ่มใหญ่ และกลุ่มเล็ก

ด้านความปลอดภัย พบว่า ชุมชนเมืองแม่สรวยมีสภาพแวดล้อมโดยทั่วไปมีความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว ทั้งด้านเส้นทางการเข้าถึง ระบบรักษาความปลอดภัยตามสถานที่สำคัญ อาทิ กล้องวงจรปิด การรักษาความปลอดภัยในสถานที่พักแรม สถานีตำรวจ เป็นต้น มีโรงพยาบาลประจำอำเภอไว้บริการแก่คนในพื้นที่ ตลอดจนร้านขายยาตามจุดสำคัญของเมือง

5) จังหวัดเชียงราย

จังหวัดเชียงรายเป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่เหนือสุดของประเทศไทย ดังนั้นจึงมีความโดดเด่นด้านสภาพภูมิอากาศ และมีความอุดมสมบูรณ์ด้านทรัพยากรทางธรรมชาติ และวัฒนธรรมที่หลากหลาย จึงทำให้จังหวัดเชียงรายมีแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง และเป็นจุดหมายปลายทางที่นักท่องเที่ยวมีความคาดหวังที่จะไปเยี่ยมชมสักครั้งในชีวิต ซึ่งในตัวเมืองเชียงราย สภาพแวดล้อมโดยทั่วไปมีที่ราบเป็นส่วนใหญ่

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า สิ่งอำนวยความสะดวกเมืองเชียงรายสามารถรองรับได้ทั้งนักท่องเที่ยวกลุ่มใหญ่ และกลุ่มเล็ก ที่พักแรมส่วนใหญ่มีทั้งที่พักแรมขนาดเล็ก ขนาด

กลาง จนถึงขนาดใหญ่ และสามารถจองที่พักผ่านเว็บไซต์ได้ มีตั้งแต่ราคาประหยัดจนถึงที่พัก
 แรมระดับ 5 ดาว มีบริการร้านนวด/สปา ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ร้านอาหาร ปั้มน้ำมัน ธนาคาร/
 ATM แหล่งจ่ายใช้สอย ศูนย์การค้า/ห้างสรรพสินค้า บริษัทนำเที่ยว สวนสาธารณะ ขนส่ง
 สาธารณะ และสนามบินเชียงใหม่เป็นฐานการบินของสายการบิน 5 สายการบิน ได้แก่ บางกอกแอร์
 เวย์ (Bangkok Airways) นกแอร์ (Nok Air) ไทยแอร์เอเชีย (Thai AirAsia) ไทยเวียดเจ็ทแอร์ (Thai
 Viet Jet Air) และไทยสมายล์ (Thai Smile Airways) โดยมีสายการบินที่ให้บริการในเส้นทางบิน
 ภายในประเทศและระหว่างประเทศ ดังนี้

สายการบินที่ให้บริการเที่ยวบินภายในประเทศ

สายการบิน	จุดหมายปลายทาง
บางกอกแอร์เวย์	กรุงเทพฯ-สุวรรณภูมิ
นกแอร์	กรุงเทพฯ-ดอนเมือง
ไทยแอร์เอเชีย	กรุงเทพฯ-ดอนเมือง, หาดใหญ่
การบินไทยสมายล์	กรุงเทพฯ-สุวรรณภูมิ
ไทยไลอ้อนแอร์	กรุงเทพฯ-ดอนเมือง
ไทยเวียดเจ็ทแอร์	กรุงเทพฯ-สุวรรณภูมิ, ภูเก็ต

ที่มา: ท่าอากาศยานนานาชาติเชียงใหม่ (2561)

สายการบินที่ให้บริการเที่ยวบินระหว่างประเทศ

สายการบิน	จุดหมายปลายทาง
ลุ่ยลี่ แอร์ไลน์	เชียงใหม่
ไทยไลอ้อนแอร์	ฉางชา
เสฉวน แอร์ไลน์	เฉิงตู
ไห่หนานแอร์ไลน์	เซินเจิ้น

ที่มา: ท่าอากาศยานนานาชาติเชียงใหม่ (2561)

ด้านความปลอดภัย พบว่า เมืองเชียงใหม่มีสภาพแวดล้อมโดยทั่วไปมีความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว ทั้งด้านเส้นทางการเข้าถึง ระบบรักษาความปลอดภัยตามสถานที่สำคัญ อาทิ กล้องวงจรปิด การรักษาความปลอดภัยในสถานที่พักผ่อน สถานที่ตำรวจ เป็นต้น มีโรงพยาบาลขนาดใหญ่ไว้บริการแก่คนในพื้นที่ ตลอดจนร้านขายยาตามจุดสำคัญของเมือง

จังหวัดเชียงใหม่ เป็นจังหวัดที่มีภูมิประเทศ และสภาพภูมิอากาศที่ส่วนใหญ่ถูกปกคลุมไปด้วยสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ สายน้ำสายหมอกและดอกไม้เมืองหนาวนานาพรรณ รวมถึงบรรยากาศแสนรื่นรมย์เหล่านี้ทำให้จังหวัดเชียงใหม่เป็นจุดหมายปลายทางในการสร้างแรงบันดาลใจแก่เหล่าศิลปินผู้สร้างสรรค์ศิลปะหลากหลายแขนง รวมถึงนักแสวงหาแรงบันดาลใจในการใช้ชีวิตบนเส้นทางศิลปะ ในกลุ่มนิสิตนักศึกษา ศิลปินรุ่นใหม่ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

โดยเฉพาะจังหวัดเชียงรายมีการส่งเสริมการจัดงานเชียงรายเทศกาลดอกไม้งาม และส่งเสริมการท่องเที่ยวชมทะเลหมอกตามภู และยอดดอยต่างๆ อาทิ ภูชี้ฟ้า ดอยตุง ดอยแม่สลอง เป็นต้น ประกอบกับการให้ความสนใจการท่องเที่ยวชมความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยวประเภทวัด และอาคารสถาปัตยกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มนักท่องเที่ยวทั้งในประเทศ และต่างประเทศ ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวประเภทงานศิลปะที่มีความโดดเด่น และมีชื่อเสียง อาทิ วัดร่องขุน โดยอาจารย์ เฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์ ซึ่งถูกจัดอันดับให้เป็นวัด 1 ใน 10 ที่สวยที่สุดในโลก พิพิธภัณฑ์บ้านดำนางแล โดย อาจารย์ ถวัลย์ ดัชนี เป็นต้น ซึ่งจังหวัดเชียงรายมีศิลปินหลายคนที่ได้เข้ามาสร้างพื้นที่เพื่อเผยแพร่ผลงานศิลปะของตน จนเป็นปรากฏการณ์โครงการเปิดบ้านศิลปิน ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวเหล่านี้ยังสามารถสร้างแรงจูงใจกับกลุ่มศิลปิน และกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ต้องการสถานที่ในการสร้างแรงบันดาลใจในชีวิตให้เข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงรายเพิ่มมากขึ้น

แสดงให้เห็นว่า จังหวัดเชียงราย เป็นจังหวัดที่มีความโดดเด่นของวัฒนธรรมทางด้านความสุนทรีย์ ทั้งทางด้านความสวยงามของสถานที่ท่องเที่ยว และสภาพแวดล้อมที่ตั้งของจังหวัดเชียงรายที่มีลักษณะโดดเด่นทางด้านบรรยากาศ ภูมิประเทศ วัฒนธรรม และความโดดเด่นของงานศิลปกรรมของศิลปินต่าง ๆ ในจังหวัดเชียงราย

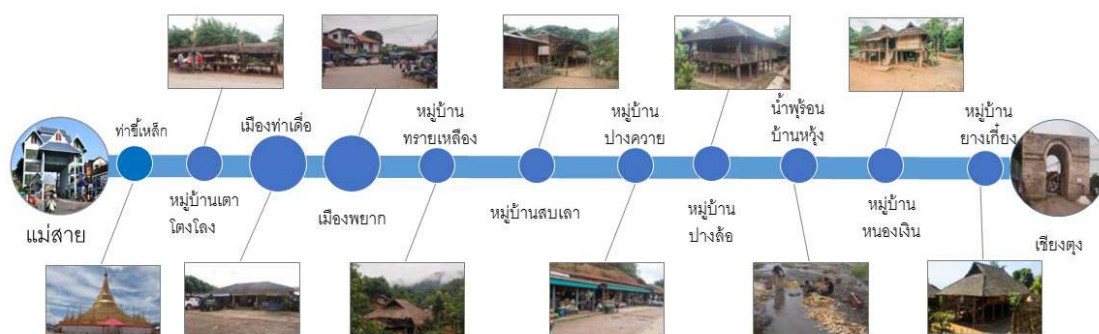


ภาพที่ 35 แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญในจังหวัดเชียงราย



ภาพที่ 36 แผนที่แหล่งท่องเที่ยวในเส้นทางท่องเที่ยวระหว่างจังหวัดเชียงใหม่ – จังหวัดเชียงราย

4.1.4.2) เมือง/ชุมชน แหล่งท่องเที่ยว และสิ่งอำนวยความสะดวกที่เชื่อมโยงในระหว่างด่านชายแดนแม่สาย - ด่านชายแดนท่าขี้เหล็ก - เมืองท่าเดื่อ - เมืองพยาก - เมืองเชียงตุง



ภาพที่ 37 เมือง/ชุมชน แหล่งท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงในระหว่างด่านชายแดนแม่สาย - เมืองเชียงตุง

1) เมืองท่าขี้เหล็ก รัฐฉาน ประเทศเมียนมา

เมืองท่าขี้เหล็ก เป็นเมืองที่อยู่ภายใต้การปกครองของรัฐฉาน ประเทศเมียนมา เป็นเมืองชายแดนที่มีเขตติดต่อกับอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย สภาพแวดล้อมของชุมชนส่วนใหญ่เป็นที่ราบ ชุมชนส่วนใหญ่ทำการค้า และธุรกิจทางการท่องเที่ยว เนื่องจากเป็นเมืองชายแดนจึงเป็นสถานที่ที่นักท่องเที่ยวนิยมพักแรมหรือเป็นจุดแวะพักก่อนเดินทางต่อไปยังจุดหมายปลายทางอื่น ๆ ซึ่งภายในเมืองท่าขี้เหล็กมีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจอยู่หลากหลายแห่ง อาทิ เจดีย์ชเวดากองจำลอง อนุสาวรีย์บุเรงนอง วัดพระเจ้าระแข่ง วัดพระธาตุดุสยเมือง (ครุบาแสงหล้า) วัดบ้านลม และตลาดท่าขี้เหล็กหรือตลาดท่าล้อ เป็นต้น

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า ที่พักแรมส่วนใหญ่เป็นที่พักแรมประเภทโรงแรม 39 แห่ง ส่วนใหญ่เป็นโรงแรมขนาดกลาง เหมาะสำหรับกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มาเป็นกลุ่มขนาดกลางและขนาดเล็ก อย่างไรก็ตาม จากการสำรวจและการสืบค้นจากระบบ online travel agency ในเมืองเชียงตุง พบที่พักแรมจำนวน 7 แห่ง ที่สามารถจองที่พักผ่านเว็บไซต์ได้ ด้านร้านอาหาร พบว่าส่วนใหญ่เป็นร้านอาหารตามสั่งที่มีขนาดเล็กจนไปถึงขนาดใหญ่ โดยสามารถรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มใหญ่ได้ ภายในเมืองท่าขี้เหล็กยังมี บริการตู้ ATM ร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึก ร้านค้าปลีกและส่ง ร้านขายยา ตลาดจำหน่ายสินค้านานาชาติ ปั๊มน้ำมัน รถเช่าต่าง ๆ รถรับจ้าง อาทิ มอเตอร์ไซด์รับจ้างเริ่มต้นที่ 30 บาท รถรับจ้างสามล้อเครื่องราคา 100 บาท รถโดยสารประจำทางไปเชียงตุง 45 ที่นั่ง มีวันละ 2 รอบ มีอัตราค่าโดยสารอยู่ 2 ประเภท คือ ราคาชาวบ้าน 5,000 Kyat (ประมาณ 125 บาท) และราคาชาวต่างชาติ 10,000 Kyat (ประมาณ 250 บาท) และมีท่าอากาศยานให้บริการแก่นักท่องเที่ยว เปิดให้บริการบินภายในประเทศ โดยสามารถจองเที่ยวบินได้ในระบบอินเทอร์เน็ตและสถานประกอบการที่ให้บริการจำหน่ายตั๋วเครื่องบิน ซึ่งมีสายการบินที่เป็นการบินวนทั่วประเทศเมียนมา ต้นทางสนามบินย่างกุ้ง - สนามบินมัณฑะเลย์ - สนามบินแทโฮ - สนามบินเชียงตุง - สนามบินท่าขี้เหล็ก

ด้านความปลอดภัย พบว่า สภาพแวดล้อมส่วนใหญ่ค่อนข้างมีความปลอดภัย ทั้งด้านการเดินทาง ระบบรักษาความปลอดภัยในที่พักแรม โรงพยาบาล สถานีตำรวจ และไฟส่องสว่าง

บริเวณแหล่งท่องเที่ยว หรือสถานที่สำคัญของเมืองเชียงตุง อย่างไรก็ตามสถานที่ท่องเที่ยวที่อยู่ห่างจากตัวเมืองเชียงตุง โดยเฉพาะหมู่บ้านกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ อาจมีข้อจำกัดในการเข้าถึง อาทิ ข้อห้าม/ข้อปฏิบัติในหมู่บ้านชนเผ่าต่าง ๆ สภาพเส้นทางเป็นภูเขาสูง และเส้นทางบางเส้นทางจำเป็นต้องใช้ผู้ชำนาญเส้นทางในการนำเที่ยว เป็นต้น



ภาพที่ 38 แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญในเมืองท่าขี้เหล็ก



ภาพที่ 39 ที่พักแรมในเมืองท่าขี้เหล็ก รัฐฉาน ประเทศเมียนมา



ภาพที่ 40 สถานีขนส่งในเมืองท่าขี้เหล็ก รัฐฉาน ประเทศเมียนมา



ภาพที่ 41 ปั๊มน้ำมันในเมืองท่าซีเหล็ก รัฐฉาน ประเทศเมียนมา



ภาพที่ 42 จุดจำหน่ายสินค้าปลอดภาษี/Duty free ในเมืองท่าซีเหล็ก รัฐฉาน ประเทศเมียนมา

2) หมู่บ้านเตาโตงโลง เมืองท่าซีเหล็ก รัฐฉาน ประเทศเมียนมา

ชุมชนบ้านเตาโตงโลง เมืองท่าซีเหล็ก ตั้งอยู่ในเขตรัฐฉาน ประเทศเมียนมา อยู่ห่างจากเมืองท่าซีเหล็ก ประมาณ 33 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางจากเมืองท่าซีเหล็กมาประมาณ 1 ชั่วโมง หมู่บ้านแห่งนี้เป็นหมู่บ้านที่มีกลุ่มชาติพันธุ์ไทใหญ่อาศัยอยู่เป็นส่วนใหญ่ สภาพแวดล้อมโดยทั่วไปของหมู่บ้านตั้งอยู่บริเวณเชิงเขา มีวิถีชีวิตที่เรียบง่าย ชาวบ้านส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมและเลี้ยงสัตว์ โดยผู้หญิงและผู้หญิงสูงอายุส่วนใหญ่จะเก็บผักและผลไม้ท้องถิ่นมาขายบริเวณตลาดข้างทาง ทั้งนี้นักท่องเที่ยวสามารถเดินเที่ยวชมสภาพบรรยากาศของหมู่บ้าน และวิถีชีวิตของคนในชุมชนได้อย่างใกล้ชิด



ภาพที่ 43 สภาพแวดล้อมของตลาดหมู่บ้านเตาโดงโลง เมืองท่าช้างเหล็ก รัฐฉาน ประเทศเมียนมา

3) เมืองท่าเตี๋ย รัฐฉาน ประเทศเมียนมา

เมืองท่าเตี๋ย ตั้งอยู่ในเขตรัฐฉาน ประเทศเมียนมา อยู่ห่างจากเมืองท่าช้างเหล็ก ประมาณ 47 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางจากเมืองท่าช้างเหล็กมาประมาณ 1 ชั่วโมง 20 นาที เมืองท่าเตี๋ยสามารถเดินทางไปเมืองเลนที่ติดกับชายแดนลาว มีระยะทางประมาณ 30 กิโลเมตร ใช้เวลาประมาณ 40 นาที สภาพแวดล้อมของเมืองท่าเตี๋ยเป็นเมืองเล็กๆบนที่ราบที่ล้อมรอบด้วยป่าไม้และภูเขา ซึ่งเมืองแห่งนี้กลุ่มนักท่องเที่ยวนิยมแวะพักระหว่างการเดินทางเพื่อรับประทานอาหาร เข้าห้องน้ำและพักรถ ภายในตัวเมืองมีสิ่งอำนวยความสะดวก อาทิ ห้องน้ำ และร้านอาหารท้องถิ่นให้เลือกหลากหลาย เป็นต้น



ภาพที่ 45 แหล่งท่องเที่ยวในเมืองพยาก รัฐฉาน ประเทศเมียนมา



ภาพที่ 46 สิ่งอำนวยความสะดวกในเมืองพยาก รัฐฉาน ประเทศเมียนมา

5) หมู่บ้านทรายเหลือง เมืองพยาก รัฐฉาน ประเทศเมียนมา

หมู่บ้านทรายเหลือง เมืองพยาก ตั้งอยู่ในเขตรัฐฉาน ประเทศเมียนมา เป็นหมู่บ้านที่อยู่ระหว่างเมืองพยากและเมืองเชียงตุง อยู่ห่างจากเมืองพยากประมาณ 10 กิโลเมตร และห่างจากเมืองเชียงตุงประมาณ 68 กิโลเมตร หมู่บ้านแห่งนี้มีกลุ่มชาติพันธุ์อาข่าอาศัยอยู่เป็นส่วนใหญ่ สภาพแวดล้อมโดยทั่วไปของหมู่บ้านตั้งอยู่บริเวณเชิงเขา ชาวบ้านส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมและเลี้ยงสัตว์ โดยในช่วงที่ว่างจากการทำเกษตรกรรมชาวบ้านจะสานใบคาเพื่อเป็นหลังคาบ้าน อีกทั้งหมู่บ้านแห่งนี้มีการใช้แรงดันน้ำที่ไหลตามธรรมชาติเพื่อปั่นไฟฟ้าใช้ ทั้งนี้ นักท่องเที่ยวสามารถเดินเที่ยวชมสภาพบรรยากาศของหมู่บ้านและวิถีชีวิตของคนในชุมชนได้อย่างใกล้ชิด ยังสามารถร่วมทำกิจกรรมหรือเรียนรู้การสานใบคาพร้อมกับคนในชุมชนได้ ซึ่งผู้คนส่วนใหญ่ในชุมชนแห่งนี้มีอัธยาศัยที่ดี



ภาพที่ 47 สภาพแวดล้อมของหมู่บ้านทรายเหลือง เมืองท่าเดื่อ รัฐฉาน ประเทศเมียนมา

6) หมู่บ้านสบเลา เมืองพยาก รัฐฉาน ประเทศเมียนมา

ชุมชนหมู่บ้านสบเลา เมืองพยาก รัฐฉาน ประเทศเมียนมา เป็นหมู่บ้านที่อยู่ระหว่างเมืองพยากและเมืองเชียงตุง อยู่ห่างจากเมืองพยากประมาณ 18 กิโลเมตร และห่างจากเมืองเชียงตุงประมาณ 60 กิโลเมตร หมู่บ้านแห่งนี้มีกลุ่มชาติพันธุ์มูเซออาศัยอยู่เป็นส่วนใหญ่ สภาพแวดล้อมโดยทั่วไปของหมู่บ้านตั้งอยู่บริเวณเชิงเขา มีวิถีชีวิตที่เรียบง่าย ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและเลี้ยงสัตว์ มีการปลูกผัก การเลี้ยงหมูดำ ทั้งนี้ นักท่องเที่ยวสามารถเดิน

เที่ยวชมสภาพบรรยากาศของหมู่บ้านและวิถีชีวิตของคนในชุมชนได้อย่างใกล้ชิด ซึ่งผู้คนในชุมชนแห่งนี้ส่วนใหญ่มีอาชีพที่ดี



ภาพที่ 48 สภาพแวดล้อมของหมู่บ้านสบเลา เมืองพยาก รัฐฉาน ประเทศเมียนมา

7) เมืองเชียงตุง รัฐฉาน ประเทศเมียนมา

เมืองเชียงตุง เป็นเมืองที่มีประวัติศาสตร์ยาวนาน และเคยมีการปกครองจากอังกฤษในยุคอาณานิคม จึงทำให้เมืองเชียงตุงในเขตตัวเมือง อาคารส่วนใหญ่ได้รับอิทธิพลตะวันตก ที่เรียกว่า สถาปัตยกรรมยุคอาณานิคม และด้วยเมืองเชียงตุงมีกลุ่มชาติพันธุ์ที่หลากหลาย ประกอบกับปัจจุบันยังคงมีวิถีชีวิตแบบดั้งเดิม จึงทำให้สถาปัตยกรรมท้องถิ่นยังคงปรากฏอยู่ และทำให้เมืองเชียงตุงมีความโดดเด่น และมีเสน่ห์ทางด้านสถาปัตยกรรม

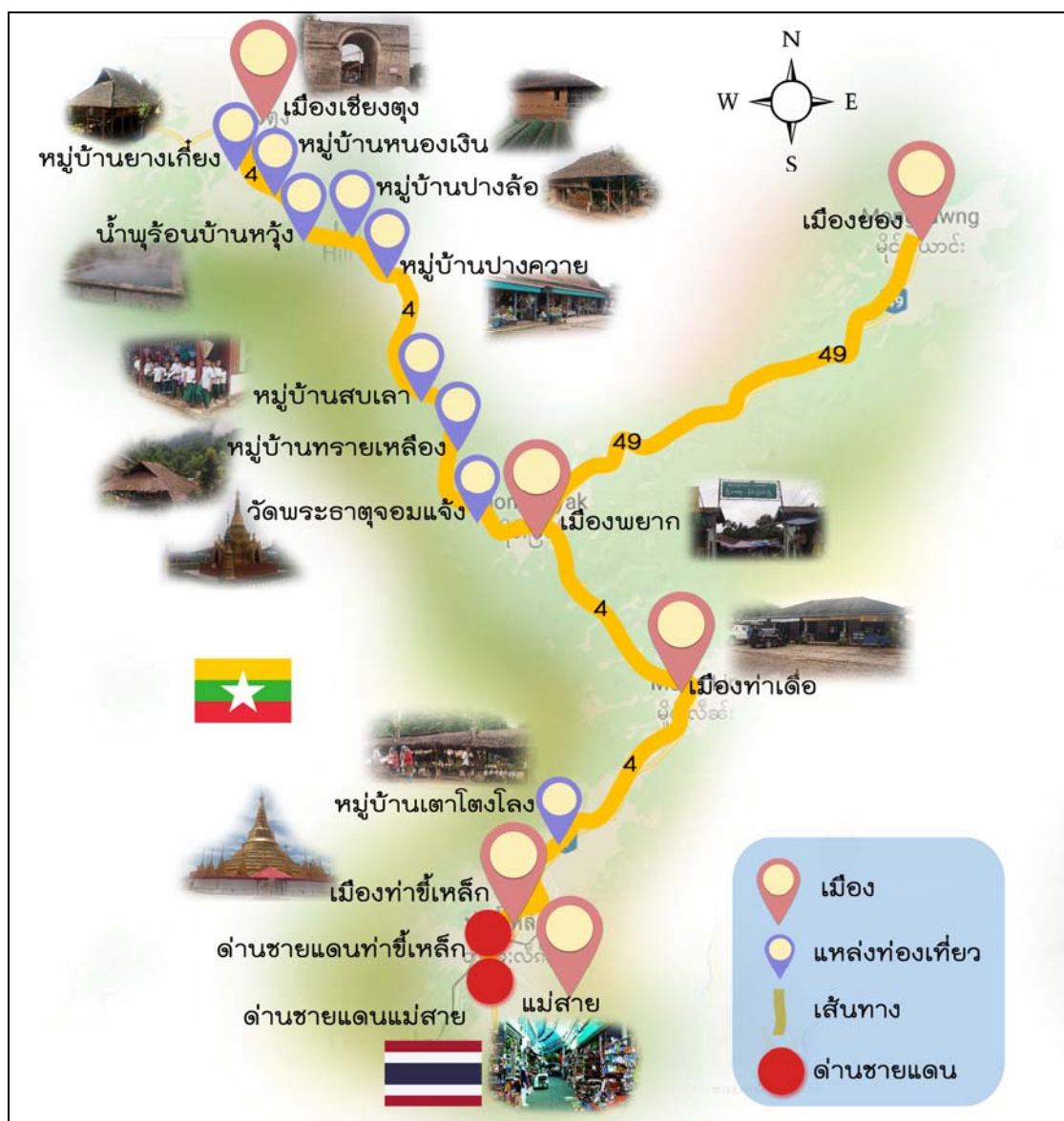
สถานการณ์ด้านการเปลี่ยนแปลงของสถาปัตยกรรมท้องถิ่นที่เชียงตุงจึงไม่เหมือนชุมชนหรือกลุ่มชาติพันธุ์ในประเทศไทย สปป.ลาว และจีน ที่ยังคงเหลือเรือนแบบท้องถิ่นอยู่น้อยกว่ามาก สภาพแวดล้อมชุมชนส่วนใหญ่ที่เปลี่ยนแปลงสภาพเรือนพักอาศัยไปตามยุคสมัย บรรยากาศแบบพื้นถิ่นจึงเหลือน้อย และมุ่งเน้นชุมชนท่องเที่ยวเพื่อชมวิถีชีวิต ประเพณีและผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเป็นหลัก มากกว่าการใช้สถาปัตยกรรมพื้นถิ่นมาสร้างแรงจูงใจ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเชียงตุงเป็นเมืองเดียวที่สามารถใช้สถาปัตยกรรมพื้นถิ่นเป็นองค์ประกอบหลักในการดึงดูด หรือสร้างความสนใจแก่นักท่องเที่ยว โดยมีวิถีชีวิตเป็นองค์ประกอบเสริม ซึ่งแตกต่างจากลักษณะทางกายภาพทั่วไปของพื้นที่เมือง 5 เชียงอื่น ๆ

ทั้งนี้ สถาปัตยกรรมแบบประเพณีในเชียงตุงแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ประเภทศาสนสถาน กับประเภทร้านค้าและเคหสถาน (บ้านพักอาศัย) กล่าวได้ว่าสถาปัตยกรรมของอาคารเก่าใน

เมืองเชียงตุงสามารถบ่งบอกเรื่องราว หรือถ่ายทอดเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ของเมืองเชียงตุงได้เป็นอย่างดี รวมถึงเมืองเชียงตุงยังคงมีการใช้ประโยชน์ และการอนุรักษ์อาคารเก่า ทำให้บรรยากาศในเมืองเชียงตุง เป็นบรรยากาศของเมืองเก่าย้อนยุค มีศักยภาพทางการท่องเที่ยวสูง เหมาะสมกับกลุ่มนักท่องเที่ยว ประเภท Restro และนักท่องเที่ยวที่ชอบถ่ายรูปชมเมือง ซึ่งหาชมได้ยากแล้วในเมืองต่างๆ



ภาพที่ 49 สภาพแวดล้อมของเมืองเชียงตุง



ภาพที่ 50 แผนที่แหล่งท่องเที่ยวในเส้นทางท่องเที่ยวระหว่างด่านแม่สาย - เมืองเชียงตุง

4.1.4.3) เมือง/ชุมชน แหล่งท่องเที่ยว และสิ่งอำนวยความสะดวกที่เชื่อมโยงในระหว่าง ด้านเชียงของ – แขวงบ่อแก้ว – แขวงหลวงน้ำทา – แขวงอุดมไชย – หลวงพระบาง



ภาพที่ 51 เมือง/ชุมชน แหล่งท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงในระหว่าง ด้านเชียงของ- หลวงพระบาง

1) เมืองห้วยทราย แขวงบ่อแก้ว สปป.ลาว

เมืองห้วยทราย เป็นเมืองที่อยู่ภายใต้การปกครองของแขวงบ่อแก้ว สปป.ลาว เป็นเมืองชายแดนที่อยู่ริมแม่น้ำโขง และมีเขตติดต่อทางริมแม่น้ำโขงกับอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย สภาพแวดล้อมของชุมชนส่วนใหญ่เป็นที่ราบติดกับเชิงเขา ชุมชนเมืองส่วนใหญ่ทำการค้าและธุรกิจทางการท่องเที่ยว เนื่องจากเป็นเมืองชายแดนจึงเป็นสถานที่ที่นักท่องเที่ยวนิยมพักแรม หรือเป็นจุดแวะพักก่อนเดินทางต่อไปยังจุดหมายปลายทางอื่น ๆ ซึ่งภายในเมืองห้วยทรายมีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจอยู่หลากหลายแห่ง อาทิ หมู่บ้านของกลุ่มชาติพันธุ์แลนแต่น ศาลหลักเมืองห้วยทราย วัดพระจอมเขามณีรัตน์ วัดธาตุสุวรรณผาค่า ท่าเรือขอนแก่น ตลาดจีน และผาพระ เป็นต้น

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า ที่พักแรมส่วนใหญ่เป็นที่พักแรมขนาดกลาง และขนาดเล็ก โดยเฉพาะที่พักแรมประเภทเรือนพัก (Guest House) ซึ่งมีบริการอยู่หลายแห่ง จึงเหมาะสำหรับกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มาเป็นกลุ่มขนาดกลาง และขนาดเล็ก จากการสำรวจและการสืบค้นจากระบบ online travel agency พบที่พักแรมในเมืองเชียงรุ่งจำนวน 95 แห่ง และในเมืองหลวงพระบางจำนวน 118 แห่ง ด้านร้านอาหาร พบว่า มีทั้งร้านอาหารที่อยู่ริมฝั่งโขง สามารถมองเห็นอำเภอเชียงของได้อย่างชัดเจน ร้านอาหารที่ขายอาหารเมนูท้องถิ่น อาทิ ก๋วยเตี๋ยว และร้านอาหารขนาดเล็กที่จำหน่ายผัด (ก๋วยเตี๋ยว) และอาหารตามสั่ง เป็นต้น ส่วนใหญ่เป็นร้านอาหารที่สามารถรองรับกลุ่มนักท่องเที่ยวได้ทั้งกลุ่มเล็ก และกลุ่มใหญ่ที่มากับบริษัททัวร์ได้ ภายในเมืองห้วยทรายยังมีบริการตู้กดเงินสด ATM ร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึก ร้านค้าปลีกและส่ง ร้านขายยา ตลาดจำหน่ายสินค้านานาชนิด บั๊มน้ำมัน และรถรับจ้าง รถเช่าต่าง ๆ ด้านร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึกส่วนใหญ่เป็นร้านเครื่องประดับ ร้านเครื่องดื่ม/ไวน์ต่าง ๆ รวมถึงสินค้าของที่ระลึกที่ผลิตจากโรงงานภายนอกพื้นที่เป็นส่วนใหญ่

ด้านความปลอดภัยของเมืองห้วยทราย พบว่า สภาพแวดล้อมส่วนใหญ่มีความปลอดภัยต่อนักท่องเที่ยว ทั้งทางด้านเส้นทางการเข้าถึง โรงพยาบาล สถานีตำรวจ ร้านขายยา อย่างไรก็ตามการรักษาความปลอดภัยสำหรับผู้โดยสารทางเรือยังอาจไม่มีความครอบคลุม ซึ่งเมืองบ่อแก้วเป็นเมืองที่ติดชายแดนไทย โดยนักท่องเที่ยว และผู้สัญจรที่เดินทางข้ามแดนส่วนใหญ่ใช้บริการเรือเพื่อเดินทาง

ซำมแม่ น้ำ โซง (ซำมแตง) อยู่เป็นประจำ ดังนั้นักท่องเียวอาจำเป็นต้งมการระมัดระวัง และปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้ให้บริการ



ภาพที่ 52 ที่พักแรมในเมืองห้วยทราย



ภาพที่ 53 ร้านอาหารในเมืองห้วยทราย



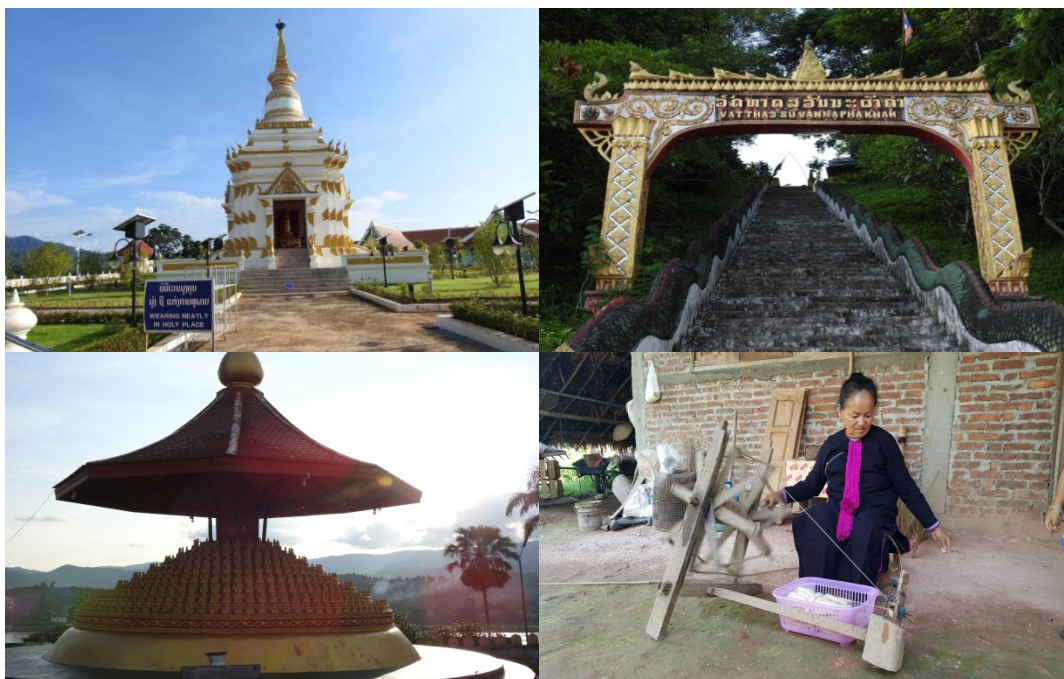
ภาพที่ 54 ปั้มน้ำมันในเมืองห้วยทราย



ภาพที่ 55 ร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึกในเมืองห้วยทราย



ภาพที่ 56 รถโดยสาร และเรือโดยสารสาธารณะในเมืองห้วยทราย



ภาพที่ 57 แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญในเมืองห้วยทราย

2) เมืองหลวงน้ำทา แขวงหลวงน้ำทา สปป.ลาว

เมืองหลวงน้ำทา อยู่ภายใต้การปกครองของแขวงหลวงน้ำทา สปป.ลาว ซึ่งเป็นเมืองเอกของแขวงหลวงน้ำทา ภายในเมืองหลวงน้ำทามีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจอยู่หลายแห่ง อาทิ พิพิธภัณฑ์พระธาตุหลวงน้ำทา วัดสามัคคีไชย หมู่บ้านกลุ่มชาติพันธุ์แลนแตน และชนเผ่าต่าง ๆ และตลาดกลางคืน เป็นต้น ซึ่งนอกจากนักท่องเที่ยวจะสามารถเดินทางท่องเที่ยวได้ด้วยตนเองแล้ว ภายในเมืองหลวงน้ำทายังมีบริษัทนำเที่ยวที่จัดรายการนำเที่ยวในเมืองหลวงน้ำทา และพื้นที่ใกล้เคียง โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่นิยม และมีความสนใจเป็นพิเศษ อาทิ การล่องแพไม้ไผ่ ล่องแพยางในเส้นทางลำน้ำห้ำ และการเดินป่า เป็นต้น

ภายในเมืองหลวงน้ำทามีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยวที่หลากหลาย ทั้งร้านอาหาร ที่พักแรม ร้านนวด/สปา ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว โรงพยาบาล สถานีตำรวจ ร้านอาหาร ร้านขายยา ปั๊มน้ำมัน ธนาคาร/ATM ขนส่งสาธารณะ เป็นต้น สภาพแวดล้อมโดยทั่วไปของเมืองหลวงน้ำทามีที่ราบเป็นส่วนใหญ่ ตั้งอยู่ห่างจากเขตชายแดนประเทศจีนประมาณ 56 กิโลเมตร เมืองแห่งนี้จึงเป็นที่นิยมสำหรับนักท่องเที่ยวทั่วไปสำหรับการแวะพักระหว่างเส้นทางก่อนเข้าด่านประเทศจีน ซึ่งที่พักแรมส่วนใหญ่มีหลากหลายขนาด และมีบริการที่หลากหลายระดับ โดยสามารถรองรับกลุ่มนักท่องเที่ยวขนาดใหญ่ที่มาพร้อมกับบริษัทนำเที่ยวได้ ตลอดจนยังสามารถรองรับการจัดประชุมสัมมนาได้ ทั้งนี้ภายในเมืองหลวงน้ำทายังมีท่าอากาศยานภายในประเทศ ซึ่งมีสายการบิน 2 สายการบินที่เปิดให้บริการแก่นักท่องเที่ยว ได้แก่ สายการบินลาว และสายการบินลาวสกายเวย์ (Laos skyway) ที่เปิดให้บริการเส้นทางบินไปยังเมืองสำคัญของ สปป.ลาว อาทิ เวียงจันทน์ และหลวงพระบาง เป็นต้น



ภาพที่ 58 แหล่งท่องเที่ยวในเมืองหลวงน้ำทา แขวงหลวงน้ำทา สปป.ลาว



ภาพที่ 59 ที่พักแรมในเมืองหลวงน้ำทา แขวงหลวงน้ำทา สปป.ลาว



ภาพที่ 60 ร้านอาหารในเมืองหลวงน้ำทา แขวงหลวงน้ำทา สปป.ลาว



ຖານທີ່ 61 ປັ່ນນ້ຳມັນໃນເມືອງຫລວງນ້ຳທາ ແຂວງຫລວງນ້ຳທາ ສປປ.ລາວ



ຖານທີ່ 62 ສະຖານີຂົນສົ່ງເມືອງຫລວງນ້ຳທາ ແຂວງຫລວງນ້ຳທາ ສປປ.ລາວ



ภาพที่ 63 ธุรกิจนวด/สปาท้องถิ่น เมืองหลวงน้ำทา แขวงหลวงน้ำทา สปป.ลาว



ภาพที่ 64 ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวเมืองหลวงน้ำทา แขวงหลวงน้ำทา สปป.ลาว

3) เมืองอุดมไซ แขวงอุดมไซ สปป.ลาว

แขวงอุดมไซเป็นแขวงที่ตั้งอยู่ภาคเหนือตอนบนของประเทศลาว เป็นแขวงที่แยกตัวออกจากแขวงหลวงพระบางในปี ค.ศ.1963 โดยมีชื่อเดิมว่า แขวงล้านช้าง ต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็น แขวงเมืองไซ และในปี ค.ศ.1969 เปลี่ยนเป็นชื่อ แขวงอุดมไซ ซึ่งมีพื้นที่ประมาณ 15,000 ตารางกิโลเมตร (Oudomxay provincial Information, Culture and Tourism Department, มปป.) แขวงอุดมไซประกอบด้วย 7 เมือง คือ เมืองไซ, เมืองลา, เมืองนาหม้อ, เมืองงา, เมืองแบง, เมืองฮุน, และเมืองปากแบง โดยทิศเหนือของแขวงอุดมไซติดกับแขวงหลวงน้ำทา ทิศตะวันออกติดกับแขวงพงสาลี ทิศใต้ติดกับแขวงหลวงพระบาง และทิศตะวันตกติดกับแขวงบ่อแก้ว จึงทำให้แขวงอุดมไซเป็นศูนย์กลางและเป็นทางผ่านของบรรดาแขวงในภาคเหนือตอนบน

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า ที่พักแรมส่วนใหญ่เป็นที่พักแรมประเภทโรงแรม ซึ่งมีบริการอยู่หลายแห่ง อาทิ โรงแรมมิตรภาพ โรงแรมพูไซ เป็นต้น ที่สามารถรองรับกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มาเป็นกลุ่มขนาดใหญ่ได้ ด้านร้านอาหาร พบว่ามีร้านอาหารที่มีขนาดเล็กจนไปถึงขนาดใหญ่ อาทิ ร้านอาหารเวดดาว ร้านอาหารปลาอบไอน้ำหม้อหิน เป็นต้น ภายในแขวงอุดมไซยังมี โรงพยาบาล สถานีตำรวจ บริการตู้ ATM ร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึก ร้านค้า ร้านขายยา ปั๊มน้ำมัน รถรับจ้าง อาทิ รถรับจ้างสามล้อเครื่อง รถโดยสารประจำทาง และมีสนามบินภายในประเทศ



ภาพที่ 65 สิ่งอำนวยความสะดวกในแขวงอุดมไซ

4) เมืองหลวงพระบาง แขวงหลวงพระบาง (เมืองเชียงทอง) สปป.ลาว

หลวงพระบางเป็นแขวงหนึ่งที่ตั้งอยู่ภาคเหนือของประเทศไทย มีแม่น้ำโขง แม่น้ำคาน และแม่น้ำอู เป็นแม่น้ำสายหลักไหลผ่าน เป็นแขวงเอกที่มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์ เพราะเป็นเมืองหน้าด่าน ที่สามารถเดินทางไปยังแขวงอื่น ๆ ในภาคเหนือ หลวงพระบางประกอบด้วย 12 เมือง คือ 12 เมือง คือ เมืองหลวงพระบาง, เมืองจอมเพชร, เมืองเชียงเงิน, เมืองน่าน, เมืองปากอู, เมืองน้ำบาก, เมืองงอย, เมืองปากแซง, เมืองโพนไซ, เมืองเวียงคำ, เมืองพูน และเมืองโพนทอง ทั้งนี้ เมืองหลวงพระบาง ยังถือเป็นศูนย์รวมความเจริญในภาคเหนือในทุกๆ ด้าน ในด้านการศึกษา ได้เป็นศูนย์กลางทางการศึกษา เป็นที่ตั้งของสถานศึกษาที่สำคัญ อาทิ มหาวิทยาลัยแห่งชาติสุพานวง วิทยาลัยกฎหมายภาคเหนือ วิทยาลัยการเงิน-การธนาคารเขตภาคเหนือ โรงเรียนแพทย์และพยาบาล วิทยาลัยครู วิทยาลัยการช่าง (สารพัดช่าง) เป็นต้น

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกเมืองหลวงพระบาง

ด้านการคมนาคม ถือเป็นศูนย์กลางการคมนาคมที่สำคัญของภาคเหนือ นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางได้โดยรถยนต์ส่วนตัว ซึ่งประเทศไทยและประเทศลาวมีพรมแดนที่ติดต่อกันระยะทางยาวถึง 1,810 กิโลเมตร โดยมีจุดผ่านที่สามารถนำรถเข้ามาท่องเที่ยว ตั้งแต่ภาคเหนือถึงภาคใต้ของประเทศไทยมี 7 จุดด้วยกัน ด้านรถโดยสาร บริษัท ขนส่ง จำกัด (ประเทศไทย) ร่วมกับ รัฐวิสาหกิจรถเมล์ลาว (ประเทศสปป.ลาว) เปิดเส้นทางเดินรถโดยสารระหว่างประเทศไทย-ลาว เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยวและประชาชนทั่วไปที่ต้องการเดินทางสัญจรไปมาระหว่างกัน ด้านการเดินทางโดยเรือ สามารถเลือกเดินทางโดยเรือช้า (Slow Boat) หรือเรือเร็ว (Speed Boat) เป็นการเดินทางจากอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ถึงหลวงพระบาง ทั้งนี้ การนั่งเรือช้าต้องใช้เวลา 2 วัน โดยแวะพักค้างคืนที่เมืองปางแบง แขวงอุดมไซ และการเดินทางโดยเครื่องบิน ซึ่งหลวงพระบางมีสนามบินนานาชาติบริการ พบสายการบินที่ให้บริการ อาทิ สายการบินลาว (Lao Airlines) การบินไทย (Thai Airways) เวียดนามแอร์ไลน์ (Vietnam Airlines) แอร์เอเชีย (Air Asia) สายการบินซิลค์แอร์ (Silk Air) สายการบินไชน่าอีสเทิร์น (China Eastern) เป็นต้น นอกจากนี้ ภายในเมืองพระบาง ได้พบการให้บริการขนส่งนักท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยว โดยพบการให้บริการรถเช่า อาทิ จักรยาน จักรยานยนต์ รถสามล้อ รถตู้ รถสองแถว ซึ่งจะเช่าเหมาทั้งวัน หรือเจรจาต่อรองราคาตามระยะทางกับผู้ให้บริการรถเช่าได้



ภาพที่ 66 สิ่งอำนวยความสะดวกเมืองหลวงพระบาง

ด้านที่พัก ในหลวงพระบางพบโรงแรมและรีสอร์ทมากกว่า 76 แห่ง และเกสต์เฮ้าส์ประมาณ 325 แห่ง นักท่องเที่ยวสามารถเลือกตามความพึงพอใจ ซึ่งมีระดับราคา และสิ่งอำนวยความสะดวกของที่พักรวมให้เลือกอย่างหลากหลาย



ภาพที่ 67 ที่พักแรมในหลวงพระบาง

ทั้งนี้ ภายในเมืองหลวงพระบางนักท่องเที่ยวสามารถสอบถามข้อมูลด้านการท่องเที่ยวเพิ่มเติมได้ที่ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว โดยมีข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว กิจกรรมทางการท่องเที่ยว ด้านที่พัก ร้านอาหาร ข้อมูลบริษัทนำเที่ยว ข้อมูลการเดินทาง และข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงหลวงพระบาง เป็นต้น



ภาพที่ 68 ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวในหลวงพระบาง

เมืองหลวงพระบาง เป็นเมืองที่มีความเจริญรุ่งเรืองทางด้านเศรษฐกิจ และการค้าในอดีตกาล จากการที่เมืองหลวงพระบางเคยเป็นเมืองหลวงเก่าของ สปป.ลาว จึงทำให้หลวงพระบางมีอาคารสถานที่สำคัญที่เกี่ยวข้องทางประวัติศาสตร์สำคัญมากมาย โดยเฉพาะวัด วัง และอาคารพาณิชย์ต่าง ๆ ที่ยังคงมีความสวยงามทางด้านสถาปัตยกรรม และถูกอนุรักษ์คงไว้ จึงทำให้เมืองหลวงพระบางถูกขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก และเป็นเมืองท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวต่างให้ความสนใจเดินทางมาท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะความโดดเด่นของวิถีชีวิตของคน สปป.ลาว ที่ยังคงมีการดำเนินชีวิตร่วมกับเมืองเก่าที่มีความโดดเด่นทางด้านสถาปัตยกรรมได้อย่างลงตัว ซึ่งสถาปัตยกรรมของเมืองหลวงพระบางส่วนใหญ่เป็นสถาปัตยกรรมแบบ โคโลเนียล แบบตะวันตกที่ผสมผสานกับความเป็นท้องถิ่น โดยสามารถถ่ายทอดเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ระหว่างประเทศฝรั่งเศส กับเมืองหลวงพระบางได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะวัฒนธรรมด้านอาหารบางเมนูที่มีความเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมตะวันตก อาทิ ข้าวจี เป็นต้น ซึ่งนักท่องเที่ยวต่างนิยม และให้ความสนใจ เนื่องจากข้าวจีเป็นการผสมผสานระหว่างขนมปังฝรั่งเศส กับวัตถุดิบท้องถิ่นได้อย่างลงตัว ซึ่งถือเป็นวัฒนธรรมด้านอาหารที่สะท้อนให้เห็นถึงความ

เป็นมาของเมืองหลวงพระบางที่ได้เป็นอย่างดี และยังคงหาซื้อ และชิมตามร้านอาหารทั่วไปในเมืองหลวงพระบาง



ภาพที่ 69 ข้าวจีหลวงพระบาง

คนในหลวงพระบางส่วนใหญ่มีวิถีชีวิตที่เรียบง่าย ไม่เร่งรีบ (slow life) เส้นห์ของเมืองหลวงพระบางจึงอยู่ที่ความสงบ และเหมาะแก่การพักผ่อนหย่อนใจสำหรับกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ต้องการหลีกเลี่ยงความวุ่นวาย โดยภาพรวมของเมืองหลวงพระบางยังพบว่า ผู้ประกอบธุรกิจทางการท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นคนในท้องถิ่น การบริการจึงมีลักษณะเฉพาะ ประกอบกับการเป็นเมืองมรดกโลกจึงมีกฎระเบียบควบคุม จึงทำให้เมืองหลวงพระบางยังคงสภาพแวดล้อม และบรรยากาศแบบดั้งเดิมไว้ได้



ภาพที่ 70 สภาพแวดล้อมโดยทั่วไปของเมืองหลวงพระบาง

วิถีชีวิตที่เป็นเอกลักษณ์ของคนหลวงพระบางที่นักท่องเที่ยวต่างรับรู้เป็นอย่างดี คือ การตักบาตรข้าวเหนียวตอนเช้า โดยปกติคนในท้องถิ่นจะมีการตักบาตรข้าวเหนียวกันในทุก ๆ เช้า โดยมีพระเดินออกบิณฑบาตประมาณ 05.00-06.00 นาฬิกา เนื่องจากหลวงพระบางนั้นเป็นเมืองที่รายรอบไปด้วยวัด โดยเฉพาะถนนสายหลักที่มีวัดเป็นจำนวนมาก ในทุก ๆ วันจะมีพระและสามเณรกว่า 100-200 รูปมาบิณฑบาตอยู่หน้าอาคารที่อยู่อาศัยเป็นประจำ ภาพพระสงฆ์ในจีวรเหลืองนบร่ำเดินเรียงแถวกันมาบิณฑบาตในยามเช้าทำให้เป็นที่สะดุดตาของกลุ่มนักท่องเที่ยว ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวจึงเป็นที่นิยมสำหรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังหลวงพระบาง



ภาพที่ 71 การออกเดินบิณฑบาตของพระสงฆ์จำนวนมากในหลวงพระบาง

สำหรับคนสปป.ลาว การตักบาตรเป็นวัฒนธรรมที่ทุกคนจะต้องให้ความเคารพเป็นอย่างมาก ซึ่งการใส่บาตรจะใส่เฉพาะข้าวเหนียวเพียงอย่างเดียวเท่านั้น โดยเฉพาะตอนใส่บาตรจะต้องนั่งคุกเข่า ผู้หญิงต้องนุ่งซิ่น และมีแพรเปี่ยงหรือผ้าสไบพาดไหล่ไว้เสมอ เพื่อใช้เป็นผ้ากราบพระ ส่วนผู้ชายต้องนุ่งกางเกงขาวยาว และมีผ้าพาดไหล่ไว้เช่นเดียวกัน สะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตของชาวพุทธที่เรียบง่ายของคนหลวงพระบางได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้การแต่งกายเข้าวัด คนหลวงพระบาง หรือสปป.ลาวให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะผู้หญิงจำเป็นต้องใส่ผ้าซิ่น หรือกระโปรงยาวคลุมเข่าลงไป เพื่อความเรียบร้อย และแสดงถึงการเคารพต่อสถานที่ ซึ่งถือเป็นวัฒนธรรม และเป็นจารีตที่ถือปฏิบัติกันมาแต่โบราณ แม้กระทั่งนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเยี่ยมชมภายในวัดจำเป็นต้องเปลี่ยนชุดสุภาพก่อนเข้าไปท่องเที่ยว ดังนั้นภาพการนุ่งผ้าซิ่นของผู้หญิงเมืองหลวงพระบางเป็นที่น่าสนใจของนักท่องเที่ยว เนื่องจากมีความสวยงาม และเป็นเอกลักษณ์



ภาพที่ 72 วัฒนธรรมการแต่งกายของคนหลวงพระบาง

วัฒนธรรมของคนหลวงพระบางส่วนใหญ่มีการเชื่อมโยงกับพุทธศาสนา ซึ่งเป็นศาสนาหลักของคนหลวงพระบาง หรือสปป.ลาว จึงทำให้เมืองหลวงพระบางมีวัดเป็นจำนวนกว่า 40 แห่ง โดยเฉพาะในช่วงเทศกาล ประเพณีงานบุญของคนหลวงพระบางมักจัดขึ้นที่วัด เพื่อเป็นสิริมงคลแก่ชีวิต และเป็นการแสดงถึงการเคารพในคำสอนในพระพุทธศาสนา ซึ่งการสักการะพระพุทธรูปในแต่ละครั้งชาวบ้านจะนำกระทงดอกไม้ หรือ “บายสีดอกไม้ม” ไปบูชาพระประธาน หรือพระธาตุภายในวัด ซึ่งถือว่าเป็นเอกลักษณ์ และมีความสวยงาม สะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตที่เรียบง่ายจากการนำดอกไม้ท้องถิ่น และใบตองที่หาได้ง่ายภายในบ้านมาประดิษฐ์เป็นกระทงดอกไม้ โดยปัจจุบันหาชมได้ยากแล้ว นักท่องเที่ยวสามารถเลือกซื้อบายสีดอกไม้มจากคนในชุมชนที่นำมาวางจำหน่ายได้ตามบริเวณวัด



ภาพที่ 73 ลักษณะของกระทงดอกไม้ หรือบายสีดอกไม้ม

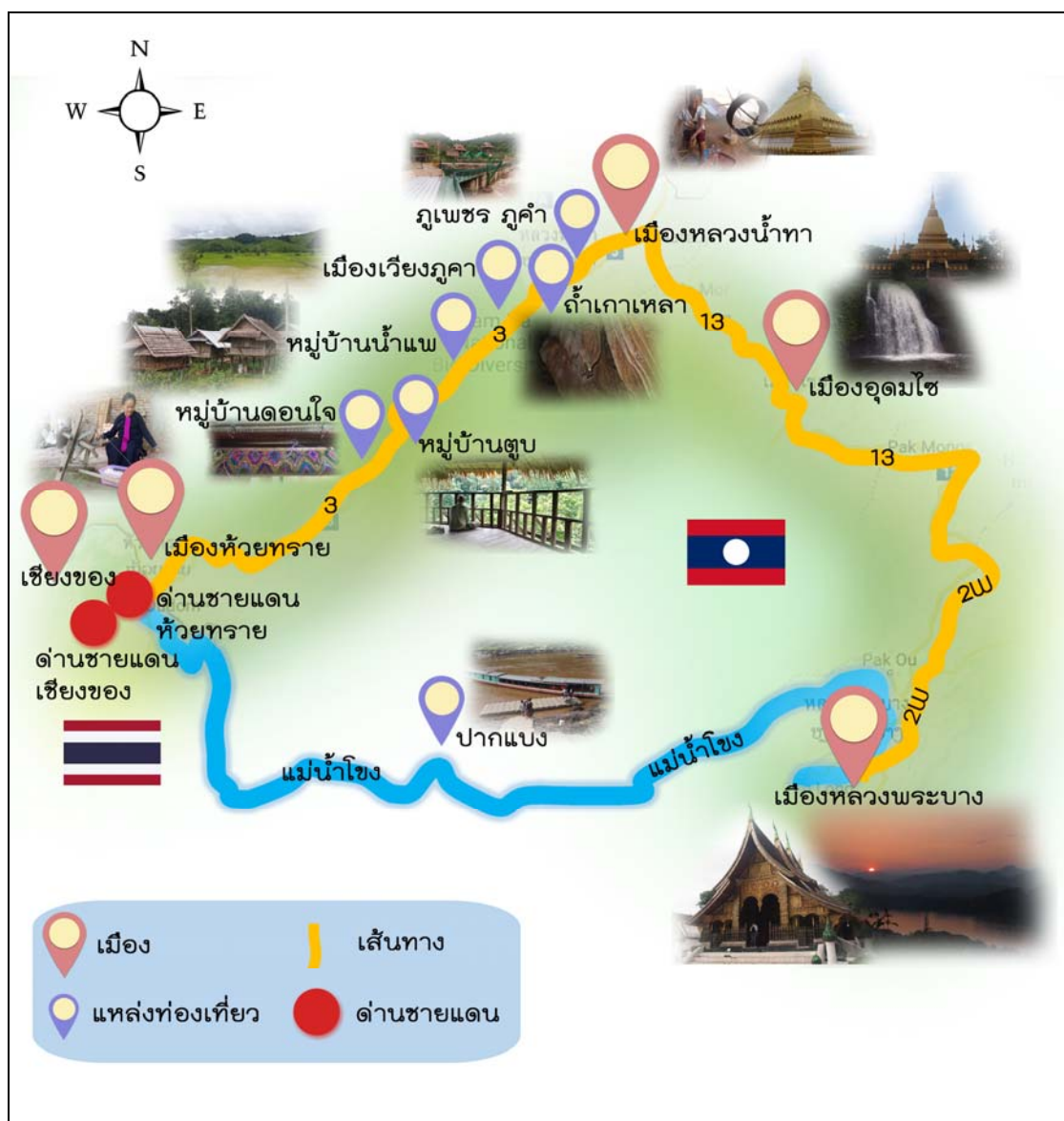
ที่ตั้งของเมืองหลวงพระบางอยู่ติดกับบริเวณแม่น้ำโขง และแม่น้ำคาน ซึ่งเป็นแม่น้ำสายหลักของคนหลวงพระบางในการดำรงชีวิต วิถีชีวิตของคนหลวงพระบางส่วนหนึ่งนิยมทำการประมงในแม่น้ำ และอีกหนึ่งวิถีชีวิต หรืออาชีพที่น่าสนใจของคนหลวงพระบาง คือ การเก็บสาหร่ายน้ำจืด หรือ

คนสปป.ลาว เรียกว่า “โค” ซึ่งลักษณะของโคจะเป็นเส้นๆ สีเขียวสดอยู่ในแม่น้ำที่มีความสะอาด บริสุทธิ์ เมื่อเก็บขึ้นมาจากแหล่งน้ำแล้ว จากนั้นบีบน้ำออกให้หมด และนำมาทำความสะอาด พร้อมปรุงรสชาติ ซึ่งคนหลวงพระบางนิยมใส่เกลือลงไป แล้วจึงนำมากลางออกให้ติดกันเป็นแผ่นขนาดยาว และนำไปตากแห้ง ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถเดินเที่ยวชมวิถีชีวิตการเก็บสาหร่ายของคนในพื้นที่ได้ บริเวณแม่น้ำคาน และสามารถเลือกซื้อสาหร่ายที่แปรรูปแล้วในตลาดเช้าของเมืองหลวงพระบาง ซึ่งถือเป็นอาหารท้องถิ่นของคนหลวงพระบางที่สืบทอดกันมาอย่างยาวนาน



ภาพที่ 74 เมนูอาหารจากสาหร่ายน้ำจืด “โค”

เมืองหลวงพระบางเป็นเมืองมีนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากเป็นเมืองท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวต่างให้ความสนใจ และรู้จักเป็นอย่างดี ประกอบกับการเป็นเมืองมรดกโลกที่เป็นการตอกย้ำว่าเมืองหลวงพระบางยังคงมีความดั้งเดิมของเมือง แต่ในขณะเดียวกัน เมืองหลวงพระบางก็ยังคงไว้ซึ่งความเรียบง่าย สงบ โดยไม่ได้เปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา หรือตามจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจากทั่วทุกมุมโลกแต่อย่างใด ดังนั้น เส้นห์ของหลวงพระบางจึงเสมือนเป็นเมืองที่อยู่ในห้วงเวลาของอดีตที่สามารถทำให้นักท่องเที่ยวเกิดการพักผ่อนได้อย่างแท้จริง



ภาพที่ 75 แผนที่แหล่งท่องเที่ยวในเส้นทางท่องเที่ยวระหว่าง
ด่านชายแดนเชียงของ – เมืองหลวงพระบาง

4.1.4.4) เมือง/ชุมชน แหล่งท่องเที่ยว และสิ่งอำนวยความสะดวกที่เชื่อมโยงในระหว่างด่านเชียงของ - แขวงบ่อแก้ว - แขวงหลวงน้ำทา - เมืองเม็งล้า - เมืองเชียงรุ่ง



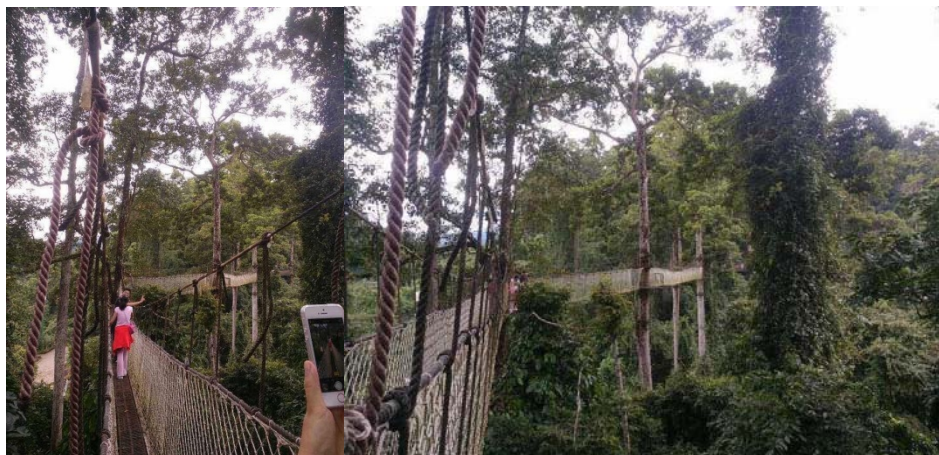
ภาพที่ 76 เมือง/ชุมชน แหล่งท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงในระหว่างด่านเชียงของ - เมืองเชียงรุ่ง

1) เมืองเม็งล้า จังหวัดสิบสองปันนา มณฑลยูนนาน ประเทศจีน

เมืองเม็งล้า อยู่ภายใต้การปกครองของจังหวัดสิบสองปันนา มณฑลยูนนาน ประเทศจีน ซึ่งตั้งอยู่ระหว่างเส้นทางด่านชายแดนบ่อหาน ไปเมืองเชียงรุ่ง โดยมีระยะทางประมาณ 152 กิโลเมตร ภายในเมืองเม็งล้าส่วนใหญ่เป็นชุมชนไทลื้อที่มาอาศัยอยู่ อีกทั้งยังมีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจหลายแห่ง (ย่านช้อปปิ้ง) ในพื้นที่ใจกลางเมือง ตลอดจนมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่น่าสนใจอยู่หลายแห่ง ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่นิยมไปท่องเที่ยว คือ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ “วานเทียนซู” ซึ่งมีเส้นทางศึกษาธรรมชาติและสะพานระหว่างต้นไม้ และสิ่งที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวแห่งนี้คือ มีต้นไม้ที่มีขนาดใหญ่ และสูงมากมาย

ภายในเมืองเม็งล้า มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยวที่หลากหลาย ทั้งร้านอาหาร ที่พักขนาดเล็กจนถึงขนาดใหญ่ ร้านนวด/สปา ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว โรงพยาบาล สถานีตำรวจ ร้านอาหาร ร้านขายยา ปั๊มน้ำมัน ธนาคาร/ATM แหล่งจำหน่ายใช้สอย ขนส่งสาธารณะ เป็นต้น สภาพแวดล้อมโดยทั่วไปของเมืองเม็งล้ามีที่ราบเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากเมืองเม็งล้า อยู่ห่างจากด่านชายแดนบ่อหานเพียง 48 กิโลเมตร เมืองแห่งนี้จึงเหมาะสำหรับแวะพักก่อนเข้าเมืองเชียงรุ่ง หรือกลับจากเมืองเชียงรุ่งก่อนเดินทางเข้าประเทศลาว

ด้านความปลอดภัย พบว่า เมืองลามีสภาพแวดล้อมโดยทั่วไปที่มีความปลอดภัย ทั้งทางด้านการเดินทางเข้าถึง ระบบรักษาความปลอดภัยตามจุดสำคัญต่าง ๆ และที่พักแรม มีโรงพยาบาลขนาดใหญ่ให้บริการคนในพื้นที่ มีสถานีตำรวจบริเวณจุดสำคัญของเมืองลามีร้านขายยา บริการ ตลอดจนระบบการจัดการผู้ให้บริการในสถานี่ขนส่งของเมืองลามีระบบกล้องวงจรปิด และเครื่องสแกนสัมภาระของผู้โดยสารอย่างเป็นระบบ



ภาพที่ 77 แหล่งท่องเที่ยวว่านเทียนซูในเมืองเมิ่งล่า จังหวัดสิบสองปันนา
มณฑลยูนนาน ประเทศจีน



ภาพที่ 78 ที่พักแรมในเมืองเมิ่งล่า จังหวัดสิบสองปันนา มณฑลยูนนาน ประเทศจีน



ภาพที่ 79 ร้านอาหารเมืองเมิ่งล่า จังหวัดลิบสองปันนา มณฑลยูนนาน ประเทศจีน



ภาพที่ 80 ตลาดสดเมืองเมิ่งล่า จังหวัดลิบสองปันนา มณฑลยูนนาน ประเทศจีน



ภาพที่ 81 ร้านนวด/สปา เมืองเมิ่งล่า จังหวัดสิบสองปันนา มณฑลยูนนาน ประเทศจีน



ภาพที่ 82 สถานีขนส่ง เมืองเมิ่งล่า จังหวัดสิบสองปันนา มณฑลยูนนาน ประเทศจีน

2) เมืองเชียงรุ่ง จังหวัดสิบสองปันนา มณฑลยูนนาน ประเทศจีน

เมืองเชียงรุ่ง เป็นเมืองเอกของจังหวัดสิบสองปันนา มณฑลยูนนาน ประเทศจีน ภายในเมืองเชียงรุ่งส่วนใหญ่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ไทลื้อที่อาศัยอยู่ มาตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน ดังนั้นวัฒนธรรม วิถีชีวิตของคนในเมืองเชียงรุ่งยังคงมีความเป็นเอกลักษณ์ และแตกต่างจากวัฒนธรรมของประเทศจีนโดยทั่วไป ทั้งทางด้านที่อยู่อาศัย อาหาร ความเชื่อ นิยาย และภาษา เมืองเชียงรุ่งจึงเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่นิยมของกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวจีน และชาวไทย ซึ่งลักษณะทางกายภาพส่วนใหญ่มีการก่อสร้างอาคาร และร้านค้าที่สื่อถึงวัฒนธรรมไทลื้อ หรือสิบสองปันนา โดยมีร้านอาหารท้องถิ่นมากมายไว้บริการนักท่องเที่ยว และยังมีลานขายของนานาชาติ เป็นต้น

ภายในเมืองเชียงรุ่ง มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยวที่หลากหลาย จากการสำรวจและการสืบค้นจากระบบ online travel agency พบที่พักแรมในเมืองเชียงรุ่งจำนวน 95 แห่งสามารถจองที่พักแรมผ่านเว็บไซต์ได้ ซึ่งเป็นที่พักแรมขนาดเล็กจนถึงขนาดใหญ่ มีตั้งแต่ราคาประหยัดจนถึงที่พักแรมระดับ 5 ดาว ร้านอาหาร/สปา ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ร้านอาหาร บัมน้ำมัน ธนาคาร/ATM แหล่งจับจ่ายใช้สอย ศูนย์การค้า/ห้างสรรพสินค้า บริษัทนำเที่ยว สวนสาธารณะ ขนส่งสาธารณะ สนามบิน สภาพแวดล้อมโดยทั่วไปของเมืองเชียงรุ่งมีที่ราบเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งสิ่งอำนวยความสะดวกเมืองเชียงรุ่งสามารถรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มใหญ่ และกลุ่มเล็ก

ด้านความปลอดภัย พบว่า เมืองเชียงรุ่งมีสภาพแวดล้อมโดยทั่วไปมีความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว ทั้งด้านเส้นทางการเข้าถึง ระบบรักษาความปลอดภัยตามสถานที่สำคัญ อาทิ กล้องวงจรปิด การรักษาความปลอดภัยในสถานที่พักแรม สถานีนีตำรวจ เป็นต้น มีโรงพยาบาลขนาดใหญ่ไว้บริการแก่คนในพื้นที่ ตลอดจนร้านขายยาตามจุดสำคัญของเมืองเชียงรุ่ง



ภาพที่ 83 สภาพแวดล้อมของเมืองเชียงรุ่ง จังหวัดสิบสองปันนา มณฑลยูนนาน ประเทศจีน

เมืองเชียงราย เป็นดินแดนที่มีกลุ่มชาติพันธุ์อาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะกลุ่มชาติพันธุ์ไทลื้อ ที่เป็นรากฐานแห่งประวัติศาสตร์ของเมืองเชียงราย และยังคงปรากฏจากวัฒนธรรมการตั้งถิ่นฐานของกลุ่มชาติพันธุ์ไทลื้อ ทั้งทางด้านที่อยู่อาศัย วัด ภาษาพูด อาหารท้องถิ่น ภูมิปัญญา และการแต่งกายที่มีความเป็นเอกลักษณ์



ภาพที่ 84 วัฒนธรรมการแต่งกายของกลุ่มชาติพันธุ์ไทลื้อ

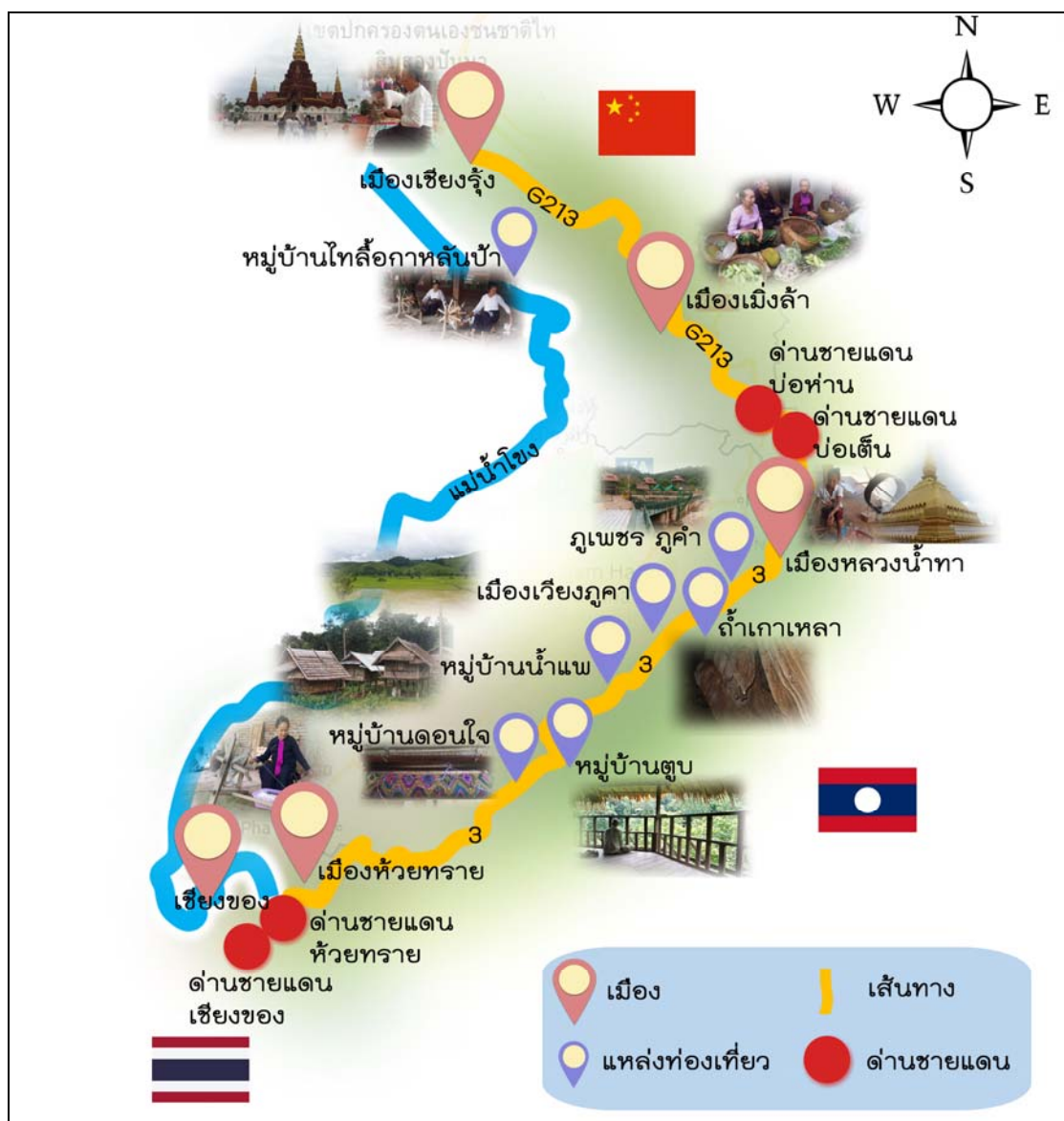


ภาพที่ 85 อาหารพื้นถิ่นของกลุ่มชาติพันธุ์ไทลื้อ

เมืองเชียงรายมีแหล่งท่องเที่ยวที่แสดงถึงอัตลักษณ์ วัฒนธรรมของชาติพันธุ์ไทลื้อหลากหลายแห่ง อาทิ วัดหลวงเมืองลื้อ วัดป่าเจ สวนป่าดงดิบ หมู่บ้านไทลื้อบ้านตั่ว หมู่บ้านไทลื้อกาหลันป่า โข้วพารานาสี สวนมานทิ้งและเมืองใหม่9จอม12เจียง เป็นต้น ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวเหล่านี้มีการถ่ายทอด และทอดแทรกนำเอาวัฒนธรรมไทลื้อมานำเสนอแก่นักท่องเที่ยวผ่านกิจกรรม และการแสดงที่น่าสนใจมากมาย ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเมืองเชียงรายให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมไทลื้อ โดยในปัจจุบันมีการผลักดัน และการสนับสนุนในการสร้างแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ที่สามารถสะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมไทลื้อแบบร่วมสมัย มีการนำวัฒนธรรมไทลื้อมาจัดแสดงในรูปแบบแสงสีเสียงที่มีความตระการตา และสร้างความน่าสนใจแก่นักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี

การถ่ายทอดวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ไทลื้อของเมืองเชียงรายจึงอยู่ในรูปแบบของการสร้างสรรค์วัฒนธรรมที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับวัฒนธรรมที่อาจสูญหายไปเป็นอย่างดี ถึงแม้ทรัพยากรทางวัฒนธรรมดั้งเดิมอาจถูกเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาที่ตาม การเสนอขายวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในเมืองเชียงรายทั้งในภาครัฐ และภาคธุรกิจทางการท่องเที่ยวเป็นการตอกย้ำว่า เมือง

เชียงราย มีความโดดเด่น และสามารถสร้างความเชื่อถึงรากเหง้าวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ไทลื้อแก่นักท่องเที่ยวได้อย่างมีศักยภาพ โดยนำฐานของการสร้างสรรค์ และนวัตกรรมมาบูรณาการร่วมกับวัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างร่วมสมัย



ภาพที่ 86 แผนที่แหล่งท่องเที่ยวในเส้นทางท่องเที่ยวระหว่างด่านเชียงของ – เมืองเชียงราย

4.2 ปัญหาและอุปสรรคในการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง)

จากการเดินทางสำรวจเส้นทางระหว่างด่านเชียงของ จังหวัดเชียงราย ถึงเมืองเชียงรุ่ง สิบสองปันนา พบปัญหาและอุปสรรคในการท่องเที่ยวในพื้นที่ประเทศไทย สปป.ลาว และจีน มีรายละเอียดดังนี้

4.2.1 ปัญหาอุปสรรคในการท่องเที่ยว

ประเทศไทย - สปป.ลาว

1) การประชาสัมพันธ์ แหล่งท่องเที่ยวในเส้นทางส่วนใหญ่มีศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยว แต่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไม่สามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้จริง เนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวบางแห่งไม่ได้จัดรายการ หรือประชาสัมพันธ์ทั่วถึงแก่นักท่องเที่ยว ทำให้นักท่องเที่ยวขาดการรับรู้ และขาดทางเลือกที่หลากหลาย โดยเฉพาะในช่วงฤดูกาลของการท่องเที่ยวในช่วงที่มีเทศกาลประเพณี ของท้องถิ่น ทำให้นักท่องเที่ยวไม่รับรู้ และเดินทางท่องเที่ยวไม่ตรงกับช่วงเวลาที่เหมาะสม หรือไม่ตรงต่อสิ่งที่คาดหวังไว้

2) เส้นทางคมนาคม

2.1) เส้นทางเข้าถึง แหล่งท่องเที่ยวหลายแห่งมีนักท่องเที่ยวสนใจเป็นจำนวนมาก แต่การเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวหลายแห่งยังมีความยากลำบาก เส้นทางส่วนใหญ่ขรุขระ เป็นทางดิน และลูกรัง ตลอดจนโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ ทำให้เกิดข้อจำกัดในการเดินทาง และเดินทางล่าช้ากว่ากำหนด โดยเฉพาะการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

2.2) ป้ายบอกทางและป้ายสื่อความหมาย ป้ายบอกทางในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวมีน้อย และไม่ชัดเจน ตลอดจนตั้งอยู่ในพื้นที่ที่ไม่สะดวกตา หรือในจุดที่มองเห็นได้ชัดเจน ทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางไม่สะดวก และเดินทางเข้าแหล่งท่องเที่ยวผิดทาง

3) ระบบความปลอดภัย

3.1) การจัดเตรียมอุปกรณ์ป้องกัน แหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่ยังไม่มีอุปกรณ์ป้องกันการปฐมพยาบาล หรือสร้างความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ อาทิ เสือชีพ เป็นต้น

3.2) หน่วยงานที่จัดการเรื่องความปลอดภัย หน่วยงานที่รับผิดชอบหลักในการบริหารจัดการเรื่องความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวยังไม่มีหน่วยงานหลักที่ดูแลรับผิดชอบอย่างชัดเจน การบริการด้านความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวจึงไม่มีจุดบริการหลักในแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ซึ่งหากเกิดอุบัติเหตุ และกรณีเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉินจะทำให้นักท่องเที่ยวได้รับบริการที่ล่าช้า

4) การแจ้งอัตราค่าบริการ แหล่งท่องเที่ยวบางแห่งมีการเก็บค่าเข้าชม หรือค่าตัวเข้าชมสถานที่ท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติต่างจากราคาคนในท้องถิ่นโดยไม่แสดงข้อมูลที่ชัดเจน รวมถึง ร้านค้า ร้านอาหาร ที่มีการเก็บอัตราค่าบริการในสกุลเงินไทย และดอลลาร์ที่คลุมเครือ โดยไม่มีป้ายบอกราคาแก่นักท่องเที่ยวที่ชัดเจน ซึ่งการใช้ค่าบริการในสกุลเงินต่างประเทศในแต่ละวันควรอ้างอิงจากธนาคาร

5) การบริหารจัดการขยะ และสิ่งปฏิกูล การบริหารจัดการด้านความสะอาดในเมืองต่าง ๆ และแหล่งท่องเที่ยวยังมีไม่เพียงพอ จึงทำพื้นที่สำคัญของแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ มีขยะเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะจุดบริการถึงขยะในจุดสำคัญยังขาดแคลน และไม่ทั่วถึง

6) การบริหารจัดการด้านความสะอาด การบริหารจัดการด้านความสะอาดควรให้ความสำคัญกับมาตรฐานของความสะอาดในธุรกิจร้านอาหาร เช่น สภาพแวดล้อมของร้านอาหาร ภาชนะ ห้องน้ำ เป็นต้น รวมถึงธุรกิจที่พักแรม เช่น ผ้าปูที่นอน ปลอกหมอน ห้องน้ำ เป็นต้น

7) สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว

7.1) การบริการห้องน้ำสาธารณะ ห้องน้ำสาธารณะในระหว่างเส้นทาง ในพื้นที่สปป.ลาว ต้องใช้บริการที่สถานีบริการน้ำมัน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นปั๊มนขนาดเล็ก บางแห่งยังไม่มีห้องน้ำบริการ บางแห่งมีห้องน้ำบริการ จำนวน 1 – 2 ห้อง ส่วนคุณภาพของห้องน้ำยังควรได้รับการปรับปรุงทั้งทางกายภาพและความสะอาด ส่วนห้องน้ำระหว่างการเดินทางในประเทศจีน ก็สามารถใช้ได้ ในสถานีบริการน้ำมันเช่นกัน และควรปรับปรุงในด้านความสะอาด

7.2) สินค้าที่ระลึกในท้องถิ่น ร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึกในแต่ละเมืองของ สปป.ลาว มีจำนวนน้อย ไม่มีป้ายหรือสัญลักษณ์บ่งบอก อีกทั้งไม่มีพนักงานขายอยู่ประจำ ต้องตามหรือเรียกหา มาให้บริการ จึงทำให้การติดต่อและการใช้บริการมีความล่าช้า ตลอดจนนักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงยาก

สปป.ลาว – จีน

1) สภาพเส้นทางการเข้าถึง สภาพเส้นทางการเข้าถึงโดยเฉพาะผิวถนนระหว่างเมือง หลวงน้ำทา ไปยังด่านบ่อเต็น ชายแดนสปป.ลาว มีสภาพขรุขระ และมีหลุมบ่อเป็นช่วง ๆ ตลอดเส้นทาง ทั้งนี้เนื่องจากเป็นช่วงที่มีการก่อสร้างรถไฟความเร็วสูงระหว่างประเทศจีนมายัง สปป.ลาว เส้นทางคุนหมิง-เวียงจันทน์ และการสัมปทานของกลุ่มนายทุนชาวจีนในพื้นที่ชายแดนสปป.ลาว ทำให้มีรถบรรทุกขนาดใหญ่วิ่งในเส้นทาง จึงทำให้การเดินทางไม่สะดวก และล่าช้ากว่ากำหนด

2) การสื่อสาร การสื่อความหมายทางการท่องเที่ยวและการสื่อสารระหว่างคนในท้องถิ่นกับนักท่องเที่ยวมีข้อจำกัด โดยเฉพาะในประเทศจีน เนื่องจากคนในพื้นที่ส่วนใหญ่ไม่สามารถสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษได้ ป้ายสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นภาษาประจำชาติ เมนูในร้านอาหารส่วนใหญ่เป็นภาษาท้องถิ่น พนักงานขายประจำร้านจำหน่ายสินค้าส่วนใหญ่พูดภาษาท้องถิ่น ทำให้มีปัญหาอุปสรรคในระหว่างให้บริการ

3) การดูแลด้านสุขอนามัย ร้านอาหารระหว่างเส้นทาง ทั้งใน สปป.ลาว และประเทศจีน ควรให้ความเอาใจใส่ต่อมาตรฐานด้านความสะอาดและสุขอนามัย

ประเทศไทย – ประเทศเมียนมา

1) เส้นทางคมนาคม

1.1) เส้นทาง การเข้าถึงทางบก ส่วนใหญ่เป็นเชิงเขา และภูเขาสูง โดยเฉพาะช่วงฤดูฝนเป็นช่วงที่มีดินถล่มลงมาในเส้นทางเดินทางอยู่บ่อยครั้ง ตลอดจนถนนค่อนข้างลื่น และแคบ จึงต้องระมัดระวังเป็นพิเศษ โดยเฉพาะในช่วงกลางคืน เนื่องจากเส้นทางส่วนใหญ่ไม่มีไฟฟ้าส่องสว่าง

1.2) เส้นทางคมนาคมทางอากาศ การเดินทางมาท่องเที่ยวในเมืองเชียงใหม่โดยเครื่องบินโดยสาร อาจต้องใช้เวลากับการแวะรับส่งผู้โดยสารในทุกเมืองสำคัญระหว่างเส้นทางบิน ซึ่งปัจจุบันยังไม่มีเที่ยวบินภายในประเทศ และต่างประเทศที่บินตรงมายังเมืองเชียงใหม่ ทำให้นักท่องเที่ยวจำเป็นต้องใช้เวลาเดินทางที่ช้ากว่าปกติ

2) การให้บริการปั้มน้ำมันและจุดพักรถ จุดบริการเติมเชื้อเพลิงพาหนะ หรือปั้มน้ำมัน ในระหว่างเส้นทาง เมืองท่าช้างเหล็ก-เชียงใหม่ มีให้บริการน้อย ซึ่งจะต้องใช้บริการได้เฉพาะในเมืองท่าช้างเหล็ก เมืองท่าเดื่อ และเมืองเชียงใหม่เท่านั้น ดังนั้นการใช้น้ำมันส่วนตัวเดินทางจำเป็นต้องเติมเชื้อเพลิงในเพียงพอก่อนออกเดินทาง อย่างไรก็ตามปั้มน้ำมันที่กำลังอยู่ในระหว่างการก่อสร้างหลายแห่ง แต่ยังไม่เปิดให้บริการในขณะนี้

3) ข้อจำกัดของที่พักรถ การเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติทุกประเภทที่เดินทางมาท่องเที่ยวในเมืองเชียงใหม่ และพื้นที่อื่น ๆ จะต้องมีการระบุที่พักรถที่ชัดเจน พร้อมส่งเอกสารให้กับเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองของประเทศเมียนมา โดยไม่สามารถพักรถในที่พักรถนอกเหนือจากที่ระบุไว้ในเอกสารได้ โดยเฉพาะบ้านเรือน หรือที่อยู่อาศัยของคนในท้องถิ่น และในกรณีการเปลี่ยนแปลงที่พักรถจะต้องแจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบก่อนเข้าพักรถ จึงทำให้ไม่เกิดความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการเปลี่ยนแผนการเดินทางในระหว่างการเดินทาง และเป็นข้อจำกัดของกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ต้องการพักโฮมสเตย์กับคนในท้องถิ่น

4.2.2 ปัญหาอุปสรรคด้านการเดินทางข้ามแดน

ประเทศไทย – สปป.ลาว

1) ระบบการเดินรถสาธารณะ

1.1) ความล่าช้าของรถโดยสารระหว่างประเทศ การเดินรถโดยสารสาธารณะระหว่างด่านชายแดนเชียงของ กับด่านชายแดนเมืองห้วยทราย แขวงบ่อแก้ว สปป.ลาว ซึ่งรถโดยสารของประเทศไทยจะรับผู้โดยสารจากด่านเชียงของ ไปที่ด่านห้วยทราย โดยไม่รับคนจากด่านห้วยทรายกลับมา เช่นเดียวกันกับรถจากด่านห้วยทรายที่มาส่งคนที่ด่านเชียงของ แต่ก็จะไม่รับผู้โดยสารจากด่านเชียงของไปเช่นกัน ซึ่งทำให้นักท่องเที่ยวต้องใช้เวลารอานาน และไม่มีการกำหนดเวลาในการเดินรถที่ชัดเจน ซึ่งส่วนใหญ่จะรอให้มีผู้โดยสารจำนวนหนึ่งแล้วจึงออกรถ และรถโดยสารในฝั่งประเทศไทยจะให้บริการถึงเวลา 18.00 น. แต่ด่านเชียงของเปิดให้บริการถึง 20.00 น. จึงทำให้นักท่องเที่ยวที่มาที่ด่านหลัง 18.00 น. ไม่รถไปส่งที่ด่านเมืองห้วยทราย ยกเว้นมีรถโดยสารจากด่านห้วยทรายมาส่ง นักท่องเที่ยว ก็สามารถขึ้นรถไปที่ด่านห้วยทรายได้ หลังเวลา 18.00 น. จึงทำให้นักท่องเที่ยวไม่สามารถวางแผนเรื่องเวลาการเดินทางได้ถูกต้อง เนื่องจากการกำหนดเวลาการเดินรถโดยสารสาธารณะระหว่างประเทศไม่มีความแน่นอน หรือชัดเจน

1.2) อัตราค่าบริการรถโดยสารระหว่างประเทศ รถโดยสารระหว่างชายแดนของฝั่งไทยคิดค่าสัมภาระของผู้โดยสารเพิ่มเติม จากอัตราค่าโดยสารปกติ ทำให้นักท่องเที่ยวจำเป็นต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น และสร้างความไม่พอใจให้กับนักท่องเที่ยวบางกลุ่ม

2) **ระยะเวลาการเปิดปิดด่านชายแดน** ด่านชายแดนฝั่งไทยและรถโดยสารระหว่างชายแดนของฝั่งไทยเก็บค่าบริการล่วงหน้าเพิ่มเติม หากนักท่องเที่ยวเดินทางนอกเวลาทำการ ซึ่งทำให้ค่าใช้จ่ายในการทำทัวร์สูงขึ้น เนื่องจากบริษัทนำเที่ยวบางบริษัทจำเป็นต้องออกด่านชายแดนนอกเวลาทำการเป็นบ่อยครั้ง เช่น บริษัทนำเที่ยวที่ต้องเดินทางต่อไปประเทศจีน จำเป็นต้องออกเดินทางตั้งแต่ช่วงเช้า ที่ยังไม่เปิดทำการ จึงจำเป็นต้องเสียค่าบริการล่วงหน้า รวมถึงวันหยุดต่างๆ เป็นต้น

3) **ข้อจำกัดของการเข้าออกจุดผ่อนปรน** เรือฝั่งสปป.ลาวที่เจ็ดนำเที่ยวทางน้ำในพื้นที่ลุ่มแม่น้ำโขงระยะสั้น ไม่สามารถเทียบท่าเรือในบางพื้นที่ได้ โดยเฉพาะพื้นที่ของประเทศไทย ซึ่งด่านชายแดนส่วนใหญ่เป็นด่านผ่อนปรน หรือด่านท้องถิ่น ทำให้นักท่องเที่ยวไม่สามารถเดินทางท่องเที่ยวทางน้ำในระยะสั้นในพื้นที่ชายแดนประเทศไทย และสปป.ลาว ได้ครอบคลุม

ประเทศไทย – เมียนมา – จีน

1) **ความปลอดภัย** การเดินทางข้ามแดนทางเส้นทางน้ำระหว่างด่านชายแดนอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ไปยังท่าเรือกว๋นเหล่ย ท่าเรือกาลันปา และท่าเรือเชียงรุ่ง ประเทศจีนยังมีอุปสรรคด้านความปลอดภัย โดยเฉพาะปัญหาความไม่สงบของพื้นที่ชายแดนระหว่างประเทศเมียนมา และประเทศจีน จึงทำให้นักท่องเที่ยวไม่มีความมั่นใจในการเดินทางท่องเที่ยวทางน้ำ จึงส่งผลให้จำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางโดยเรือมีน้อยลง

ประเทศไทย – ประเทศเมียนมา

1) **สิ่งอำนวยความสะดวก** สิ่งอำนวยความสะดวกในด้านชายแดนแม่สาย และด่านชายแดนท่าขี้เหล็กยังไม่ครอบคลุมการใช้งานของนักท่องเที่ยว อาทิ ไม่มีจุดรอพักผู้ให้บริการ ขนาดของอาคารค่อนข้างจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยว และไม่มีจุดพักยานพาหนะที่จะนำเข้า-ออกประเทศ เป็นต้น จึงทำให้เกิดความไม่สะดวก และความคล่องตัว

2) **ข้อจำกัดในการสื่อสาร** ภาษาการสื่อสารระหว่างนักท่องเที่ยวต่างชาติ กับเจ้าหน้าที่ในด่านตรวจคนเข้าเมืองของประเทศเมียนมามีข้อจำกัด ซึ่งหากเกิดปัญหา หรือกรณีเกิดเหตุฉุกเฉินในระหว่างการเดินทางข้ามแดนอาจทำให้เกิดความเข้าใจผิด และสื่อสารไม่เข้าใจกัน

3) **การปิดด่านสากล** ด่านชายแดนเมืองลา (Mongla) ระหว่างประเทศเมียนมากับประเทศจีน ซึ่งห่างจากเมืองเชียงตุงประมาณ 90 กิโลเมตร ปัจจุบันด่านชายแดนไม่ได้เปิดเป็นด่านสากลแล้ว ทำให้การเดินทางของกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มาจากประเทศจีน และประเทศที่สามไม่สามารถเดินทางต่อมายังเมืองเชียงตุง และด่านแม่สายเพื่อเข้าประเทศไทยได้

สปป.ลาว – จีน

1) **สิ่งอำนวยความสะดวก** สิ่งอำนวยความสะดวกในด้านชายแดนยังไม่ครอบคลุมการใช้งานของนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะด่านบ่อเต็น สปป.ลาว ซึ่งไม่มีอาคารรองรับผู้ให้บริการ จึงทำให้นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ยืนรอในพื้นที่โล่งแจ้ง และเป็นปัญหาสำหรับนักท่องเที่ยวในช่วงสภาพอากาศร้อนและฝนตก ส่วนด่านชายแดนบ่อหาน ประเทศจีน เส้นทางเข้าออกสำหรับผู้ให้บริการในอาคารยังมี

สิ่งขีดขวาง จึงทำให้นักท่องเที่ยวที่มีกระเป๋าเงินไม่สามารถใช้งานเส้นทางลาดได้ โดยเฉพาะผู้พิการ อาจเกิดความไม่สะดวก

4.2.3 ปัญหาอุปสรรคด้านพิธีการเข้า – ออกประเทศ

ประเทศไทย – สปป.ลาว – จีน

1) กระบวนการนำยานพาหนะเข้าออกด่านชายแดน การนำยานพาหนะส่วนตัวจากประเทศจีนเพื่อจะเข้าประเทศไทยจะต้องขออนุญาตก่อน 30 วัน และต้องมาอบรมการใช้ยานพาหนะภายในประเทศไทยก่อนนำพาหนะมาใช้ภายในประเทศไทย โดยยานพาหนะจะต้องไม่อยู่ระหว่างการเช่าซื้อ เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากบริษัทที่ทำสัญญาเช่าซื้อและต้องทำประกันภัยในประเทศไทย อาทิ ประกันภัยแบบเหมาจ่าย 15 วัน 30 วัน เป็นต้น อีกทั้งจะต้องมีเอกสารของยานพาหนะครบทุกประเภท อาทิ รูปถ่ายยานพาหนะ รูปถ่ายคนขับ หนังสือเดินทาง หรือ passport รถและคนขับ และทะเบียนรถ เป็นต้น ทำให้การตัดสินใจของกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวจีนประเภทคาราวานมาเที่ยวประเทศไทยมีน้อยลง

ประเทศไทย – ประเทศเมียนมา

1) ข้อจำกัดของกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางด้วยตนเอง (FIT) การเดินทางท่องเที่ยวในเมืองเชียงตุง ประเทศเมียนมา นักท่องเที่ยวต่างชาติต้องทำวีซ่าโดยต้องมีมัคคุเทศก์ท้องถิ่นนำเที่ยวเท่านั้น ซึ่งสามารถอยู่ภายในพื้นที่เชียงตุงได้ไม่เกิน 14 วัน และไม่สามารถเดินทางออกนอกพื้นที่เมืองเชียงตุงไปยังเมืองอื่น ๆ ของประเทศเมียนมาได้ หรืออยู่ได้เฉพาะในสถานที่ที่ได้แจ้งไว้กับเจ้าหน้าที่ไว้เท่านั้น ทั้งนี้ในกรณีที่นักท่องเที่ยวต่างชาติไม่ต้องการมัคคุเทศก์นำเที่ยว หรือต้องการเดินทางด้วยตนเองจะต้องทำวีซ่าประเภทนักท่องเที่ยว สามารถอยู่ได้ไม่เกิน 28 วัน ซึ่งมีค่าธรรมเนียม 40 US ซึ่งทำให้นักท่องเที่ยวต่างชาติที่ประสงค์จะเดินทางท่องเที่ยวได้ด้วยตนเองมีข้อจำกัดในการเดินทางในระหว่างเมือง และต้องเสียค่าธรรมเนียมสำหรับการทำวีซ่าเพิ่ม

2) การทำบัตรผ่านแดน (Border Pass) (สำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทย)

2.1) ขั้นตอนการทำบัตรผ่านแดน นักท่องเที่ยวชาวเมียนมาที่เดินทางข้ามแดนมาทางด่านแม่สาย จะต้องยื่นเอกสารหลายขั้นตอน และยื่นเอกสารในสถานที่ราชการหลายแห่ง และสามารถเดินทางท่องเที่ยวภายในเขตที่กำหนดของอำเภอแม่สายเท่านั้น ดังนั้นนักท่องเที่ยวชาวเมียนมาจึงมีข้อจำกัดในการเดินทางท่องเที่ยวต่อไปยังพื้นที่อื่น ๆ ของจังหวัดเชียงราย และจังหวัดใกล้เคียง

2.2) ข้อจำกัดของการใช้บัตรผ่านแดน การเดินทางด้วยบัตรผ่านแดน (Border Pass) กรณียกเว้นวีซ่า นักท่องเที่ยวจะสามารถเดินทางท่องเที่ยวได้เพียงเมืองเชียงตุงเท่านั้น โดยไม่สามารถเดินทางต่อไปยังเมืองอื่น ๆ อาทิ เมืองมณฑลทะเลย์ เมืองลา ตองยี เป็นต้น จึงเป็นข้อจำกัดของกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ไม่มีหนังสือเดินทาง แต่ต้องการเดินทางไปยังเมืองเชียงใหม่อื่น ๆ

สปป.ลาว – จีน

1) การทำวีซ่าหน้าด่าน (visa on arrival) ด้านบ่อหาน ประเทศจีน หากนักท่องเที่ยวที่ไม่ใช่บุคคลสัญชาติลาวต้องการทำวีซ่าหน้าด่านในแต่ละครั้งจะต้องมีนักท่องเที่ยวจำนวนไม่น้อยกว่า

5 คน และต้องมีบริษัททัวร์ในประเทศจีนรับรองการเข้าประเทศ จึงจะสามารถทำวีซ่าได้ ทำให้บริษัททัวร์ในประเทศไทยไม่สามารถขายโปรแกรมทัวร์เมืองสิบสองปันนาให้กับนักท่องเที่ยวต่างชาติ (ประเทศที่สาม) ที่สนใจไปท่องเที่ยวประเทศจีนระยะสั้น 3 – 4 วัน ให้กับกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีจำนวนน้อยกว่า 5 คน ที่อาจไม่ได้วางแผนท่องเที่ยวในประเทศจีนตั้งแต่ครั้งแรก อย่างไรก็ตามนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ (ประเทศที่ 3) ถ้ามาขอวีซ่าจีนในประเทศไทยจะต้องใช้เวลาดำเนินการ 4 วัน และถ้าหากต้องการได้รับวีซ่าเร่งด่วนภายในวันเดียว จำเป็นต้องเสียค่าธรรมเนียมสูงกว่า และทำให้ค่าใช้จ่ายในการเดินทางและราคาขายรายการนำเที่ยวสูงตามไปด้วย

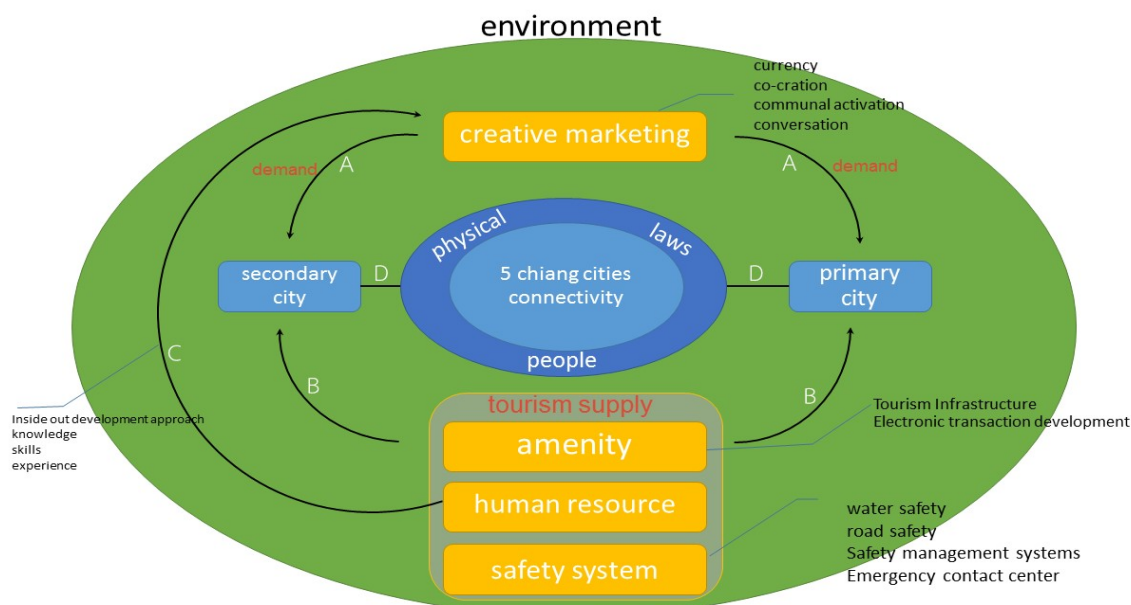
2) กระบวนการการตรวจคนเข้าเมือง เจ้าหน้าที่ของด่านพรมแดน ประเทศจีนมีการตรวจสอบเอกสารของนักท่องเที่ยว หรือผู้ที่ใช้บริการด้วยความละเอียดถี่ถ้วนมาก โดยเฉพาะขาเข้าประเทศจีน เช่น นักท่องเที่ยวจากประเทศไทยที่มีตำแหน่งว่าที่ร้อยตรี หรือมียศทางทหาร หรือตำรวจ จะได้รับการตรวจสอบโดยละเอียด อีกทั้งให้ความใส่ใจกับรูปบุคคลในหนังสือเดินทางกับตัวจริง แต่ทั้งนี้เจ้าหน้าที่ที่ให้บริการและนักท่องเที่ยวอาจสื่อสารกันไม่เข้าใจในอันเนื่องมาจากภาษาในการสื่อสาร ทำให้การเดินทางเข้าประเทศเกิดความล่าช้าอยู่บ่อยครั้ง

ภาพรวมของปัญหาและอุปสรรคในการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคกลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง) พบว่า การบริการ และสิ่งอำนวยความสะดวกในแต่ละพื้นที่ยังมีมาตรฐานที่ยังไม่เท่ากัน หรือยังไม่มีมาตรฐานเดียวกัน จึงจำเป็นต้องมีการยกระดับมาตรฐานของการบริการ และสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพ รวมถึงการเดินทางข้ามแดนของกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัวที่พบข้อจำกัด และเงื่อนไขหลายประการ ทำให้การตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวของกลุ่มนักท่องเที่ยวประเภทนี้มีน้อยลง ซึ่งหากมีการลดหย่อน หรือการปรับกฎระเบียบที่เอื้ออำนวยแก่กลุ่มนักท่องเที่ยวประเภทนี้จะช่วยกระตุ้นการเดินทางท่องเที่ยวข้ามแดนเพิ่มมากขึ้น

อีกทั้ง การเตรียมความพร้อมในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวในเส้นทางที่มีรถไฟผ่านหากแล้วเสร็จในอนาคต ทั้งทางด้านการขนส่งสาธารณะ เส้นทางคมนาคม และสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว โดยเฉพาะการเตรียมความพร้อมของจำนวนนักท่องเที่ยวที่อาจเพิ่มมากขึ้นแบบก้าวกระโดด เนื่องจากการเดินทางเชื่อมโยงผ่านเส้นทางรถไฟสามารถเดินทางสะดวก และรวดเร็วมากขึ้น คนในพื้นที่ชุมชน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องอาจต้องมีการวางแผนเพื่อยกระดับมาตรฐานในการรองรับกลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางผ่านรถไฟในอนาคตอันใกล้

4.3 แนวทางพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคกลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง)

การศึกษาแนวทางพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคกลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง) โดยการวิเคราะห์ และสังเคราะห์จากการศึกษาเส้นทางท่องเที่ยว และปัญหาและอุปสรรคในการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคกลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง) และความคิดเห็นที่ได้จากภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ประเทศไทย เมืองหลวงพระบาง (เมืองเชียงทอง) แขวงหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เมืองเชียงตุง รัฐฉาน ประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา และเมืองสิบสองปันนา (เมืองเชียงรุ้ง) มณฑลยูนนาน ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน มีผลการศึกษาดังนี้



ภาพที่ 87 รูปแบบการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง)

การพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง) เป็นการขับเคลื่อนเศรษฐกิจโดยนำการท่องเที่ยวมาเป็นเครื่องมือพัฒนาระหว่างเมืองหลัก และเมืองรองในเส้นทางการท่องเที่ยวของ 5 เมือง ประกอบไปด้วย จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ประเทศไทย เมืองหลวงพระบาง (เมืองเชียงทอง) แขวงหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เมืองเชียงตุงรัฐฉาน ประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา และเมืองสิบสองปันทนา (เมืองเชียงรุ่ง) มณฑลยูนนาน ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งในแต่ละพื้นที่มีความโดดเด่นทางด้านทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน ทั้งสภาพแวดล้อมทางภูมิประเทศ และวัฒนธรรมของคนในพื้นที่ โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวระหว่างเส้นทางที่ช่วยเพิ่มสีสัน และประสบการณ์ระหว่างเส้นทางได้อย่างน่าสนใจ ดังนั้นการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง) จึงจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยในการพัฒนาให้เกิดเป็นรูปธรรมหลายด้าน เพื่อให้เกิดการบูรณาการการท่องเที่ยวในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวหลัก (primary city) และแหล่งท่องเที่ยวรอง (secondary city) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มในสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยวได้

ปัจจุบันอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมในพื้นที่ 5 เชียง มีศักยภาพสูงในการสร้างแรงจูงใจนักท่องเที่ยว อย่างไรก็ตามความคล้ายทางวัฒนธรรมที่มีเรื่องราวทางประวัติศาสตร์เชื่อมโยงกันในอดีตยังเป็นความท้าทายในการสร้างความแตกต่างทางการท่องเที่ยว ที่ส่งผลต่อการสร้างภาพลักษณ์ของแต่ละพื้นที่ให้ชัดเจนและนำไปสู่การพัฒนากิจกรรมทางการท่องเที่ยวให้ตรงกลุ่มเป้าหมาย ดังนั้นการตลาด (Marketing) จึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่จะช่วยกระตุ้นการวิจัย และพัฒนาค้นหาความแปลกใหม่ มาตอบสนองความต้องการของตลาดนักท่องเที่ยวเป้าหมาย (ลูกค้า A) ทำให้นักท่องเที่ยวมีโอกาสในการเลือกตัดสินใจเดินทางไปท่องเที่ยว และได้รับความพึงพอใจกลับมา ในขณะเดียวกันการตลาด (marketing) จะช่วยกระตุ้นการค้า การลงทุน การผลิต และเกิดการจ้างงานในธุรกิจทางการท่องเที่ยว ซึ่งส่งผลต่อการสร้างรายได้ เกิดการกระจายเศรษฐกิจ ส่งผลไปยังการเพิ่มอำนาจใน

การจับจ่าย และยังช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตในชุมชนแหล่งท่องเที่ยว ทั้งเมืองท่องเที่ยวหลัก และแหล่งท่องเที่ยวรองในพื้นที่ 5 เชียง

โดยเฉพาะนโยบายของประเทศไทย และในระดับสากลมีการส่งเสริม และพัฒนา เศรษฐกิจบนพื้นฐานเทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรมมากขึ้น โดยมุ่งเน้นการปรับเปลี่ยน สินค้าและบริการแบบดั้งเดิมไปสู่สินค้าและบริการสมัยใหม่ที่เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจระดับโลก ด้วยการ ตั้งอยู่พื้นฐานจุดแข็งวัฒนธรรมท้องถิ่นการให้บริการ ความหลากหลายเชิงชีวภาพและวัฒนธรรมที่ ยังคงคุณค่าดั้งเดิม ผู้ประกอบการในธุรกิจทางการท่องเที่ยวจึงจำเป็นต้องปรับแนวทางในการดำเนิน ธุรกิจบนฐานนวัตกรรม การสร้างสรรค์ และเทคโนโลยีต่าง ที่เข้าใจผู้บริโภค และนักท่องเที่ยว โดย ผู้ผลิตและผู้บริโภคร่วมมือกันพัฒนาสินค้าและบริการ เป็นการตลาดที่ส่วนประสมการตลาดเปลี่ยน จาก 4 P (Product, Price, Place, Promotion กลายเป็น 4 C ประกอบไปด้วย 1) Co-creation คือ การให้นักท่องเที่ยวมีโอกาสได้นำเสนอเรื่องราวของความต้องการ ปัญหา ค่านิยม ของตนเองให้ผู้ประกอบการ หรือผู้ให้บริการทางการท่องเที่ยวได้รับรู้เพื่อนำไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนา สินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว 2) Currency คือ การปรับราคาตามฤดูกาล พฤติกรรมการซื้อในแต่ละกลุ่มเป้าหมาย และตามวิธีการจ่ายเงินของนักท่องเที่ยว 3) Communal Activation คือ การปรับช่องทางการขายสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยวที่ปราศจากหน้าร้าน หรือสถานที่ที่ นักท่องเที่ยวต้องเดินทางไปด้วยตนเอง โดยมุ่งเน้นการกระจายข้อมูลข่าวสาร และสินค้าและบริการ ผ่านระบบ internet และ social network และ 4) Conversation คือ การแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร และประสบการณ์ทางการท่องเที่ยวระหว่างกัน นักท่องเที่ยวได้ร่วมแสดงความคิดเห็น เสนอแนะแนวทาง และพัฒนาสินค้าและบริการ โดยใช้พื้นที่บนสังคมออนไลน์ (Social media) และการสื่อสารโดยตรงกับผู้ให้บริการ (เสรี วงษ์มณฑา, 2560, หน้า 1) ซึ่งนักการตลาดส่วนใหญ่เรียก การตลาดนี้ว่า การตลาดดิจิทัล หรือการตลาดเชิงสร้างสรรค์ (creative marketing) (สมชาย นำประเสริฐชัย, มปป.)

การตลาดเชิงสร้างสรรค์ (creative marketing) ได้ปรับเปลี่ยนกระบวนการทางการผลิต ใหม่เพื่อสร้างประเทศให้เป็นอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ ผลักดันเปลี่ยนแปลงแนวคิดการตลาดให้ สร้างสรรค์มากขึ้น โดยต้องคำนึงถึง Functional (ประโยชน์ใช้สอย) และ Emotional (สุนทรียภาพ ทางอารมณ์) ที่พัฒนาไปพร้อมๆกัน (กุลฉัตร ฉัตรกุล ณ อยุธยา, หน้า 2, มปป.) อย่างไรก็ตามการใช้ การตลาดเป็นเครื่องมือในการผลักดันกลุ่มนักท่องเที่ยวเป้าหมายไปยังพื้นที่จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับ ความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยว (tourism supply) ให้สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว กลุ่มเป้าหมาย (ลูกศร B) ทั้งความพร้อมด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (amenity) ภายในแหล่งท่องเที่ยว อาทิ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว หอมน้ำสาธารณะ ที่พักแรม สินค้าที่ระลึก ร้านอาหาร เป็นต้น ด้าน บุคลากรทางการท่องเที่ยว (human resource) อาทิ การพัฒนาองค์ความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ จิต บริการของผู้ให้บริการ ที่มีต่อสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว โดยเฉพาะความรู้ด้านการตลาดของ ผู้ประกอบการทางการท่องเที่ยว เพื่อสร้างความได้เปรียบภายในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว (ลูกศร C) เป็นต้น และระบบความปลอดภัย (safety system) อาทิ อุปกรณ์รักษาความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว การสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักท่องเที่ยว ศูนย์รับแจ้งฉุกเฉิน (emergency contact center) เป็นต้น

ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้ถือเป็นส่วนที่ช่วยรองรับ และอำนวยความสะดวกนักท่องเที่ยวในระหว่างการทำกิจกรรมทางการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวหลัก และแหล่งท่องเที่ยวรอง

นอกจากการพัฒนาความพร้อมในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวหลัก และรองแล้ว การพัฒนาการเชื่อมโยง (ลูกศร D) ระหว่างเมืองหลักและเมืองรอง หรือ Connectivity เป็นเครื่องมือสำคัญในการบูรณาการทางเศรษฐกิจและสังคม เพื่อให้ภูมิภาคสามารถตอบรับกระแสโลกาภิวัตน์และสภาพพึ่งพาซึ่งกัน (globalization and interdependence) ได้อย่างมีประสิทธิภาพและทันเวลาที่ โดยเฉพาะการสร้างผลประโยชน์ร่วมกัน และการสร้างความได้เปรียบทางการท่องเที่ยวภายใต้ความร่วมมือระหว่างแหล่งท่องเที่ยวหลัก และแหล่งท่องเที่ยวรอง นำไปสู่การสร้างแรงขับเคลื่อน หรือการไหลของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป้าหมายกระจายไปยังแหล่งท่องเที่ยวระหว่างเส้นทางก่อนถึงจุดหมายปลายทางหลัก ต้องอาศัยการเชื่อมโยงที่แบ่งออกเป็น 3 องค์ประกอบ ได้แก่

(1) ความเชื่อมโยงทางกายภาพ (physical) อาทิ การสร้างถนน รางรถไฟ สะพาน ท่าเรือ ท่าอากาศยาน การพัฒนาด้านการทำธุรกรรมผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ ระบบการสื่อสาร และอื่น ๆ เพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ที่ส่งผลต่อการเคลื่อนที่ หรือการไหลของกลุ่มนักท่องเที่ยว

(2) ความเชื่อมโยงทางกฎระเบียบและการพัฒนา (laws) อาทิ การปรับปรุงกฎระเบียบ การการขนส่ง ศุลกากร ตรวจคนเข้าเมือง การค้าและการลงทุน ให้สอดคล้องกัน และ

(3) ความเชื่อมโยงระดับประชาชน (people) อาทิ ความเข้าใจด้านการท่องเที่ยว การสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์อันดีระหว่างประชาชน รวมถึงการพัฒนาคนในพื้นที่ที่ตั้งอยู่ระหว่างเส้นทางเชื่อมโยงให้มีทักษะและขีดความสามารถสอดคล้องกับความต้องการเติบโตทางเศรษฐกิจ (กองเศรษฐกิจ กรมอาเซียน, 2560, หน้า 1) ซึ่งมีมิติด้านการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวต้องมุ่งเน้นการกระตุ้นการเคลื่อนที่ หรือการไหลที่คล่องตัวของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป้าหมายในระหว่างเมืองหลัก และเมืองรองทางการท่องเที่ยวเป็นนัยสำคัญ

ด้วยการท่องเที่ยวเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มจากทรัพยากรทางธรรมชาติ และวัฒนธรรม (environment) ของคนในชุมชนในพื้นที่เป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นจึงเป็นการใช้ประโยชน์ทรัพยากรที่ช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตคนในชุมชนท้องถิ่นจากรายได้ที่ได้รับจากนักท่องเที่ยว ซึ่งจำเป็นต้องมีการบริหารจัดการความสมดุลของทรัพยากรในท้องถิ่นให้สามารถนำมาใช้ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวได้อย่างยั่งยืน ทั้งทางด้านการตลาด โครงสร้างพื้นฐานของสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว รวมถึงระบบการบริหารจัดการความพร้อมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเชื่อมโยง 5 เชียง ต้องมุ่งเน้น และยึดถือความยั่งยืนของสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรม และธรรมชาติ (environment) ในแหล่งท่องเที่ยวหลัก และแหล่งท่องเที่ยวรองเป็นสำคัญ

ทั้งนี้แนวทางพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง) ประกอบไปด้วย 5 ด้าน คือ 1) การพัฒนาการตลาดเชิงสร้างสรรค์ (creative marketing) 2) การอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว (Amenity) 3) การพัฒนาศักยภาพของทรัพยากรบุคคลที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว (Human Resource) 4) การพัฒนา และเตรียมความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวหลัก และการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวรอง (Connectivity) และ 5) การพัฒนา

มาตรการรักษาความปลอดภัยทางการท่องเที่ยว และการจัดการผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม (Safety System and environment) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การพัฒนาการตลาดเชิงสร้างสรรค์ (creative marketing)

1.1 การกำหนดรูปแบบ หรือ theme ในเส้นทางท่องเที่ยวในแต่ละเส้นทางที่มีความโดดเด่น และแตกต่างกันออกไป โดยรวบรวมเอกลักษณ์ทางธรรมชาติ วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ ภาพลักษณ์ในพื้นที่เมือง 5 เชียงมาเป็นองค์ประกอบในการสร้างสรรค์กิจกรรมทางการท่องเที่ยว และสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว เพื่อสร้างความแปลกใหม่ รวมถึงกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวเล็งเห็นถึงการเชื่อมโยงของวิถีชีวิต และประวัติศาสตร์ความเป็นมาของพื้นที่ เพื่อสร้างแรงบันดาลใจแก่กลุ่มนักท่องเที่ยวเป้าหมาย อาทิ กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวยุโรป เดินทางไปยังเมืองเชื่อมโยงอื่น ๆ ในระหว่างเส้นทาง เป็นต้น

1.2 การสร้างการจับคู่ธุรกิจ (Business Matching) โดยดึงผู้ประกอบการทางการท่องเที่ยวในระหว่างประเทศมาเสนอขายสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการดำเนินธุรกิจทางการท่องเที่ยวร่วมกัน เพื่อช่วยกระตุ้นในการบุกเบิกการเปิดเส้นทางท่องเที่ยวใหม่ในต่างประเทศร่วมกัน โดยเฉพาะการเสนอขายเส้นทางท่องเที่ยวในพื้นที่เมืองท่องเที่ยว 5 เชียงในงานระดับโลก อาทิ งาน world travel mart (WTM) งาน International tourism borse berlin (ITB) ทั้งนี้เส้นทางเดินทางเชื่อมโยงเมือง 5 เชียง ยังไม่สะดวกในหลายพื้นที่ อาทิ เมืองเชียงตุง ยังมีหน่วยงานภาครัฐตรวจสอบเอกสาร และข้อจำกัดต่างๆ ของนักท่องเที่ยว ในระหว่างเส้นทาง จึงควรเดินทางท่องเที่ยวภายใต้ความดูแลของบริษัทนำเที่ยว เพื่อความปลอดภัย และการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าที่ทันถ่วงที เป็นต้น

1.3 การสร้างช่องทางให้นักท่องเที่ยวมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการออกแบบรายการนำเที่ยวเองด้วยตนเอง เพื่อให้ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวสามารถปรับรูปแบบการท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับราคา และพฤติกรรมกลุ่มนักท่องเที่ยวเป้าหมายได้ โดยเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางด้วยตนเอง (FIT) ซึ่งสามารถทำได้โดยให้นักท่องเที่ยวเข้ามาติดต่อกับบริษัทโดยตรงผ่านงานโรดโชว์ (roadshow) การส่งข้อเสนอต่าง ๆ ผ่าน social network ที่ทางผู้ประกอบการได้จัดทำขึ้นบนเว็บไซต์ เช่น การจัดทัวร์จักรยาน การจัดทัวร์บิกไบค์ การจัตนำเที่ยวทั่วไป เป็นต้น โดยให้นักท่องเที่ยวในพื้นที่เมือง 5 เชียงเสนอความคิดเห็นร่วมกับบริษัทนำเที่ยวในการสร้างรายการนำเที่ยว กิจกรรมทางการท่องเที่ยว (activity) ที่สร้างประสบการณ์ทางการท่องเที่ยวบนฐานความต้องการของนักท่องเที่ยว (co-creation experiences) และความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมาย (niche market)

1.4 การสร้างช่องทางกระจายข้อมูลข่าวสารบนฐานโครงข่ายสังคมออนไลน์ (social network) โดยต้องมีพื้นที่ที่เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวที่มีประสบการณ์เดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่ 5 เชียง แล้ว มาร่วมแบ่งปันประสบการณ์ทางการท่องเที่ยว และสามารถส่งต่อประสบการณ์ระหว่างกันในกลุ่มนักท่องเที่ยว (experience sharing) ที่ช่วยสร้างการรับรู้ กระตุ้นการประชาสัมพันธ์ แก่กลุ่มนักท่องเที่ยวใหม่ได้

1.5 การจัด fam trip ในเส้นทางท่องเที่ยวเมือง 5 เชียงในกลุ่มผู้ประกอบการทางการท่องเที่ยวในแต่ละพื้นที่ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็น และพัฒนาความแตกต่างของ

เส้นทางท่องเที่ยว (route) กิจกรรมทางการท่องเที่ยว (activity) และการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว เพื่อผลักดันการบูรณาการเส้นทางท่องเที่ยวในพื้นที่เมือง 5 เชียงร่วมกัน

1.6 การสร้างเวทีเสวนา และการจัดประชุมในระดับผู้นำด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่เมือง 5 เชียงร่วมกัน เพื่อรายงานสถานการณ์การท่องเที่ยว การหารือ และการวางแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวร่วมกัน อาทิ การจัดประชุม Tourism Forum เป็นต้น โดยเชิญผู้นำในหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมแต่ละครั้ง และเวียนการเป็นเจ้าภาพจัดประชุมแต่ละปี

2. การอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว (Amenity)

2.1 การปรับปรุงมาตรฐาน และปรับภาพลักษณ์สินค้าและบริการทางการท่องเที่ยวในธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวให้อยู่ในระดับสากล เพื่อยกระดับคุณภาพของสิ่งอำนวยความสะดวกที่สามารถสร้างความพึงพอใจให้กับนักท่องเที่ยว อาทิ มาตรฐานด้านความสะอาด สภาพแวดล้อมของสถานประกอบการที่สามารถสร้างการจดจำที่ดีแก่นักท่องเที่ยวได้ เป็นต้น

2.2 การออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวที่คำนึงถึงประโยชน์การใช้งานได้อย่างเหมาะสมกับนักท่องเที่ยวได้ทุกประเภท หรือการนำหลักการ universal design เข้ามาปรับใช้ อาทิ การออกแบบทางลาด สิ่งอำนวยความสะดวกของนักท่องเที่ยวพิการ เด็กเล็ก และผู้สูงอายุ การแสดงสัญลักษณ์ที่เข้าใจง่าย การแสดงภาษาอังกฤษและภาษาจีน เป็นต้น

2.3 การพัฒนาระบบโครงข่ายศูนย์ข้อมูล และการให้ความช่วยเหลือแก่นักท่องเที่ยว โดยให้ความสำคัญกับการนำเทคโนโลยีมาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์กับนักท่องเที่ยวได้อย่างรวดเร็ว และทันต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนักท่องเที่ยว อาทิ การพัฒนาโปรแกรมที่ให้บริการข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่เมือง 5 เชียง (Application) การแสดงหมายเลขติดต่อศูนย์บริการนักท่องเที่ยวในพื้นที่สำคัญ (Call center contact) เป็นต้น

2.4 การสร้างสรรค์ทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนท้องถิ่นมาเป็นส่วนประกอบในการออกแบบ/ตกแต่งสิ่งอำนวยความสะดวก โดยคำนึงถึงการออกแบบที่เรียบง่าย สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว และประหยัดงบประมาณ ซึ่งเหมาะกับชุมชนท่องเที่ยวที่มีข้อจำกัดด้านงบประมาณ อาทิ การนำไม้ไผ่ หรือไม้ท้องถิ่นมาสร้างเป็นห้องน้ำสาธารณะ การตกแต่งด้วยเครื่องใช้ในท้องถิ่น เป็นต้น

2.5 การพัฒนารูปแบบสินค้าที่ระลึกอย่างสร้างสรรค์ มุ่งเน้นการสร้างมูลค่าเพิ่ม และคุณค่าให้กับธุรกิจสินค้าที่ระลึกให้กับสินค้าท้องถิ่นที่มีอยู่ภายในพื้นที่ และมีสอดคล้องกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยวในปัจจุบัน โดยเฉพาะรูปลักษณะของสินค้าที่ระลึกที่สามารถสร้างการจดจำแก่นักท่องเที่ยวได้ และไม่เป็นอุปสรรคต่อการเดินทางของนักท่องเที่ยว อาทิ ขนาด ข้อจำกัดด้านกฎหมาย เป็นต้น

2.6 การยกระดับการบริการด้านการทำธุรกรรมของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ อาทิ ระบบศุลกากรอิเล็กทรอนิกส์ (e-customs) การยื่นเสียภาษีผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-revenue) เป็นต้น เพื่ออำนวยความสะดวก และความคล่องตัวของผู้ประกอบการทางการท่องเที่ยวทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศ โดยเฉพาะผู้ประกอบการนำเที่ยวที่ต้องเดินทางเข้าออกระหว่างประเทศบ่อยครั้ง

2.7 การพัฒนา และส่งเสริมให้ผู้ประกอบการธุรกิจทางการท่องเที่ยวนำระบบการชำระเงินบนฐานนวัตกรรม เทคโนโลยีในสมัยใหม่มาบริการแก่นักท่องเที่ยวในเมือง 5 เชียง เพื่อลดข้อจำกัดของมาตรฐานการเปลี่ยนแปลงของสกุลเงินในแต่ละประเทศ โดยมุ่งเน้นให้นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางท่องเที่ยวได้โดยไร้เงินสด และในขณะเดียวกันสามารถสร้างความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว อาทิ ระบบการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-payment) ระบบการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-commerce) ระบบการขอคืนภาษีอิเล็กทรอนิกส์สำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ (tax refund) เพื่อความคล่องตัว และความสะดวกรวดเร็วที่ส่งผลต่อการเลือกจุดหมายปลายทางของกลุ่มนักท่องเที่ยว

3. การพัฒนาศักยภาพของทรัพยากรบุคคลที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (Human Resource)

3.1 การพัฒนาคนจากภายใน (Inside out development approach) โดยมุ่งเน้นการให้บริการที่ออกมาจากภายใน โดยต้องสร้างความเข้าใจด้านการท่องเที่ยว และพัฒนาจิตใจในวิชาชีพเพื่อสร้างแรงจูงใจในชีวิตของคน และบุคลากรก่อนเป็นอันดับแรก ซึ่งเป็นผลการพัฒนาระยะยาว และนำไปสู่การพัฒนาภายนอกในระยะต่อไป โดยเฉพาะ บุคลากรในธุรกิจทางการท่องเที่ยว

3.2 การยกระดับความสามารถ และทักษะในวิชาชีพงานบริการส่วนหน้าในธุรกิจทางการท่องเที่ยวที่ต้องมีปฏิสัมพันธ์กับนักท่องเที่ยว หรือผู้ใช้บริการโดยตรง โดยเฉพาะทักษะการใช้ภาษาสากล และภาษาที่ 3 ในการสื่อสารกับนักท่องเที่ยวต่างชาติ การรับมือกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยวโดยใช้หลักการตลาดเชิงสร้างสรรค์ (creative marketing) เป็นเครื่องมือเพื่อสร้างกลยุทธ์ในการบริการ เป็นต้น

3.3 การสร้างเครือข่ายบุคลากรทางการท่องเที่ยวร่วมกันในพื้นที่ 5 เชียงร่วมกัน เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และความรู้ความสามารถด้านวัฒนธรรมการบริการ และมาตรฐานการบริการที่อยู่ในระดับใกล้เคียงกัน โดยเฉพาะผู้ประกอบการรายใหม่

3.4 การสนับสนุน และพัฒนานักวิชาชีพด้านการท่องเที่ยว โดยอาศัยความร่วมมือจากกลุ่มประเทศที่เป็นผู้นำด้านการท่องเที่ยว อาทิ ประเทศไทย และประเทศจีน เป็นต้น มุ่งเน้นการเคลื่อนย้าย หรือแลกเปลี่ยนบุคลากรทางการท่องเที่ยว และกลุ่มนักศึกษาด้านการท่องเที่ยวที่ต้องการเสริมทักษะ และประสบการณ์ด้านการบริการเข้าไปฝึกงาน และทำงานในองค์กรได้สะดวกมากขึ้น

3.5 การจัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษาสำหรับผู้ประกอบการทางการท่องเที่ยวรายใหม่ (Business Service Center) ที่จะเข้ามาทำการค้า การลงทุนในพื้นที่เมือง 5 เชียง โดยเฉพาะผู้ประกอบการทางการท่องเที่ยวต่างชาติ ทั้งรายย่อย และรายใหญ่ ซึ่งทำให้ผู้ประกอบการรายใหม่สามารถเข้าใจบริบทพื้นที่ และสามารถทำการค้าได้อย่างเหมาะสมกับศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวภายในพื้นที่

4. การพัฒนา และเตรียมความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวหลัก และการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวรอง (Connectivity)

4.1 การพัฒนาระบบเชื่อมต่อการขนส่งที่ช่วยกระตุ้นการไหลของจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างเมืองหลักและเมืองรอง และเกิดความคล่องตัวในการเดินทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงในพื้นที่เมือง

5 เชียง มุ่งเน้น การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน (physical) อาทิ ระบบขนส่งสาธารณะในเส้นทางบก และทางน้ำ การสร้างถนน รถไฟ สะพานข้ามแม่น้ำ ท่าเรือ ท่าอากาศยาน เป็นต้น โดยเฉพาะการเตรียมความพร้อมในการรองรับเส้นทางรถไฟหลังแล้วเสร็จ เช่น ควรมีการบริการรถโดยสารสาธารณะระหว่างสถานีรถไฟกับสถานีขนส่งผู้โดยสารในเส้นทางที่รถไฟผ่าน ฯลฯ เป็นต้น รวมถึงการให้ความสำคัญกับเมืองชุมทางที่เป็นศูนย์กลางการกระจายการเดินทางไปยังเมืองอื่น ๆ

4.2 การวางแผนนโยบาย และให้ลำดับความสำคัญร่วมกันในหน่วยงานภาครัฐ เพื่อให้เกิดการผลักดันนโยบายที่รองรับการเดินทางเข้าออกประเทศ โดยเฉพาะกฎระเบียบการเข้าออกด่านชายแดน (immigration) ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเดินทาง และความคล่องตัวของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป้าหมาย โดยเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาด้วยตนเอง กลุ่มนักท่องเที่ยวประเภทคาราวาน อาทิ การลดข้อจำกัดพื้นที่การเดินทางท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติที่ใช้หนังสือผ่านแดนชั่วคราว (temporary border pass) และการผลักดันวีซ่าที่สามารถเข้าออกกลุ่มประเทศเมือง 5 เชียงได้ในครั้งเดียว (single visa) และการยกเว้นการทำวีซ่า (free visa) เป็นต้น

4.3 การส่งเสริมการเป็นเจ้าบ้านที่ดีสำหรับภาคประชาชนในพื้นที่ (people) ในการรองรับกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจากเมืองหลัก ทั้งในด้านทัศนคติคนในชุมชน ความรู้ความสามารถในการต้อนรับนักท่องเที่ยว เป็นต้น โดยเฉพาะการพัฒนาผู้นำของแต่ละชุมชน เจ้าของแหล่งท่องเที่ยว เพื่อการนำไปสู่การบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยคนในชุมชน และเกิดกระจายรายได้ที่เกิดจากการท่องเที่ยวร่วมกันระหว่างเมืองหลัก และเมืองรองได้อย่างยั่งยืน

4.4 การพัฒนารายการนำเที่ยว และกิจกรรมทางการท่องเที่ยวในเส้นทางน้ำ และทางบก ที่ช่วยสร้างโอกาสในการเพิ่มรายได้รายได้ให้กับประชาชนในพื้นที่เมืองรอง หรือแหล่งท่องเที่ยวรองที่อยู่ในระหว่างเส้นทาง ตลอดจนยังเป็นเครื่องมือทำให้นักท่องเที่ยวอยู่ในพื้นที่ท่องเที่ยวได้นานมากขึ้น และเกิดการกระจายรายได้สู่ชุมชน

5. การพัฒนามาตรการรักษาความปลอดภัยทางการท่องเที่ยว และการจัดการผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม (Safety System and environment)

5.1 การสร้างความเชื่อมั่น และภาพลักษณ์ด้านความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว โดยการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมของเส้นทางท่องเที่ยวให้มีระเบียบ และมีความสวยงาม โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวในเส้นทางน้ำ และเส้นทางบก โดยมุ่งการสร้างการรับรู้แก่กลุ่มนักท่องเที่ยวกลุ่มใหม่ ผ่านประสบการณ์ของนักท่องเที่ยวกลุ่มเดิมที่เคยเดินทางมาท่องเที่ยวแล้วเข้ามามีส่วนร่วมในแบ่งปันข้อมูลข่าวสาร อาทิ การส่งต่อประสบการณ์ และการเผยแพร่ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวผ่าน social network การให้คำแนะนำผ่านกระดานเว็บไซต์ และ โปรแกรมการท่องเที่ยว (Application) เป็นต้น

5.2 การสร้างความพร้อมในเครือข่ายการให้ความช่วยเหลือนักท่องเที่ยวกรณีฉุกเฉิน (emergency network) โดยสนับสนุนให้คนในพื้นที่ท่องเที่ยว และใกล้เคียงแหล่งท่องเที่ยวมีความสามารถในการให้ความช่วยเหลือนักท่องเที่ยวเบื้องต้น เนื่องจากคนในชุมชนเป็นบุคคลที่อยู่ใกล้นักท่องเที่ยวมากที่สุด ประกอบกับการประชาสัมพันธ์หมายเลขติดต่อฉุกเฉินในจุดสำคัญ (emergency contact center) ที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการติดต่อประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการให้ความช่วยเหลือนักท่องเที่ยวได้อย่างรวดเร็ว

5.3 การปรับใช้อุปกรณ์ให้ความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว โดยมุ่งเน้นการนำอุปกรณ์ที่หาได้ง่ายภายในชุมชน หรือแหล่งท่องเที่ยวทั่วไปมาไว้ในจุดสำคัญที่มีความเสี่ยงให้เกิดความอันตรายทั้งทางน้ำ และทางบก โดยเฉพาะในชุมชนที่ยังขาดแคลนอุปกรณ์รักษาความปลอดภัยแบบสากล อาทิ การเตรียมกระป๋องน้ำ ถูพลาสติกที่เป่าลมได้ กระบอกไม้ไผ่ หรืออุปกรณ์ที่สามารถลอยน้ำได้สำหรับช่วยเหลือนักท่องเที่ยวในกรณีเกิดอุบัติเหตุบริเวณแหล่งท่องเที่ยวทางน้ำ เป็นต้น โดยต้องมีป้ายสื่อความหมายให้นักท่องเที่ยวสามารถใช้ได้อย่างถูกต้อง

5.4 การเตรียมการ ฝักระวัง และการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมทางการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม และธรรมชาติให้เกิดความยั่งยืน โดยมุ่งเน้นการสร้าง ความเข้าใจผ่านผู้ประกอบการทางการท่องเที่ยว และคนในชุมชนในฐานะผู้ที่อยู่ในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวเป็นอันดับแรก เพื่อเป็นแบบอย่าง และสามารถดูแลควบคุมผู้ใช้ประโยชน์จากคนภายนอกพื้นที่ หรือนักท่องเที่ยวได้

การศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง) มีวัตถุประสงค์ คือ 1) ศึกษาเส้นทางการท่องเที่ยว 2) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการท่องเที่ยว และ 3) เสนอแนวทางพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง) โดยมีพื้นที่ศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ประเทศไทยกับ เมืองหลวงพระบาง (เมืองเชียงทอง) แขวงหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เมืองเชียงตุง รัฐฉาน ประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา และเมืองสิบสองปันทา (เมืองเชียงรุ่ง) มณฑลยูนนาน ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งสามารถสรุปผลการวิจัย และอภิปรายผล ได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

1) ศึกษาเส้นทางการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง)

ศักยภาพของเส้นทางคมนาคมในภาพรวมของเมือง 5 เชียง ภาพรวมของเส้นทางเชื่อมโยง 5 เชียง พบว่า ในระหว่างเส้นทางของเส้นทางเชื่อมโยงภายในประเทศ และระหว่างประเทศส่วนใหญ่มีแหล่งท่องเที่ยว และชุมชนที่มีทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่มีความโดดเด่นด้านวัฒนธรรม และธรรมชาติ ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวในระหว่างเส้นทางเหล่านี้สามารถสร้างความน่าสนใจในเส้นทางท่องเที่ยว 5 เชียงได้มากขึ้น ดังนั้นหากเกิดการท่องเที่ยวเชื่อมโยงทางบกระหว่างเมือง 5 เชียงสามารถกระตุ้นเศรษฐกิจภายในชุมชนที่อยู่ในเส้นทางเชื่อมโยงได้อย่างมีศักยภาพ ทั้งทางด้านการใช้จ่ายที่เกิดจากกลุ่มนักท่องเที่ยวในการใช้บริการสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว อาทิ ที่พักแรม ร้านอาหาร จุดพักรถ ห้องน้ำสาธารณะ และอื่น ๆ เป็นต้น การพัฒนาการท่องเที่ยวเมือง 5 เชียง นอกจากความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยวในเมืองหลัก การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในเมืองรองก็เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยสร้างสีสัน และประสบการณ์ทางการท่องเที่ยวที่แตกต่างแก่นักท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นในระหว่างการเดินทางมากกว่าเพียงเพื่อเดินทางถึงจุดหมายปลายทาง และจะนำไปสู่การเชื่อมโยง และการกระจายเศรษฐกิจระหว่างเมืองหลัก และเมืองรองของพื้นที่ท่องเที่ยวเมือง 5 เชียง ได้อย่างยั่งยืน ทั้งนี้การเดินทางท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง) นอกจากการเดินทางทางบก ยังมีเส้นทางเชื่อมโยงทางอากาศ 5 เชียง พบว่า จังหวัดเชียงใหม่ มีเส้นทางบินตรงไปประเทศจีนหลายเมืองสำคัญ อาทิ คุณหมิง ฉงชิ่ง เฉินตู เชียงไฮ เป็นต้น และมีการเปิดเที่ยวบินใหม่ระหว่างจังหวัดเชียงใหม่ และเมืองเชียงรุ่ง เมื่อเดือน เมษายน 2561 โดยใช้เวลาเดินทางประมาณ 1 ชั่วโมง จึงเป็นโอกาสที่ดีในการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวระหว่างเมืองเชียงใหม่ กับเมืองเชียงรุ่ง โดยเฉพาะผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวสามารถจัดรายการนำเที่ยวในเส้นทางดังกล่าวได้ อีกทั้งเที่ยวบินระหว่างเชียงใหม่ – หลวงพระบาง ที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวจากเมืองหลวงพระบาง และเมืองรอบข้างของหลวงพระบางให้เข้ามาท่องเที่ยวยังจังหวัดเชียงใหม่ได้ ประกอบกับเที่ยวบินจากกรุงเทพมหานครที่มีบินตรงมายังจังหวัดเชียงใหม่หลายเที่ยวบิน จึงทำให้จังหวัดเชียงใหม่เป็นเมืองศูนย์กลางในการเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมทางอากาศในภาคเหนือตอนบน

เชียงราย พบว่า มีการเปิดเที่ยวบินใหม่ระหว่างจังหวัดเชียงราย และเมืองเชียงรุ้ง เมื่อเดือนเมษายน 2561 โดยใช้เวลาเดินทางประมาณ 1 ชั่วโมง จึงเป็นโอกาสที่ดีในการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวระหว่างเมืองเชียงราย กับเมืองเชียงรุ้ง โดยเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มาจากเมืองชายแดนรอบข้าง อาทิ เมืองท่าขี้เหล็ก ประเทศเมียนมา และเมืองห้วยทราย สปป.ลาว เป็นต้น ซึ่งนำไปสู่การกระตุ้นการเดินทางเชื่อมโยงทั้งทางบกจากเมืองชายแดนรอบข้าง และทางอากาศได้อย่างมีศักยภาพ

หลวงพระบาง พบว่า มีเที่ยวบินตรงระหว่างเมืองหลวงพระบาง - เชียงรุ้ง และเที่ยวบินตรงหลวงพระบาง - เชียงใหม่ จึงเป็นโอกาสที่ดีสำหรับการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวในเมืองเชียงใหม่ หลวงพระบาง และเชียงรุ้ง โดยนักท่องเที่ยวสามารถเดินทางท่องเที่ยวโดยเส้นทางบินได้ถึง 3 เชียง

เชียงตุง พบว่า นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางจากกรุงเทพมหานครมายังเมือง มัณฑะเลย์ ซึ่งอยู่ใกล้กับเมืองเชียงตุงได้ รวมถึงการเดินทางมายังจังหวัดเชียงราย เพื่อเดินทางต่อมายังเมืองเชียงตุง ซึ่งจะเป็นการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวระหว่างเชียงรายกับเมืองเชียงตุงในฐานะที่จังหวัดเชียงรายเป็นศูนย์กลางการบินในเขตภาคเหนือตะวันออก

เชียงรุ้ง พบว่า มีเที่ยวบินตรงระหว่างประเทศหลายเมืองสำคัญ โดยเฉพาะเมืองหลวงพระบาง เชียงใหม่ เชียงราย และกรุงเทพมหานคร แสดงให้เห็นว่า นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางท่องเที่ยวโดยเส้นทางทางอากาศที่ต่อเนื่องได้ถึง 4 เชียง

รวมถึง การเดินทางท่องเที่ยวทางน้ำ พบว่า สามารถเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวได้ 3 เชียง ได้แก่ เมืองเชียงรุ้ง เชียงราย และหลวงพระบาง (เชียงทอง) อย่างไรก็ตามเส้นทางเรือที่เดินทางมาจากเมืองเชียงรุ้งจะรับส่งผู้โดยสารเฉพาะท่าเรือบริเวณอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ซึ่งหากนักท่องเที่ยวต้องการเดินทางทางน้ำต่อไปยังเมืองหลวงพระบางสามารถเดินทางโดยรถยนต์มายังเมืองห้วยทราย สปป.ลาว เพื่อใช้บริการเรือสัญชาติลาวเดินทางต่อไปยังหลวงพระบางได้ ซึ่งการเดินทางท่องเที่ยวทางน้ำเป็นอีกทางเลือกหนึ่งของกลุ่มนักท่องเที่ยวเฉพาะ โดยเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวยุโรปที่ให้ความสนใจเป็นพิเศษ

สำหรับในอนาคต พบว่า การท่องเที่ยวโดยทางรถไฟเป็นอีกเส้นทางที่น่าสนใจ ซึ่งปัจจุบันมีการก่อสร้างเส้นทางรถไฟความเร็วสูงอย่างต่อเนื่อง โดยอนาคตนักท่องเที่ยวสามารถเดินทางจากเมืองเชียงรุ้ง ประเทศจีน โดยรถไฟความเร็วสูงเพื่อเดินทางมายังเมืองหลวงพระบางได้ ซึ่งมีการกำหนดเปิดให้บริการประมาณปลายปี พ.ศ.2563 และยังสามารถเชื่อมโยงกับพื้นที่ภาคเหนือของสปป.ลาว คือเมืองหลวงน้ำทาเป็นเมืองที่มีสถานีรถไฟความเร็วสูง จึงเป็นโอกาสที่กลุ่มนักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงรายสามารถเดินทางโดยรถยนต์แล้วเชื่อมต่อการเดินทางท่องเที่ยวที่สถานีหลวงน้ำทาเพื่อไปเมืองหลวงพระบาง หรือสิบสองปันนาได้ และนักท่องเที่ยวจากเมืองสิบสองปันนาสามารถเชื่อมการท่องเที่ยวมายังเมืองหลวงพระบาง หรือใช้บริการสถานีหลวงน้ำทา หรืออุ้มไผ่แล้วเชื่อมต่อเส้นทางรถยนต์เข้ามาในประเทศไทยได้ ซึ่งทำให้การเดินทางไปมาหาสู่กันได้เร็วมากขึ้น อีกทั้งโครงการการก่อสร้างทางด่วนระหว่างเมืองห้วยทรายไปยังเมืองหลวงน้ำทายังเป็นอีกโอกาสที่จะช่วยลดระยะเวลาการเดินทางทางบกระหว่างจังหวัดเชียงรายไปเมืองหลวงน้ำทา สปป.ลาวได้

2) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง)

การศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง) มีประเด็นที่สำคัญประกอบไปด้วย ปัญหาอุปสรรคในการท่องเที่ยว ปัญหาอุปสรรคด้านการเดินทางข้ามแดน และปัญหาอุปสรรคด้านพิธีการเข้า – ออกประเทศ สามารถสรุปได้ดังนี้

ปัญหาอุปสรรคในการท่องเที่ยว พบว่า บางพื้นที่ยังมีข้อจำกัดด้านการประชาสัมพันธ์ ซึ่งนักท่องเที่ยวยังขาดการรับรู้ โดยเฉพาะในช่วงฤดูกาลของการท่องเที่ยวในช่วงที่มีเทศกาล ประเพณี ของท้องถิ่น เส้นทางคมนาคมควรให้ความสำคัญกับเส้นทางการเข้าถึง ทั้งเส้นทางการเข้าถึงทางบก และเส้นทางคมนาคมทางอากาศ การแสดงป้ายบอกทางและป้ายสื่อความหมาย การให้บริการปั้มน้ำมันและจุดพักรถ โดยเฉพาะระบบความปลอดภัยในการจัดเตรียมอุปกรณ์ป้องกันโดยต้องมีหน่วยงานที่จัดการเรื่องความปลอดภัยที่ชัดเจน ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวยังพบว่า ควรมีการบริการห้องน้ำสาธารณะ สินค้าที่ระลึกในท้องถิ่น ระบบการสื่อสาร และที่พักแรมที่สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้ รวมถึงธุรกิจทางการท่องเที่ยวควรให้ความสำคัญในการแจ้งอัตราค่าบริการ การบริหารจัดการขยะ ความสะอาด และสิ่งปฏิกูล และการดูแลด้านสุขอนามัย

ปัญหาอุปสรรคด้านการเดินทางข้ามแดน พบข้อจำกัดด้านระบบการเดินรถสาธารณะ ทั้งทางด้าน ความล่าช้าของรถโดยสารระหว่างประเทศ อัตราค่าบริการรถโดยสารระหว่างประเทศ รวมถึงระยะเวลาการเปิดปิดด่านชายแดนที่ยังมีผลกระทบต่อความคล่องตัวในการจัดรายการนำเที่ยวของบริษัทนำเที่ยว ข้อจำกัดของการเข้าออกจุดผ่อนปรนที่มีผลต่อการจัดรายการนำเที่ยวในเส้นทางน้ำระยะสั้น และความปลอดภัยสำหรับการเดินทางท่องเที่ยวทางน้ำ ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกในด่านชายแดน ข้อจำกัดด้านภาษาการสื่อสารระหว่างเจ้าหน้าที่ในด่านชายแดนกับกลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติ และการปิดด่านสากลบางพื้นที่ที่ลดโอกาสการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวระหว่างเมือง 5 เชียง

ปัญหาอุปสรรคด้านพิธีการเข้า – ออกประเทศ พบข้อจำกัดด้าน กระบวนการนำยานพาหนะเข้าออกด่านชายแดนที่ส่งผลต่อการตัดสินใจการเดินทางท่องเที่ยวของกลุ่มนักท่องเที่ยวประเภทคาราวาน และกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางด้วยตนเอง (FIT) ในการเดินทางท่องเที่ยวแบบอิสระ รวมถึงการทำบัตรผ่านแดน (Border Pass) ที่ยังมีกระบวนการทำหลายขั้นตอน และมีข้อจำกัดในการเดินทางไปยังเมืองเชื่อมโยงอื่น ๆ ตลอดจนการทำวีซ่าหน้าด่าน (visa on arrival) ที่ยังเป็นอุปสรรคต่อนักท่องเที่ยวต่างชาติ โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวกลุ่มประเทศที่ 3 ทั้งทางด้านค่าใช้จ่าย และระยะเวลาในกระบวนการการตรวจคนเข้าเมือง

3) เสนอแนวทางพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง)

การศึกษาแนวทางพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง) ประกอบไปด้วย 5 ด้าน คือ 1) การพัฒนาการตลาดเชิงสร้างสรรค์ (creative marketing) มีแนวทางที่สำคัญประกอบไปด้วย 1.1) การกำหนดรูปแบบ หรือ theme ในเส้นทางการท่องเที่ยว 1.2) การสร้างการจับคู่ธุรกิจ (Business Matching) 1.3) การสร้างช่องทางให้นักท่องเที่ยวมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการออกแบบรายการนำเที่ยว 1.4) การสร้างช่องทางกระจายข้อมูลข่าวสารบนฐานโครงข่าย

สังคมออนไลน์ (social network) 1.5) การจัด fam trip ในเส้นทางท่องเที่ยวเมือง 5 เชียงในกลุ่มผู้ประกอบการทางการท่องเที่ยว 1.6) การสร้างเวทีเสวนา และการจัดประชุมในระดับผู้นำด้านการท่องเที่ยว 2) การอำนวยความสะดวก และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางการท่องเที่ยว มีแนวทางที่สำคัญประกอบไปด้วย 2.1) การปรับปรุงมาตรฐาน และปรับภาพลักษณ์สินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว 2.2) การออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวที่คำนึงถึงประโยชน์การใช้งาน 2.3) การพัฒนาระบบโครงข่ายศูนย์ข้อมูล และการให้ความช่วยเหลือนักท่องเที่ยว 2.4) การสร้างสรรค์ทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนท้องถิ่นมาเป็นส่วนประกอบในการออกแบบ/ตกแต่งสิ่งอำนวยความสะดวก 2.5) การพัฒนารูปแบบสินค้าที่ระลึกอย่างสร้างสรรค์ 2.6) การยกระดับการบริการด้านการทำธุรกรรมของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ 2.7) การพัฒนา และส่งเสริมให้ผู้ประกอบการธุรกิจทางการท่องเที่ยวนำระบบการชำระเงินบนฐานนวัตกรรม เทคโนโลยีในสมัยใหม่ 3) การพัฒนาศักยภาพของทรัพยากรบุคคลที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว มีแนวทางที่สำคัญประกอบไปด้วย 3.1) การพัฒนาคนจากภายใน (Inside out development approach) 3.2) การยกระดับความสามารถ และทักษะในวิชาชีพงานบริการส่วนหน้าในธุรกิจทางการท่องเที่ยว 3.3) การสร้างเครือข่ายบุคลากรทางการท่องเที่ยวร่วมกันในพื้นที่ 5 เชียงร่วมกัน 3.4) การสนับสนุน และพัฒนานักวิชาชีพด้านการท่องเที่ยว 3.5) การจัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษาสำหรับผู้ประกอบการทางการท่องเที่ยวรายใหม่ (Business Service Center) 4) การพัฒนา และเตรียมความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวหลัก และการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวรอง ท่องเที่ยว มีแนวทางที่สำคัญประกอบไปด้วย 4.1) การพัฒนาระบบเชื่อมต่อการขนส่งที่ช่วยกระตุ้นการไหลของจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างเมืองหลักและเมืองรอง 4.2) การวางแผนนโยบาย และให้ลำดับความสำคัญร่วมกันในหน่วยงานภาครัฐ 4.3) การส่งเสริมการเป็นบ้านที่สำหรับภาคประชาชนในพื้นที่ (people) 4.4) การพัฒนารายการนำเที่ยว และกิจกรรมทางการท่องเที่ยวในเส้นทางน้ำ และทางบก และ 5) การพัฒนามาตรการรักษาความปลอดภัยทางการท่องเที่ยว และการจัดการผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม มีแนวทางที่สำคัญประกอบไปด้วย 5.1) การสร้างความเชื่อมั่น และภาพลักษณ์ด้านความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว 5.2) การสร้างความพร้อมในเครือข่ายการให้ความช่วยเหลือนักท่องเที่ยวกรณีฉุกเฉิน (emergency network) 5.3) การปรับใช้อุปกรณ์ให้ความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว โดยมุ่งเน้นการนำอุปกรณ์ที่หาได้ง่ายภายในชุมชน 5.4) การเตรียมการ เผื่อระวัง และการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมทางการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม และธรรมชาติให้เกิดความยั่งยืน

5.2 อภิปรายผล

ภาพรวมของเส้นทางเชื่อมโยงเมือง 5 เชียง พบว่า ในระหว่างเส้นทางของเส้นทางเชื่อมโยงภายในประเทศ และระหว่างประเทศส่วนใหญ่มีแหล่งท่องเที่ยว และชุมชนที่มีทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่มีความโดดเด่นในด้านวัฒนธรรมอาหาร สถาปัตยกรรม วิถีชีวิต ศิลปะ ภูมิปัญญา และกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีความหลากหลาย รวมถึงทรัพยากรทางธรรมชาติที่ยังมีความสมบูรณ์ และมีความแตกต่างในด้านลักษณะทางกายภาพที่เหมาะสมกับการสร้างกิจกรรมทางการท่องเที่ยว ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวในระหว่างเส้นทางเหล่านี้สามารถสร้างความน่าสนใจในเส้นทางท่องเที่ยวเมือง 5 เชียงได้ และนำไปสู่การ

เชื่อมโยง และการกระจายเศรษฐกิจระหว่างเมืองหลัก และเมืองรองของพื้นที่ท่องเที่ยวเมือง 5 เชียง ดังนั้นหากเกิดการท่องเที่ยวเชื่อมโยงทางบกระหว่างเมือง 5 เชียงสามารถกระตุ้นเศรษฐกิจภายในชุมชนที่อยู่ในเส้นทางเชื่อมโยงได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ Cătălina BÂTEA and Maria BÂTEA (2014) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับโครงการการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในพื้นที่ชายแดนระหว่างประเทศโรมาเนีย และประเทศฮังการี(Cross-border Projects - Means for Sustainable Tourism Development Along the Romanian-Hungarian border) พบว่า การสร้างภาพลักษณ์ในระดับชาติและในระดับนานาชาติในด้านการท่องเที่ยว ในส่วนของความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวข้ามชายแดนและผลของการดำเนินการโครงการดังกล่าวสามารถสร้างแรงดึงดูดให้แก่ทั้ง 2 พื้นที่ นอกจากนี้การพัฒนาการท่องเที่ยวข้ามชายแดนระหว่าง 2 ประเทศควรมุ่งเน้นการฟื้นฟูการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอันสามารถสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันให้กับพื้นที่ชายแดนที่อยู่ติดกันของทั้ง 2 ประเทศไปพร้อมกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ที่มุ่งเน้นการรักษาภูมิปัญญาท้องถิ่นและทรัพยากรทางธรรมชาติอันเป็นส่วนหนึ่งของเป้าหมายในการพัฒนาอย่างยั่งยืน ประกอบกับ สุขุม เฉลยทรัพย์ และคณะ (2556) ที่ได้ศึกษาการท่องเที่ยวในเส้นทางท่องเที่ยวในกลุ่มอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขงตอนบน ซึ่งประกอบไปด้วย ประเทศไทย เชียงราย เชียงแสน สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา เชียงตุง สาธารณรัฐประชาชนจีน เชียงรุ่ง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เชียงทอง หลวงพระบาง โดยจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์อย่างยั่งยืนให้กับ การท่องเที่ยวตามเส้นทางเศรษฐกิจในกลุ่มอนุภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน คือ การฟื้นฟูและการสร้างมูลค่าเพิ่มให้เกิดความยั่งยืน การสร้างความยั่งยืนทางอัตลักษณ์ วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม

อย่างไรก็ตามปัญหาอุปสรรคด้านพิธีการเข้า – ออกประเทศ ยังพบข้อจำกัดด้านกระบวนการนำยานพาหนะเข้าออกด่านชายแดนที่ส่งผลต่อการตัดสินใจการเดินทางท่องเที่ยวของกลุ่มนักท่องเที่ยวประเภทคาราวาน และกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางด้วยตนเอง (FIT) ในการเดินทางท่องเที่ยวแบบอิสระ รวมถึงการทำบัตรผ่านแดน (Border Pass) ที่ยังมีกระบวนการทำหลายขั้นตอน และมีข้อจำกัดในการเดินทางไปยังเมืองเชื่อมโยงอื่น ๆ ตลอดจนการทำวีซ่าหน้าด่าน (visa on arrival) ที่ยังเป็นอุปสรรคต่อนักท่องเที่ยวต่างชาติ โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวกลุ่มประเทศที่ 3 ทั้งทางด้านค่าใช้จ่าย และระยะเวลาในกระบวนการการตรวจคนเข้าเมือง ใหม่ โดยสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ Dallen J. Timothy and Cevat Tosun (2006) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับ มุมมองของนักท่องเที่ยวต่ออุปสรรคในการท่องเที่ยวข้ามชายแดนประเทศแคนาดาและประเทศสหรัฐอเมริกาในพื้นที่ สวน International Peace Garden (Tourists' Perceptions of the Canada–USA Border as a Barrier to Tourism at the International Peace Garden) พบว่า ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการเดินทางมาท่องเที่ยวในบริเวณพื้นที่ชายแดนได้แก่ การถูกจำกัดความสามารถในการท่องเที่ยวเนื่องจากกฎระเบียบการผ่านแดน

เมื่อพิจารณาแล้วปัจจัยด้านการเข้า-ออกด่านชายแดนจึงเป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยสร้างแรงขับเคลื่อนนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายไปยังพื้นที่เชื่อมโยงได้ โดยจากการศึกษาแนวทางพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง) ในครั้งนี้ พบว่า การพัฒนา และเตรียมความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวหลัก และการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวรอง (Connectivity) ควรมีการวางแผนนโยบาย และให้ลำดับความสำคัญร่วมกันในหน่วยงานภาครัฐ เพื่อให้เกิดการผลักดันนโยบายที่รองรับ

การเดินทางเข้าออกประเทศ โดยเฉพาะกระบวนการเข้าออกด่านชายแดน (immigration) ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเดินทาง และความคล่องตัวของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป้าหมาย โดยเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาด้วยตนเอง กลุ่มนักท่องเที่ยวประเภทคาราวาน อาทิ การลดข้อจำกัดพื้นที่การเดินทางท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติที่ใช้หนังสือผ่านแดนชั่วคราว (temporary border pass) และการผลักดันวีซ่าที่สามารถเข้าออกกลุ่มประเทศเมือง 5 เชียงได้ในครั้งเดียว (single visa) และการยกเว้นการทำวีซ่า (free visa) เป็นต้น ใหม่ โดยสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ สุรีย์ บุญญานุพงษ์ และคณะ (2559, หน้า 3-7) ได้ศึกษาการบริหารจัดการและการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เส้นทางอารยธรรมล้านนาเชื่อมโยงกับ สปป.ลาว สหภาพเมียนมาร์ และสาธารณรัฐประชาชนจีน (ตอนใต้) พบว่าแนวทางการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมระหว่างประเทศในกลุ่มอารยธรรมล้านนา ควรให้ความสำคัญในด้านการกำหนดเป้าหมายและทิศทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมระหว่างประเทศในกลุ่มอารยธรรมล้านนา จัดทำแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเชื่อมโยง 4 ประเทศในกลุ่มอารยธรรมล้านนา โดยประสานความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกในการพัฒนาศักยภาพการรองรับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อแก้ปัญหาและอุปสรรคในการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมระหว่างประเทศสมาชิก โดยเฉพาะด้านกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยว ตลอดจนการสร้างเครือข่ายผู้ประกอบการทางการท่องเที่ยว เพื่อการพัฒนาผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและบุคคลกรทางการท่องเที่ยวร่วมกัน

ซึ่งการศึกษาในครั้งนี่ยังพบว่า แนวทางการพัฒนาศักยภาพของทรัพยากรบุคคลที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ควรมีการยกระดับความสามารถ และทักษะในวิชาชีพงานบริการส่วนหน้าในธุรกิจทางการท่องเที่ยวที่ต้องมีปฏิสัมพันธ์กับนักท่องเที่ยว หรือผู้ใช้บริการโดยตรง โดยเฉพาะทักษะการใช้ภาษาสากล และภาษาที่ 3 ในการสื่อสารกับนักท่องเที่ยวต่างชาติ รวมถึงการสร้างเครือข่ายบุคลากรทางการท่องเที่ยวร่วมกันในพื้นที่ 5 เชียงร่วมกัน เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และความรู้ความสามารถด้านวัฒนธรรมการบริการ และมาตรฐานการบริการที่อยู่ในระดับใกล้เคียงกัน โดยเฉพาะผู้ประกอบการรายใหม่ โดยสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ ประกอบศิริ รักดีพินิจ (2557, หน้า 280) ได้ศึกษาการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสถาปัตยกรรมในมณฑลวัฒนธรรมสองฝั่งโขง พบว่าด้านการเสริมสร้างศักยภาพของธุรกิจการท่องเที่ยวในมณฑลวัฒนธรรมสองฝั่งโขงควรสร้างความร่วมมือทางธุรกิจของผู้ประกอบการระหว่างประเทศ ทั้งธุรกิจนำเที่ยว ที่พัก ร้านอาหาร และการขนส่งที่จะต้องสร้างความร่วมมือและความน่าเชื่อถือร่วมกัน พัฒนาทรัพยากรทุนมนุษย์ในภาคบริการให้มีทักษะในการสื่อสาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาที่ใช้ในการสื่อสารที่จะต้องสามารถอธิบายหรือสื่อสารกับนักท่องเที่ยวได้ พัฒนาทรัพยากรทุนมนุษย์ในภาคบริการ พัฒนาเครือข่ายของกลุ่มธุรกิจนำเที่ยวในพื้นที่ล้านนาตะวันออก ให้เป็นผู้นำทางการท่องเที่ยวด้านสถาปัตยกรรมและวิถีชีวิตท้องถิ่นของพื้นที่เชื่อมโยงประเทศไทย เมียนมา และลาว

ทั้งนี้ ปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การพัฒนาการท่องเที่ยวข้ามชายแดนประสบความสำเร็จคือความสามารถในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลเกี่ยวกับพื้นที่ที่มีความน่าสนใจ (Prokkola, Eeva-Kaisa, 2008) ซึ่งจากการศึกษาแนวทางการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง) พบว่า การพัฒนาการตลาดเชิงสร้างสรรค์ (creative marketing) ควรมีสื่อสร้างช่องทางกระจายข้อมูลข่าวสารบนฐานโครงข่ายสังคมออนไลน์ (social network) โดยต้องมีพื้นที่ที่เปิดโอกาสให้

นักท่องเที่ยวที่มีประสบการณ์เดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่ 5 เชียง แล้ว มาร่วมแบ่งปันประสบการณ์ทางการท่องเที่ยว และสามารถส่งต่อประสบการณ์ระหว่างกันในกลุ่มนักท่องเที่ยว (experience sharing) ที่ช่วยสร้างการรับรู้ กระตุ้นการประชาสัมพันธ์ แก่กลุ่มนักท่องเที่ยวใหม่ได้

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1) หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องภายในประเทศไทย เช่น สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัด การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถนำข้อมูลในการกำหนดนโยบาย และแนวทางพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง) โดยเฉพาะในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย และกลุ่มจังหวัดใกล้เคียง

2) หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ สามารถนำข้อมูลในการกำหนดนโยบาย และแนวทางพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง) โดยเฉพาะในพื้นที่เมืองหลวงพระบาง (เชียงทอง) สปป.ลาว เมืองเชียงตุง ประเทศเมียนมา เมืองเชียงรุ่ง ประเทศจีน และกลุ่มเมืองใกล้เคียง

3) ผู้ประกอบการทางการท่องเที่ยวภายในประเทศไทย และต่างประเทศ ทั้งผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยว ธุรกิจร้านอาหาร ธุรกิจที่พักแรม ธุรกิจขนส่ง ธุรกิจบันเทิง ธุรกิจสินค้าที่ระลึก และธุรกิจที่เกี่ยวข้องสามารถนำแนวทางพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง) ไปต่อยอดการพัฒนาองค์กรของตนเอง เช่น การออกแบบเส้นทางการท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยว การตลาด และเชื่อมโยงการท่องเที่ยวไปสู่พื้นที่ลุ่มแม่น้ำโขง เป็นต้น ทำให้นักท่องเที่ยวได้รับความคุ้มค่าจากการท่องเที่ยว และสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว

4) อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา นักวิจัยในสถาบันต่าง ๆ สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์เพื่อนำไปต่อยอดการวิจัยที่เกี่ยวข้องและเป็นกรณีศึกษาในการจัดการเรียนการสอน

5) นิสิต นักศึกษาในสถาบันต่าง ๆ ได้ใช้ประโยชน์จากข้อมูลเพื่อในการพัฒนาการศึกษา

6) นักวิจัยรุ่นใหม่ได้เรียนรู้กระบวนการวิจัย และเป็นฐานข้อมูลเพื่ออ้างอิงในกระบวนการพัฒนางานวิจัยอื่น ๆ ต่อไป

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรมีการศึกษาการศึกษาขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวในพื้นที่ชุมชนเมือง 5 เชียง โดยเฉพาะเมืองและชุมชนที่อยู่ในระหว่างเส้นทางการท่องเที่ยว

2) ควรมีการศึกษาการพัฒนา และออกแบบกิจกรรมทางการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ในพื้นที่ชุมชนท้องถิ่น โดยเฉพาะชุมชนที่มีความสดใหม่ทางการท่องเที่ยว

3) ควรมีการศึกษาการออกแบบ และการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าท้องถิ่นในพื้นที่ชุมชนระหว่างเส้นทางการท่องเที่ยวให้เป็นสินค้าที่ระลึกมาจำหน่ายแก่นักท่องเที่ยว

4) ควรมีการศึกษาการสร้างนวัตกรรมทางการท่องเที่ยวในเส้นทางท่องเที่ยวเมือง 5 เชียง บนฐานเทคโนโลยีสมัยใหม่ อาทิ การออกแบบ Application นำเที่ยวต้นแบบ เป็นต้น

บรรณานุกรม

- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2559). ข้อเสนอวิสัยทัศน์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. 2579 (ร่าง) แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 – 2564) และข้อเสนอแนวทาง การขับเคลื่อนแผนสู่การปฏิบัติ.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2559). จุลสารวิชาการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย TAT Review Vol.2 No.4/2016.
- กรมการท่องเที่ยว. แนวทางการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ทางประวัติศาสตร์ ทางวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ.
- กรมการกงสุล. (2560). **ข้อมูลทั่วไป ตรวจลงตรา (VISA)**. สืบค้นเมื่อ 5 สิงหาคม 2560, จาก <http://www.consular.go.th/main/th/services/1287/19758-ข้อมูลทั่วไป.html>
- กรมการกงสุล. (2560). **ขั้นตอนการยื่นขอวีซ่า**. สืบค้นเมื่อ 5 สิงหาคม 2560, จาก <http://www.consular.go.th/main/th/services/1287/77016-ขั้นตอนการยื่นขอวีซ่า.html>
- กรมการขนส่งทางบก. (2559). **การนำรถยนต์ต่างประเทศมาใช้ชั่วคราว**. สืบค้นเมื่อ 5 สิงหาคม 2560, จาก https://www.dlt.go.th/th/public-news/view.php?_did=1224
- กรมศุลกากร. (2560). **ข้อควรทราบสำหรับการนำของติดตัวเข้าทางอากาศยานสำหรับผู้โดยสาร**. สืบค้นเมื่อ 5 สิงหาคม 2560, จาก http://www.customs.go.th/list_strc_simple_neted.php?ini_content=individual_160503_03_160905_01&lang=th&left_menu=menu_individual_submenu_01_160421_01
- กองเขตแดน กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย. 2548. **คู่มือปฏิบัติการและคำแนะนำเกี่ยวกับเขตแดนของ ประเทศไทย**. กรุงเทพฯ:กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย.
- คณะกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวประจำเขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนา (จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน ลำปาง พะเยา). 2558. **แผนปฏิบัติการท่องเที่ยวภายในเขตอารยธรรมล้านนา พ.ศ. 2559 – 2563**
- ฉลองศรี พิมลสมพงศ์. 2556. **การวางแผนและพัฒนาตลาดการท่องเที่ยว**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ณัฐพัชร มณีโรจน์. 2558. **ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ประเทศไทย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว วิทยาลัยการจัดการมหาวิทยาลัยพะเยา, พะเยา: 2547
- นฤพนธ์ เลิศกาญจนพร และคณะ. 2558. **ศักยภาพและการบริหารจัดการการท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืน เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของประเทศไทยและประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว**. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).
- นิตา ชัชกุล. 2557. **อุตสาหกรรมท่องเที่ยว**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- นิศา ชัชกุล. 2554. **อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว**. พิมพ์ครั้งที่ 3, กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. 2555. **การจัดการด้านการตลาดอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว**. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด เพรินข้าหลวง พรินติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. 2548. **การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน**. กรุงเทพมหานคร. ศูนย์วิชาการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. พิมพ์ที่ บริษัท เพรส แอนด์ ดีไซน์ จำกัด.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2555). **การจัดการด้านการตลาดอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว**. หจก.เพรินข้าหลวง พรินติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง. นนทบุรี.
- พจนา สวนศณี และคณะ . 2559. **ศึกษาศักยภาพและแนวทางการพัฒนาการตลาดการท่องเที่ยวโดยชุมชนในประเทศไทยและกลุ่มอาเซียน**. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).
- บัวริน วงศ์ศิริ. (2556). **ภาพแทนล้านนาในสายตาคนนอก (สยาม/ไทย) และการได้กลับมาฉายภาพของนักเขียนพื้นถิ่น**. วารสารมนุษยศาสตร์สาร ปีที่ 14 ฉบับที่ 1.
- ไพฑูรย์ พงศะบุตร และวิลาสวงศ์ พงศะบุตร. 2542. **ความหมายของการท่องเที่ยว**. กรุงเทพฯ : ศูนย์การศึกษาต่อเนื่องแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สถานเอกอัครราชทูตไทย ณ เวียงจันทน์. (2558). **ตรวจลงตรา (วีซ่า)**. สืบค้นเมื่อ 5 สิงหาคม 2560, จาก <http://vientiane.thaiembassy.org/th/consular/visa.php>
- สถานเอกอัครราชทูตไทย ณ เวียงจันทน์. (2552). **ไขประตูสู่ลาว**. สืบค้นเมื่อ 5 สิงหาคม 2560, จาก http://vientiane.thaiembassy.org/upload/pdf/unlocking_laos/Lao_booklet_2ed.pdf
- สถานเอกอัครราชทูตสาธารณรัฐประชาชนจีนประจำประเทศไทย. (2552). **วีซ่าและหนังสืออนุญาตเข้าประเทศจีน**. สืบค้นเมื่อ 5 สิงหาคม 2560, จาก <http://www.chinaembassy.or.th/th/lsfw/qzxx/>
- สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง. (2560). **เวลาทำการของแต่ละหน่วย ตม.จว.ด่าน ตม. ต่างๆ และช่องทางอนุญาตของด่านพรมแดนมาเลเซีย เมียนมา ลาว และกัมพูชา**. สืบค้นเมื่อ 5 สิงหาคม 2560, จาก https://www.immigration.go.th/faq_detail?id=58a408a7ee32c7457c71b7d1
- สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง. (2560). **รายชื่อประเทศที่ได้รับการยกเว้นการตรวจลงตราเพื่อการท่องเที่ยว**. สืบค้นเมื่อ 5 สิงหาคม 2560, จาก https://www.immigration.go.th/faq_detail?id=58a406b6dda4405134681673
- ศูนย์บริการยื่นขอวีซ่าประเทศจีน. (2560). **ค่าใช้จ่ายค่าธรรมเนียมและวิธีการชำระเงิน**. สืบค้นเมื่อ 5 สิงหาคม 2560, จาก http://www.visaforchina.org/BKK_TH/yyxz/278365.shtml
- ศูนย์บริการยื่นขอวีซ่าประเทศจีน. (2560). **ประเภทวีซ่าจีน**. สืบค้นเมื่อ 5 สิงหาคม 2560, จาก https://www.visaforchina.org/BKK_TH/generalinformation/visaknowledge/278930.shtml

- ศูนย์บริการยื่นขอวีซ่าประเทศจีน. (2560). กฎการใช้รูปถ่ายสำหรับยื่นขอวีซ่าประเทศจีน. สืบค้นเมื่อ 5 สิงหาคม 2560, จาก https://www.visaforchina.org/BKK_TH/generalinformation/news/283026.shtml
- ศูนย์วิจัยกสิกรไทย. (2560). ต่างชาติเที่ยวไทยปี (2560). คาดมีจำนวน 33.50-34.15 ล้านคน... ขับเคลื่อนด้วยตลาดใหม่กระจายเม็ดเงินลงสู่ธุรกิจไทยเพิ่มขึ้น. สืบค้นจาก <https://www.kasikornresearch.com/th/keconanalysis/pages/ViewSummary.aspx?docid=36060> เมื่อวันที่ 23 มกราคม 2560
- ศูนย์สารสนเทศยุทธศาสตร์ภาครัฐ. 2556. “Tourism Hub” โอกาสทองของไทย.
- เศกสรรค์ ยวงวิชัย และคณะ. 2550. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์การศึกษาศักยภาพพื้นที่เพื่อพัฒนาศาสตร์การท่องเที่ยวชายแดนไทย-สปป.ลาว กรณีศึกษาจังหวัดหนองคาย และนครเวียงจันทน์. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).
- สมพงษ์ ชูมาก. 2533. องค์การระหว่างประเทศ: การรักษาและส่งเสริมสันติภาพระหว่างประเทศ. รัฐศาสตร์สาร ปีที่ 14 ฉบับที่ 1 (มกราคม-เมษายน 2533). กรุงเทพฯ. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักเลขาธิการอาเซียน. 2554. แผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน พ.ศ. 2554 – 2558.
- สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2559). รายงานภาวะเศรษฐกิจ การท่องเที่ยว. ฉบับที่ 4 เมษายน - มิถุนายน 2559.
- สุขุม เฉลยทรัพย์ และคณะ .2556. ยุทธศาสตร์การพัฒนากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์อย่างยั่งยืน ใ้กับการท่องเที่ยวตามเส้นทางเศรษฐกิจในอนุภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน กรณีศึกษา ประเทศไทย (เชียงราย เชียงแสน) สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา (เชียงใหม่) สาธารณรัฐประชาชนจีน (เชียงรุ่ง) สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).
- อักรพงศ์ อันทอง และคณะ . 2558. แผนงานนโยบายการส่งเสริมและพัฒนาความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของไทย เพื่อรองรับการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).
- อาณัติ จักรแก้ว. 2545. ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์เพื่อการจัดการฐานข้อมูลด้านการท่องเที่ยวในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อินทรา ซาฮ์รี และคณะ . 2558. การเพิ่มศักยภาพ มูลค่า และคุณค่าของผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวในพื้นที่อีสานใต้. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).
- อุทิศ ศิริวรรณ. (2550). การจัดการการตลาด. พิมพ์โดย บริษัท เพียร์สัน เอ็ดดูเคชั่น อินโดไชน่า จำกัด. กรุงเทพมหานคร.

Annalisa Koeman, PhOm ThE Meng Hoa, Lam ThE Mai Lan. 1999. The Impacts of Tourism on Ethnic Minority Inhabitants of Sapa District, Lao Cai: Their Participation and Attitudes toward Tourism. n.p.

- Cătălina BÂTEA and Maria BÂTEA. 2014. **Cross-border projects - Means for sustainable tourism development along the Romanian-Hungarian border.** pp. 134-142. n.p.
- Cevat Tosun, Dallen J. Timothy, Apostolos parpairis and Dan Macdonald. 2005. **Cross-Border Cooperation in Tourism Marketing Growth Strategies.** *Journal of Travel & Tourism Marketing*. Vol. 18(1)
- Dallen J. Timothy. 2001. **Tourism and Political Boundaries.** London and New York: Routledge.
- Dickman. 1996. **Tourism: An Introductory Text.** 2nd ed. Sydney: Hodder Education
- Goeldner, C.R. and Ritchie, J.B. 2006. **Tourism: Principles, practices, philosophies.** John Wiley & Sons. McIntosh & Goeldner (1989)
- Jeanne V. Beekhuis. 1981. "Tourism in the Caribbean: Impacts on the Economic, Social and Natural Environments." *Ambio*, Vol. 10, No. 6, The Caribbean (1981). pp. 325-331
- Kalidas Sawkar, Ligia Noronha, Antonio Mascarenhas and O.S. Chauhan. 1998. **Tourism and the environment issues of concern in the coastal zone of Goa. Tourism and the Environment Case Studies on Goa, India, and the Maldives.** n.p.
- Kongfa Phoummasak, Xayphone Kongmanila and Zhou Changchun. 2014. "The Socio-Economic Impact of Tourism and Entrepreneurs in Luang Prabang Province, Lao PDR". *International Journal of Business and Management*. Vol. 9. No. 12. n.p.
- Kotler, Philip .2006. **Marketing Management.** 11th ed. London: Prentice Hall International
- Kwabena A. Anaman and Rose Aminah Ismail. 2002. "Cross-border Tourism from Brunei Darussaram to Eastern Malaysia: An Empirical Analysis." *The Singapore Economic Review*, Vol. 47, No. 1. 65-87. n.p.
- Matznetter, J. 1979. "Border and tourism: fundamental relations" in: G. Gruber, H. Lamping, W. Lutz, J. Matznetter & K. Vorlaufer (Eds) **Tourism and Borders: Proceedings of the Meeting of the IGU Working Group – Geography of Tourism and Recreation.** pp. 61–73. Frankfurt: Institut für Wirtschafts und Sozialgeographie der Johann Wolfgang Goethe Universität.
- Philip Dearden. 1991. "Tourism and Sustainable Development in Northern Thailand." *Geographical Review*, Vol. 81, No. 4 (Oct., 1991). pp. 400-413
- Prokkola, Eeva-Kaisa. 2008. **Resources and barriers in tourism development: cross-border cooperation, regionalization and destination building at the Finnish-Swedish border.** Helsinki: Fennia 186: 1, pp. 31–46.

- Prescott, J. R. V. 1987. **Political Frontiers and Boundaries**. London: Allen and Unwin. n.p.
- Simad Saeed. 1998. **Environmental Impact Management in the Tourism Industry of Maldives**. **Tourism and the Environment Case Studies on Goa, India, and the Maldives**

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก ขั้นตอน และกระบวนการ/พิธีการเข้าออกด่านชายแดน

ภาคผนวก ก ขั้นตอน และกระบวนการ/พิธีการเข้าออกด่านชายแดน

1. กฎระเบียบในการท่องเที่ยวผ่านแดนสำหรับประเทศไทย

การนำรถยนต์เข้ามาใช้ในราชอาณาจักรไทย

รถที่สามารถขออนุญาตเพื่อนำมาใช้ในประเทศไทยเป็นการชั่วคราว

- 1) รถจักรยานยนต์
 - 2) รถยนต์นั่ง ที่มีที่นั่งรวมผู้ขับไม่เกิน 9 ที่นั่ง (ไม่รวมรถลักษณะรถตู้)
 - 3) รถยนต์บรรทุก ที่มีน้ำหนักรวมน้ำหนักบรรทุกไม่เกิน 3,500 กิโลกรัม
- ประเภทรถที่ไม่สามารถขออนุญาตได้: รถตู้, รถบ้าน, รถบัส, รถบรรทุกขนาดใหญ่

การขออนุญาตนำรถจดทะเบียนต่างประเทศเข้ามาใช้ในประเทศไทย

การนำรถมาจดทะเบียนต่างประเทศเพื่อเข้ามาใช้ในประเทศไทยเป็นการชั่วคราวจะต้องดำเนินการผ่านผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวที่มีใบอนุญาตผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวตาม พ.ร.บ. ธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. 2551

- 1) เป็นผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวประเภทนำเที่ยวจากต่างประเทศหรือประเภททั่วไปเท่านั้น
- 2) ยื่นคำขออนุญาตพร้อมเอกสารครบถ้วน ไม่น้อยไปกว่า 15 วันทำการ ก่อนวันแรกที่จะนำรถเข้ามาใช้ในประเทศไทย
- 3) ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวสามารถดำเนินการยื่นคำขออนุญาตและรับเครื่องหมายแสดงการใช้รถได้ที่สำนักงานขนส่งจังหวัดทั่วประเทศ

เงื่อนไขในการกำกับดูแลรถต่างประเทศ

ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวจะต้องจัดให้มีผู้นำทาง โดยมัคคุเทศก์หรือตัวแทนที่ได้รับมอบหมาย เพื่ออำนวยความสะดวก และประสานงานให้ผู้ขับรถเดินทางด้วยความปลอดภัย โดยจะต้องระบุลงในแบบฟอร์มหนังสือรับรองการกำกับดูแลการใช้รถ ทั้งนี้ มีหลักเกณฑ์ขั้นต่ำดังนี้

- 1) รถไม่เกิน 5 คัน: ผู้นำทางอย่างน้อย 1 คน พร้อมรถยนต์นำทางอย่างน้อย 1 คัน
- 2) รถ 5-15 คัน: ผู้นำทางอย่างน้อย 2 คน พร้อมรถยนต์นำทางอย่างน้อย 2 คัน
- 3) รถ 16 คันขึ้นไป: ผู้นำทางอย่างน้อย 3 คน พร้อมรถยนต์นำทางอย่างน้อย 3 คัน

ผู้นำทางต้องเป็นคนสัญชาติไทยและรถยนต์ที่ใช้เส้นทางต้องเป็นรถยนต์ที่จดทะเบียนในประเทศไทยอย่างน้อย 1 คัน กล่าวคือ ในกรณีที่มีรถยนต์นำทางมากกว่า 1 คัน คันที่เหลืออาจเป็นรถที่จดทะเบียนต่างประเทศที่ได้รับอนุญาตและอยู่ในกลุ่มที่เดินทางคณะเดียวกัน ซึ่งมีผู้นำทางสามารถโดยสารไปด้วยได้ (กรมการขนส่งทางบก, 2559)

เอกสารประกอบสำหรับการยื่นขออนุญาต

ในการขออนุญาตแต่ละครั้ง ผู้ประกอบธุรกิจนำเข้าเที่ยวจะต้องมีเอกสารดังต่อไปนี้

- 1) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนหรือหนังสือรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคล ซึ่งรับรองจากนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทไว้ไม่เกิน 6 เดือน
- 2) ภาพถ่ายใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเข้าเที่ยวตาม พ.ร.บ. ธุรกิจนำเข้าเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. 2551
- 3) หนังสือมอบอำนาจ ติดอากรแสตมป์ 10 บาท ในกรณีที่ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเข้าเที่ยวมิได้ดำเนินการด้วยตนเอง พร้อมสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนผู้รับมอบอำนาจ
- 4) หนังสือรับรองการกำกับดูแลการใช้รถของผู้ประกอบธุรกิจนำเข้าเที่ยว
- 5) แบบคำขออนุญาตใช้รถในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว

พร้อมแนบเอกสารเกี่ยวกับผู้ขออนุญาตใช้รถและรถดังต่อไปนี้

- 1) ภาพถ่ายหนังสือเดินทางของผู้ขออนุญาตใช้รถ ที่มีอายุเหลือไม่น้อยกว่า 6 เดือน ในกรณีที่ผู้ขอมีสัญชาติที่มิได้รับการยกเว้นการตรวจลงตรา จะต้องมีการตรวจลงตรามาด้วย
- 2) ภาพถ่ายใบอนุญาตขับรถที่สามารถใช้ได้ในประเทศไทย ที่มีอายุเหลือไม่น้อยกว่า 6 เดือน
- 3) ภาพถ่ายใบคู่มือจดทะเบียนรถ
- 4) หนังสือยินยอมจากเจ้าของรถ กรณีผู้ขออนุญาตใช้รถมิได้เป็นเจ้าของรถ
- 5) ภาพถ่ายหนังสือรับรองการผ่านการตรวจสอบสภาพรถ
- 6) ภาพถ่ายตัวรถที่สามารถมองเห็นลักษณะรถ สีรถ และหมายเลขทะเบียนรถ อย่างน้อย 1 รูป
- 7) ภาพถ่ายหลักฐานการเอาประกันภัยตาม พ.ร.บ. ค้ำครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535
- 8) ภาพถ่ายหลักฐานการเอาประกันภัยประเภท 3 ซึ่งมีความคุ้มครองดังนี้
 - 8.1) ความคุ้มครองความเสียหายต่อชีวิตและร่างกายของบุคคลภายนอกไม่ต่ำกว่า 1,000,000 บาทต่อหนึ่งคนในแต่ละครั้ง
 - 8.2) ความคุ้มครองความเสียหายต่อทรัพย์สินไม่ต่ำกว่า 1,000,000 บาท ในแต่ละครั้ง
- 9) หลักฐานแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับการเดินทาง เช่น สถานที่พักและกำหนดการต่างๆ
- 10) หนังสือชี้แจงเหตุผลความจำเป็นในการใช้รถจดทะเบียนต่างประเทศในประเทศไทย

เอกสารต้องมีฉบับแปลอังกฤษหรือไทยรับรองโดยหน่วยงานที่มีอำนาจของประเทศนั้นได้แก่ หน่วยงานที่เป็นผู้ออกเอกสารหรือกระทรวงการต่างประเทศของประเทศนั้นๆ

อายุของเครื่องหมายแสดงการใช้รถ

ในการขออนุญาตแต่ละครั้ง รถคันหนึ่งสามารถขออนุญาตในแต่ละครั้งได้ไม่เกิน 30 วัน และรวมทั้งสิ้นไม่เกิน 60 วันต่อปีปฏิทิน

ใบอนุญาตขับรถที่สามารถใช้ได้ในประเทศไทย

นอกเหนือจากใบอนุญาตขับรถที่ออกโดยกรมการขนส่งทางบกแล้ว ใบอนุญาตขับรถที่สามารถใช้ได้ในประเทศไทยมีดังนี้

1) ใบอนุญาตขับรถที่ออกโดยรัฐบาลของประเทศสมาชิกอาเซียน (ไม่รวมใบอนุญาตขับรถชั่วคราว)

2) ใบอนุญาตขับรถระหว่างประเทศ (International Driving Permit) ตามอนุสัญญาว่าด้วยการจราจรทางถนนทำ ณ กรุงเจนีวา ค.ศ. 1949

หากนักท่องเที่ยวที่ต้องการขับขีเพื่อการท่องเที่ยวในประเทศไทยโดยไม่มีใบอนุญาตขับรถประเภทข้างต้น จะต้องติดต่อขอรับใบอนุญาตขับรถชั่วคราว (ชนิดอายุ 30 วัน) ภายในวันแรกที่น่ารถเข้ามาใช้ในประเทศไทย ณ สำนักงานขนส่งจังหวัดภายในจังหวัดที่เป็นที่ตั้งของด่านศุลกากรขาเข้า โดยผู้ประกอบการกิจการนำเที่ยวมีหน้าที่ดูแลและอำนวยความสะดวกในการจัดเตรียมเอกสารและนัดหมายสำนักงานขนส่งจังหวัดเป็นการล่วงหน้า

การขอรับใบอนุญาตขับรถชั่วคราว (ชนิดอายุ 30 วัน) กรณีไม่มีใบอนุญาตขับรถที่ใช้ได้ในประเทศไทย เอกสารสำหรับการขอรับใบอนุญาตขับรถชั่วคราวมีดังนี้

1) หนังสือเดินทางที่มีอายุเหลืออยู่ไม่น้อยกว่า 6 เดือน

2) หนังสือรับรองที่อยู่โดยผู้ประกอบการกิจการนำเที่ยว (อาจใช้ที่อยู่ซึ่งนักท่องเที่ยวพักอาศัยขณะอยู่ในประเทศไทยหรือที่อยู่ของผู้ประกอบการกิจการนำเที่ยวได้)

3) ใบรับรองแพทย์ที่แสดงว่าผู้ขับรถไม่มีโรคประจำตัวอันอาจเป็นอันตรายขณะขับรถ และไม่เป็นบุคคลวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือน มีอายุใช้ได้ตามที่แพทย์ผู้รับรองกำหนด ออกก่อนวันยื่นคำขอไม่เกิน 1 เดือน

4) ใบอนุญาตขับรถประเภทเดียวกันกับที่ขอรับซึ่งรัฐบาลของประเทศอื่นออกให้และยังไม่สิ้นอายุ พร้อมฉบับแปลภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษโดยหน่วยงานที่มีอำนาจ

ขั้นตอนในการขอรับใบอนุญาตขับรถชั่วคราวมีดังนี้

1) เข้ารับการทดสอบสมรรถภาพของร่างกาย

2) เข้ารับการอบรมจำนวน 1 ชั่วโมง

3) ชำระค่าธรรมเนียมและรับใบอนุญาตขับรถชั่วคราว

3.1) ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขับรถชนิดชั่วคราว 205 บาท

3.2) ค่าบริการถ่ายรูปและออกใบอนุญาตขับรถแบบพลาสติก 100 บาท

ทั้งนี้ ในอนาคต กรมการขนส่งทางบกจะดำเนินการพัฒนาระบบและกระบวนการให้รวดเร็วขึ้น และสามารถกรอกข้อมูลในระบบออนไลน์ได้ เพื่อลดระยะเวลาดำเนินการขออนุญาตให้สั้นลง เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว

2. กฎระเบียบในการท่องเที่ยวผ่านแดนสำหรับสปป.ลาว

รายละเอียดและข้อปฏิบัติในพิธีการผ่านด่านตรวจคนเข้าเมืองสำหรับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ข้อแนะนำสำหรับผู้เดินทางเข้า-ออกนอกราชอาณาจักร

1) **ควรระมัดระวังหัวข้อสนทนา** ควรหลีกเลี่ยงหัวข้อที่เกี่ยวกับการหมิ่นเหม่ต่อการกระทบกระเทือนความรู้สึกของผู้ฟัง เช่น การนำความแตกต่างทางภาษา วิถีชีวิต ประเพณี และวัฒนธรรมมาเปรียบเทียบหรือล้อเลียนในเชิงตลกขบขัน (มีหลายกรณีที่คนได้ได้รับข้อมูลที่ผิดพลาดจากสื่อบันเทิงเกี่ยวกับคำศัพท์ภาษาลาวหรือชื่อภาพยนตร์) รวมทั้งงดเว้นการแสดงความคิดเห็นแบบชาตินิยมที่อาจนำไปสู่การโต้เถียงในประเด็นละเอียดอ่อน เช่น ประวัติศาสตร์ การเมือง การปกครอง

2) **การพักค้างคืนที่บ้านคนลาวต้องแจ้งต่อนายบ้าน** (ผู้ใหญ่บ้าน) ก่อนทุกครั้งและการมีเพศสัมพันธ์กับคนลาวที่ไม่ใช่คู่สมรสเป็นเรื่องผิดกฎหมาย เพราะที่ผ่านมาพบว่า ปกติผู้กระทำผิดจะถูกกักตัวไว้จนกว่าจะชำระค่าปรับ ซึ่งค่าปรับขั้นต่ำ 500 ดอลลาร์สหรัฐ หลังจากนั้นจะถูกส่งกลับประเทศ

3) **การซื้อสินค้า** ณ ร้านค้าปลอดภาษีที่จุดตรวจสะพานมิตรภาพไทย-ลาว, ตลาดเช้า ตลาดจีน และร้านค้าท้องถิ่นอีกหลายร้านใน สปป.ลาว สามารถชำระเงินบาทไทยได้ แต่ตามกฎหมายของสปป.ลาว กำหนดให้ต้องชำระเงินกิบเท่านั้น ดังนั้นก่อนตัดสินใจซื้อสินค้าให้ตรวจสอบเสียก่อนทุกครั้ง ซึ่งอัตราแลกเปลี่ยนเงินกิบ 250 กิบเท่ากับ 1 บาทไทย นอกจากนี้การซื้อสินค้าร้านปลอดภาษีของ สปป.ลาว นั้น กฎหมายไทยอนุญาตให้นำสุราและบุหรี่เข้าประเทศไทยได้ไม่เกิน 1 ลิตร และบุหรี่ไม่เกิน 150 กรัมต่อคน

4) **การถ่ายภาพ** ห้ามถ่ายภาพสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคง เช่น ค่ายทหาร สถานีเรดาร์ หากฝ่าฝืนจะถูกดำเนินคดีโดยมีโทษทั้งจำและปรับ นอกจากนี้การแจกจ่ายใบปลิวหรือเอกสารเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ การถ่ายทำภาพยนตร์ ละครมิวสิควิดีโอ ข่าว สารคดี หรือรายการโทรทัศน์ จะต้องขออนุญาตจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของลาวก่อน มิฉะนั้นหากฝ่าฝืนจะถูกปรับ ขั้นต่ำ 500 ดอลลาร์สหรัฐ หรือทั้งจำทั้งปรับ

5) **กรณีหนังสือเดินทางสูญหายให้แจ้งความที่สถานีตำรวจเพื่อเป็นหลักฐานและติดต่อสถานทูตไทย** ณ กรุงเวียงจันทน์ หรือสถานกงสุลใหญ่ ณ แขวงสะหวันนะเขต แต่อย่างไรก็ดีในการเดินทางไปต่างประเทศควรจะทำเอกสารสำคัญ ๆ แยกเก็บไว้หลายๆ ที่ เพื่อไว้ใช้ในกรณีฉุกเฉิน เช่น หนังสือเดินทาง, บัตรประจำตัวประชาชน เป็นต้น

ข้อควรปฏิบัติสำหรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้าสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

การยื่นตรวจหนังสือเดินทาง เมื่อดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ควรตรวจสอบว่ามีการประทับตราอนุญาตเดินทางเข้า - ออก ซึ่งหากไม่พบรอยตราประทับให้รีบแจ้งเจ้าหน้าที่ทันที นอกจากนี้ ควรทราบที่อยู่ของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเวียงจันทน์ ที่ตั้งอยู่บนถนนไกสอน พมวิหาร เมืองไซเสดถา นครหลวงเวียงจันทน์ หมายเลขโทรศัพท์ 214581 214581-3 โทรสาร 214580 และที่ทำการฝ่ายกงสุล ตั้งอยู่เลขที่ 15 บ้านโพนสีนวน เมืองสีสัตตะนาท หมายเลขโทรศัพท์ 453916,

415337 โทรสาร 415336 ในการโทรศัพท์จากประเทศไทยไปยัง สปป.ลาว ต้องกดรหัส007-856-21 +หมายเลขโทรศัพท์ (สถานเอกอัครราชทูตไทย ณ เวียงจันทน์, 2552)

การดำเนินการขอวีซ่าสำหรับนักท่องเที่ยว

บุคคลที่ถือสัญชาติไทย สามารถเดินทางไป สปป.ลาว ได้โดย

1) หนังสือเดินทาง (Passport) สามารถเดินทางเข้า- ออก สปป.ลาว ได้โดยไม่ต้องมีวีซ่า และอยู่ในสปป.ลาว ได้ 30 วัน

2) บัตรผ่านแดนชั่วคราว (Temporary Border pass) สามารถเดินทางเข้าสปป.ลาว เฉพาะในเขตนครหลวงเวียงจันทน์เท่านั้น และ อยู่ได้ครั้งละ 3 วัน 2 คืน อายุบัตรผ่านแดน 3 วัน หากอยู่เกินต้องขอต่อที่กระทรวงภายใน สปป.ลาว และใช้ได้เฉพาะการเดินทางไปเมืองชายแดนไทย-ลาว ไม่เกิน 25 กิโลเมตร หากเดินทางไปเมืองอื่นต้องใช้หนังสือเดินทางพร้อมวีซ่า

สำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติที่ไม่มีสนธิสัญญาต่อกัน ต้องไปขอวีซ่าที่ด่านลาวหรือเรียกกันว่า Visa on arrival เสียค่าทำวีซ่า 30-40 US\$

Welcome to LAOS Photo 3 x 2.5

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
 ราชอาณาจักรลาว ประชาธิปไตย เอกชนาญ วิเทศนฏาถอย
คำร้องขอวีซ่าเข้าประเทศ
 Application form for arrival visa

นามสกุล Surname	ชื่อ Given names	อาชีพ Occupation
เลขที่หนังสือเดินทาง Passport number	เพศ Sex ☐ หญิง Female ☐ ชาย Male	วันเดือนปีเกิด Date of birth dd/mm/yy
ออกให้ที่ Issued at	ที่เกิด Place of birth	สัญชาติ Nationality
มีวันถึง date of issue dd/mm/yy	เชื้อชาติ Race	ระยะเวลาอยู่ในลาว Duration of stay in Laos 5 Days
ใช้ได้ถึงวันถึง Passport valid until dd/mm/yy	จุดประสงค์มาเยือน Purpose of visit ☐ ท่องเที่ยว Tourist ☐ ไปเยี่ยมคน Visit ☐ ราชการ Official ☐ ธุรกิจ Business	เด็กที่ตามมา Accompanied children 1. 2. 3.
ไปมาเพื่อไปมาเยือน Next destination	ที่อยู่อาศัยในประเทศ Place of residence in respective country	ประเทศ Country
ชื่อผู้ติดต่อในลาว Name and address of person to contact in Laos	โทรศัพท์ในลาว Tel.	โทรศัพท์ในลาว Tel.
ที่อยู่ติดต่อในลาว Proposed address in Laos	โทรศัพท์ในลาว Tel.	โทรศัพท์ในลาว Tel.

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ข้อมูลที่ฉันได้กรอกไว้ในใบคำร้องขอวีซ่านี้เป็นความจริง, ครบถ้วน และ ถูกต้อง
 I certify that this statement made by me in this form are true, Complete and correct to best of my belief.

วัน/เดือน/ปี
Date DD/MM/YY

ลายเซ็นผู้ขอวีซ่า
Signature of the applicant

ใช้สำหรับเจ้าหน้าที่ใช้
For official use only

เลขที่หนังสือเดินทาง Passport number	ชื่อ Name
ออกให้ที่ Issued at	ลายเซ็นเจ้าหน้า Signature of official

Our Tax, Our Country

ภาพที่ 88 ตัวอย่างเอกสารคำร้องการขอวีซ่า สปป.ลาว

ที่มา: คณะผู้จัดทำ

เอกสารที่ใช้ทำบัตรผ่านแดนชั่วคราว

- สำเนาบัตรประชาชน หรือบัตรข้าราชการอย่างใดอย่างหนึ่ง จำนวน 1 ใบ
- เด็ก ใช้สำเนาสูติบัตร หรือสำเนาทะเบียนบ้าน
- รูปถ่ายขนาด 1 หรือ 2 นิ้ว จำนวน 2 ใบ

หมายเหตุ

- 1) การนำรถเข้าไปใน สปป.ลาวนั้น จะอยู่ในประเทศลาวไม่เกินกำหนดที่พนักงานเจ้าหน้าที่อนุญาต
- 2) การเดินทางข้ามพรมแดนจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการตรวจคนเข้าเมือง และกฎหมายศุลกากร
- 3) การนำรถเข้าไปยัง สปป.ลาว จะต้องทำกรรมธรรม์ประกันภัยบุคคลที่สาม (ของ สปป.ลาว) ชาวต่างประเทศ ต้องใช้หนังสือเดินทาง (Passport) พร้อมวีซ่า โดยยื่นขอวีซ่าได้ที่สถานทูตลาวประจำประเทศไทย 520/1-3 ซอยรามคำแหง 39 แขวงวังทองหลาง เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ โทร. 082 5346667 หรือสถานกงสุลลาว 18/1-3 ถนนโพธิ์สกลิตย์ บ้านโนนทัน ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น โทร. 043-221861, 043-223688 ทั้งนี้ต้องดำเนินการล่วงหน้าก่อนเข้าประเทศอย่างน้อย 3 วันทำการ สามารถติดต่อบริษัทนำเที่ยวดำเนินการให้ได้ อนุญาตให้อยู่ในลาวได้ 30 วัน หรือติดต่อขอ visa on arrival ได้ที่ด่านตรวจคนเข้าเมืองของสปป.ลาว อยู่ในลาวได้ 15 วัน

การนำรถยนต์เข้ามาใช้ในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

การนำรถยนต์เข้ามาใช้ในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวเพื่อการท่องเที่ยว

- ระเบียบและค่าธรรมเนียมผ่านแดนที่ด่านไทย ค่าผ่านแดน 10 บาทต่อคน ค่ายานพาหนะ 4 ล้อขึ้นไป คันละ 50 บาท คู่มือจดทะเบียนหรือหนังสือมอบอำนาจกรณีรถยืม หรือรถเช่า
- ระเบียบและค่าธรรมเนียมผ่านแดนที่ด่านลาว ค่าแบบฟอร์มและค่าธรรมเนียม 60 บาท ค่ายานพาหนะ 4 ล้อขึ้นไป เข้า สปป.ลาว คันละ 250 บาท และต้องทำประกันภัยรถกับ สปป.ลาว
- ค่าธรรมเนียมทำบัตรผ่านแดนคนละ 30 บาท ค่าเรือเที่ยวละ 50 บาท ค่าเหยียบแผ่นดินฝั่งลาววันจันทร์-วันศุกร์ คนละ 50 บาท วันเสาร์-วันอาทิตย์ คนละ 100 บาท
- การเดินทางเข้าออก ให้ถือใบอนุญาตผ่านแดนควบคู่ไปกับบัตรประจำตัวประชาชน เพราะก่อนออกเดินทางต้องผ่านการตรวจจากเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองและศุลกากรตามระเบียบ โดยต้องไปและกลับตามกำหนดเวลาและสถานที่ที่ทางการลาวอนุญาต ระเบียบพิธีด้านศุลกากรจะตรวจเฉพาะของที่นักท่องเที่ยวนำติดตัวไป

เมื่อมาถึงฝั่งตรวจคนเข้าเมือง สปป.ลาวแล้ว ต้องทำเอกสาร 2 ส่วนคือ ใบติดตามพาหนะเข้าชั่วคราว และทำประกันภัย ซึ่งสามารถกรอกเป็นภาษาไทยได้ และมีให้กรอกข้อมูลสอบถามถึงผู้ค้าประกันโดยกรอกชื่อ และระยะเวลาในการนำรถเข้ามาด้วยว่ามากี่วัน (ค่าธรรมเนียมแตกต่างกัน)

ขั้นตอนการผ่านแดน

- 1) ก่อนการเดินทางเข้า – ออกประเทศ ต้องเสียค่าพ่นน้ำยา 5,000 กีบ
- 2) ขับรถไปรอที่หน้าตู้ขอเอกสารนำรถเข้าประเทศลาว โดยมีแบบฟอร์มของการกรอกขออนุญาตนำรถเข้ามาใน สปป.ลาว รวมถึงรายละเอียดเกี่ยวกับพาหนะที่นำเข้ามา โดยเสียค่าธรรมเนียมประมาณ 200 บาท สามารถเข้าให้อยู่ในประเทศลาวได้ไม่เกิน 1 เดือน
- 3) จากนั้นจะได้รับใบสีเขียว เป็นใบเสียภาษีในการนำยานพาหนะเข้าไปในประเทศลาว ควรเก็บไว้ให้ดีย่าให้หาย
- 4) การซื้อประกันในประเทศลาว ซึ่งจะมีขายอยู่หน้าด่าน ขึ้นอยู่กับในการเดินทางว่าจะเข้าไปกี่วัน โดยราคา 5 วัน ประมาณ 210 บาท และการทำประกันภัยบุคคลที่ 3 ตามกฎหมายขอ สปป.ลาวกำหนดให้รถที่นำเข้าไปทุกคันจะต้องทำประกันภัยรถ ซึ่งสามารถดำเนินการได้ ณ สำนักงานสาขาของบริษัทประกันภัยที่จุดผ่านแดนฝั่ง สปป.ลาว นอกจากนี้ในการขับรถในฝั่ง สปป.ลาว ผู้ขับขี่ยานพาหนะต้องใช้ความระมัดระวังเนื่องจากระบบการจราจรใน สปป.ลาวให้ขับทางด้านขวาของถนน รวมทั้งกำหนดความเร็วไม่เกิน 50-60 กิโลเมตร/ชั่วโมง และรถทางโหมกไม่หยุดรอรถทางเอก

ค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายในการเดินทาง

- ไปท่องเที่ยวไปเยี่ยมญาติ เสียค่าธรรมเนียมผ่านแดน (ลาว) คนละ 125 บาท
- ติดต่อธุรกิจการค้า เสียค่าธรรมเนียมผ่านแดน (สปป.ลาว) คนละ 220 บาท
- วันเสาร์ - อาทิตย์ และวันหยุดราชการ เสียค่าพาหนะที่พรมแดนไทย คนละประมาณ 500 บาท ซึ่งวันราชการไม่เสียค่าพาหนะและค่าล่วงเวลา

จากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าการนำรถยนต์ส่วนบุคคลเดินทางเพื่อข้ามแดน จะต้องมียกเอกสารนำติดตัว ดังต่อไปนี้

- หนังสืออนุญาตรถระหว่างประเทศ(เล่มสีม่วง) และเครื่องหมายแสดงประเทศ สามารถขอได้ที่สำนักมาตรฐานงานทะเบียนและภาษีรถ สำนักงานขนส่งเขตพื้นที่ สำนักงานขนส่งจังหวัดที่รถนั้นจดทะเบียนไว้หรือจังหวัดที่มีพื้นที่รับผิดชอบติดกับ สปป.ลาว
- หนังสือใบคู่มือจดทะเบียนรถ (ฉบับจริง)
- ใบอนุญาตขับรถที่ยังไม่หมดอายุและแปลเป็นภาษาอังกฤษขอได้ที่สำนักมาตรฐานงานทะเบียนและภาษีรถและสำนักงานขนส่งจังหวัดชายแดน
- หากมิได้เป็นเจ้าของรถยนต์ ต้องมีหนังสือมอบอำนาจจากเจ้าของและติดอากรแสตมป์ 30 บาท
- รถของบริษัทหรือนิติบุคคลต้องมีเอกสารการจัดนิติบุคคลฉบับจริงหรือมีการรับรองสำเนาเอกสารจากผู้มีอำนาจ
- การทำประกันภัยบุคคลที่ 3 ตามกฎหมายขอ สปป.ลาวกำหนดให้รถที่นำเข้าไป ทุกคันจะต้องทำประกันภัยรถ ซึ่งสามารถดำเนินการได้ ณ สำนักงานสาขาของบริษัทประกันภัยที่จุดผ่านแดนฝั่ง สปป.ลาว

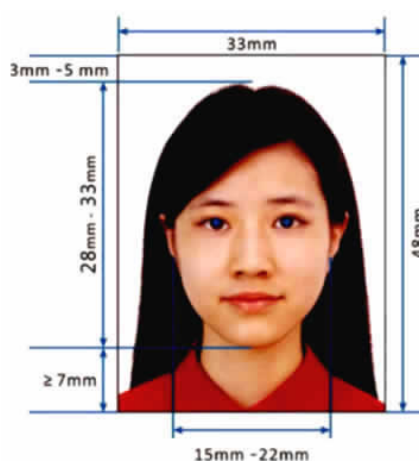
3. กฎระเบียบในการท่องเที่ยวผ่านแดนสำหรับสาธารณรัฐประชาชนจีน

รายละเอียดและข้อปฏิบัติในพิธีการผ่านด่านตรวจคนเข้าเมืองสำหรับสาธารณรัฐประชาชนจีน ในการเดินทางท่องเที่ยวข้ามผ่านแดนสำหรับสาธารณรัฐประชาชนจีน ผู้เดินทางต้องดำเนินการขอวีซ่า เพื่อเดินทางท่องเที่ยว

การดำเนินการขอวีซ่าสำหรับนักท่องเที่ยว

เอกสารประกอบการยื่นขอวีซ่าเบื้องต้น

- 1) หนังสือเดินทาง ต้องมีอายุใช้งานเหลือมากกว่า 6 เดือนและมีหน้าวีซ่าว่าง โดยยื่นหนังสือเดินทางฉบับจริง พร้อมสำเนาของหน้าข้อมูลที่มีรูปถ่ายของหนังสือเดินทาง 1 ใบ
- 2) แบบฟอร์มยื่นขอวีซ่าพร้อมรูปถ่าย "แบบฟอร์มยื่นขอวีซ่าสาธารณรัฐประชาชนจีน" 1 ฉบับ พร้อมติดรูปถ่าย (รูปถ่ายปัจจุบัน หน้าตรง รูปสี ฉากหลังสีขาว ไม่สวมหมวก รูปถ่ายที่ใช้ในหนังสือเดินทาง จำนวน 1 รูป)



Paper Photo for Visa Application Form

ภาพที่ 89 ตัวอย่างการถ่ายรูปเพื่อทำวีซ่า ประเทศจีน

ที่มา: ศูนย์บริการยื่นขอวีซ่าประเทศจีน (2560)

3) เอกสารหลักฐานที่พำนักโดยชอบด้วยกฎหมาย (สำหรับชาวต่างชาติที่ยื่นขอวีซ่าจีนในประเทศอื่นซึ่งไม่ใช่ประเทศที่ตนถือสัญชาติ) หากท่านยื่นขอวีซ่าจีนในประเทศอื่นซึ่งไม่ใช่ประเทศที่ตนถือสัญชาติ จะต้องแสดงเอกสารรับรองการพำนัก ทำงานหรือศึกษาในประเทศนั้นๆโดยชอบด้วยกฎหมายที่มีผลบังคับใช้ หรือวีซ่าเข้าประเทศนั้นๆที่มีอายุ ทั้งฉบับจริงและฉบับสำเนา

4) หนังสือเดินทางจีนเล่มเดิมหรือวีซ่าจีนเดิม (สำหรับผู้ที่เคยถือสัญชาติจีน และโอนสัญชาติเป็นต่างชาติในภายหลัง) หากเป็นการยื่นขอวีซ่าจีนครั้งแรก ให้ยื่นหนังสือเดินทางจีนเล่มเดิม พร้อมสำเนาของหน้าข้อมูลที่มีรูปถ่ายหากท่านเคยได้วีซ่าจีนแต่ใช้หนังสือเดินทางที่ต่างประเทศออกให้ใหม่ ให้ยื่นสำเนาหน้าข้อมูลที่มีรูปถ่ายของหนังสือเดินทางเล่มเดิมและหน้าวีซ่าจีนที่เคยได้ (หากชื่อนามสกุลที่ระบุในหนังสือเดินทางเล่มใหม่ไม่ตรงกับหนังสือเดินทางเล่มเดิม ให้ยื่นเอกสารรับรองการเปลี่ยนชื่อ-นามสกุลที่ออกให้โดยทางราชการด้วย)

วิธีการยื่นขอวีซ่า

- ผู้ยื่นขอสามารถดำเนินการด้วยตนเองหรือมอบหมายให้บุคคลอื่น บริษัททัวร์ หรือหน่วยงานตัวแทนยื่นขอวีซ่าช่วยดำเนินการเรื่องขอวีซ่า ณ สถานทูตจีน หรือสถานกงสุลใหญ่จีน ตามเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานทูต

- ในกรณีจำเป็น ผู้ยื่นขออาจต้องมาให้สัมภาษณ์ หรือลงนามรับรองลายมือชื่อในเอกสารคำขอวีซ่า ตามที่สถานทูตจีน หรือสถานกงสุลจีนแจ้งให้ทราบ

- ไม่รับดำเนินการทางไปรษณีย์

- ไม่ต้องนัดหมายล่วงหน้า

ตามข้อตกลงปลอดวีซ่า (ไม่ต้องขอวีซ่า) พลเมืองประเทศบางประเทศถือหนังสือเดินทางเข้าประเทศไม่ต้องทำวีซ่า แต่ต้องอยู่ที่จีนไม่เกิน 30 วัน นับตั้งแต่วันที่เข้าจีน ถ้าหากว่าต้องการอยู่ที่จีนนานกว่าอายุวีซ่า ต้องรีบไปหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยื่นขอต่อวีซ่า

1) พลเมืองสามประเทศดังต่อไปนี้ ถือหนังสือเดินทางธรรมดาเพื่อมาท่องเที่ยว ทำธุรกิจ เยี่ยมญาติหรือผ่านแดนที่แผ่นดินใหญ่ของจีนไม่เกิน 15 วัน ไม่ต้องทำวีซ่า ได้แก่ ประเทศ สิงคโปร์ บรูไน และญี่ปุ่น แต่พลเมืองของประเทศทั้งสามต้องทำวีซ่ากรณีดังต่อไปนี้

1.1) บุคคลที่ถือหนังสือเดินทางธรรมดา มาท่องเที่ยว ทำธุรกิจหรือเยี่ยมญาติที่จีนมากกว่า 15 วัน

1.2) บุคคลที่ถือหนังสือเดินทางธรรมดา มาเรียน ทำงาน ตั้งถิ่นฐานและผู้สื่อข่าว

1.3) บุคคลที่ถือหนังสือเดินทางทางการทูตและหนังสือเดินทางราชการ

2) ตั้งแต่วันที่ 15 พฤศจิกายน ปี 2000 เป็นต้นมา ชาวต่างชาติซึ่งเป็นพลเมืองของประเทศที่สถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตกับประเทศจีนแล้ว ถือหนังสือเดินทางธรรมดา มาเที่ยว ช่างงักกับมาเก๊า ถ้าเป็นบริษัททัวร์ซึ่งจดทะเบียนที่ช่างงักกับมาเก๊าแล้ว นำคณะทัวร์เข้าเขตสามเหลี่ยมจูเจียงในกวางตุ้ง (หมายถึงกวางโจว เซินเจิ้น จูไห่ ไผ่ซาน ตงก่วน โจงซาน เจียงเหมิน เจ้าซิง ฮ่วยโจว เขตปกครองต่อเมืองซัวโลว) อยู่ที่จีนไม่เกิน 6 วัน ไม่ต้องทำวีซ่า

3) ชาวต่างชาติที่ถือตัวเครื่องบินต่อไปยังประเทศที่สาม ผ่านจีนโดยตรงและอยู่ที่เมืองที่ผ่านไม่เกิน 24 ชั่วโมง ไม่ออกจากสนามบิน ไม่ต้องทำวีซ่า

4) พลเมืองประเทศ 20 ประเทศต่อไปนี้ ไม่ว่าถือหนังสือเดินทางประเภทใดผ่านเชียงไฮ่ ภายใน 48 ชั่วโมง ไม่ต้องทำวีซ่า ได้แก่ เกาหลี อเมริกา แคนาดา ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และรวมถึงประเทศที่ลงนามข้อตกลงเชงเก้น ได้แก่ เยอรมัน ฝรั่งเศส ออสเตรีย สวีเดน เดนมาร์ก นอร์เวย์ ฟินแลนด์ ไอซ์แลนด์ เนเธอร์แลนด์ เบลเยียม ลักเซมเบิร์ก สเปน โปรตุเกส กรีซ อิตาลี

5) พลเมืองที่ถือหนังสือเดินทางธรรมดา 19 ประเทศดังต่อไปนี้ ถ้าเป็นคณะทัวร์ของบริษัทระหว่างประเทศซึ่งจดทะเบียนที่ไหหลำ โดยได้รับการอนุญาตจากกรมท่องเที่ยวแห่งประเทศจีนแล้ว จัดการและนำทัวร์ไปท่องเที่ยวที่มณฑลไหหลำ อยู่ไม่เกิน 15 วัน ไม่ต้องทำวีซ่า ได้แก่ มาเลเซีย ไทย เกาหลี ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย เยอรมัน อังกฤษ ฝรั่งเศส ออสเตรีย อิตาลี รัสเซีย สวิส สวีเดน สเปน เนเธอร์แลนด์ อเมริกา แคนาดา ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์

6) นอกจากกรณีดังกล่าวแล้ว ชาวต่างชาติประเทศอื่นที่เข้าจีนแผ่นดินใหญ่ ล้วนต้องทำวีซ่าเรียบร้อยแล้วก่อน พลเมืองจีน (รวมคนฮ่องกง มาเก๊า และไต้หวัน) เข้าแผ่นดินใหญ่ ไม่ต้องขอวีซ่า

แต่ต้องขอหนังสือเดินทางหรือใบท่องเที่ยวชั่วคราว ถ้าอยากได้ข้อมูลเกี่ยวกับหนังสือเดินทางและใบท่องเที่ยวชั่วคราว (สถานเอกอัครราชทูตสาธารณรัฐประชาชนจีนประจำประเทศไทย, 2552)

ระยะเวลาดำเนินการ

- 1) แบบทั่วไป : 4 วันทำการนับจากวันที่รับยื่นคำร้อง
- 2) แบบเร่งด่วน : 2 หรือ 3 วันทำการนับจากวันที่รับยื่นคำร้อง (บริการประเภทนี้ต้องได้รับการอนุมัติก่อน)

อัตราค่าธรรมเนียมในการขอวีซ่าค่าธรรมเนียมการขอวีซ่าแบบปกติ (4 วันทำการ) :

หน่วย : บาท

จำนวนครั้งในการเข้าประเทศ	ชาวไทย	ชาวอเมริกัน	ชาวต่างประเทศอื่นๆ
หนึ่งครั้ง	1500	5060	1600
สองครั้ง	2500	5060	2150
หลายครั้งภายใน 6 เดือน	3500	5060	2700
หลายครั้งภายในหนึ่งปีหรือหนึ่งปี ขึ้นไป	5000	5060	3800

ที่มา: คณะผู้จัดทำ

หมายเหตุ :

ค่าธรรมเนียมการขอวีซ่าของ "ชาวต่างประเทศอื่นๆ"อาจมีความแตกต่าง ตามอัตราการแลกเปลี่ยนเงินตราแบบเทียบเคียง

- 1) ค่าธรรมเนียมการขอวีซ่าแบบเร่งด่วน 2 – 3 วันทำการ : คิดค่าธรรมเนียมเพิ่มจากแบบปกติ รายละเอียด 1050 บาท

การนำรถยนต์เข้ามาใช้ในสาธารณรัฐประชาชนจีน

ในการนำรถยนต์เดินทางท่องเที่ยวเข้าสู่ประเทศจีน ผู้ที่ต้องการเดินทางโดยนำรถยนต์ส่วนตัวท่องเที่ยวควรมีการวางแผนเตรียมความพร้อมและศึกษาข้อมูลก่อนออกเดินทางก่อนล่วงหน้าอย่างน้อย 1 เดือน ในการนำรถยนต์เข้าสู่ประเทศจีนต้องมีรถนำขบวน โดยติดต่อผ่านบริษัททัวร์ของจีน เพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทาง

เอกสารเกี่ยวกับรถยนต์และคนขับรถยนต์

เพื่อยื่นขออนุญาตนำรถยนต์เข้ามาใช้ในสาธารณรัฐประชาชนจีนเบื้องต้น

- 1) หนังสือเดินทางของผู้ขออนุญาตใช้รถ ที่มีอายุเหลือไม่น้อยกว่า 6 เดือน
- 2) ใบขับขี่สากล แบบสมาร์ทการ์ด
- 3) สำเนาใบคู่มือจดทะเบียนรถ และรายการหน้าเสียภาษี มีอายุไม่น้อยกว่า 90 วัน
- 4) หนังสืออนุญาตระหว่างประเทศ (พาสปอร์ตรถยนต์)
- 5) หนังสือยินยอมจากเจ้าของรถ กรณีผู้ขออนุญาตใช้รถมิได้เป็นเจ้าของรถ
- 6) ภาพถ่ายตัวรถที่สามารถมองเห็นลักษณะรถ สีรถ และหมายเลขทะเบียนรถ

- 7) หนังสือรับรองการผ่านการตรวจสอบสภาพรถ
- 8) กรมธรรม์ประกันภัยบุคคลที่ 3 ของประเทศจีน
- 9) สำเนาบัตรประชาชน และสำเนาทะเบียนบ้าน อย่างละ 1 ชุด
- 10) รูปถ่ายผู้ขับขี่ 1 นิ้ว จำนวน 6 ใบ
- 11) เส้นทางในการเดินทาง

ทั้งนี้ การนำรถยนต์เดินทางท่องเที่ยวจะต้องมีบริษัททัวร์ของจีนกำกับและวิ่งในเส้นทางที่กำหนดไว้เท่านั้น ตามกฎหมายของจีนไม่อนุญาตให้ชาวต่างชาตินำใบอนุญาตขับขี่ระหว่างประเทศ (international driving license) มาใช้ขับขี่รถยนต์ในจีน ดังนั้น หากชาวต่างชาติมีความประสงค์จะขับขี่รถยนต์ในประเทศจีน จำเป็นต้องยื่นเรื่องขอทำใบอนุญาตขับขี่ของจีนเป็นการเฉพาะก่อน (จากการสัมภาษณ์, 27 กรกฎาคม 2560)

4. กระบวนการในการท่องเที่ยวผ่านแดนสำหรับประเทศเมียนมา

การเดินทางเข้า-ออกด่านชายแดนแม่สาย-ท่าขี้เหล็ก เพื่อเดินทางไปยังเมืองเชียงตุงมีหลายกรณี โดยมีรายละเอียด และข้อจำกัดที่แตกต่างกัน ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

การเดินทางที่ต้องใช้บริษัทนำเที่ยว หรือมัคคุเทศก์

1) การเดินทางโดยใช้หนังสือเดินทาง (Passport) กรณียกเว้นวีซ่า นักท่องเที่ยวจะต้องจัดเตรียมหนังสือเดินทางฉบับจริงไปที่หน้าด่านชายแดน เพื่อกำหนดข้อมูลการเดินทาง และให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบก่อนเดินทาง โดยนักท่องเที่ยวสามารถเดินทางได้ทั่วประเทศ ซึ่งสามารถอยู่ในประเทศเมียนมาได้ 14 วัน

2) การเดินทางโดยใช้ บัตรผ่านแดน (Border Pass) กรณียกเว้นวีซ่า นักท่องเที่ยวจะต้องนำบัตรประชาชนตัวจริง พร้อมรูปถ่าย 1 นิ้ว จำนวน 3 ใบ ไปดำเนินการเอกสารเพื่อขอบัตรผ่านแดน ณ ที่ว่าการอำเภอแม่สายก่อนออกเดินทาง และนำบัตรผ่านแดน พร้อมบัตรประชาชนตัวจริงไปยื่นให้กับเจ้าหน้าที่ด่านแม่สาย และด่านท่าขี้เหล็ก พร้อมแจ้งจุดหมายปลายทางที่จะเดินทางไปท่องเที่ยวกับเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองของประเทศเมียนมา ซึ่งสามารถอยู่ในประเทศเมียนมาได้ไม่เกิน 7 วัน



ภาพที่ 90 เอกสารตัวอย่างการเข้า-ออกด่านชายแดนแม่สาย-ท่าขี้เหล็ก

การเดินทางโดยไม่ใช้บริษัทนำเที่ยว หรือมัคคุเทศก์

1) การเดินทางโดยใช้หนังสือเดินทาง (Passport) นักท่องเที่ยวต้องยื่นเอกสาร ณ สถานทูตเมียนมาภายในประเทศไทย เพื่อขอทำวีซ่าการเดินทาง โดยมีระยะเวลาการทำวีซ่าประมาณ 4 วัน และมีค่าธรรมเนียมประมาณ 40 US และสามารถเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศเมียนมาได้ 28 วัน และไม่สามารถอยู่ต่อ หรือต่ออายุหนังสือได้หากเกิน 28 วัน การทำวีซ่าเพื่อเดินทางภายในประเทศเมียนมามีรายละเอียดดังนี้

เอกสารที่ต้องใช้ทำวีซ่า ประกอบไปด้วย

1.1) หนังสือเดินทาง (Passport) ที่มีอายุมากกว่า 6 เดือน ต้องมีหน้าว่างสำหรับประทับตราวีซ่า และตราเข้า-ออก อย่างน้อย 2 หน้าเต็ม

1.2) รูปถ่ายหน้าตรง รูปสี 2x2 นิ้ว ถ่ายไม่เกิน 6 เดือน จำนวน 2 ใบ มีพื้นหลังสีฟ้า หรือสีขาวเท่านั้น และต้องไม่ติดสติ๊กเกอร์ หรือรูปพริ้นซ์จากคอมพิวเตอร์ (รูปถ่ายไม่เกิน 6 เดือน โดยต้องอัดด้วยกระดาษสีโกดัก และฟูจิเท่านั้น) โดยห้ามใช้ที่เย็บกระดาษ

1.3) สำเนาหนังสือเดินทาง (Passport)

1.4) เงินค่าธรรมเนียม

1.5) กรณียื่นด่วน 1 วันต้องใช้ตัวเครื่องบิน ตัวจริงยื่นเอกสารประกอบ

1.6) สำเนาบัตรประชาชน เพื่อใช้ข้อมูลในการกรอกแบบฟอร์มวีซ่า

ภาคผนวก ข การเดินทางลงพื้นที่ เมืองเซี่ยงจู้ ประเทศจีน

ภาคผนวก ข การเดินทางลงพื้นที่ เมืองเชียงรุ่ง ประเทศจีน



ภาคผนวก ค การเดินทางลงพื้นที่ เมืองเชียงทอง (หลวงพระบาง) สปป.ลาว

ภาคผนวก ค การเดินทางลงพื้นที่ เมืองเชียงทอง (หลวงพระบาง) สปป.ลาว



ภาคผนวก ง การเดินทางลงพื้นที่ เมืองเชียงตุง ประเทศเมียนมา

ภาคผนวก ง การเดินทางลงพื้นที่ เมืองเชียงตุง ประเทศเมียนมา



ภาคผนวก จ แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่

ภาคผนวก จ แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่

จังหวัดเชียงใหม่มีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่อุดมสมบูรณ์ เพียบพร้อมทั้งทรัพยากรทางธรรมชาติ ด้านวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์และสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น ตลอดจนกิจกรรม เทศกาลและงานประเพณีต่างๆ เป็นจำนวนมาก ซึ่งจะขอจำแนกออกตามประเภทต่างๆ ดังต่อไปนี้

แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

ในแง่ของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาตินั้น จังหวัดเชียงใหม่มีอุทยานแห่งชาติเป็นจำนวนถึง 14 แห่ง ได้แก่

- 1) อุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์
- 2) อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย
- 3) อุทยานแห่งชาติแม่ปิง
- 4) อุทยานแห่งชาติออบหลวง
- 5) อุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดัง
- 6) อุทยานแห่งชาติศรีลานนา
- 7) อุทยานแห่งชาติแม่ตะไคร้
- 8) อุทยานแห่งชาติขุนขาน
- 9) อุทยานแห่งชาติแม่ว้าง
- 10) อุทยานแห่งชาติแม่โถ
- 11) อุทยานแห่งชาติผ้าห่มปก
- 12) อุทยานแห่งชาติออบขาน
- 13) อุทยานแห่งชาติดอยเวียงผา
- 14) อุทยานแห่งชาติผาแดง



ภาพที่ 91 อุทยานแห่งชาติแม่ปิง และบ่อน้ำร้อนเทพพนม จังหวัดเชียงใหม่

วนอุทยาน 2 แห่ง ได้แก่ วนอุทยานน้ำตกบัวตอง-น้ำพุเจ็ดสี และวนอุทยานดอยเวียงแก้ว มีแม่น้ำที่สำคัญไหลผ่านเป็นจำนวนถึง 8 สาย ได้แก่

- 1) แม่น้ำปิง
- 2) แม่น้ำฝาง

- 3) แม่น้ำแม่แตง
- 4) แม่น้ำแม่จิด
- 5) แม่น้ำแม่กวง
- 6) น้ำแม่แจ่ม
- 7) น้ำแม่ขาน
- 8) น้ำแม่ตื่น

นอกจากนี้ยังมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรณีวิทยาหลายแห่ง ได้แก่ บ่อน้ำพุร้อน อำเภอสันกำแพง โป่งเดือด อำเภอแม่แตง และบ่อน้ำแร่ธรรมชาติ อำเภอแมริม เป็นต้น มีแหล่งธรณีสันฐานที่เป็นหน้าผาที่ถูกกัดเซาะจนมีความงามโดดเด่น คือ ผาซ่อ และมีแกรนด์แคนยอนที่เป็นแหล่งที่มนุษย์สร้างขึ้นแต่มีลักษณะโดดเด่นเสมือนแกรนด์แคนยอน เป็นที่นิยมของชาวต่างชาติ



ภาพที่ 92 ออบหลวงและผาซ่อ แหล่งท่องเที่ยวทางธรณีสันฐานของจังหวัดเชียงใหม่

ในแง่ของความเป็นที่สุดทางด้านธรณีสันฐานนั้น จังหวัดเชียงใหม่เป็นที่ตั้งของยอดเขาที่สูงที่สุดสามอันดับแรกของประเทศไทย อันได้แก่ ดอยอินทนนท์ ดอยผ้าห่มปก และดอยหลวงเชียงดาว ตามลำดับ การท่องเที่ยวปางช้างก็เป็นอีกหนึ่งรูปแบบการท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดเชียงใหม่ จากข้อมูลของกรมปศุสัตว์และสถาบันคชบาลแห่งชาติ (2554) ระบุว่าจังหวัดเชียงใหม่มีปางช้างอยู่ประมาณ 25 ปาง และมีช้างเลี้ยงอยู่ราว 433 เชือก ปัจจุบันการท่องเที่ยวปางช้างมีรูปแบบที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม กล่าวคือมีรูปแบบที่หลากหลายขึ้น จากเดิมที่ปางช้างเป็นลักษณะของการชมช้าง ชีช้าง และชมการแสดงของช้าง ปัจจุบันมีรูปแบบของการเลี้ยงช้างในรูปแบบของการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร การท่องเที่ยวในลักษณะของการเรียนรู้ด้วยการเรียนเป็นควาญช้าง ตลอดจนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เน้นอนุรักษ์ช้างและเรียนรู้เกี่ยวกับช้าง



ภาพที่ 93 กิจกรรมการท่องเที่ยวปางช้างในจังหวัดเชียงใหม่

การท่องเที่ยวเชิงผจญภัย (Adventure) เป็นการท่องเที่ยวอีกรูปแบบหนึ่งของจังหวัดเชียงใหม่ โดยมีกิจกรรมการโหนสลิง (Zipline) เป็นกิจกรรมที่กำลังเป็นที่นิยมมาก และมีผู้ประกอบการใหม่ๆ เกิดขึ้นหลายแห่ง นอกจากนี้เป็นกิจกรรมผจญภัยอื่นๆ อาทิ การล่องแก่ง การขับรถ ATV การโดดบันจี้จัม เป็นต้น

แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

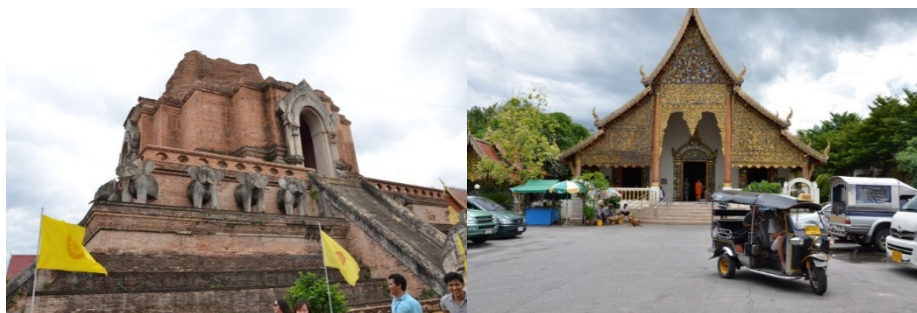
ด้วยเมืองเชียงใหม่มีประวัติศาสตร์ยาวนานกว่า 700 ปี จึงทำให้จังหวัดเชียงใหม่ร่ำรวยไปด้วยวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ ตลอดจนประเพณีต่างๆ แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญสามารถจำแนกเป็นประเภทต่างๆ ดังนี้

แหล่งท่องเที่ยวประเภทวัด

แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญส่วนใหญ่ของจังหวัดเชียงใหม่ คือ วัด และโบราณสถาน จากข้อมูลของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดเชียงใหม่ (2561) จังหวัดเชียงใหม่มีวัดทั้งสิ้น 1,314 วัด ในจำนวนนี้มีวัดที่เป็นพระอารามหลวง 10 วัด วัดสำคัญหลายแห่งเป็นวัดที่ถือว่าต้องไปให้ได้ หรือหากไม่ไปจะถือว่ายังไม่ถึงเชียงใหม่ เช่น วัดพระธาตุดอยสุเทพ วัดเจดีย์หลวง วัดพระสิงห์ เป็นต้น ซึ่งวัดดังกล่าวยังเป็นที่ยอดนิยมของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ โดยเฉพาะชาวจีนอีกด้วย ซึ่งวัดกับการท่องเที่ยวนั้นสามารถจำแนกเป็นประเด็นต่างๆ ได้หลากหลายประเด็น ซึ่งสัมพันธ์กับการมาเที่ยววัดของนักท่องเที่ยว ดังนี้

วัดกับความเชื่อในเรื่องของพระธาตุประจำปีเกิด: พบว่ามีวัดที่มีพระธาตุประจำปีเกิดถึง 5 วัดที่อยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่

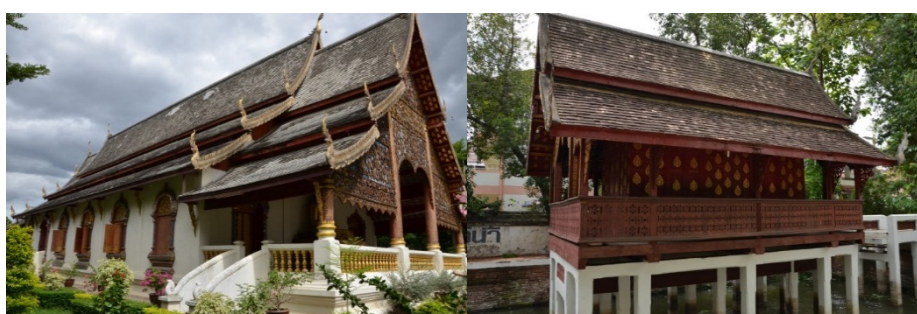
- 1) วัดพระธาตุศรีจอมทอง พระธาตุประจำปีเกิดปีชวด
- 2) วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร พระพุทธสิหิงค์ พระธาตุประจำปีเกิดปีมะโรง
- 3) พระศรีมหาโพธิ์พุทธคยา วัดโพธารามมหาวิหาร (วัดเจดีย์เจ็ดยอด) พระธาตุประจำปีเกิดปีมะเส็ง
- 4) วัดพระธาตุดอยสุเทพ พระธาตุประจำปีเกิดปีมะแม
- 5) พระธาตุเกศแก้วจุฬามณี วัดเกตการาม พระธาตุประจำปีเกิดปีจอ



ภาพที่ 94 วัดเจดีย์หลวง และวัดพระสิงห์ สองวัดสำคัญที่เป็นจุดหมายของนักท่องเที่ยว

วัดกับชื่ออันเป็นมงคล: วัดในเชียงใหม่มีจุดเด่นตรงที่มีหลายวัดที่มีชื่ออันเป็นมงคล อันสามารถขอพรที่เชื่อมโยงกับเรื่องต่างๆ ได้แก่

- วัดดบภัย ไหว้ขอพรหลวงพ่อดบภัย ซึ่งมีตำนานถึงการดับเภทภัย ไม่ว่าจะเป็นการป่วยไข้ หรือการดับเคราะห์ดวงชะตาให้แก่ผู้คน
- วัดหมื่นเงินกอง ไหว้ขอพรเพื่อให้มีศรีสุข อายุมีขวัญยืน มีเงินมีทอง
- วัดเชียงมั่น ไหว้พระวัดเชียงมั่นเพื่อขอพรให้ชีวิตประสบความสำเร็จและความมั่นคงของชีวิต โดยวัดนี้วัดแรกที่สร้างขึ้นในจังหวัดเชียงใหม่ เมื่อปี พ.ศ. 1840
- วัดดวงดี ไหว้แล้วขอพรให้ดวงดีตลอดปีเหมือนกับชื่อวัด
- วัดเชียงยืน ไหว้พระขอพรเพื่อให้มีอายุมีขวัญยืน
- วัดชัยมงคล ไหว้พระวัดชัยมงคลเพื่อขอพรให้สิ่งที่ผ่านเข้ามาในชีวิตมีโชคชัย และเป็นเรื่องมงคล
- วัดลอยเคราะห์ เพื่อลอยเอาเคราะห์ภัยและทุกข์โศกให้ออกไปจากชีวิต
- วัดชัยพระเกียรติ ทำบุญวัดนี้เพื่อเสริมสร้างเกียรติยศ ศักดิ์ศรี ให้แก่ตัวตนของเรา
- วัดหมื่นล้าน ขอพระไห่วันนี้จะได้ร่ำรวยมีเงินทองเป็นหมื่นล้านเหมือนชื่อวัด



ภาพที่ 95 วัดเชียงมั่น วัดแรกของจังหวัดเชียงใหม่ หนึ่งในวัดที่มีชื่อเป็นมงคล

วัดกับความเชื่อเรื่องการขอพรและแก้บน: พบว่าในช่วงหลายปีที่ผ่านมา วัดพระธาตุดอยคำ เป็นวัดที่เป็นกระแสทำให้คนจำนวนมากเดินทางมาเพื่อขอพรและแก้บนด้วยพวงมาลัย

ดอกมะลิ จนทำให้ถนนที่ไปสู่วัดพระธาตุตอดอยคำกลายเป็นถนนที่เป็นเส้นทางร้านขายพวงมาลัยดอกมะลิ ถึงกับมีผู้ทำสวนมะลิเพื่อส่งมาให้แก่ร้านค้าเหล่านี้โดยเฉพาะ

วัดกับความเป็นหนึ่งเดียวในโลก: วัดศรีสุพรรณ วัดที่มีพระอุโบสถเงิน และเป็นแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับการทำหัตถกรรมเครื่องเงิน

แหล่งท่องเที่ยวประเภทหมู่บ้านหัตถกรรม

เชียงใหม่มีหมู่บ้านหรือชุมชนต่างๆ จำนวนมากที่มีจุดเด่นทางด้านศิลปหัตถกรรมที่แตกต่างกัน จากโครงการการท่องเที่ยวเรียนรู้ภูมิปัญญาล้านนาเชิงหัตถกรรม (Lanna Handicraft Tourism) ที่จัดทำโดย ศูนย์วิจัยเพื่อความเป็นเลิศด้านสังคมเศรษฐกิจดิจิทัล คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (Lanna handicraft tourism, 2560) ซึ่งแบ่งออกเป็นกลุ่มๆ อันได้แก่

- หมู่บ้านที่โดดเด่นด้านงานแกะสลักไม้ ได้แก่ หมู่บ้านถวาย หมู่บ้านกัวแลน้อย
- หมู่บ้านที่โดดเด่นด้านเครื่องปั้นดินเผา ได้แก่ หมู่บ้านเหมืองกุง
- หมู่บ้านทำกระดาษสา ได้แก่ หมู่บ้านต้นเปา ชุมชนทำร่มกระดาษสา ได้แก่ บ้านบ่อสร้าง
- ชุมชนทำเครื่องเงิน ได้แก่ ชุมชนวัดศรีสุพรรณ หรือย่านชุมชนวัวลาย
- หมู่บ้านทำจักสานไม้ไผ่ ได้แก่ ชุมชนบ้านป่าบง



ภาพที่ 96 บ้านเหมืองกุง หมู่บ้านที่ทำเครื่องปั้นดินเผาของจังหวัดเชียงใหม่

นอกจากนี้ ยังมีชุมชนที่โดดเด่นในด้านอื่นๆ อาทิ ชุมชนพวกแต้มที่ทำผลิตภัณฑ์คั่วทองหรือเครื่องโลหะจำพวกฉัตรที่ตกแต่งวัดวาอาราม ชุมชนศรีปันคร้วที่ทำผลิตภัณฑ์เครื่องเงิน เป็นต้น

แหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น

ในจังหวัดเชียงใหม่มีแหล่งท่องเที่ยวที่สร้างขึ้นหลากหลายประเภท ดังต่อไปนี้

พิพิธภัณฑ์

เชียงใหม่มีพิพิธภัณฑ์ที่ค่อนข้างมีการจัดแสดงที่ดึงดูดน่าสนใจ ที่สำคัญ ได้แก่ กลุ่มพิพิธภัณฑ์กลางเวียงเชียงใหม่ที่ประกอบด้วย 3 พิพิธภัณฑ์ ได้แก่ หอศิลปวัฒนธรรมเชียงใหม่ หอ

ประวัติศาสตร์เมืองเชียงใหม่ และพิพิธภัณฑสถานพื้นถิ่นล้านนา นอกจากนี้ ยังมีพิพิธภัณฑสถานอีกหลายแห่งในหลายด้าน ได้แก่ พิพิธภัณฑสถานภาพวาก 3 มิติ พิพิธภัณฑสถานแมลงโลกและสิ่งมีชีวิตจรรยธรรมชาติ พิพิธภัณฑสถานเรือนโบราณล้านนา ศูนย์สถาปัตยกรรมล้านนา พิพิธภัณฑสถานชาวเขา พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเชียงใหม่ พิพิธภัณฑสถานตราไปรษณียากร พิพิธภัณฑสถานวัดเกตุการาม พิพิธภัณฑสถานใหม่เอี่ยม และอาร์ตแกลลอรี่จำนวนหลายแห่งทั่วเมืองเชียงใหม่



ภาพที่ 97 หอศิลปวัฒนธรรมเชียงใหม่ และพิพิธภัณฑสถานพื้นถิ่นล้านนา จังหวัดเชียงใหม่

สวนสัตว์

- สวนสัตว์เชียงใหม่ เป็นสวนสัตว์ที่นอกจากจะมีกิจกรรมการชมสัตว์แล้ว ยังมีสิ่งดึงดูดใจอื่นๆ ภายในสวนสัตว์ ได้แก่ สวนน้ำสำหรับเด็ก (Kids Water Park), Snow Dome เป็นต้น และมีบริการต่างๆ แก่นักท่องเที่ยว อาทิ บริการนั่งรถราง บริการให้เช่ารถกอล์ฟ บริการวิทยากรให้ความรู้และนำชมสำหรับผู้มาเป็นหมู่คณะ เป็นต้น
- ไนท์ซาฟารี เป็นสวนสัตว์กลางคืน แต่ก็ให้บริการในเวลากลางวันด้วย และมีกิจกรรมต่างๆ สำหรับเด็กอย่างสม่ำเสมอ

สวนน้ำ

สวนน้ำเป็นสิ่งดึงดูดใจอีกอย่างหนึ่งที่เปิดขึ้นใหม่ในหลายจังหวัดและดูเหมือนจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นกระแสนิยมอยู่พอสมควร สำหรับเชียงใหม่ก็มีสวนน้ำเปิดให้บริการเช่นกัน ได้แก่ Tube Trek Water Park ที่เพิ่งเปิดให้บริการเมื่อปี 2560 ที่ผ่านมา

ย่านต่างๆ

เชียงใหม่มีย่านต่างๆ ที่นักท่องเที่ยวสามารถเดินชม โดยมีสิ่งน่าสนใจหลายๆ อย่างในย่านนั้นๆ ย่านที่สำคัญ ได้แก่

- ย่านถนนนิมมานเหมินท์ เป็นย่านที่ประกอบไปด้วยร้านอาหาร ร้านกาแฟ และร้านจำหน่ายสินค้าจำนวนมากในย่านนี้ เป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวชาวจีนและชาวไทย ปัจจุบันมีจุดดึงดูดใหม่ ได้แก่ One Nimman ซึ่งเป็นย่านเดินชมและช้อปปิ้งที่ก่อสร้างโดยมีสถาปัตยกรรมแบบยุโรป เพิ่งเปิดให้บริการเมื่อปี 2560 ที่ผ่านมา อยู่บริเวณสี่แยกกรีนคำ ซึ่งสี่แยกนั้นยังมีจุดดึงดูดที่น่าสนใจอื่นๆ ได้แก่ ห้างสรรพสินค้าเมญา (Maya) และ Think Park

- ย่านไนท์บาซ่า เป็นย่านเดินช้อปปิ้งในเวลาากลางคืนที่เก่าแก่ เป็นที่รู้จักมาเป็นเวลานาน และยังคงเปิดให้บริการ นักท่องเที่ยวสามารถเดินชม ชื้อของที่ระลึก และสินค้าที่เป็นงานศิลปะหรืองานหัตถกรรมได้ที่นี้
- บ้านข้างวัด เป็นสถานที่ที่สร้างขึ้นโดยการออกแบบสิ่งก่อสร้างภายในโครงการนั้นจะเป็นการนำไม้มาก่อสร้างผสมผสานกับปูนเปลือย ให้ความรู้สึกแบบบ้านๆ แต่มีความเก๋ไก๋ มีร้านขนาดเล็กๆ จำหน่ายสินค้าหลากหลายรูปแบบ ตั้งแต่ร้านกาแฟ ขนม โปสการ์ด ของที่ระลึก งานศิลปะ เป็นต้น และมีการจัดกิจกรรมในบางช่วงเวลา เช่น มีตลาด มีการฉายหนังกลางแปลง เป็นต้น



ภาพที่ 98One Nimman แลนด์มาร์คแห่งใหม่บนถนนนิมมานเหมินท์



ภาพที่ 99 โครงการบ้านข้างวัด ในซอยวัดอุโมงค์

ถนนคนเดิน

จังหวัดเชียงใหม่เป็นจังหวัดหนึ่งที่มีถนนคนเดินที่มีชื่อเสียง ซึ่งมีอยู่หลายแห่ง แต่ถนนคนเดินที่สำคัญและเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยว ได้แก่

- ถนนคนเดินท่าแพ เป็นถนนคนเดินที่ใหญ่ที่สุด มีสินค้าจำหน่ายจำนวนมาก ทั้งอาหาร เครื่องดื่ม ของที่ระลึก โดยเฉพาะงานศิลปะ งานหัตถกรรม สินค้าของชาติพันธุ์ต่างๆ และมีจุดเด่น คือ มีการแสดงหรือแสดงผลงานศิลปะของศิลปินต่างๆ ตามแต่ช่วงเวลา ถนนคนเดินท่าแพจะเปิดทุกวันอาทิตย์ เวลาประมาณ 17:00-22:00 น.
- ถนนคนเดินย่านวัวลาย อยู่บนถนนวัวลาย หรือย่านเครื่องเงินที่สำคัญของจังหวัดเชียงใหม่ แต่สินค้าที่จำหน่ายนอกจากเครื่องเงินแล้ว ก็มีสินค้าประเภทอื่นๆ เช่นเดียวกับถนนคนเดินท่าแพ แต่มีขนาดเล็กกว่า ถนนคนเดินวัวลายจะเปิดทุกวันเสาร์ เวลาประมาณ 17:00-22:00 น.

กิจกรรมและงานประเพณี

เชียงใหม่มีการจัดกิจกรรมและงานประเพณีต่างๆ สมำเสมอ ซึ่งจะขอยกที่สำคัญๆ ดังนี้

- ประเพณียี่เป็ง หรือประเพณีลอยกระทงแบบล้านนา นอกจากกิจกรรมลอยกระทงแล้ว สิ่งที่น่าสนใจอีกอย่างหนึ่ง คือ การปล่อยโคมซึ่งถือเป็นสัญลักษณ์สำคัญของงานนี้
- ประเพณีเข้าอินทิล เป็นประเพณีที่ชาวเชียงใหม่ปฏิบัติสืบทอดกันมาช้านาน จัดขึ้นในช่วงระหว่างเดือนพฤษภาคมไปจนถึงต้นเดือนมิถุนายน ตรงกับ วันแรม 13 ค่ำ เดือน 8 ซึ่งเรียกว่า “วันเข้าอินทิล” ระหว่างนี้ ชาวเชียงใหม่ จะร่วมกันประกอบพิธีบูชาอินทิล อันเป็นเสาหลักเมือง ซึ่งอยู่ที่วัดเจดีย์หลวง ใจกลางเมืองเชียงใหม่
- ปีใหม่เมือง หรือสงกรานต์ภาคเหนือ นอกจากกิจกรรมตามประเพณีแล้ว กิจกรรมที่น่าสนใจคือขบวนแห่และสงกรานต์พุทธสิหิงค์ และการเล่นน้ำสงกรานต์บริเวณรอบคูเมืองที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวมาจำนวนมาก รวมถึงกิจกรรมถนนวัฒนธรรมคนเมือง อาหารนานาชาติบริเวณท่าแพด้วย
- ประเพณีแห่ไม้ค้ำโพธิ์ จัดขึ้นในเดือนเมษายน ในวันที่ 15 เป็นต้นไป ของทุกปี ที่บริเวณตัวเมืองจอมทอง มีขบวนรถจากชุมชน ห้างร้าน กลุ่มต่างๆ กว่า 40 ขบวน แห่ไปตามเมืองจอมทอง อำเภอจอมทอง จนถึง วัดพระธาตุศรีจอมทองวรวิหาร เป็นต้นแบบของการแห่ไม้ค้ำสะหลีของชาวล้านนา
- มหกรรมไม้ดอกไม้ประดับ จัดขึ้นในช่วงต้นเดือนกุมภาพันธ์ ณ บริเวณสวนสาธารณะหนองบวกหาด อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ในงานจะมีการประกวดนางงามบุปผชาติและขบวนแห่บุปผชาติ นิทรรศการทางการเกษตร การประกวดไม้ดอกไม้ประดับประเภทต่างๆ การประกวดจัดสวน การออกร้านของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

นอกจากนี้ เนื่องจากเชียงใหม่เป็นเมืองใหญ่ จึงมีการจัดกิจกรรมต่างๆ มากมายตลอดปี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงฤดูหนาว รวมถึงกิจกรรมด้านกีฬา ได้แก่ การวิ่งมาราธอน วิ่งมินิมาราธอน

และการปั่นจักรยาน ซึ่งมีผู้จัดเป็นจำนวนมากมายหลายรายการในช่วงฤดูหนาว นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมของแต่ละชุมชน กิจกรรมที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เช่น งานฤดูหนาว งานนิทรรศการและจัดแสดงสินค้าต่างๆ เป็นต้น

สิ่งดึงดูดใจด้านการเรียนรู้

กิจกรรมหนึ่งที่นักท่องเที่ยวในปัจจุบันให้ความสนใจ คือการเรียนรู้ ซึ่งมีกิจกรรมให้เรียนรู้หลากหลายในเชียงใหม่ ที่สำคัญ ได้แก่ การเรียนทำอาหาร การเรียนมวยไทย ซึ่งมีผู้ประกอบการสอนทำอาหารและสอนมวยไทยอยู่เป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ก็จะเป็นกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับงานศิลปหัตถกรรมต่างๆ

การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

จังหวัดเชียงใหม่มีแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพอยู่มากมายเช่นกัน ทั้งสปาหลากหลายประเภท การนวดแผนไทย การนวดด้วยวิธีการเฉพาะ ได้แก่ การย่ำขา การตอกเส้น เป็นต้น ซึ่งหลายๆ กิจกรรมก็มีการผนวกเรื่องการกินหรืออาหารเพื่อสุขภาพเข้าไปด้วย



ภาพที่ 100 การย่ำขา การนวดเพื่อสุขภาพที่เป็นเอกลักษณ์ของบั้งไร่กองซิง

การท่องเที่ยวเชิงอาหาร (Gastronomy Tourism)

จังหวัดเชียงใหม่มีสิ่งดึงดูดใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอาหารมากมายและหลากหลาย เนื่องด้วยความเป็นเมืองใหญ่ เป็นศูนย์กลางการค้า การลงทุน และเป็นเมืองท่องเที่ยว จึงมีอาหารให้เลือกทานหลากหลาย ทั้งอาหารไทย อาหารพื้นเมือง อาหารนานาชาติ อาหารฟิวชั่น ฯลฯ รวมถึงมีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงอาหาร เช่น มีโรงเรียนสอนทำอาหารสำหรับนักท่องเที่ยว มีผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับอาหารที่เป็นของฝากของที่ระลึก และมีอาหารที่ผสมผสานกับกิจกรรมอื่น เช่น การทานอาหารพร้อมกับชมศิลปการแสดง การทานอาหารเพื่อสุขภาพ เป็นต้น นอกจากนี้ ในแง่ของเครื่องดื่ม เมืองเชียงใหม่ นับว่าเป็นเมืองที่มีร้านกาแฟสดอยู่มากมาย และกระจายอยู่ทั่วไปทั้งในตัวเมืองและนอกเมือง นอกจากนี้ยังมีร้านชา ร้านนม และร้านจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ร้านไวน์ สถานบันเทิงยามราตรี ฯลฯ ซึ่งหากแตกประเด็นออกไป จะสามารถอธิบายเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอาหารในแง่มุมต่างๆ ของจังหวัดเชียงใหม่ได้หลากหลายประเด็น ดังต่อไปนี้

อาหารท้องถิ่น

จังหวัดเชียงใหม่เป็นเมืองที่เป็นที่รวมกันของผู้คนที่หลากหลาย มีผู้คนจากหลากหลายชาติพันธุ์มาอาศัยอยู่ ทำให้อาหารท้องถิ่นของเชียงใหม่มีความหลากหลายไปด้วย สำหรับนักท่องเที่ยวแล้ว มีร้านอาหารที่จำหน่ายอาหารท้องถิ่นหรืออาหารพื้นเมืองที่น่าไปลิ้มลองหลากหลายร้านด้วยกัน อาทิ

- เอือนเพ็ญ ตั้งอยู่บนถนนราชมรรคา ต.พระสิงห์ เป็นร้านจำหน่ายอาหารพื้นเมืองที่มีชื่อเสียงมานาน อาหารอร่อย ราคาไม่แพง อาหารขึ้นชื่อ เช่น น้ำพริกอ่อน น้ำพริกหนุ่ม แกงฮังเล แหนม ไส้อั่ว หมูทอด เป็นต้น ปัจจุบันมีสาขาสองตั้งอยู่บนถนนเส้นที่จะเดินทางไปอุทยานหลวงราชพฤกษ์
- เอือนสุนทรี เวชานนท์ ตั้งอยู่บนถนนป่าตัน เป็นร้านของศิลปินเพลงล้านนาที่มีชื่อเสียงคือคุณสุนทรี เวชานนท์ และลูกสาวคือคุณลานนา คัมมินส์ เป็นร้านที่มีชื่อเสียงมานาน ร้านบรรยากาศดี มีดนตรีสดที่คุณสุนทรี และคุณลานนา แสดงเอง ร้านติดริมน้ำ และภายในตกแต่งสวยงาม
- เอือนใจยอง ตั้งอยู่บนถนนบวกค่าง-สันกำแพง จำหน่ายอาหารเมืองหรืออาหารเหนือ อาหารขึ้นชื่อได้แก่ แกงฮังเล
- เอือนม่วนใจ๋ ตั้งอยู่บนถนนราชพฤกษ์ ใกล้ถนนห้วยแก้ว เป็นร้านอาหารพื้นเมืองที่ให้รสชาติและกลิ่นอายแบบพื้นเมืองแท้ๆ
- คุ่มเวียงยอง ตั้งอยู่ในโครงการบ้านสวนนันทขว้าง ถนนคันคลองชลประทาน เทศบาลตำบลสุเทพ เป็นอาหารที่มีตกแต่งด้วยข้าวของเครื่องใช้พื้นเมืองทำให้มีบรรยากาศแบบล้านนา อาหารขึ้นชื่อ เช่น ลาบหมูคั่ว แกงคั่วเห็ดถอบ เป็นต้น
- กาแล ตั้งอยู่ภายในบริเวณสำนักงานเกษตรและสหกรณ์ภาคเหนือ (อ่างเกษตร) ร้านบรรยากาศดี อยู่ริมอ่างเก็บน้ำ ในร้านตกแต่งด้วยดอกไม้้นานาชนิดให้แขกสามารถถ่ายรูปได้ และวิวสวย
- บ้านไร่ยามเย็น ตั้งอยู่ใกล้ถนนซูเปอร์ไฮเวย์ ต. ฟ้าฮ่าม เป็นร้านที่บรรยากาศดี ร่มรื่น เหมือนบ้านไร่ มีดนตรีสด มีที่จอดรถสะดวก อาหารขึ้นชื่อ เช่น น้ำพริกหนุ่ม ลาบหมูคั่ว แกงผักหวานไข่มดแดง เป็นต้น
- แกงร้อนบ้านสวน ตั้งอยู่ในซอยชมดอย บนถนนคันคลองชลประทาน ทางไปสนามกีฬา 700 ปี เป็นร้านเก่าแก่ร้านหนึ่ง อาหารราคาไม่แพง
- ครัวเพชร ดอยงาม ครัวเมืองคลาสสิก ตั้งอยู่บนถนนมหิตล อาหารรสชาติดี เสิร์ฟมาในจานใหญ่กว่าร้านอื่นๆ ราคาไม่แพง
- เอือนโบราณบ้านฮิมปิง ตั้งอยู่บนถนนเชียงใหม่-ลำพูน ตกแต่งแบบล้านนา และได้บรรยากาศริมน้ำ มีดนตรีแบบพื้นเมืองให้ฟัง อาหารรสชาติกลมกล่อม
- หล่องข้าวล้า ตั้งอยู่บ้านเสาหิน ซอย 7 วัดหัวหนอง (เวียงกุ่มกาม) ร้านตกแต่งสวยงามด้วยสถาปัตยกรรมล้านนา โดยนำเรือนโบราณล้านนามาตกแต่ง ได้บรรยากาศ อาหารรสชาติอร่อย

- อ้านถึงเจียงใหม่ เชียงใหม่ ตั้งอยู่ในซอยวัดอุโมงค์ เป็นร้านที่จำหน่ายอาหารเหนือที่ค่อนข้างรสจัดจ้าน เป็นรสชาติสำหรับคนเหนือแท้ๆ อาหารไม่แพง
- ต๋อง เต็ม โต๊ะ ตั้งอยู่บนถนนนิมมานเหมินท์ ซอย 13 เป็นร้านขึ้นชื่ออีกร้านหนึ่ง มีลักษณะเด่นคือเป็นร้านอาหารพื้นเมืองแต่มีกลิ่นอายสมัยใหม่ หรือเรียกว่ามีความซิค และอาหารจะเสริฟมาในจานเล็กๆ อาหารขึ้นชื่อ ได้แก่ ผัดเชียงดาผัดไข่
- ลำดี่ดีข้าวแดง ตั้งอยู่หมู่ 3 ต.สันพระเนตร ในโครงการ V Community หลังมหาวิทยาลัยพายัพ เป็นร้านที่เปิดมาไม่นาน แต่เป็นร้านใหญ่ แต่งร้านสวยบรรยากาศดี มีมุมถ่ายรูป
- ลาบป่าตันดีชม ตั้งอยู่บนถนนวังสิงห์คำ ซอย 3 สำหรับคนที่ต้องการอาหารเหนือแบบดิบๆ มีรายการอาหารดิบๆ เช่น ลาบเนื้อดิบ หลู้เลือดหมู ส้าดิบ แกงอ่อมหมู จิ้นส้มหมก เป็นต้น
- ลาบบังเกอร์ ตั้งอยู่บนถนนเชียงใหม่-ลำพูน ขายอาหารสำหรับมือตักตั้งแต่เที่ยงคืบยันเจ็ดโมงเช้า มีรายการอาหาร เช่น ลาบ หมูย่าง ไส้ย่าง ไข่ต้ม ไข่ปาม จิ้นส้ม เป็นต้น

อาหารนานาชาติ

เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวรวมถึงผู้ที่มาอยู่อาศัยในจังหวัดเชียงใหม่ซึ่งมาจากหลากหลายชาติ หลายภาษา จึงมีร้านอาหารของแต่ละชาติ อาทิ อาหารจีน อาหารญี่ปุ่น อาหารอิตาลี อาหารฝรั่งเศส อาหารนานาชาติหลายแห่ง ร้านที่ให้บริการอาหารนานาชาติ มีทั้งร้านที่ให้บริการในโรงแรม และร้านอาหาร เช่น

- สล๊ิบันยัน ศิริปันนา รีสอร์ทแอนด์สปา บุฟเฟ่ต์โรงแรม ให้บริการอาหารนานาชาติ
- Kad Kafe บุฟเฟ่ต์โรงแรม ให้บริการอาหารนานาชาติ
- Latitude 18 + Le Méridien Hub เป็นบาร์ในโรงแรมให้บริการอาหารนานาชาติ ร้านกาแฟ ผับ
- ปารีส - เรสโตรองท์ & บาร์ ให้บริการอาหารฝรั่งเศส ยุโรป เอเชีย ไทย นานาชาติ
- Cuisine De Garden ให้บริการอาหารฝรั่งเศส นานาชาติ ยุโรป
- Chez Marco ให้บริการอาหารฝรั่งเศส อาหารประเภทสเต็ก และอาหารนานาชาติ
- Italics & Rise at Akyra Manor Chiang Mai ให้บริการอาหารอิตาลี พิซซ่า นานาชาติ ไทย ยุโรป
- Norden restaurant ให้บริการอาหารสวีเดน สแกนดิเนเวีย นานาชาติ ยุโรป
- Chiang Mai Breakfast World ให้บริการอาหารอเมริกัน เยอรมนี ร้านกาแฟ ยุโรป นานาชาติ
- ห้องอาหารเฟื่องฟ้า ให้บริการอาหารจีน เอเชีย ไทย นานาชาติ
- Blackitch Artisan kitchen ให้บริการอาหารญี่ปุ่น และอาหารนานาชาติ
- สามเสนวิลล่า ให้บริการอาหารนานาชาติ และอาหารไทย
- Daddy's Antique Café & Restaurant ให้บริการอาหารนานาชาติ

- สวนผัก ให้บริการอาหารนานาชาติ และอาหารไทย
- Little Cook Café ให้บริการอาหารนานาชาติ
- Cream of Tartar ให้บริการอาหารนานาชาติ ของหวาน พาสต์ฟู้ด
- ฟิน ฟาร์ม ให้บริการอาหารประเภทสเต็ก อาหารนานาชาติ และอาหารไทย

เป็นต้น

อาหารเพื่อสุขภาพ หรืออาหารคลีน

ตามกระแสรักสุขภาพของคนในยุคปัจจุบัน เรื่องอาหารก็เป็นเรื่องหนึ่งที่คนรักสุขภาพให้ความสำคัญ รวมถึงคนทั่วไปที่ต้องการสัมผัสกับการทานอาหารที่คลีน มีคุณค่า จึงมีร้านอาหารประเภทนี้เกิดขึ้นมากมายในเชียงใหม่เช่นกัน ร้านอาหารเหล่านี้ เช่น

- สวนผัก ไอ้กะจู้ ออร์แกนิก CM East ให้บริการอาหารคลีน โดยเฉพาะประเภทสลัด และมีสวนผักออร์แกนิกอยู่หลังร้านด้วย นอกจากนี้ยังมีเรื่องราว (Story) ของร้านเกี่ยวข้องกับวลีที่ว่า “ปลูกผักเพื่อแม่” มี 2 สาขา สาขาแรกตั้งอยู่บนถนนวงแหวนรอบนอก อีกสาขาหนึ่งตั้งอยู่ใกล้แยกสนามบิน
- The Salad Concept ให้บริการอาหารประเภทสลัด และอาหารคลีน ตั้งอยู่บนถนนนิมมานเหมินท์
- CoCo salad ให้บริการอาหารประเภทสลัด และอาหารคลีน ตั้งอยู่ที่มิโซะพลาซ่า
- Salad Terrace ให้บริการอาหารประเภทสลัดและอาหารคลีน ตั้งอยู่ในอาคารสวนดอกพลาซ่า
- ออแกนิกฟาร์มเชียงใหม่ ให้บริการอาหารคลีน สลัด อาหารจานเดียว ตั้งอยู่บนถนนชูปเปอร์ไฮเวย์เชียงใหม่-ลำพูน
- ครีวโครงการหลวง ให้บริการอาหารที่ใช้วัตถุดิบจากโครงการหลวง ตั้งอยู่บนถนนข้างอุทยานหลวงราชพฤกษ์ ทางไปวัดพระธาตุดอยคำ

อาหารฟิวชั่น

ร้านอาหารที่ให้บริการอาหารฟิวชั่นในจังหวัดเชียงใหม่ เช่น

- Sarah House Café in Town ร้านอาหารฟิวชั่น ตกแต่งหรูหรา ร่มรื่น ราคาไม่แพง
- Buristro Bar & Café ให้บริการทั้งอาหารนานาชาติ อาหารอิตาเลียน และอาหารฟิวชั่น
- Fern Forest Café ให้บริการอาหารฟิวชั่น เบเกอรี่ เค้ก และของหวาน ตั้งอยู่บนถนนสิงหราช ซอย 1
- Mix Restaurang & Bar ร้านอาหารฟิวชั่น ตั้งอยู่บนถนนนิมมานเหมินท์ ซอย 1
- Barefoot Café ให้บริการอาหารฟิวชั่น อาหารนานาชาติ เค้ก เบเกอรี่ ตั้งอยู่บนถนนคันคลองชลประทาน ทางไปสนามกีฬา 700 ปี
- Cainito Homemade Restaurant ให้บริการอาหารฟิวชั่น เค้กและเบเกอรี่ ตั้งอยู่บนถนนนิมมานเหมินท์ ซอย 5

อาหารฮาลาล

ด้วยจังหวัดเชียงใหม่มีชาวมุสลิมอาศัยอยู่จำนวนมาก และนักท่องเที่ยวส่วนหนึ่งเป็นชาวมุสลิม ซึ่งจังหวัดเชียงใหม่เองก็มีการส่งเสริมในเรื่องอาหารฮาลาล ในปัจจุบันมีร้านอาหารที่ให้บริการอาหารฮาลาลหลายร้าน ยกตัวอย่าง เช่น

- Mira Cuisine ตั้งอยู่บนถนนบ้านแพะ ต.ท่าศาลา ใกล้ถนนเลียบทางรถไฟเชียงใหม่ ให้บริการอาหารมุสลิม/อิสลาม ซา กาแฟ และอาหารญี่ปุ่น
- ข้าวซอยอิสลาม ตั้งอยู่บนถนนเจริญประเทศ ซอย 1 ให้บริการอาหารมุสลิม/อิสลาม และอาหารเหนือ
- สภากาแฟ 786 ตั้งอยู่บนถนนช้างคลาน ใกล้ปากทางเข้าเชียงใหม่แลนด์ให้บริการอาหารมุสลิม/อิสลาม และอาหารไทย
- สิงโต ข้าวหมกไก่ รวมโชค ตั้งอยู่บนถนนวงแหวนรอบกลาง ต.สันผีเสื้อ ให้บริการอาหารมุสลิม/อิสลาม
- ปากะศิลป์ (Pa Ka Sin) ตั้งอยู่ในซอยหมู่บ้านเชียงใหม่ล้านนาวิลเลจ แม่เหียะ ให้บริการอาหารมุสลิม/อิสลาม
- The Baragus ตั้งอยู่บนถนนซูเปอร์ไฮเวย์ เชียงใหม่-ลำพูน ฝั่งตรงข้ามอินเด็คซ์ ให้บริการอาหารมุสลิม/อิสลาม และก๋วยเตี๋ยว

อาหารพื้นเมืองพร้อมชมศิลปะการแสดง

เป็นรูปแบบหนึ่งของการทานอาหารค่ำซึ่งผนวกเข้ากับการเรียนรู้วัฒนธรรมล้านนาและชาติพันธุ์อื่นๆ ผ่านการแสดงฟ้อนรำต่างๆ และรวมเข้ากับโปรแกรมการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวซึ่งมักเรียกกันว่า การทานอาหารแบบขันโตกหรือขันโตกดินเนอร์ ตามลักษณะของการทานอาหารค่ำที่เสิร์ฟมาในขันโตกซึ่งเป็นสำรับกับข้าวของชาวล้านนา การทานจะนั่งทานกับพื้น แต่ปัจจุบันมีหลายร้านที่ทำหลุมไว้สำหรับห้อยขา ทำให้นั่งกับพื้นที่นักท่องเที่ยวสามารถนั่งห้อยขาแบบนั่งโต๊ะซึ่งสะดวกสบายมากขึ้น โดยเฉพาะกับคนสูงอายุที่อาจจะปวดเมื่อยถ้านั่งกับพื้น ระหว่างการทานอาหารค่ำจะมีการแสดงโชว์ฟ้อนรำแบบล้านนา หรืออาจจะมีการแสดงของชาติพันธุ์อื่นๆ เข้ามารวมอยู่ด้วยสถานที่ที่ให้บริการการทานอาหารแบบขันโตกที่เป็นที่รู้จักกัน เช่น

- ขันโตกศูนย์วัฒนธรรมเชียงใหม่ เป็นร้านสไตล์ขันโตกพร้อมชมการแสดงแห่งแรกในเชียงใหม่ ก่อตั้งมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2514 ให้บริการอาหารเหนือในขันโตกแบบเดิมไม่อัน พร้อมการแสดงในบรรยากาศล้านนาแท้ๆ และการแสดงชาวเขา ณ ลานชาวเขา
- คุ่มขันโตก ตั้งอยู่หลังบึงซีแอ็กตร้า มีขนาดใหญ่ ได้รับความนิยมมาก และรองรับปริมาณแขกได้หลายร้อยคนต่อวัน มีการแสดงที่อลังการ ให้บริการอาหารพื้นเมืองแบบเดิมไม่อัน มีอาหารฮาลาลให้เลือก รวมถึงมีโซนพิเศษสำหรับแขกมุสลิม
- เบญจรงค์ขันโตก ตั้งอยู่บนถนนคันคลองชลประทาน เลยเทศบาลตำบลสุเทพไปทางอุทยานหลวงราชพฤกษ์ มีการแสดงในบรรยากาศเรือนไม้พื้นบ้านโบราณ ที่นั่งทุกที่เป็นที่นั่งพื้นแบบหย่อนขาได้ทำให้นั่งสะดวก

- ชันโตกพาเลซ ตั้งอยู่บนถนนช้างคลาน ใกล้ปากทางเข้าหมู่บ้านเชียงใหม่แลนด์ มีบริการอาหารแบบเต็มได้ไม่อันพร้อมการแสดงบนเวทีใหญ่ในห้องปรับอากาศ ที่นั่งทุกที่เป็นที่นั่งพื้นแบบหย่อนขาได้ทำให้นั่งสะดวก
- สิบสองปันนาขันโตก ตั้งอยู่ใกล้กับถนนคันคลองชลประทาน ในซอยที่เชื่อมต่อไปวัดอุโมงค์ได้ อยู่ไม่ไกลจากตลาดต้นพยอม มีการแสดงในบรรยากาศเรือนไม้พื้นบ้านโบราณ ให้บริการอาหารแบบเต็มได้ไม่อัน รวมน้ำดื่มเรียกย่อยแล้ว (เฉพาะคนไทย) มีเมนูไส้ฮั่ว/แฮมพื้นเมืองแบบบุฟเฟต์ และมีเครื่องดื่มแบบ Re-fill ให้เลือก
- ชันโตกมุสลิม (บ้านปี่เฮือนน้อง) ตั้งอยู่บนถนนสุขเปอรไฮเวย์เชียงใหม่-ลำพูน ให้บริการอาหารล้านนาแบบฮาลาลสำหรับชาวมุสลิม ไม่มีเนื้อหมูในทุกเมนู



ภาพที่ 101 ชันโตกศูนย์วัฒนธรรมเชียงใหม่

การเรียนทำอาหารในโรงเรียนสอนทำอาหาร

ในจังหวัดเชียงใหม่มีกิจการโรงเรียนสอนทำอาหารอยู่หลายที่ ส่วนใหญ่มีลูกค้า คือนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ นักท่องเที่ยวที่สนใจสามารถเรียนคอร์สทำอาหารครึ่งวัน หรือเต็มวัน รวมถึงมีคอร์สหลายวันสำหรับผู้สนใจจริงๆ แต่มีไม่มากนัก โดยโปรแกรมมักจะคล้ายๆ กัน คือโรงเรียนจะมารับที่โรงแรมหรือที่พัก จากนั้นจะพาไปซื้อวัตถุดิบที่ต้องใช้ในการทำอาหารที่ตลาดสด เป็นการเดินทัวร์ตลาดสดและเรียนรู้เกี่ยวกับวัตถุดิบ ตลอดจนเรียนรู้วิถีชีวิตของคนเชียงใหม่ไปด้วย ซึ่งการเดินตลาดมักจะเริ่มตั้งแต่เช้าตรู่ เนื่องจากตลาดบางแห่งเปิดขายตอนเช้า เมื่อซื้อวัตถุดิบเสร็จ ก็จะพาไปยังชั้นเรียน สอนทำอาหารประมาณ 3-4 รายการ และของหวาน 1 รายการ ทั้งนี้ทั้งนั้นขึ้นอยู่กับโปรแกรมของโรงเรียนนั้นๆ รายการอาหารที่เป็นที่นิยม เช่น ต้มยำกุ้ง ผัดไทย แกงมัสมั่นไก่ เป็นต้น ถ้าเป็นคอร์สครึ่งวันก็จะใช้เวลาตั้งแต่ช่วงสายๆ จนถึงเที่ยงพอดี ผู้เรียนก็ได้ทานอาหารที่ตนเองทำขึ้นในมือเที่ยงนั้นเลย หากเป็นคอร์สเต็มวันก็จะมีรายการอาหารมากขึ้น รายชื่อโรงเรียนสอนทำอาหาร (Cooking School) ในจังหวัดเชียงใหม่ อาทิ

- กาลังกัล คุกกิ้ง สตูดิโอ
- ครีบ้านไทย
- แซ่บอีหลี ไทยคูกิ้งสคูล
- ต้มยำ ไทยคุกกิ้งสคูล
- ไทย ฟาร์ม คุกกิ้งสคูล

- ไทย ออร์คิด คูกเกอร์ สคูล
- เรดชิลลี คูกกิ้งสคูล
- สมาย ออแกนิค ฟาร์ม คูกกิ้ง สคูล
- สยามไรซ์ ไทยคูกเกอร์สคูล
- อะลอฟไทย โฮมคูกกิ้งคลาส
- Benny's Home Cooking Chiang Mai
- Chiang Mai Thai Cookery School
- Classic Home Cooking
- Cooking at Home Thai Culinary School
- Green Mango Thai Cookery School
- Mama Noi Thai Cookery School
- Smart Cook Thai Cookery School
- Thai Akha Cooking School
- Thai Cottage Home Cookery School
- The Best Thai Cookery School

อาหารเพื่อเป็นของฝาก

อีกบทบาทหนึ่งของอาหารคือนักท่องเที่ยวมักจะซื้อเป็นของฝาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักท่องเที่ยวที่มาจากที่อื่นๆ เช่น จากกรุงเทพฯ จากจังหวัดในภูมิภาคอื่นๆ เมื่อจะเดินทางกลับก็มักจะซื้ออาหารเหนือที่สามารถเก็บรักษาได้ไปเป็นของฝากแก่ญาติหรือคนรู้จัก ในเชียงใหม่มีร้านของฝากที่มีของฝากประเภทอาหารจำนวนมากหลายที่ เช่น

- ตลาดวโรรส หรือกาดหลวง มีร้านขายของฝากหลายร้าน ร้านที่ขึ้นชื่อ เช่น ร้านดำรงกาดหลวง จะมีของฝากประเภท น้ำพริกหนุ่ม ใส่อั่ว แคบหมู สำหรับร้านนี้จะขายใส่อั่วที่มีสูตรเฉพาะของตัวเองมานานกว่า 40 ปี
 - ตลาดต้นพยอม มีของฝากหลากหลายเช่นกันกับตลาดวโรรส แต่อาจจะมีจำนวนน้อยกว่า แต่สินค้าเด่นของที่นี่ คือ แคบหมู ทั้งแบบมีมัน และแคบหมูไร้มัน โดยทำสดๆ และบรรจุที่ตรงนั้นเลย
 - ร้านวนัสนันท์ เป็นร้านที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก มีหลายสาขา สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่บนถนนซูเปอร์ไฮเวย์ ขายของฝากหลากหลายมากกว่า 50 ชนิด ตั้งแต่ประเภทผลไม้ดอง แหนม ใส่อั่ว ขนมต่างๆ
- ร้านที่เน้นขายของฝากเฉพาะอย่าง เช่น ใส่อั่ว หรือน้ำพริกหนุ่ม ได้แก่
- ใส่อั่วคำแปง ตั้งอยู่บนถนนมหิดล จากแยกสนามบินเลยปั้มน้ำมันคาร์เท็กซ์ไปเล็กน้อย
 - ใส่อั่วเก๋าบ่าขาม ตั้งอยู่หน้าตลาดแม่เหียะ
 - ใส่อั่วป่าต้อย ตั้งอยู่ในตลาดสันป่าข่อย
 - น้ำพริกหนุ่มเจียงส์ อยู่ในตลาดวโรรส

- ข้าวซอยตัดตราหอม อยู่ในตลาดวโรรส
- ข้าวซอยตัดตราปลาทอง จำหน่ายในเซเว่นอีเลว่นที่ร่วมรายการ หรือ โรงงานตั้งอยู่ที่ต.บวักค่าง อ.สันกำแพง
- ข้าวแต่นบ้านอามวย เป็นร้านจำหน่ายข้าวแต่นที่เป็นข้าวแต่นฟิวชั่น แตกต่างจากข้าวแต่นดั้งเดิม ด้วยรูปทรงและรสชาติที่แตกต่าง และมีชื่อเรียกเฉพาะ เช่น แต่นบอล และมีรสชาติให้เลือก เช่น รสสาหร่าย รสชีส รสบาร์บีคิต รสชาวนคริม เป็นต้น จึงถูกใจลูกค้าวัยรุ่นเป็นอย่างมาก

ขนมปังโฮมเมดและเบเกอรี่ เป็นของฝากอีกประเภทหนึ่งที่เหมาะกับกลุ่มวัยรุ่นมากกว่าของฝากที่เป็นอาหารเนื้อแบบดั้งเดิม ด้วยความที่เชียงใหม่เป็นเมืองที่มีคนต่างถิ่น รวมถึงชาวต่างประเทศมาอยู่อาศัยเป็นจำนวนมาก ซึ่งหลายคนเลือกที่จะเปิดร้านอาหาร ร้านกาแฟ รวมถึงร้านขนม ร้านเบเกอรี่ที่ลงมือทำด้วยตนเอง ด้วยฝีมือ รสชาติ รูปลักษณ์และการตกแต่งที่เป็นเอกลักษณ์ของแต่ละร้าน ทำให้ขนมปังโฮมเมดและเบเกอรี่ได้กลายเป็นอีกหนึ่งสินค้าที่นักท่องเที่ยวนิยมซื้อเป็นของฝากเช่นกัน มีหลายร้านที่ขึ้นชื่อ เช่น

- ร้าน Khagee ร้านของคนญี่ปุ่น ขนมปังร้านนี้เน้นที่เนื้อสัมผัสที่ไม่นุ่มหรือแข็งเกินไป แนะนำเมนูขนมปังเมลอนที่ทั้งหอมและหวานกำลังดี
- Dominic Bread ร้านของคนฝรั่งเศส เป็นร้านเล็กๆ ที่มีขนมให้เลือกหลากหลาย
- Forest Bake เป็นร้านเล็กๆ บรรยากาศร่มรื่น มีความโดดเด่นที่รสชาติเข้มข้นหนักแน่นกลมกล่อมไม่หวานมาก
- Love At First Bite เป็นร้านเบเกอรี่โฮมเมดที่ค่อนข้างมีชื่อเสียงมานาน จนหลายคนมาซื้อกลับไปเป็นของฝาก

ร้านกาแฟ

เชียงใหม่เป็นจังหวัดหนึ่งที่มีร้านกาแฟสดเปิดจำหน่ายเป็นจำนวนมาก ทั้งร้านกาแฟอินเตอร์แบรนด์ กาแฟโลคอลแบรนด์ หรือกาแฟท้องถิ่นโนแบรนด์ รวมถึงบางแห่งขายกาแฟควบคู่กับการเรียนรู้ทางด้านกาแฟ ตั้งแต่พันธุ์กาแฟ การปลูก การเก็บ การคั่ว รวมถึงศิลปะการทำกาแฟ นอกจากนี้ หากว่าด้วยเรื่องของการตกแต่งร้าน จังหวัดเชียงใหม่ก็มีร้านกาแฟน่านั่งที่ตกแต่งได้เก๋ไก๋คลาสสิก หรือชิค หรือคูล หลากหลายแนว เชียงใหม่จึงจัดว่าเป็นสวรรค์ของคนรักกาแฟเลยทีเดียว มีหลายร้านที่เป็นที่นิยมในปัจจุบัน เช่น

- เก้ามะขาม ตั้งอยู่อำเภอจอมทอง เป็นร้านที่ตัวร้านตั้งอยู่บนด้นมะขาม สูงราว 4 เมตร วิว 360 องศา
- ชมนก ชมไม้ ตั้งอยู่ในหมู่บ้านแม่กำปอง เป็นร้านเล็กๆ ที่สามารถเห็นวิวของหมู่บ้านแม่กำปองทั้งหมด คนที่ไปเที่ยวแม่กำปองมักจะแวะมาที่ร้านนี้
- บ้านสวนกาแฟ ตั้งอยู่ ต.แม่เหิยะ เป็นร้านท่ามกลางธรรมชาติขุนเขา มีลำธารไหลผ่าน ร้านไม่มี wi-fi เพื่อให้ลูกค้าได้อยู่กับธรรมชาติ เป็นร้านที่มีชื่อเสียงมานาน นอกจากกาแฟแล้วยังมีอาหารจำหน่ายด้วย
- ภูฟินน์ เทอเรส (Phufinn Terrace) อยู่ อ.หางดง เป็นร้านที่มีทั้งกาแฟ และอาหารอีสาน อาหารเหนือ ตั้งอยู่บนภูเขาวิว 360 องศา สามารถชมวิวพระอาทิตย์ตก

- Akha Ama มีหลายสาขา เป็นร้านที่มีเรื่องราวของเจ้าของผู้ก่อตั้ง คือ ลี-อายุ จือปาหนุ่มชาวอาข่า ที่ก่อตั้งแบรนด์กาแฟนี้เพื่อสังคม เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของชาวอาข่า
- Artisan เป็นร้านที่ตกแต่งด้วยของสะสมของเจ้าของร้าน เมนูเด่น คือ จิบกาแฟคู่กับอัลมอนต์ครัวซอง
- Cheevit Cheeva (ชีวิต ชีวา) ตั้งอยู่บนถนนศิริมั่งคณาจารย์ เป็นร้านแรกๆ ที่นำบิงซูเข้ามาจำหน่ายในจังหวัดเชียงใหม่
- D-Bistro by Deck1 ตั้งอยู่บนราชดำเนิน ตัวร้านตกแต่งด้วยสไตล์ดิบๆ เรียบๆ แต่เก๋ นอกจากกาแฟแล้วยังมีเมนูเด่น เช่น Mango Cheese Cake เป็นต้น
- Doppio Ristr8to ร้านนี้ตั้งอยู่บนถนนนิมมานเหมินท์ เป็นร้านที่มีชื่อเสียงมานาน เนื่องจากเจ้าของร้านเป็นบาร์ิสต้าที่ได้รางวัลระดับโลกมาแล้ว
- iberry เป็นร้านของคุณโน้ส อุดม แต่พานิช มีหมาสีชมพูตัวใหญ่ตั้งอยู่หน้าร้าน มีอาณาบริเวณกว้างขวาง นอกจากกาแฟแล้วยังมีไอศกรีมโฮมเมดให้เลือกด้วย
- Khagee (ขจี) ตั้งอยู่บนถนนเชียงใหม่-ลำพูน เป็นร้านสบายๆ นอกจากกาแฟแล้วยังมีเมนูขนมปัง
- Kradas cafe (กระดาศคาเฟ่) ตั้งอยู่ ต.ต้นเปา ร้านตกแต่งด้วยกระดาศ ทั้งผนัง ติ๊กตา ล้วนทำจากกระดาศ นอกจากกาแฟแล้วยังมีเมนูเด่น เช่น เลมอนทาร์ท เครปมะม่วง
- Lana Coffee ตั้งอยู่ใกล้กับอุทยานหลวงราชพฤกษ์ ตกแต่งสไตล์อินเดียนแดง
- Maocoffee (เมากาแฟ) ตั้งอยู่บนถนนคันคลองชลประทาน ทางไปแม่เหียะ ที่มาของชื่อร้านเนื่องจากมีบางเมนูที่ใส่แอลกอฮอล์ลงในกาแฟด้วย และบางเมนูเสิร์ฟกาแฟกับส่วนผสมมาในขวดแยกมาให้ผสมเองได้ตามความชอบ
- No 39 cafe ตั้งอยู่ในซอยวัดอุโมงค์ ใกล้บ้านข้างวัด ตกแต่งโดยใช้ไม้ และมีอาณาบริเวณ สักซิลล์พร้อมถ่ายรูปได้สวยในหลายมุม
- Same Same But Different เป็นร้านขนาดกะทัดรัด ตั้งอยู่ใน ต.ศรีภูมิ มีทั้งโซนในห้องแอร์และโซนเอาท์ดอร์
- The Giant Chiang Mai ตั้งอยู่อำเภอแม่ออน เลย์หมู่บ้านแม่กำปองขึ้นไป จุดเด่นของร้านอยู่ที่ตัวร้านตั้งอยู่บนต้นไม้ขนาดใหญ่ ต้องเดินข้ามสะพานแขวนไป และการเดินทางไปค่อนข้างยากลำบาก และจำกัดลูกค้า จึงต้องโทรจองล่วงหน้า เป็นร้านที่มีชื่อเสียงมานาน
- Zombie Coffee ตั้งอยู่ที่ ต.แม่แรม อ.แม่ริม จุดเด่นคือมีที่นั่งในลำธารที่สามารถนั่งแช่เท้าในลำธารเย็นๆ ส่วนวิวจุดอื่นๆ ก็สวยงามน่านั่งไม่แพ้กัน



ภาพที่ 102 บรรยากาศสบายๆ ในร้านกาแฟ

จากหลากหลายแง่มุมเกี่ยวกับอาหารของจังหวัดเชียงใหม่ ที่นับว่ามีหลากหลายและมากมายกว่าเมืองอื่นๆ ใน 5 เชียง แม้ว่าจังหวัดเชียงใหม่จะมีจุดดึงดูดใจในหลายๆ ด้าน แต่เมื่อเทียบกับเมืองอื่นๆ ใน 5 เชียงแล้ว นับว่าการท่องเที่ยวเชิงอาหาร (Gastronomy Tourism) เป็นสิ่งที่จังหวัดเชียงใหม่มีความโดดเด่นที่ชัดเจนมากกว่าเมืองอื่น

จังหวัดเชียงใหม่เป็นเมืองที่มีความเจริญ เป็นศูนย์กลางของอาณาจักรล้านนามาตั้งแต่โบราณ เป็นแหล่งของกลุ่มชาติพันธุ์และชนชาติต่างๆ ที่หลากหลาย หลอมรวมหลายวัฒนธรรมเข้าด้วยกัน ซึ่งสามารถเห็นเป็นรูปธรรมได้โดยผ่านทางวัฒนธรรมการกิน เชียงใหม่จึงมีอาหารที่หลากหลายที่สืบทอดจากอดีต มาจนปัจจุบัน และในช่วงระยะหลังไม่กี่ปีที่ผ่านมา ก็มีการย้ายถิ่นฐานของคนต่างถิ่นจากภูมิภาคอื่นของประเทศไทย และชาวต่างประเทศหลายชาติหลายภาษาเข้ามาในเมืองเชียงใหม่ รวมถึงนักท่องเที่ยวหลายชาติหลายภาษา เหล่านี้ทำให้เชียงใหม่มีการหลอมรวมทางวัฒนธรรมการกินที่หลากหลาย ทำให้เชียงใหม่เป็นเมืองที่เป็นสวรรค์ของนักชิมที่อยากลิ้มลองรสชาติที่แตกต่าง หลากหลาย ในขณะเดียวกันก็เป็นมิตรกับนักท่องเที่ยวทุกชาติทุกวัฒนธรรมที่ยังคงต้องการรสชาติอาหารที่คุ้นเคย

เชียงใหม่เป็นแหล่งรวมของอาหารหลายประเภท ตั้งแต่อาหารเมือง อาหารชาติพันธุ์ต่างๆ อาหารนานาชาติ ไม่ว่าจะเป็นอาหารจีน ญี่ปุ่น ฝรั่งเศส อิตาลี เยอรมนี ฯลฯ จนกระทั่งอาหารฟิวชั่น มีร้านอาหารให้เลือกตั้งแต่อาหารหรูระดับภัตตาคาร อาหารในโรงแรม ร้านอาหารระดับกลาง จนกระทั่งอาหารข้างถนน (Street food) และหากเป็นคนที่รักสุขภาพก็มีอาหารคลีนให้เลือกทาน ผู้ทานมังสวิรัตก็มีให้เลือกทาน หรือจะเป็นชาวมุสลิมก็มีอาหารฮาลาลให้เลือกทานได้ไม่ยากเย็น และแม้แต่คนที่อยากลองทานอาหารแนวดิบๆ หรือเฉพาะทางอื่นๆ ก็มีให้เลือกอย่างหลากหลาย

นอกจากนี้ ด้วยความที่เป็นเมืองใหญ่ และศูนย์กลางของผู้คนและนักท่องเที่ยว ร้านอาหารหลายร้านมีการสร้างอัตลักษณ์ของตัวเอง ตั้งแต่การตกแต่งที่ที่หลากหลาย เช่น ร้านกาแฟบนต้นไม้ ร้านกาแฟแช่เท้าในลำธาร ไปจนถึงร้านอาหารที่ดึงดูดให้ผู้คนเข้าไปลองสัมผัสด้วยอัตลักษณ์ที่ถูกระบุเล่ากันปากต่อปาก อย่างร้านก๋วยเตี๋ยวที่คนคิดเงินเร็วและมีความจำเป็นเลิศ (ร้านอ่องทิพย์รส) หรือร้านก๋วยเตี๋ยวจานยักษ์ (ซุ้มเฮียฮ้อง) ที่ทำให้ลอง คือนอกจากตัวอาหารแล้ว อัตลักษณ์บางอย่างก็ทำให้นักท่องเที่ยวได้ลองพิสูจน์

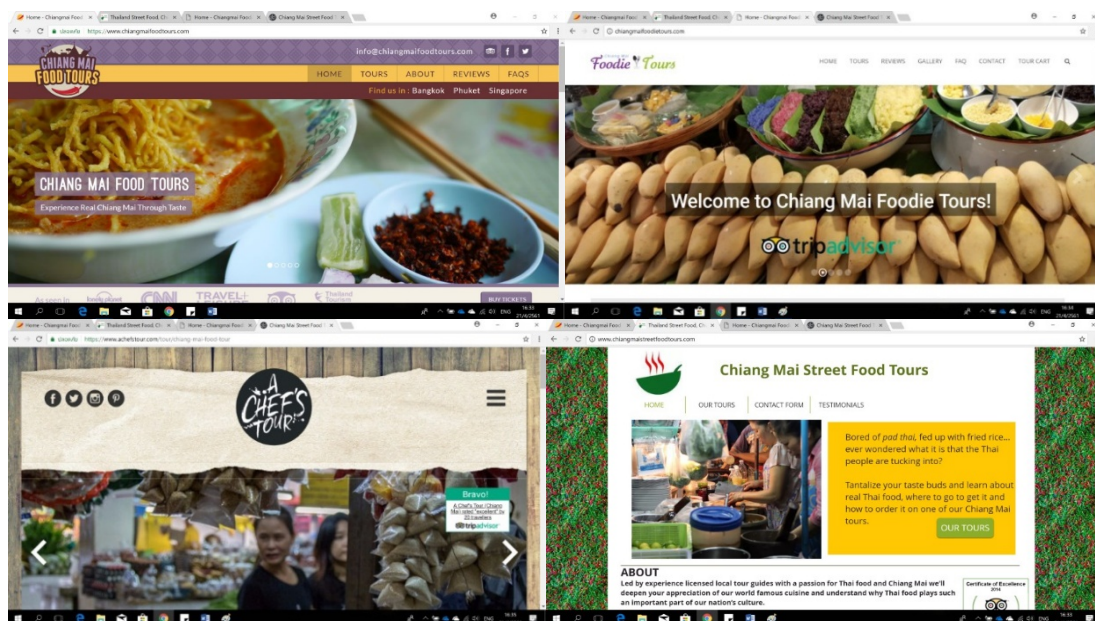
อาหารยังสัมพันธ์กับการเรียนรู้ ตามแคมเปญของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยที่ว่า “ท่องเที่ยววิถีไทย เก๋ไก๋สไตล์ลิคซิ่ง” หรือ “Discovery Thainess” คอร์สสอนทำอาหารเป็นการเรียนรู้ที่เป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ โดยเริ่มจากนักท่องเที่ยวชาวตะวันตก แต่ปัจจุบันนักท่องเที่ยวจากเอเชียก็นิยมเช่นกัน จึงมีโรงเรียนสอนทำอาหารสำหรับนักท่องเที่ยวเกิดขึ้นมากมาย ในจังหวัดเชียงใหม่ และเป็นที่นิยมอย่างมาก ซึ่งนอกจากจะเป็นการเผยแพร่วัฒนธรรมการทำอาหารแล้ว ยังเป็นการให้การเรียนรู้เกี่ยวกับวัตถุดิบ วัฒนธรรมการกิน ตลอดจนวิถีชีวิตของคน หรือแม้แต่ศิลปะในการตกแต่งอาหาร และสิ่งหนึ่งที่เชียงใหม่มีไม่แพ้เมืองอื่น คือ ความเป็นสวรรค์ของนักจิบกาแฟ การนั่งชิลล์จิบกาแฟตามสไตล์ Slow life ใช้ชีวิตอย่างไม่เร่งรีบ เชียงใหม่มีร้านกาแฟเปิดขึ้นมากมาย หลากหลายรูปแบบ ทั้งในแง่รสชาติของกาแฟ การตกแต่งร้าน ท่าเลที่ตั้งของร้าน หรือเรื่องราว (Story) ของร้านที่ดึงดูดนักจิบกาแฟไม่แพ้กัน

และท้ายที่สุด เมื่อนักท่องเที่ยวได้มาเที่ยว มาชิม มาลิ้มลอง มาลองทำ มาเรียนรู้ แล้วอาหารยังมีฐานะเป็นของฝากที่นักท่องเที่ยวนิยมซื้อติดไม้ติดมือไปเป็นของฝากแก่ญาติหรือคนรู้จัก

ความเป็นอัตลักษณ์ด้านอาหารของเชียงใหม่สามารถมองเห็นเป็นรูปธรรมได้ผ่านโปรแกรมท่องเที่ยวในลักษณะของการพาชิมอาหารโดยเฉพาะ ซึ่งปัจจุบันมีหลายบริษัทที่ทำทัวร์ในลักษณะนี้ โดยเริ่มต้นจากในกรุงเทพฯ ก่อน แล้วเริ่มขยายมายังต่างจังหวัด ซึ่งเชียงใหม่เองก็เป็นอีกจุดหมายปลายทางหนึ่งในด้านการชิมอาหารที่รองจากกรุงเทพฯ ก็ว่าได้ ปัจจุบันมีบริษัทที่ทำทัวร์อาหารในเชียงใหม่ ทั้งในรูปแบบของการพาไปชิมอาหาร การพาไปชิมอาหารท้องถิ่น การพาไปเดินชมตลาด การสอนทำอาหาร ฯลฯ มากมายหลายบริษัท เช่น

- Chiang Mai Food Tours
- Chiang Mai Foodie Tours
- Chiang Mai Street Food Tours
- A Chef Tour (Chiang Mai)
- Guided Walk Food Tour by Elliebum
- Local Fresh Market Tour by Thai Akha Kitchen
- Taste of Thailand Food Tour
- Traveling Spoon

เป็นต้น



ภาพที่ 103 ตัวอย่างผู้ประกอบการนำเที่ยวเชิงอาหารจังหวัดเชียงใหม่

ที่มา: Chiang Mai Food Tours, Chiang Mai Foodie Tours, Chiang Mai Street Food Tours, & A Chef Tour (2561)

ลักษณะของโปรแกรมทัวร์ของบริษัทเหล่านี้มักใกล้เคียงกัน แต่อาจมีจุดเน้นที่ต่างกัน ซึ่งจะขอยกตัวอย่างโปรแกรมทัวร์อาหารของบริษัท Chiang Mai Food Tours ซึ่งเป็นบริษัทของคนไทยที่เริ่มต้นจากการเปิด Thailand Food Tours แล้วต่อมาได้มุ่งเน้นพื้นที่กรุงเทพมหานคร เป็น Bangkok Food tours และได้เลือกจังหวัดเชียงใหม่เป็นจุดหมายปลายทางท่องเที่ยวเชิงอาหารต่อจากกรุงเทพฯ เป็น Chiang Mai Food Tours ซึ่งมีตัวอย่างโปรแกรม ดังนี้

ตัวอย่างโปรแกรมทัวร์ของ Chiang Mai Food Tours

โปรแกรม “Chiang Mai Night Food Tour by Local Truck”

Tour included:

- A fun Rod Daeng ride during the tour
- 7 + delicious food & drink tastings as mentioned in the program (enough for big late dinner)
- Experienced and friendly fully-licensed local tour guide
- A chilled Thai beer or a non-alcoholic drink at our secret bar
- Drop off at the hotel (only hotels in Chiang Mai city center.)
- Complimentary basic medical insurance

ที่มา: Chiang Mai Food Tours (2561)

โปรแกรมทัวร์ “Chiang Mai Night Food Tour by Local Truck” ดังกล่าวเป็นลักษณะของการท่องเที่ยวชิมอาหาร โดยใช้ยานพาหนะรถสองแถวสีส้มแดง พาไปชมอาหารและเครื่องดื่ม 7 อย่าง โดยมีไกด์พาไปชิม จากนั้นจะพาไปส่งกลับที่พัก ซึ่งโปรแกรมทัวร์นี้จะเน้นพาไปชิมอาหารในร้านที่นักท่องเที่ยวทั่วๆ ไปจะไม่มีโอกาสได้ชิม เนื่องจากไม่ใช่ร้านสำหรับนักท่องเที่ยว แต่มักจะเป็นร้านที่เป็นร้านของท้องถิ่นจริง ๆ และนักท่องเที่ยวจะได้สัมผัสรสชาติของอาหารท้องถิ่นอย่างแท้จริง โดยยานพาหนะที่พาไปก็เลือกใช้รถสองแถวสีส้มแดงอันเป็นเอกลักษณ์ของเชียงใหม่

โปรแกรมทัวร์ “Cook & Eat with Locals”

8.30 am: Meet at “Chiang Mai Gate”

8.30 am - 9.30 am: Visit local market and buy some ingredient for your Lanna cooking lesson

10.00 am - 15.00 pm: Arrive at our local house and visit her organic farm. Then you will cook 3 Lanna dishes & 1 dessert (the menu changes seasonally). While cooking, you will get a chit chat with the local host. Then you'll enjoy the meal you cooked with the local.

15.00 pm: The local host take you back to your hotel

ที่มา: Chiang Mai Food Tours (2561)

โปรแกรมทัวร์ “Cook & Eat with Locals” เป็นลักษณะของการเรียนทำอาหาร โดยโปรแกรมจะเริ่มตั้งแต่ต้นจากพบกันที่จุดนัดพบประตูท่าแพ (บางบริษัทจะไปรับที่โรงแรมที่พักของนักท่องเที่ยว) จากนั้นพาไปเดินตลาดเลือกซื้อวัตถุดิบซึ่งนักท่องเที่ยวจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับวัตถุดิบต่างๆ และการเลือกซื้อไปด้วย รวมถึงได้เห็นวิถีชีวิตของตลาดแบบทางเหนือ จากนั้นจะพาไปยังสถานที่สอนทำอาหาร โดยนักท่องเที่ยวจะได้ทำอาหารคาว 3 อย่าง อาหารหวาน 1 อย่าง โดยเน้นอาหารล้านนา และเน้นทำกับคนท้องถิ่นในสูตรและรสชาติที่เป็นท้องถิ่นจริงๆ หลังจากทำเสร็จ นักท่องเที่ยวจะได้ทานอาหารที่ตัวเองทำเป็นอาหารมื้อกลางวัน หลังจากนั้นพานักท่องเที่ยวกลับไปยังที่พัก

สองโปรแกรมทัวร์ข้างต้นเป็นตัวอย่างของโปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงอาหารของเชียงใหม่ที่แต่ละบริษัทก็มักจะมีโปรแกรมที่ใกล้เคียงกัน แต่ในรายละเอียดและจุดเน้นของโปรแกรมตลอดจนร้านที่พาไปชิมหรือรายการอาหารที่จะพาไปทำนั้นแตกต่างกัน ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถเลือกได้ตามความสนใจ และปัจจุบันเป็นที่นิยมมาก มีสถานประกอบการในลักษณะนี้เกิดขึ้นมาก จนทำให้จังหวัดเชียงใหม่เป็นที่รู้จักในหมู่นักท่องเที่ยวในฐานะของจุดหมายปลายทางด้านการท่องเที่ยวเชิงอาหาร (Gastronomy) อย่างแท้จริง

ภาคผนวก ฉ แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดเชียงราย

ภาคผนวก ฉ แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดเชียงราย

วัดร่องขุ่น

วัดร่องขุ่น โดย อาจารย์เฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์ ศิลปินแห่งชาติสาขาทัศนศิลป์ (จิตรกรรม) ซึ่งปัจจุบันมีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างชาติเข้ามาเยี่ยมชมความสวยงาม และทัศนียภาพของวัดร่องขุ่นกันอย่างต่อเนื่อง ด้วยลักษณะของวัดร่องขุ่นมีเอกลักษณ์ด้านการออกแบบ โดยอาคารภายในวัดร่องขุ่นส่วนใหญ่เป็นสีขาว และมีศิลปกรรมที่วิจิตร งดงาม โดยมีการนำเรื่องราวความเชื่อของ นรก สวรรค์ เข้ามาสร้างเรื่องราวให้นักท่องเที่ยวได้คล้อยตาม หรือจินตนาการไปกับรูปลักษณ์ทางสถาปัตยกรรม ซึ่งสถานที่ท่องเที่ยวแห่งนี้ยังเป็นจุดหมายปลายทางที่เหล่านักศิลปิน และผู้ที่สนใจในงานศิลปะต้องการที่จะเข้ามาท่องเที่ยว เพื่อสร้างแรงบันดาลใจในการสร้างผลงานกันอย่างหลากหลาย



ภาพที่ 104 วัดร่องขุ่น

บ้านดำ (พิพิธภัณฑ์บ้านดำนางแล)

บ้านดำ หรือ พิพิธภัณฑ์บ้านดำนางแล โดย อาจารย์ถวัลย์ ดัชนี สาขาทัศนศิลป์ (จิตรกรรม) ซึ่งปัจจุบันมีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างชาติเข้ามาเยี่ยมชมความสวยงามของจิตรกรรม ปติมากรรม สถาปัตยกรรม โดยอาคารภายในพิพิธภัณฑ์บ้านดำนางแลส่วนใหญ่เป็นสีดำ จึงมีความเป็นเอกลักษณ์ และเป็นที่สนใจแก่เหล่านักศิลปิน หรือผู้ที่สนใจในงานศิลปะเป็นส่วนใหญ่ รวมถึงของ

สะสมทั้งหมดที่นำมาจากทั่วโลก ทั้งนี้นอกจากความงดงามของพิพิธภัณฑ์บ้านดำนางแลแล้ว การจัดแสดง และของแต่ละชิ้นส่วนใหญ่มีความหมาย และปริศนาที่ให้ออกคิดที่ดีแก่ผู้ที่เข้ามาเยี่ยมชม



ภาพที่ 105 บ้านดำ (พิพิธภัณฑ์บ้านดำนางแล)

ข้าวศิลปะ

ข้าวศิลปะ ก่อตั้งโดยกลุ่มศิลปินเชียงราย ซึ่งเป็นสถานที่ที่รวบรวมเอาผลงานศิลปะของศิลปินที่มีชื่อเสียงในจังหวัดเชียงรายมาจัดแสดงให้ผู้สนใจ และนักท่องเที่ยวได้เข้ามาเยี่ยมชม โดยเฉพาะรูปวาดต่าง ๆ ที่จัดแสดงไว้อย่างสวยงาม อีกทั้งใน 1 ปีจะมีการจัดนิทรรศการหลัก คือ นิทรรศการข้าวศิลปะ ที่รวบรวมผลงานศิลปินในกองทุนศิลปินเชียงราย นิทรรศการศิลปินไทย นิทรรศการศิลปินเชียงราย และนิทรรศการของศิลปินนานาชาติ จึงทำให้สถานที่แห่งนี้มีผู้สนใจในงานศิลปะ และเหล่าศิลปินต่าง ๆ เข้ามาเยี่ยมชมกันอย่างต่อเนื่อง

วัดร่องเสือเต้น

วัดร่องเสือเต้น นายพุทธา กาบแก้ว หรือ สล่านก ศิลปินท้องถิ่นชาวเชียงราย ซึ่งในอดีตเคยเป็นลูกศิษย์ของ อาจารย์เฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์ ซึ่งปัจจุบันมีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างชาติ เข้ามาเยี่ยมชมความสวยงามของจิตรกรรม ปติมากรรม สถาปัตยกรรม โดยอาคารภายในวัดร่องเสือเต้นส่วนใหญ่เป็นสีน้ำเงิน โดยชาวต่างชาติและชาวไทยจะขนานนามว่า "Blue Temple" จึงทำให้วัดแห่งนี้มีความแปลกตา และเป็นที่น่าสนใจแก่นักท่องเที่ยว



ภาพที่ 106 วัดร่องเสือเต้น

ศูนย์วิปัสสนาไร่เชิญตะวัน

ศูนย์วิปัสสนาไร่เชิญตะวัน ก่อตั้งโดย ท่าน ว.วชิรเมธี สถานที่แห่งนี้เป็นที่รู้จักของผู้แสวงบุญ และต้องการสถานที่สงบในการพักจิตใจมากขึ้น พระอาจารย์จึงได้ทำให้สถานที่แห่งนี้เป็นศูนย์วิปัสสนา เพื่อเป็นที่พักพิงจิตใจให้กับประชาชนทั่วไป ซึ่งภายในสถานที่แห่งนี้มีการตกแต่งอาคาร และสภาพแวดล้อมทั่วไปที่มีศิลปะล้านนาท้องถิ่น และสอดแทรกปริศนาธรรมไว้ให้ผู้เยี่ยมชมได้ศึกษาเรียนรู้ ประกอบกับบรรยากาศที่เงียบสงบ และมีป่าไม้ล้อมสถานที่ปฏิบัติธรรม จึงทำให้สถานที่แห่งนี้มีความรื่นรมย์



ภาพที่ 107 ศูนย์วิปัสสนาไร่เชิญตะวัน

วนอุทยานภูชี้ฟ้า

วนอุทยานภูชี้ฟ้า เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่บนเทือกเขาดอยผาหม่น ติดชายแดนไทย – สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และเป็นยอดเขาสูงที่สุดในเทือกเขาดอยผาหม่น ซึ่งมีความโดดเด่นด้านลักษณะทางภูมิประเทศ โดยเฉพาะความโดดเด่นของยอดดอยภูชี้ฟ้าที่มีเทือกเขาชี้ไปบนท้องฟ้า รวมถึงต้นนางพญาเสือ และต้นเสี้ยวดอกขาวจะออกดอกบานสะพรั่งรอบภูชี้ฟ้า ในช่วงเดือนมกราคม – กุมภาพันธ์ จึงทำให้นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างชาตินิยมมาเยี่ยมชมความสวยงามของภูชี้ฟ้า ทะเลหมอก และสัมผัสบรรยากาศที่หนาวเย็นในช่วงฤดูหนาวเป็นจำนวนมาก ซึ่งสถานที่ท่องเที่ยวแห่งนี้ นักท่องเที่ยวต่างยกย่องภูชี้ฟ้าว่า เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงามดั่งภาพวาด



ภาพที่ 108 วนอุทยานภูชี้ฟ้า

ดอยตุง

ดอยตุง เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นสัญลักษณ์ของเชียงราย ภายในแหล่งท่องเที่ยวมีจุดเยี่ยมชมที่เปิดให้บริการอยู่หลายจุด โดยมีสถานที่ที่โดดเด่น หรือที่นักท่องเที่ยวนิยมเข้าไปเยี่ยมชม โดยเฉพาะพระตำหนักดอยตุง ซึ่งเป็นที่เคยเป็นที่ประทับของ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีโดยมีลักษณะเด่นทางสถาปัตยกรรมเป็นศิลปะแบบล้านนาผสมผสานกับความเรียบง่าย และคล้ายลักษณะบ้านพื้นเมืองของชาวสวิตเซอร์แลนด์ และมีการตกแต่งด้วยต้นไม้ดอกไม้มานานาพันธุ์ที่ทำให้สถานที่แห่งนี้มีความร่มรื่นและน่ารื่นรมย์ ตลอดจนสวนแม่ฟ้าหลวง ที่มีดอกไม้เมืองหนาวนานาพันธุ์ เป็นสวนดอกไม้เมืองหนาว อาทิ ดอกชัลเวีย พิทูเนีย บีโกเนีย กุหลาบ ดอกลำโพง ไม้มงคลต่าง ๆ เป็นต้น

ภาคผนวก ข แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่เชียงใหม่

ภาคผนวก ข แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่เชียงใหม่

หมู่บ้านปางควาย เมืองเชียงตุง รัฐฉาน ประเทศเมียนมา

ชุมชนหมู่บ้านปางควาย เมืองเชียงตุง รัฐฉาน ประเทศเมียนมา เป็นหมู่บ้านที่อยู่ระหว่างเมืองพยากและเมืองเชียงตุง อยู่ห่างจากเมืองพยากประมาณ 53 กิโลเมตร และห่างจากเมืองเชียงตุงประมาณ 24 กิโลเมตร หมู่บ้านแห่งนี้เป็นหมู่บ้านที่มีกลุ่มชาติพันธุ์ไทลื้ออาศัยอยู่เป็นส่วนใหญ่ สภาพแวดล้อมโดยทั่วไปของหมู่บ้านตั้งอยู่บริเวณเชิงเขา ชาวบ้านส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมและค้าขาย ซึ่งมีสถานที่ท่องเที่ยวที่มีความน่าสนใจและแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ คือ อุทยานพุทธ ซึ่งมีพระพุทธรูปองค์ใหญ่และมีสถาปัตยกรรมที่สวยงาม บริเวณใกล้เคียงมีสวนชาและสวนดอกกุหลาบ ทั้งนี้นักท่องเที่ยวสามารถเดินเที่ยวชมสภาพบรรยากาศของหมู่บ้าน วิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของคนในชุมชนได้อย่างใกล้ชิด



ภาพที่ 109 สภาพแวดล้อมของหมู่บ้านปางควาย เมืองเชียงตุง รัฐฉาน ประเทศเมียนมา

หมู่บ้านปางล่อ เมืองเชียงตุง รัฐฉาน ประเทศเมียนมา

ชุมชนหมู่บ้านปางล่อ เมืองเชียงตุง รัฐฉาน ประเทศเมียนมา เป็นหมู่บ้านที่อยู่ระหว่างเมืองพยากและเมืองเชียงตุง อยู่ห่างจากเมืองพยากประมาณ 65 กิโลเมตร และห่างจากเมืองเชียงตุงประมาณ 13 กิโลเมตร หมู่บ้านแห่งนี้เป็นหมู่บ้านที่มีกลุ่มชาติพันธุ์ไทลื้ออาศัยอยู่เป็นส่วนใหญ่ สภาพแวดล้อมโดยทั่วไปของหมู่บ้านตั้งอยู่บริเวณเชิงเขา ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์ และต้มเหล้าที่ครวเรือนส่วนใหญ่ทำเป็นอาชีพ โดยนักท่องเที่ยวสามารถเดินเที่ยวชมสภาพบรรยากาศของหมู่บ้าน

ชุมชนแห่งนี้มีที่อยู่อาศัย หรือ “เฮือนไต” ที่มีลักษณะทางสถาปัตยกรรมที่โดดเด่น และบ้านเรือนที่มีทั้งเฮือนและเฮือนไม้บ้านดิน และวิถีชีวิตของคนในชุมชนได้อย่างใกล้ชิด ซึ่งสถาปัตยกรรมของ “เฮือนไต” ส่วนใหญ่หมู่บ้านปางลื้อ เป็นหลังคาทรงจั่วผสมมุงกระเบื้องดินขอ จุดเด่นอยู่กับการประดับยอดจั่วและกลางสันหลังคาด้วยต้นดอกเอื้อง ซึ่งพบหลายหลัง แต่พบเฉพาะในชุมชนนี้เท่านั้น ตัวเรือนยกใต้ถุนสูง ไม้ใช้งานสารพัดประโยชน์ รวมทั้งเก็บไม้พื้นไม้ใช้งาน มีนอกชานซีกล่างด้านหน้าเรือน ชานเรือนพื้นที่กึ่งเปิดโล่งสำหรับใช้งานเอนกประสงค์ ภายในโถงกลาง แม่เตาไฟอยู่ตรงกลาง เป็นกระบะไม้อัดดินภายในเช่นเดียวกับวัฒนธรรมอื่น ตลอดจนภายในพื้นที่ ยังมีงูหมักข้าวเปลือกเพื่อเตรียมต้มเป็นเหล้า ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมในชุมชนบ้านปางลื้อ (อัมเรศ เทพมา และคณะ, 2557, หน้า 4-131)



ภาพที่ 110 สภาพแวดล้อมของหมู่บ้านปางลื้อ รัฐฉาน ประเทศเมียนมา

น้ำพุร้อนบ้านห้วย เมืองเชียงตุง รัฐฉาน ประเทศเมียนมา

น้ำพุร้อนบ้านห้วย เมืองเชียงตุง รัฐฉาน ประเทศเมียนมา อยู่ระหว่างเมืองพยากและเมืองเชียงตุง อยู่ห่างจากเมืองพยากประมาณ 70 กิโลเมตร และห่างจากเมืองเชียงตุงประมาณ 8 กิโลเมตร เป็นแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ ตั้งอยู่กลางทุ่งนาและมีสิ่งอำนวยความสะดวกภายในแหล่งท่องเที่ยวที่สร้างขึ้นเพื่อบริการแก่นักท่องเที่ยวภายในพื้นที่ใกล้เคียงและผู้ที่ย้ายมาพักค้างคืน ภายในแหล่งท่องเที่ยวแห่งนี้มีบริการห้องอาบน้ำร้อน แช่น้ำร้อน พร้อมทั้งห้องน้ำสะอาด ไว้บริการแก่นักท่องเที่ยว มีการต่อท่อน้ำและท่อไอน้ำไปยังบริเวณห้องอาบน้ำที่ตั้งอยู่ด้านหน้าติดกับถนน จะมีนักท่องเที่ยวในพื้นที่นิยมมาพักผ่อน โดยเฉพาะในช่วงฤดูหนาว ทั้งนี้บริเวณบ่อน้ำพุร้อนมีชาวบ้านนำหน่อไม้มาต้มภายในพื้นที่เป็นประจำ โดยนักท่องเที่ยวสามารถเยี่ยมชมและซื้อหน่อไม้กลับไปได้



ภาพที่ 111 น้ำพุร้อนบ้านห้วย เมืองเชียงตุง รัฐฉาน ประเทศเมียนมา

หมู่บ้านหนองเงิน เมืองเชียงตุง รัฐฉาน ประเทศเมียนมา

หมู่บ้านหนองเงิน เมืองเชียงตุง รัฐฉาน ประเทศเมียนมา เป็นหมู่บ้านที่อยู่ระหว่างเมืองลาและเมืองเชียงตุง อยู่ห่างจากเมืองเชียงตุงประมาณ 8 กิโลเมตร หมู่บ้านแห่งนี้เป็นหมู่บ้านที่มีกลุ่มชาติพันธุ์ไทเหนืออาศัยอยู่เป็นส่วนใหญ่ สภาพแวดล้อมโดยทั่วไปของหมู่บ้านตั้งอยู่บริเวณที่ลาดเชิงเขา ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทำนา และทำไร่ โดยมีที่นาอยู่ด้านหลังหมู่บ้าน โดยบ้านแต่ละหลังจะล้อมรั้วปลูกผักในบริเวณใกล้บ้าน ที่อยู่อาศัยเป็นแบบเรือนไม้บ้านดิน โครงสร้างส่วนหนึ่งเป็นผนังรับน้ำหนัก ก่อดินดิบรับน้ำหนักตงไม้และโครงสร้างหลังคาไม้โดยตรง พื้นที่ใช้สอยจากด้านหน้าไปประกอบด้วย ชาน โถง และส่วนนอน (อัมเรศ เทพมา และคณะ, 2557, หน้า 4-119) ในขณะเดียวกันก็พบเห็นความเปลี่ยนแปลงของรูปแบบสถาปัตยกรรมของบ้านเรือนหรือที่อยู่อาศัยเนื่องจากชาวบ้านที่มีฐานะเริ่มเปลี่ยนแปลงบ้านเรือนเป็นแบบสมัยใหม่ แต่ยังคงรูปลักษณะเดิมของตัวอาคารที่อยู่อาศัย ทั้งนี้นักท่องเที่ยวสามารถชมความสวยงามของสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น และบรรยากาศของหมู่บ้านและวิถีชีวิตของคนในชุมชนได้อย่างใกล้ชิด ซึ่งเด็ก ๆ และชาวบ้านในหมู่บ้านต่างก็คุ้นเคยกับนักท่องเที่ยวเป็นอย่างดี



ภาพที่ 112 สภาพแวดล้อมของหมู่บ้านหนองเงิน เมืองเชียงตุง รัฐฉาน ประเทศเมียนมา

หมู่บ้านยางเกียง เมืองเชียงตุง รัฐฉาน ประเทศเมียนมา

ชุมชนหมู่บ้านยางเกียง เมืองเชียงตุง รัฐฉาน ประเทศเมียนมา เป็นหมู่บ้านที่อยู่ระหว่างเมืองลาและเมืองเชียงตุง อยู่ห่างจากเมืองเชียงตุงประมาณ 13.4 กิโลเมตร หมู่บ้านแห่งนี้เป็นหมู่บ้านที่มีกลุ่มชาติพันธุ์ไทเขินอาศัยอยู่เป็นส่วนใหญ่ โดยมีที่พักอาศัยเป็นเฮือนไม้ ฐานเรือนตีไม้กันไว้โปร่งๆ เสาเรือนวางบนหิน ตั้งตรง แต่ฝาเรือนตีผายออก พร้อมค้ำยันชายคา สร้างยื่นยาวแยกจากเรือนนอนเป็นหลังโอดด้านหน้าบ้านคล้ายกับชาวล้านนา ต่างกันที่เสาวางบนก้อนหิน ไม่ฝังดินเหมือนชาวล้านนา (อัมเรศ เทพมา และ คณะ, 2557, หน้า 4-112) สภาพแวดล้อมโดยทั่วไปของหมู่บ้านเป็นหมู่บ้านขนาดเล็กบนที่ลาดเชิงเขาเชื่อมต่อกับที่ราบ บ้านยางเกียงเป็นหมู่บ้านที่มีวิถีชีวิตเกษตรกรรม ทำไร่ ทำนา และงานจักสานภาชนะใส่ข้าวเหนียว (แอบข้าว) ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถเดินเที่ยวชมความสวยงามของสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น และวิถีชีวิตของคนในชุมชนได้



ภาพที่ 113 สภาพแวดล้อมของหมู่บ้านยางเกียง เมืองเชียงตุง รัฐฉาน ประเทศเมียนมา

แหล่งท่องเที่ยวในตัวเมืองเชียงตุง รัฐฉาน ประเทศเมียนมา

เมืองเชียงตุง อยู่ภายใต้การปกครองของรัฐฉาน ประเทศเมียนมา ซึ่งสภาพแวดล้อมโดยทั่วไปของเมืองเชียงตุงเป็นที่ราบและเนินเขาส่วนใหญ่ ภายในเมืองเชียงตุงมีกลุ่มชาติพันธุ์ที่หลากหลายอพยพเข้ามาอาศัยอยู่ อาทิ ชาติพันธุ์ไทลื้อ ชาติพันธุ์ไทเขิน ชาติพันธุ์ไทใหญ่ และอื่นๆ เป็นต้น ที่อาศัยอยู่มาตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน ดังนั้น วัฒนธรรมและวิถีชีวิตของคนในเมืองเชียงตุงยังคงมีความเป็นเอกลักษณ์และแตกต่างจากวัฒนธรรมของประเทศเมียนมาโดยทั่วไป ทั้งทางด้านที่อยู่อาศัย อาหาร ความเชื่อ นิสสัย และภาษา เมืองเชียงตุงจึงเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่นิยมของกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวยุโรป แหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่นิยมไปท่องเที่ยว อาทิ ประตูเมืองป่าแดง กาดหลวง วัดหัวข่วง วัดพระธาตุจอมคำ หนองตุง ต้นไม้หายาเมือง พระพุทธรูปขึ้นัว (ปางหัดละชีวิตระ) กุเจ้าฟ้า วัดอินบุผาราม เป็นต้น

ภายในเมืองเชียงตุง มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยวที่หลากหลาย ทั้งร้านอาหาร ห้องถื่นมากมายไว้บริการนักท่องเที่ยว อาทิเช่น ร้านอาหารปานกะป่า ร้านอาหารลือตแทนโหลง เป็นต้น หรือแม้กระทั่งร้านของหวานและขนม ลานขายของ อาทิ ชา กาแฟ ปิ้งย่าง โยเกิร์ตทำมือ เป็นต้น ที่พักแรมขนาดเล็กจนถึงขนาดใหญ่ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว โรงพยาบาล สถานีตำรวจ ร้านอาหาร ร้านขายยา ปั้มน้ำมัน ธนาคาร/ATM สวนสาธารณะ ขนส่งสาธารณะ สนามบิน ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว โรงพยาบาล เป็นต้น

ภายนอกเมืองเชียงตุงยังพบแหล่งท่องเที่ยวที่นิยมของกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวตะวันตก แหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่นิยมไปท่องเที่ยว อาทิ บ้านเพยลุง วัดยางกวง ชาวดอยบ้านแอ่น ดอยเหมย วัดพระธาตุจอมดอย บ้านจายที่มีความโดดเด่นในเรื่องรูปแบบทางสถาปัตยกรรมเฮือนไต ของแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์



ภาพที่ 114 สภาพแวดล้อมของเมืองเชียงตุง รัฐฉาน ประเทศเมียนมา

ประตูเมืองป่าแดง

ประตูเมืองที่เหลืออยู่เพียงประตูเดียวของเมืองเชียงตุง จากในอดีตมีประตูเมืองทั้งหมด 12 ประตู คือ ประตูเมืองในเชียงตุง ได้แก่ 1. ประตูป่าแดง 2. ประตูเชียงลาน 3. ประตูง่ามฟ้า 4. ประตูหนองผา 5. ประตูแจ้งเมือง 6. ประตูยางคำ 7. ประตูหนองเหล็ก 8. ประตูน้ำบ่ออ้อย 9. ประตูยาง 10. ประตูไก่อู 11. ประตูผายั้ง 12. ประตูป๋ามาน ดังนั้นประตูเมืองป่าแดงจึงเป็นประตูแห่งเดียวที่นักท่องเที่ยวสามารถเข้ามาเยี่ยมชมสถาปัตยกรรมได้ โดยตั้งอยู่ในตัวเมืองเชียงตุง ลักษณะของประตูเมืองป่าแดงเป็นการก่ออิฐถือปูน และยังมีลักษณะที่ยังคงความสมบูรณ์ ปัจจุบันนักท่องเที่ยวนิยมเข้ามาถ่ายรูป และเดินชมประตูเมืองอย่างต่อเนื่อง ซึ่งถือเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญแห่งหนึ่งของเมืองเชียงตุง



ภาพที่ 115 ประตูเมืองป่าแดง

กาดหลวง

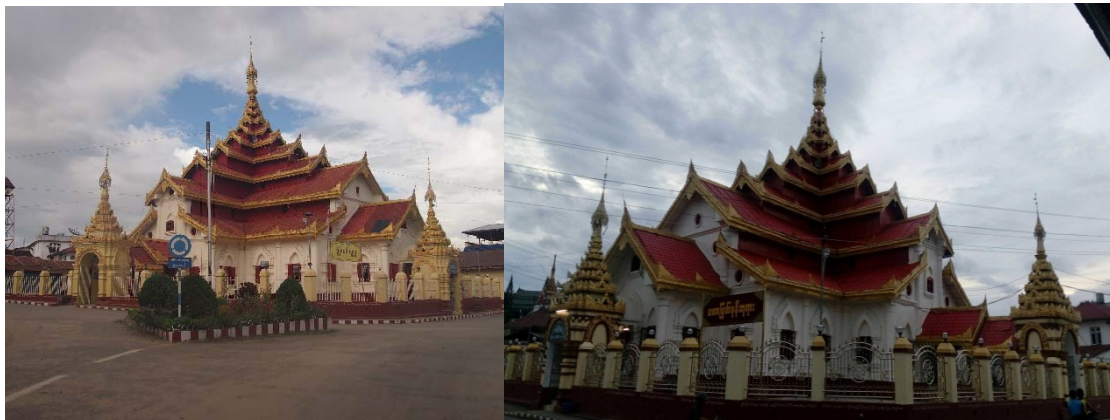
ตลาดพื้นบ้านพื้นเมืองที่เป็นตลาดสดที่ใหญ่ที่สุดของเมืองเชียงใหม่ ตั้งอยู่ภายในตัวเมืองเชียงใหม่ เป็นสถานที่แลกเปลี่ยนซื้อขายสินค้าของคนในพื้นที่มีสินค้าและอาหารนานาชนิด เช่น โรงติโอง ก๋วยเตี๋ยวหมูหุบ ของปื๋ย่าง ไส้ฮั่ว ไข่เยี่ยวม้าสีทอง เป็นต้น ทั้งนี้นักท่องเที่ยวนิยมมาเดินชมบรรยากาศของช่วงเช้าที่คึกคักไปด้วยผู้คนหลากหลายชาติพันธุ์



ภาพที่ 116 กาดหลวงเชียงใหม่

วัดหัวข่วง

วัดหัวข่วง (วัดเจ้าหลวง หรือวัดมหาเมี่ยมมูณี) เป็นวัดสำคัญของเมืองเชียงใหม่ ตั้งอยู่บริเวณทางวงเวียนใจกลางเมืองเชียงใหม่ โดยเจ้าก้อนแก้วอินแถลงแห่งเมืองเชียงใหม่ได้สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2463 ประกอบด้วยวิหารหลวงหลังใหญ่ที่ตกแต่งประดับด้วยปานขอยสีขาว มีพระประธานพระมหาเมี่ยมมูณี และประดิษฐานพระพุทธรูปศิลปะเชียงแสนหลายองค์ และพระอุโบสถสี่เหลี่ยมจัตุรัสที่มีหลังคาซ้อนชั้น โดยเป็นการตกแต่งที่มีความงดงามเป็นเอกลักษณ์ของสถาปัตยกรรม ซึ่งคนในพื้นที่และนักท่องเที่ยวนิยมเดินทางมาเข้าเยี่ยมชมศิลปะความงดงามและสักการะกราบไหว้ เพื่อให้เป็นสิริมงคลในการดำเนินชีวิต



ภาพที่ 117 วัดหัวขวง

วัดพระธาตุจอมคำ

วัดพระธาตุจอมคำ (วัดเขิน ชื่อเรียกอื่น หรือหมายความว่า วัดของกลุ่มไตเขิน) ในพระธาตุบรรจุพระบรมสารีริกธาตุเป็นพระเกศาของพระพุทธเจ้า และองค์พระธาตุทำด้วยทองคำ ซึ่งประดับด้วยพลอย อายุราว 1200 กว่าปี ความสูงประมาณ 226 ฟุต กว้างประมาณ 84 ฟุต ตำแหน่งของวัดตั้งอยู่บริเวณริมหนองน้ำเมืองเชียงตุง ตามประวัติได้กล่าวว่าสร้างขึ้นโดย จันทรสิขะและฤาษี 4 ตน ซึ่งมีสถาปัตยกรรมและศิลปกรรมทั้งดงามที่ได้ผสมผสานระหว่างศิลปะล้านนา ไทใหญ่ และเมียนมาเข้าด้วยกันอย่างงดงาม



ภาพที่ 118 วัดพระธาตุจอมคำ

หนองตุง

แหล่งน้ำจืดธรรมชาติขนาดใหญ่ที่อยู่ใจกลางเมืองเชียงตุง เป็นแหล่งน้ำที่ใช้หล่อเลี้ยงชีวิตของคนเชียงตุงตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน มีทัศนียภาพที่สวยงามและพื้นที่บริเวณรอบ ๆ หนองตุงเป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจของชาวเมืองเชียงตุงและนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะในเวลาช่วงเย็นมักมีผู้คนมาออกกำลังกาย พักผ่อน ชมวิวทิวทัศน์ของหนองตุง และรับประทานอาหาร โดยมีร้านค้าของชาวเชียงตุงให้บริการ ทั้งร้านอาหารปิ้งย่าง ร้านเครื่องดื่มประเภทชา กาแฟ โยเกิร์ต ฯลฯ



ภาพที่ 119 หนองตุง

ต้นไม้หายเมือง

ต้นไม้หายเมือง หรือต้นยางที่มีขนาดใหญ่ มีอายุราว 300 ปี มีความสูง 65 เมตร ขนาดความกว้าง 10 คนโอบ ถือเป็นสัญลักษณ์ของเมืองเชียงตุง ตั้งอยู่บนดอยจอมสักที่มีความสูงโดดเด่นและสังเกตเห็นได้ง่าย ทั้งนี้ บริเวณใกล้เคียงพบป้ายบอกข้อมูลของต้นไม้หายเมือง ที่บอกรายละเอียดของต้นไม้หายเมืองเป็นภาษาอังกฤษและภาษาท้องถิ่น



ภาพที่ 120 ต้นไม้หมายเมือง

พระพุทธรูปชินีว (ปางหัตถะชีวระ)

พระพุทธรูปชินีว เป็นพระพุทธรูปยืนขนาดใหญ่ที่สุดในเมืองเชียงใหม่ โดยยกพระหัตถ์ขวาชี้ไปทางเบื้องหน้า เป็นศิลปะแบบเมียนมา ตั้งอยู่บนดอยจอมสัก โดยมีความเชื่อว่าทิศที่พระพุทธรูปองค์นี้ชี้ไปนั้น จะเกิดความเจริญงอกงามและอุดมสมบูรณ์ ซึ่งพระพุทธรูปองค์นี้ถือเป็นสัญลักษณ์อีกอย่างหนึ่งของเมืองเชียงใหม่ที่มีความโดดเด่นทางด้านสถาปัตยกรรม และศิลปกรรม



ภาพที่ 121 พระพุทธรูปชินีว (ปางหัตถะชีวระ)

กุเจ้าฟ้า

เป็นที่บรรจุอัฐิของเจ้าฟ้าเมืองเชียงตุง ตั้งอยู่ในบริเวณตัวเมืองเชียงตุง เป็นสถานที่สำคัญที่มีความเชื่อมโยงกับประวัติศาสตร์และระบอบเจ้าฟ้าของเมืองเชียงตุง ในยุคสมัยเมืองหลวงของอาณาจักรเม็งไทในอดีต ลักษณะอาคารเป็นการก่ออิฐถือปูน มีสถาปัตยกรรมที่สวยงาม



ภาพที่ 122 กุเจ้าฟ้า

วัดอินบุปผาราม

วัดอินบุปผารามมีตำนานเกี่ยวข้องกับนิทานพื้นบ้านของเชียงตุง เชื่อว่ามีพระอินทร์สร้างวัดขึ้นก่อนและชาวบ้านได้สร้างขึ้นอีกหลังหนึ่ง ทำให้วัดแห่งนี้มีวิหาร 2 แห่ง ในหลังคาเดียวเป็นจุดเด่น ซึ่งประกอบด้วย วิหารเล็กที่พระอินทร์สร้างขึ้นและวิหารหลวงที่ชาวบ้านได้สร้างขึ้น ภายในพระวิหารได้พบการลงรักปิดทองแบบวิหารลายคำ ซึ่งได้สร้างรูปแบบชาวล้านนาครอบพระประธานไว้ และพบการประดับตกแต่งอัญมณีบริเวณด้านในของซุ้มประตูวิหาร นอกจากนี้ ได้พบบ่อน้ำทิพย์บริเวณด้านหลังของพระประธานวิหารหลวง ซึ่งนักท่องเที่ยวนิยมมาอธิษฐานขอพร ทั้งนี้ ภายในบริเวณวัดพบตึกสีแดงที่มีลักษณะโดดเด่นเป็นศิลปะแบบอังกฤษ ซึ่งปัจจุบันเป็นหอพระไตร สำหรับเก็บคัมภีร์พระไตรปิฎก และหนังสือธรรมทางพุทธศาสนา



ภาพที่ 123 วัดอินบุปผาราม

หมู่บ้านเพยลุง

เป็นหมู่บ้านขนาดเล็กที่มีชาวไทเหนืออาศัยอยู่ ชาวบ้านส่วนใหญ่มีวิถีชีวิตทำเกษตรกรรม ทำนาในฤดูฝน ปลูกผักในฤดูหนาว และเลี้ยงสัตว์ ซึ่งมีสถาปัตยกรรมเรือนไทเหนือที่โดดเด่น ทั้งเรือนไม้และเรือนดิน มีฝาเรือนที่กั้นชานกับโถงเป็นฝาที่เปิดออกได้แบบฝาพับผาย (เปิดขึ้นทั้งบาน) เพื่อเชื่อมพื้นที่ชานบันไดกับโถงกลาง ใต้ถุนเรือนเป็นที่เก็บพืชผลการเกษตร คอกเลี้ยงหมูได้ขยายคาที่ต่อยื่นยาวออกไป ระเบียงไม้เป็นการปล่อยตงไม้ที่พาดบนผนังดินให้ยาวเลยออกมาภายนอกเพื่อรับพื้นระเบียง (อัมเรศ เทพมา และ คณะ, 2557, หน้า 4-118) โดยนักท่องเที่ยวสามารถเยี่ยมชมบรรยากาศของหมู่บ้าน เรียนรู้วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในชุมชน และสามารถพูดคุยและมีปฏิสัมพันธ์กับคนในชุมชนได้อย่างใกล้ชิด



ภาพที่ 124 หมู่บ้านเพยลุง (ไทเหนือหรือไทเหนือ)

หมู่บ้านยางกว

หมู่บ้านยางกวตั้งอยู่ทางตอนเหนือของเมืองเชียงตุง เป็นหมู่บ้านที่มีวิถีชีวิตโดดเด่นในด้านการทำเครื่องปั้นดินเผา ซึ่งเป็นภูมิปัญญาดั้งเดิมของคนในหมู่บ้าน นักท่องเที่ยวหรือผู้ที่มาเยือนสามารถชมกระบวนการและขั้นตอนการผลิตเครื่องปั้นดินเผาได้อย่างใกล้ชิด อาทิ การปั้นเตาถ่าน การปั้นสิ่งหรือของตกแต่งสำหรับใช้ประดับตกแต่งวัด เป็นต้น และมีสถานที่สำคัญของหมู่บ้าน คือ วัดยางกว ซึ่งประดิษฐานพระพุทธรูปเก๋ิดนาค เป็นพระพุทธรูปทรงเครื่องที่มีการตกแต่งและประดับประดาด้วยแก้วด้วยความละเอียดประณีตและงดงาม



ภาพที่ 125 หมู่บ้านยางกว

หมู่บ้านเล็น

หมู่บ้านเล็น เป็นหมู่บ้านที่มีชาวไทเขินอาศัยอยู่ ตั้งอยู่บนเส้นทางท่องเที่ยวเชียงตุง – ดอยเหมย มีบ้านเรือนที่อยู่อาศัยเป็นสถาปัตยกรรมไทเขินที่สวยงาม ซึ่งบ้านเรือนมีหลังคาจั่วผสมสามจั่ว ประกอบกัน มีเรือนหลังคาจั่วหลังคาจั่วตั้งชิดจนหลังคาเกยกัน โถงกลางภายในเรือนเห็นหิ้งพระขนาดใหญ่ ด้านในเป็นห้องนอน มีฝาและประตูกัน ใต้ถุนเรือนใช้เลี้ยงสัตว์ (อัมเรศ เทพมา และ คณะ, 2557, หน้า 4-124) โดยชาวบ้านส่วนใหญ่มีวิถีชีวิตเกษตรกรรม ทำนา ทำไร่ ทำสวน ซึ่งคำว่า “อยู่ดีกินหวาน” ชาวบ้านให้อวยพรนักท่องเที่ยวและผู้มาเยือน



ภาพที่ 126 หมู่บ้านเล็น (ไทเขิน)

ดอยเหมย

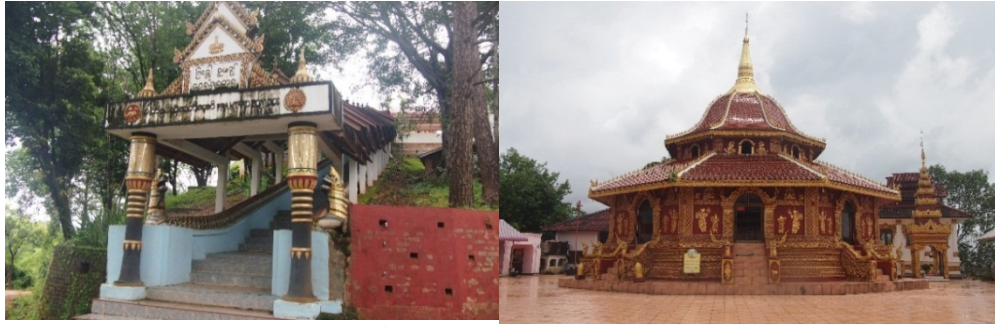
เป็นดอยสูงที่มีทัศนียภาพสวยงาม มีความสูงประมาณ 1,600 เมตร จากระดับน้ำทะเล นักท่องเที่ยวนิยมมาชมวิวทิวทัศน์ในฤดูหนาว และเยี่ยมชมวิลล่าของผู้ปกครองชาวอังกฤษที่มีอายุราว 100 กว่าปี ตั้งอยู่บนเนินเขาสูง ซึ่งสามารถเที่ยวชมได้บริเวณด้านนอกของอาคาร นอกจากนี้ได้พบแหล่งท่องเที่ยวที่นิยม คือ สระหลวงดอยเหมย ตลาดดอยเหมย ที่เป็นจุดขายอาหารและเครื่องดื่ม



ภาพที่ 127 ดอยเหมย

วัดพระธาตุจอมดอย

เป็นอีกหนึ่งวัดพระธาตุที่สำคัญ ตั้งอยู่บนดอยสูงก่อนถึงหมู่บ้านชาวเขาบ้านแอ่น ซึ่งในองค์พระธาตุนั้นบรรจุพระบรมสารีริกธาตุของพระพุทธเจ้า โดยไม่อนุญาตให้นักท่องเที่ยวหรือผู้มาเยือนที่เป็นเพศหญิงขึ้นไปบริเวณองค์พระธาตุ ส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวจะนิยมมากราบไหว้สักการะและชมวิวทิวทัศน์บริเวณรอบพระธาตุจอมดอย



ภาพที่ 128 วัดพระธาตุจอมดอย

หมู่บ้านแอ่น

หมู่บ้านที่มีชาวเขาเผ่าแอ่นอาศัยอยู่ ตั้งอยู่บนพื้นที่ลาดชันบนภูเขาสูงด้านตะวันออกเฉียงเหนือของเมืองเชียงใหม่ มีวิถีชีวิตแบบชาวเขา โดยชาวบ้านส่วนใหญ่จะจักสานและทอผ้าสำหรับเตรียมขายให้นักท่องเที่ยวและผู้มาเยือน ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถชมวัฒนธรรม สถาปัตยกรรม วิถีชีวิต และพูดคุยกับชาวบ้านได้อย่างเป็นมิตร



ภาพที่ 129 ชาวดอยบ้านแอ่น

หมู่บ้านปินเต้า

หมู่บ้านที่มีเส้นทางเดินป่าบนดอยสูง ตั้งอยู่ทางตอนเหนือของเมืองเชียงใหม่ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่นิยมของกลุ่มนักท่องเที่ยวเดินป่า (Trekkling) ที่สนใจศึกษาธรรมชาติ ผจญภัย และวิถีชีวิตชาวเขาเผ่าต่าง ๆ บนดอยสูง



ภาพที่ 130 การเดินป่าหมู่บ้านปินเต้า

ภาคผนวก ซ แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่แขวงบ่อแก้ว ประเทศลาว

ภาคผนวก ข แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่แขวงบ่อแก้ว ประเทศลาว

1) หมู่บ้านดอนใจ แขวงบ่อแก้ว สปป.ลาว

ชุมชนบ้านดอนใจ ตั้งอยู่ในเขตแขวงบ่อแก้ว สปป.ลาว อยู่ห่างจากเมืองห้วยทราย ประมาณ 67 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางจากเมืองห้วยทรายมาประมาณ 1 ชั่วโมง 20 นาที หมู่บ้านแห่งนี้ เป็นหมู่บ้านที่มีกลุ่มชาติพันธุ์ไทลื้ออาศัยอยู่เป็นส่วนใหญ่ สภาพแวดล้อมโดยทั่วไปของหมู่บ้านตั้งอยู่บริเวณเชิงเขา มีวิถีชีวิตที่เรียบง่าย โดยผู้หญิง และผู้หญิงสูงอายุเมื่อว่างเว้นจากการทำไร่ทำนาจะทอผ้าได้นบ้าน ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นผ้าทอไทลื้อ ทั้งที่เป็นผ้าซิ่น กระเป๋ายาม ที่มีลวดลายและสีสันที่สวยงามแสดงถึงเอกลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ ทั้งนี้นักท่องเที่ยวสามารถเดินเที่ยวชมสภาพบรรยากาศของหมู่บ้าน และวิถีชีวิตของคนในชุมชนได้อย่างใกล้ชิด และยังสามารถร่วมทำกิจกรรม หรือเรียนรู้การทอผ้าไทลื้อร่วมกับคนในชุมชนได้ เพราะผู้คนในชุมชนแห่งนี้ส่วนใหญ่มีอัธยาศัยที่ดี และสามารถเลือกซื้อผ้าทอกลับไปเป็นของฝากของที่ระลึกได้



ภาพที่ 131 สภาพแวดล้อมของหมู่บ้านดอนใจ แขวงบ่อแก้ว สปป.ลาว

2) หมู่บ้านตูป แขวงบ่อแก้ว สปป.ลาว

หมู่บ้านตูป แขวงบ่อแก้ว สปป.ลาว ตั้งอยู่ในเขตแขวงบ่อแก้ว สปป.ลาว อยู่ห่างจากเมืองห้วยทรายประมาณ 68 กิโลเมตร สภาพแวดล้อมของหมู่บ้านล้อมรอบด้วยป่าไม้ และภูเขา ซึ่งหมู่บ้านแห่งนี้เป็นที่นิยมของกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ชอบการผจญภัย และกลุ่มนักท่องเที่ยวเดินป่า (Treking Tour) ภายในหมู่บ้านมีกิจกรรมทางการท่องเที่ยวหลากหลาย อาทิ การเดินป่า และการเล่น Zipline เป็นต้น การเข้าถึงหมู่บ้านตูปจำเป็นต้องใช้รถโฟร์วิล ซึ่งมีบริการให้นักท่องเที่ยวบริเวณด้านหน้าปากทางเข้าหมู่บ้าน ระยะทางจากปากทางเข้าหมู่บ้านประมาณ 14.24 กิโลเมตร



ภาพที่ 132 สภาพแวดล้อมของหมู่บ้านตูป แขวงบ่อแก้ว สปป.ลาว

ที่มา <http://laos-travel.blogspot.com>

3) หมู่บ้านน้ำแพ แขวงหลวงน้ำทา สปป.ลาว

ชุมชนหมู่บ้านน้ำแพ แขวงหลวงน้ำทา สปป.ลาว เป็นหมู่บ้านที่อยู่ระหว่างแขวงบ่อแก้ว และแขวงหลวงน้ำทา อยู่ห่างจากเมืองหลวงน้ำทาประมาณ 83 กิโลเมตร หรือห่างจากเมืองห้วยทรายประมาณ 177 กิโลเมตร ตั้งอยู่บนภูเขาสูงกว่าระดับน้ำทะเลประมาณ 1,070 เมตร ซึ่งเป็นจุดที่สูงที่สุดในแขวงหลวงน้ำทา ภายในหมู่บ้านมีจุดชมทิวทัศน์ พร้อมศาลาให้บริการแก่นักท่องเที่ยวให้นั่งพักผ่อนหย่อนใจ ซึ่งมีความสวยงามด้านทัศนียภาพ และบรรยากาศที่สดชื่น ตลอดจนภายในหมู่บ้านยังมีวิถีชีวิตที่เรียบง่าย มีการปลูกผัก การเลี้ยงหมูดำ และการทำยังข้าวที่ดั้งเรียงรายอยู่สองข้างถนน นอกจากนี้ยังมีลานจอดรถให้บริการแก่ผู้สัญจรไปมา



ภาพที่ 133 สภาพแวดล้อมของหมู่บ้านน้ำแพ แขวงหลวงน้ำทา สปป.ลาว

4) เมืองเวียงภูคา แขวงหลวงน้ำทา สปป.ลาว

เมืองเวียงภูคา แขวงหลวงน้ำทา สปป.ลาว อยู่ภายใต้การปกครองของแขวงหลวงน้ำทา สปป.ลาว อยู่ห่างจากเมืองหลวงน้ำทาประมาณ 54 กิโลเมตร สภาพแวดล้อมส่วนใหญ่ของเมืองเวียงภูคาตั้งอยู่บนเชิงเขา มีลำธารเล็ก ๆ ไหลผ่านตัวเมือง ผู้คนส่วนใหญ่มีวิถีชีวิตที่เรียบง่าย ภายในเมืองเวียงภูคามีที่พักแรมแบบโฮมสเตย์ และเกสเฮ้าส์ อยู่หลายแห่ง ส่วนใหญ่มีราคากระหว่าง 300-500 บาท ต่อคืน อีกทั้งยังมีตลาดเช้าให้นักท่องเที่ยวได้จับจ่าย และเดินเที่ยวชมสภาพแวดล้อมของผู้คน โดยเฉพาะกลุ่มชนเผ่าต่าง ๆ ที่นำพืชผล และสัตว์ป่าต่าง ๆ มาจำหน่ายในตลาดตอนเช้า กิจกรรมทางการท่องเที่ยวที่น่าสนใจอีกอย่างของเมืองเวียงภูคา คือ การเดินป่า หรือเส้นทางศึกษาธรรมชาติ ที่เหมาะแก่กลุ่มนักท่องเที่ยวที่ชอบการผจญภัย และกลุ่มนักท่องเที่ยวเดินป่า (Trekking Tour) รวมถึงการเยี่ยมชมซากโบราณสถาน วัดเก่า และสถานที่ต่าง ๆ



ภาพที่ 134 บรรยากาศ/สภาพแวดล้อมเมืองเวียงภูคา แขวงหลวงน้ำทา สปป.ลาว



ภาพที่ 135 สถานีขนส่งเมืองเวียงคุก แขวงหลวงน้ำทา สปป.ลาว



ภาพที่ 136 ร้านอาหารในเมืองเวียงคุก แขวงหลวงน้ำทา สปป.ลาว



ภาพที่ 137 ที่พักแรมในเมืองเวียงคุกฯ แขวงหลวงน้ำทา สปป.ลาว



ภาพที่ 138 ตลาดในเมืองเวียงคุกฯ แขวงหลวงน้ำทา สปป.ลาว



ภาพที่ 139 ปั๊มน้ำมันในเมืองเวียงภูคา แขวงหลวงน้ำทา สปป.ลาว

5) ถ้ำเกาเหลา แขวงหลวงน้ำทา สปป.ลาว

ถ้ำเกาเหลา แขวงหลวงน้ำทา สปป.ลาว ตั้งอยู่ห่างจากเมืองหลวงน้ำทาประมาณ 42 กิโลเมตร ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่น่าสนใจ ภายในแหล่งท่องเที่ยวมีคนในชุมชนท้องถิ่นบริการนำเข้าเยี่ยมชมหินงอกหินย้อยภายในถ้ำ อัตราค่าบริการการเข้าเยี่ยมชมถ้ำเกาเหลาประมาณ ท่านละ 10,000 กีบ (ประมาณ 40 บาท) ซึ่งภายในถ้ำมีเส้นทางที่ก่อสร้างทางเดินไม้ในระยะทางประมาณ 1 กิโลเมตร และเส้นทางเดินที่ยังไม่ได้ก่อสร้างทางเท้า (นักท่องเที่ยวสามารถเดินต่อไปได้) อีกประมาณ 6 กิโลเมตร รวมทั้งสิ้นประมาณ 7 กิโลเมตร สภาพแวดล้อมโดยทั่วไปในถ้ำค่อนข้างชื้น อากาศเย็น และมีด นักท่องเที่ยวควรเตรียมไฟฉาย หรืออุปกรณ์ส่องสว่างติดตัวเข้าไปถ้ำ อย่างไรก็ตาม ชุมชนมีบริการไฟฉายขนาดเล็กไว้บริการแก่นักท่องเที่ยว แต่อาจมีจำนวนไม่เพียงพอสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มใหญ่



ภาพที่ 140 ถ้ำเกาเหลา แขวงหลวงน้ำทา สปป.ลาว

6) ภูเพชร ภูคำ แขวงหลวงน้ำทา สปป.ลาว

ภูเพชร ภูคำ แขวงหลวงน้ำทา สปป.ลาว ตั้งอยู่ห่างจากเมืองหลวงน้ำทาประมาณ 28 กิโลเมตร เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สร้างขึ้นเพื่อบริการแก่นักท่องเที่ยวภายในพื้นที่ใกล้เคียง และผู้ที่สัญจรผ่านไปมา ภายในแหล่งท่องเที่ยวแห่งนี้มีบริการอาหาร สวนน้ำ เครื่องเล่นต่าง ๆ พร้อมทั้งห้องน้ำสะอาด ไว้บริการแก่นักท่องเที่ยว โดยสถานที่ท่องเที่ยวแห่งนี้อยู่ติดกับลำน้ำจันทน์ (NAMNGEEN RIVER) โดยเฉพาะในช่วงฤดูร้อนจะมีนักท่องเที่ยวในพื้นที่นิยมมาพักผ่อนเป็นจำนวนมาก



ภาพที่ 141 ภูเพชร ภูคำ แขวงหลวงน้ำทา สปป.ลาว

7) หมู่บ้านเพียงงาม แขวงหลวงน้ำทา สปป.ลาว

หมู่บ้านเพียงงาม แขวงหลวงน้ำทา สปป.ลาวอยู่ภายใต้การปกครองของแขวงหลวงน้ำทา สปป.ลาว คนในชุมชนส่วนใหญ่มีกลุ่มชาติพันธุ์ที่อาศัยอยู่หลากหลาย มีวิถีชีวิตที่เรียบง่าย โดยบริเวณหมู่บ้าน และใต้ถุนบ้านส่วนใหญ่ทุกครัวเรือนจะมีที่ทอผ้าเพื่อทอผ้าไว้ใช้ในครัวเรือน หรือเพื่อจำหน่ายแก่คนที่มาท่องเที่ยว รวมถึงการนำผ้าทอไปวางจำหน่ายในศูนย์จำหน่ายสินค้าที่ระลึกประจำหมู่บ้าน เพื่อบริการแก่นักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวสามารถเดินเที่ยวชมหมู่บ้าน และวิถีชีวิตของคนในชุมชนได้ อาทิ การทำไร่ การทำนา การเลี้ยงสัตว์ หัตถกรรม และการทอผ้า เป็นต้น ตลอดจนการเลือกซื้อสินค้าท้องถิ่นกลับไปเป็นที่ระลึกได้



ภาพที่ 142 แหล่งท่องเที่ยวในหมู่บ้านเพียงงาม แขวงหลวงน้ำทา สปป.ลาว

8) หมู่บ้านน้ำจั้น แขวงหลวงน้ำทา สปป.ลาว

หมู่บ้านน้ำจั้น แขวงหลวงน้ำทา สปป.ลาวอยู่ภายใต้การปกครองของแขวงหลวงน้ำทา สปป.ลาว คนในชุมชนส่วนใหญ่มีกลุ่มชาติพันธุ์ที่อาศัยอยู่หลากหลาย มีวิถีชีวิตที่เรียบง่าย โดยบริเวณหมู่บ้าน และใต้ถุนบ้านส่วนใหญ่ทุกครัวเรือนจะมีที่ทอผ้าเพื่อทอผ้าไว้ใช้ในครัวเรือน หรือเพื่อจำหน่ายแก่คนที่มาท่องเที่ยว ผ้าทอส่วนใหญ่มีการทอหลากหลายแบบ อาทิ ลวดลายผ้าทอของกลุ่มชาติพันธุ์ และลวดลายทั่วไป เป็นต้น



ภาพที่ 143 แหล่งท่องเที่ยวในหมู่บ้านน้ำจั้น แขวงหลวงน้ำทา สปป.ลาว

ภาคผนวก ฅ แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่แขวงอุดมไซ ประเทศลาว

ภาคผนวก ฅ แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่แขวงอุดมไซ ประเทศลาว

1) ภูธาตุ แขวงอุดมไซ ประเทศลาว

ภูธาตุ เรียกอีกชื่อหนึ่งว่า พระธาตุนมอมครันมิงเมืองตั้งอยู่เมืองไซย เป็นพระธาตุนมอมตั้งอยู่บนเนินเขาใจกลางเมือง สูงประมาณ 18 เมตร ยอดพระธาตุนมอมเป็นศิลปะของท้องถิ่นที่มีลวดลายที่เป็นของชนเผ่าลื้อ พระธาตุนมอมสร้างขึ้นในสมัยพระเจ้าไชยเยเชษฐาธิราช มีการบูรณะในปี ค.ศ.1996 และเสร็จในปี ค.ศ.1997 นักท่องเที่ยวนิยมขึ้นไปข้างบนที่ตั้งของพระธาตุนมอม ซึ่งสามารถเห็นวิวทิวทัศน์ของแขวงอุดมไซที่สวยงาม และบริเวณด้านหลังพระธาตุนมอมจะมีพระพุทธรูปยืนองค์ใหญ่ ซึ่งเป็นศาสนสถานที่สำคัญของแขวงอุดมไซ และในทุกๆปีได้จัดงานฉลองภูธาตุเป็นเวลา 3 วัน 3 คืน นับว่าเป็นเทศกาลประจำปีของแขวงอุดมไซ



ภาพที่ 144 ภูธาตุ แขวงอุดมไซ ประเทศลาว

2) ศูนย์หัตถกรรมไทลื้อ แขวงอุดมไชย ประเทศลาว

ศูนย์หัตถกรรมไทลื้อ แขวงอุดมไชย ตั้งอยู่ในตัวเมืองแขวงอุดมไชย เป็นศูนย์รวมงานหัตถกรรม งานจักสาน และของที่ระลึกต่างๆ ของแขวงอุดมไชย ที่เป็นงานฝีมือของชาวไทลื้อ เช่น ผ้าทอ ผ้าพันคอ ผ้าซิ่น ผ้าย้อมมือสีธรรมชาติ กระเป๋า เป็นต้น โดยศูนย์หัตถกรรมไทลื้อแห่งนี้จะรวบรวมสินค้าหัตถกรรมเหล่านี้จากหมู่บ้านต่าง ๆ ในแขวงอุดมไชยมาจำหน่าย ซึ่งเป็นการกระจายรายได้สู่ชุมชน



ภาพที่ 145 ศูนย์หัตถกรรมไทลื้อ แขวงอุดมไชย ประเทศลาว

3) น้ำตกตาดน้ำกัดยอละป่า แขวงอุดมไชย ประเทศลาว

โดยคำว่า ตาด และ น้ำตก มีความหมายเหมือนกัน แต่คนในพื้นที่และนักท่องเที่ยว นิยมเรียกรวมกัน จึงทำให้มีทั้งสองคำในชื่อเรียกของแหล่งท่องเที่ยว น้ำตกตาดน้ำกัดยอละป่าตั้งอยู่ เขตบ้านกัดยและบ้านแพนเมืองไซนอน ห่างจากแขวงอุดมไชย ประมาณ 24 กิโลเมตร อยู่ในเขตป่าสงวน ที่เต็มไปด้วยธรรมชาติและป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์ ซึ่งเป็นสิ่งดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเข้ามาสัมผัสธรรมชาติที่น้ำตกแห่งนี้ น้ำตกมีความสูงประมาณ 15-20 เมตร กว้างประมาณ 20-50 เมตร โดยในการเดินชมน้ำตกนั้น มีสะพานแขวนเพื่อข้ามต้นไม้ทั้งหมด 12 สะพาน และมีจุดให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสธรรมชาติอีกหลายจุด มีกิจกรรมทางการท่องเที่ยวที่หลากหลาย เช่น โหนสลิง (zip line) ที่มีความยาว 3000 กว่าเมตร บ้านต้นไม้ กิจกรรมเดินป่า (Trekking) ปีนหน้าผา ขับรถ ATV ชี้อ้าง กิจกรรมแคมป์ปิ้ง (Camping) สวนน้ำ ยิ่งปั่นปีปีกัน เป็นต้น โดยจะมีค่าบริการที่แตกต่างกันในแต่ละกิจกรรม ที่สำคัญยังมีการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ให้ความความกลมกลืนกับธรรมชาติ เช่น ถึงขยะไม้ไฟ ห้องน้ำในป่า ทางเดินไม้ เป็นต้น ซึ่งนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวชาวยุโรปที่นิยมเดินทางไปท่องเที่ยวและพักผ่อนหย่อนใจ น้ำตกตาดน้ำกัดยเปิดให้บริการทุกวัน เวลา 08.00 – 16.00 น. และนอกจากนี้ยังมีที่พักใกล้ๆกับน้ำตก ชื่อ รีสอร์ทน้ำกัดยอละป่า มีสปา และมีห้องพักร่วมกลางธรรมชาติที่มีการตกแต่งที่สวยงาม



ภาพที่ 146 สภาพแวดล้อมของตาดน้ำกัดยอละป่า แขวงอุดมไชย ประเทศลาว



ภาพที่ 147 สิ่งอำนวยความสะดวกของตาดน้ำกัดยอละป่า แขวงอุดมไชย ประเทศลาว

4) วัดพระสิงค์คำไชยาราม เมืองลา แขวงอุดมไชย ประเทศลาว

วัดพระสิงค์คำไชยาราม ตั้งอยู่ในเมืองลา แขวงอุดมไชย ประเทศลาว เป็นวัดที่ตั้งอยู่ห่างจากแขวงอุดมไชยประมาณ 28 กิโลเมตร วัดแห่งนี้เป็นวัดที่โด่งดังและมีความเก่าแก่มาก มีประวัติความเป็นมายาวนานเนื่องจากเป็นวัดที่สร้างมากกว่า 2,000 ปี ประดิษฐานพระเจ้าสิงค์คำ พระพุทธรูปปางมารวิชัยที่มีความศักดิ์สิทธิ์ เป็นพระพุทธรูปทรงเครื่อง ประดับด้วยสร้อยสังวาล ผังเพชรนิลจินดา หน้าตักกว้าง 76 เซนติเมตร ทั้งนี้ นักท่องเที่ยวและศาสนิกชนทั่วไปนิยมไปกราบไว้บูชา ซึ่งการเข้าวัดพระสิงค์คำไชยารามนั้น นักท่องเที่ยวจะต้องสำรวมและแต่งกายให้เรียบร้อย โดยต้องใส่สไบเฉียงและผู้หญิงต้องใส่ผ้าซิ่นเท่านั้น ซึ่งบริเวณหน้าวัดมีบริการให้เช่าผ้าซิ่นและสไบเฉียงสำหรับนักท่องเที่ยวที่ไม่ได้ใส่ผ้าถุงหรือเตรียมสไบเฉียงมา



ภาพที่ 148 วัดพระสิงค์คำไชยาราม เมืองลา แขวงอุดมไชย ประเทศลาว

5) น้ำตกตาดหลักห้า แขวงอุดมไชย ประเทศลาว

น้ำตกตาดหลักห้า แขวงอุดมไชย ประเทศลาว เป็นน้ำตกที่อยู่ระหว่างตัวเมืองแขวงอุดมไชยและเมืองลา อยู่ห่างจากเมืองอุดมไชยประมาณ 12 กิโลเมตร และห่างจากเมืองเชียงตุงประมาณ 16 กิโลเมตร น้ำตกแห่งนี้เป็นน้ำตกเล็กๆที่มีสภาพแวดล้อมโดยทั่วไปเหมาะสำหรับการพักผ่อนคลายและพักผ่อน ทั้งนี้นักท่องเที่ยวนิยมมาพักผ่อนรับประทานอาหารที่น้ำตกแห่งนี้ เนื่องจากมีชมรับประทานอาหารที่ใกล้ชิดกับน้ำตก และสามารถเดินเที่ยวชมและสัมผัสสภาพบรรยากาศของน้ำตกได้อย่างใกล้ชิด



ภาพที่ 149 สภาพแวดล้อมของน้ำตกตาดหลักห้า แขวงอุดมไชย ประเทศลาว

6) ถ้ำจอมอง แขวงอุดมไชย ประเทศลาว

ถ้ำจอมอง ตั้งอยู่ในแขวงอุดมไชย ประเทศลาว อยู่ห่างจากแขวงอุดมไชยไปทางทิศตะวันตก ประมาณ 45 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 2 ชั่วโมง ถ้ำจอมองเป็นถ้ำขนาดใหญ่ มีความยาวประมาณ 16 กิโลเมตร กว้างประมาณ 15-50 เมตร และสูงประมาณ 25 – 100 เมตร ภายในมีสายน้ำไหลผ่าน มีหินผาและหินงอกหินย้อยที่สวยงาม โดยถ้ำเปิดทุกวัน เวลา 08.00 – 16.00 น.



ภาพที่ 150 ถ้ำจอมอง แขวงอุดมไชย ประเทศลาว

7) เมืองปากแบง

เมืองปากแบงตั้งอยู่ระหว่างแม่น้ำโขงกับแม่น้ำแบง อยู่ห่างจากทิศตะวันตกเฉียงใต้ของแขวงอุดมไชย เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สร้างขึ้นเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่ล่องเรือไปตามแม่น้ำโขง โดยเมืองปากแบงมีทั้งที่พักและร้านอาหารที่หลากหลายสำหรับรองรับนักท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ ส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวนิยมแวะพักแรมระหว่างการเดินทางที่เมืองแห่งนี้



ภาพที่ 151 สภาพแวดล้อมเมืองปากแบง แขวงอุดมไชย ประเทศลาว

ภาคผนวก ญ แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่หลวงพระบาง (เชียงทอง)

ภาคผนวก ญ แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่หลวงพระบาง (เชียงทอง)

แหล่งท่องเที่ยว และสิ่งที่น่าสนใจของเมืองหลวงพระบางประกอบไปด้วย

1) วัดเชียงทอง

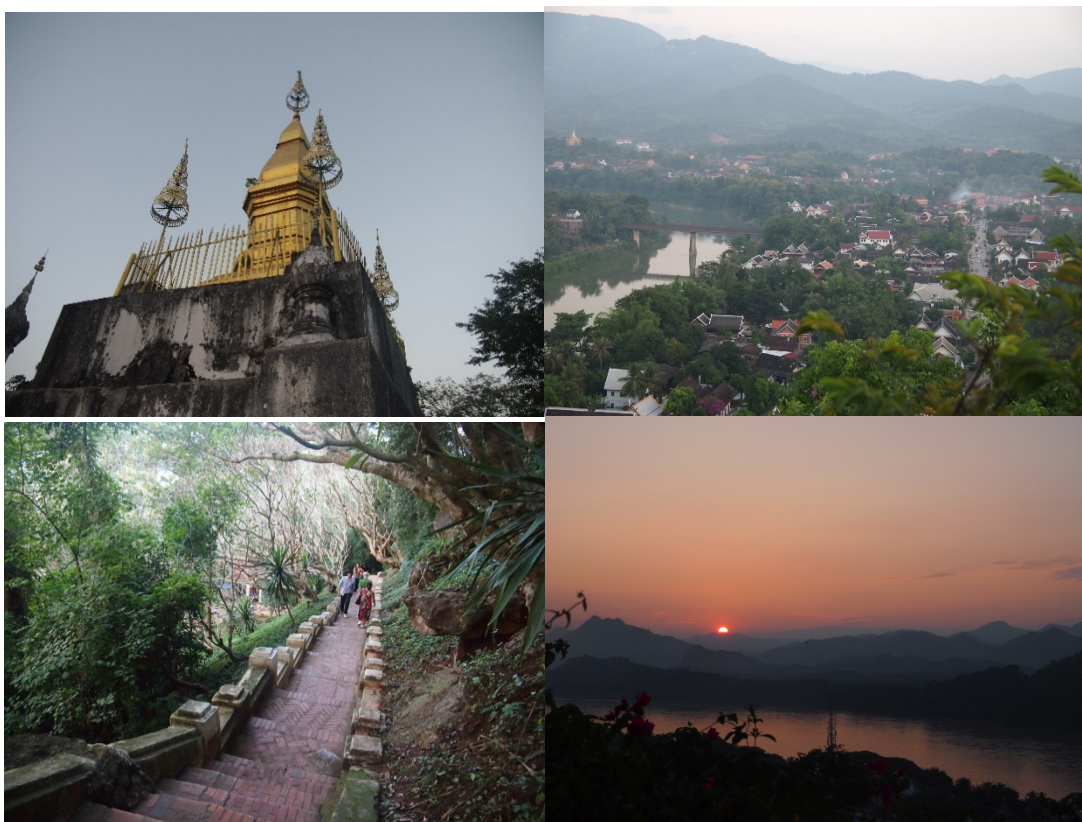
วัดเชียงทอง ตั้งอยู่ทิศตะวันออกเฉียงเหนือของตัวเมืองหลวงพระบาง ใกล้บริเวณที่แม่น้ำคานไหลมาบรรจบกับแม่น้ำโขง สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2102 – 2103 ในรัชสมัยพระเจ้าไชยเชษฐาธิราช เป็นวัดที่มีความสำคัญและได้รับการยกย่องว่าเป็นดังอัญมณีแห่งสถาปัตยกรรมของลาว ด้านในพบพระอุโบสถที่แสดงถึงสถาปัตยกรรมทางศาสนาแบบหลวงพระบาง พบความโดดเด่นสถาปัตยกรรมแบบล้านช้าง และการตกแต่งลวดลายผนังด้วยกระจกสี ที่นำมาต่อกันเป็นรูปร่างเพื่อเล่าเป็นนิทานพื้นบ้าน อันสามารถสะท้อนถึงวิถีชีวิตของคนในอดีตได้เป็นอย่างดี ถึงแม้วัดแห่งนี้จะมีอายุที่ยาวนาน แต่ยังคงบูรณะ และอนุรักษ์ไว้จนถึงปัจจุบัน และยังมีพระจำพรรษาอยู่ภายในวัด ซึ่งนอกจากนักท่องเที่ยวจะได้เยี่ยมชมความสวยงามของสถาปัตยกรรมวัดเชียงทองแห่งนี้แล้ว ยังสามารถเยี่ยมชมประเพณีวัฒนธรรมของคนในชุมชนที่ได้เข้ามาทำกิจกรรมภายในวัดในช่วงวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ซึ่งประเพณีส่วนใหญ่มีลักษณะที่เรียบง่าย และยังคงความดั้งเดิมไว้ อาทิ งานบุญ งานปีใหม่มะลาว เป็นต้น นักท่องเที่ยวสามารถเข้าชมวัดเชียงทองได้ทุกวันตั้งแต่เวลา 08.00-17.30 น. โดยมีค่าเข้าชม คนละ 20,000 กีบ



ภาพที่ 152 วัดเชียงทอง

2) พระธาตุภูลี

พระธาตุภูลี สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2337 ในรัชสมัยพระเจ้าอนุรุท ตั้งอยู่บนภูเขาขนาดเล็กในกลางเมือง เป็นจุดชมวิวที่สวยงามของเมืองหลวงพระบาง สามารถชมวิวยอดเมืองหลวงพระบางได้ ส่วนทางทิศตะวันตกเป็นวิวน้ำโขง ในช่วงตอนเย็นจะพบนักท่องเที่ยวขึ้นมารอชมพระอาทิตย์ตกดินเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ ด้านบนยังพบพระธาตุจอมลี ที่มีสีทองอร่าม มีความโดดเด่นสามารถมองเห็นได้ทุกจุดเมื่ออยู่ในเมืองหลวงพระบาง จากนั้นในช่วงปีใหม่จะมีประเพณีตักบาตรบิณฑบาตพระธาตุภูลีเป็นประจำทุกปี ซึ่งถือเป็นวัฒนธรรมประเพณีที่สืบทอดกันมาแต่โบราณ โดยนักท่องเที่ยวสามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ทุกปี สำหรับการเข้าชมพระธาตุภูลีนักท่องเที่ยวต่างชาติต้องเสียค่าเข้าชมคนละ 20,000 กีบ



ภาพที่ 153 พระธาตุภูลี

3) พระบรมมหาราชวังหลวงพระบาง

พระบรมมหาราชวังหลวงพระบาง สถานที่รวบรวมเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ในสมัยการปกครองโดยกษัตริย์ประเทศลาว ด้านในจัดแสดงห้องบรรทม ห้องทรงงาน ห้องพระโรงใหญ่ ห้องพิธีการ ห้องรับแขก รวมถึงการจัดแสดงฉลองพระองค์ของกษัตริย์ และเครื่องใช้ต่าง ๆ สำหรับตัวอาคารพบเป็นลักษณะตึกทรงสี่เหลี่ยมตามแบบสถาปัตยกรรมแบบยุโรป งดงามด้วยศิลปะดั้งเดิมของลาวที่สะท้อนผ่านหลังคาที่งดงาม บริเวณรอบๆ ตกแต่งด้วยสวนดอกไม้และต้นไม้อย่างร่มรื่น มีต้นตาลขนาดใหญ่ขึ้นาบทั้งสองข้างทางเดิน

ด้านตะวันออกพบ หอหลวงพระบาง ซึ่งเป็นที่ประดิษฐานพระบาง พระพุทธรูปเก่าแก่ คู่บ้านคู่เมืองหลวงพระบาง ซึ่งผู้ที่ต้องการเข้าชมจะต้องแต่งกายสุภาพ และไม่สามารถถ่ายภาพด้านในได้ ทั้งนี้ มีเวลาเปิดเข้าชมตั้งแต่ เวลา 08.00-11.30 น. และ 13.30-16.00 น. เปิดทุกวัน ยกเว้นวันอังคาร เปิดเข้าชมฟรี (ยกเว้นบางอาคารที่มีค่าเข้าชม)



ภาพที่ 154 พระบรมมหาราชวังหลวงพระบาง

4) ตลาดมืด หลวงพระบาง (ถนนคนเดินกลางคืน)

ตลาดมืด หรือตลาดกลางคืนตั้งอยู่บนถนนศรีสว่างวงศ์ ระยะทางประมาณ 1 กิโลเมตร เป็นสถานที่เลือกซื้อของฝากของที่ระลึกของนักท่องเที่ยว พบสินค้าหลากหลาย อาทิ เครื่องเงิน ผ้าทอ เครื่องนุ่งห่ม กระเป๋า โคมไฟจากกระดาษสา เป็นต้น นอกจากนี้นักท่องเที่ยวจะพบกลุ่มชนเผ่าที่แต่งกายเป็นเอกลักษณ์นำของที่ระลึกมาจำหน่ายอยู่บริเวณตลาดกลางคืน โดยตลาดกลางคืนแห่งนี้เปิดขายสินค้าในช่วงเวลา 17.00 น. จนถึงประมาณ 21.30 น.



ภาพที่ 155 ตลาดมืด หลวงพระบาง (ถนนคนเดินกลางคืน)

5) ตักบาตรข้าวเหนียว (ตอนเช้า)

คนในชุมชนหลวงพระบางส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ โดยในระหว่างเช้าพระสงฆ์ของทุกวัน พระจะมีการไปวัดเพื่อตักบาตร ทำบุญ ตอนบ่ายฟังเทศน์ ขนบธรรมเนียมเหมือนกับวิถีชีวิตของคนไทยในอดีต เมืองหลวงพระบางจึงเป็นเมืองที่มีการอนุรักษ์วัฒนธรรมดั้งเดิมของตนได้เป็นอย่างดี สืบเนื่องจากการที่หลวงพระบางมีวัดวาอารามมากมายที่มีสภาพคงเดิมไม่ต่างไปจากอดีต หรือแม้แต่วัฒนธรรมของเมืองหลวงพระบางก็ยังคงสะท้อนเรื่องราว และร่องรอยทางวัฒนธรรมในอดีตไว้ได้อย่างสวยงาม โดยเฉพาะกิจกรรมตักบาตรข้าวเหนียว โดยไม่มีกับข้าว ถือเป็นเสน่ห์ของวิถีชีวิตของคนท้องถิ่น ในช่วงเช้ามีดของทุกวัน เวลาประมาณ 05.00 น. – 06.00 น. จะมีคนในท้องถิ่น และนักท่องเที่ยวเข้ามารอใส่บาตรบริเวณเส้นทางที่พระสงฆ์เดินผ่าน ซึ่งจะมีพระสงฆ์เดินเรียงรายเป็นแถว ยาวกว่าร้อยรูป ทั้งนี้ เมืองหลวงพระบางได้จัดทำคู่มือสื่อประชาสัมพันธ์ ข้อห้ามและข้อควรปฏิบัติ เพื่อสร้างความเข้าใจแก่นักท่องเที่ยวในการปฏิบัติตนในประเพณีตักบาตร



ภาพที่ 156 ตักบาตรข้าวเหนียว (ตอนเช้า)

6) ตลาดสดตอนเช้า

ตลาดสดตอนเช้า ตลาดสดดั้งเดิมที่มีขนาดใหญ่เปิดขายสินค้าทุกวัน ตั้งแต่เวลา 05.00-07.00 น. เป็นตลาดที่จำหน่ายของสด ผัก ผลไม้ อาหารปรุงสำเร็จ ขนมพื้นบ้าน อุปกรณ์เครื่องใช้ใน ชีวิตประจำวัน ถือเป็นตลาดของคนท้องถิ่นที่นักท่องเที่ยวสามารถเข้าไปเยี่ยมชม สัมผัสภูมิปัญญา วิถี ชีวิต และสามารถเลือกซื้ออาหารมื้อเช้าได้

7) ตลาดดารา

ตลาดดารา ตั้งอยู่ใจกลางเมืองหลวงพระบาง พบสินค้าที่น่าสนใจ อาทิ ผ้าทอมือ เครื่องเงิน เป็นต้น พบเวลาเปิดตั้งแต่ 08.00 น. – 19.30 น.

8) จุดชมวิวแม่น้ำคานและแม่น้ำโขง

จุดชมวิวแม่น้ำคานและแม่น้ำโขง เป็นจุดที่มีความโดดเด่นด้านทัศนียภาพ ด้วยลักษณะของสี แม่น้ำคาน กับแม่น้ำโขงที่มีความแตกต่างกัน และไหลมาบรรจบกัน ทำให้เกิดเป็นแม่น้ำสองสีบริเวณ ปากแม่น้ำคาน ซึ่งบริเวณนี้เป็นจุดที่มีคนในชุมชนในพื้นที่เข้ามาหาปลา ซึ่งเป็นวิถีชีวิตดั้งเดิมของคน หลวงพระบางที่อยู่ริมแม่น้ำโขง และแม่น้ำคาน จึงเป็นจุดชมวิวที่นักท่องเที่ยวสามารถชมความ สวยงามแม่น้ำสองสี ซึ่งบริเวณจุดชมวิวมีที่นั่งพักผ่อน และร้านอาหารอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวที่มาเยือน



ภาพที่ 157 จุดชมวิวน้ำคานและแม่น้ำโขง แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม/ชุมชน
บริเวณรอบนอกเมืองหลวงพระบาง

9) บ้านผานม เป็นหมู่บ้านที่มีวิถีชีวิตโดดเด่นด้านการทอผ้าท้องถิ่น โดยมีการนำผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการทอผ้ามาจำหน่ายแก่นักท่องเที่ยว อาทิ ผ้าซิ่น ผ้าพันคอ กระเป๋าผ้า เสื้อ เป็นต้น หมู่บ้านแห่งนี้ตั้งอยู่ห่างจากตัวเมืองหลวงพระบางประมาณ 4 กิโลเมตร ไปทางทิศตะวันออก พบเวลาเปิดตั้งแต่ 08.00 น. – 18.00 น. โดยนักท่องเที่ยวสามารถชมการทอผ้าแบบต่างๆ ของชาวบ้าน และเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือของชุมชนได้



ภาพที่ 158 บ้านผานม

10) บ้านช่างไห ตั้งอยู่ห่างจากตัวเมืองหลวงพระบางไปประมาณ 30 กิโลเมตร

เป็นชุมชนที่มีชื่อเสียงเรื่องการต้มเหล้าขาว หรือชาวต่างชาตินิยมเรียกกันว่า “เหล้าลาว (Lau Lao)” คนในชุมชนส่วนใหญ่มีอาชีพต้มเหล้าแทบทุกหลังคาเรือนเพื่อนำมาจำหน่าย ทั้งนี้กระบวนการต้มเหล้าขาวบ้านส่วนใหญ่จะนำน้ำจากแม่น้ำโขงมาผสมใส่ในข้าวเหนียว และหมักไว้ในไหขนาดใหญ่ เมื่อหมักเสร็จแล้วจึงจะสามารถนำออกมากลั่น ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถชมกรรมวิธีในการต้มเหล้าร่วมกับคนในชุมชนได้อย่างใกล้ชิด นอกจากนี้คนในชุมชนที่เป็นผู้หญิง และผู้สูงอายุยังมีวิถีชีวิตการทอผ้าพื้นถิ่น ซึ่งคนในชุมชนส่วนใหญ่จะนำมาจำหน่ายแก่นักท่องเที่ยวบริเวณหน้าที่อยู่อาศัย และมีกระบวนการทอผ้าให้นักท่องเที่ยวได้มีโอกาสได้เยี่ยมชม หมู่บ้านแห่งนี้เปิดตั้งแต่ 08.00 น. – 18.00 น.



ภาพที่ 159 บ้านช่างไห

11) บ้านช่างฉ้อง เป็นหมู่บ้านที่ตั้งอยู่ห่างจากตัวเมืองหลวงพระบางไปทางทิศเหนือ ระยะทางประมาณ 7 กิโลเมตร คนในชุมชนแห่งนี้ส่วนใหญ่ทำอาชีพทำกระดาษสา ซึ่งเป็นสินค้าทำมือ และมีกระบวนการผลิตที่น่าสนใจ โดยนักท่องเที่ยวสามารถเข้าไปเยี่ยมชม และทดลองทำร่วมกับคน ชุมชนได้ โดยผลิตภัณฑ์ที่ทำจากกระดาษสา มีหลากหลาย อาทิ สมุดบันทึก กล่องกระดาษสา โคมไฟ รูปวาดบนกระดาษสา เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีผ้าทอท้องถิ่นมาจำหน่ายแก่นักท่องเที่ยว ซึ่งนักท่องเที่ยว สามารถเดินเที่ยวชมบรรยากาศหมู่บ้าน และวิถีชีวิตภูมิปัญญาการทำกระดาษสา การทอผ้าท้องถิ่น ได้



ภาพที่ 160 บ้านช่างช้าง

12) ออกป๊อปท๊อควิลล่า (Ock Pop Tok Villa) เป็นศูนย์เรียนรู้ด้านผ้าทอท้องถิ่น ซึ่งมีคนในชุมชนเข้ามาทอผ้ายังสถานที่แห่งนี้เป็นประจำ โดยมีการจัดแสดงกระบวนการขั้นตอนการทอผ้า และวัตถุดิบสำหรับการทอผ้าไว้ให้นักท่องเที่ยวได้เข้ามาเยี่ยมชม และเรียนรู้ร่วมกับคนในพื้นที่ อาทิ การทอผ้า การย้อมสีผ้า เป็นต้น ซึ่งเสมือนเป็นห้องเรียนที่เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้วิธีการทอผ้าแบบดั้งเดิม การย้อมผ้าจากสีธรรมชาติ การตัดเย็บออกแบบผลิตภัณฑ์ เป็นต้น โดยมีค่าใช้จ่ายตามกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวสนใจ พบกิจกรรมที่ออกแบบให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้กิจกรรมได้นานถึงสามวัน



ภาพที่ 161 แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ บริเวณรอบนอกเมืองหลวงพระบาง

13) ถ้ำปากอู (ถ้ำดิ่ง)

ถ้ำปากอู (ถ้ำดิ่ง) ตั้งอยู่ฝั่งตรงข้ามปากน้ำอู เป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ที่สะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อของชาวลาวในอดีตที่นับถือผี แต่ต่อมาได้เปลี่ยนมาเป็นที่ประกอบพิธีกรรมทางพุทธศาสนาแทนถ้ำดิ่ง ถือเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ทางพุทธศาสนาและมีการค้นพบพระพุทธรูป กว่า 2,500 องค์ ซึ่งช่วงปีใหม่ลาวของทุกปี (งานบุญเดือน 5) ชุมชนในพื้นที่และจากพื้นที่อื่นนิยมมาสักการะพระที่ถ้ำดิ่ง โดยมีประเพณีนิยมที่ถือปฏิบัติกันมาช้านานในการนำพระพุทธรูปมาถวายที่ถ้ำดิ่งในช่วงวันขึ้นปีใหม่เพื่อเป็นสิริมงคลแก่ชีวิต ถ้ำดิ่งตั้งห่างจากตัวเมืองหลวงพระบาง 25 กิโลเมตร ผ่านหมู่บ้านช้างไห้ มีเรือให้บริการข้ามฝาก คนละ 10,000 กีบ หรือสามารถนั่งเรือที่วัดเชียงทอง ใช้เวลานั่งเรือประมาณ 2 ชั่วโมง 30 นาที พบการเปิดเข้าชมตั้งแต่เวลา 08.00 น. – 17.00 น. และมีธรรมเนียมค่าเข้าชมคนละ 20,000 กีบ นักท่องเที่ยวสามารถเข้าเยี่ยมชมความสวยงาม และร่วมทำกิจกรรมประเพณี งานบุญต่าง ๆ ในช่วงวันสำคัญของ สปป.ลาวได้



ภาพที่ 162 ถ้ำปากอู (ถ้ำตั้ง)

14) น้ำตกตาดแล้

น้ำตกตาดแล้ มีที่ตั้งห่างจากตัวเมืองประมาณ 15 กิโลเมตร เป็นน้ำตกหินปูนที่มีความสวยงามมาก ลดหลั่นเป็นชั้น ภายในยังมีการจัดแสดงโชว์ช้างแสน นกท่องเที่ยวสามารถขี่ช้างเพื่อชมความสวยงามของป่าได้ นอกจากนี้ ยังพบร้านอาหารที่อำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยวที่ไปเยือน และมีธรรมเนียมค่าเข้าชมคนละ 15,000 กีบ



ภาพที่ 163 น้ำตกตาดแล้

15) น้ำตกตาดกวางซี

น้ำตกตาดกวางซี เป็นน้ำตกที่ถือว่าสวยที่สุดในหลวงพระบาง เป็นน้ำตกหินปูนขนาดใหญ่ สูงราว 70 เมตร ตั้งอยู่ในสภาพป่าที่มีความร่มรื่น ตั้งอยู่ห่างจากตัวเมืองหลวงพระบางไปทางทิศ ตะวันตกเฉียงใต้ประมาณ 32 กิโลเมตร เปิดเข้าชมตั้งแต่เวลา 06.00 – 17.30 น. และมีธรรมเนียมค่า เข้าชมคนละ 20,000 กีบ



ภาพที่ 164 น้ำตกตาดกวางซี

นอกจากนี้ ยังพบแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติประเภทถ้ำ น้ำตก ที่น่าสนใจ อาทิ น้ำตกตาดทอง ห่างจากตัวเมืองหลวงพระบางประมาณ 6 กิโลเมตรไปทางทิศใต้ น้ำตกตาดกะจำทางไปแขวงไซยะบุรี ห่างจากตัวเมืองระยะทางประมาณ 30 กิโลเมตร ถ้ำน้ำลอด ตั้งอยู่เมืองพุกูน แขวงหลวงพระบาง น้ำตกตาดร้อยชรัว บ้านปากสิง เมืองเชียงแมน แขวงหลวงพระบาง สามารถนั่งเรือข้ามไปเมืองเชียงแมน และเหมารถรับจ้างต่อไปอีกประมาณ 14 กิโลเมตร และน้ำตกตาดนาเดือย ตั้งอยู่ที่บ้านนาเดือย ห่างจากตัวเมืองหลวงพระบาง ระยะทางประมาณ 5 กิโลเมตร สามารถเดินทางโดยเหมารถสี่ล้อรับจ้างจากในตัวเมืองหรือ เช่ารถตู้ปรับอากาศได้

เมืองหลวงพระบาง ถือเป็นเมืองที่มีแหล่งท่องเที่ยวหลากหลาย มีความโดดเด่นทางด้านวัฒนธรรมและทางธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ และในพื้นที่ยังมีกิจกรรมรองรับนักท่องเที่ยวได้ตลอดทั้งปี เป็นกิจกรรมทางด้านประเพณี 12 เดือน จึงส่งผลให้นักท่องเที่ยวนิยมเดินทางมาท่องเที่ยวในเมืองหลวงพระบางเป็นจำนวนในแต่ละปี และด้วยความพร้อมด้านการท่องเที่ยวดังกล่าว จึงส่งผลให้เมืองหลวงพระบาง หรือเมืองเชียงทองเป็นแหล่งท่องเที่ยวหลักในประเทศลาวได้

ภาคผนวก ก แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดเชียงราย

ภาคผนวก ก แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดเชียงราย

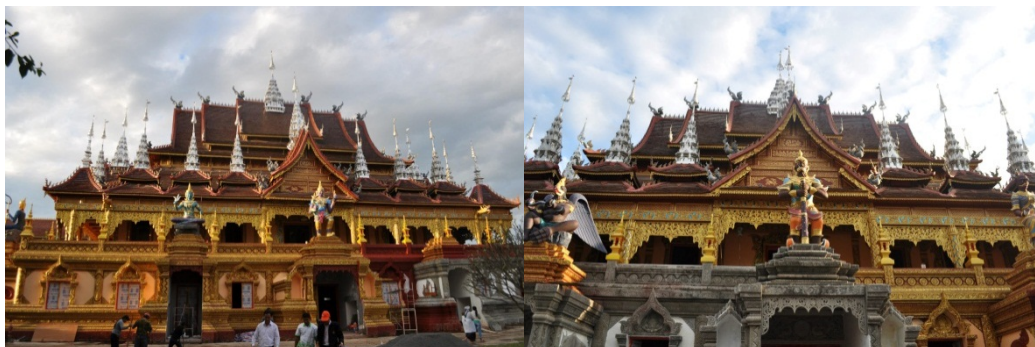
แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของเมืองเชียงราย ประเทศจีน ประกอบไปด้วย

1) วัดหลวงเมืองลือ เป็นวัดพุทธนิกายหินยานที่ใหญ่ที่สุดในประเทศจีน ภายในวัดพบโบสถ์ที่สร้างด้วยศิลปะผสมผสานระหว่างชาติพันธุ์ไทลื้อ เมียนมา และลาว วัดแห่งนี้ยังเป็นศูนย์กลางแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมศาสนาพุทธนิกายเถรวาท และยังเป็นสถานที่ชาวไต หรือไทลื้อในแถบเอเชียอาคเนย์ได้สืบค้นเรื่องราวบรรพบุรุษของตัวเองได้ จึงทำให้วัดแห่งนี้มีความสำคัญต่อประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ไทลื้อ ซึ่งมีนักท่องเที่ยวภายในพื้นที่ และนักท่องเที่ยวต่างชาติเข้ามาเยี่ยมชมกันอย่างต่อเนื่อง



ภาพที่ 165 วัดหลวงเมืองลือ

2) วัดป่าเจ (วัดป่าเซตัมหาราฐาน) เป็นวัดที่เจ้าปกครองสิบสองปันนาเคยได้ใช้เป็นที่พักพระ และประกอบพิธีกรรมทางศาสนา ซึ่งภายในวัดมีวิหาร อุโบสถ และกุฏิเป็นที่จำวัดของพระสงฆ์ ภายในวัดยังมีเจดีย์ขาว องค์จำลอง และเจดีย์แปดเหลี่ยม ที่ชาวไทลื้อเคารพสักการะเป็นอย่างมาก ตลอดจนสถาปัตยกรรมของอุโบสถของวัดป่าเจเป็นศิลปะแบบไทลื้อที่มีความเป็นเอกลักษณ์ และสวยงาม



ภาพที่ 166 วัดป่าเจ

3) หมู่บ้านไทลื้อบ้านตัว เป็นหมู่บ้านของกลุ่มชาติพันธุ์ไทลื้อที่รัฐบาลประเทศจีนยังคงมีการอนุรักษ์วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของคนในพื้นที่ไว้ ทั้งอาคารที่อยู่อาศัยแบบดั้งเดิม และภูมิปัญญาต่าง ๆ รวมถึงวิหารไทลื้อแบบดั้งเดิมที่ให้นักท่องเที่ยวได้มีโอกาสเข้าไปเยี่ยมชม โดยมีการจัดภูมิทัศน์ และสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวไว้บริการนักท่องเที่ยว



ภาพที่ 167 หมู่บ้านไทลื้อบ้านตัว

4) หมู่บ้านไทลื้อกาหลันป่า เป็นกลุ่มชุมชนไทลื้อที่ใหญ่แห่งหนึ่งของเมืองสิบสองปันนา ที่ยังสามารถพบเห็นวิถีชีวิตของชาวไทลื้อที่เต็มไปด้วยสีสันแห่งหนึ่งที่ยังหลงเหลือในปัจจุบัน นักท่องเที่ยวสามารถเข้าไปเยี่ยมชมวิถีชีวิตภายในหมู่บ้าน ซึ่งแต่ละหมู่บ้านจะมีการปลูกเรือนใต้ถุนสูง หลังคาติดแบบดั้งเดิมของชาวไทลื้อ ภายในบ้านยังมีบริเวณไว้ปลูกผักพื้นถิ่น อาทิ พริก ขิง ข่า ตะไคร้ ชะอม เพื่อไว้ประกอบอาหารในชีวิตประจำวัน โดยไม่จำเป็นต้องไปหาซื้อที่ตลาด เป็นต้น รวมถึงภูมิปัญญา

การทอผ้า การจัดสาน การแปรรูปอาหารท้องถิ่น และเครื่องดนตรีท้องถิ่นของกลุ่มชาติพันธุ์ไทลื้อนำมาจัดแสดงให้นักท่องเที่ยวได้มีโอกาสมาเยี่ยมชมได้อย่างใกล้ชิด นอกจากนี้หมู่บ้านกาหลันป้า ยังเป็นที่ตั้งของ วัดมหาราชฐานสุทธาวาส หรือชาวไทลื้อส่วนใหญ่เรียกว่า วัดสวนม่อน ซึ่งหมายถึงสวนดอกไม้ ซึ่งวัดแห่งนี้มีอายุเก่าแก่กว่า 1,400 ปี จึงทำให้นักท่องเที่ยวภายในพื้นที่และนักท่องเที่ยวต่างชาติหลั่งไหลเข้ามาเยี่ยมชมความสวยงามเป็นจำนวนมาก



ภาพที่ 168 หมู่บ้านไทลื้อกาหลันป้า

5) สวนม่านทิง หรือสวนบ้านถิ่นในคำไทลื้อ เป็นสวนที่มีอายุกว่า 1,300 ปี จึงเป็นสวนที่มีความเก่าแก่ที่สุดของเมืองเชียงรุ่ง โดยในอดีตสวนแห่งนี้เป็นสวนดอกไม้ของเจ้าผู้ปกครองสิบสองปันนา และยังเป็นสถานที่พักผ่อนของเจ้าแผ่นดินและขุนนางชั้นสูงในอดีต ภายในสวนม่านทิงได้แบ่งแยกไว้ 8 เขตทัศนียภาพ ประกอบไปด้วย จัตุรัสวัฒนธรรมชนชาติ แปลงกล้วยไม้โซนร้อน สวนนกยูง ทะเลสาบปล่อยสัตว์ เขตวัฒนธรรมพุทธศาสนา เขตที่ระลึกการปลูกต้นไม้ และเขตสวนชาววัฒนธรรมชนชาติไต



ภาพที่ 169 สวนม่านทิง

6) สวนป่าดงดิบ ภายในสวนป่าดงดิบมีสภาพป่าเขตร้อนที่อุดมสมบูรณ์ ซึ่งมีพันธุ์ไม้เขตร้อน และสัตว์ป่านานาชนิดอาศัยอยู่ มีหมู่บ้านชนกลุ่มน้อยจำลอง มีการแสดงของชนพื้นเมืองและพิธีแต่งงานของชนกลุ่มน้อยให้นักท่องเที่ยวได้ชม มีการแสดงการเลี้ยงนกยูงที่สวยงามน่าประทับใจ นอกจากนี้ยังมีชุดการแสดงความหลากหลายทางวัฒนธรรมให้นักท่องเที่ยวได้ชมหลากหลาย ประกอบไปด้วย 1) โชว์สิงโตและโชว์เสือ 2) โชว์การเรียกนกยูงจากภูเขา 3) โชว์วัฒนธรรมชนเผ่า 4) โชว์วัฒนธรรมไทลื้อ 5) ดนตรีป่าดงดิบ และ 6) โชว์การแสดงพิธีแต่งงานของเผ่าอาก้อ



ภาพที่ 170 สวนป่าดงดิบ

7) โชว์พารานาสิ เป็นชุดการแสดงที่จัดขึ้นภายในโรงละครที่รองรับผู้ชมได้กว่า 500 คน มีการแสดงชุดต่าง ๆ มากกว่า 10 ชุด โดยการแสดงในแต่ละชุดมีการจัดการแสดงอย่างน่าตื่นตาตื่นใจมีการใช้ระบบแสง สี เสียงประกอบกับการแสดงที่อลังการ ชุดการแสดงส่วนใหญ่เป็นการจำลองภาพวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ตำนาน เรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับชาติพันธุ์ไทลื้อ และชนกลุ่มน้อยในสิบสองปันนา



ภาพที่ 171 โชว์พารานาสิ

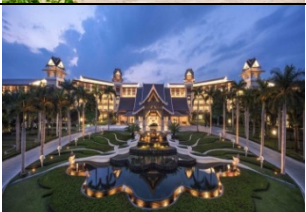
8) เมืองใหม่9จอม12เจียง “โครงการ 9 จอม 12 เจียง” หรือ “โครงการ 9 จอม 12 เจียง” หรือภาษาไทลื้อเรียกว่า “เก้าท่าสิบสองปันนา” หรือ ” (Nine Tower & Twelve Walled) เป็นโครงการที่เป็นความร่วมมือทางการค้าและวัฒนธรรมไทยภาคเหนือ กับเมืองสิบสองปันนา มณฑลยูนนาน โดยมีการก่อสร้างเจดีย์ขนาดใหญ่ที่เป็น Landmark ของโครงการ นอกจากนี้ยังมีศูนย์การค้าขนาดใหญ่, ศูนย์กระจายสินค้า หัตถกรรม, โรงแรมระดับ 5 ดาว, รีสอร์ท, สปา, ร้านอาหาร สวนสุขภาพ พิพิธภัณฑ์สามเหลี่ยมทองคำ พิพิธภัณฑ์คัมภีร์ไบเบิล ตลอดจนอาคารบ้านเรือนแบบไทลื้อ 300 กว่าหลัง สภาพแวดล้อมโดยส่วนใหญ่ถูกตกแต่งแบบศิลปะล้านนา ผสมผสานกับศิลปะของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ที่มีความตระการตาด้วยแสงสีเสียงในยามค่ำคืน



ภาพที่ 172 เมืองใหม่ 9 จอม 12 เจียง

ภาคผนวก ฐ รายชื่อที่พักแรมในเมืองสิบสองปันนา ประเทศจีน

ภาคผนวก ฐ รายชื่อที่พักแรมในเมืองสิบสองปันนา ประเทศจีน

ลำดับ ที่	ชื่อโรงแรม	ที่อยู่	การติดต่อ	มาตรฐานระดับ	ประเภท ที่พัก	ราคา เริ่มต้น	ภาพ
1	DoubleTree Resort by Hilton Xishuangbanna	Xishuangbanna Intl. Resort Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China	โทร : +86 691 899 7000	5 ดาว *booking	โรงแรม	2,272 บาท	
2	InterContinental Xishuangbanna Resort	Mannongfeng District, 2nd Phase , Tourism Area of Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China	โทร : +86 691 272 8888	5 ดาว *booking	รีสอร์ท	3,984 บาท	
3	Sheraton Grand Xishuangbanna Hotel	Yuntou road Gasa Town, Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China	โทร : +86 691 899 1111	5 ดาว *booking	โรงแรม	3,498 บาท	
4	Yourantai B&B	No.18 Galan North Road, Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China	โทร : +86 138 8793 4096	5 ดาว *tripadvisor	รีสอร์ท	6,789 บาท	

ลำดับ ที่	ชื่อโรงแรม	ที่อยู่	การติดต่อ	มาตรฐานระดับ	ประเภท ที่พัก	ราคา เริ่มต้น	ภาพ
5	Wanda Vista Resort Xishuangbanna	NO.99, Yinbing Rd, Wanda International Vista Resort, Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China	โทร : +86 691 893 7777	5 ดาว *booking	รีสอร์ท	6,661 บาท	
6	Xishuangbanna Lime Resort Hotel	No. 2, Mengpeng Road, Jinghong Road Floor 15, Building 2, Zhongjingmingcheng, Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China	โทร : +86 183 0691 7676	5 ดาว *booking	รีสอร์ท	540 บาท	
7	Menghai Guowei Hotel	No. 14 Middle Section of Nanhai Road, Menghai County, Xishuangbanna Dai Autonomous Prefecture Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China		5 ดาว *tripadvisor	โรงแรม	538 บาท	
8	Empark Grand Hotel	1 Yingbin Rd, Guandu Qu, Kunming Shi, Yunnan Sheng, 650214 ,china	โทร : +86 871 6738 8888	5 ดาว *booking	โรงแรม	2,164 บาท	

ลำดับ ที่	ชื่อโรงแรม	ที่อยู่	การติดต่อ	มาตรฐานระดับ	ประเภท ที่พัก	ราคา เริ่มต้น	ภาพ
9	Yunnan Aviation Sightseeing Hotel of Xishuangbanna	No.6 Menglong Road, Tourism area in Xishuangbanna Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China		5 ดาว *english.ctrip	โรงแรม	538 บาท	
10	DoubleTree Resort by Hilton Xishuangbanna	Xishuangbanna Intl. Resort Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China	โทร : +86 691 899 7000	5 ดาว *booking	รีสอร์ท	2,273 บาท	
11	Xishuangbanna Gaozhuang Xirun Boutique Inn	Building 9, Jinglan Village, Gaozhuang Xishuangjing, Gaozhuang, Jing hong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China		5 ดาว *booking	โรงแรม	1,539 บาท	
12	Ishuangbanna Baoyu Resort Hotel	Building 11, Jinghanzhai, Gaozhuang, Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China		5 ดาว *booking	โรงแรม	1,988 บาท	

ลำดับ ที่	ชื่อโรงแรม	ที่อยู่	การติดต่อ	มาตรฐานระดับ	ประเภท ที่พัก	ราคา เริ่มต้น	ภาพ
13	Sheraton Grand Xishuangbanna Hotel	Yuntou road Gasa Town, Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China	โทร : +86 691 899 1111	5 ดาว *agoda	โรงแรม	2,965 บาท	
14	Xi Shuang Ban Na Bang Hai Hotel	No.74 Galan Middle Road, Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China		4 ดาว *tripadvisor	โรงแรม	538 บาท	
15	Huo Fa Hotel	No.8 Menglong Road, Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China		4 ดาว *chinahotels	โรงแรม	1,121 บาท	
16	Hanting Express Xishuang Banna Kongquehu	No.42 Mengle Avenue, Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China		4 ดาว * tripadvisor	โรงแรม	522 บาท	

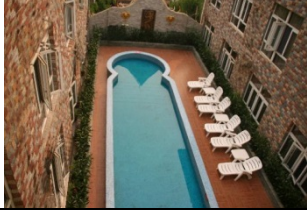
ลำดับ ที่	ชื่อโรงแรม	ที่อยู่	การติดต่อ	มาตรฐานระดับ	ประเภท ที่พัก	ราคา เริ่มต้น	ภาพ
17	Tai Garden Hotel	No.61 Minhang Road, Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China	โทร : +86 691 216 6999	4 ดาว * tripadvisor	โรงแรม	742 บาท	
18	Lanmei Wanxiang Sightseeing Hotel	No.1 Building, Jingfa Zhai, Gaozhuang, Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China	โทร : +86 188 6911 6683	4 ดาว *booking	โรงแรม	840 บาท	
19	Xishuangbanna Sanheju Hotel	Building 13, Jinghanzhai, Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China		4 ดาว *booking	โรงแรม	1,294 บาท	
20	Xishuangbanna Harbour Side International Hotel	No. 4 Menghai Road, Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China		4 ดาว *booking	โรงแรม	1,494 บาท	

ลำดับ ที่	ชื่อโรงแรม	ที่อยู่	การติดต่อ	มาตรฐานระดับ	ประเภท ที่พัก	ราคา เริ่มต้น	ภาพ
21	Xishuangbanna Yayuxuan Homestay	Mangong Holiday Resort, Mannongfeng, Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China		4 ดาว *booking	โฮมสเตย์	889 บาท	
22	Huatian Hotel	No. 19, Mangong Village, Mannongfeng Resort., Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China		4 ดาว *agoda	โรงแรม	522 บาท	
23	Wanda Vista Resort Xishuangbanna	NO.99, Yinbing Rd, Wanda International Vista Resort, Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China	โทร : +86 316 277 3324	4 ดาว *agoda	รีสอร์ท	889 บาท	
24	Paya Thai Style Inn	Building 10 Jinglanzai, Gaozhuangxishuan gjing Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China		4 ดาว *agoda	โรงแรม	1,864 บาท	

ลำดับ ที่	ชื่อโรงแรม	ที่อยู่	การติดต่อ	มาตรฐานระดับ	ประเภท ที่พัก	ราคา เริ่มต้น	ภาพ
25	Xishuangbanna Shibao Business Hotel	Block6 Jingdezhai, Xishuangjing, Gaozhuang Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China		4 ดาว *agoda	โรงแรม	522 บาท	
26	Xishuangbanna Langsina Fengqing Inn	Building 5, Jingdezhai, Xishuangjing, Gaozhuang , Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China	โทร : +86 21 3406 4884	4 ดาว *booking	โรงแรม	1,140 บาท	
27	Xishuangbanna Zouyi International Youth Hostel	No.6 Zhuanghong Road, Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China		4 ดาว *booking	โรงแรม	540 บาท	
28	Pu'er Tea Boutique Inn	No. 22, Lingxiu Yingxiang Community 1st Phase, Manhuifen Village, Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China		4 ดาว *agoda	โรงแรม	1,590 บาท	

ลำดับ ที่	ชื่อโรงแรม	ที่อยู่	การติดต่อ	มาตรฐานระดับ	ประเภท ที่พัก	ราคา เริ่มต้น	ภาพ
29	Xishuangbanna Lime Resort Hotel	No. 2, Mengpeng Road, Jinghong Road Floor 15, Building 2, Zhongjingmingcheng, Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China	โทร : +86 183 0691 7676	4 ดาว * tripadvisor	โรงแรม	540 บาท	
30	Xishuangbanna Harbour Side International Hotel	No. 4 Menghai Road, Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China		4 ดาว *agoda	โรงแรม	1,300 บาท	
31	Jing Hong Bin Gang International Hotel	No.6, Meng Hai Road, Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China		4 ดาว *booking	โรงแรม	1,552 บาท	
32	It's That Inn	Building 9, Jingdezhai, Gaoxishuangjing, Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China		4 ดาว *agoda	โรงแรม	861บาท	

ลำดับ ที่	ชื่อโรงแรม	ที่อยู่	การติดต่อ	มาตรฐานระดับ	ประเภท ที่พัก	ราคา เริ่มต้น	ภาพ
33	Xishuangbanna Fengweizhu Inn	NO. 21 Building, Jingfazhai, Gaozhuang Xishuangjing, Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China	โทร : +86 21 3406 4884	4 ดาว *booking	โรงแรม	1,139 บาท	
34	Xishuangbanna Meilan Yunju	Floor 3,Building 9,Manjinglan Ancient Town , Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China	โทร : +86 691 227 6999	4 ดาว *booking	โรงแรม	1,339 บาท	
35	Pure Tea and China B&B	Building 20, Jingzhenzhai, Gaozhuang, Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China		4 ดาว *tripadvisor	โรงแรม	2,519 บาท	
36	Starway Hotel Xishuangbanna Poshui Square	No.4 Menghai Road, Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China		3 ดาว *booking	โรงแรม	899 บาท	

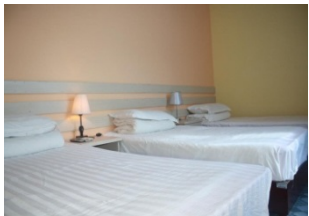
ลำดับ ที่	ชื่อโรงแรม	ที่อยู่	การติดต่อ	มาตรฐานระดับ	ประเภท ที่พัก	ราคา เริ่มต้น	ภาพ
37	Crowne Plaza Resort Xishuangbanna Parkview	Xishuangbanna Int'l Tourist Resort Jing Hong, Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China	โทร : +86 691 272 8888 +86-691- 8996000	3 ดาว *booking	โรงแรม	3,322 บาท	
38	Xishuangbanna Taidu Hotel	No.26 Minhang Road, Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China	โทร : +86 691 213 7888	3 ดาว * tripadvisor	โรงแรม	336 บาท	
39	Aijia Zhainan Wangwang Hotel	Jinglan International Tea City, No.7 Menglong Road, Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China		3 ดาว * tripadvisor	โรงแรม	336 บาท	
40	Xishuangbanna Runner Membership Hotel	NO.4, Guanli Lane, Jinshatan, Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China	โทร : +86 691 216 8888	3 ดาว * tripadvisor	โรงแรม	737 บาท	

ลำดับ ที่	ชื่อโรงแรม	ที่อยู่	การติดต่อ	มาตรฐานระดับ	ประเภท ที่พัก	ราคา เริ่มต้น	ภาพ
41	Xishuangbanna Longyue Hotel	Mannongfeng tourism economic development zone, Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China	โทร : +86 131 1691 8042	3 ดาว * kayak	โรงแรม	426 บาท	
42	Jinghong Xiaomanting Inn	No. 30, Menghai Road, Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China		3 ดาว *agoda	โรงแรม	348 บาท	
43	Qingmai Inn	Building D, Jingdaizhai Village, Gaozhuang, Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China	โทร : +86 21 3406 4884	3 ดาว *booking	โรงแรม	1,545 บาท	
44	Xishuangbanna Lanzhu Villa Hotel	No.2 Menghai Road, Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China		3 ดาว *booking	โรงแรม	1,439 บาท	

ลำดับ ที่	ชื่อโรงแรม	ที่อยู่	การติดต่อ	มาตรฐานระดับ	ประเภท ที่พัก	ราคา เริ่มต้น	ภาพ
45	Jinghong Yuerongzhuang Hotel	Mandou Village,Jiangbei,Jinghong, Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China		3 ดาว *agoda	โรงแรม	290 บาท	
46	@Siam Hotel	Mandou, Jinghong, Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China		3 ดาว *booking	โรงแรม	790 บาท	
47	Xishuangbanna Shuidai Inn	No.10 Dong, Jinghan Zhai, Xi Shuangjing, Gaozhuang, Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China		3 ดาว *agoda	โรงแรม	939 บาท	
48	Chunse Nianhua Hotel	8 Mengzhe Rd, Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China	โทร : +86 691 220 2158	3 ดาว *agoda	โรงแรม	383 บาท	

ลำดับ ที่	ชื่อโรงแรม	ที่อยู่	การติดต่อ	มาตรฐานระดับ	ประเภท ที่พัก	ราคา เริ่มต้น	ภาพ
49	Golden Harbour Hotel	No. 13 Mengle Avenue, Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China		3 ดาว *agoda	โรงแรม	600 บาท	
50	Nissi International Youth Hostel	Block 1, Jingfazhai, Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China	โทร : +86 691 222 2010	3 ดาว *tripadvisor	โรงแรม	300 บาท	
51	K2 International Youth Hostel	No.168, Manlongkuang, Baiji Road, Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China	โทร : +86 157 5230 3067	3 ดาว *booking	โรงแรม	174 บาท	
52	The People's Government of Xishuangbanna Jingyong Hotel	65 Xuanwei Ave, Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China	โทร : +86 691 212 3727	3 ดาว *booking	โรงแรม	350 บาท	

ลำดับ ที่	ชื่อโรงแรม	ที่อยู่	การติดต่อ	มาตรฐานระดับ	ประเภท ที่พัก	ราคา เริ่มต้น	ภาพ
53	Starway Hotel Xishuangbanna Poshui Plaza	No.4,Menghai Rd.,Jinghong city, Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China		3 ดาว *booking	โรงแรม	804 บาท	
54	Xishuangbanna Rainforest Theme Inn	Building 6, Jinghanzhai, Gaozhuang, Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China		3 ดาว *booking	โรงแรม	298 บาท	
55	Xishuangbanna Yiya Hotel	25 Mengle Avenue,Fruit Trade City , Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China		3 ดาว *booking	โรงแรม	629 บาท	
56	Sunshine Apartment Hotel	Building 11, No. 65 Galan Middle Road, Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China		3 ดาว *agoda	โรงแรม	485 บาท	

ลำดับ ที่	ชื่อโรงแรม	ที่อยู่	การติดต่อ	มาตรฐานระดับ	ประเภท ที่พัก	ราคา เริ่มต้น	ภาพ
57	Xishuangbanna Elephanthome Garden Guest House	Building 8, Jingdezhai, Gaozhuang, Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China		3 ดาว *booking	เกสต์ เฮ้าส์	844 บาท	
58	Nissi Holiday Hotel - Jinghong	No. 1-105 Jingliang Village, Kongque Avenue, Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China	โทร : +86 691 303 2999	3 ดาว *agoda	โรงแรม	525 บาท	
59	Xiang Zi Zai Hostel	Block 21, Linyu Garden, Manlongfeng District, Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China		3 ดาว *agoda	โรงแรม	1,878 บาท	
60	ซิสฮวงบันนา คาฟ ฟี แอนด์ เคน แบ็ค แพ็คเกอร์ ยูธ (Xishuangbanna Caffy and Ken Backpacker Youth Hostel)	20 Mengzhe Rd, Jinghong Shi, Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China	โทร : +86 691 258 1119	2 ดาว *agoda	โรงแรม	1,941 บาท	

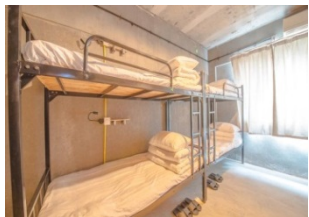
ลำดับ ที่	ชื่อโรงแรม	ที่อยู่	การติดต่อ	มาตรฐานระดับ	ประเภท ที่พัก	ราคา เริ่มต้น	ภาพ
61	โฮม อินน์ ซื่อจวงบันนา หมานตึง โร้ด หมานตึง พาร์ค โฮเต็ล (Home Inn Xishuangbanna Manting Road Manting Park Hotel)	No.2 Manting Road, Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China		2 ดาว *agoda	โรงแรม	538 บาท	
62	Train Seven Youth Hostel	N. 6 Garden Lane Jinghong city, Jinghong South Bus Station Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China	โทร : +86 182 7445 1228	2 ดาว *agoda	โรงแรม	519 บาท	
63	Xiaojuan Family Hotel Jiariwan Branch	No. 100, Mengle Ave, Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China		2 ดาว *hotel.de	โรงแรม	1,218 บาท	
64	Xishuangbanna Jinjiangnan Business Hotel	500 Metres away from Daijiangnan Estate, Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China		2 ดาว *agoda	โรงแรม	513 บาท	

ลำดับ ที่	ชื่อโรงแรม	ที่อยู่	การติดต่อ	มาตรฐานระดับ	ประเภท ที่พัก	ราคา เริ่มต้น	ภาพ
65	Zion Hotel	103, Block 20, Jingzhen, Gaozhuang, Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China		2 ดาว *agoda	โรงแรม	640 บาท	
66	Jing Xiang Hostel	218 Menlongkuang Cun, Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China		2 ดาว *agoda	โรงแรม	580 บาท	
67	Hongcheng Hotel	213 National Rd, Jinghong Shi, Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China	โทร : +86 20 6265 6598	2 ดาว *agoda	โรงแรม	339 บาท	
68	Yunyue Lanting Hotel Peacock Lake Branch	Gongyin Tower, No.112 Xuanwei Avenue, Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China		2 ดาว *agoda	โรงแรม	605 บาท	

ลำดับ ที่	ชื่อโรงแรม	ที่อยู่	การติดต่อ	มาตรฐานระดับ	ประเภท ที่พัก	ราคา เริ่มต้น	ภาพ
69	Xishuangbanna Zhongrui Business Hotel	Manlongfeng,Jinghong City , Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China	โทร : +86 138 8790 3722	2 ดาว *agoda	โรงแรม	1,375 บาท	
70	ซิสฮวงบันนา คาเฟ่ แอนด์ เคน แบ็คแพคเกอร์ ยูธ (Xishuangbanna Caffy and Ken Backpacker Youth Hostel)	20 Mengzhe Rd, Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China	โทร : +86 691 258 1119	2 ดาว *agoda	โรงแรม	508 บาท	
71	Golden Lotus Hostel	13 Zhaixin County, Manzhan Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China	โทร : +86 187 8792 0811	2 ดาว *agoda	โรงแรม	816 บาท	
72	Jing Pu Plant Theme Hostel	Room915, 9F, Building 20, Jingzhen Village, Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China		2 ดาว *agoda	โรงแรม	1,076 บาท	

ลำดับ ที่	ชื่อโรงแรม	ที่อยู่	การติดต่อ	มาตรฐานระดับ	ประเภท ที่พัก	ราคา เริ่มต้น	ภาพ
73	Lanna Meisu Inn	No.2-1,Building 2,Ansha Forest Valley,Jinghong, Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China		2 ดาว *booking	โรงแรม	1,239 บาท	
74	Tai Garden Hotel	8 Nonglin South Road, Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China	โทร : +86 691 216 6999	2 ดาว *agoda	โรงแรม	1,076 บาท	
75	Dengba Hostel Xishuangbanna Branch	Floor 5, Building 2, Zhong Jing Ming Cheng, Bo Hai Road, Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China	โทร : +86 189 8813 2752	2 ดาว *agoda	โรงแรม	2,609 บาท	
76	Xishuangbanna Gadong Hotel	Industrial Park,Melong Rd, Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China		2 ดาว *agoda	โรงแรม	731 บาท	

ลำดับ ที่	ชื่อโรงแรม	ที่อยู่	การติดต่อ	มาตรฐานระดับ	ประเภท ที่พัก	ราคา เริ่มต้น	ภาพ
77	Xinsha Hotel	No.7, Building 3, Jinshatan , Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China	โทร : +86 691 222 3123	1 ดาว *agoda	โรงแรม	839 บาท	
78	Xinsha Hotel	No.7, Building 3, Jinshatan, Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China	โทร : +86 691 222 3123	1 ดาว *agoda	โรงแรม	948 บาท	
79	Daiyulou Boutique Hostel	Gao Zhuang Xi Shuang Jing Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China		1 ดาว *agoda	โรงแรม	651 บาท	
80	Cheng Xin Theme Apartment Hotel	Room No.912, Building No.3-2, Jing Dong Zhai, Gao Zhuang Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China		-	โรงแรม	974 บาท	

ลำดับ ที่	ชื่อโรงแรม	ที่อยู่	การติดต่อ	มาตรฐานระดับ	ประเภท ที่พัก	ราคา เริ่มต้น	ภาพ
81	Xishuangbanna Xinhai Hotel	The Roundabout in Gasa Town, Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China	โทร : +86 150 0881 8927	-	โรงแรม	639 บาท	
82	Xishuangbanna Utopia International Youth Hostel	18 Jianhong Alley ,Galanzhong Road, Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China		-	โรงแรม	142 บาท	
83	Factory Zero Hostel	Room 402 Unit 1 Bingang International Building 7 Menghai Road , Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China	โทร : +86 181 8718 5205	-	โรงแรม	125 บาท	
84	Xiaojuan Family Hotel Baixiangcheng Branch	No. 87, Xuanwei Ave, Jinghong., Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China		-	โรงแรม	549 บาท	

ลำดับ ที่	ชื่อโรงแรม	ที่อยู่	การติดต่อ	มาตรฐานระดับ	ประเภท ที่พัก	ราคา เริ่มต้น	ภาพ
85	Menggonghe Hotel	Jing Lan International Building G Meng long road, Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China	Line: +44 (0)1775 843417	-	โรงแรม	415 บาท	
86	Xishuangbanna Shui Dai Bu Luo Guesthouse	Building 10, Jing Han Zhai, Gao Zhuang Xi Shuang Jing , Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China		-	เกสต์ เฮ้าส์	989 บาท	
87	Xishuangbanna Zhijia International Resort	Near Wanda Theme Park,A6-09,Gold Street,,Block 2,Wanda International Resort, 031498 Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China		-	รีสอร์ท	1,139 บาท	
88	Xiaojuan Family Inn Shi'er Cheng	Pangshui Plaza, Menghai Road, Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China		-	โรงแรม	1,305 บาท	

ลำดับ ที่	ชื่อโรงแรม	ที่อยู่	การติดต่อ	มาตรฐานระดับ	ประเภท ที่พัก	ราคา เริ่มต้น	ภาพ
89	Xishuangbanna TUQU Youth Hostel	No.4 Zhuanghong Road, Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China		-	โรงแรม	239 บาท	
90	Boliheng International Hostel	300 East to Jinghong South Bus Station, Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China	โทร : +86 186 3621 3133	-	โรงแรม	125 บาท	
91	Wanderlust Hostel	Next to Qingshun Restaurant, Daijiangnan Food Court, Minhang Road, Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China	โทร : +86 130 8530 4561	-	โรงแรม	125 บาท	
92	Yu Lin Zhi Miao Apartment	Room 2505, Unit 2, Building 2, Jing Dong Zhai, Within Xi Shuang Jing Tourism Center, Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China	โทร : +86 130 8530 4561	-	โรงแรม	462 บาท	

ลำดับ ที่	ชื่อโรงแรม	ที่อยู่	การติดต่อ	มาตรฐานระดับ	ประเภท ที่พัก	ราคา เริ่มต้น	ภาพ
93	Mekong At Home Homestay	19th Floor, Building 1, Xishuang 12 Cheng Guoji Gongguan No.2 Menghai Road,Jinghong, Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China		-	โฮมสเตย์	629 บาท	
94	Gardener House	Building 17-1-602, Huahui Nanyuan Court, Monan Road, Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China		-	โรงแรม	910 บาท	
95	Yuanyu Bar	Room 405,Block 5- 3,Kuanjiakuancheng ,No 100,Menghai Road, Jinghong, Xishuangbanna, Yunnan, 666100, China	โทร : +86 151 5963 5381	-	โรงแรม	566 บาท	
รวมโรงแรมทั้งหมด							95 แห่ง

ภาคผนวก ๗ รายชื่อที่พักแรมในเชียงตุง เมียนมา

ภาคผนวก ๗ รายชื่อที่พักแรมในเชียงตุง เมียนมา

ลำดับ ที่	ชื่อโรงแรม	ที่อยู่	การติดต่อ	มาตรฐานระดับ	ประเภท ที่พัก	ราคา เริ่มต้น	ภาพ
1.	อแมซซิง เกนตง รีสอร์ท (Amazing Kengtong Resort)	Mineyan road , 5 Quarter, เกง ตุง, เกง ตุง, เมียนมา (0.1 km จากย่านใจกลาง)	Tel : +95 84 21 620	4 ดาว *agoda	รีสอร์ท	1,984 บาท	
2.	นาง ทง โฮเต็ล (Naung Tong Hotel)	Behind Kyaing Tong City Market , Naung Yae , Qt 1, เกง ตุง, เกง ตุง, เมียนมา (0.2 km จากย่านใจกลาง)	Tel : +95 84 21 781	1 ดาว *agoda	โรงแรม	730 บาท	
3.	โรงแรม เคมา รัต ตะ (Hotel Khema Rattha)	Taunggyi Road, เกง ตุง, เกง ตุง, เมียนมา (2.2 km จากย่านใจกลาง)	Tel : +95 9 45803 0688	2 ดาว *agoda	โรงแรม	1,213 บาท	
4.	Harry'S Trekking House & Adventure Tours	132 Mai Yang Road , Ward (4) Keng Tong 57130 เชียงตุง, เมียนมาร์ (1.5 km จากย่านใจกลาง)	Tel : +95 9 525 1274	-	เกสต์ เฮ้าส์	501 บาท	

ลำดับ ที่	ชื่อโรงแรม	ที่อยู่	การติดต่อ	มาตรฐานระดับ	ประเภท ที่พัก	ราคา เริ่มต้น	ภาพ
5.	โกลเดนสตาร์ โฮเต็ล (Golden Star Hotel)	No.164 A , Airport Road , Quarter 4, เกง ตุง, 11101 เชียง ตุง, เมียนมาร์ (1.4 km จากย่านใจกลาง)	Tel : +95 84 22 411	2 ดาว *agoda	โรงแรม	2,394 บาท	
6.	Princess Hotel	No.21, Zaydankalay Road Ward 2, 11101 เชียงตุง, เมียน มาร์ (0.5 km จากย่านใจกลาง)	-	-	โรงแรม	1,500 บาท	
7.	New Kyaing Tong Hotel	Mon Yang Main Road, Kyaing Tong, 11221 Kengtung, Myanmar	-	3 ดาว *hoteltravel	โรงแรม	1,800 บาท	
รวมที่พักแรมทั้งหมด							7 แห่ง

ภาคผนวก ค รายชื่อที่พักแรมในหลวงพระบาง สปป.ลาว

ภาคผนวก ฅ รายชื่อที่พักแรมในหลวงพระบาง สปป.ลาว

ลำดับ ที่	ชื่อโรงแรม	ที่อยู่	การติดต่อ	มาตรฐานระดับ	ประเภท ที่พัก	ราคา เริ่มต้น	ภาพ
1.	คิริดารา โฮเต็ล (Kiridara Hotel)	22/13 North Road,, บ้านวิมัย โรด, หลวงพระบาง, ลาว	โทร : +856 71 261 888	5 ดาว *agoda	โรงแรม	2,840 บาท	
2.	เลอ ปาเล จูเลียน่า (Le Palais Juliana Hotel)	Chao Phetsalath, Luang Prabang 06000 ลาว	โทร : +856 71 260 417	5 ดาว *agoda	โรงแรม	4,263 บาท	
3.	สตรี เฮาส์ ซีเคร็ต รีทรีต (Satri House Secret Retreats)	Royal Palace, Luang Prabang, Laos, ลาว	โทร : +856 71 253 491	5 ดาว *agoda	โรงแรม	4,601 บาท	
4.	โรงแรมโซฟิเทล หลวงพระบาง (Sofitel Luang Prabang)	Ban Mano, Luang Prabang 00600 ลาว	โทร : +856 71 260 777	5 ดาว *agoda	โรงแรม	7,147 บาท	

ลำดับ ที่	ชื่อโรงแรม	ที่อยู่	การติดต่อ	มาตรฐานระดับ	ประเภท ที่พัก	ราคา เริ่มต้น	ภาพ
5.	โรงแรมดิแอพสลา ริฟต์รอยท์ (The Apsara Rive Droite Hotel)	Ban Phanlu Luang Prabang 06000 ลา	โทร : +856 71 213 053	5 ดาว *agoda	โรงแรม	3,919 บาท	
6.	โรงแรมเดอะหลวง เซย์ เรสซิเดนซ์ (The Luang Say Residence)	4-5 ban Phonepheng, Luang Prabang, ลาว	โทร : +856 71 260 891	5 ดาว *agoda	โรงแรม	5,828 บาท	
7.	สายน้ำคานริเวอร์ วิว (Saynamkhan River View)	Ban vat Sene kingkitsalath road and Ban Wat Nong Khoum Xua Road, เมืองเก่า หลวงพระบาง หลวงพระบาง ลาว	โทร : +856 71 212 976	4 ดาว *agoda	โรงแรม	900 บาท	
8.	น้ำ ู ริเวอร์ไซด์ รี สอร์ท (Nam Ou Riverside Resort)	บ้านวังแล เมืองปากอู หลวงพระ บาง ลาว	โทร : +856 20 22 350 157	4 ดาว *booking	โรงแรม & รีสอร์ท	2,046 บาท	

ลำดับ ที่	ชื่อโรงแรม	ที่อยู่	การติดต่อ	มาตรฐานระดับ	ประเภท ที่พัก	ราคา เริ่มต้น	ภาพ
9.	สนาแก้ว บูติก หลวง พระบาง (Sanakeo Boutique LuangPrabang)	Phu Vao Road, ภูวาว/ภูแม่ัว, หลวงพระบาง, ลาว, 06000	โทร : +856 71 252 055 info@sanakeo boutiquelpb. com	4 ดาว *th.tripadviso r	โรงแรม	1,699 บาท	
10.	โรงแรมจิง แลนด์ หลวง พระบาง (Jing Land Hotel Luang Prabang)	Ban Kham Yoong, Luang Prabang, ศูนย์กลางเมือง, หลวง พระบาง, ลาว	โทร : +856 20 54 012 545	4 ดาว *agoda	โรงแรม	3,367 บาท	
11.	เบลมอนด์ ลา เรซิด็องซ์ ภูวาว (Belmond La Résidence Phou Vao)	Lao PDR, Luang Prabang 84330 ลาว	โทร : +856 71 212 530	4 ดาว *booking	โรงแรม	15,670 บาท	
12.	เมซอง สุวรรณ ภูมิ(Maison Souvannaphoum)	Rue Chao Fa Ngum, Ban Thatluang, Luang Prabang, ลาว	โทร : +856 71 254 609	4 ดาว *booking	โรงแรม	4,515 บาท	

ลำดับ ที่	ชื่อโรงแรม	ที่อยู่	การติดต่อ	มาตรฐานระดับ	ประเภท ที่พัก	ราคา เริ่มต้น	ภาพ
13.	รามายณะ บูติก แอนด์ สปา (Ramayana Boutique & Spa)	128 Toutane Avenue, Luang Prabang 15451 ลาว	โทร : +856 71 255 055	4 ดาว *tripadvisor	โรงแรม	1,732 บาท	
14.	แม่โขงริเวอร์วิว (Mekong Riverview Hotel)	75, Oupalath Khamboua Road, Ban That Luang Village, Luang Prabang 843300 ลาว	โทร : +856 71 253 903	4 ดาว *agoda	โรงแรม	2,997 บาท	
15.	แม่โขงริเวอร์วิว (Mekong Riverview Hotel)	Mekong Riverside Road, Xieng Thong Village; P.O BOX 183, 06000 หลวงพระบาง, ลาว	โทร : +856 71 254 900	4 ดาว *agoda	โรงแรม	4,165 บาท	
16.	เลอ เซน บูติก โฮเต็ล (Le Sen Boutique Hotel)	113 Manomai Road Ban Mano, Luang Prabang, Manomai Rd, Luang Prabang 06000 ลาว	โทร : +856 71 261 668	4 ดาว *agoda	โรงแรม	3,108 บาท	

ลำดับ ที่	ชื่อโรงแรม	ที่อยู่	การติดต่อ	มาตรฐานระดับ	ประเภท ที่พัก	ราคา เริ่มต้น	ภาพ
17.	วังพระจันเกษเฮาส์ (Vongprachan Guest House)	Ban Visoun, Visounnarath Road, Luang Prabang 06000 ลาว	โทร : +856 71 260 236	4 ดาว *tripadvisor	เกสต์ เฮาส์	705 บาท	
18.	โรงแรม เดอะ แกรนด์ หลวงพระบาง (The Grand Luang Prabang)	Ban Xiangkeo, Khet Sangkalok P.O. Box 1191, หลวงพระบาง , ลาว	โทร : +856 71 253 851	4 ดาว *agoda	โรงแรม	2,913 บาท	
19.	อูดมฤทธิ เกสต์ เฮาส์ (Oudomlit h Guesthouse)	18/02 Khem Khong, Luang Prabang, ลาว	โทร : +856 71 212 578	4 ดาว *booking	เกสต์ เฮาส์	1,022 บาท	
20.	วิคตอเรีย เชียง ทอง พาเลซ (Victoria Xiangthong Palace)	Kounxoau Road, Ban Phonehueng, Luang Prabang, Lao PDR, Luang Prabang 01160 ลาว	โทร : +856 71 213 200	4 ดาว *agoda	โรงแรม	3,272 บาท	

ลำดับ ที่	ชื่อโรงแรม	ที่อยู่	การติดต่อ	มาตรฐานระดับ	ประเภท ที่พัก	ราคา เริ่มต้น	ภาพ
21.	โรงแรมดิแอพศลา (The Apsara Hotel)	Kingkitsarath Street, Ban Wat Sene, 06000 หลวงพระบาง, ลาว	โทร : +856 71 254 670	4 ดาว *booking	โรงแรม	1,874 บาท	
22.	บุราสารี เฮอริเทจ หลวงพระบาง (Burasari Heritage Luang Prabang)	44-47 Unit 3, Khiri Village, Kingitsarath Road, Luang Prabang Old Town, Luang Prabang 06000 ลาว	โทร : +856 71 213 331	4 ดาว *agoda	โรงแรม	3,475 บาท	
23.	วิลล่า มาลี (Villa Maly)	75, Oupalath Khamboua Road, Ban That Luang Village, Luang Prabang 843300 ลาว	โทร : +856 71 253 903	4 ดาว *agoda	โรงแรม	3,759 บาท	
24.	เมืองทอง บูติก โฮเต็ล (Muangthong Boutique Hotel)	Oupalathkhamboua Rd, Ban Thatluang, Bounkhong, Luang Prabang 01000 ลาว	โทร : +856 71 254 976	4 ดาว *agoda	โรงแรม	2,300 บาท	

ลำดับ ที่	ชื่อโรงแรม	ที่อยู่	การติดต่อ	มาตรฐานระดับ	ประเภท ที่พัก	ราคา เริ่มต้น	ภาพ
25.	3 นากาส หลวง พระบาง เอ็มแกล เลอรี บาย โซฟีเทล (3 Nagas Luang Prabang MGallery by Sofitel)	Vat Nong Village, Luang Prabang 00600 ลาว	โทร : +856 71 260 777	4 ดาว *agoda	โรงแรม	3,908 บาท	
26.	หลวงพระบาง พาราไดซ์ รีสอร์ท (Luang Prabang Paradise Resort)	13 North Road, Ban Meuang Nga, Nam Khan River, New Bridge, Luang Prabang 06000 ลาว	โทร : +856 71 213 103	4 ดาว *agoda	โรงแรม	1,695 บาท	
27.	โรงแรมชิตธารุนม วงหลวง (Chitchareune Mouang Luang Hotel)	P.O. BOX 779, BOUNKHONG ROAD, BAN MANO, Luang Prabang, ลาว	โทร : +856 71 212 791	4 ดาว *agoda	โรงแรม	1,481 บาท	
28.	เดอะ เบลล์ ริฟ บูติก โฮเต็ล (The Belle Rive Boutique Hotel)	99 Baan Phonehueang, Luang Prabang, ลาว	โทร : +856 71 260 733	4 ดาว *agoda	โรงแรม	3,193 บาท	

ลำดับ ที่	ชื่อโรงแรม	ที่อยู่	การติดต่อ	มาตรฐานระดับ	ประเภท ที่พัก	ราคา เริ่มต้น	ภาพ
29.	ซันเซต วิลลา บาย บุราสำหรับ (Sunset Villa By Burasari)	Ban Sailom, ริเวอร์ฟรอนท์, หลวงพระบาง, ลาว, P.O. Box 533	โทร : +856 71 212 929	4 ดาว *agoda	โรงแรม	2,955 บาท	
30.	อเซไร หลวงพระ บาง (Azerai Luang Prabang)	Setthathirath Road, Hua Xieng Village, PO.Box 1142, 06000 หลวงพระบาง, ลาว	โทร : +856 71 262 333	4 ดาว *agda	โรงแรม	9,103 บาท	
31.	หลวงพระบาง เรสซิเดนซ์ (เดอะบูติกวิลล่า) (Luang Prabang Residence (The Boutique Villa)	บ้านปะคำ ศูนย์กลางเมือง หลวง พระบางลาว	โทร : +856 71 260 699	3 ดาว *agoda	โรงแรม	1,726 บาท	
32.	น้ำคาน ริเวอร์ไซด์ (Namkhan Riverside Hotel)	20 Phousi Road, Town center, Kingkitsarath Road, ศูนย์กลาง เมือง หลวงพระบาง ลาว	โทร : +856 20 97 218 789 pages/Namkh an-Riverside	3 ดาว *agoda	โรงแรม	857 บาท	

ลำดับ ที่	ชื่อโรงแรม	ที่อยู่	การติดต่อ	มาตรฐานระดับ	ประเภท ที่พัก	ราคา เริ่มต้น	ภาพ
33.	วิลล่า ลาวเดียม (Villa Laodeum)	บ้านคุ้มครอง ถ.อุ้นเหือน ศูนย์กลางเมืองหลวงพระบางลาว	โทร : +856 20 77 775 59 www.villalao.deum.com/	3 ดาว *agoda	โรงแรม	786 บาท	
34.	มณีจันทร์ เกสต์ เฮาส์ (Manichan Guesthouse)	4/143 บ้านปะคำ หลวงพระบาง ลาว ริเวอร์ฟรอนท์ หลวงพระบาง ลาว	โทร : +856- 20-5558-0076 www.manichanguesthouse.com	3 ดาว *agoda	เกสต์ เฮาส์	1,023 บาท	
35.	มวงลาว ริเวอร์ ไซด์ บาย ซานเด รีย โฮเต็ล (Muonglao Riverside by Xandria Hotel)	Souvanakhampong Road (Mekong River Road), เมืองเก่า หลวงพระบาง, หลวงพระบาง, ลาว	โทร : +856 71 252 219 www.xandriahotels.com /	3 ดาว *agoda	โรงแรม	672 บาท	
36.	โรงแรมบ้านลาว (Villa Ban Lao Hotel)	Thammamikalath Road, Ban Mano, ศูนย์กลางเมือง, หลวงพระ บาง, ลาว	โทร : +856 71 252 078	3 ดาว *agoda	โรงแรม	800 บาท	

ลำดับ ที่	ชื่อโรงแรม	ที่อยู่	การติดต่อ	มาตรฐานระดับ	ประเภท ที่พัก	ราคา เริ่มต้น	ภาพ
37.	โรงแรมวิลล่า แสน สุข (Villa Senesouk Hotel)	ถ.สีสะเกลิน บ้านวัดแสน หลวงพระ บาง ประเทศลาว	โทร +856 20 55 018 501	3 ดาว	เกสต์ เฮาส์	900 บาท	
38.	วิลลา เมอร์รี่ หมายเลข 1 (Villa Merry No.1)	Phetsarat Road, Luang Prabang, ลาว	โทร : +856 71 252 325	3 ดาว *agoda	โรงแรม	800บาท	
39.	โรงแรมแม่โขง ชั้นเซ็ทวิว (Mekong Sunset View Hotel)	4/98 วัดหนอง ถ.อุ้นคำ หลวงพระ บาง 0600,ลาว		3 ดาว *agoda	โรงแรม	854 บาท	
40.	มายดรีม บูติค รี สอร์ท (My Dream Boutique Resort)	Ban Meung Nga Village Meung Nga Street, Luang Prabang 06000 ลาว	โทร : +856 71 252 853	3 ดาว *agoda	รีสอร์ต	7,606 บาท	

ลำดับ ที่	ชื่อโรงแรม	ที่อยู่	การติดต่อ	มาตรฐานระดับ	ประเภท ที่พัก	ราคา เริ่มต้น	ภาพ
41.	เมซอง ดาลาบัว หลวงพระบาง (Maison Dalabua Luangprabang Hotel)	Oulapath Khamboua Road. Luang Prabang, Lao PDR, Luang Prabang 06000 ลาว	โทร : +856 71 255 588	3 ดาว *agoda	โรงแรม	2,181 บาท	
42.	เลอ วังบัว วิลลา (Le Vangbua Villa)	Ban Muang Nga, Luang Prabang, แม่น้ำน้ำขาน, หลวงพระ บาง, ลาว	โทร : +856 205410054	3 ดาว *booking	โรงแรม	1,806 บาท	
43.	วิลล่า เมย์โด (Villa Maydou Hotel)	Ban Meuna, B.P 749, Luang Prabang 06000 ลาว	โทร : +856 71 254 601	3 ดาว *agoda	โรงแรม	2,018 บาท	
44.	เซิน น้ำคาน บูติค รี สอร์ท (Zen Namkhan Boutique Resort)	082 Ban Xieng Lom, Luang Prabang, ลาว	โทร : +856 20 55 571 120	3 ดาว *agoda	โรงแรม	2,210 บาท	

ลำดับ ที่	ชื่อโรงแรม	ที่อยู่	การติดต่อ	มาตรฐานระดับ	ประเภท ที่พัก	ราคา เริ่มต้น	ภาพ
45.	ทองใบ เกสต์เฮาส์ หลวงพระบาง (Thongbay Guesthouse Luang Prabang)	Ban Vieng Mai, Vat Sakem, Luang Prabang, ลาว	โทร : +856 71 253 234	3 ดาว *agoda	เกสต์ เฮาส์	1,410 บาท	
46.	วิลล่า สายคำ (Villa Saykham)	Xieng Mouane Village, Sisavang Watthana Rd., Luang Prabang, ลาว	โทร : +856 71 254 223	3 ดาว *agoda	โรงแรม	1,445 บาท	
47.	มหาโสภวิลล่า โฮเต็ล (Mahasok Villa Hotel)	Ban Visoun, Oupparath xiengkong road ‘Luang Prabang 01000 ลาว	โทร : +856 20 23 330 393	3 ดาว *agoda	โรงแรม	752 บาท	
48.	คัมเสียงทอง เกสต์ เฮาส์ Khoum Xiangthong Guest House	Ban Phone Houang, Sisalerm Sak Rd., Luang Prabang 06000 ลาว	โทร : +856 20 55 671 906	3 ดาว *booking	เกสต์ เฮาส์	969 บาท	

ลำดับ ที่	ชื่อโรงแรม	ที่อยู่	การติดต่อ	มาตรฐานระดับ	ประเภท ที่พัก	ราคา เริ่มต้น	ภาพ
49.	วิลลา โอเอซิส หลวงพระบาง (Villa Oasis Luang Prabang)	125 Unit 7, Bane Vixoun, Luang Prabang, ลาว	โทร : +856 71 212 642	3 ดาว *booking	โรงแรม	999 บาท	
50.	ระฆังทอง บูติก โฮเต็ล (Lakhangthong Boutique Hotel)	Noradeth road, Ban Thaluang, 06000 Luang Prabang, Luang Prabang 06000 ลาว	โทร : +856 71 213 193	3 ดาว *agoda	โรงแรม	844 บาท	
51.	วิลลา เลอ ตัม ตัม บูติก โฮเทล (Villa Le Tam Tam Boutique Hotel)	Ban Ho Xieng, Luang Prabang, ลาว	โทร : +856 20 96 290 936	3 ดาว *booking	โรงแรม	888 บาท	
52.	โรงแรมศาลาพระ บาง (Sala Prabang Hotel)	102/6 Khem Khong, Luang Prabang, ลาว	โทร : +856 71 252 460	3 ดาว *agoda	โรงแรม	1,349 บาท	

ลำดับ ที่	ชื่อโรงแรม	ที่อยู่	การติดต่อ	มาตรฐานระดับ	ประเภท ที่พัก	ราคา เริ่มต้น	ภาพ
53.	วิลล่า บ้านหลักคำ (Villa Ban Lakkham)	Soukkasuem Rd, Ban Vatsene, Luang Prabang 06000 ลาว	โทร : +856 71 252 677	3 ดาว *booking	โรงแรม	1,230 บาท	
54.	ทัตพล วิลล่า (Thatsaphone Villa)	Sisavang Vong Road Ban Choum Khong, Sisavangvong Road, Luang Prabang 06000 ลาว	โทร : +856 71 253 577	3 ดาว *booking	โรงแรม	738 บาท	
55.	เดอะ แซงซัวรี โฮเทล หลวงพระ บาง (The Sanctuary Hotel Luang Prabang)	Kitsalat Road, Ban Aham, Luang Prabang, ลาว	โทร : +856 71 213 779	3 ดาว *agoda	โรงแรม	1,194 บาท	
56.	วิลล่า จำปา (Villa Champa)	Ban Vatnong Village, Sisavangvathana Rd.หลวงพระ บาง, หลวงพระบาง 01000 ลาว	โทร : +856 2055 03739 villachampa@ yahoo.com	3 ดาว *agoda	โรงแรม	803 บาท	

ลำดับ ที่	ชื่อโรงแรม	ที่อยู่	การติดต่อ	มาตรฐานระดับ	ประเภท ที่พัก	ราคา เริ่มต้น	ภาพ
57.	สดา โฮเต็ล (Sada Hotel)	Phouvao Road Ban Mano, Luang Prabang, 06000, Laos, Luang Prabang 06000 ลา	โทร : +856 71 213 314	3 ดาว *agoda	โรงแรม	803 บาท	
58.	โรงแรมเดอะช้างอินน์(The Chang Inn)	93, Unit 03, Phonheuang Village, Sakharin Road, Luang Prabang, ลาว	โทร : +856 71 253 553	3 ดาว *agoda	โรงแรม	1,524 บาท	
59.	หลวงพระบาง ริเวอร์ ลอดจ์Luangprabang River Lodge 2	Bam Paxom Khomkong Rd Khem Khong, Luang Prabang, ลาว	โทร : +856 71 253 314	3 ดาว *booking	โรงแรม	785 บาท	
60.	วิลลา บ้านพันหลวง (Villa Ban Phanluang)	Old Bridge, แม่น้ำน้ำขาน, หลวงพระบาง, ลาว, 06000		3 ดาว *agoda	โรงแรม	684 บาท	

ลำดับ ที่	ชื่อโรงแรม	ที่อยู่	การติดต่อ	มาตรฐานระดับ	ประเภท ที่พัก	ราคา เริ่มต้น	ภาพ
61.	โรงแรมภูสี (Phousi Hotel)	Setthathirath Road, หลวงพระ บาง 0600, ลาว		3 ดาว *booking	โรงแรม	1,137 บาท	
62.	วิลล่าลีโอเดียมน้ำ ขานวิว (Villa Laodeum Nam Khan View)	Khili Village, Sonkkaseum Road, หลวงพระบาง 0600, ลาว		3 ดาว *agoda	โรงแรม	1,447 บาท	
63.	ลาวสปิริต รีสอร์ท (Lao Spirit Resort)	Ban Xienglom, บ้านเชียงลม, หลวงพระบาง, ลาว,	โทร : +856 20 58 553	3 ดาว *agoda	รีสอร์ท	2,463 บาท	
64.	วิลล่า จิตเจริญ (Villa Chitchareune)	Ban Phone heuang, Kounxoua, Luang Prabang 06000 ลาว	โทร : +856 71 213 555	3 ดาว *agoda	โรงแรม	956 บาท	

ลำดับ ที่	ชื่อโรงแรม	ที่อยู่	การติดต่อ	มาตรฐานระดับ	ประเภท ที่พัก	ราคา เริ่มต้น	ภาพ
65.	โรงแรม วันชนะ หลวงพระบาง (Vansana Luangprabang)	BanPhonpheng, Phu Vao / Phu Meo, 06000 Luang Prabang, Laos, Luang Prabang, ลาว	โทร : +856 21 252 090	3 ดาว *agoda	โรงแรม	1,412 บาท	
66.	โรงแรมวิลล่านากา รา (Villa Nagara)	59/4 Soukkaseum Rd, Baan Vatsan, Luang Prabang 06000 ลาว	โทร : +856 20 55 570 499	3 ดาว *agoda	โรงแรม	1,767 บาท	
67.	แซงซัวร์ ปากแบ่ง ลอดจ์ (Sanctuary Pakbeng Lodge)	Ban Done Kham, Pak Beng, ลาว	โทร : +856 81 212 304	3 ดาว *agoda	โรงแรม	1,130 บาท	
68.	โรงแรมเดอะวิว พา วิลเลียน (The View Pavilion Hotel)	Ban Khili, Sakkarine road, Luang Prabang 02000 ลาว	โทร : +856 71 253 918	3 ดาว *agoda	โรงแรม	1,737 บาท	

ลำดับ ที่	ชื่อโรงแรม	ที่อยู่	การติดต่อ	มาตรฐานระดับ	ประเภท ที่พัก	ราคา เริ่มต้น	ภาพ
69.	วิลลาลาว ไม้เต้าน เฮ้าส์ (Villa Lao Wooden House)	18/02 Khem Khong, Luang Prabang, ลาว	โทร : +856 71 260 283	3 ดาว *agoda	โรงแรม	1,300 บาท	
70.	โรงแรมหลวงพระ บาง เลเจนด์ (Luang Prabang Legend Hotel)	(Near Dara Market) Noradech Road., Ban That Luang, 06000 หลวงพระบาง, ลาว	โทร : +856 71 919 898	3 ดาว *agoda	โรงแรม	1,335 บาท	
71.	วิลล่า จิตดารา (Villa Chitdara)	Khounsua Road, Luang Prabang . ลาว	โทร : +856 71 254 949	3 ดาว *agoda	โรงแรม	1,608 บาท	
72.	อาม คอลเนอร์ เกสต์เฮ้าส์ (Aham Corner Guesthouse)	Sisouphan Road, Ban Aham, ศูนย์กลางเมือง, หลวงพระบาง, ลาว, 10001	โทร : +848 3500 7222	3 ดาว *agoda	เกสต์ เฮ้าส์	508 บาท	

ลำดับ ที่	ชื่อโรงแรม	ที่อยู่	การติดต่อ	มาตรฐานระดับ	ประเภท ที่พัก	ราคา เริ่มต้น	ภาพ
73.	โรงแรมวังสวัสดิ์ (Vangsavath Hotel)	Ban Nongkham Phetsarath Road, Luang Prabang 856 ลาว	โทร : +856 20 77 672 828	3 ดาว *agoda	โรงแรม	1,178 บาท	
74.	วิลลา สมพงศ์ (Villa Somphong)	Soukaseum Rd, Ban Khili, Luang Prabang, ลาว	โทร : +856 71 254 896	3 ดาว *agoda	โรงแรม	1,076 บาท	
75.	วิลล่าลีโอดียมน้ำ ขานวิว (Villa Laodeum Nam Khan View)	Kingkitsalard roadBankhily, เมืองเก่าหลวงพระบาง, หลวงพระ บาง, ลาว		3 ดาว *booking	โรงแรม	1,364 บาท	
76.	วิลลาเมืองลาว (Villa Meuang Lao)	Ban Pakham, ริเวอร์ฟรอนท์, หลวงพระบาง, ลาว	โทร : +856 71 260 871	3 ดาว *booking	โรงแรม	1,364 บาท	

ลำดับ ที่	ชื่อโรงแรม	ที่อยู่	การติดต่อ	มาตรฐานระดับ	ประเภท ที่พัก	ราคา เริ่มต้น	ภาพ
77.	มาห์เอ้าท์ลอดจ์ (Mahout Lodge)	Ban Nonsavath(phou Xuang Area) Luang Prabang, Luang Prabang, ลาว	โทร : +856 71 254 547	3 ดาว *agoda	โรงแรม	963 บาท	
78.	โรงแรมโลตัส วิลล่า (Lotus Villa Hotel)	15 Ban Phone Hueang Unit 3 Kounxoa Road, Luang Prabang LUANG PRABANG ลาว	โทร : +856 71 255 050	3 ดาว *agoda	โรงแรม	2,415 บาท	
79.	หลวงพระบางอินน์ (Luang Prabang Inn)	Thad Luang Village, Town Center, Luang Prabang, Laos, Bounkhong, Luang Prabang 06000 ลาว	โทร : +856 71 260 997	3 ดาว *agoda	โรงแรม	1,885 บาท	
80.	คุ่มเชียงทอง บูติก วิลลา (Khoum Xieng Thong Boutique Villa)	Ban Phone Houang, Sisalerm Sak Rd., Luang Prabang 06000 ลาว	โทร : +856 20 55 671 906	3 ดาว *booking	โรงแรม	716 บาท	

ลำดับ ที่	ชื่อโรงแรม	ที่อยู่	การติดต่อ	มาตรฐานระดับ	ประเภท ที่พัก	ราคา เริ่มต้น	ภาพ
81.	สุธิกร 1 เกสเฮ้าส์ (Soutikone1 Guesthouse) agoda	ถนน วิสุณณาราชหลวงพระบาง , หลวงพระบาง 06000 ลาว	โทร : +856 2077551556 soutikone_gu esthouse@ho tmall.com	2 ดาว *agoda	เกสต์ เฮาส์	2,216 บาท	
82.	ฟีไลลัก วิลลา 1 (Villa Philaylack 1)	Watthat Village, Koksack Road, ศูนย์กลางเมือง, หลวงพระ บาง, ลาว	โทร : 02 105 5728	2 ดาว *agoda	เกสต์ เฮาส์	500 บาท	
83.	ซาโย เสียงเมื่อน (Sayo Xieng Mouane)	18/1, Sotikouman Road, ริ เวอร์ฟรอนท์, หลวงพระบาง, ลาว	โทร : +856 - 7125 26 14	2 ดาว *planetworld wide	เกสต์ เฮาส์	950 บาท	
84.	อูยส์ เกสต์เฮาส์	14 Ban Kili, เมืองเก่าหลวงพระ บาง, หลวงพระบาง, ลาว	โทร : +856 71 252 374	2 ดาว *agoda	เกสต์ เฮาส์	945 บาท	

ลำดับ ที่	ชื่อโรงแรม	ที่อยู่	การติดต่อ	มาตรฐานระดับ	ประเภท ที่พัก	ราคา เริ่มต้น	ภาพ
85.	แอปเปิ้ล เกสต์ เฮาส์	Xatikhoumman Road, Xiengmoun Village, ริเวอร์ฟ ร้อนท์, หลวงพระบาง, ลาว	โทร : +856 71 25 24 36 www.appleguesthouse Laos.com	2 ดาว *agoda	เกสต์ เฮาส์	945 บาท	
86.	ศาลาเพชร แอท โฮม (Salakphet@Home)	BanPhanLuang, แม่น้ำน้ำคาน, หลวงพระบาง, ลาว	โทร : +8562056898 899	2 ดาว *agoda	เกสต์ เฮาส์	940 บาท	
87.	อุดมสุข เกสต์เฮาส์ (Oudomsouk Guest House)	Ban Hoxiang, ศูนย์กลางเมือง, หลวงพระบาง, ลาว	โทร : +856 71 254 863	2 ดาว *agoda	เกสต์ เฮาส์	800บาท	
88.	วิลล่า จำปา (Villa Champa)	Ban Vatnang,Sisavangvathana Road, เมืองเก่าหลวงพระบาง, หลวงพระบาง, ลาว	โทร : +856 20 55 565 032 www.facebook.com/pages/Villachampa	2 ดาว	โรงแรม	860 บาท	

ลำดับ ที่	ชื่อโรงแรม	ที่อยู่	การติดต่อ	มาตรฐานระดับ	ประเภท ที่พัก	ราคา เริ่มต้น	ภาพ
89.	เทพวงศ์ เกสต์ เฮาส์ (Tephavong Guesthouse)	Ban Hoxiang, ศูนย์กลางเมือง, หลวงพระบาง, ลาว	โทร : +856 30 92 77 373	2 ดาว *agoda	โรงแรม	670 บาท	
90.	กินรี เฟลซ เฮาส์ (Kinnaly Place House)	21/02 Ban Xieng Muane , Luang Prabang Laos, ศูนย์กลาง เมือง, หลวงพระบาง, ลาว, 06000	โทร : +856 20 99 208 886	2 ดาว *agoda	โรงแรม	610 บาท	
91.	อมตะ เกสต์เฮาส์ (Ammata guest house)	Phonheuang&Vatnong Village 37 Koanxoa Road Laos, 06000 หลวงพระบาง, ลาว		2 ดาว *agoda	เกสต์ เฮาส์	964 บาท	
92.	ฟาสิธ เกสต์เฮาส์ (Phasith Guesthouse)	Phousi Road, Luang Prabang, ลาว	โทร : +856 71 260 420	2 ดาว *agoda	เกสต์ เฮาส์	514 บาท	

ลำดับ ที่	ชื่อโรงแรม	ที่อยู่	การติดต่อ	มาตรฐานระดับ	ประเภท ที่พัก	ราคา เริ่มต้น	ภาพ
93.	โรงแรมลานครำ ริ เวอร์ไซด์ (Lankham Riverside Hotel)	Khem Khong, Luang Prabang, ลาว	โทร : +856 20 97 218 789	2 ดาว *agoda	โรงแรม	931 บาท	
94.	เซียงแก่น ลาว เกสต์เฮาส์ โฮเต็ล (Sieng Khaen Lao Guesthouse Hotel)	Thonekham Road Ban Thongchaleun, Luang Prabang, ลาว	โทร : +856 71 212 747	2 ดาว *tripadvisor	เกสต์ เฮาส์	636 บาท	
95.	แม่โขงมูนอินน์ (Mekong Moon Inn)	Ban Hoxieng, between post office and Mekong river, Luang Prabang, ลาว	โทร : +856 71 260 731	2 ดาว *agoda	โรงแรม	675 บาท	
96.	สบายดี เกสต์เฮาส์ (Sabaidee Guesthouse)	N91 Thammikarat Road Ban Mano, Luang Prabang Laos, 06000 หลวงพระบาง, ลาว		2 ดาว * agoda	เกสต์ เฮาส์	338 บาท	

ลำดับ ที่	ชื่อโรงแรม	ที่อยู่	การติดต่อ	มาตรฐานระดับ	ประเภท ที่พัก	ราคา เริ่มต้น	ภาพ
97.	โกลบอล เกสต์เฮาส์ (Global Guesthouse)	Ban Thadluang, Luang prabang, Laos, Luang Prabang, ลาว	โทร : +856 20 58 754 637	2 ดาว *booking	เกสต์เฮาส์	546 บาท	
98.	ลาวลูลดจ์ (Lao Lu Lodge)	Ban Pakham, Luang Prabang, ลาว	โทร : +856 71 255 678	2 ดาว *agoda	โรงแรม	812 บาท	
99.	นกน้อย ลานช้าง เกสต์เฮาส์ (Nocknoy Lanexang Guesthouse)	Khem Khong, Luang Prabang, ลาว	โทร : +856 20 96 290 936	2 ดาว *agoda	เกสต์เฮาส์	528 บาท	
100.	รัทธานาเกส ฮาส์ (Rattana Guest House)	Kok Sack St, 4 / 2 Ban Wat That, หลวงพระบาง 0600, ลาว	โทร : +856 71 252 255	2 ดาว *agoda	เกสต์เฮาส์	512 บาท	

ลำดับ ที่	ชื่อโรงแรม	ที่อยู่	การติดต่อ	มาตรฐานระดับ	ประเภท ที่พัก	ราคา เริ่มต้น	ภาพ
101.	สิงหาราช เกสต์เฮาส์ (Singharat Guest House)	Ban Thad Luang, Luang Prabang 06000 ลาว	โทร : + +856 20 97 365 626	2 ดาว *agoda	เกสต์เฮาส์	478 บาท	
102.	คุนสวรรค์ เกสต์เฮาส์ (Kounsavan Guest House)	Ban Thong Chaluern, 06000 หลวงพระบาง, ลาว	โทร : +856 20 96 857 399 kounsavan@gmail.com	2 ดาว *agoda	เกสต์เฮาส์	963 บาท	
103.	เซียงม่วน เกสต์เฮาส์ (Xiang-Mouane Guesthouse)	86/6 บ้านเซียงม่วน, 06000 หลวงพระบาง, ลาว		2 ดาว *agoda	เกสต์เฮาส์	716 บาท	
104.	โกลเดน โลตัสเพลซ (Golden Lotus Place)	Mai (Wat Mai temple) Sisavangvong Road, ศูนย์กลางเมือง, หลวงพระบาง, ลาว, 06000	โทร : +856 20 99 116 381	2 ดาว *booking	เกสต์เฮาส์	1,196 บาท	

ลำดับ ที่	ชื่อโรงแรม	ที่อยู่	การติดต่อ	มาตรฐานระดับ	ประเภท ที่พัก	ราคา เริ่มต้น	ภาพ
105.	วิลลา กิงคัม ริเวอร์ ไซด์ (Villa Kingkham Riverside)	Kingkitsarath RD Apay village Luangprabang centre town, 06000 หลวงพระบาง, ลาว	โทร : +856 2098457614 villakingkham riverside@gm ail.com	2 ดาว * booking	โรงแรม	1,447 บาท	
106.	วิลล่า ฟิไลลักษณ์ (Villa Philaylack)	Vatthat Village, Kok Sak Road, หลวงพระบาง 0600, ลาว	โทร : +856 71 253 025	2 ดาว *agoda	โรงแรม	400 บาท	
107.	Orion Lodge Katse	Katse Village Luang Prabang Laos		2 ดาว *agoda	โรงแรม	2,450 บาท	
108.	ฟรังจิปานี อินน์ (Frangipani Inn)	BAN VAT THAT, ศูนย์กลางเมือง, หลวงพระบาง, ลาว	โทร : +852- 3799-9308	2 ดาว *agoda	โรงแรม	1,764 บาท	

ลำดับ ที่	ชื่อโรงแรม	ที่อยู่	การติดต่อ	มาตรฐานระดับ	ประเภท ที่พัก	ราคา เริ่มต้น	ภาพ
109.	พูนทรัพย์ เกสต์ เฮาส์ (Phounsab Guesthouse)	Ban Chomkong Sakkarine Road, Luang Prabang, ลาว	โทร : +856 71 213 096	2 ดาว *agoda	โรงแรม	854 บาท	
110.	โคลด์ รีเวอร์ (Cold River)	1/5 Ban Meunna, Town Center, Luang Prabang, Laos , 06000 หลวงพระบาง, ลาว		2 ดาว *agoda	โรงแรม	1,025 บาท	
111.	โรงแรม ชาร์มิง เพลซ (Charming Place Hotel)	Ban Hoxiang, Luang Prabang 10000 ลาว	โทร : +856 20 98 979 954	2 ดาว *agoda	โรงแรม	1,108 บาท	
112.	โรงแรมวิลล่าหลวง ซกเซย์ (Villa Luang Sokxay)	Phousi Road, Ban Apai, Luang Prabang, ลาว	โทร : +856 71 260 299	2 ดาว *agoda	โรงแรม	1,108 บาท	

ลำดับ ที่	ชื่อโรงแรม	ที่อยู่	การติดต่อ	มาตรฐานระดับ	ประเภท ที่พัก	ราคา เริ่มต้น	ภาพ
113.	โซคดี เกสต์เฮาส์ (Sokdee Guesthouse)	Ban Vat Nong - Kounxoa Rd., Luang Prabang, ลาว	โทร : +856 71 260 395	2 ดาว *agoda	เกสต์ เฮาส์	1,027 บาท	
114.	โธนี่ 2 เกสต์เฮาส์ (Thony 2 Guesthouse)	Chaoxomphou Road, Luang Prabang 6000 ลาว	โทร : +856 20 56 576 575	2 ดาว *agoda	เกสต์ เฮาส์	482 บาท	
115.	มะลิดา เกสต์ เฮาส์ (Malida Gu esthouse)	122 Ban That Luang, Thammikalath Road, หลวงพระ บาง 0600, ลาว		2 ดาว *agoda	เกสต์ เฮาส์	845 บาท	
116.	มายลาวโฮม โฮเต็ล (Mylaohome Hotel)	Ban Hua Xieng, ศูนย์กลางเมือง, หลวงพระบาง, ลาว	โทร : +856 71 260 680	2 ดาว *agoda	โรงแรม	848 บาท	

ลำดับ ที่	ชื่อโรงแรม	ที่อยู่	การติดต่อ	มาตรฐานระดับ	ประเภท ที่พัก	ราคา เริ่มต้น	ภาพ
117.	Villa Aphay Guesthouse (Villa Aphay Guest House)	57/4 Phomathath Road, Luang Prabang, ลาว	โทร : +856 71 212 087	2 ดาว *agoda	โรงแรม	482 บาท	
118.	สา สา ลาว (Sa Sa Lao)	Ban Vieng Mai, แม่น้ำน้ำขาน, หลวงพระบาง, ลาว, 06000	โทร : +856 20 55 357 317	1 ดาว *agoda	โรงแรม	681 บาท	
รวมที่พักแรมทั้งหมด							118 แห่ง

ภาคผนวก ณ แบบสำรวจทางกายภาพในแหล่งท่องเที่ยว

ภาคผนวก ณ แบบสำรวจทางกายภาพในแหล่งท่องเที่ยว

แบบประเมินข้อที่พักร้าน.....

ข้อที่พักร้าน	ลักษณะโรงแรม			ประเภทที่พักร้าน						บริการเสริม						หมายเหตุ
	ขนาดใหญ่	ขนาดกลาง	ขนาดเล็ก	โฮมสเตย์	รีสอร์ท	โรงแรม	ห้องพัก	เกสสดีเฮาส์	อื่นๆ	อาหารเช้า	WIFI	สระว่ายน้ำ	สปา	นันทนาการ	บริการรถรับส่ง	

แบบประเมินร้านเครื่องดื่ม.....

ชื่อร้าน เครื่องดื่ม	จำนวนที่นั่ง	ประเภทร้านเครื่องดื่ม						ลักษณะร้าน				เวลาเปิดปิด					หมายเหตุ
		ประเภท	นม	น้ำผลไม้	ไปรษณีย์	เครื่องดื่ม	อื่นๆ	ดี	สภาพ	บริการ	อื่นๆ	เวลา	เวลา	เวลา	เวลา	เวลา	

แบบประเมินร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึก.....

ชื่อร้านจำหน่าย สินค้า ที่ระลึก	ประเภทสินค้า							ลักษณะร้าน				เวลาเปิดปิด					หมายเหตุ
	อาหาร	ของตกแต่งบ้าน	เครื่องประดับ	เสื้อผ้า	ของใช้ในครัวเรือน	กระเป๋า	อื่น ๆ	ตึกแถว	สร้างขึ้นเพื่อใช้งานเฉพาะ	รถเข็น (เคลื่อนย้ายได้)	อื่นๆ	เช้า เวลา.....	กลางวัน เวลา.....	บ่าย เวลา.....	เย็น/ค่ำ เวลา.....	ทั้งวัน	

แบบประเมินชื่อร้านนวด/สปา ที่.....

ชื่อร้านนวด/สปา	ประเภทบริการ				ลักษณะร้าน				เวลาเปิดปิด					หมายเหตุ
	นวดเท้า	นวดตัว	นวดน้ำมัน	อื่น ๆ	ตึกแถว	สร้างขึ้นเพื่องานเฉพาะ	รถขึ้น(ได้) หรือขึ้น	อื่น ๆ	เข้า เวลา	กลางวัน	บ่าย เวลา	เย็น/ค่ำ เวลา	ทั้งวัน	

แบบประเมินชื่อร้านอาหาร ที่.....

ชื่อร้านอาหาร	จำนวนที่นั่ง	ประเภทร้านอาหาร					ลักษณะร้าน				เวลาเปิด-ปิด					หมายเหตุ
		ก๋วยเตี๋ยว	ตามสั่ง (ห่อ/แกว)	ฟาสต์ฟู้ด	นั่งอรรถาธิบาย	(เฉพาะแผง) ร้านอาหาร	ดีเกว	ส้วมสาธารณะ	ใช้ไฟส่องสว่าง	(ได้/ไม่ได้) ปลอดภัย		เวลา เช้า	เวลา กลาง	เวลา เย็น	เวลา ค่ำ/เที่ยงคืน	

แบบประเมินสถานบันเทิง ที่.....

ชื่อสถานบันเทิง	ประเภทร้าน				เวลาเปิดปิด					พื้นที่ ทั้งหมด	หมายเหตุ
	ผับ	บาร์	ฟลอร์	ไนท์	เวลา เช้า	เวลา กลางวัน	เวลา เย็น	เวลา ค่ำ/หัว ค่ำ	เวลา รุ่ง เช้า		

แบบประเมินสภาพถนน ที่.....

ชื่อถนน	สภาพทางภูมิศาสตร์					สภาพถนน					หมายเหตุ
	ถนนตรง โค้งน้อย ไม่ชัน	ถนนมีโค้งบ้าง มีถนนชันบ้าง	ครึ่งหนึ่งเป็นทางโค้งและสูงชัน	ถนนโค้งและสูงชันเป็นส่วนใหญ่	ถนนโค้งและสูงชันตลอดเส้นทาง	สภาพดีตลอดเส้นทาง	ผิวเรียบเป็นส่วนใหญ่	เรียบบางจุดระบ้าง	ขรุขระ มีฝุ่นมาก	ขรุขระ มีฝุ่นตลอดเส้นทาง	

ภาคผนวก ด แบบประเมินศักยภาพระหว่างเส้นทาง

ภาคผนวก ด แบบประเมินศักยภาพระหว่างเส้นทาง

แบบประเมินศักยภาพระหว่างเส้นทาง จาก.....

ชื่อเส้นทาง	สภาพทางภูมิศาสตร์					สภาพพื้นผิวถนน					ความคล่องตัวของจราจร			สิ่งกีดขวางเส้นทาง			หมายเหตุ
	ถนนตรง โค้งน้อย ไม่ชัน	ถนนมีโค้งบ้าง มีถนนชันบ้าง	ครึ่งหนึ่งเป็นทางโค้งและสูงชัน	ถนนโค้งและสูงชันเป็นส่วนใหญ่	ถนนโค้งและสูงชันตลอดเส้นทาง	ผิวจราจรเรียบตลอดเส้นทาง (ลาดยาง-คอนกรีตสภาพดี)	ผิวจราจรเรียบเป็นส่วนใหญ่	ผิวจราจรเรียบบ้าง ขรุขระบ้าง	ผิวจราจรขรุขระและมีฝุ่นเป็นส่วนใหญ่	ผิวจราจรขรุขระ และมีฝุ่นตลอดเส้นทาง	จำนวนรถสัญจรคล่องตัว/ไม่แออัด	จำนวนรถสัญจรติดเป็นบางช่วง	จำนวนรถสัญจรติดตลอดเส้นทาง	ไม่มีสิ่งกีดขวางเส้นทาง	มีสิ่งกีดขวางเป็นบางช่วง	มีสิ่งกีดขวางตลอดเส้นทาง	

ชื่อเส้นทาง	ป้ายบอกชื่อเส้นทาง หรือถนนเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวที่ชัดเจน			สภาพป้ายบอกทาง			ภาษาของป้ายบอกทาง				หมายเหตุ
	มีป้ายบอกทาง และระยะทางที่ชัดเจน	มีป้ายบอกทางบ้าง	ไม่มีป้ายบอกทาง และระยะทาง	สภาพดีตลอดเส้นทาง ไม่ชำรุด	สภาพเป็นรูเป็นช่อง	ป้ายบอกทางมีเครื่องหมายจราจรที่ชัดเจน	ภาษาอังกฤษ	ภาษาไทย	ภาษาอีสาน	ภาษาเหนือ	

ชื่อเส้นทาง	รถโดยสารสาธารณะ				ระบบการขนส่ง				หมายเหตุ
	มีรถโดยสารบริการจากตัวเมืองถึง.....	มีรถโดยสารบริการจากตัวเมืองถึงปากทางเข้า	มีรถโดยสารสาธารณะให้บริการระหว่างแหล่งท่องเที่ยว.....	ไม่มีรถโดยสารบนเส้นทางนี้	สนามบิน	ท่ารถขนส่ง	รถไฟ	ท่าเรือ	

ชื่อเส้นทาง	ปั๊มน้ำมัน																				
	บริการอาหาร/เครื่องดื่ม					ห้องสุขา/ห้องน้ำ					ร้านสะดวกซื้อ					ที่นั่งพักผ่อน					หมายเหตุ
	ปั้ม ที่1	ปั้ม ที่2	ปั้ม ที่3	ปั้ม ที่4	ปั้ม ที่5	ปั้ม ที่1	ปั้ม ที่2	ปั้ม ที่3	ปั้ม ที่4	ปั้ม ที่5	ปั้ม ที่1	ปั้ม ที่2	ปั้ม ที่3	ปั้ม ที่4	ปั้ม ที่5	ปั้ม ที่1	ปั้ม ที่2	ปั้ม ที่3	ปั้ม ที่4	ปั้ม ที่5	
	6	7	8	9	10	6	7	8	9	10	6	7	8	9	10	6	7	8	9	10	
	11	12	13	14	15	11	12	13	14	15	11	12	13	14	15	11	12	13	14	15	
	16	17	18	19	20	16	17	18	19	20	16	17	18	19	20	16	17	18	19	20	
	ปั้ม ที่1	ปั้ม ที่2	ปั้ม ที่3	ปั้ม ที่4	ปั้ม ที่5	ปั้ม ที่1	ปั้ม ที่2	ปั้ม ที่3	ปั้ม ที่4	ปั้ม ที่5	ปั้ม ที่1	ปั้ม ที่2	ปั้ม ที่3	ปั้ม ที่4	ปั้ม ที่5	ปั้ม ที่1	ปั้ม ที่2	ปั้ม ที่3	ปั้ม ที่4	ปั้ม ที่5	
	6	7	8	9	10	6	7	8	9	10	6	7	8	9	10	6	7	8	9	10	
	11	12	13	14	15	11	12	13	14	15	11	12	13	14	15	11	12	13	14	15	
	16	17	18	19	20	16	17	18	19	20	16	17	18	19	20	16	17	18	19	20	

***หมายเหตุ ระหว่างเส้นทางถ้าไม่พบปั้ม ระบุจำนวนขีดเส้นไว้ที่ช่องหมายเหตุ ***พบปั้มมากกว่าจำนวนที่ระบุสามารถเพิ่มเติมในช่องว่างด้านล่าง

× ไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวก

3 มีสิ่งอำนวยความสะดวก

เส้นทาง	ชื่อร้านค้า	ร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึก		
		มีหลายแบบให้เลือก	ยาลูกกลอนหรือหมอน	บัตรประชาชนเงินจริง

โทรศัพท์สาธารณะ และอินเทอร์เน็ต				ธนาคาร/ตู้ ATM	
มีโทรศัพท์สาธารณะ และอินเทอร์เน็ต ไว้ บริการหลายแห่ง และมีป้ายแสดงที่ตั้งชัดเจน	มีเฉพาะโทรศัพท์	มีเฉพาะ อินเทอร์เน็ต	ไม่มีโทรศัพท์ และ อินเทอร์เน็ตบริการ	มีธนาคาร	มีตู้ATM.....

เส้นทาง	ที่พักริมทาง				ศูนย์บริการข้อมูล			โรงพยาบาล/ศูนย์ พยาบาล		ความปลอดภัย		
	มีที่นั่งพักรับประทานอาหารและสิ่งอำนวยความสะดวก	แสงสว่างเพียงพอ	ที่นั่งร่มเงา	ที่นั่งที่มีม้านั่ง	มีผู้ให้บริการ (คนขับรถ)	มีศูนย์บริการ (คนขับรถ)	มีผู้ให้บริการ (คนขับรถ)	(คนขับรถ) หนึ่ง	มี	มีผู้ให้บริการ (คนขับรถ) หนึ่ง	มีผู้ให้บริการ (คนขับรถ) หนึ่ง	มีผู้ให้บริการ (คนขับรถ) หนึ่ง

เส้นทาง (ระบุชื่อที่พักแรม)	ที่พักแรม																									
	โฮมสเตย์					รีสอร์ท					โรงแรม					หอพัก					Guest Houses					อื่นๆ
	ที่ 1	ที่ 2	ที่ 3	ที่ 4	ที่ 5	ที่ 1	ที่ 2	ที่ 3	ที่ 4	ที่ 5	ที่ 1	ที่ 2	ที่ 3	ที่ 4	ที่ 5	ที่ 1	ที่ 2	ที่ 3	ที่ 4	ที่ 5	ที่ 1	ที่ 2	ที่ 3	ที่ 4	ที่ 5	
	6	7	8	9	10	6	7	8	9	10	6	7	8	9	10	6	7	8	9	10	6	7	8	9	10	
	ที่ 1	ที่ 2	ที่ 3	ที่ 4	ที่ 5	ที่ 1	ที่ 2	ที่ 3	ที่ 4	ที่ 5	ที่ 1	ที่ 2	ที่ 3	ที่ 4	ที่ 5	ที่ 1	ที่ 2	ที่ 3	ที่ 4	ที่ 5	ที่ 1	ที่ 2	ที่ 3	ที่ 4	ที่ 5	
	6	7	8	9	10	6	7	8	9	10	6	7	8	9	10	6	7	8	9	10	6	7	8	9	10	
	ที่ 1	ที่ 2	ที่ 3	ที่ 4	ที่ 5	ที่ 1	ที่ 2	ที่ 3	ที่ 4	ที่ 5	ที่ 1	ที่ 2	ที่ 3	ที่ 4	ที่ 5	ที่ 1	ที่ 2	ที่ 3	ที่ 4	ที่ 5	ที่ 1	ที่ 2	ที่ 3	ที่ 4	ที่ 5	
	6	7	8	9	10	6	7	8	9	10	6	7	8	9	10	6	7	8	9	10	6	7	8	9	10	
	ที่ 1	ที่ 2	ที่ 3	ที่ 4	ที่ 5	ที่ 1	ที่ 2	ที่ 3	ที่ 4	ที่ 5	ที่ 1	ที่ 2	ที่ 3	ที่ 4	ที่ 5	ที่ 1	ที่ 2	ที่ 3	ที่ 4	ที่ 5	ที่ 1	ที่ 2	ที่ 3	ที่ 4	ที่ 5	
	6	7	8	9	10	6	7	8	9	10	6	7	8	9	10	6	7	8	9	10	6	7	8	9	10	
	ที่ 1	ที่ 2	ที่ 3	ที่ 4	ที่ 5	ที่ 1	ที่ 2	ที่ 3	ที่ 4	ที่ 5	ที่ 1	ที่ 2	ที่ 3	ที่ 4	ที่ 5	ที่ 1	ที่ 2	ที่ 3	ที่ 4	ที่ 5	ที่ 1	ที่ 2	ที่ 3	ที่ 4	ที่ 5	
	6	7	8	9	10	6	7	8	9	10	6	7	8	9	10	6	7	8	9	10	6	7	8	9	10	
	ที่ 1	ที่ 2	ที่ 3	ที่ 4	ที่ 5	ที่ 1	ที่ 2	ที่ 3	ที่ 4	ที่ 5	ที่ 1	ที่ 2	ที่ 3	ที่ 4	ที่ 5	ที่ 1	ที่ 2	ที่ 3	ที่ 4	ที่ 5	ที่ 1	ที่ 2	ที่ 3	ที่ 4	ที่ 5	
	6	7	8	9	10	6	7	8	9	10	6	7	8	9	10	6	7	8	9	10	6	7	8	9	10	

เส้นทาง	ที่จอดรถ/พักรถ																				
	มีพื้นที่สำหรับจอดรถที่เป็นระเบียบ หรือแบ่งตามขนาดรถ					มีพื้นที่สำหรับจอดรถไม่แบ่งตามขนาดรถ					มีพื้นที่สำหรับจอดรถตามไหล่ทาง					ไม่มีพื้นที่จอดรถ					หมายเหตุ
	ที่ 1	ที่ 2	ที่ 3	ที่ 4	ที่ 5	ที่ 1	ที่ 2	ที่ 3	ที่ 4	ที่ 5	ที่ 1	ที่ 2	ที่ 3	ที่ 4	ที่ 5	ที่ 1	ที่ 2	ที่ 3	ที่ 4	ที่ 5	
	6	7	8	9	10	6	7	8	9	10	6	7	8	9	10	6	7	8	9	10	
	ที่ 1	ที่ 2	ที่ 3	ที่ 4	ที่ 5	ที่ 1	ที่ 2	ที่ 3	ที่ 4	ที่ 5	ที่ 1	ที่ 2	ที่ 3	ที่ 4	ที่ 5	ที่ 1	ที่ 2	ที่ 3	ที่ 4	ที่ 5	
	6	7	8	9	10	6	7	8	9	10	6	7	8	9	10	6	7	8	9	10	
	ที่ 1	ที่ 2	ที่ 3	ที่ 4	ที่ 5	ที่ 1	ที่ 2	ที่ 3	ที่ 4	ที่ 5	ที่ 1	ที่ 2	ที่ 3	ที่ 4	ที่ 5	ที่ 1	ที่ 2	ที่ 3	ที่ 4	ที่ 5	
	6	7	8	9	10	6	7	8	9	10	6	7	8	9	10	6	7	8	9	10	
	ที่ 1	ที่ 2	ที่ 3	ที่ 4	ที่ 5	ที่ 1	ที่ 2	ที่ 3	ที่ 4	ที่ 5	ที่ 1	ที่ 2	ที่ 3	ที่ 4	ที่ 5	ที่ 1	ที่ 2	ที่ 3	ที่ 4	ที่ 5	
	6	7	8	9	10	6	7	8	9	10	6	7	8	9	10	6	7	8	9	10	
	ที่ 1	ที่ 2	ที่ 3	ที่ 4	ที่ 5	ที่ 1	ที่ 2	ที่ 3	ที่ 4	ที่ 5	ที่ 1	ที่ 2	ที่ 3	ที่ 4	ที่ 5	ที่ 1	ที่ 2	ที่ 3	ที่ 4	ที่ 5	
	6	7	8	9	10	6	7	8	9	10	6	7	8	9	10	6	7	8	9	10	

ภาคผนวก ต การจัดประชุมระดมความคิดตัวแทนจากพื้นที่ 5 เชียง
ณ จังหวัดเชียงราย

ภาคผนวก ต การจัดประชุมระดมความคิดตัวแทนจากพื้นที่ 5 เชียง ณ จังหวัดเชียงราย

